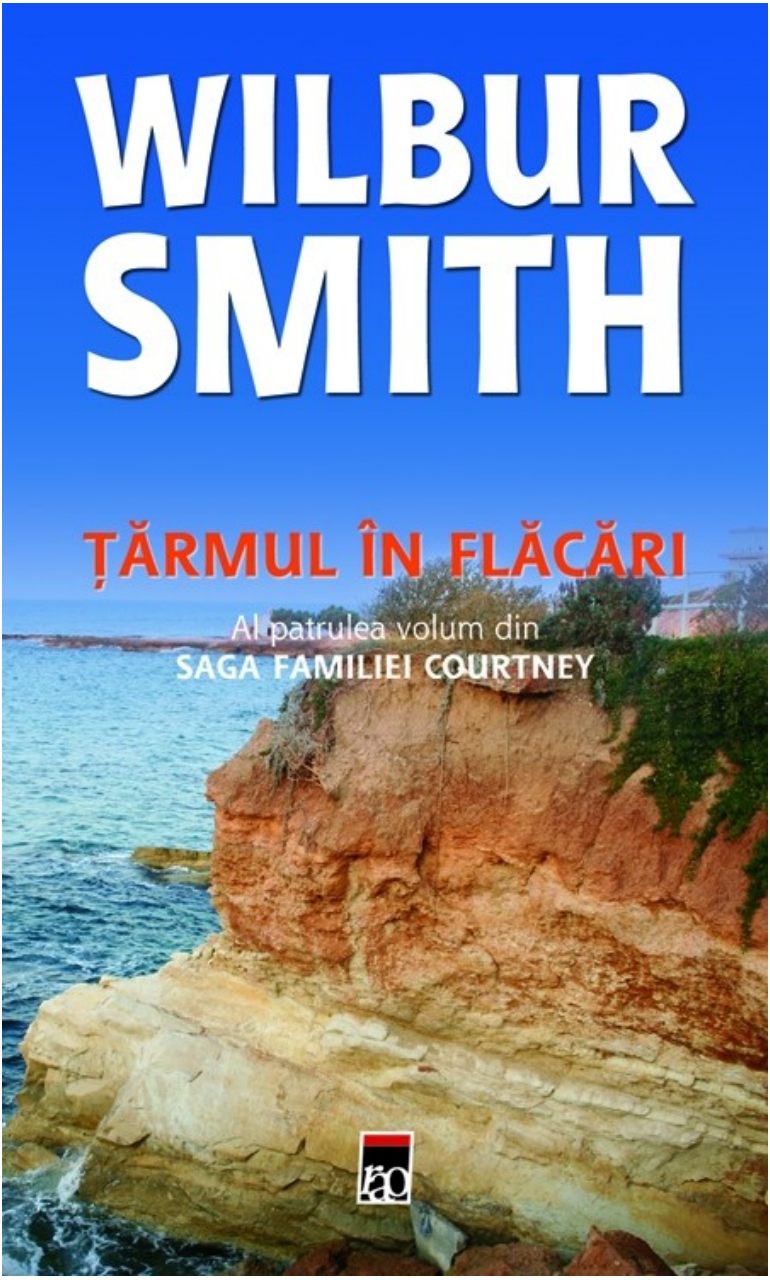
WILBUR
SMITH
ȚĂRMUL ÎN FLĂCĂRI
Al patrulea volum din
SAGA FAMILIEI COURTNEY

WILBUR SMITH

ŢĂRMUL ÎN FLĂCĂRI

Traducere din limba engleză
RALUCA MATIŞ

Editura RAO
Bucureşti, 2007

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României

SMITH, WILBUR
Ţărmul în flăcări

WILBUR SMITH
The Burning Shore, 1985

Publicată pentru prima dată în 1985 de William Heinemann Limited Retipărit în 1997 de Macmillan din cadrul Pan Macmillan Ltd Pan Macmillan, 20 New Wharf Road, Londra NI 9RR

Ţărmul în flăcări deschide un nou capitol din saga familiei Courtney, urmărind odiseea unei tinere aristocrate, Centaine de Thiry, aflate în căutarea dragostei şi a bogăţiei – o călătorie iniţiatică a descoperirii de sine şi a lumii în care trăieşte.

Încă o dată, Wilbur Smith dovedeşte că, indiferent dacă subiectul pe care îl abordează este războiul, Franţa sfâşiată de conflictele anului 1917, sălbăticia Africii sau misterele sufletului omenesc, scriitura sa hipnotică şi atenţia pentru fiecare detaliu îi atrag inexorabil pe cititori în fluxul naraţiunii.

Wilbur Smith scrie cu aceeaşi forţă cu care personajele sale acţionează.

Evening Standard

Această carte este pentru soţia mea, comoara vieţii mele.

Mokhiniso, cu toată dragostea şi recunoştinţa mea pentru anii fermecaţi pe care i-am petrecut căsătorit cu ea.

Am auzit in Africa, pe ţărmul arzând, Răgetul feroce al unui leu flămând.

William Bames Rhodes, Bombastes Furioso, secolul al IV-lea

Michael se trezi în urletul turbat al mitralierelor.

Era ritualul obscen celebrat în fiecare dimineaţă în întunericul de dinaintea zorilor, când bateriile de artilerie comasate de cele două părţi ale colinelor îşi aduceau sacrificiul sălbatic zeilor războiului.

Michael stătea întins, învelit cu şase pături de lână şi privea luminiţele focurilor de puşcă licărind prin pânza cortului, ca o aurora boreală de coşmar. Păturile erau reci şi jilave ca pielea de mort şi o ploaie măruntă bătea darabana pe pânza de deasupra capului său. Frigul îl pătrunsese necruţător prin toate păturile de pe el şi totuşi simţi o căldură de speranţă. Nu puteau să zboare pe vremea asta.

Dar era o speranţă falsă care se topi imediat; Michael ascultă iar împuşcăturile, de data asta cu mai mare atenţie, şi reuşi să calculeze direcţia vântului după zgomotul barajului de foc. Vântul bătea iar dinspre sud-vest, iar Michael tremură şi-şi trase păturile până sub bărbie. Rafalele de vânt încetară imediat după aceea, vrând parcă să-i confirme estimarea. Picăturile de ploaie de pe pânză se răriră, apoi se opriră şi ele la fel de brusc. În liniştea aşternută, auzea din livada de meri din apropiere picăturile grele de ploaie curgând din copaci – şi apoi brusc crengile încărcate se scuturară la o rafală nouă de vânt ca un căţel care iese din apă, nenumăraţi stropi lovind iarăşi cortul.

Se hotărî să nu se întindă după ceasul de aur de pe cufărul de lemn ce-i servea drept noptieră. Oricum nu mai avea mult timp. Aşa că se cuibări la loc sub pături şi se gândi la frica lui. Toţi sufereau de năpasta fricii, şi totuşi convenţiile rigide în care trăiau, zburau şi mureau le interziceau să vorbească despre asta – le interziceau chiar şi să facă aluzie la ea în termenii cei mai vagi şi mai

indirecţi.

Oare ar fi fost o consolare dacă ar fi putut să-i spună lui Andrew cu o seară înainte, când stăteau de vorbă despre misiunea din această dimineaţă cu o sticlă de whisky între ei: „Andrew, mi-e o frică de mor când mă gândesc la ce trebuie să facem mâine”?

Rânji în întuneric imaginându-şi stânjeneala lui Andrew, deşi ştia foarte bine că şi el simţea exact acelaşi lucru. Se vedea în ochii lui, în felul în care îi tresărea şi i se zbătea în obraz nervul acela, pe care trebuia mereu să îl atingă cu un deget ca să-l calmeze. Toţi cei ce erau aici aveau de-o vreme aceste mici idiosincrazii; Andrew avea ticul din obraz şi portţigaretul gol pe care-l sugea ca pe o suzetă. Michael scrâşnea din dinţi în somn atât de tare încât se trezea din cauza zgomotului; îşi muşca unghia degetului mare de la mâna stângă până la carne şi tot la câteva minute îşi sufla peste degetele mâinii drepte de parcă tocmai ar fi atins un cărbune aprins.

Frica îi înnebunea pe toţi şi îi făcea să bea mult prea mult – de-ajuns cât să distrugă reflexele unor oameni normali. Dar ei nu erau oameni normali şi alcoolul nu părea să-i afecteze, nu le slăbea privirea şi nici nu le încetinea picioarele pe barele de cârmă. Oamenii normali mureau în primele trei săptămâni, se prăbuşeau în flăcări ca brazii într-o pădure incendiată, sau se izbeau de pământul mâlos, frământat de obuze, cu o forţă care le zdrobea oasele ale căror aşchii le sfâşiau carnea.

Andrew supravieţuise paisprezece luni şi Michael unsprezece, ceea ce era deja o durată de viaţă de multe ori peste cea îngăduită de zeii războiului pentru bărbaţii ce zburau în aceste dispozitive fragile de sârmă, lemn şi pânză. Aşa că tremurau şi tresăreau, clipeau şi se mişcau fără astâmpăr, beau whisky cu orice, râdeau tare cu hohote bruşte, asemănătoare cu zbieretele unui măgar,

apoi îşi târşâiau picioarele jenaţi, şi zăceau în paturile de campanie în zori de zi, ţepeni de groază, ascultând cu atenţie sunetul de paşi.

Michael auzi sunetul de paşi chiar acum, probabil era mai târziu decât se gândise el. Biggs era deja lângă cort şi Michael îl auzi călcând într-o băltoacă şi înjurând încet. Cizmele pleoscăiră în noroi cu sunete obscene şi scârboase. Se chinui să găsească deschizătura cu o mână şi prin pânza cortului Michael văzu o pată rotundă de lumină de la lanterna mică. Biggs intră în cort, aplecându-se de spate.

— Bună dimineaţa, domnule, zise el pe un ton vesel, dar cu voce scăzută, din respect pentru ofiţerii din corturile alăturate care nu trebuiau să zboare în această dimineaţă. Vântul s-a mutat la sud-sud-vest, domnule, şi s-a limpezit aşa de tare, e-o minunăţie, domnule. Stelele strălucesc până peste Cambrai...

Biggs aşează tava pe care o adusese cu el pe cufăr şi începu să forfotească de colo-colo prin cort, adunând hainele pe care Michael le aruncase pe duşumeaua de scânduri cu o seară înainte.

— Cât e ora? întrebă Michael, începându-şi pantomima de om care tocmai se trezeşte dintr-un somn adânc, întinzându-se şi căscând, pentru ca Biggs să nu-şi dea seama că era treaz şi copleşit de groază de o oră întreagă, şi astfel legenda să rămână intactă.

— Cinci şi jumătate, domnule, zise Biggs, terminând de împăturit hainele şi aducându-i cana groasă de cacao. Şi lordul Killigerran s-a trezit şi e deja la popotă.

— Al dracului e omul ăla, parcă-i din fier, bombăni Michael şi Biggs luă sticla goală de whisky de pe jos, de lângă pat, şi o puse pe tavă.

Michael îşi goli ceaşca de cacao şi între timp Biggs pregăti spuma de ras într-o cană şi apoi îi ţinu oglinda de

oţel lustruit şi lanterna, iar Michael se rase stând aşezat în pat, cu păturile pe umeri.

— Care-i scorul? întrebă Michael cu vocea ciudată căci se prinsese de nări şi de vârful nasului ca să poată să-şi radă buza de sus.

— Băieţii zic că-i trei la unu, că dumneavoastră şi cu dom maior o luaţi amândoi fără notă de plată la măcelărie.

Michael şterse briciul şi se gândi la şansele pariului. Sergentul care ţinea registrul avusese o agenţie de pariuri la Ascot şi Aintree înainte de război. Acum hotărâse că era o şansă din trei ca fie Andrew, fie Michael, fie amândoi, să moară până la amiază – fără notă de plată la măcelărie, fără alte victime.

— Cam piperat, nu crezi, Biggs? întrebă Michael. Adică, amândoi, ce naiba?

— Io am pus o jumate pe dumneavoastră, domnule, zise Biggs protestând cu sfială.

— Bravo ţie, Biggs. Pune cinci pentru mine, şi arătă cutia de bani de lângă ceas. Biggs scoase cinci monede de aur şi le băgă în buzunar. Michael paria întotdeauna pe el însuşi. Era un pariu complet sigur: dacă pierdea, oricum nu îi vor mai trebui banii la nimic.

Biggs încălzi pantalonii lui Michael deasupra lămpii şi apoi îi ţinu pregătiţi pentru el. Michael sări de sub pături în viteză şi se repezi să-i îmbrace. Îşi băgă cămaşa în pantaloni şi, în acest timp, Biggs continuă complicata operaţie de a-şi echipa superiorul împotriva frigului ucigător din carlinga deschisă a unui avion în zbor în miezul iernii. Peste cămaşa cu care dormise urmă o vestă de mătase, două jerseuri de lână împletită, apoi o vestă de piele, urmată apoi de o manta militărească de ofiţer, cu poalele tăiate ca să nu se prindă în comenzile avionului.

Deja Michael era atât de înfofolit încât nu putea să se aplece să se încalţe. Biggs îngenunche în faţa lui şi-i trase

o pereche de şosete de mătase pe picioarele goale, apoi două perechi de şosete de lână, şi la urmă îl încălţă cu mare grijă în cizmele înalte de piele tăbăcită de antilopă kudu, pe care Michael le comandase din Africa. Prin tălpile lor moi şi flexibile Michael putea simţi şi controla barele de cârmă în avion. Când se ridică în picioare gata îmbrăcat, trupul zvelt şi musculos arăta inform şi umflat din cauza poverii de haine, iar braţele îi ieşeau în afară ca aripile unui pinguin. Biggs îi ţinu deschizătura cortului să poată ieşi afară şi apoi îi lumină drumul de-a lungul cărării de scânduri prin mijlocul livezii, către popotă.

Trecând pe lângă celelalte corturi întunecate de sub meri, Michael auzi din fiecare tusete uşoare şi foieli. Toţi erau treji, ascultând paşii care se îndepărtau, temându-se pentru el, poate unii dintre ei savurându-şi uşurarea că nu era rândul lor să iasă să lupte împotriva baloanelor în această dimineaţă.

Michael se opri pentru o clipă la ieşirea din livadă şi îşi ridică privirea spre cer. Norii întunecaţi se rostogoleau spre nord şi zări sclipirile pâlpâitoare ale stelelor, deşi păleau deja cu apropierea zorilor. Aceste stele i se păreau ciudate lui Michael; deşi putea în sfârşit să recunoască şi aici constelaţiile, nu semănau deloc cu cele de pe cerul lui sudic, atât de mult iubit – Crucea cea Mare, Achernar, Argus şi celelalte – aşa că-şi coborî privirea şi tropăi în urma lui Biggs şi a luminii legănate a lanternei lui.

Popota escadrilei era o colibă muncitorească în ruine, pe care armata o rechiziţionase, o revopsise şi îi învelise acoperişul vechi de stuf cu o prelată, astfel că acum era caldă şi confortabilă.

Biggs se opri în uşă şi îi făcu loc să treacă.

— Pe când veniţi înapoi o să vă dau cele cincisprezece lire de la pariu, domnule, murmură el. Nu îi ura niciodată noroc, căci toată lumea ştia că ar fi fost un

ghinion îngrozitor.

Focul de buşteni din cămin ardea cu trosnete şi maiorul lord Andrew Killigerran era aşezat în faţa lui, cu picioarele încrucişate la glezne, încălţate în cizme şi rezemate de vatra şemineului, iar un servitor de popotă lua farfuriile murdare de pe masă.

— Porridge, băiete, zise Andrew, scoţându-şi portţigaretul de chihlimbar dintre dinţii drepţi şi albi, şi salutându-l pe Michael. Cu unt topit şi sirop auriu. Scrumbii afumate fierte în lapte...

Michael se înfioră.

— Mănânc când mă întorc. Având deja stomacul plin de noduri de încordare, simţi că-i vine rău de la mirosul puternic de scrumbii. Cu ajutorul unui unchi în comandamentul general care hotăra transporturile prioritare, Andrew aranja mereu ca escadrila lor să fie aprovizionată cu mărfurile cele mai bune pe care le puteau oferi moşiile familiei sale din Scoţia – carne de vită, potârnichi şi somon, carne de căprioară când era sezonul, ouă, brânzeturi şi dulceţuri, compot de fructe – şi un minunat whisky cu un nume de nepronunţat, care provenea din distileria proprietate a familiei.

— Cafea pentru căpitanul Courtney, îi comandă Andrew caporalului.

Michael luă ceaşca în mână şi Andrew îşi vârî mâna în buzunarul mantalei de zbor cu căptuşeală de lână, scoase o sticlă de argint cu un cuarţ mare de culoare galbenă fixat în capac şi îi turnă o porţie generoasă în cana aburindă.

Michael ţinu prima sorbitură în gură, rotind-o cu limba ca să simtă cum alcoolul parfumat îi înţeapă şi-i gâdilă papilele, apoi înghiţi, şi căldura aromată îi lovi stomacul gol cu un şoc, alcoolul răspândindu-i-se în sânge aproape instantaneu.

Îi zâmbi lui Andrew peste masă.

— Magic, şopti el răguşit, şi-şi suflă în palme.

— Apa vieţii, băieţaş.

Michael simţi că-l iubea pe acest bărbat elegant şi mărunţel mai mult decât iubise vreodată un bărbat – mai mult decât pe tatăl său, mai mult chiar decât pe unchiul Sean, care până atunci fusese stâlpul existenţei sale.

Nu fusese aşa de la început. La prima lor întâlnire, Michael considerase suspect faptul că Andrew era atât de extravagant de frumos, aproape efeminat, cu genele lungi şi curbe, cu buzele pline şi moi, cu trupul mic şi perfect proporţional, cu mâinile şi picioarele gingaşe şi atitudinea înfumurată.

Într-o seară, puţin timp după sosirea lui la escadron, Michael îi învăţa pe ceilalţi nou-veniţi jocul Bok-Bok. La instrucţiunile lui, una din echipe forma o piramidă umană lângă unul dintre pereţii popotei, iar cealaltă echipă încerca să-i facă să se prăbuşească pornind în goană înspre ei şi aruncându-se cu toată puterea în vârful structurii. Andrew aşteptase ca jocul să se termine într-un haos zgomotos, apoi îl trase pe Michael deoparte şi-i spuse:

— Ne dăm seama că ai nimerit aici de undeva de sub ecuator, şi toţi încercăm să vă arătăm vouă, coloniştilor, o oarecare înţelegere. Dar totuşi...

Din clipa aceea relaţia lor fusese rece şi distantă, urmărindu-se în schimb unul pe celălalt cum evoluează în luptă.

Când era copil, Andrew învăţase să compensese devierea unei potârnichi, care planează în viteză, purtată de vânt, la doar câţiva centimetri deasupra vârfului ierbii. Michael învăţase aceeaşi deprindere cu ţâşnirea în văzduhul african a becaţelor etiopiene şi bătaia rapidă de aripi, în zbor oblic, a ieruncii de nisip. Amândoi reuşiseră

să adapteze aceste îndemânări la problema tragerii cu o mitralieră Vickers de pe platforma instabilă a unui Sopwith Pup, vâjâind năvalnic prin spaţiu.

Apoi se priviră unul pe altul zburând. Zborul e un har divin. Cei care nu-l aveau mureau în primele trei săptămâni; cei care-l aveau rezistau mai mult. După o lună, Michael era încă viu şi Andrew îi vorbi din nou pentru prima dată după seara cu jocul Bok-Bok de la popotă.

— Courtney, azi o să zbori pe aripa mea, era tot ce spusese Andrew.

Trebuia să fie o razie de rutină de-a lungul liniei frontului. Trebuiau să „boteze” doi noi camarazi care veniseră în escadron cu o zi înainte, din Anglia, având la un loc impresionanta experienţă de paisprezece ore de zbor. Andrew le spunea „carne de avion”. Amândoi aveau optsprezece ani, obraji trandafirii şi erau dornici de afirmare.

— Aţi făcut zbor acrobatic? îi întrebă Andrew.

— Da, domnule, răspunseră ei la unison. Amândoi am făcut lupinguri.

— De câte ori?

Ruşinaţi, cei doi lăsară ochii în pământ.

— O dată, recunoscură ei.

— Dumnezeule! murmură Andrew şi supse zgomotos din portţigaret. Opriri?

Amândoi părură nedumeriţi, iar Andrew îşi frecă fruntea şi gemu.

— Opriri? interveni Michael pe un ton prietenos. Ştii, când laşi brusc să scadă viteza în aer şi zmeul se prăbuşeşte.

Amândoi clătinară din cap, din nou la unison.

— Nu, domnule, nimeni nu ne-a arătat asta.

— Nemţilor o să le placă la nebunie de voi, murmură Andrew, şi apoi continuă aprig: Regula numărul unu, uitaţi

tot ce ştiţi despre acrobatică, uitaţi de buclele de luping şi toate porcăriile alea, sau în timp ce voi o să atârnaţi acolo cu capul în jos, nemţii o să vă-mpuşte anusul prin nări, pricepeţi?

Băieţii dădură din cap viguros.

— Numărul doi, urmaţi-mă pe mine, faceţi ce fac eu, uitaţi-vă la semnalele mele de mână şi executaţi-le instantaneu, aţi înţeles? Andrew îşi trânti pe cap bereta scoţiană şi o legă cu eşarfa verde pe care o purta mereu. Haideţi, copii.

Cu cei doi novici adăpostiţi în spatele lor, se năpustiră ca din puşcă peste Arras, la trei mii de metri înălţime, cu motoarele Le Rhdne ale avioanelor lor Sopwith Pup urlând cu toţi cei optzeci de cai putere, prinţi ai văzduhului, cele mai incredibile maşini zburătoare de luptă inventate de om, maşini care trăseseră în Max Immelmann şi în lăudatele lui Fokker Eindekkers şi le doborâseră din cer.

Era o zi splendidă, cu doar câţiva nori de vreme bună, atât de sus pe cer încât nu puteau ascunde niciun Jagdstaffel nemţesc şi cu un aer aşa de limpede şi strălucitor, încât Michael observă de la o distanţă de şaisprezece kilometri biplanul vechi Rumpler pornit în recunoaştere. Plana în cercuri joase peste liniile franceze, dirijând focul bateriilor germane către zonele din spatele frontului.

Andrew observă Rumplerul o secundă după Michael şi semnaliză laconic din mână. Voia să-i lase pe noii camarazi să încerce să-l nimerească. Michael nu ştia niciun alt comandant de escadron care s-ar da la o parte de la o victorie uşoară, când un scor ridicat era calea către o promovare şi către decoraţiile atât de râvnite. Oricum, încuviinţă din cap şi îi mânară pe cei doi tineri piloţi în jos, arătându-le cu răbdare avionul german greoi, cu două

locuri, care zbura chiar sub ei, dar pe care, cu ochii lor neantrenaţi, niciunul din ei nu-l zărea. Amândoi aruncau în continuare priviri nedumerite către cei doi piloţi cu experienţă.

Germanii erau atât de atenţi la exploziile dese de sub ei încât nu aveau nicio bănuială că deasupra lor intra rapid în poziţie o formaţie ucigaşă. Dintr-odată, tânărul pilot aflat mai aproape de Michael rânji încântat şi arătă înainte. În sfârşit, observase Rumplerul.

Andrew îşi ridică pumnul deasupra capului în vechea comandă de cavalerie „Atacaţi!” şi tânărul îşi întoarse avionul cu botul în jos fără să închidă supapa de reglaj. Sopwithul coborî într-un picaj vâjâitor atât de abrupt, încât Michael se strâmbă văzând aripile duble îndoindu-se din cauza tensiunii şi materialul de la baza aripilor adunându-se laolaltă. Al doilea novice îl urmă pe primul la fel de precipitat. Îi aminteau lui Michael de doi pui de leu pe care-i văzuse o dată încercând să doboare o zebră bătrână şi plină de cicatrici, împiedicându-se unul de altul şi în propriile picioare, într-o învălmăşeală comică, în timp ce zebra îi evita cu dispreţ.

Amândoi piloţii novici deschiseră focul de la o distanţă de nouă sute de metri şi pilotul german îşi ridică privirea la avertizarea atât de timpurie; apoi, calculându-şi cu grijă momentul oportun, planând chiar pe sub botul avioanelor în picaj, îi forţă să intre de-a valma pe o traiectorie deviată care-i purtă – trăgând în continuare în neştire – cu un kilometru dincolo de aparatul german. Michael îi văzu răsucindu-şi capetele în carlingile deschise, încercând disperaţi să găsească iar Rumplerul.

Andrew clătină cu tristeţe din cap şi îl conduse pe Michael în jos. Coborâră elegant şi ordonat sub planul cozii Rumplerului şi pilotul german viră brusc pentru a-i da mitraliorului din spate o şansă să tragă în ei. Andrew şi

Michael întoarseră deodată în direcţie opusă, dar de îndată ce pilotul german realiză că manevra îi eşuase şi îşi corectă zborul, amândoi urcară Sopwithurile rapid şi îi acoperiră coada din două direcţii.

Andrew conducea. Trase o rafală scurtă cu mitraliera Vickers de la treizeci şi cinci de metri şi mitraliorul german din scaunul din spate tresări violent şi-şi desfăcu braţele, ciuruit de gloanţele de calibru .303, lăsând mitraliera Spandau să pivoteze fără ţintă pe suportul ei. Pilotul german încercă să se îndepărteze în picaj, şi avionul lui Andrew aproape intră în coliziune cu aripa de sus când trecu peste Rumpler.

Michael intră şi el în acel moment în luptă. Calculă devierea Rumplerului în picaj, atinse uşor manşa, abătând astfel aparatul de pe curs cu o fracţiune de unghi, ca şi cum ar fi pivotat o mitralieră pe axul vertical, îşi prinse degetul arătător al mâinii drepte sub bara de siguranţă a Vickersului şi trase o rafală scurtă – un calup de gloanţe .303. Fuzelajul Rumplerului se sfâşie în zdrenţe fluturătoare chiar sub marginea carlingii pilotului, chiar unde trebuia să fie partea de sus a corpului.

Germanul se răsuci să-l privească pe Michael de la o distanţă de nici cincisprezece metri. Michael îi văzu culoarea ochilor, şocaţi în spatele ochelarilor de protecţie, un albastru-deschis, văzu că nu se bărbierise în acea dimineaţă – avea bărbia acoperită de o barbă ţepoasă şi aurie. Deschise gura când îl atinseră gloanţele şi sângele din plămânii ciuruiţi îi ţâşni printre buze şi se transformă în abur roz, în jetul de aer al avionului, şi imediat după aceea Michael îl depăşi şi urcă iar în văzduh. Rumpleral se răsuci inert pe spate şi, cu cei doi morţi atârnând legănaţi în hamuri, se repezi către pământ. Se prăbuşi în câmp deschis, într-o învălmăşeală de pânză şi traverse zdrobite.

Michael îşi stabiliză avionul în poziţie la marginea

aripii lui Andrew; acesta se uită la el, îi făcu calm un semn din cap şi apoi îi semnaliză să-l ajute să-i adune pe cei doi piloţi noi care căutau încă, în rotiri frenetice, Rumplerul dispărut. Le luă mai mult timp decât crezuseră, şi când reuşiră în sfârşit să-i aducă în formaţie, întregul grup se deplasase deja mult mai la vest decât zburase vreodată Michael sau Andrew. Michael văzu departe, la linia orizontului, fluviul Somme, ca un şarpe gras şi lucitor care se îndrepta în meandre leneşe peste litoralul verde, până la mare.

Se întoarseră cu spatele la el şi se îndreptară spre est, către Arras, urcând cu viteză regulată, pentru a reduce şansele unui atac de deasupra cu un Fokker Jagdstaffel.

Când ajunseră la mare înălţime, sub ei se deschise panorama vastă a nordului Franţei şi a sudului Belgiei, câmpurile ca o pătură peticită, în zeci de nuanţe de verde, alternând cu cafeniul-închis al terenurilor arate. Liniile de luptă erau greu de distins; de la înălţimea aceea, panglica îngustă a pământului frământat de obuze părea nesemnificativă, iar nenorocirea, noroiul şi moartea de acolo, de jos păreau iluzorii.

Cei doi piloţi veterani nu încetară nicio clipă să cerceteze cerul şi golul de sub ei. Îşi răsuceau capetele într-un ritm exersat, scrutând metodic cerul, fără nicio clipă de odihnă, nepermiţându-şi niciun moment să-şi relaxeze privirea sau să rămână hipnotizaţi de mişcarea elicei din faţa lor. Prin contrast, cei doi piloţi începători erau lipsiţi de orice grijă şi extrem de încântaţi de sine. De fiecare dată când Michael se uita în direcţia lor, amândoi îi zâmbeau şi-i făceau bucuroşi cu mâna. În cele din urmă renunţă să mai încerce să-i îndemne să cerceteze cerul din jurul lor; nu-i înţelegeau deloc semnalele.

Când ajunseră la 4.500 de metri altitudine, plafonul

de zbor pentru Sopwiths, senzaţia de nelinişte care-l bântuise pe Michael când zburase la o înălţime mică, peste un teritoriu nefamiliar dispăru, căci văzuse deja oraşul Arras în faţă. Ştia că niciun Fokker nu putea să-i pândească de deasupra, din acel banc frumos de nori, pentru că pur şi simplu nu aveau capacitatea să zboare atât de sus.

Mai aruncă o privire de-a lungul liniilor. Două baloane germane de observaţie erau imediat la sud de Mons, iar sub ei un avion aliat DH2, cu un singur loc, se îndrepta spre Amiens, ceea ce însemna că era din Escadrila 24.

În zece minute aveau să aterizeze – Michael nu mai apucă să termine acest gând, pentru că dintr-odată, uluitor, văzduhul din jurul lui era plin de avioane ţipător colorate şi de gălăgia asurzitoare a mitralierelor Spandau.

Michael reacţionă din reflex chiar şi în starea aceea de uimire absolută. Îşi aduse Sopwithul într-o întoarcere în unghi maxim, iar în clipa aceea un aparat vopsit în roşu şi negru în formă de rechin, cu un craniu alb rânjind deasupra siglei negre a crucii malteze, fulgeră ca o săgeată prin faţa lui. O sutime de secundă mai târziu şi mitralierele sale Spandau l-ar fi ciuruit pe Michael. Veniseră de sus, îşi dădu el seama; deşi nu-i venea să creadă, fuseseră deasupra avioanelor Sopwiths, venind din bancul de nori.

Unul dintre aparatele germane, vopsit într-un roşu ca sângele, se stabiliză deasupra cozii avionului lui Andrew, mitralierele lui sfâşiind şi zdrenţuind marginea aripii de jos, şi răsucindu-se inexorabil către locul unde Andrew stătea ghemuit în carlinga deschisă, cu faţa ca o pată albă sub beretă şi sub eşarfa verde. Instinctiv, Michael se îndreptă în viteză către el şi germanul, neavând curajul să rişte o coliziune, se îndepărtă în picaj.

— *Ngi dia!* urlă Michael ţipătul de război zulus când

ajunse deasupra cozii aparatului roşu, văzând fără să-şi creadă ochilor cum acesta se îndepărtează în viteză, înainte ca mitraliera Vickers să poată măcar ţinti. Sopwithul se cutremură violent la impactul gloanţelor şi un cablu de velatură de deasupra capului său se desfăcu brusc, cu un zbârnâit ca o coardă de arc şi încă una dintre maşinile îngrozitoare îl atacă din spate.

Se îndepărtă rapid, în picaj lateral, şi Andrew era acum sub el, încercând să-şi ridice avionul, să scape de sub focul mitralierei încă unui aparat german care îi apăruse în viteză în faţă, venind exact pe linia de tragere. Michael se repezi în avionul german în traiectorie dreaptă şi aripile roşu cu negru îi trecură fulgerător peste cap – dar instantaneu un alt aparat german era acolo să-l înlocuiască, şi de data asta Michael nu reuşi să scape de el; avionul atât de strident colorat era mult prea rapid şi puternic, şi Michael realiză că nu mai avea nicio şansă să scape cu viaţă.

Brusc rafala de gloanţe a Spandaului încetă şi Andrew plonjă pe lângă vârful aripii lui Michael, împingându-l pe german la o parte. Michael îl urmă disperat pe Andrew în viraj şi intrară într-un cerc de apărare, fiecare din ei acoperind burta şi aripa celuilalt, în timp ce roiul de avioane germane forfotea în jurul lor, într-un iureş ucigaş.

Doar o mică parte a minţii lui Michael înregistră informaţia că cei doi piloţi novici erau morţi. Muriseră în primele secunde ale atacului; unul era în plonjon vertical, la putere maximă, cu aripile sfâşiate ale Sopwithului încovoiate din cauza tensiunii şi în cele din urmă smulse cu totul, iar celălalt era o torţă în flăcări, mânjind aerul cu un jet negru de fum, dens în prăbuşirea sa.

Avioanele germane dispărură la fel de miraculos cum apăruseră – de neatins şi invulnerabile, înapoi la liniile lor,

lăsând perechea de Sopwiths, frânte şi sfâşiate de gloanţe, să se îndrepte anevoie spre casă.

Andrew ateriză primul; îşi parcară avioanele aripă la aripă la marginea livezii. Coborâră amândoi poticnindu-se, înconjurându-şi încet aparatele de zbor, inspectând pagubele. În cele din urmă, se opriră faţă în faţă şi se priviră, cu chipurile împietrite de şoc.

Andrew îşi vârî mâna în buzunar şi scoase sticluţa de argint. Deschise capacul şi şterse gura sticlei cu marginea eşarfei verzi, apoi i-o dădu lui Michael.

— Poftim, băiete, zise el încet. Bea o gură. Meriţi – zău că da.

Aşa se face că în ziua în care avioanele de recunoaştere de tip Albatros D cu bot de rechin ale germanilor anulau superioritatea Aliaţilor în cerurile de deasupra Franţei, Andrew şi Michael deveniră tovarăşi din necesitate, zburând aripă lângă aripă, protejându-se reciproc ori de câte ori slujitorii morţii se năpusteau asupra lor în aparatele pictate atât de ţipător. La început se mulţumiră să încerce să înţeleagă posibilităţile acestui nou duşman, atât de ucigător, analizând ore întregi, în fiecare noapte, rapoartele de informaţii secrete care ajungeau la ei cu întârziere – aflară astfel că Albatrosul era dotat cu un motor de Mercedes de 160 de cai putere, de două ori mai puternic decât motorul Le Rhône al avionului Sopwith, şi că avea două mitraliere Spandau de 7,92 mm cu un sofisticat echipament de tragere, în comparaţie cu Sopwithul dotat cu o singură mitralieră Vickers. Erau depăşiţi atât ca armament, cât şi ca putere mecanică. Albatrosul era, de asemenea, cu peste 300 de kilograme mai greu decât Sopwith Pup şi putea să facă faţă unei cantităţi imense de gloanţe înainte să se prăbuşească.

— Deci, băiete, ceea ce trebuie să facem e să învăţăm cum să-i batem de să le zboare fulgii, zise

Andrew, aşa că porniră împotriva formaţiilor de avioane duşmane şi le descoperiră slăbiciunile. Nu aveau decât două. Sopwithul se putea răsuci în interiorul traiectoriei lor de zbor, şi radiatorul Albatrosului era situat în aripa de sus, exact deasupra carlingii. Un glonţ tras prin rezervor trimitea un jet clocotit de lichid de răcire direct peste pilot, asigurându-i o moarte oribilă.

Folosind această informaţie, reuşiră să doboare primele avioane şi descoperiră că în timp ce testau Albatrosurile se testaseră de fapt şi unul pe celălalt şi nu-şi găsiseră niciun defect. Tovărăşia de luptă deveni prietenie, care se transformă apoi într-un sentiment de dragoste şi de respect mai puternic decât cel existent la fraţii de sânge. Aşa că acum puteau sta în linişte, în zori, bând cafea cu whisky şi aşteptând să iasă în curând să zboare împotriva baloanelor, găsind alinare şi putere unul în celălalt.

— Dăm cu banul? sparse Michael tăcerea; era aproape timpul să plece.

Andrew aruncă o monedă de o liră în aer şi o plesni pe masă, acoperind-o cu palma.

— Cap, zise Michael şi Andrew îşi ridică mâna.

— Ai norocul unui doctor venerolog! bombăni el, uitându-se la profilul bărbos şi încruntat al lui George V.

— Eu iau poziţia a doua, zise Michael şi Andrew deschise gura să protesteze. Eu am câştigat, eu aleg, mai spuse el ridicându-se în picioare ca să încheie disputa înainte de a începe.

Lupta împotriva baloanelor era asemănătoare păşitului pe o viperă sâsâitoare adormită, acel şarpe dezgustător şi leneş al savanei africane; un om o trezea şi ea îşi arcuia gâtul ca să atace, iar un altul era cel care se alegea de fapt cu doi colţi lungi şi încovoiaţi înfipţi în carnea piciorului. Baloanele trebuiau atacate în linie;

primul pilot alerta apărarea de la sol, iar al doilea suporta întreaga forţă a focului defensiv. Michael alesese intenţionat poziţia a doua. Dacă ar fi câştigat, şi Andrew ar fi făcut acelaşi lucru.

Se opriră umăr la umăr în uşa popotei, trăgându-şi mănuşile, încheindu-şi nasturii mantalelor şi uitându-se în sus la cer, ascultând tumultul bubuitor al tunurilor şi calculând viteza vântului.

— Ceaţa va rămâne în văi, murmură Michael. N-o va muta vântul, cel puţin nu imediat.

— Mai bine roagă-te să fie aşa, băieţaş, răspunse Andrew şi, incomodaţi de îmbrăcămintea atât de voluminoasă, înaintară în mers clătinat peste scânduri, către cele două Sopwiths de la marginea livezii.

Cât de nobile păruseră ele la început în ochii lui Michael, dar cât de urâte erau acum, comparând imensul motor rotativ care bloca mereu vederea cu botul Albatrosului – zvelt, ca de rechin, cu motorul Mercedes atât de bine ajustat. Cât de fragile păreau în comparaţie cu structura atât de robustă a avioanelor germane.

— Oh, Doamne, când o să ne dea nişte avioane adevărate! bombăni el şi Andrew nu-i răspunse.

Se plângeau atât de des de aşteptarea nesfârşită pentru noul SE5a care le fusese promis – Scout Experimental Numărul 5 a, care probabil le va permite să înfrunte în sfârşit, pe picior de egalitate, aparatele germane.

Sopwithul lui Andrew era vopsit într-un verde strălucitor, asortat cu eşarfa lui, şi fuzelajul din spatele carlingii avea pictate paisprezece cercuri albe, câte unul pentru fiecare victorie confirmată, asemenea crestăturilor de pe puşca unui vânător. Numele avionului era pictat pe carcasa motorului: „Haggisul zburător”.

Michael îşi alesese culoarea galben-aprins, având

pictată sub carlingă o ţestoasă înaripată şi încruntată, precum şi sloganul „Nu mă întrebaţi pe mine – eu doar lucrez aici”. Pe fuzelajul lui se găseau şase cercuri albe.

Ajutaţi de echipajul de sol, se căţărară cu greu pe aripa inferioară şi apoi intrară în carlingile înguste. Michael îşi aşeză cu grijă picioarele pe barele de cârmă şi le împinse la stânga şi la dreapta, uitându-se înapoi peste umăr, ca să vadă răspunsul cârmei când făcea asta. Satisfăcut, ridică degetul mare către mecanicul care lucrase aproape toată noaptea să înlocuiască un cablu smuls la ultima ieşire. Mecanicul îi rânji şi alergă în faţa aparatului.

— Deconectat? strigă el.

— Deconectat! confirmă Michael, aplecându-se în afara carlingii, ca să vadă pe lângă motorul imens.

— Trage!

— Trage! repetă Michael şi apăsă decis mânerul pompei de combustibil.

Când mecanicul răsuci elicea, auzi absorbţia combustibilului în carburatorul de sub torpedou în timp ce motorul pornea.

— Conectează! Contact!

— Conectează!

La următoarea răsucire a elicei, motorul porni cu o bufnitură zgomotoasă. Un şuvoi de fum albăstrui ţâşni prin ţeava de eşapament, mirosind oribil, a ulei de ricin ars. Motorul pufni, rată, porni din nou şi apoi se stabiliză într-o bătaie regulată şi lentă.

În timp ce îşi termina verificările de dinainte de zbor, stomacul îi chiorăi în spasme. Preţioasele motoare erau lubrifiate cu ulei de ricin şi fumul de eşapament pe care-l respirau le dădea o stare continuă de uşoară diaree. Veteranii învăţau repede să o controleze; whisky-ul avea un efect miraculos de liniştire a stomacului, dacă era

consumat în cantităţi suficiente. În schimb, nou-veniţii erau numiţi deseori cu afecţiune „funduri cremoase” sau „nădragi alunecoşi”, când se întorceau de la un zbor, roşii la faţă şi urât mirositori.

Michael îşi fixă ochelarii de protecţie şi aruncă o privire către Andrew. Îşi făcură semn din cap, iar Andrew îşi deschise supapa de reglaj şi porni înainte pe iarba încă udă de rouă. Michael îl urmă; mecanicul venea în fugă, în dreptul vârfului aripii din dreapta, ca să-l ajute să ia curba şi să se alinieze pe fâşia îngustă şi noroioasă dintre meri.

Andrew era deja în aer şi Michael deschise la maximum regulatorul. Sopwithul îşi săltă coada în sus aproape imediat, eliberându-i astfel vizibilitatea în faţă, iar Michael simţi mustrări de conştiinţă la gândul neloial pe care-l avusese cu puţin timp înainte. Era un avion minunat şi era o adevărată plăcere să zbori cu el. În ciuda noroiului lipicios de pe pista de decolare, avionul se desprinse uşor şi rapid de sol, şi la 30 de metri înălţime Michael zbura la acelaşi nivel cu avionul verde al lui Andrew, în urma acestuia. Lumina era deja suficient de bună, încât să poată întrezări la dreapta turnul cu acoperiş verde de cupru al bisericii micului sat Mort Homme; în faţa lui se întindea dumbrava, în formă de T, de stejari şi de fagi, piciorul lung al T-ului fiind aliniat perfect cu pista de aterizare a escadrilei, un ajutor de navigare extrem de convenabil când trebuiau să se întoarcă pe vreme rea. Dincolo de copaci era castelul cu acoperiş roz, tronând în mijlocul peluzelor şi a grădinilor sale elegante, iar în spatele castelului era o colină joasă.

Andrew înclină aparatul spre dreapta, pentru a trece de colină. Michael făcu acelaşi lucru, uitându-se înainte peste marginea carlingii. Oare era acolo? Era mult prea devreme – colina era pustie. Pentru o clipă se simţi copleşit de dezamăgire şi de spaimă. Apoi o văzu – venea

în goană pe cărăruia ce ducea spre vârful colinei. Armăsarul mare şi alb alerga cu forţă, având trupul subţire de fată tânără în spinare.

Fata de pe calul alb era talismanul lor norocos. Dacă era acolo pe colină făcându-le cu mâna, totul era bine. Azi, mergând să înfrunte baloanele, aveau nevoie de ea – Doamne, ce nevoie disperată aveau de binecuvântarea ei!

Fata ajunse pe creastă şi îşi opri calul. Cu doar câteva secunde înainte să ajungă ei deasupra colinei, fata îşi smulse pălăria de pe cap şi părul ca un şuvoi des şi întunecat păru să explodeze de sub ea. Fata îşi flutură pălăria şi Andrew clătină aripile avionului, trecând furtunos pe lângă ea.

Michael se trase mai aproape de creastă decât Andrew. Calul alb se trase speriat înapoi şi dădu agitat din cap către maşinăria galbenă care se apropie urnind de el, dar fata îl făcu să stea pe loc cu uşurinţă, fluturându-şi veselă pălăria. Michael voia să-i vadă faţa. Era aproape la aceeaşi înălţime ca vârful dealului şi foarte aproape de locul unde se găsea ea. Pentru o clipă o privi drept în ochi. Avea ochii imenşi şi întunecaţi şi Michael simţi că inima i se scufundă. Îşi atinse casca în semn de salut şi în adâncul sufletului avu convingerea că totul va decurge bine azi – apoi îşi scoase din minte amintirea acelor ochi şi privi tot înainte.

La şaptesprezece kilometri în faţă, în locul unde crestele joase de calcar treceau peste linia frontului, văzu cu uşurare că avusese dreptate, că vântul nu împrăştiase ceaţa de dimineaţă care acoperea văile. Crestele de calcar erau foarte ciuruite de obuze, nu mai aveau nicio urmă de vegetaţie; trunchiurile sfărâmate ale stejarilor nu ajungeau nici măcar la înălţimea unui umăr de bărbat, iar craterele se suprapuneau, pline de apă stătută. Cele două armate se luptaseră pentru aceste creste luni de zile, dar în

momentul de faţă se găseau în mâinile Aliaţilor, luate la începutul iernii precedente cu un preţ în vieţi omeneşti care sfida orice închipuire. Pământul bolnav părea părăsit, dar era locuit de legiuni întregi de vii şi de morţi, putrezind împreună în mâlul infect. Mirosul de moarte purtat de vânt ajungea chiar şi la cei doi bărbaţi din aparatele zburătoare, o duhoare care le mânjea gâtlejurile şi-i făcea să vomite.

În spatele crestelor trupelor Aliate, sud-africanii şi neo-zeelandezii celei de-a Treia Armate pregăteau poziţiile de rezervă ca pe o măsură de siguranţă, căci, în cazul în care ofensiva Aliată care era pregătită în acel moment pe fluviul Somme, puţin mai la vest, eşua, toată furia contraatacului german s-ar fi dezlănţuit asupra lor.

Pregătirea noii linii de apărare era însă împiedicată serios de artileria germană comasată la nord de creste, care inunda zona cu un baraj aproape continuu de explozii. Apropiindu-se în viteză de linia frontului, Michael vedea ceaţa gălbuie a obuzelor explodate plutind ca o pătură otrăvită imediat sub creste şi îşi imagina chinul bărbaţilor care trudeau în noroi, hărţuiţi de căderea necontenită a proiectilelor.

Se apropiau acum în viteză de creste, şi zgomotul barajului crescu până reuşi să acopere chiar şi tunetul puternicului motor Le Rhône şi vuietul asurzitor al jetului de aer din jurul lor. Barajul era ca vuietul unei furtuni pe un ţărm stâncos, ca bătaia unui toboşar nebun, ca pulsul unei lumi bolnave şi demente, şi resentimentul cumplit pe care-l avusese Michael până atunci împotriva celor care-i ordonaseră să vină aici şi să înfrunte baloanele scăzu în aceeaşi măsură în care creştea urletul de groază al barajului. Era un lucru ce trebuia neapărat făcut – îşi dădu seama de asta văzând această suferinţă înspăimântătoare.

Şi totuşi baloanele erau ţintele cele mai urâte şi mai temute împotriva cărora se putea zbura – tocmai de aceea

Andrew Killigerran nu putea să trimită pe nimeni altcineva. Michael le zări acum, ca nişte viermi mari şi argintii atârnând de cerul roşiatic al zorilor, sus deasupra crestelor. Unul era direct în faţă, celălalt la câţiva kilometri mai la est. De la distanţa aceasta cablurile care le ţineau ancorate erau invizibile şi coşurile de nuiele împletite din care observatorii aveau şi o privelişte atât de vastă asupra zonelor Aliate din spatele frontului nu erau decât nişte puncte întunecate, suspendate sub sferele strălucitoare de mătase umplute cu hidrogen.

În momentul acela, un puternic curent de aer izbi ca o undă de şoc cele două avioane Sopwith, cutremurându-le aripile.

Imediat în faţa lor apăru o coloană de fum şi de flăcări, rostogolindu-se în talazuri ce se spărgeau necontenit, negre şi de un portocaliu-aprins, înălţându-se mult deasupra Sopwithsurilor care zburau la joasă înălţime, obligându-le să ia o curbă abruptă pentru a evita stâlpul de foc. Un obuz german dirijat dintr-unul din baloane lovise un depozit de muniţie al Aliaţilor şi Michael simţi frica şi revolta pălind, fiind înlocuite de o ură arzătoare împotriva obuzierilor şi a oamenilor atârnaţi acolo sus în cer, cu ochii ca nişte vulturi, împărţind moartea cu o indiferenţă rece.

Andrew se întoarse iar către creste, lăsând la dreapta coloana înaltă de fum şi coborând din ce în ce mai mult, până când partea de jos a aparatului aproape atingea vârful parapetelor acoperite cu saci de nisip; văzură trupele sud-africane mişcându-se în şir de-a lungul tranşeelor de comunicaţie, animale de povară de culoare maro-cenuşie, părând a nu fi întru totul omeneşti, trudind sub greutatea poverilor şi a echipamentelor. Foarte puţini dintre ei se obosiră să-şi ridice feţele ca să privească maşinăriile pictate atât de ţipător, care treceau ca un

tunet pe deasupra. Cei care se uitară totuşi în sus aveau chipurile cenuşii, mânjite de noroi, cu expresii mohorâte şi ochii pustii.

În faţa lor se deschise gura unei trecători joase care traversa crestele de calcar. Trecătoarea era învăluită în ceaţă. Agitată încontinuu de briza matinală, ceaţa se ondula încet, de parcă pământul făcea dragoste sub o plapumă argintie de puf.

Chiar în faţă se auzi scrâşnitul ascuţit al unei mitraliere Vickers. Andrew îşi testa arma. Michael se deplasă uşor de pe traiectorie pentru a putea vedea în faţă şi trase la rândul lui o rafală scurtă. Gloanţele incendiare, cu vârf fosforescent, trasară linii albe, frumoase, prin aerul limpede.

Michael se întoarse pe linia de zbor în spatele lui Andrew şi se năpustiră amândoi în ceaţă, intrând într-o nouă dimensiune a luminii şi a sunetului. Lumina difuză ţesea în jurul celor două avioane aureole în toate culorile curcubeului şi ochelarii lui Michael se aburiră. Îi ridică pe frunte şi se uită cu atenţie înainte.

Cu o zi în urmă Andrew şi Michael fuseseră în recunoaştere în această trecătoare îngustă printre creste, asigurându-se cu mare grijă să nu fie niciun obstacol, şi învăţând pe de rost locurile în care aceasta se răsucea şi se curba printre culmile mai înalte din jur – cu toate acestea era în continuare un pasaj extrem de periculos, cu o vizibilitate de mai puţin de 180 de metri şi cu piscuri ascuţite de calcar ivindu-se abrupt lângă fiecare aripă.

Michael se apropie de coada avionului verde şi zbură ghidat doar de el, având încredere în Andrew să-l conducă în siguranţă prin trecătoare; aerul rece ca gheaţa al ceţii îi pătrunse coroziv prin haine şi-i amorţi vârfurile degetelor, prin mănuşile de piele.

Andrew se înclină brusc la dreapta în faţa lui şi

Michael îl urmă îndeaproape, zărind pentru o clipă, pe sub roţi, sârma ghimpată, maronie de rugină şi încâlcită ca o ferigă.

— Teritoriul nimănui, murmură el şi în clipa aceea apărură sub ei liniile de front germane; o imagine fugară a parapetelor sub care stăteau ghemuiţi oamenii în uniforme cenuşii şi cu căştile acelea urâte ca nişte găleţi negre de cărbune.

Câteva secunde mai târziu ieşiră brusc din pătura de ceaţă într-o lume iluminată de primele raze ale soarelui, într-un cer care-i orbi cu strălucirea sa – Michael realiză că provocaseră o surpriză totală. Pătura de ceaţă îi ascunsese de observatorii din balon şi le amuţise zgomotul motoarelor.

Direct în faţa lor, primul balon stătea suspendat în văzduh, la 450 de metri deasupra. Cablul de ancorare din oţel, subţire ca un fir de pânză de păianjen, ducea în jos până la troliul urât şi negru pe bază de aburi, pe jumătate îngropat între sacii cu nisip. Lui Michael i se păru complet vulnerabil, asta până observă câmpul aparent atât de paşnic de sub balon şi văzu acolo armele.

Cuiburile de mitraliere semănau cu adăposturile furnicilor-leu din solul african, adâncituri micuţe în pământ, împrejmuite de nisip. Nu putu să le numere în cele câteva secunde pe care le mai avea la dispoziţie, aşa de multe erau. Observă în schimb bateriile antiaeriene, înalte şi graţioase ca nişte girafe, pe platformele lor circulare, cu ţevile lungi îndreptate deja în sus, gata să împroaşte cu rafalele lor până la o înălţime de 6.000 de metri.

Aşteptau. Ştiau că mai devreme sau mai târziu vor veni avioanele, şi erau pregătite. Michael realiză că ceaţa le oferise numai câteva secunde, căci vedea deja mitraliorii repezindu-se să-şi acţioneze armele. Una dintre ţevile lungi de antiaerienă începu să se mişte, coborând şi

glisând în direcţia lor. Apoi, în timp ce apăsă cu putere maneta regulatorului şi avionul ţâşni înainte, Michael văzu un nor de abur alb izbucnind din troliul masiv, manevrat cu viteză disperată de echipajul de la sol pentru a trage balonul în jos, la adăpostul rafalelor protectoare ale cuiburilor de mitraliere. Sfera sclipitoare de mătase se prăbuşi rapid către pământ, iar Andrew ridică botul avionului şi se năpusti în sus.

Cu motorul bubuind la putere maximă, Michael îl urmă, ţintind cablul într-un punct la jumătatea distanţei între cer şi pământ, locul unde balonul va trebui să fie când va ajunge el acolo cu avionul, adică la doar 150 de metri deasupra capetelor mitralierilor.

Andrew era la 360 de metri mai sus de Michael şi mitralierele nu începuseră încă să tragă. Acum era în linie cu balonul, atacându-l. Michael auzi clar scrâşnetul sacadat al mitralierei Vickers şi văzu urmele fosforescente trasate în aer de gloanţele incendiare, ca o dantelă prin aerul îngheţat de dinaintea răsăritului, unind balonul şi avionul verde pentru câteva secunde trecătoare. Apoi Andrew îşi înclină avionul lateral, atingând cu vârful aripii mătasea ce flutura şi se balansa lent în jetul de aer.

Acum era rândul lui Michael şi în momentul în care aduse balonul în cătarea armei, puşcaşii de sub el deschiseră focul. Auzi trosnetul metalic şi sfâşietor al rafalelor de şrapnel şi Sopwithul se clătină periculos în vârtejul împuşcăturilor care trecură pe lângă el, dar gloanţele fuseseră ţintite prea departe.

Explodară în sclipitoare mingi argintii de fum, la o sută şi ceva de metri deasupra lui.

Mitraliorii erau mai precişi, căci se găseau aproape în linie dreaptă de tragere. Michael simţi gloanţele lovind în avion şi urmele trasoarelor erau albe şi dese în jurul lui, ca o grindină ucigaşă. Mişcă brusc cârma şi apăsă în acelaşi

timp maneta opusă, ca să provoace o cădere laterală ce-i contorsionă stomacul, dar reuşi să scape de perdeaua de foc pentru o secundă, Timpul necesar să se alinieze pentru a ţinti în balon.

I se păru că balonul se năpustea înspre el; mătasea lucea slab, dezgustător, ca un vierme năclăit în mucus. Îi văzu pe cei doi observatori germani bălăngănindu-se în coşul lor de nuiele, amândoi înfofoliţi în multe straturi de haine pentru a se apăra de frig. Unul din ei se uita fix la el cu o privire îngheţată, celălalt avea chipul contorsionat de groază şi de furie şi îi strigă o înjurătură sau o provocare care se pierdu în vacarmul motoarelor şi în scrâşnetul sacadat şi asurzitor al rafalelor de mitralieră.

Aproape că nu era necesar să ochească, dat fiind că balonul îi acoperea tot câmpul vizual. Michael trase piedica şi apăsă maneta de tragere; mitraliera începu să tragă cu bubuituri ce zguduiau întreg avionul, şi vântul îi aduse fumul de fosfor al gloanţelor incendiare drept în faţă, înecându-l.

Acum că zbura în linie dreaptă, pe acelaşi nivel, antiaerienele de la sol îl găsiră din nou, ciuruind Sopwithul cu rafale neîntrerupte – dar Michael menţinu cursul, apăsând alternativ pe barele de cârmă ca să clatine uşor avionul dintr-o parte în alta, dirijând gloanţele incendiare către balon, de parcă mânuia un furtun de apă în grădină.

— Arzi odată! ţipă el. Arzi! Naiba să te ia! Arzi!

Hidrogenul pur nu este inflamabil, trebuie să se amestece cu oxigen în proporţie de unu la doi pentru a deveni violent explozibil. Balonul absorbi rafalele trase de el fără niciun efect vizibil.

— Arzi! urlă el, încleştându-şi mâna pe maneta de tragere.

Vickersul clănţănea metalic şi scuipa cartuşele goale din rezervor. Hidrogenul se revărsa din sutele de găuri de

gloanţe pe care le făcuseră el şi Andrew în mătase; gazul se amesteca desigur cu aerul.

— De ce nu arzi odată? strigă el sălbatic şi îşi auzi accentele de disperare şi chin din voce.

Era pe traiectorie directă cu balonul, trebuia să întoarcă pentru a evita coliziunea, totul fusese în zadar. Dar în acea clipă de eşec îşi dădu seama că nu va renunţa niciodată. Ştia foarte bine că dacă va fi necesar va intra direct în balon.

Însă chiar în clipa când se gândi la asta, balonul îi explodă în faţă. Păru să se umfle de o sută de ori, să acopere tot cerul şi să se transforme în aceeaşi clipă în flacără. O răsuflare cumplită de balaur atinse Sopwithul şi pe Michael, pârlindu-i pielea expusă a obrajilor, orbindu-l, azvârlind maşinăria şi bărbatul din ea în sus ca pe o frunză aruncată în aer de un foc de tabără. Michael se chinui să controleze avionul care se întorsese pe spate, dar se prăvăli cu repeziciune spre sol. Reuşi să-l redreseze înainte să se izbească de pământ şi în timp ce urca iar, aruncă o privire în spate.

Hidrogenul arsese tot în acea vâlvătaie demonică de la început şi acum giulgiul gol de mătase, arzând năprasnic, se prăbuşea întinzându-se ca o umbrelă de foc peste coş şi încărcătura lui omenească.

Unul din observatorii germani sări din coş şi căzu de la nouăzeci de metri înălţime, cu mantaua fluturându-i în jurul corpului, dând sălbatic din picioare, dispărând apoi brusc, fără sunet sau urmă, în iarba verde şi scundă a câmpului. Cel de-al doilea observator rămase în coş şi fu învăluit de faldurile mătăsii în flăcări.

La sol, echipa ce opera troliul se răspândi în toate direcţiile de la platforma metalică, ca nişte insecte dintr-un muşuroi deranjat, dar mătasea arzândă se prăbuşi mult prea rapid şi îi prinse în capcană sub faldurile ei de foc. Lui

Michael nu-i era milă de ei, în clipa aceea nu simţea decât un triumf sălbatic, copleşitor, o reacţie primitivă ivită din propria groază. Îşi deschise gura pentru un nou ţipăt războinic, dar în momentul acela un cartuş de şrapnel, tras dintr-unul din cuiburile de lângă marginea nordică a câmpului, explodă chiar sub Sopwith.

Aparatul fu azvârlit din nou în sus şi bucăţi şuierătoare de oţel sfâşiară partea de jos a fuzelajului. Michael se strădui din răsputeri să controleze această a doua dezechilibrare nebunească şi căderea care-i urmă, dar podeaua carlingii era sfâşiată şi putea să vadă pământul de sub el; vântul îngheţat se năpusti urlând prin spărtură, intrându-i pe sub manta, fluturându-i poalele vijelios.

Reuşi să stabilizeze avionul, dar fusese lovit foarte grav. Ceva se desprinsese sub fuzelaj, se izbea cu zgomot şi şuiera în vânt, şi simţea o aripă greoaie, aşa că trebuia s-o ţină prin forţă brută – dar cel puţin era în sfârşit în afara razei de tragere.

Andrew îi apăru lângă aripă, aplecându-se îngrijorat ca să-l vadă, iar Michael îi zâmbi şi scoase un chiot de triumf. Andrew îi semnaliză cu degetele, făcându-i cu fermitate semnul „întoarce-te la bază!”

Michael aruncă o privire în jur. Cât timp se chinuise el să recapete controlul asupra avionului se îndreptaseră spre nord în mare viteză, din ce în ce mai adânc în teritoriul german. Trecură peste o răscruce de drumuri unde se îngrămădeau maşini şi căruţe trase de animale; speriate, mai multe siluete în uniforme cenuşii se răspândiră în goană în şanţuri. Michael le ignoră şi se răsuci în carlingă; la cinci kilometri distanţă, dincolo de câmpurile verzi şi pustii, cel de-al doilea balon plutea în continuare senin peste crestele calcaroase.

Michael îi făcu lui Andrew semnul tăios negativ şi

arătă balonul rămas. „Nu – continuăm atacul”.

Semnalul lui Andrew era urgent. „Întoarcere la bază!” şi arătă aparatul lui Michael, făcând semnul de tăiere a capului, care însemna „Pericol!”

Michael se uită în jos prin gaura din podea dintre picioarele lui, unde burta avionului fusese smulsă cu totul de gloanţe. Zăngănitul acela era probabil de la una din roţile de aterizare care nu se mai ţinea decât de cablurile de suspensie.

Aripile şi carcasa avionului erau presărate de găuri de gloanţe şi din pânza sfâşiată a aripilor fluturau ca nişte steaguri de rugăciune budiste panglici zdrenţuite, vânturate de jetul de aer de la elice, dar motorul Le Rhône vuia cu forţă şi furie, cu supapa deschisă în continuare la maximum, fără să se poticnească sau să-şi încetinească bătaia războinică nicio clipă.

Andrew îi făcea iar semne, îndemnându-l să se întoarcă, dar Michael îi semnaliză scurt din mână – „Urmează-mă!” – şi răsuci Sopwithul pe un vârf de aripă, pivotând-l abrupt într-o întoarcere care îi tensionă periculos de mult structura deteriorată.

Michael era pierdut în extazul nebuniei luptei, patima sălbatică de războinic a hoardelor barbare, când ameninţarea morţii sau a rănilor înspăimântătoare nu pare a avea nicio importanţă. Vederea i se ascuţise ajungând la o limpezime nefirească şi zbura cu avionul stricat ca şi cum ar fi fost o prelungire a propriului său corp, de parcă era o fiinţă pe jumătate rândunică, fulgerând deasupra apei şi bând din zbor, atât de blând atingea vârful tufişurilor şi al ierbii de pe câmp, cu singura roată de aterizare care-i mai rămăsese, şi pe jumătate şoim, atât de cruzi îi erau ochii fixaţi fără să clipească pe balonul în coborâre.

Bineînţeles, văzuseră explozia distrugătoare a

primului balon şi acţionau troliul pentru a-l trage jos. Vor atinge solul înainte să ajungă Michael acolo. Mitraliorii vor fi perfect atenţi, aşteptând cu degetele pe trăgaci. Va fi un atac la nivelul solului, într-o poziţie pregătită – dar chiar şi în turbarea lui sinucigaşă, Michael nu-şi pierduse deloc şiretenia de vânător. Se va folosi de fiecare beţişor disponibil pentru camuflarea asaltului său.

O cărare îngustă de ţară traversa câmpul din faţa lui, şirul de plopi subţiri şi drepţi care-l flancau de amândouă părţile fiind singurul obstacol în această câmpie sinistră din umbra crestelor de calcar. Michael se folosi de copaci, plonjând abrupt pentru a trece în linie paralelă cu ei, păstrându-i mereu între el şi locul unde se găsea balonul, şi aruncă o privire în oglinda fixată în secţiunea de aripă de deasupra capului său. Sopwithul verde al lui Andrew era atât de aproape în urma lui, încât elicea aproape că-i atingea cârma. Michael rânji ca un rechin, apucă Sopwithul cu mâinile şi-l ridică peste palisada de plopi în felul în care un vânător sare peste un gard viu în plin galop.

Balonul se găsea la două sute şaptezeci de metri în faţă. Balonul în sine de-abia atinsese pământul. Echipajul de la sol ajută observatorii să coboare din coş şi apoi toţi alergară în grup la adăpostul celei mai apropiate tranşee. Mitraliorii, care până atunci nu putuseră trage din cauza plopilor ce le blocau ţinta, ochiră în sfârşit şi deschiseră focul toţi deodată.

Michael zbura într-un torent incandescent. Văzduhul din jurul lui se umplu de gloanţe şi de şrapnele, care vâjâiau pe lângă el şi absorbeau aerul în trecere, aşa că timpanele lui Michael ţiuiau şi păcăneau din cauza căderilor de presiune. Văzu feţele mitralierilor din cuiburi întoarse către el; erau pete palide în spatele ţevilor scurte ce alunecau pe axe şi-l urmăreau, iar focurile din vârful ţevilor erau strălucitoare şi frumoase ca nişte licurici de

basm. Dar Sopwithul zbura la peste 160 de kilometri pe oră şi nu mai avea decât 270 de metri de parcurs. Nici chiar impactul gloanţelor în blocul masiv al motorului nu-i mai putea distrage atenţia, şi Michael îşi fixă cătarea armei atingând delicat barele de cârmă.

Grupul bărbaţilor care scăpaseră cu fuga din balon era exact în faţa lui, gonind spre tranşee. În mijlocul lor, cei doi observatori erau lenţi şi neîndemânatici, înţepeniţi încă de gerul de la înălţime, împovăraţi de îmbrăcămintea atât de voluminoasă. Michael îi urî aşa cum ura şerpii veninoşi; coborî o fracţiune botul avionului şi atinse maneta de tragere. Grupul de soldaţi fu risipit imediat, ca un fum cenuşiu, şi dispăru în iarba joasă. Michael ridică imediat ţeava mitralierei Vickers.

Balonul era ancorat de pământ, semănând acum cu un cort de circ. Trase câteva rafale în el, dar gloanţele care ţâşniră într-un torent de dâre argintii şi fum fosforescent străpunseră masa moale de mătase fără niciun efect.

În furia sa turbată de războinic barbar, creierul lui Michael funcţiona atât de limpede, gândirea îi era atât de rapidă, încât timpul părea să se scurgă din ce în ce mai încet. Microsecundele în care se apropie de monstrul mătăsos naufragiat păreau o eternitate, aşa că putea să urmărească zborul fiecărui glonţ în parte ieşit din ţeava mitralierei sale.

— De ce nu arde? urlă el din nou, şi dintr-odată îi apăru în minte răspunsul.

Atomul de hidrogen este mai uşor în greutate decât toate celelalte. Gazul care ieşea prin găurile de gloanţe se ridica să se amestece cu oxigenul deasupra balonului. În clipa aceea i se păru atât de evident: trăgea mult prea jos. Oare de ce nu-şi dăduse seama până acum?

Îşi îmbrânci Sopwithul în sus, aproape vertical pe coadă, trimiţând rafalele de foc către partea umflată, de

deasupra, a balonului, tot mai sus, până când trăgea deja în aerul gol, pe deasupra vârfului balonului – şi aerul se transformă brusc în flacără. Explozia imensă de foc se rostogoli tunătoare spre el şi Michael menţinu avionul pe direcţia verticală, închizând brusc supapa. Fără puterea motorului, Sopwithul rămase agăţat pentru o clipă de bot, apoi se opri în aer şi începu să cadă. Michael lovi violent în bara de cârmă, răsucind aparatul în întoarcerea clasică de oprire, şi deschise iar supapa îndreptându-se în direcţia opusă, drept înainte, îndepărtându-se de imensul foc funerar pe care-l crease. Observă sub el o străfulgerare verde. Andrew pivotase pe vârful aripii într-o întoarcere maximă spre stânga, aproape ciocnindu-se de partea de jos a avionului lui Michael, şi se îndepărta acum în viteză, perpendicular pe direcţia lui de mers.

Antiaerienele nu mai trăgeau; spectacolul brusc de acrobatică al celor doi atacatori şi coloana tumultuoasă de foc generată de explozia balonului le distrăseseră atenţia cu totul şi Michael reuşi să treacă la adăpost, dincolo de şirul de plopi. Acum că totul se terminase, starea de surescitare i se risipi aproape la fel de iute pe cât începuse şi Michael cercetă cerul de deasupra, realizând că stâlpii de fum vor acţiona ca un far pentru Albatros Jagdstaffels. În afara fumului, cerul era însă liber şi se simţi uşurat. Se întoarse să-l găsească pe Andrew, zburând jos peste vârfurile tufişurilor. Iată-l, puţin mai sus decât Michael, îndreptându-se deja spre creste, dar înclinându-se într-un unghi de intercepţie cu el.

Ajunseră împreună. Era ciudat cât de bine se simţea avându-l pe Andrew la vârful aripii, rânjindu-i şi clătinând din cap cu dezaprobare prefăcută din cauza nerespectării ordinului de a se întoarce la bază şi a crizei de nebunie belicoasă ce-l apucase.

Alături, aripă lângă aripă, Andrew şi Michael trecură

vijelios peste liniile de front germane, dispreţuitori faţă de rafalele rare pe care le atrăgeau asupra lor, însă când începură să se înalţe pentru a traversa creasta, motorul lui Michael bolborosi şi îşi pierdu energia.

Avionul se prăbuşi spre pământul calcaros şi motorul se porni iar brusc, mugi şi ţâşni în sus, ridicându-l exact peste creastă, aproape nimerind în ea, apoi ratã şi răbufni iar, instabil. Andrew era în continuare alături de el, murmurându-i neauzit încurajări – şi motorul mugi din nou, apoi ratã şi pocni.

Michael încercă să-l controleze cu grijă, compresând şi decompresând supapa, reglând combustia şi şoptind avionului rănit:

— Haide, iubito. Numai un pic, fetiţă. Hai că suntem aproape acasă deja, aşa, frumoaso.

Simţi că se rupe ceva în interiorul carcasei, un cadru străpunse pânza şi ieşi în afară în partea din faţă, manşele slăbiră cu totul în mâinile lui şi avionul se lăsă în jos, ca într-un leşin, rănit de moarte.

— Haide, îşi încurajă Michael maşinăria – dar simţi dintr-odată mirosul înţepător de petrol în nări şi văzu un firişor subţire şi transparent prelingându-se de sub capota metalică a motorului şi transformându-se în abur alb în jetul de aer care îi trecu pe lângă cap.

Foc! Era coşmarul oricărui aviator, dar Michael mai simţea încă vestigii ale furiei nebuneşti de mai înainte, aşa că murmură cu încăpăţânare:

— Mergem acasă, fetiţo. Numai un pic.

Trecuseră de creste şi aveau acum în faţă numai câmp. Michael întrezărea deja pădurea întunecată în formă de T care marca apropierea de pista de aterizare.

— Haide, iubito.

Din tranşeele de dedesubt, de-a lungul parapetelor, mai mulţi soldaţi le făcură cu mâna şi aclamară Sopwithul

lovit care trecea zăngănind şi pocnind chiar pe deasupra capetelor lor, având o roată de aterizare lipsă şi cealaltă bălăngănindu-se în vânt şi ciocnindu-se sacadat de carcasă.

Aveau chipurile întoarse în sus şi Michael le văzu gurile deschise strigând către el. Soldaţii auziseră furtuna de foc ce le anunţase atacul şi văzuseră baloanele uriaşe de hidrogen arzând în exploziile din văzduhul de dincolo de creste; deci ştiau că pentru puţină vreme chinul armelor germane va înceta, şi acum îi aclamau cu strigăte răguşite pe piloţii care se întorceau victorioşi.

Michael îi lăsă în urmă, dar recunoştinţa lor îl făcu să se simtă mult mai bine şi în faţă avea acum reperele familiare – turla bisericii, acoperişul roz al castelului, micul deal.

— O să reuşim, iubito, îi zise el Sopwithului, dar sub capotă o sârmă desprinsă de la locul ei atinse metalul blocului motor şi o scânteie mică şi albastră se arcui în aer.

Se auzi fâsâitul combustiei şi dâra subţire de vapori albi se transformă brusc în flamă. Căldura se revărsă peste carlinga deschisă ca flacăra unei lămpi de sudură şi Michael răsturnă instinctiv Sopwithul într-o răsucire laterală, astfel ca direcţia flăcărilor să fie oblică faţă de capul lui, şi reuşi să vadă înainte.

Acum trebuia neapărat să aterizeze, oriunde, oricum, numai să fie repede, foarte repede, înainte să fie prăjit şi carbonizat în carcasa aprinsă a avionului. Plonjă înspre câmpul deschis în faţa lui; mantaua de pe el ardea, mâneca braţului drept îi fumega şi izbucni în flăcări.

Aduse Sopwithul la pământ, ţinându-i botul în sus ca să încetinească viteza, dar aparatul izbi solul cu o forţă care-i zdrăngăni dinţii în gură şi instantaneu avionul pivotă pe singura roată rămasă şi apoi se răsuci pe loc, sfâşiind

una din aripi de pământ şi prăbuşindu-se în rândul de tufişuri de la marginea câmpului.

Michael se izbi cu capul de marginea carlingii şi văzu stele verzi, dar flăcările trosneau deja vesele peste tot în jurul lui, aşa că se chinui să iasă din avion, căzu pe aripa ruptă şi se rostogoli pe pământul noroios. Se târî disperat în patru labe de lângă aparatul în flăcări. Mantaua de lână de pe el luă foc cu totul şi căldura îl făcu să sară în picioare cu un ţipăt. Îşi smulse nasturii, încercând să se descotorosească de agonie, alergând şi dând nebuneşte din mâini, hrănind focul cu oxigen şi făcându-l să ardă încă şi mai năprasnic.

Avionul ardea cu trosnete şi şuierături atât de zgomotoase, încât nici nu auzi galopul calului.

Fata aduse armăsarul alb lângă tufiş şi calul sări peste el. Cal şi călăreţ aterizară în echilibru perfect şi se năpustiră imediat către silueta care ardea şi urla în mijlocul câmpului. Fata îşi trecu piciorul peste şaua laterală, de doamnă, şi când ajunse lângă Michael trase cu putere de frâul calului. Armăsarul se opri pe loc şi fata sări din şa în aceeaşi clipă.

Aterizã cu toată greutatea pe el, izbindu-l între omoplaţi, îşi puse braţele în jurul gâtului lui, şi Michael se prăbuşi drept pe burtă, cu ea în spate. Fata se ridică imediat în picioare, îşi smulse din jurul brâului fusta groasă de gabardină a costumului de călărie şi o aruncă peste silueta în flăcări de la picioarele ei. Apoi se aruncă în genunchi lângă el, îl înfăşură în fusta voluminoasă şi lovi cu palmele goale flăcările înguste care scăpau.

De îndată ce înăbuşi focul trase fusta de pe el, îl întoarse şi-l sprijini în şezut pe pământul noroios. Cu degete rapide îi descheie mantaua fumegândă, i-o dădu jos de pe umeri şi o aruncă. Trase la o parte şi jerseurile de dedesubt care ardeau cu foc mocnit – într-un singur loc

flăcările trecuseră până la piele. Avea o arsură pe umăr care se prelungea pe braţ. Michael ţipă de durere când fata încercă să-i tragă şi cămaşa de pe el.

— Pentru numele lui Dumnezeu!

Cămaşa de bumbac se lipise de arsuri.

Fata se aplecă peste el, prinse materialul între dinţi şi îl roase până îl sfâşie. Odată ce începuse să se rupă, prinse de cele două părţi şi trase cu forţă, sfâşiind-o cu totul. Expresia i se schimbă brusc.

— *Mon Dieu!* ţipă ea şi sări în picioare.

Începu să sară pe mantaua fumegândă pentru a stinge şi ultimele mocniri ale focului din lâna groasă.

Michael se uita la ea nemişcat, durerea din braţul ars nemaifiind atât de insuportabilă. Fără fusta lungă, picioarele nu-i mai erau acoperite decât până la coapse, de jacheta costumului de călărie. Purta cizme de călărie din piele neagră lăcuită, încheiate lateral cu catarame metalice. Avea genunchii goi şi pielea de pe spatele lor era netedă şi perfectă ca partea interioară a unei scoici nautilus, dar în faţă genunchii îi erau mânjiţi de noroiul în care se trântise să-l ajute pe el. Deasupra genunchilor purta nişte pantalonaşi dintr-un material diafan, aproape transparent, prin care Michael îi vedea clar strălucirea pielii. Pantalonaşii erau legaţi deasupra genunchilor cu panglici roz şi erau lipiţi de coapse de parcă era goală – nu, liniile semiacoperite ale trupului ei erau chiar mai ademenitoare decât dacă ar fi fost cu totul goală.

Michael simţi că se îneacă, nu mai putea respira, şi când se ridică să-şi recupereze mantaua carbonizată, văzu pentru câteva clipe fesele ei mici şi ferme, rotunde ca o pereche de ouă de struţ, lucind palid în lumina de dimineaţă. Michael se uită atât de încordat, încât simţi că încep să-i lăcrimeze ochii şi când fata se întoarse iar spre el, întrezări prin mătasea subţire, în unghiul format de

coapsele ei tinere şi viguroase, o umbră întunecată de formă triunghiulară. Fata se ridică în picioare în faţa lui, aducând umbra halucinantă la cincisprezece centimetri de nasul lui, şi îi puse cu grijă pe umărul rănit mantaua, murmurând ceva pe tonul unei mame care-şi alină copilul rănit.

Michael nu prinse decât cuvintele *„froid”* şi *„brûlé”.* Stătea atât de aproape de ea că putea s-o miroasă; aroma naturală a unei femei tinere şi sănătoase, transpirate după efortul unui călărit în forţă, amestecat cu un parfum ce mirosea a petale uscate de trandafiri. Michael încercă să-i vorbească, să-i mulţumească, dar tremura de şoc şi de durere. Buzele îi fremătară şi nu reuşi să scoată decât un sunet slab şi neclar.

— *Mon pauvre*, murmură ea alinător, şi se trase înapoi.

Avea vocea răguşită de îngrijorare şi de efort şi chipul ca de spiriduş cu ochi imenşi, întunecaţi, celtici. Michael se întrebă dacă avea urechile ascuţite, dar îi erau ascunse în pletele dese de păr întunecat, bătut de vânt şi încâlcit în bucle fremătătoare. Pielea avea nuanţa specifică neamului celtic, culoarea fildeşului vechi, iar sprâncenele îi erau la fel de groase şi de întunecate ca şi părul.

Începu să-i vorbească din nou, dar Michael nu se putu abţine şi mai aruncă o privire către mica umbră enigmatică de sub mătase. Fata îi observă direcţia privirii şi obrajii i se aprinseră într-un trandafiriu întunecat; se repezi la fusta plină de noroi, o smulse de pe jos şi şi-o înfăşură în jurul brâului – iar Michael se simţi mai copleşit de jenă din cauza gafei sale decât de durerea arsurii.

Deasupra capetelor lor auziră tunetul avionului lui Andrew şi amândoi scăpară pentru o clipă de stânjeneala insuportabilă, urmărind recunoscători zborul în cercuri al Sopwithului peste câmp. Nesigur pe picioare şi cutremurat

de durere, Michael se ridică anevoie de jos, făcându-i semn cu mâna lui Andrew, iar fata îşi aranjă mai bine fusta pe ea. Andrew îşi ridică mâna într-un salut uşurat şi avionul verde mai făcu o curbă şi veni în linie dreaptă direct spre ei, trecând la mai puţin de cincisprezece metri deasupra capetelor lor – şi eşarfa verde, având ceva legat la unul din capete, flutură în aer câteva secunde şi căzu în noroi la câţiva metri de ei.

Fata alergă şi i-o aduse lui Michael, iar acesta desfăcu nodul de la capăt şi zâmbi strâmb când văzu sticluţa de argint. Răsuci capacul şi o ridică într-un toast spre cer. Pentru o fracţiune de secundă văzu dinţii albi ai lui Andrew licărind în carlinga deschisă şi salutul de mână – şi apoi Sopwithul verde se îndepărtă spre pista de aterizare.

Michael ridică sticla la buze şi sorbi de două ori. Ochii i se înceţoşară de lacrimi şi oftă adânc, simţind băutura divină curgându-i ca un foc lichid în stomac. Când coborî sticluţa de la buze observă că fata-l privea cu mare atenţie şi-i oferi şi ei sticla.

Dar ea clătină din cap şi-l întrebă pe un ton sobru:

— *Anglais?*

— *Oui... non... Sud Africain.* Îi tremura vocea.

— *Ah, vous parlez français!* zise ea zâmbind pentru prima dată; şi era un fenomen aproape la fel de uluitor ca şi funduleţul ei sidefiu.

— *À peine* – nu prea, negă el imediat, ca să împiedice torentul de franceză volubilă care ştia din experienţă că se va revărsa peste el dacă zice că da.

— Ai sânge. Engleza ei era îngrozitoare; Michael nu înţelese ce voia să-i spună până nu îi arătă capul.

Îşi ridică mâna liberă şi atinse firicelul de sânge care scăpase de sub cască. Îşi inspectă degetele mânjite.

— Da, recunoscu el. Găleţi întregi, mă tem.

Casca îl salvase de la o rană mult mai gravă când se izbise cu capul de marginea carlingii.

— *Pardon?* Părea nedumerită.

— *J en ai beaucoup,* îi traduse el.

— Ah, *vorbeşti* franceza. Bătu din palme într-un gest copilăros de bucurie, extrem de drăgălaş, şi îl apucă de braţ posesiv. Vino, îi porunci şi pocni din degete să cheme calul. Acesta păştea puţin mai încolo şi se prefăcea că nu aude. *Viens ici tout de suite, Nuage!* strigă ea bătând din picior. Vino aici în secunda asta, Nor!

Calul mai rupse o gură de iarbă ca să-şi demonstreze independenţa şi apoi se îndreptă sfios spre ea, mergând cât mai încet posibil.

— Te rog, zise ea şi Michael îşi împreună mâinile într-o scară improvizată şi o ajută să urce în şa. Era foarte uşoară şi agilă. Hai sus, zise ea apoi şi-l ajută să urce şi el. Michael se aşează în spatele ei pe spinarea lată a calului.

Fata îi apucă una din mâini şi şi-o puse la brâu. Michael îi simţi carnea tare şi căldura care se răspândea chiar şi prin material.

— *Tenez,* ţineţi-vă! îl instrui ea şi armăsarul porni în pas de trap către poarta de la capătul câmpului, în apropiere de castel.

Michael se uită înapoi la resturile fumegânde ale avionului lui. Nu mai rămăsese nimic din el în afară de blocul motor, lemnul şi pânza arzând în întregime. Simţi o umbră de profund regret – avionul distrus fusese partenerul lui multă vreme.

— Cum ţi se spune? îl întrebă fata peste umăr şi Michael se întoarse spre ea.

— Michael – Michael Courtney.

— Michel Courtney, repetă ea experimental. Eu sunt Mademoiselle Centaine de Thiry.

— *Enchanté, mademoiselle.* Michael făcu o pauză ca

să-şi compună în minte următoarea bijuterie conversaţională în franceza sa chinuită de şcoală. Centaine este un nume ciudat, zise el şi fata înţepeni sub degetele lui. Folosise cuvântul *„drôle”,* care înseamnă şi comic. Se corectă imediat. Un nume excepţional.

În secunda aceea Michael regretă faptul că nu se străduise niciodată prea tare la şcoală la orele de franceză; şocat şi zguduit cum era, trebuia să se concentreze foarte tare pentru a urmări explicaţia fetei.

— M-am născut la un minut după miezul nopţii în prima zi a anului 1900. Deci avea şaptesprezece ani şi trei luni, chiar în pragul maturităţii de femeie.

Îşi aminti brusc că mama lui nu avusese nici măcar şaptesprezece ani când se născuse el. Gândul acesta îl înviora atât de tare, încât mai luă o gură de whisky din sticla lui Andrew.

— Sunteţi salvatoarea mea! Voise să facă o glumă de fapt, dar sună ca o prostie crasă şi se aşteptă să o audă izbucnind într-un râs batjocoritor. Însă nu se întâmplă aşa, fata mulţumindu-se să dea din cap, sobră, în perfectă concordanţă cu sentimentele care tocmai se năşteau în Centaine.

Animalul ei favorit, cu excepţia calului Nuage, fusese un căţeluş sfrijit, o corcitură pe care-o găsise într-un şanţ, mânjit de sânge şi tremurând. Îi dăduse de mâncare şi avusese grijă de el şi-l iubise până când, cu o lună înainte, murise călcat de un camion al armatei care trecea prin faţa casei. Moartea căţelului o lăsase cu un gol adânc în inimă. Michael era slab, arătând aproape mort de foame pe sub hainele acelea arse şi pline de noroi; chiar şi în afara rănilor fizice pe care le avea de la prăbuşirea avionului, Centaine simţea că fusese supus unui îngrozitor abuz. Avea ochii minunaţi, de un albastru limpede, dar în ei se citea o suferinţă adâncă, şi tremura exact ca

sărmanul ei căţel în ziua când îl găsise.

— Da, zise ea cu fermitate. O să am grijă de dumneavoastră.

Castelul era mai mare decât păruse din aer, şi mult mai puţin frumos. Majoritatea ferestrelor erau sparte şi fuseseră acoperite cu scânduri. Pereţii erau ciupiţi de găuri de gloanţe şi de schije, dar craterele de obuze de pe peluză erau acoperite de iarbă – toamna trecută, înainte de ultima bătălie în care Aliaţii îi împinseseră pe germani înapoi în spatele crestelor, luptele avuseseră loc extrem de aproape de castel, în plină rază de bătaie a artileriei.

Casa imensă avea un aer trist şi neglijat, iar Centaine îşi ceru iertare.

— Lucrătorii noştri au fost luaţi de armată şi majoritatea femeilor şi copiii lor au fugit la Paris sau Amiens. Nu suntem decât trei. Se ridică în şa şi strigă ascuţit într-o altă limbă. Anna! Hai să vezi ce-am găsit.

Din grădina de legume din spatele bucătăriei ieşi o femeie scundă şi lată în spate ca un cal Percheron, cu sâni imenşi şi fără formă pe sub bluza pătată de noroi. Avea părul aspru şi negru, presărat cu fire argintii şi prins într-un coc în vârful capului, iar faţa roşie şi rotundă ca o ridiche; braţele groase şi musculoase ca de bărbat îi erau dezgolite până la coate şi acoperite de noroi. Într-o mână mare şi plină de bătături ţinea un mănunchi de napi.

— Ce e, *Kleinjie* – micuţo?

— Am salvat un aviator englez galant, dar e groaznic de rănit...

— Mie mi se pare că arată foarte bine.

— Anna, nu mai fi aşa de cârcotaşă mereu! Hai şi mă ajută. Trebuie să-l ducem în bucătărie.

Cele două vorbeau rapid una cu cealaltă, dar spre uimirea lui, Michael înţelegea fiecare cuvânt rostit.

— Nu îţi dau voie să aduci un soldat în casă, ştii asta,

Kleinjie! Nu las eu un motan în acelaşi coş cu pisicuţele mele...

— Nu e soldat, Anna, e aviator.

— Şi probabil la fel de excitat ca orice motan...

Centaine izbucni furioasă:

— Eşti o bătrânică dezgustătoare – acuma hai şi m-ajută.

Anna îl studie pe Michael din cap până-n picioare cu mare atenţie şi apoi recunoscu bombănind:

— Are ochi drăguţi, dar tot n-am încredere în el – oh, bine, cum vrei, dar dacă îndrăzneşte chiar şi numai să...

— *Mevrou,* vorbi Michael pentru prima dată. Virtutea dumneavoastră e în siguranţă cu mine, vă dau cuvântul meu de onoare. Deşi sunteţi superbă, mă voi controla.

Centaine se răsuci brusc în şa ca să se uite la el şi Anna se dădu un pas înapoi, şocată, scoţând apoi un ţipăt încântat.

— Vorbeşte flamandă!

— Vorbiţi flamandă! se făcu Centaine ecoul Annei.

— Nu e flamandă, le contrazise Michael. E afrikaans, olandeză sud-africană.

— E flamandă, îi zise Anna făcând un pas înainte. Şi oricine vorbeşte flamandă e bine-venit în această casă. Ajunse lângă cal şi se întinse să-l ajute să coboare din şa.

— Fii atentă, îi spuse Centaine îngrijorată. Umărul lui...

Sări la pământ şi amândouă reuşiră să-l coboare pe Michael de pe cal şi să-l conducă până la uşa bucătăriei.

Doisprezece bucătari pregătind un banchet pentru cinci sute de oaspeţi ar fi încăput foarte uşor în această bucătărie, dar acum nu ardea decât un mic foc de lemne într-unul din cuptoare. Îl aşezară pe Michael pe un scăunel cu trei picioare în faţa focului.

— Adu unguentul tău faimos, porunci Centaine şi

Anna dispăru în grabă.

— Sunteţi flamandă? întrebă Michael. Era încântat că bariera de limbă se evaporase.

— Nu, nu. Centaine era ocupată cu o pereche enormă de foarfeci, cu care tăia rămăşiţele carbonizate ale cămăşii de pe arsurile sale. Anna e din nord – era dădaca mea când a murit mama şi acum se poartă ca şi cum ar fi mama mea, nu doar o servitoare. Ea m-a învăţat limba asta, încă din leagăn. Dar dumneavoastră unde aţi învăţat-o?

— De unde vin eu, toată lumea o vorbeşte.

— Mă bucur, zise ea, şi Michael nu fu sigur ce voia să zică, căci îşi coborâse privirile asupra cămăşii pe care o tăia.

— Mă uit după dumneavoastră în fiecare dimineaţă, zise el încet. Toţi ne uităm, când zburăm.

Fata nu zise nimic, dar Michael văzu că obrajii îi căpătaseră iar acea nuanţă minunată de trandafiriu-închis.

— Vă spunem îngerul nostru norocos, *l ange du bonheur,* şi fata râse.

— Eu vă spun *le petit jaune,* micul galben, răspunse ea. Sopwithul galben – Michael simţi un val de exaltare. Îl ştia pe el personal. Fata continuă: Vă aştept pe toţi să vă întoarceţi, îmi număr puii, dar atât de des nu se mai întorc, mai ales cei noi. Atunci plâng după ei şi mă rog. Dar dumneavoastră şi cel verde totdeauna veniţi acasă, şi atunci mă bucur.

— Sunteţi foarte bună, începu el, dar chiar atunci Anna se întoarse grăbită din cămară cu un borcan de piatră ce mirosea a terebentină şi momentul se pierdu.

— Unde e *papa?* întrebă Centaine.

— În pivniţă, la animale.

— Trebuie să ţinem animalele în pivniţă, explică Centaine mergând în capul scărilor. Altfel soldaţii vin şi ne

fură găinile, şi gâştele, şi chiar şi vacile de lapte. A trebuit să mă zbat să îl păstrez chiar şi pe Nuage. Strigă în jos pe scări: *Papa!* Unde eşti?

Se auzi un răspuns înăbuşit de jos şi Centaine mai strigă o dată:

— Avem nevoie de o sticlă de coniac. Şi apoi tonul vocii îi deveni brusc dojenitor. Nedeschisă, *papa.* Nu e o nevoie socială, ci medicinală. Nu pentru tine, ci pentru un pacient – prinde!

Centaine aruncă un mănunchi de chei jos în pivniţă şi după câteva secunde se auzi un pas greu pe scări. Un bărbat voluminos şi nepieptănat, cu burta mare, intră târşâindu-şi picioarele în bucătărie, ţinând o sticlă de coniac la piept, ca pe un copil.

Avea acelaşi păr des şi cârlionţat ca şi Centaine, dar al lui era presărat cu fire argintii şi îi atârna peste ochi. Avea mustăţi mari şi cernite în doi ţepi impresionanţi, şi îl studie pe Michael printr-un singur ochi întunecat şi sclipitor. Celălalt îi era acoperit de un petic de material negru, ca la piraţi.

— Cine-i ăsta? întrebă el.

— Un aviator englez.

Încruntarea se îmblânzi.

— Un războinic ca mine, zise el. Un tovarăş de arme – un distrugător al nemernicilor de nemţi!

— N-aţi mai distrus niciun neamţ de peste patruzeci de ani, îi reaminti Anna fără să-şi ridice privirea de pe rănile lui Michael, dar bărbatul n-o băgă în seamă, ci înaintă spre Michael, deschizându-şi braţele, ca un urs, să-l îmbrăţişeze.

— *Papa,* fii atent. E rănit.

— Rănit! strigă contele. Coniac! de parcă cele două cuvinte erau legate, şi găsi două pahare grele de sticlă, le aşeză pe masa de bucătărie, suflă în ele cu o respiraţie

mirosind a usturoi, le şterse cu poalele mantalei de pe el şi desfăcu sigiliul de ceară roşie de pe gâtul sticlei.

— *Papa,* tu nu eşti rănit, îi zise Centaine cu severitate, când îl văzu umplând cele două pahare până la vârf.

— Nu voi insulta un bărbat de un asemenea curaj evident, cerându-i să bea singur. Îi aduse lui Michael unul din pahare. Contele Louis de Thiry, la dispoziţia dumneavoastră, *monsieur.*

— Căpitan Michael Courtney. Corpul Regal de Aviaţie.

— *A vôtre santé, Capitaine!*

— *Ala vôtre, Monsieur le Comte!*

Contele bău cu încântare nedeghizată, apoi oftă, îşi şterse mustăţile magnifice cu dosul palmei, şi-i spuse Annei:

— Începe tratamentul, femeie.

— O să usture, îl avertiză Anna, şi pentru o clipă Michael se gândi că se referea la coniac, dar femeia luă o mână de unguent din borcanul de piatră şi-l trânti pe arsurile lui deschise.

Michael scoase un schelălăit de durere şi încercă să se ridice, dar Anna îl ţinu în loc cu o mână imensă, roşie şi bătucită de muncă.

— Pansează-l, îi porunci ea lui Centaine, şi în timp ce fata îi lega bandajele, agonia scăzu şi deveni o căldură confortabilă.

— E mai bine acum, recunoscu Michael.

— Bineînţeles că e, îi răspunse Anna calmă. Unguentul meu e faimos pentru orice, de la vărsat la hemoroizi.

— Tot aşa şi coniacul meu, murmură contele şi umplu la loc amândouă paharele.

Centaine se duse la coşul de rufe de pe masa de bucătărie şi se întoarse cu una dintre cămăşile proaspăt

călcate ale contelui şi, în ciuda protestelor tatălui ei, îl ajută pe Michael să se îmbrace cu ea. Apoi începu să-i improvizeze un bandaj în jurul gâtului, care să-i susţină braţul rănit. Dintr-odată se auzi de afară zgomotul unui motor; Michael se uită pe ferestrele bucătăriei şi văzu o siluetă familiară pe o motocicletă la fel de familiară, oprind brusc, în derapaj, şi aruncând în sus un val de pietriş de pe alee.

Motorul cloncăni şi sughiţă în liniştea lăsată şi o voce agitată strigă:

— Michael, băiete, unde eşti?

Uşa bucătăriei se trânti cu zgomot şi lord Andrew Killigerran intră cu bereta pe cap, urmat îndeaproape de un tânăr ofiţer în uniforma Corpului Regal Medical.

— Slavă Domnului, aici eşti. Nu te panica, ţi-am adus un vraci... Andrew îl trase pe tânărul doctor la scăunelul lui Michael. Dar văd că te descurcai de minune şi fără noi, ce pot să-ţi spun, îi zise el apoi cu uşurare şi cu un zvâcnet de ciudă. Eu am dat iama în spitalul local de teren, am răpit doctorelul ăsta punându-i pistolul la tâmplă – îmi rodeam sufletul de grijă pentru tine, şi uită-te la tine, cu paharul în mână şi...

Andrew se întrerupse brusc şi se uită la Centaine pentru prima dată, uitând cu totul de Michael. Îşi scoase iute bereta.

— E adevărat! declamă el într-o franceză perfectă şi sonoră, rostogolind r-urile. Îngerii păşesc într-adevăr pe pământ.

— Treci imediat în camera ta, copilă, se răsti Anna şi se strâmbă ca unul dintre acei înspăimântători dragoni sculptaţi care păzesc intrarea în templele chinezeşti.

— Nu sunt o copilă, îi răspunse Centaine printr-o privire la fel de feroce, apoi îşi recăpătă expresia şi se întoarse spre Michael. De ce vă spune băiete? Sunteţi mult

mai bătrân ca el!

— E scoţian, explică Michael, deja tulburat de gelozie. Şi scoţienii sunt toţi nebuni – şi în plus de asta are o soţie şi patru copii.

— Ce minciună infectă! protestă Andrew. Copii, da, recunosc, prichindeii mititei, bieţii de ei! Dar nicio soţie, absolut nicio soţie.

— *Ecossais,* murmură contele. Mari războinici şi băutori. Pot să vă ofer nişte coniac, *monsieur?* adăugă el apoi, într-o engleză rezonabilă. Bucătăria devenise un turn Babel, cei prezenţi trecând de la o limbă la alta în mijlocul propoziţiilor.

— Mă prezintă şi pe mine cineva acestui model de perfecţiune între bărbaţi, ca să pot să-i accept oferta depravată?

— Le Comte de Thiry, am onoarea să vi-l prezint pe lord Andrew Killigerran. Michael făcu un gest de la unul la celălalt şi cei doi dădură mâna.

— *Tiens!* Un milord englez autentic.

— Scoţian, dragul meu – mare diferenţă. Îl salută pe conte cu paharul. Încântat de cunoştinţă. Şi această minunată domnişoară este fiica dumneavoastră – asemănarea – minunată...

— Centaine, întrerupse Anna. Du-ţi calul la grajd şi ţesală-l.

Centaine o ignoră şi îi zâmbi lui Andrew. Zâmbetul reuşi să pună capăt chiar şi flecărelii lui; rămase încremenit, uitându-se la ea, căci zâmbetul o transformase. Părea să lumineze prin pielea ei, îi făcea dinţii să sclipească şi ochii să strălucească, asemenea razelor de soare într-un vas de cristal plin cu miere.

— Cred că ar trebui să văd cum e pacientul nostru, rupse vraja doctorul militar, apropiindu-se de Michael să-i desfacă bandajele.

Anna înţelese gestul, dacă nu cuvintele, şi se băgă la mijloc între ei.

— Spune-i că dacă se atinge de munca mea, îi rup mâinile.

— Serviciile dumitale nu sunt necesare, se pare, traduse Michael pentru doctor.

— Hai şi bea un coniac, îl consolă Andrew. Nu e rău – nu e rău deloc.

— Sunteţi moşier, milord? îl întrebă contele pe Andrew cu subtilitate. Bineînţeles...

— *Bien sur...* Andrew făcu un gest expansiv care trebuia să simbolizeze mii de acri de pământ şi în acelaşi timp îi aduse paharul în zona în care contele umplea paharul doctorului. Contele i-l umplu şi pe-al lui şi Andrew repetă: Bineînţeles, moşia familiei... înţelegi?

— Ah. Singurul ochi al contelui sclipi aruncând o privire rapidă către fiica lui. Soţia decedată v-a lăsat cu patru copii? Nu reuşise să înţeleagă prea bine ce vorbiseră înainte.

— Niciun copil, nicio soţie... prietenului meu amuzant îi place să facă glume, zise Andrew arătându-l pe Michael. Glume englezeşti foarte proaste.

— Ha! Glume englezeşti. Contele hohoti de râs şi era cât pe ce să-l plesnească pe Michael pe umăr, dacă Centaine nu s-ar fi repezit să-l protejeze de lovitură.

— *Papa,* fii atent. E rănit.

— Veţi rămâne la prânz. Toţi, declară contele. O să vezi, milord, fiica mea este una dintre cele mai grozave bucătărese din toată provincia.

— Cu puţin ajutor, murmură Anna dezgustată.

— Ăă, cred că ar fi cazul să mă întorc la spital acum, murmură cu timiditate tânărul doctor. Am senzaţia că sunt inutil aici.

— Suntem invitaţi la prânz, îi spuse Andrew. Bea un

coniac.

— Bine, zise doctorul, cedând imediat.

— Este necesar să coborâm în pivniţă, anunţă contele.

— *Papa...* începu Centaine pe un ton ameninţător.

— Avem oaspeţi! Contele îi arătă sticla goală de coniac şi Centaine ridică din umeri neajutorată. Milord, mă ajutaţi la selectarea unor licori potrivite?

— Onorat, *Monsieur le Comte.*

Coborâră împreună treptele de piatră, braţ la braţ, şi Centaine îi privi cu o expresie gânditoare.

— E foarte *drale* prietenul dumneavoastră – şi foarte loial. Vedeţi cum s-a repezit aici să vă ajute. Vedeţi cum îl farmecă pe *papa.*

Michael se simţi complet surprins de intensitatea antipatiei pe care o avea pentru Andrew în acel moment.

— A mirosit coniacul, murmură el. Ăsta e singurul motiv pentru care a venit.

— Dar cei patru copii ai lui? întrebă Anna. Şi mama lor? Şi că îi fusese la fel de greu să urmărească discuţia de înainte.

— Patru mame, explică Michael. Patru copii, patru mame diferite.

— E poligam! Anna se sufocă de şoc şi indignare, şi faţa i se înroşi ca un rac.

— Nu, nu, o asigură Michael. Aţi auzit că a negat asta. E un om de onoare, nu ar face el aşa ceva. Nu e însurat cu niciuna dintre ele. Michael nu simţi nicio remuşcare, trebuia să aibă un aliat în familie, dar în momentul acela perechea fericită se întoarse din pivniţă încărcată cu sticle negre.

— Peştera lui Aladin, se bucură Andrew. Contele are pivniţa plină ochi de marfa cea mai bună! Puse şase sticle pe masa de bucătărie în faţa lui Michael. Uită-te aici! Are

treizeci de ani, cum mă vezi şi cum te văd! apoi se uită mai atent la Michael. Arăţi oribil, băiete. Ca moartea.

— Mersi, îi rânji anemic Michael. Eşti aşa de drăguţ.

— Pur şi simplu grija naturală de frate... Andrew se chinui să scoată dopul dintr-una din sticle şi-şi coborî vocea la o şoaptă conspirativă: Doamne Sfinte! Ce bucăţică bună e fata asta! aruncă o privire furişă către colţul celălalt al bucătăriei unde femeile lucrau în faţa oalei mari de cupru. Aş prefera s-o am pe ea în loc de-o boală, nu crezi? Antipatia lui Michael pentru Andrew se transformă în ură vie.

— Ceea ce ai spus acum este absolut dezgustător, zise el. Să vorbeşti aşa despre o fată aşa de tânără, aşa de nevinovată, aşa de frumoasă, aşa de... aşa de... Michael se bâlbâi şi tăcu şi Andrew îşi lăsă capul într-o parte şi se uită la el cu un aer meditativ.

— Michael, băieţaş, mă tem că eşti mai grav bolnav decât nişte arsuri şi vânătăi amărâte. Ai nevoie de un tratament intensiv. Umplu un pahar. Pentru început, îţi prescriu o doză generoasă din acest vin roşu!

În capul mesei, contele scoase dopul unei alte sticle şi umplu din nou paharul doctorului.

— Un toast! exclamă el. Jos cu nemţii blestemaţi!

— *A bas les boches!* strigară toţi şi de îndată ce îşi băură toastul, contele duse mâna la peticul negru care-i acoperea orbita goală.

— Mi-au făcut asta în Sedan, în 70. Mi-au luat ochiul, dar au plătit amarnic pentru asta, diavolii blestemaţi – *Sacré bleu,* cum am luptat! Tigri! Am fost nişte tigri...

— Motănei! strigă Anna din partea cealaltă a bucătăriei.

— Nu ştii nimic despre lupte şi război – aceşti tineri viteji însă, ei ştiu, ei înţeleg! Să bem în cinstea lor! Bău copios şi apoi întrebă: Unde e mâncarea?

Era un ostropel delicios cu şuncă, cârnaţi şi măduvă de oase. Anna aduse mai multe boluri pline şi aburinde de la cuptor, iar Centaine puse câteva grămezi de pâine proaspătă şi crocantă pe masa goală.

— Acum, ia spuneţi, cum merge bătălia? întrebă contele rupând pâinea şi înmuind o bucată în sos. Când se va termina războiul ăsta?

— Hai să nu stricăm mâncarea aşa de bună, încercă Andrew să evite întrebarea, dar contele, cu firimituri şi sos pe mustăţi, insistă.

— Ce se aude despre o nouă ofensivă aliată?

— Va fi la vest, din nou pe fluviul Somme. Acolo trebuie să spargem liniile germane. Michael era cel care răspunse; vorbea cu autoritate liniştită, aşa că aproape imediat toţi îi acordară atenţie. Chiar şi cele două femei veniră de lângă sobă şi Centaine se strecură pe bancă lângă Michael, uitându-se la el cu ochii gravi şi încercând să înţeleagă conversaţia în engleză.

— De unde ştiţi asta? întrerupse contele.

— Unchiul lui e general, explică Andrew.

— Un general! Contele se uită la Michael cu un interes renăscut. Centaine, nu vezi că oaspetele nostru are greutăţi?

Anna pufni şi se încruntă, iar Centaine se aplecă peste bolul lui Michael şi tăie carnea în porţii uşor de mestecat, ca să poată să-şi folosească doar o mână.

— Continuaţi! Spuneţi mai departe! îl îndemnă contele pe Michael. Şi apoi?

— Generalul Haig se va întoarce la dreapta. De data asta va reuşi să treacă prin spatele frontului german şi să vină în faţă, înspre linie.

— Ha! Deci suntem în siguranţă aici. Contele se întinse spre sticla de vin, dar Michael clătină din cap.

— Mă tem că nu, adică nu în totalitate, în orice caz.

Secţiunea asta a liniei este golită de rezerve, efectivele sunt reduse până la nivel de batalion – tot ce poate lipsi este transferat în vederea unui un nou atac peste Somme.

Contele păru alarmat.

— Asta e o nebunie criminală – evident că germanii vor contraataca aici ca să încerce să reducă presiunea pe frontul de la Somme!

— Linia de aici va rezista? întrebă speriată Centaine şi aruncă o privire involuntară spre ferestrele bucătăriei. De unde stăteau ei, se puteau vedea crestele la linia orizontului.

— Oh, ezită Michael. Sunt sigur că vom putea să rezistăm suficient timp – mai ales dacă luptele de la Somme merg pe cât de bine şi de repede ne aşteptăm noi. Atunci tensiunea de aici va scădea rapid şi trupele Aliate vor trece peste liniile din spatele frontului german.

— Dar dacă luptele se împotmolesc şi se ajunge din nou la un blocaj? întrebă Centaine încet, în flamandă.

Pentru o fată, şi încă una care nu ştia bine engleză, înţelesese foarte limpede esenţialul. Michael îi răspunse la întrebare cu respect, în afrikaans, de parcă vorbea cu un bărbat.

— Atunci vom fi într-o situaţie foarte grea, mai ales pentru că nemţii au superioritate aeriană. S-ar putea să pierdem iar crestele. Făcu o pauză şi se încruntă. Vor trebui să aducă în grabă nişte rezerve. S-ar putea să fim nevoiţi să ne retragem probabil până pe la Arras...

— Arras! tresări Centaine. Dar asta înseamnă... nu termină, dar se uită în jur prin casă de parcă îşi lua deja rămas-bun de la ea. Arras era mult mai în spate. Michael dădu din cap.

— Odată ce începe atacul, veţi fi în pericol mare aici. Aţi face mult mai bine să evacuaţi castelul şi să vă duceţi la sud, la Arras, sau chiar la Paris.

— Niciodată! strigă contele schimbând conversaţia în franceză. Un de Thiry nu se retrage niciodată.

— În afară de la Sedan, murmură Anna, dar contele nu se coborî să ia în seamă asemenea glume de prost gust. Voi rămâne aici, pe pământul meu. Le arătă puşca *chassepot* străveche, atârnată într-un rastel de pe peretele bucătăriei. Aceea e arma pe care am purtat-o la Sedan. Nemţii s-au învăţat să se teamă de ea acolo. Vor învăţa din nou lecţia asta. Louis de Thiry le-o va preda!

— Curaj! strigă Andrew. Un toast! Pentru vitejia franceză şi triumful armatelor franceze!

Natural, contele trebui să răspundă cu un toast pentru „Generalul Haig şi galanţii Aliaţi britanici!”

— Căpitanul Courtney este sud-african, le atrase atenţia Andrew. Ar trebui să bem şi pentru ei.

— Ah! răspunse contele plin de entuziasm în engleză. Pentru generalul – cum se numeşte unchiul dumitale, generalul? Pentru generalul Sean Courtney şi bravii săi sud-africani.

— Acest domn este ofiţer în Corpul Regal Medical, zise Andrew arătând spre doctor, care avea ochii destul de bulbucaţi şi se legăna încet pe bancă, lângă el. Un corp de armată demn de admiraţie şi de un toast!

— Pentru Corpul Regal Medical! acceptă contele provocarea, dar când se întinse iar după pahar, acesta tremură înainte să-l atingă, suprafaţa vinului roşu fiind agitată în mici vălurele circulare care se spărgeau de marginea de cristal. Contele îngheţă şi toţi îşi ridicară capetele.

Geamurile ferestrelor bucătăriei zăngăniră în rame şi imediat după aceea auziră ropotul gloanţelor de undeva din nord. Mitralierele germane măturau din nou crestele, cu urlete şi lătrături ca o haită de câini turbaţi, şi toţi cei prezenţi ascultară în tăcere; îşi imaginau mult prea bine

nenorocirea şi agonia bărbaţilor din tranşeele noroioase, la doar câţiva kilometri de unde stăteau ei, în această bucătărie caldă, cu burţile pline de mâncare şi vin de calitate.

Andrew îşi ridică paharul şi zise încet.

— Pentru amărâţii aceia de afară din noroi. Să le dea Domnul putere să îndure.

Şi de data asta chiar şi Centaine sorbi din paharul lui Michael şi ochii îi înotau de lacrimi întunecate în timp ce bea.

— Nu vreau să vă stric petrecerea, zise tânărul doctor ridicându-se nesigur pe picioare. Dar barajul ăla de artilerie e ca sirena de uzină pentru mine. Camioanele de măcelărie deja sunt în drum spre spital în momentul ăsta.

Michael încercă să se ridice cu el, dar se apucă brusc de marginea mesei cu mâna încleştată.

— Vreau să vă mulţumesc, *Monsieur le Comte,* începu el formal. Pentru bunătatea... Cuvintele i se împleticiră pe limbă şi le repetă, dar limba îi amorţi în gură şi îşi pierdu şirul. O salut şi pe fiica dumneavoastră, *Mademoiselle* de Thiry, *l ange du bonheur...* Picioarele i se înmuiară şi se prăbuşi cu încetinitorul.

— E rănit! ţipă Centaine sărind să-l prindă înainte să se lovească de podea, punându-i un umăr slăbuţ pe sub braţ. Ajutaţi-mă, se rugă ea.

Andrew se năpusti să o ajute şi amândoi îl trecură pe jumătate cărându-l, pe jumătate târându-l, prin uşa bucătăriei.

— Atenţie, braţul, bietul de el, zise Centaine, de-abia răsuflând sub greutate, ridicându-l în ataşul motocicletei. Nu-l zguduiţi! Michael se bălăngăni în scaunul tapiţat, cu un zâmbet fericit pe chipul palid.

— *Mademoiselle,* vă asigur că e dincolo de orice durere, norocosul naibii. Andrew alergă în jurul

motocicletei şi îşi fixă mâinile pe ghidon.

— Aşteaptă-mă şi pe mine! strigă doctorul care apăruse împreună cu contele în pragul uşii, sprijinindu-se unul pe celălalt. Sări din uşă şi veni în viteză la motocicletă, dar mergând lateral pe scări, într-o manevră neintenţionată de atac pieziş.

— Urcă la bord, îl invită Andrew, şi la a treia încercare porni motorul motocicletei Ariei într-un muget şi un val de fum albastru.

Doctorul se căţără neîndemânatic pe locul din spatele lui şi contele strecură două sticle de vin în buzunarele laterale ale mantalei lui Andrew.

— Împotriva frigului, explică el.

— Sunteţi un prinţ între oameni, zise Andrew lăsând ambreiajul şi motocicleta scrâşni strident, intrând într-o curbă abruptă.

— Aveţi grijă de Michael! strigă Centaine.

— Verzele mele! ţipă Anna, căci Andrew o luase pe scurtătură prin grădina de zarzavaturi.

— *A bas les boches!* urlă şi contele şi sorbi pe furiş o ultimă gură de vin, înainte ca Centaine să-i confişte sticlele şi să-i ia din nou cheia de la pivniţă.

La capătul aleii lungi care ducea la castel, Andrew puse brusc frână şi apoi conduse motocicleta cu o viteză mai mică, intrând în mica procesiune jalnică de vehicule care se întorceau de la linia frontului, de pe creste, pe drumul principal noroios şi brăzdat de făgaşe.

Camioanele de măcelărie, cum erau poreclite ambulanţele de teren, erau încărcate la maximum cu roadele noului bombardament german. Treceau chinuite prin băltoacele de nămol, iar şirurile de târgi de pânză din spatele fiecăruia se legănau şi se zdruncinau la fiecare denivelare. Sângele răniţilor din rafturile de sus se îmbiba în pânză şi picura pe cei dedesubt.

La marginea drumului veneau mici grupuri răzleţe de răniţi care puteau umbla, cu puştile abandonate, sprijinindu-se unii de alţii, cu pansamente informe înfăşurate peste răni, cu feţele albe şi goale, cu ochii morţi, lipsiţi de expresie, cu uniformele năclăite de noroi şi mişcările mecanice, dincolo de orice sentiment.

Doctorul începea rapid să se trezească. Se dădu jos de pe motocicletă şi alese câţiva răniţi mai grav din şuvoi. Încărcară doi dintre ei pe locul din spatele lui Andrew, unul peste rezervorul de motorină din faţa lui, şi încă trei în ataş, lângă Michael. Doctorul alerga în spatele motocicletei supraîncărcate, împingând-o prin gropile de noroi, şi un kilometru mai încolo era deja complet treaz, pe când ajunseră la spitalul militar de voluntari VAD, un şir de căsuţe la intrarea în satul Mort Homme. Îşi ajută pacienţii să coboare din ataş şi se întoarse să-i vorbească lui Andrew.

— Mulţumesc. Chiar aveam nevoie de pauza aceea. Îi aruncă o privire lui Michael, care zăcea încă leşinat în ataş. Uită-te la el. Nu mai putem continua în felul ăsta.

— Michael e doar pilit, asta-i tot.

Dar doctorul clătină din cap.

— Oboseală de război, zise el. Şoc posttraumatic. Nu înţelegem încă bine cum funcţionează, dar se pare că există o limită până la care o pot suporta amărâţii aceştia. De cât timp zboară fără pauză – trei luni?

— O să fie bine, zise Andrew, pe un ton fioros. O să se refacă, rezistă el. Puse o mână protectoare pe umărul rănit al lui Michael, amintindu-şi că trecuseră şase luni de la ultima lui permisie.

— Uită-te la el, are toate semnele. Slab ca o victimă a foametei, continuă doctorul. Tresare şi tremură mereu. Şi ochii aceia – pun pariu că are comportament dezechilibrat, o dispoziţie proastă, mohorâtă, alternând cu

momente de exuberanţă nebunească, sălbatică. Am dreptate?

Andrew încuviinţă cu ezitare.

— O clipă îi spune duşmanului scursură scârboasă şi trage cu mitraliera în supravieţuitorii avioanelor germane prăbuşite şi apoi, în următoarea, le spune duşmani eleganţi şi demni de respect – l-a luat la pumni pe un pilot proaspăt sosit săptămâna trecută că le-a zis huni.

— Curaj nesăbuit?

Andrew îşi aminti baloanele din acea dimineaţă, dar nu răspunse la întrebare.

— Ce se poate face? întrebă el fără speranţă.

Doctorul oftă şi ridică din umeri, dând apoi mâna cu el.

— La revedere şi mult noroc, maior Killigerran. Se întoarse la datoria sa, dându-şi jos încă din drum mantaua grea şi suflecându-şi mânecile.

La intrarea în livadă, chiar înainte să ajungă la bivuacul escadrilei, Michael se ridică brusc în scaunul ataşului şi rosti cu toată solemnitatea unui judecător care pronunţă o sentinţă de moarte:

— Imediat o să vomit.

Andrew puse frână la marginea drumului şi-i ţinu capul.

— Atâta vin excelent, se lamentă el. Ca să nu mai vorbim de coniacul Napoleon – dacă am putea să-l recuperăm cumva!

După ce se despovărase zgomotos, Michael se trânti înapoi în scaun şi zise la fel de solemn:

— Vreau să ştii că m-am îndrăgostit, şi capul i se lăsă brusc pe spate, leşinat instantaneu.

Andrew rămase nemişcat pe motocicletă şi scoase cu dinţii dopul de plută al uneia dintre sticlele de vin.

— Asta chiar că merită un toast. Hai să bem pentru

dragostea adevărată. Oferi sticla şi bărbatului fără cunoştinţă de lângă el. Nu eşti interesat?

Bău el şi în locul lui Michael şi când coborî sticla de la buze începu brusc să plângă în hohote incontrolabile, fără motiv. Încercă să-şi înghită lacrimile, nu mai plânsese de când avea şase ani, şi îşi aminti cuvintele tânărului doctor: „comportament dezechilibrat”, apoi îl copleşiră lacrimile. Îi curgeau în şiroaie pe obraji şi nici nu încercă măcar să şi le şteargă. Rămase pe scaunul motocicletei, tremurând ca o frunză, cufundat într-un ocean tăcut de jale.

— Michael, băiete, şopti el. Ce-o să se întâmple cu noi? Suntem osândiţi, nu avem nicio şansă. Michael, nu avem nici cea mai mică şansă, niciunul dintre noi, şi îşi acoperi faţa cu amândouă mâinile, plângând, şi inima i se frângea de durere.

Michael se trezi din cauza zăngănitului tăvii de cositor pe care Biggs o aşeza pe cufărul de lângă patul lui de campanie.

Gemu încercând să se ridice, dar rănile îl traseră înapoi în pat.

— Cât e ora, Biggs?

— Şapte jumate, domnule, şi e o dimineaţă minunată de primăvară.

— Biggs – pentru numele lui Dumnezeu – de ce nu m-ai trezit? Am pierdut patrula de zori...

— Nu, domnule, n-aţi pierdut-o, murmură Biggs consolator. Am fost puşi la sol.

— Puşi la sol?

— Ordinul lordului Killigerran, la sol până la noi ordine, domnule. Biggs puse o lingură de zahăr în cana de cacao şi amestecă. Era şi timpul, dacă-mi permiteţi să vă spun. Am zburat treizeci şi şapte de zile încontinuu.

— Biggs, de ce mă simt aşa oribil?

— După câte zicea lord Killigerran... am fost atacaţi de o sticlă de coniac, domnule.

— Înainte de asta, am zdrobit ţestoasa aia zburătoare... începu Michael să-şi amintească.

— Întinsă peste toată Franţa, domnule, unsă ca untul pe pâine, încuviinţă Biggs.

— Le-am venit de hac, Biggs!

— Amândouă nenorocitele, domnule.

— Sper c-ai primit banii de la pariu, Biggs. Nu i-ai pierdut?

— Am avut un câştig frumos, mulţumesc, domnule Michael, şi Biggs atinse celelalte obiecte de pe tava cu micul dejun. Aicea-i partea dumneavoastră... Era un teanc îngrijit de douăzeci şi una de bancnote de o liră. Trei la una, domnule, plus miza de la început.

— Meriţi zece la sută comision, Biggs.

— Dumnezeu să vă dea sănătate, domnule. Două bancnote dispărură ca prin farmec în buzunarul lui Biggs.

— Acum, Biggs. Ce mai avem aici?

— Patru aspirine, cu complimente de la lord Killigerran.

— El bineînţeles zboară, nu-i aşa, Biggs? Michael înghiţi recunoscător tabletele.

— Bineînţeles, domnule. Au pornit în zori.

— Cine e cu el?

— Domnul Banner, domnule.

— Un novice, zise Michael nefericit şi îngrijorat.

— Lord Andrew va veni înapoi cu bine, domnule, nu vă îngrijoraţi.

— Da, sigur că va veni – şi asta ce e? Michael se ridică din pat.

— Cheile de la motocicleta lordului Killigerran, domnule. A zis că dacă trebuie să-i transmiteţi contelui *salaam*-urile lui – ce-or fi şi alea, domnule – şi admiraţia lui

tandră pentru tânăra domnişoară...

— Biggs... Aspirinele îşi făcură efectul miraculos de repede. Michael se simţi dintr-odată vesel şi uşor, fără nicio grijă. Rănile nu-l mai supărau şi capul nu-l mai durea. Biggs, repetă el. Poţi să-mi pregăteşti uniforma numărul unu şi să-mi lustruieşti un pic butonii şi cizmele?

Biggs îi zâmbi cu afecţiune.

— Mergem în vizită, domnule?

— Chiar aşa, Biggs. Exact aşa.

Centaine se trezi pe întuneric şi ascultă sunetul armelor. O îngrozeau. Ştia că nu se va putea niciodată obişnui cu furtuna asta bestială, inumană, care împărţea atât de impersonal moarte şi răni de nedescris; îşi amintea lunile de vară târzie de anul trecut când, pentru o scurtă perioadă, castelul fusese în bătaia focului bateriilor germane. Acela era momentul când abandonaseră nivelurile superioare ale conacului şi se mutaseră sub scări. La momentul acela toţi servitorii erau deja plecaţi de mult – toţi în afară de Anna, bineînţeles – şi mica odăiţă pe care o ocupa acum Centaine fusese a unei cameriste.

Întregul lor stil de viaţă se schimbase dramatic de când venise războiul peste ei. Deşi nu trăiseră niciodată în stilul fastuos al altor familii de vază din provincie, dăduseră întotdeauna petreceri şi dineuri şi aveau mereu la dispoziţie cel puţin douăzeci de servitori care să-i slujească, dar acum existenţa lor era aproape la fel de simplă ca a servitorilor pe care îi avuseseră înainte de război.

Centaine aruncă deoparte gândurile negre, odată cu păturile din pat, şi alergă prin coridorul îngust pardosit cu lespezi de piatră în picioarele goale. Anna era în bucătărie, deja lângă sobă, umplând-o cu lemne de stejar.

— Mă pregăteam să vin la tine cu un urcior de apă rece, zise ea morocănoasă, şi Centaine o îmbrăţişă şi o

sărută până o făcu să zâmbească, apoi se duse să se încălzească în faţa sobei.

Anna turnă apă clocotită în covata de cupru de pe pardoseală şi apoi adăugă apă rece.

— Hai, *mademoiselle,* porunci ea.

— Oh, Anna, chiar trebuie?

— Mişcă!

Centaine îşi ridică şovăind îmbufnată cămaşa de noapte peste cap şi tremură din cauza frigului care îi făcuse pielea de găină pe braţe şi pe fesele mici şi rotunde.

— Grăbeşte-te.

Centaine intră în cadă şi Anna îngenunche lângă ea şi înmuie în apă o cârpă de flanelă. O spălă cu mişcări metodice şi eficiente, începând s-o săpunească pe umeri şi coborând până în vârful degetelor fiecărui braţ, dar nu reuşi să-şi ascundă dragostea şi mândria care-i îmblânzeau faţa roşie şi urâtă.

Copila era încântător de bine construită, deşi probabil sânii şi fundul erau cam prea mici – Anna spera să-i rotunjească puţin formele cu o dietă bună şi bogată, de îndată ce mâncarea va fi din nou mai uşor de găsit. Avea pielea netedă, de culoarea untului unde nu fusese atinsă de soare, deşi în locurile expuse razelor avea tendinţa să capete un luciu întunecat, de bronz, pe care Anna îl găsea extrem de neatrăgător.

— Va trebui să porţi mănuşi şi mâneci lungi vara asta, o mustră ea. Maroul este atât de urât!

— Grăbeşte-te, Anna.

Centaine îşi strânse în braţe sânii plini de săpunea şi tremură, şi Anna îi ridică braţele pe rând şi-i frecă tufişurile dese de păr întunecat şi creţ de la subsuori. Clăbucii de săpun se scurgeau în linii lungi, dantelate, de-a lungul trupului ei zvelt, şi coastele i se vedeau limpede

prin pielea mătăsoasă.

— Nu fi aşa de dură, se văită Centaine.

Anna îi examină critic picioarele; erau drepte şi lungi, deşi mult prea puternice pentru o doamnă de societate – tot călăritul acela, plus alergatul şi mersul pe jos. Anna clătină din cap.

— Oh, ce mai e acum? întrebă Centaine.

— Eşti tare ca un băiat, ai pântecele prea musculos pentru a face copii, spuse Anna în timp ce o freca atent cu bucata de cârpă.

— Au!

— Stai pe loc – doar nu vrei să miroşi ca o capră, nu?

— Anna, nu crezi că ochii albaştri sunt pur şi simplu minunaţi?

Anna mormăi ceva, ştiind instinctiv încotro se îndrepta discuţia.

— Ce culoare ar avea ochii unui bebeluş cu mama cu ochii căprui şi tata de un albastru minunat şi strălucitor?

Anna o lovi peste fund cu flanela.

— Gata cu chestiile astea. Lui taică-tău nu i-ar plăcea să te-audă vorbind de-astea.

Centaine nu luă în serios ameninţarea, ci continuă pe un ton visător.

— Aviatorii sunt aşa de curajoşi, nu ţi se pare, Anna? Pun pariu că sunt cei mai curajoşi oameni din lume! Brusc tonul vocii îi deveni mai vioi. Grăbeşte-te, Anna, voi întârzia la numărătoarea puilor mei.

Sări din covată, stropind cu apă lespezile bucătăriei, în timp ce Anna o înfăşură într-un prosop pe care-l încălzise în faţa sobei.

— Anna, e aproape lumină afară.

— Să vii înapoi imediat după aceea, îi porunci Anna. Avem mult de lucru azi. Taică-tău ne-a adus aproape în foamete cu generozitatea lui nesăbuită.

— A trebuit să le ofere o masă acelor tineri aviatori galanţi.

Centaine îşi îmbrăcă hainele în grabă şi se aşeză pe un scăunel, ca să-şi tragă în picioare cizmele de călărie.

— Nu te duce să te plimbi aiurea prin pădure...

— Oh, taci, Anna. Centaine sări în picioare şi ieşi tropăind pe scări.

— Să vii imediat înapoi! strigă Anna în urma ei.

Nuage o auzi venind şi nechează încet. Centaine îşi aruncă amândouă braţele în jurul gâtului lui şi-i sărută botul cenuşiu, catifelat.

— *Bonjour,* iubitule. Furase două cuburi de zahăr chiar de sub nasul Annei şi Nuage îi salivă peste mână în timp ce le mâncă. Centaine se şterse de gâtul lui şi când se duse să ia şaua din cui, calul o înghionti cu botul în şale, cerând mai mult.

Afară era întuneric şi rece şi Centaine îndemnă calul într-un galop uşor, savurând unda de aer îngheţat care îi curgea ca un torent peste faţă, nas şi urechi, înroşindu-le şi făcându-i ochii să-i lăcrimeze. Pe culmea dealului îl opri pe Nuage şi privi cerul de deasupra orizontului transformându-se dintr-un albastru metalic şi rece într-un portocaliu intens. În spatele ei cerul era luminat de zorii falşi provocaţi de licăririle constante şi înspăimântătoare din barajul artileriei, dar Centaine stătea intenţionat cu spatele într-acolo, aşteptând sosirea avioanelor.

Auzi vuietul distant al motoarelor, care acoperea chiar şi sunetul mitralierelor, şi apoi văzu avioanele năvălind cu ferocitate pe cerul gălbui, sălbatice, rapide şi frumoase ca nişte şoimi, şi simţi ca întotdeauna că pulsul i se accelerează; se ridică în şa să le salute.

Aparatul din frunte era cel verde, scoţianul nebun. Îşi ridică amândouă mâinile sus, deasupra capului.

— Du-te cu Dumnezeu – şi vino înapoi în siguranţă!

îşi strigă ea binecuvântarea, văzând străfulgerarea dinţilor albi pe sub ridicola beretă scoţiană, iar maşinăria verde clătină din aripi ca răspuns şi apoi trecu de ea, urcând în norii sinistri şi sumbri, atârnaţi deasupra liniilor germane.

Îi privi dispărând, celălalt avion apropiindu-se de liderul verde pentru a intra în formaţia de luptă, şi Centaine se simţi copleşită de o tristeţe vastă, de o senzaţie îngrozitoare de neputinţă.

— Oare de ce n-am putut să fiu bărbat!? strigă ea cu voce tare. Oh, de ce nu pot să merg şi eu cu voi? Dar deja nu-i mai vedea, aşa că îl întoarse pe Nuage şi coborî dealul.

„Toţi o să moară, se gândi ea. Toţi bărbaţii ăştia tineri, puternici şi aşa de frumoşi – nu ne vor mai rămâne decât bătrânii, mutilaţii şi urâţii”. Zgomotul îndepărtat al mitralierelor îi accentuă spaimele.

— Oh, aş vrea atât de mult să... zise ea cu voce tare şi calul îşi flutură urechile să o asculte, dar Centaine nu continuă, căci nu ştia nici ea exact ce îşi dorea. Ştia doar că avea în suflet un gol, care tânjea să fie umplut, o dorinţă imensă pentru ceva fără nume, pe care nu şi-l putea explica, şi o tristeţe îngrozitoare din cauza lumii întregi. Îl lăsă pe Nuage să pască liber în câmpul micuţ din spatele castelului şi-i cără şaua la grajd, pe umăr.

Tatăl ei stătea la masa din bucătărie şi Centaine îl sărută în trecere. Peticul de pe ochi îi dădea un aer îndrăzneţ, iar celălalt ochi era împăienjenit de sânge; avea faţa puhavă şi ridată, şi mirosea a usturoi şi a vin roşu, stătut.

Se ciodănea ca de obicei cu Anna, în stilul lor prietenesc, iar Centaine se aşeză la masă în faţa lui, luând între palme cana mare şi rotundă de cafea şi întrebându-se dintr-odată dacă Anna şi tatăl ei se culcaseră vreodată împreună, şi imediat după aceea de ce nu-i venise

niciodată până atunci această idee.

Fiind fată de ţară, procreaţia nu era un mister pentru ea. În ciuda protestelor Annei, era întotdeauna de faţă să ajute când erau aduse iepe din satele din district să-l viziteze pe Nuage. Ea era singura care reuşea să manevreze armăsarul mare şi alb odată ce simţea mirosul iepelor şi să-l calmeze suficient cât să-şi facă datoria fără să rănească iapa sau pe el însuşi.

Printr-un proces logic, ajunsese la concluzia că şi un bărbat şi o femeie funcţionau probabil într-un fel similar. Când o întrebase pe Anna, aceasta o ameninţase la început că o va pârî tatălui ei şi că-i va spăla gura cu săpun. Centaine insistase cu răbdare până când Anna îi confirmase bănuielile într-o şoaptă răguşită, şi aruncase o privire de cealaltă parte a bucătăriei, la conte, cu o expresie pe chip pe care Centaine nu o mai văzuse niciodată, şi pe care în momentul acela nu o înţelesese în niciun fel, dar acum i se părea perfect normală.

Privindu-i râzând şi certându-se împreună, toate piesele puzzle-ului se potriviră dintr-odată – dăţile când avusese un coşmar şi alergase în camera Annei să fie consolată şi găsise camera goală, prezenţa ciudată a unui jupon al Annei sub patul tatălui ei când măturase odată în dormitorul lui. Chiar săptămâna trecută Anna ieşise din pivniţă după ce îl ajutase pe conte să cureţe staulele improvizate pentru animale, având paie atât pe spatele fustei cât şi în cocul de păr cărunt din vârful capului.

Descoperirea nu făcu, în mod ciudat, decât să crească dezolarea şi senzaţia de pustietate a lui Centaine. Acum se simţea cu adevărat singură, izolată şi fără scop, pustie şi îndurerată.

— Mă duc afară. Se ridică rapid de la masă.

— Oh, nu, îi bară Anna calea. Trebuie să aducem nişte mâncare în casa asta, din moment ce taică-tău a dat

la alţii tot ce avem şi tu, don’şoară, o să mă ajuţi!

Centaine trebuia să fugă de acolo, să fie singură, să se împace cumva cu această îngrozitoare tristeţe din suflet. Se strecură cu vioiciune pe sub braţele desfăcute ale Annei şi deschise larg uşa bucătăriei.

În prag stătea cea mai frumoasă persoană pe care o văzuse ea vreodată.

Era îmbrăcat cu pantaloni de călărie imaculaţi, de o culoare cafenie mai deschisă decât jacheta de la uniforma kaki, iar în picioare avea cizme lustruite atât de tare, încât sclipeau. În jurul taliei înguste avea o curea de piele lucioasă şi alamă lucitoare, cu chinga care-i venea peste umăr şi-i punea în evidenţă umerii laţi. La stânga, pe piept, avea insigna înaripată RFC şi un şir de panglici colorate, pe epoleţi sclipeau însemnele de grad, iar chipiul îi era îndoit cu grijă în felul specific piloţilor de luptă veterani şi aşezat oblic peste frunte, şmechereşte, deasupra ochilor imposibil de albaştri.

Centaine se dădu cu un pas înapoi şi se holbă la el încremenită, căci era înalt şi impunător ca un tânăr zeu, şi simţi brusc o senzaţie cu totul nouă. Stomacul părea să i se transforme în gelatină, gelatină fierbinte, grea ca plumbul topit, care se scurse în jos prin trupul ei tânăr, până când i se păru că picioarele nu-i mai puteau ţine greutatea. Îşi dădu seama în acelaşi timp că de-abia putea respira.

— *Mademoiselle* de Thiry, zise splendida creatură, atingându-şi cozorocul. Vocea era familiară şi recunoscu ochii, ochii aceia de un albastru ca cerul, iar braţul stâng al bărbatului era sprijinit într-o curea îngustă de piele...

— Michel... vocea îi sună nesigură şi Centaine se corectă imediat. Căpitan Courtney, şi apoi schimbă limba. *Mijnheer* Courtney.

Tânărul zeu îi zâmbi şi nu părea posibil ca acesta să

fie acelaşi bărbat pe care, cu o zi înainte, îl ajutase să urce în ataşul motocicletei, cu părul vâlvoi, însângerat, plin de noroi, înfăşurat în zdrenţe pe jumătate carbonizate, tremurând ca o frunză în vânt, nefericit şi demn de milă, dărâmat de durere, slăbiciune şi beţie.

Acum îi zâmbi şi Centaine simţi cum pământul i se topeşte sub picioare. Când se solidifică, îşi dădu seama că îşi modificase orbita, şi că acum era pe o altă traiectorie în drumul său printre stele. Nimic nu va mai fi niciodată la fel.

— *Entrez, monsieur.* Se trase înapoi şi, în momentul în care Michael trecu pragul, contele se ridică de la masă şi se grăbi să-i iasă în întâmpinare.

— Cum vă mai simţiţi, căpitane? îl întrebă el, luându-i mâna. Rănile?

— Sunt mult mai bine.

— Un pic de coniac le va face bine, sugeră contele şi aruncă o privire şireată către fiica lui. Stomacul lui Michael se strânse la sugestie şi scutură vehement din cap.

— Nu, zise Centaine cu fermitate şi se întoarse spre Anna. Trebuie să-i schimbăm căpitanului pansamentul.

După un protest foarte anemic, Michael fu condus la scăunelul din faţa sobei şi Anna îi desfăcu centura, iar Centaine, care stătea în spatele lui, îi trase jacheta de pe umeri.

Anna desfăcu pansamentul şi mormăi aprobator.

— Apă fierbinte, copilă, porunci ea.

Îi spălară şi-i uscară cu grijă rănile, apoi aplicară din nou unguentul şi-l repansară cu fâşii curate de pânză.

— Se vindecă minunat, zise Anna, şi Centaine îl ajută să-şi îmbrace la loc cămaşa.

Nu realizase niciodată cât de fină şi netedă putea fi pielea unui bărbat, pe spate şi pe părţile laterale ale torsului. Era atât de slab, încât fiecare vertebră din şira

spinării i se vedea tot atât de clar ca mătăniile dintr-un rozariu, cu două creste de muşchi tensionaţi de fiecare parte.

Reveni în faţă ca să-i încheie cămaşa.

— Sunteţi foarte blândă, zise el încet şi Centaine nu îndrăzni să-l privească în ochi, ca nu cumva să se trădeze în faţa Annei.

Avea părul de pe piept des, aspru şi negru, şi Centaine îşi trecu vârful degetelor prin el aproape neintenţionat, iar sfârcurile pieptului plat mărunte şi de culoare roz-închis se întăriră sub privirea ei, un fenomen care o ului şi o încântă în acelaşi timp. Nu se gândise niciodată că şi bărbaţilor li se întâmpla asta.

— Vino, Centaine, o dojeni Anna şi Centaine tresări când îşi dădu seama că rămăsese nemişcată, fixându-i corpul cu privirea.

— Am venit să vă mulţumesc, zise Michael. Nu am vrut să vă dau de lucru.

— Nu e nicio problemă, zise Centaine, neîndrăznind nici acum să-l privească în ochi.

— Fără ajutorul dumneavoastră aş fi ars de viu.

— Nu! zise Centaine cu o intensitate inutilă. Ideea morţii acestei creaturi magnifice i se părea complet inacceptabilă.

Acum îl privi în sfârşit în faţă, şi părea că cerul de vară se întrevedea prin nişte spărturi din capul lui, atât îi erau de albaştri ochii.

— Centaine, avem multă treabă. Tonul Annei era chiar mai aspru decât înainte.

— Lăsaţi-mă să v-ajut, interveni Michael plin de energie. Am fost lăsat la sol – adică nu am voie să zbor. Anna îl privi nehotărâtă, dar contele ridică din umeri.

— Încă o pereche de mâini nu strică.

— O mică răsplată, insistă Michael.

— Uniforma dumneavoastră e atât de elegantă, zise Anna, uitându-se la cizmele lui lucioase şi încercând să găsească nişte scuze.

— Avem cizme de cauciuc şi salopete, interveni rapid Centaine, iar Anna îşi ridică mâinile în aer, capitulând.

Centaine îl privi coborând scările să-l ajute pe conte să cureţe grajdul improvizat din pivniţă şi i se părea că până şi ţesătura albastră *serge de Nim,* sau dril, cum se mai numea, şi cizmele negre de cauciuc păreau elegante pe trupul său înalt şi zvelt.

Centaine şi Anna îşi petrecură restul dimineţii în grădina de legume, pregătind solul pentru semănatul de primăvară.

De fiecare dată când Centaine cobora în pivniţă, cu scuzele cele mai transparente, se oprea oriunde era Michael în momentul acela, lucrând după instrucţiunile contelui, şi aveau o conversaţie plină de pauze şi stinghereală reciprocă, până când Anna venea în capul scărilor.

— Unde-i fata aceea acum? Centaine! Ce Dumnezeu faci? De parcă nu ştia.

Luară toţi patru prânzul în bucătărie – omletă cu ceapă şi trufe, brânză şi pâine neagră, plus o sticlă de vin roşu pe care Centaine se îndură să o accepte, dar nu suficient cât să-i ofere tatălui ei cheile de la pivniţă. O aduse ea însăşi.

Vinul le îmbunătăţi starea de spirit, chiar şi Anna bău un pahar şi-i permise şi lui Centaine să facă acelaşi lucru, iar conversaţia deveni lejeră şi nereţinută, punctată de explozii de hohote de râs.

— Acum, căpitane... zise contele întorcându-se spre Michael în cele din urmă cu o sclipire calculată în singurul său ochi. Dumneata şi familia dumitale, ce faceţi în Africa?

— Fermieri, răspunse Michael.

— Arendaşi? sondă contele terenul cu prudenţă.

— Nu, nu... râse Michael. Avem pământul nostru.

— Proprietari de pământ? Tonul vocii contelui se schimbă; după cum ştie toată lumea, pământul este singura formă adevărată de bogăţie. Ce mărime are moşia familiei dumitale?

— Păi... Michael păru jenat. Destul de mare. Vedeţi, e de fapt în proprietate comună a familiei – tatăl şi unchiul meu...

— Unchiul dumitale, generalul? interveni contele.

— Da, unchiul Sean...

— O sută de hectare? insistă contele.

— Puţin mai mult. Michael se foi pe bancă şi se jucă stingherit cu felia de pâine.

— Două sute? Contele părea atât de curios şi plin de speranţă că Michael nu mai putu evita răspunsul.

— Dacă luăm în considerare plantaţiile şi fermele de vite şi pământurile pe care le avem în nord, aproximativ patruzeci de mii de hectare.

— Patruzeci de mii? Contele se holbă la el şi apoi repetă întrebarea în engleză, ca să nu se strecoare cumva vreo greşeală. Patruzeci de mii?

Michael încuviinţă stingherit. Nu începuse să se simtă jenat de mărimea averii familiei lui decât de foarte puţin timp.

— Patruzeci de mii de hectare! şopti contele cu veneraţie. Şi, bineînţeles, ai mulţi fraţi?

Michael clătină din cap.

— Nu, din nefericire, sunt singur la părinţi.

— Ha! zise contele cu uşurare transparentă. Să nu-ţi pară prea rău de asta! Şi îl bătu uşor pe braţ cu un gest patern.

Contele aruncă o privire către fiica sa şi recunoscu pentru prima dată expresia de pe chipul ei când se uita la

aviator.

„Şi foarte bine face, se gândi el mulţumit. Patruzeci de mii de hectare şi singur la părinţi!” Fiica lui era franţuzoaică şi ştia valoarea unui cent şi a unui franc, *sacré bleu,* ştia asta mai bine decât el însuşi. Îi zâmbi cu dragoste de cealaltă parte a mesei. Era încă aşa de copilăroasă în atâtea feluri, dar în altele era o adevărată franţuzoaică şireată. De când agentul financiar al contelui fugise la Paris, lăsând toate registrele moşiei şi conturile din bancă într-un haos complet, Centaine era cea care preluase funcţia de administrator. Contele nu se preocupase niciodată prea mult de bani, pentru el pământul rămânând pentru totdeauna singura avere adevărată, dar fiica lui era isteaţă. Număra chiar şi sticlele din pivniţă şi şuncile puse la afumat. Sorbi cu plăcere din vinul roşu şi îşi urmă şirul gândurilor. „Vor rămâne atât de puţini tineri demni de însurătoare după măcelul ăsta, abatorul ăsta... şi patruzeci de mii de hectare!”

— *Chérie,* zise el. Căpitanul poate va vrea să ia puşca şi să ne aducă nişte porumbei graşi şi dacă iei şi tu un coş să-l umpli cu trufe – s-ar putea să mai găseşti câteva – ce bună cină am putea avea diseară! Centaine bătu din palme încântată, dar Anna, cu chipul roşu de indignare îi aruncă o privire tăioasă. Anna va merge cu tine să vă supravegheze, se grăbi el să zică. Nu vrem să iscăm un scandal nepotrivit, nu? La urma urmei de ce să nu plantez o sămânţă, se întrebă el, dacă nu cumva germinează deja. Patruzeci de mii de hectare, *merde!*

Porcul se numea Keiser Wilhelm, sau Klein Willie pe scurt. Era un mistreţ bălţat, aşa de gras că îi amintea lui Michael de un hipopotam. Avea urechile ascuţite, pleoştite peste ochi şi coada încovrigată pe spinare ca o rolă de sârmă ghimpată, lăsând la vedere foarte clar dovada

masculinităţii sale, un săculeţ roz şi lucios ce părea fiert în ulei.

— *Vas-y, Willie! Cherche!* strigau Centaine şi Anna la unison; era nevoie de amândouă pentru a ţine în frâu animalul enorm. *Cherche!* Caută! Şi mistreţul adulmeca pământul umed, cafeniu ca ciocolata, de sub stejari, târând în urma lui pe cele două femei. Michael venea aproape alergând după ei, cu o cazma pe umărul bun, râzând încântat de ciudăţenia vânătorii.

Intrară mai adânc în pădure şi ajunseră lângă un pârâu îngust, a cărui apă tulbure din cauza ploilor recente curgea năvalnic, şi îi urmară cursul cu mare larmă.

— A găsit una! ţipă Centaine cu entuziasm şi împreună cu Anna trase, cu destul de puţină eficienţă, de lesa mistreţului. Michel! strigă ea peste umăr, gâfâind. Când reuşim să-l tragem la o parte, trebuie să fii foarte rapid cu cazmaua. Eşti gata?

— Gata!

Centaine scoase din buzunarul fustei un ciot ofilit de trufă, acoperit de mucegai de vechi ce era. Decupă o feliuţă cu un briceag şi o întinse cât mai aproape de râtul mistreţului. Câteva clipe porcul nu o băgă în seamă, dar apoi sesiză mirosul trufei tăiate şi grohăi lacom, încercând să o apuce cu tot cu mâna lui Centaine între fălcile băloase. Fata îşi trase rapid mâna şi făcu doi-trei paşi înapoi, iar mistreţul o urmări.

— Repede, Michel! ţipă ea şi Michael înfipse cazmaua în pământ. După vreo şase cazmale pline, descoperi ciuperca îngropată iar Anna se lăsă în genunchi şi o scoase din pământ cu mâinile goale. O ridică plină de pământ cafeniu, un bulgăre inform, întunecat, cu noduri, aproape de mărimea pumnului ei.

— Uite ce frumuseţe!

În cele din urmă Centaine permise porcului să-i ia

feliuţa de ciupercă dintre degete şi după ce o înfulecă îl lăsă să se întoarcă la groapa goală şi să adulmece prin pământul afânat ca să se convingă că trufa dispăruse într-adevăr, apoi îi strigă *„Cherche!”* şi vânătoarea reîncepu. După o oră coşuleţul era plin cu ciuperci informe, cu aspect foarte neapetisant, şi Anna hotărî că era timpul să se oprească.

— Mai mult de-atât o să se strice. Acum să mergem după porumbei. Hai să vedem cum ştie să tragă la ţintă căpitanul nostru din Africa!

Porniră în grabă spre castel, alergând în urma mistreţului, râzând şi gâfâind. Centaine încuie trufele în cămară şi Anna duse mistreţul înapoi în coteţul lui din pivniţă, apoi luă puşca din suportul de pe peretele bucătăriei. Îi dădu arma lui Michael şi-l privi cu atenţie cum desface închizătorul puştii şi verifică ţevile, apoi o închide la loc cu un clic şi o pune pe umăr să-i verifice echilibrul. În ciuda arsurilor care-i stinghereau puţin postura, Anna îşi dădu seama că avea în faţă un trăgător bun, după felul în care mânuia arma, şi expresia i se îmblânzi, aprobatoare.

Cât despre Michael, el fu surprins – şi apoi încântat – să descopere că arma era o venerabilă puşcă Holland and Holland – numai fabricanţii englezi de arme puteau face o ţeavă care să lanseze un şir perfect uniform de gloanţe, indiferent cât de rapid era traversată.

Făcu un gest aprobator din cap către Anna, care îi dădu un săculeţ de pânză plin de cartuşe.

— Excelent!

— O să vă arăt un loc bun. Centaine îl apucă de mână să-l conducă şi în secunda aceea văzu expresia Annei, aşa că îi dădu drumul imediat. După-amiaza porumbeii se întorc în pădure, explică ea.

Trecură pe lângă marginea pădurii, cu Centaine în frunte, ţinându-şi fusta ridicată ca să nu şi-o murdărească

de noroi, aşa că Michael îi zărea din când în când o fracţiune de gambă albă şi netedă, şi pulsul i se accelera mai mult decât era justificat de efortul de a ţine pasul cu ea. Cu picioarele ei scurte şi butucănoase, Anna rămase mult în urma lor şi amândoi îi ignorară strigătele de „Aşteptaţi-mă şi pe mine”.

La colţul pădurii, în unghiul T-ului folosit de piloţi ca reper de întoarcere la aerodrom, era o cărare cu tufişuri înalte, de fiecare parte.

— Porumbeii vin de acolo, arătă Centaine peste ogoarele şi viile întinse, toate năpădite de buruieni şi nerecoltate la timp. Ar trebui să aşteptăm aici.

Şirul de tufişuri oferea un adăpost excelent şi, când sosi şi Anna, se ascunseră toţi trei şi începură să supravegheze cerul. Dinspre nord se rostogoleau nori grei şi joşi, ameninţând a ploaie, formând un fundal perfect pentru punctuleţele minuscule ale cârdurilor de porumbei, făcându-le clar vizibile pentru ochiul antrenat de vânător al lui Michael.

— Acolo, zise el. Vin chiar încoace.

— Nu-i văd, zise Centaine, căutând agitată. Unde... oh, da, acum îi văd.

Deşi înaintau rapid, bătând viguros din aripi, zburau în linie dreaptă, coborând foarte încet către pădure. Pentru un ţintaş de calibrul lui Michael era o tragere foarte uşoară. Aşteptă până când traiectoriile de zbor a doua păsări se suprapuseră şi le doborî pe amândouă cu acelaşi glonţ. Se prăbuşiră de la înălţime şi în timp ce restul stolului se împrăştie imediat, ca într-o explozie, nimeri un al treilea porumbel cu un foc tras prin cealaltă ţeavă.

Cele două femei alergară în câmp să aducă păsările.

— Trei cu două focuri. Centaine reveni lângă el şi rămase înlemnită, privindu-l cu admiraţie, mângâind trupul moale şi cald al porumbelului mort.

— A fost un noroc chior, zise Anna îmbufnată. Nimeni nu nimereşte doi porumbei intenţionat – nu dacă sunt în zbor.

Următorul stol era mai mare, iar păsările erau îngrămădite. Michael doborî trei cu primul glonţ şi o a patra cu al doilea glonţ, şi Centaine se răsuci triumfătoare către Anna.

— Alt noroc? zise ea plină de bucurie maliţioasă. Ce norocos este căpitanul astăzi!

Încă două stoluri veniră în bătaia puştii în următoarea jumătate de oră şi Centaine îl întrebă serioasă:

— Nu rataţi niciodată, *Mijnheer?*

— Acolo sus, dacă ratezi, mori, zise Michael uitându-se spre cer. Până acum n-am ratat.

Centaine se înfioră. Moartea – din nou cuvântul acela. Moartea era pretutindeni în jurul lor – pe crestele din depărtare, unde pentru moment sunetul armelor nu era decât un bubuit constant şi profund, moartea din cerul de deasupra lor... Se uită la Michael şi se gândi: „Nu vreau să moară – niciodată! Niciodată!”

Dar apoi clătină din cap, alungându-şi gândurile sumbre, şi zâmbi:

— Învăţaţi-mă să trag.

Rugămintea aceasta fu cu totul inspirată. Îi permise lui Michael s-o atingă, chiar sub privirea de vultur a Annei. O aşeză în faţa lui şi-i arătă postura clasică, cu piciorul stâng înainte.

— Umărul ăsta un pic mai jos. Amândoi erau perfect conştienţi de fiecare punct de contact, ca de un curent electric. Răsuciţi-vă uşor şoldul încoace. Michael îşi puse mâinile peste şoldurile ei şi păru să se înece când ea se împinse în el cu fesele, o apăsare neştiutoare, dar devastatoare.

Prima împuşcătură a lui Centaine o aruncă cu forţă în

pieptul lui, şi Michael o strânse în braţe protector, în timp ce porumbeii se îndepărtară nevătămaţi spre linia orizontului.

— Vă uitaţi la vârful ţevii în loc să priviţi la pasăre, explică Michael, ţinând-o în continuare în braţe. Uitaţi-vă la pasăre, şi arma va urma ochiul în mod natural.

La următorul foc, un porumbel dolofan se prăbuşi din văzduh, în ţipetele de încântare ale celor două femei, dar când Anna alergă să-l culeagă din câmp, ploaia care stătuse parcă la pândă până atunci se revărsă brusc peste ei într-o perdea argintie.

— Hambarul! strigă Centaine şi îi conduse, fugind mâncând pământul, pe cărare în jos.

Ploaia biciuia vârfurile copacilor şi picăturile explodau ca nişte obuze în miniatură pe pielea lor, făcându-i să icnească din cauza usturimii îngheţate. Centaine ajunse prima la hambar şi bluza i se lipea de piele, astfel că Michael îi vedea forma exactă a sânilor. Părul i se prelingea în şuviţe negre lipite de frunte, iar fata se scutură de apa de pe fuste şi râse, neîncercând deloc să-i evite privirea.

Hambarul dădea înspre cărare. Era construit din blocuri pătrate de piatră galbenă şi avea acoperişul de stuf, peticit şi uzat ca un covor vechi. Era aproape plin cu baloturi aşezate unele peste altele până la acoperiş.

— Asta va ţine mult, bombăni Anna morocănoasă, privind la ploaia torenţială şi scuturându-se de apă ca un bivol când iese din mlaştină. Am rămas blocaţi aici.

— Anna, hai să curăţăm păsările.

Se aşezară confortabil pe baloturile de paie şi începură să cureţe porumbeii de pene; Centaine şi Michael erau aşezaţi atât de aproape, încât umerii li se atingeau.

— Povestiţi-mi despre Africa, ceru Centaine. Este chiar aşa de întunecată?

— Este cel mai însorit pământ din lume – de fapt e chiar prea mult soare, îi spuse Michael.

— Ador soarele, clătină Centaine din cap. Urăsc frigul şi umezeala. Niciodată nu poate fi prea mult soare pentru mine.

Michael îi povesti despre deşertul unde nu ploua niciodată.

— Nu plouă într-un an de zile atât cât plouă aici într-o singură zi.

— Eu am crezut că nu sunt decât negri sălbatici în Africa.

— Nu, râse el. Sunt o mulţime de albi sălbatici de asemenea – şi gentlemani negri. Îi povesti despre pigmeii mărunţi şi galbeni din pădurile Ituri, înalţi până la brâul unui bărbat, şi despre uriaşii Watusi, care considerau că orice om sub doi metri înălţime este un pigmeu, şi despre acei nobili războinici zuluşi care-şi spuneau copiii cerului.

— Vorbiţi despre ei de parcă-i iubiţi, îl acuză ea.

— Pe zuluşi? întrebă el, şi apoi încuviinţă. Da, cred că-i iubesc într-adevăr. Cel puţin pe unii dintre ei. Mbejane...

— Mbejane? Centaine nu pronunţă numele corect.

— Un zulus – a fost împreună cu unchiul Sean de când erau amândoi copii. Folosise cuvântul zulus *„umflaan”* şi trebui să i-l traducă.

— Povestiţi-mi despre animale. Centaine voia să-l audă vorbind în continuare. Simţea că putea să-i asculte vocea şi poveştile pentru totdeauna. Spuneţi-mi despre lei şi tigri.

— Nu sunt tigri, îi zâmbi el. Dar sunt o mulţime de lei. Chiar şi mâinile Annei – ocupate cu smulgerea penelor – se opriră, şi amândouă femeile îl ascultară pe Michael descriind tabăra de vânătoare din savană unde el şi unchiul său Sean fuseseră asediaţi de o familie de lei şi

trebuiseră să stea lângă capul cailor toată noaptea, protejându-i şi calmându-i, în timp ce felinele stăteau la pândă la marginea cercului de lumină, foindu-se, mârâind şi răgând.

— Spuneţi-ne despre elefanţi. Şi Michael îi povesti despre aceste animale atât de perspicace. Îi descrise cum se deplasează cu acel mers lent, parcă somnambulic, fluturându-şi urechile imense ca să-şi răcorească sângele, şi cum ridică praf de pe jos şi şi-l aruncă peste cap într-un duş de ţărână.

Îi vorbi despre structura socială complexă a turmelor de elefanţi, despre cum evitau masculii bătrâni hărmălaia turmelor în perioada de împerechere.

— Exact ca taică-tău, zise Anna.

Apoi despre reginele sterpe şi bătrâne care îşi asumau responsabilitatea de dădace şi moaşe: cum între aceste uriaşe animale cenuşii se formau legături aproape ca prieteniile omeneşti, care durau o viaţă întreagă; despre strania lor fascinaţie în faţa morţii, astfel încât dacă omorau un vânător care-i hăituise ca o ciumă şi îi rănise, deseori îi acopereau cadavrul cu frunze verzi, de parcă ar fi vrut să-şi ceară iertare.

Le explică de asemenea cum, atunci când unul dintre membri turmei era rănit, ceilalţi încercau să-l sprijine cu trompele şi să-l susţină din amândouă părţile cu tot corpul ca să stea în picioare, iar când se prăbuşea în cele din urmă, dacă era o femelă, masculul turmei se urca pe ea, ca şi cum ar fi încercat să frustreze moartea printr-un act de creaţie.

Această ultimă poveste o trezi pe Anna din transa în care se lăsase prinsă şi-i aminti de rolul ei de doamnă de companie, însărcinată cu păzirea virtuţii tinerei fete; aruncă o privire ascuţită către Centaine.

— Nu mai plouă, anunţă ea pe un ton înţepat şi

începu să adune porumbeii jumuliţi.

Centaine îl privea în continuare pe Michael cu ochi imenşi, negri şi strălucitori.

— Într-o zi mă voi duce în Africa, zise ea încet, iar Michael o privi adânc în ochi şi încuviinţă.

— Da, într-o zi, spuse el.

Părea că schimbaseră un jurământ. Era un lucru clar între ei, ferm şi înţeles. În momentul acela ea devenise femeia lui, şi el bărbatul ei.

— Haideţi, insistă Anna din uşa hambarului. Haideţi, înainte să înceapă să plouă din nou. Celor doi le trebui un efort uriaş să se ridice şi să o urmeze afară, în lumea rece şi înecată de apă.

Îşi târşâiră picioarele pe cărare până la castel, mergând alături fără să se atingă, dar perfect conştienţi fiecare de prezenţa celuilalt, atât de intens încât ar fi putut tot atât de bine să se ţină în braţe.

Chiar atunci, prin văzduhul pictat în culorile amurgului, se reîntoarseră avioanele, zburând jos şi rapid, tunetul motoarelor lor înălţându-se într-un crescendo pe măsură ce se apropiau de ei, până ajunseră chiar deasupra capetelor lor. În frunte era Sopwithul verde. Din unghiul în care erau nu puteau vedea capul lui Andrew, dar vedeau raze de soare prin câteva rupturi din pânza aripilor, prin punctele găurilor de gloanţe lăsate de mitralierele Spandau. Cele cinci avioane care veneau în urma lui Andrew aveau şi ele urme de gloanţe în aripi şi fuzelaje, rupturi şi găuri.

— A fost o zi grea, murmură Michael, cu capul lăsat pe spate.

Mai apăru încă un Sopwith în urma celorlalţi, cu motorul pocnind şi ratând, cu un val de aburi în urmă, cu o aripă răsucită pieziş acolo unde cadrul de suport fusese rupt cu totul de gloanţe. Centaine se cutremură privindu-i

şi se strecură mai aproape de Michael.

— Câţiva dintre ei au murit acolo azi, şopti ea şi Michael nu avu ce să-i răspundă. Mâine şi dumneavoastră veţi fi cu ei din nou.

— Nu mâine.

— Atunci poimâine – sau ziua următoare.

Nici de data aceasta nu era nevoie de niciun răspuns.

— Michel, oh, Michel! Vocea ei avea un ton de agonie fizică. Trebuie să vă văd singur. S-ar putea să nu putem niciodată să... S-ar putea să nu mai avem nicio altă şansă. De acum înainte trebuie să trăim fiecare minut preţios al vieţilor noastre ca şi cum ar fi ultimul.

Şocul acestor cuvinte îl lovi ca un pumn. Michael nu putea să vorbească şi vocea lui Centaine scăzu într-o şoaptă de-abia auzită.

— Hambarul...

— Când? îşi regăsise vocea, deşi spartă şi de nerecunoscut chiar şi pentru el.

— Astă-seară, înainte de miezul nopţii – voi veni de îndată ce pot. Va fi frig. Îl privi direct în faţă – convenţiile sociale fuseseră incinerate în furnalul războiului. Adu o pătură.

Apoi se răsuci pe loc şi alergă s-o ajungă din urmă pe Anna, lăsându-l pe Michael uitându-se după ea, într-o confuzie ameţitoare de uluire şi extaz.

Michael se spălă la pompa din faţa bucătăriei şi se schimbă la loc în uniformă. Când intră în bucătărie, plăcinta de porumbel era gata, bogată şi parfumată cu trufe proaspete, cu crusta crocantă şi cafenie. Centaine umplea şi reumplea paharul tatălui ei fără niciun protest din partea lui. Făcea acelaşi lucru şi pentru Anna, dar cu o mână mai uşoară, mai şireată, astfel ca Anna să nu bage de seamă, şi faţa ei devenise şi mai roşie la faţă şi râdea mai zgomotos.

Centaine îl numi pe Michael responsabil cu gramofonul *His Maşter's Voice,* cel mai preţios bun al ei, şi-i spuse că parte a datoriei sale era de a-i trage mereu manivela la maximum şi de a schimba discurile de îndată ce se terminau. Prin pâlnia imensă de alamă a maşinăriei se auzea urlând ca din trâmbiţă o înregistrare cu Toscanini dirijând orchestra de la Scala în *Aida* de Verdi, umplând bucătăria cu sunetul glorios. Când îi aduse farfuria încărcată cu plăcintă de porumbel, la locul lui din faţa contelui, Centaine îi atinse ceafa cu vârful degetelor – prin acele bucle întunecate şi moi ca de mătase – şi îi murmură în ureche, aplecându-se peste el:

— Eu ador *Aida,* dar dumneata, căpitane?

Contele îi punea întrebări amănunţite despre producţia de la moşia familiei şi Michael îşi dădu seama că-i era foarte greu să se concentreze să-i dea răspunsuri corecte.

— Mai demult creşteam acacii, dar tata şi unchiul sunt convinşi că după război automobilul va depăşi complet calul, ceea ce înseamnă că va avea loc o reducere drastică a cererii de harnaşamente din piele, şi în consecinţă a celei pentru tanin, pentru tăbăcării...

— Ce mare păcat că bazaconia aia diavolească ce face atâta zgomot şi pute ca naiba va lua locul calului, suspină contele. Dar au dreptate, bineînţeles. Motorul cu benzină este viitorul.

— Acum replantăm cu pini şi arbori de cauciuc albaştri australieni. Pentru stâlpi de susţinere la minele de aur şi materie primă pentru fabricarea hârtiei.

— Foarte bine.

— Şi apoi, bineînţeles, mai avem plantaţiile de zahăr şi fermele de vite. Unchiul meu crede că în curând vor exista vapoare cu camere frigorifice care să transporte carnea de vită peste tot în lume...

Cu cât auzea mai multe, cu atât mai încântat devenea.

— Mai bea, băiete dragă, îl îndemnă el pe Michael, ca dovadă a aprecierii sale. De-abia ce-ai băut un strop. Nu e pe gustul tău?

— E excelent, serios, totuşi, *le foie* – ficatul.

Michael se plesni peste burtă, sub coaste, şi contele scoase nişte sunete de îngrijorare şi compasiune. Fiind francez, ştia că majoritatea bolilor şi a necazurilor de pe lume puteau fi atribuite deranjamentelor în funcţionarea acelui organ.

— Nu e grav. Dar nu lăsaţi ca mica mea indispoziţie să vă oprească, Michael făcu un mic gest de modestie şi contele, ascultător, îşi umplu imediat la loc propriul pahar.

După ce-i serviră pe cei doi bărbaţi, femeile îşi aduseră şi lor farfurii şi se aşezară la masă alături de ei. Centaine stătea lângă tatăl ei, şi nu vorbi aproape deloc. Îşi întorcea capul pe rând între cei doi bărbaţi, de parcă le asculta conversaţia cu mare atenţie, dar la un moment dat Michael simţi o uşoară apăsare pe gambă şi îşi dădu seama că Centaine îşi întindea piciorul pe sub masă către el. Se foi stingherit sub privirea pătrunzătoare a contelui, neîndrăznind să se uite spre Centaine. În schimb făcu gestul care-i devenise de multă vreme tic nervos, acela de a-şi sufla peste degete de parcă şi le arsese pe o plită încinsă, şi clipi rapid din ochi.

Piciorul lui Centaine se retrase la fel de discret pe cât avansase şi Michael aşteptă două sau trei minute înainte să şi-l întindă pe al lui. Când îi găsi piciorul i-l prinse între ale lui; din colţul ochilor o văzu tresărind şi roşind puternic de la obraji până pe gât şi în vârful urechilor. Se întoarse să o privească drept în ochi, atât de încântat încât nu-şi putu retrage privirea dintr-a ei, până când contele ridică vocea.

— Câţi? repetă el cu o uşoară asprime şi Michael îşi trase vinovat piciorul înapoi.

— Îmi pare rău. Nu am auzit...

— Căpitanul nu se simte bine, interveni rapid Centaine cu voce întretăiată. Arsurile nu i s-au vindecat şi a lucrat prea mult azi.

— Nu ar trebui să-l mai reţinem inutil, aprobă şi Anna imediat. Dacă şi-a terminat cina...

— Da, da. Centaine se ridică în picioare. Trebuie să-l lăsăm să se ducă acasă să se odihnească.

Contele păru cu adevărat distrus că îşi pierdea tovarăşul de băutură, dar Centaine îl consolă.

— Nu te deranja, *papa.* Poţi să rămâi aici să-ţi termini vinul.

Anna îi însoţi pe cei doi afară, în curtea bucătăriei; se întunecase deja cu totul aşa că femeia, cu ochi de şoim şi mâinile în şolduri, îi păzi, în timp ce ei îşi luau cu timiditate la revedere. Băuse exact atâta vin, cât să-i amorţească instinctele cele mai ascuţite, căci altfel ar fi fost foarte interesată să afle de ce era atât de nerăbdătoare Centaine să-l vadă pe Michael pe motocicletă, gata de plecare.

— Îmi permiteţi să vă mai vizitez, *Mademoiselle* de Thiry?

— Cum doriţi, domnule căpitan.

Inima Annei, înmuiată de vin, se umplu de compasiune pentru ei. Îi trebui un efort imens să nu-şi piardă hotărârea.

— La revedere, *Mijnheer,* zise ea cu fermitate. Copila asta o să răcească dacă mai stă mult aici. Vino înăuntru, Centaine.

Contele consideră absolut imperativ să spele gustul vinului cu un pahar sau două de coniac. Acesta tăia aciditatea vinului, îi explică el pe un ton serios lui Centaine. În cele din urmă fu nevoie ca cele două femei

să-l ajute să meargă la culcare. Urcă treptele într-un stil destul de periculos, cântând un marş din *Aida* cu mai mult entuziasm decât talent. Când ajunse lângă pat, se prăbuşi în el ca un stejar tăiat, cu burta în sus. Centaine îi apucă fiecare picior pe rând, le încălecă şi-i trase cizmele cu toată puterea.

— Dumnezeu să te binecuvânteze, micuţa mea, *papa* al tău te iubeşte aşa de mult...

Împreună cu Anna reuşiră să-l ridice şi să-i tragă peste cap cămaşa de noapte, apoi îl lăsară să se prăbuşească din nou pe pernă. Având decenţa protejată de cămaşa de noapte, îi scoaseră pantalonii şi-l rostogoliră cu totul în pat.

— Fie ca îngerii să-ţi vegheze somnul, frumoasa mea, murmură nedesluşit contele, când îl acoperiră cu plapuma şi Anna suflă în lumânare.

La adăpostul întunericului, Anna întinse mâna şi mângâie capul cu păr creţ al contelui. Fu răsplătită pentru efort cu un sforăit sonor, care o urmă pe Centaine afară din cameră după ce închise cu grijă uşa în urma ei.

Centaine stătea întinsă în pat, ascultând casa străveche gemând şi scârţâind în jurul ei, în întunericul nopţii.

Cu înţelepciune, rezistase tentaţiei de a se băga complet îmbrăcată sub pături, căci Anna îi făcu una din vizitele ei neanunţate exact când Centaine se pregătea să sufle în lumânare. Se aşeză la marginea patului, limbută din cauza vinului, însă nu suficient de ameţită cât să nu-şi fi dat seama dacă Centaine nu ar fi fost în cămaşa de noapte. Căscând şi suspinând, Centaine încercă să-i transmită telepatic să-i fie somn, iar când asta nu funcţionă, şi auzi clopotele din depărtare, de la biserica din Mort Homme, bătând ora zece, se prefăcu adormită ea însăşi. Fu o adevărată tortură să stea nemişcată şi să-şi

regleze respiraţia, căci ardea şi fierbea de agitaţie.

În cele din urmă Anna îşi dădu seama că vorbea singură, se ridică şi începu să se-nvârtă prin odăiţă, adunând şi împăturind hainele aruncate de fată care pe unde apucase; în cele din urmă se opri lângă ea, se aplecă să o sărute de noapte bună şi stinse lumina.

De îndată ce rămase singură, Centaine se ridică în capul oaselor şi-şi îmbrăţişă genunchii fremătând, din cauza nerăbdării. Deşi avea foarte clar în minte care trebuia să fie rezultatul final al acestei întâlniri cu Michael, mecanica precisă îi era în momentul acela chinuitor de obscură. Printr-un proces de logică ajunsese la concluzia că, în mare, conceptul în sine nu putea fi cu totul diferit de ceea ce văzuse deja de nenumărate ori pe câmp şi în staule.

Primise şi o confirmare, într-o după-amiază somnoroasă de vară, când îi atrăsese atenţia un mic zgomot ce venea dintr-unul dintre grajdurile nefolosite. Se căţărase în pod şi îi privise cu uimire, printr-o spărtură, pe Elsa, una dintre fetele de la bucătărie, şi pe Jacques, un ajutor de grăjdar, până realiză, în cele din urmă, că ceea ce vedea era de fapt un joc de-a cocoşul şi găina, de-a armăsarul şi iapa. Se gândise la asta zile în şir după aceea, trăgând cu urechea apoi cu mult mai mare atenţie la bârfele şi pălăvrăgelile servitoarelor. În cele din urmă îşi luase inima-n dinţi şi se dusese la Anna cu întrebările ei.

Toate aceste cercetări o lăsară nedumerită şi derutată de nenumăratele contradicţii. Conform spuselor Annei, procedura era extrem de dureroasă, însoţită de o sângerare abundentă şi de pericolul cumplit de a rămâne gravidă şi de a lua tot felul de boli. Asta era însă în contradicţie evidentă cu veselia nereţinută cu care discutau subiectul celelalte servitoare, şi cu chicotelile şi ţipetele înăbuşite de încântare pe care le auzise de la Elsa,

când stătea sub Jacques în paiele din grajd.

Centaine ştia că putea să suporte destul de uşor o durere fizică mare; chiar şi doctorul Le Brun remarcase acest lucru după ce îi pusese la loc braţul rupt, fără să fie necesar să folosească cloroform.

— N-a scos niciun scâncet, se minunase el.

Nu, Centaine ştia că putea suporta durerea tot aşa de uşor ca orice altă fată de ţăran de pe moşie şi pierduse sânge în multe ocazii, nu numai în zilele acelea din lună. Deseori, când era sigură că nu o observa nimeni, lua şaua laterală, pentru doamne, de pe Nuage, atât de inconfortabilă, îşi ridica fustele şi-l călărea bărbăteşte. Cu o primăvară înainte, călărindu-l aşa, fără şa, condusese armăsarul la zidul de piatră care mărginea câmpul de nord al moşiei, sărind dinspre partea mai puţin înaltă şi căzând mai mult de doi metri de cealaltă parte a zidului. La aterizare, venise în forţă peste greabănul lui Nuage şi se cutremurase de durere ca de la o lovitură de cuţit. Sângerase atât de mult, încât umerii albi ai lui Nuage se pătaseră cu roz şi lui Centaine îi fu atât de ruşine încât, în ciuda durerii, se oprise să-l spele în iazul de la marginea câmpului înainte să vină şchiopătând acasă, conducând calul în urma ei.

Nu, nici durerea, nici sângele nu o înspăimântau. Tremurul ei avea altă cauză. Era speriată de moarte că Michael va fi dezamăgit de ea – Anna o avertizase şi în legătură cu asta.

— După aceea bărbaţii îşi pierd interesul pentru o femeie, *les cochons.*

„Dacă Michael îşi pierde interesul pentru mine, cred că o să mor, se gândi ea, şi pentru o clipă ezită. Nu mă voi duce – nu pot să risc aşa ceva”.

— Oh, dar cum aş putea să *nu* mă duc? şopti ea şi simţi cum pieptul îi freamătă de tăria dragostei şi a

dorinţei ei. Trebuie. Pur şi simplu trebuie.

Într-o agonie de nerăbdare, ascultă zgomotele făcute de Anna care se pregătea de culcare în camera alăturată. Chiar şi după ce se făcu linişte, Centaine ascultă în continuare, auzi clopotul bisericii bătând sfertul şi apoi jumătatea de oră, înainte să se strecoare de sub plapumă.

Îşi găsi pantalonaşii de dantelă şi juponul unde îi împăturise Anna şi apoi se opri pentru o clipă cu unul dintre picioare deja vârât în chiloţei.

„La ce bun?” se întrebă singură şi îşi înăbuşi un chicotit cu mâna peste gură, dându-i iar jos.

Îşi luă fusta groasă de călărie şi jacheta, apoi îşi puse un şal negru peste cap şi umeri. Ducându-şi cizmele în cealaltă mână, se strecură pe coridor şi ascultă în faţa uşii Annei.

Anna sforăia încet şi regulat şi Centaine se furişă până în bucătărie. Se aşeză pe scăunel în faţa focului şi-şi trase cizmele în picioare, aprinzând apoi felinarul cu o lumânare subţire, de la focul din sobă. Descuie uşa bucătăriei şi ieşi în curte. Luna era în ultimul pătrar, plutind cu prova ei ascuţită prin smocurile de nori întunecaţi.

Centaine merse doar pe marginea cu iarbă a cărării, ca să nu se audă scrâşnetul pietrişului pe sub cizme şi nu deschise uşiţa felinarului, grăbindu-se pe alee doar la lumina palidă şi argintie a lunii. Dintr-odată avu loc o explozie bruscă sus pe creste, la nord, cu o lumină portocalie ca un răsărit de soare, care păli încet, şi auzi apoi tunetul îndepărtat, înăbuşit de vânt.

— O mină! Centaine se opri pentru o clipă, întrebându-se câţi oameni muriseră în acea monstruoasă învălmăşeală de pământ şi foc. Gândul acesta îi întări hotărârea. Era atât de multă moarte şi ură, şi atât de puţină dragoste. Trebuia să ţină cu dinţii de fiecare firicel

ce se putea găsi.

Văzu în cele din urmă hambarul în faţa ei şi începu să alerge. Nu se vedea nicio lumină dinăuntru, niciun semn de vreo motocicletă.

„N-a venit!” Gândul acesta o făcu să se simtă disperată de dorinţă. Îi venea să-i urle numele spre cer. Se împiedică de pragul hambarului şi aproape căzu.

— Michel! Nu se mai putea abţine, îşi auzi panica din voce şi-l mai strigă odată. Michel! Deschise uşiţa felinarului.

Îl văzu venind spre ea, ieşind din întunecimea din hambar, înalt şi lat în umeri, cu chipul palid, minunat în lumina felinarului.

— Oh, am crezut că nu mai veniţi.

Michael se opri în faţa ei.

— Nimic, zise el încet. Nimic de pe lumea asta nu m-ar fi putut opri.

Se opriră faţă în faţă, Centaine cu faţa în sus către el, privindu-se reciproc cu ochi flămânzi, deşi niciunul nu părea să ştie exact ce să facă, cum să traverseze acei ultimi centimetri care-i despărţeau, care păreau în secunda aceea ca o prăpastie eternă.

— Nu v-a văzut nimeni? întrebă el.

— Nu, nu, nu cred.

— Bine.

— Michel?

— Da, Centaine.

— Poate că n-ar fi trebuit să vin – poate ar trebui să merg înapoi?

Era exact lucrul cel mai inspirat pe care-ar fi putut să-l spună, căci ameninţarea implicită îi dădu lui Michael exact impulsul de care avea nevoie şi-l făcu să se-ntindă spre ea, apucând-o în braţe aproape cu brutalitate.

— Nu, niciodată – nu vreau să plecaţi, niciodată.

Centaine râse – un sunet răguşit, întretăiat, şi Michael o strânse şi mai tare şi încercă s-o sărute, dar încercarea nu-i reuşi. Îşi ciocniră nasurile şi dinţii în graba lor, înainte să-şi întâlnească buzele. Totuşi, odată ce se potriviră în sărut, buzele ei erau fierbinţi şi moi, iar interiorul gurii ei era mătăsos şi avea gust de mere coapte. Şalul îi alunecă peste cap, aproape sufocându-i pe amândoi şi trebuiră să-şi întrerupă sărutul, amândoi fără suflare şi râzând emoţionaţi.

— Nasturii, şopti ea. Nasturii dumneavoastră mă zgârie, şi mi-e frig. Tremură teatral.

— Îmi pare rău. Îi luă felinarul din mână şi o conduse în partea din spate a hambarului. O aşeză pe nişte baloturi de paie şi la lumina felinarului Centaine văzu că pregătise un cuib moale de paie între baloturi, pe care îl căptuşise cu pături cenuşii, de armată.

— Le-am adus de la mine din cort, îi explică el, aşezând cu grijă felinarul şi apoi răsucindu-se spre ea plin de neastâmpăr.

— *Attends!* îl tutui acum pentru prima dată, făcându-l să se oprească şi apoi începu să-i desfacă banduliera de peste piept. Asta o să mă umple de vânătăi.

Michael aruncă la o parte centura şi o apucă din nou în braţe. De data aceasta buzele li se întâlniră din prima clipă şi rămaseră agăţaţi unul de altul pentru câteva minute. Centaine era copleşită de valuri uriaşe de sentimente noi, atât de intense încât se simţea zăpăcită şi slăbită. I se muiară picioarele, dar Michael o sprijini şi atunci Centaine încercă să-i înapoieze torentul de sărutări pe care i le revărsa pe gură, ochi şi gât – dar în primul rând voia să-l facă să se culce pe pătură cu ea. Se lăsă intenţionat să cadă şi-l trase şi pe el, stricându-i echilibrul, aşa că Michael căzu peste ea şi amândoi ajunseră împletiţi în cuibul căptuşit cu pături dintre paie.

— Oh, scuză-mă, zise el, încercând să se ridice de pe ea, dar fata îşi încleştă un braţ în jurul gâtului lui şi-i ţinu faţa lipită de-a ei. Centaine prinse un capăt de pătură peste umărul lui şi îi acoperi pe amândoi. Se auzi scoţând nişte sunete firave, miorlăitoare, ca o pisicuţă flămândă, îşi trecu mâinile prin părul lui, peste obraji, şi-l sărută adânc. Greutatea trupului lui peste ea îi dădea o senzaţie atât de plăcută încât atunci când Michael încercă să se dea jos, Centaine îşi agăţă glezna peste piciorul lui ca să nu-l lase să se mişte.

— Lumina, zise el răguşit, şi pipăi pe nevăzute după felinar să-i închidă uşiţa.

— Nu, vreau să-ţi văd faţa. Îl prinse de încheietură şi-i trase mâna înapoi spre ea, ţinându-i-o lipită de piept, privindu-l fix în ochi. Ochii lui Michael erau atât de frumoşi în lumina felinarului, încât Centaine simţi că-i explodează inima de dragoste – şi îi simţi mâna mişcându-se pe unul din sâni, iar ea îl ţinea în continuare de încheietură, cu sfârcurile tânjind după atingerea lui.

Totul deveni un delir de încântare şi de dorinţă, din ce în ce mai puternic, până când în cele din urmă deveni insuportabil, ceva trebuia să se întâmple înainte să leşine din cauza senzaţiei – dar nu se întâmplă nimic şi Centaine reveni de pe culmile pe care se aflase într-o stare de nerăbdare care aproape se transformă în furie din cauza dezamăgirii.

Îşi regăsi capacitatea de critică, care fuseseră amorţită de dorinţă până atunci, şi realiză că Michael se zbătea în nehotărâre, şi acum se înfurie cu adevărat. Trebuia să fi fost mai stăpân pe sine, să o ducă acolo unde tânjea să ajungă. Îi apucă iar încheietura şi-i trase mâna în jos, şi în acelaşi timp se mişcă sub el în aşa fel încât fustele groase de lână i se ridicară în brâu.

— Centaine, şopti el. Nu vreau să fac nimic ce tu nu

vrei.

— *Tais-toi!* îi zise ea aproape şuierând. Taci! şi realiză că va trebui să-l conducă ea până la capăt, că va trebui întotdeauna să-l conducă ea, dar nu se supără din această cauză, într-un fel o făcea să se simtă foarte puternică şi sigură pe ea.

Amândurora li se tăie răsuflarea când Michael o atinse. După un minut, Centaine dădu drumul încheieturii lui şi-l cercetă în pantaloni, şi când găsi ceea ce căuta scoase un mic ţipăt icnit, căci era atât de tare şi de imens încât se simţi intimidată. Pentru un moment se întrebă dacă era capabilă de sarcina pe care şi-o asumase – dar apoi îşi adună curajul. Michael era neîndemânatic deasupra ei şi Centaine trebui să-şi şerpuiască trupul şi să bâjbâie. Apoi, dintr-odată, într-o clipă când ea nu se aştepta, se întâmplă – şi icni din nou din cauza şocului.

Dar Anna se înşelase, nu simţi nicio durere, ci numai o dilatare uluitoare, care-i tăie răsuflarea, şi o senzaţie de umplere, iar după ce-i trecu şocul, o senzaţie de imensă putere asupra lui.

— Da, Michel, da, iubitul meu, îl încurajă ea şi el se împinse, gemu şi fremătă în crucifixul învăluitor al mâinilor şi picioarelor ei, iar Centaine îi suportă cu uşurinţă asaltul, ştiind foarte bine că în aceste momente Michael îi aparţinea cu desăvârşire şi savurând acest lucru.

Când fu cuprins de ultima convulsie, Centaine îi privi faţa şi văzu cum culoarea ochilor lui se schimbă în indigo în lumina felinarului. Totuşi, deşi îl iubea în momentele acelea cu o iubire intensă, visceralăşi dureroasă, avea o mică bănuială în adâncurile conştiinţei ei că ratase ceva. Nu simţise nicio secundă impulsul să ţipe aşa cum ţipase Elsa sub Jacques în paie, şi imediat după acest gând i se făcu frică.

— Michel, şopti ea imperios. Mă mai iubeşti? Spune-

mi că mă iubeşti.

— Te iubesc mai mult ca propria viaţă. Avea vocea frântă şi gâfâindă, şi Centaine nu putu să se îndoiască de sinceritatea lui câtuşi de puţin.

Îi zâmbi în semiîntuneric şi-l strânse şi mai tare în braţe, iar când îl simţi micşorându-se şi înmuindu-se în ea fu copleşită de un val de compasiune toropitoare.

— Iubitul meu, şopti ea. Gata, iubitule, gata, şi-i mângâie buclele dese de la ceafă.

Trecură câteva clipe, timp suficient ca emoţiile ei să se calmeze, până să-şi dea seama că se schimbase ceva irevocabil în ea însăşi pe parcursul celor câteva minute ale acelui act simplu pe care-l înfăptuiseră împreună. Bărbatul din braţele ei era mai puternic decât ea din punct de vedere fizic, dar acum îi dădea senzaţia unui copil, un copil somnoros, care i se cuibărea în braţe. Ea în schimb se simţea mai înţeleaptă şi mai plină de vitalitate, de parcă toată viaţa ei de până atunci fusese o plutire calmă, fără direcţie, iar acum îşi găsise în sfârşit vântul cel bun şi, asemenea unei corăbii, profita în sfârşit de el pentru a înainta cu hotărâre în direcţia dorită.

— Trezeşte-te, Michel. Îl scuturâ blând şi Michael mormăi ceva şi de-abia se mişcă. Nu poţi să dormi acum – vorbeşte-mi.

— Despre ce?

— Orice. Spune-mi despre Africa. Spune-mi cum o să mergem împreună în Africa.

— Dar ţi-am spus asta deja.

— Mai spune-mi o dată. Vreau să aud totul de la început.

Se culcă pe pieptul lui şi-l ascultă cu aviditate, punându-i întrebări oricând ezita.

— Povesteşte-mi despre tatăl tău. Nu mi-ai spus cum arată.

Aşa că discutară toată noaptea, cuibăriţi în coconul lor de pături cenuşii.

Apoi, mult prea curând pentru amândoi, armele îşi reîncepură corul ucigaş de-a lungul crestelor şi Centaine îl strânse în braţe cu un dor disperat.

— Oh, Michel, nu vreau să plec! apoi i se smulse din braţe, se ridică şi începu să-şi îmbrace hainele şi să se încheie la nasturi.

— Ăsta a fost cel mai frumos lucru ce mi s-a întâmplat vreodată, şopti Michael privind-o, şi în lumina felinarului şi a zorilor falşi ai armelor de foc, ochii ei erau imenşi şi calzi.

— Vom merge în Africa, nu-i aşa Michel? îl întrebă Centaine întorcându-se să-l privească în ochi.

— Îţi promit că da.

— Şi-ţi voi dărui un fiu pe pământul scăldat de soare şi vom trăi fericiţi până la adânci bătrâneţi, exact aşa ca-n poveşti, nu-i aşa, Michel?

Urcară cărarea spre castel împreună, îmbrăţişaţi sub şalul lui Centaine, şi la colţul grajdului se sărutară cu patimă, până când Centaine i se smulse iar din braţe şi alergă prin curtea pavată.

Nu se uită înapoi când ajunse la uşa bucătăriei, ci dispăru în casa imensă şi întunecată, lăsându-l pe Michael singur, ciudat de trist, deşi ar fi trebuit să fie bucuros.

Biggs stătea în picioare lângă pat, uitându-se cu afecţiune la Michael, care dormea. Fiul cel mai mare al lui Biggs, care murise cu un an înainte în tranşeele de la Ypres, ar fi avut aceeaşi vârstă. Michael părea atât de epuizat şi de palid, de sleit de puteri, încât Biggs trebui să se forţeze să-i pună mâna pe umeri şi să-l trezească.

— Cât e ora, Biggs? zise Michael buimac.

— E târziu, domnule, şi soarele străluceşte – dar nu zburăm azi, domnule, avem încă ordin de staţionare la sol,

domnule.

În clipa aceea se întâmplă un lucru ciudat. Michael îi zâmbi, un fel de rânjet prostesc şi nebunesc pe care Biggs nu-l mai văzuse niciodată. Îl alarmă.

— Dumnezeule, Biggs, ce bine mă simt!

— Mă bucur, domnule, zise Biggs, întrebându-se cu un junghi de îngrijorare dacă nu cumva avea febră. Cum ne e braţul?

— Braţul ne e minunat, absolut minunat, mulţumesc, Biggs.

— V-aş fi lăsat să mai dormiţi, dar maiorul a zis să veniţi, domnule. Are ceva important să vă arate.

— Ce anume?

— Nu am voie să vă spun, domnule Michael, lord Killigerran a lăsat instrucţiuni clare.

— Foarte bine, Biggs! exclamă Michael fără niciun motiv aparent şi sări din pat. Nu e niciodată înţelept să-l laşi pe lord Killigerran să aştepte.

Michael se năpusti la popotă şi fu dezamăgit s-o găsească goală. Voia să aibă pe cineva care să se bucure împreună cu el. De preferinţă Andrew, dar chiar şi caporalul popotei îşi părăsise postul. Farfuriile de la micul dejun erau încă grămadă pe masă şi revistele şi ziarele zăceau pe podea, unde fuseseră evident aruncate în grabă. Pipa aghiotantului era pe una dintre scrumiere, şi din ea se ridicau încă şuviţe urât mirositoare de fum, dovadă a grabei cu care fusese abandonată popota.

Michael auzi atunci prin fereastra deschisă sunet de voci, agitate şi entuziasmate, venind din livadă. Ieşi în grabă afară şi înaintă printre copaci.

Întregul lor escadron număra douăzeci şi patru de piloţi, dar după luptele recente nu mai erau decât şaisprezece, incluzându-i pe Michael şi pe Andrew. Toţi erau adunaţi la marginea livezii şi alături de ei erau şi

mecanicii şi personalul de sol, echipajele bateriilor antiaeriene care păzeau câmpul, servitorii de la popotă şi ordonanţele – absolut toţi erau în câmp şi se părea că toţi vorbeau deodată.

Erau adunaţi în jurul unui avion parcat la poziţia nr. 1, în capătul livezii. Michael nu putea vedea decât aripile de sus ale aparatului şi capota de pe motor peste capetele oamenilor, dar simţi un fior de anticipaţie în tot corpul. Nu mai văzuse niciodată aceste forme.

Botul aparatului era lunguleţ, dând impresia de mare putere, şi aripile erau minunat înclinate, având totuşi diedrul adânc care promitea viteză şi suprafeţele de control pline, ceea ce implica stabilitate şi manevrabilitate uşoară.

Andrew îşi făcu loc imediat prin grămada de soldaţi entuziasmaţi din jurul avionului şi se grăbi să-l întâmpine pe Michael, ţinând portţigaretul de chihlimbar în colţul gurii, într-un unghi şmecheresc.

— Salve! Frumoasa din pădurea adormită se trezeşte ca Venus dintre valuri.

— Andrew, e SE5a în sfârşit, nu-i aşa? strigă Michael să acopere hărmălaia şi Andrew îl apucă de braţ şi-l târî către avion.

Mulţimea se trase la o parte din faţa lor, iar Michael se apropie şi rămase încremenit de uimire şi admiraţie. Se vedea dintr-o privire că era mai greu şi mai robust chiar şi decât avioanele germane Albatros DIII – şi ce motor! Era enorm! Gargantuan!

— Două sute de căluţi! zise Andrew mângâind cu dragoste capota motorului.

— Două sute de cai putere, repetă Michael. Mai mare decât Mercedesul german. Se apropie de el şi mângâie lemnul minunat laminat al elicei, uitându-se prin ţeava armelor.

Era o mitralieră Lewis.303 pe o montură Foster fixată pe aripa de sus, o armă uşoară, de încredere şi eficientă, care să tragă peste arcul elicei, şi mai jos, montată pe fuzelajul din faţa carlingii, se afla mitraliera mai grea Vickers, cu dispozitiv de întrerupere care să tragă prin elice. Două mitraliere, în sfârşit aveau două mitraliere, şi un motor suficient de puternic să-i poarte în luptă.

Michael scoase un chiot scoţian din Highlands pe care-l învăţase de la Andrew, şi acesta desfăcu sticluţa de argint şi stropi câteva picături de whisky pe capota motorului.

— Binecuvântez acest zmeu şi pe toţi cei care vor zbura în el, intonă el după care bău cu sete din sticluţă şi i-o trecu şi lui Michael.

— Ai zburat cu el? întrebă Michael, cu vocea răguşită de arsura whisky-ului şi aruncă sticluţa celui mai apropiat coleg ofiţer.

— Cine naiba crezi că l-a adus de la Arras? întrebă Andrew.

— Cum se manevrează?

— Ca o tânără domnişoară pe care am întâlnit-o în Aberdeen – rapidă în sus, rapidă în jos, moale şi dulce.

Adunarea de piloţi izbucni într-un cor de chiote şi fluierături şi cineva urlă:

— Noi când zburăm cu el, domnule?

— Ordinea vechimii, le spuse Andrew şi-i zâmbi şmechereşte lui Michael. Ce păcat doar că domnul căpitan Courtney nu este în condiţia fizică necesară să zboare! clătină el din cap, cu o compasiune prefăcută.

— Biggs! strigă Michael. Unde mi-e jacheta de zbor, omule?

— M-am gândit eu c-o s-o vreţi, domnule, zise Biggs ieşind din grămadă din spatele lui şi desfăcând jacheta pentru ca Michael să-şi vâre doar mâinile în mâneci.

Măreţul motor Wolseley Viper împinse avionul SE5a cu un vuiet asurzitor de-a lungul pistei înguste şi noroioase de decolare şi în momentul în care coada se ridică, Michael avu o privelişte panoramică în faţă peste capota motorului. Parcă stătea într-o lojă la teatru.

— Îl pun pe Mac să smulgă afară nenorocitul ăsta de parbriz, se gândi el, şi voi putea să văd orice neamţ de la o sută cincizeci de kilometri.

Ridică aparatul masiv în văzduh şi zâmbi încântat când îl simţi începând să urce.

— Rapid în sus, aşa a spus Andrew, şi se simţi apăsat cu forţă în scaun, urcând ca un vultur printre curenţii termici ascendenţi.

„Nu s-a făcut încă Albatrosul care să poată să urce mai sus decât noi acum”, se bucură el, şi la o mie opt sute de metri înălţime, nivelă zborul avionului în palier şi apoi răsuci aparatul la dreapta, luând curba din ce în ce mai abrupt, trăgând cu forţă de manetă ca să-i ţină botul în sus, cu aripa dreaptă îndreptată vertical în jos, către pământ; sângele i se scurse din creier din cauza forţei centrifuge, aşa că vederea îi deveni cenuşie, decolorată, aşa că întoarse dur avionul în direcţia opusă, ţipând de exaltare în bătaia vântului şi în mugetul motorului uriaş.

— Acuma să vă văd, nenorociţilor! Se răsuci ca să vadă liniile germane. Haideţi acuma să vedeţi ce v-am pregătit!

Când ateriză, ceilalţi piloţi înconjurară aparatul făcând o zarvă de nedescris.

— Cum merge, Mike?

— Cum se înalţă?

— Se-ntoarce bine?

În picioare pe aripa inferioară, deasupra lor, Michael îşi aduse laolaltă toate degetele, le sărută şi apoi le desfăcu încântat către cer.

În acea după-amiază Andrew conduse escadrila în formaţie strânsă, toţi ceilalţi piloţi în bătrânele Sopwith Pup, ciuruite de gloanţe, ponosite şi peticite, până la aerodromul principal de la Bertangles, unde aşteptară nerăbdători în faţa hangarului Numărul 3, într-un grup entuziasmat şi agitat, până ce membrii echipajelor de sol aduseră încet avioanele SE5a şi le parcară într-un şir lung, în faţă.

Prin unchiul său de la cartierul general al diviziei, Andrew aranjase ca un fotograf să fie de faţă. Având noile avioane de luptă în spate, ca fundal, piloţii escadrilei se adunară în jurul lui Andrew ca o echipă de fotbal. Fiecare dintre ei era îmbrăcat diferit, nici măcar unul dintre ei n-avea uniforma regulamentară RFC. Pe cap purtau bonete soldăţeşti obişnuite, chipiuri cu cozoroc sau căşti de piele, iar Andrew, ca de obicei, avea bereta lui scoţiană. Purtau jachete strâmte de piele de la marină, sau tunici de cavalerie, sau mantale de zbor din piele, dar absolut toţi aveau aripile RFC brodate pe piept.

Fotograful aranjă tripodul greu de lemn şi dispăru sub pânza neagră, asistentul ţinându-i plăcile la îndemână. Numai unul dintre piloţi nu era prezent în grup. Hank Jonson, un texan scund şi îndesat de nici douăzeci de ani, singurul american din escadron, care fusese îmblânzitor de cai înainte de război. Îşi plătise singur biletul peste Atlantic ca să intre în Escadrila Lafayette, iar de acolo ajunsese cumva în echipa lui Andrew: scoţieni, irlandezi, colonialişti şi alţi rătăciţi, care formau toţi Escadrila RFC Numărul 21.

Hank se duse în spatele tripodului, îşi aprinse un trabuc olandez, gros şi negru, şi începu să dea sfaturi proaste fotografului enervat.

— Hai, Hank, îi strigă Michael. Avem nevoie de mutra ta gigea ca să ne facă poza mai elegantă.

Hank îşi frecă nasul turtit, pe care unul dintre caii lui

sălbatici îl făcuse aşa cu o lovitură de copită bine plasată, şi clătină din cap.

— Măi băieţi, voi n-aţi auzit că e mare ghinion să-ţi faci poză?

Toţi îl huiduiră şi Hank flutură din trabuc fără să se supere.

— N-aveţi decât, îi invită el. Dar taică-meu a fost muşcat de un şarpe cu clopoţei exact în ziua când şi-a făcut prima dată poză.

— Nu este niciun şarpe cu clopoţei acolo sus, în aer, îl tachină unul dintre piloţi.

— Nu, recunoscu Hank. Dar ce este, e mult mai rău decât un cuib întreg de şerpi cu clopoţei. Râsetele batjocoritoare îşi pierdură din vlagă. Îşi aruncară unul altuia priviri furişe, şi unul dintre ei făcu un pas înainte să iasă din grup.

— Zâmbiţi, vă rog, domnilor. Fotograful ieşi de sub pânza neagră, făcându-i să îngheţe în poziţie, dar zâmbetele le erau oarecum ţepene şi pierite în clipa când se deschise diafragma şi imaginile fură arse pentru posteritate pe nitratul de argint.

Andrew, ieşind din cadrul pozei, acţionă imediat pentru a schimba starea sumbră de spirit pe care o aveau toţi.

— Michael, alege cinci, ordonă el. Noi, restul, o să vă dăm zece minute avans şi voi trebuie să încercaţi să veniţi de deasupra şi să ne interceptaţi înainte să ajungem la Mort Homme.

Michael îşi conduse formaţia de cinci în poziţia clasică de ambuscadă, în sus, spre soare, şi după paravanul unor şuviţe de nori, blocând rata de întoarcere spre Mort Homme. Şi, cu toate acestea, Andrew aproape evadă pe lângă ei; îşi condusese grupul mult la sud şi apoi se strecurase spre dreapta, extrem de aproape de sol. Ar fi

funcţionat de altfel, dacă ar fi avut de-a face cu cineva cu ochi mai puţin ageri decât ai lui Michael, dar aceasta zări reflexia unei raze de soare pe parbrizul unuia dintre avioane de la zece kilometri distanţă şi trase semnalul luminos Very, de culoare roşie, care semnaliza „Duşman în faţă” către restul membrilor grupului său. Andrew, realizând că fuseseră văzuţi, se înălţă să-i întâmpine, şi cele două formaţiuni de avioane de luptă se apropiară una de cealaltă într-un vârtej de aparate care se răsuceau, plonjau şi se învârteau în zbor.

Michael alese avionul SE5a al lui Andrew din stolul zgomotos şi se îndreptă spre el în viteză, şi amândoi începură un balet aerian complicat, forţând aparatele puternice din ce în ce mai mult, încercând să le descopere limitele de viteză şi de rezistenţă; fiind egali în îndemânare şi cu aparate identice, niciunul nu reuşi să aibă avantajul final, până când, aproape din întâmplare, când Andrew se apropie de coada sa, aproape în raza de tragere, Michael lovi bara de cârmă cu sălbăticie şi coada avionului SE5a alunecă, întorcându-se în plan drept, răsucindu-l pe loc cu o forţă care aproape îi dislocă gâtul, şi se trezi năpustindu-se înapoi din plin în linia de atac a lui Andrew.

Trecură fulgerător unul pe lângă celălalt, nefiind salvaţi de la o coliziune mortală decât de reflexele mai iuţi ca săgeata pe care le aveau amândoi, ca piloţi veterani de război, şi Michael repetă instantaneu întoarcerea alunecată, fiind aruncat violent în marginea carlingii, lovindu-şi umărul parţial vindecat atât de tare de parapet încât văzu stele verzi de durere – dar era deja în spatele lui Andrew şi se năpusti ca o săgeată să-l prindă din urmă. Andrew se răsuci disperat, dar Michael îi contracară fiecare manevră de scăpare, păstrându-l în tot acest timp în linia de foc a mitralierei Vickers şi venind din ce în ce mai aproape, până când axul elicei aproape atinse bara de

cârmă a lui Andrew.

— *Ngi dia!* urlă Michael triumfător. Am mâncat! – strigătul străvechi de luptă al zuluşilor, pe care-l urlaseră şi războinicii regelui Chaka în timp ce-şi înfigeau suliţele assegai în carnea duşmanilor lor.

Văzu faţa lui Andrew reflectată în oglinda retrovizoare; acesta avea ochii măriţi de supărare şi de uluire din cauza manevrei incredibile.

Andrew trase un foc de semnalizare de culoare verde pentru a chema escadrila înapoi la bază şi pentru a se recunoaşte înfrânt în faţa lui Michael. Escadrila era împrăştiată în tot văzduhul, dar la semnalul de adunare şi întoarcere la bază se regrupară în formaţia de zbor în jurul lui Andrew, care îi conduse înapoi la Mort Homme.

În momentul în care aterizară, Andrew sări ca un arc din aparatul său şi se repezi către Michael, apucându-l de amândoi umerii şi scuturându-l nerăbdător.

— Cum ai făcut asta – cum naiba ai făcut asta?

Michael îi explică rapid.

— E imposibil, zise Andrew, clătinând din cap. O întoarcere în plan – dacă n-aş fi văzut-o cu ochii mei... Se întrerupse. Hai. Haide să mergem să mai încercăm o dată.

Cele două avioane voluminoase decolară cu un vuiet asurzitor de pe pista îngustă a micului aerodrom şi nu se reîntoarseră decât seara târziu, când ultima lumină pălea în amurg. Michael şi Andrew săriră din carlingi şi se repeziră unul la altul să se strângă în braţe, plesnindu-se bucuroşi pe spate şi dansând în cerc, atât de înfofoliţi în hainele de zbor încât semănau cu nişte urşi de circ. Echipele de la sol stăteau şi-i priveau, zâmbind indulgent; când se calmară puţin, Mac, mecanicul-şef, făcu un pas înainte şi-şi duse degetele la boneta soldăţească.

— Mă scuzaţi, domnilor, dar vopseaua de pe avioanele astea arată ca rochia de duminică a soacră-mii,

cu care merge la întâlnirile de citit evanghelia, domnule, plictisitoare şi murdară!

Avioanele SE5a erau vopsite în cenuşiu de fabrică. O culoare care avea scopul de a le face mai greu de observat de către duşman.

— Verde, spuse Andrew. Câţiva dintre piloţii de ambele părţi ale frontului, atât britanici cât şi germani, doreau să aibă efectul exact opus. Li se părea o chestiune de mândrie ca vopseaua să fie suficient de ţipătoare încât să le anunţe prezenţa în faţa duşmanilor, o provocare directă. Verde, repetă Andrew. Verde strălucitor ca să se potrivească cu verdele de la eşarfa mea; şi nu uita să-i scrii numele pe bot.

— Galben, te rog, Mac, hotărî Michael.

— Ei, oare de ce m-oi fi gândit eu că o s-alegeţi galben, domnu' Mike? zâmbi Mac.

— Oh, Mac, şi când te-apuci de asta, scoate-i şi mizeria aia de parbriz şi strânge-i mai tare cablurile de manevră, te rog.

Toţi veteranii credeau că, umblând la cabluri şi mărind unghiul diedral al aripilor, îşi măreau viteza cu câteva noduri.

— Sigur că da, promise Mac.

— Aranjează-l să zboare cu mâinile jos de pe manete, adăugă Michael. Toţi piloţii cu experienţă de război îşi băgau nasul şi-n mecanică, toată lumea ştia asta. Dacă avionul zbura drept şi în palier fără mâini pe manete, pilotul putea să-şi folosească ambele mâini pentru arme.

— Fără mâini, domnule! rânji indulgent Mac.

— Oh, şi Mac, fixează mitralierele pentru cincizeci de metri...

— Şi ce altceva, domnule?

— Atât pentru moment, Mac, îi răspunse Michael la rânjet. Dar o să mă mai gândesc eu la ceva.

— Sunt sigur că aşa veţi face, domnule. Mac clătină resemnat din cap. Va fi gata în zori.

— Ai de la mine o sticlă de rom dacă e gata, îi promise Michael.

— Şi acum, băieţaş, zise Andrew aruncându-şi un braţ pe după umerii lui Michael, ce zici de-un păhărel?

— Mă gândeam că n-o să mă mai întrebi niciodată, îi răspunse el.

Popota era plină de tineri agitaţi, discutând gălăgioşi şi încântaţi despre noile aparate.

— Caporale! strigă lord Killigerran peste capetele lor către chelnerul popotei. Toată băutura din seara asta e în contul meu, te rog. Şi toţi piloţii îl aclamară încântaţi şi se duseră la bar ca să profite din plin de ofertă.

O oră mai târziu, când toţi ochii sclipeau ca de febră şi hohotele de râs ajunseseră la un volum suficient de asurzitor, Andrew bătu în tejgheaua barului ca să le atragă atenţia şi anunţă pe un ton solemn:

— Ca Mare Campion de Bok-Bok al oraşului Aberdeen şi al întregii Scoţii, ca să nu mai vorbim de insulele Hebride, îmi revine dreptul să-i provoc pe toţi nou-veniţii la un meci din acest joc străvechi şi atât de nobil.

— Îţi revine dreptul, într-adevăr, zise Michael ironic ridicând dintr-o sprânceană. Domnul meu, fiţi amabil şi alegeţi-vă o echipă.

Andrew dădu cu banul şi Michael pierdu, aşa că echipa lui trebui să formeze o grămadă ca la rugby lângă unul dintre pereţi, în timp ce chelnerii popotei se repeziră să adune imediat toate obiectele ce se puteau sparge. Apoi, unul câte unul, băieţii lui Andrew porniră în goană de-a latul popotei şi aterizară cu toată puterea în grămada de oameni, cu scopul de a-i dărâma la pământ, ceea ce ar fi constituit o victorie totală. Dacă însă orice parte a corpului lor atingea pământul între timp, aceasta ar fi

însemnat descalificarea imediată a echipei lor.

Grămada lui Michael rezistă greutăţii şi violenţei asaltului, şi în cele din urmă toţi cei opt membri ai echipei lui Andrew, având mare grijă să nu atingă pământul cu nimic, nici măcar cu un deget de la mână sau de la picior, erau cocoţaţi ca un cârd de maimuţe peste formaţia lui Michael.

Din vârful piramidei, Andrew puse întrebarea crucială, cea care trebuia să decidă victoria glorioasă sau înfrângerea dezonorantă.

— Bok-Bok, câte degete am ridicat?

Cu vocea înăbuşită de greutatea trupurilor stivuite peste el, Michael spuse la nimereală.

— Trei.

— Doi! strigă Andrew victorios şi cu un geamăt deprimat, grămada se lăsă intenţionat să se prăbuşească. În haosul care rezultă, Michael găsi urechea lui Andrew la doar câţiva centimetri de gura sa.

— Andrew, ce zici, n-ai putea să-mi împrumuţi motocicleta diseară? îl întrebă el.

Fiind imobilizat de grămada de tineri piloţi, Andrew nu reuşi să-şi mişte capul, dar îşi dădu ochii peste cap la cuvintele lui Michael.

— Vrei să ieşi iar la un pic de aer, băieţaş? Michael se ruşină şi nu ştiu ce să-i răspundă, aşa că Andrew continuă: Tot ce am îţi stă la dispoziţie, du-te cu binecuvântarea mea şi transmite-i domnişoarei salutările mele cele mai respectuoase, aşa e bine?

Michael parcă motocicleta în pădure, în spatele hambarului, şi se strecură către intrare în linişte, prin noroi, purtând în braţe legătura de păturи din dotarea armatei. Când intră în hambar, fu întâmpinat de o rază de lumină exact în ochi – Centaine tocmai deschisese uşiţa felinarului şi-l îndreptase spre el.

— *Bonsoir, monsieur.* Stătea cocoţată pe baloturile de paie cu picioarele sub ea şi-l privi poznaşă de sus. Ce surpriză să te văd aici!

Michael ajunse lângă ea în doar câţiva paşi uriaşi şi o trase în braţe.

— Ai venit mai repede, exclamă el.

— *Papa* s-a dus la culcare mai devreme... nu reuşi să explice mai departe, căci Michael îi acoperi gura cu a lui. Am văzut noile avioane, zise ea când se despărţiră ca să respire. Dar n-am ştiut care e al tău. Toate sunt la fel. Am fost aşa de neliniştită că nu am ştiut care e al tău!

— Mâine al meu va fi iar galben. Mac îl revopseşte pentru mine.

— Trebuie să ne stabilim nişte semnale, îi zise ea, luând păturile de la el şi începând să aranjeze cuibul dintre baloturile de paie.

— Dacă-mi ridic braţul peste cap aşa, asta înseamnă că o să te întâlnesc în hambar în seara aceea, sugeră el.

— Acela va fi atunci semnalul pe care-l voi aştepta cu cea mai mare nerăbdare. Îi zâmbi şi arătă păturile. Hai aici, îi porunci ea apoi cu vocea devenită brusc răguşită şi joasă.

Multă vreme mai târziu, Centaine stătea cu urechea lipită de pieptul lui gol şi-i asculta bătăile inimii. Michael se mişcă uşor şi-i şopti:

— Centaine, nu e bine aşa! Nu poţi veni cu mine în călătorie în Africa.

Centaine se ridică imediat şi-l privi încremenită, cu buzele subţiindu-se de încordare, iar ochii duri ca oţelul îi luciră primejdios.

— Vreau să zic, ce-o să spună lumea? Gândeşte-te la reputaţia mea, în călătorie cu o femeie care nu mi-e soţie.

Centaine continuă să-l privească fix, dar buzele îşi pierduseră din tensiune şi începeau să-şi ridice colţurile

într-un zâmbet.

— Trebuie totuşi să existe o soluţie. Se prefăcu gânditor pentru o clipă. Am găsit! zise brusc, pocnind din degete. Ce-ar fi să ne căsătorim?!

Centaine îşi lipi iar obrazul de pieptul lui.

— Numai ca să-ţi salvez reputaţia, şopti ea.

— Încă nu ai zis „da”.

— Oh, da. Da! De un milion de ori, da!

Cât se poate de tipic, următoarea ei întrebare fu pragmatică:

— Când, Michel?

— În curând, cât de curând posibil. Eu ţi-am întâlnit familia, iar mâine te duc să o cunoşti şi tu pe-a mea.

— Familia ta? Se trase în spate să-l poată privi în ochi. Dar familia ta e în Africa.

— Nu toată, o asigură el. Majoritatea e aici. Şi când zic majoritatea nu mă refer la numărul de membri, ci la partea cea mai importantă a familiei mele.

— Nu înţeleg.

— Vei înţelege, *ma chérie,* vei înţelege! o asigură el.

Michael îi explică lui Andrew tot ce avea de gând să facă.

— Dacă vei fi prins voi refuza să recunosc că am ştiut chiar şi cel mai mic amănunt din acest plan infam. Mai mult încă, voi prezida cu mare bucurie curtea marţială care te va judeca şi voi comanda personal echipa de execuţie care te va împuşca, îl avertiză Andrew.

Michael se duse pe terenul solid de la marginea câmpului de la nord, în partea de moşie Thiry cea mai îndepărtată de baza escadrilei. Trebui să se strecoare cu avionul SE5a, acum de un galben strident, în spatele şirului de stejari care stăteau de strajă câmpului, şi apoi, trecând extrem de jos, aproape atingând zidul de piatră de doi metri înălţime, închise regulatorul şi lăsă avionul să

coboare spre pământul moale. Se ridică apoi rapid şi lăsă motorul să meargă în gol, iar el se căţără pe o aripă ca să se dea jos din avion.

Centaine venea alergând dinspre colţul zidului, unde îl aşteptase. Michael văzu că-i ascultase instrucţiunile şi se îmbrăcase foarte călduros: cizme căptuşite cu blăniţă, o fustă groasă de lână galbenă şi eşarfa galbenă de mătase în jurul gâtului. Peste toate purta o capă luxoasă de blană de vulpe argintie, a cărei glugă îi atârna pe spate în timp ce alerga spre el. Pe umăr avea o geantă uşoară de piele moale.

Michael sări de pe aripă şi o apucă în braţe, învârtind-o pe loc.

— Uite! Port galben – culoarea ta preferată.

— Ce ingenios! O aşează pe pământ. Uite! Scoase din buzunarul mantalei casca de zbor împrumutată şi-i arătă cum să şi-o potrivească peste buclele dese şi brune, apoi o ajută să-şi încheie cureaua sub bărbie.

— Arăt elegantă şi romantică? îl întrebă ea, făcând o poză pentru el.

— Arăţi magnific. Şi era adevărat. Avea obrajii rumeni de agitaţie şi ochii îi scânteiau. Hai, zise Michael, căţărându-se iar pe aripă şi apoi coborând în carlinga minusculă.

— E aşa de mică, zise Centaine de pe aripă, ezitând.

— Tot aşa eşti şi tu, dar cred că eşti şi speriată, nu?

— Speriată, ha! îi aruncă o privire de dispreţ profund şi se căţără înăuntru.

Ceea ce era mult mai dificil decât îşi închipuiseră oricare din ei, căci trebuia să-şi ridice fustele peste genunchi şi apoi să se legene precar peste carlinga deschisă, ca o pasăre aşezându-se să clocească ouăle din cuib. Michael nu putu rezista ispitei şi, cum stătea aşa deasupra lui, îşi trecu mâna uşor pe sub fustele ei,

aproape la intersecţia coapselor ei, acoperite de pantalonaşii de mătase. Centaine ţipă ascuţit de surpriză şi ofensă.

— Eşti foarte obraznic, *monsieur!* Şi i se trânti în braţe.

Michael legă hamul de siguranţă peste amândoi şi apoi o sărută pe gât, imediat sub marginea căştii.

— Acuma eşti în puterea mea. Nu mai poţi să-mi scapi.

— Nu sunt sigură că vreau, chicoti ea.

Le trebuiră câteva minute până reuşiră să aranjeze cum se cuvine toate fustele, blănurile şi panglicuţele pantalonaşilor lui Centaine, pentru a se asigura că Michael va putea manevra toate comenzile avionului cu ea în braţe.

— Gata, zise el şi porni către marginea câmpului, folosindu-se de fiecare centimetru disponibil de pistă, căci solul era moale şi pista de decolare extrem de scurtă.

Îi ordonase lui Mac să ia muniţia din amândouă mitralierele şi să scoată lichidul de răcire din Vickers, ceea ce le micşoră greutatea cu aproape treizeci de kilograme, dar depăşeau şi acum greutatea recomandată pentru lungimea pistei pe care o aveau la dispoziţie.

— Ţine-te bine, îi zise el la ureche când deschise supapa şi avionul cel nou şi mare se năpusti înainte. Slavă Domnului că bate vântul dinspre sud, murmură când simţi avionul desprinzându-se din noroi şi străduindu-se din toate puterile să se ridice în aer.

Trecură peste zid, aproape atingându-l şi Michael înclină uşor avionul pe aripa de la babord, peste un stejar, după care urcară brusc. O simţea pe Centaine stându-i rigidă în braţe şi crezu că îi era cu adevărat frică. Era dezamăgit.

— Suntem în siguranţă acum, îi strigă el, ca să-l

poată auzi peste bătaia motorului, iar Centaine îşi întoarse capul spre el şi ceea ce i se citea în ochi nu era câtuşi de puţin frică, ci extaz.

— E minunat, zise ea şi-l sărută. Michael se simţi încântat că şi ea împărtăşea pasiunea lui pentru zbor.

— O să mergem acum peste castel, îi zise el şi întoarse iar avionul lateral, coborând cu viteză.

Pentru Centaine aceasta era a doua cea mai minunată experienţă din întreaga sa viaţă, mai bună decât călăria şi muzica, aproape la fel de minunată ca dragostea lui Michael. Era o pasăre, un şoim, voia să ţipe de bucurie, să păstreze acest moment pentru totdeauna. Voia să fie mereu sus în văzduh, cu vânturile sălbatice vuind în jurul ei şi cu bărbatul pe care-l iubea ţinând-o protector în braţele puternice.

Sub ea se întindea o lume nouă, locuri familiare pe care le cunoştea de mică, dar pe care le vedea acum dintr-o dimensiune diferită, vrăjită.

— Aşa văd îngerii lumea! strigă ea şi Michael zâmbi, auzind-o vorbind atât de fantezist.

Castelul se înălţă în faţa lor; Centaine nu bănuise niciodată cât de mare era, sau cât de roz şi de frumos era acoperişul de ţigle. Şi iată-l pe Nuage pe câmpul din spatele grajdurilor, galopând înaintea lor, luându-se la întrecere cu avionul galben vuitor – şi Centaine izbucni în hohote încântate de râs, strigând în vânt:

— Fugi, iubitule! Şi apoi trecură pe deasupra lui şi o văzură pe Anna în grădină, ridicându-se dintre plante auzind motorul, umbrindu-şi ochii cu mâna, uitându-se la ei. Era atât de aproape că Centaine putea să-i vadă încruntarea de pe faţa rumenă. Eşarfa galbenă flutură în aer, iar Centaine îi făcu Annei un semn cu mâna şi pentru o clipă, cât le trebui ca să treacă pe deasupra, văzu expresia de pe chipul Annei, care parcă nu-şi credea

ochilor.

Centaine râse iar în vânt şi-i strigă lui Michael.

— Du-te mai sus! mai sus!

Michael se conformă şi Centaine nu stătu locului nicio clipă, răsucindu-se şi săltând pe loc de agitaţie, aplecându-se în afară din carlingă, o dată într-o parte, apoi în cealaltă.

— Uite! Uite! Acolo e mănăstirea – ce păcat că măicuţele nu mă pot vedea acum! Uite, acolo e canalul... oh, şi acolo-i catedrala de la Arras... Oh, şi acolo...

Încântarea şi entuziasmul ei erau contagioase şi Michael râse cu ea, iar când Centaine se întoarse cu faţa către el, o sărută, dar ea se desprinse imediat.

— Oh, nu vreau să pierd nicio secundă!

Michael zări baza aeronautică principală de la Bertangles; pistele de decolare formau o cruce pe câmpul verde din mijlocul pădurii întunecate, cu îngrămădeala de hangare şi clădiri adăpostite între braţele crucii.

— Ascultă-mă, îi strigă el în ureche. Trebuie să-ţi ţii capul în jos când aterizăm. Centaine încuviinţă din cap. Când îţi spun eu, să sari afară şi să fugi între copaci. O să găseşti un zid de piatră la dreapta. Mergi pe lângă el trei sute de metri până ajungi la drum şi aşteaptă-mă acolo.

Michael intră în Bertangles ca la carte, analizând baza şi încercând să-şi dea seama dacă vreuna dintre activităţile vizibile indica prezenţa unor ofiţeri de grad înalt sau alte potenţiale pericole. Şase avioane erau parcate în faţa hangarelor şi văzu câteva siluete lucrând la ele sau plimbându-se printre clădiri.

— Se pare că e liber, murmură el, şi se întoarse împotriva vântului pentru apropierea finală, iar Centaine i se ghemui în poală ca să nu fie vizibilă de la sol.

Michael intră pe traiectoria de aterizare de sus, ca un novice; era încă la cincisprezece metri înălţime când trecu

de hangare şi atinse solul mult către capătul pistei, lăsând inerţia să-i poarte până aproape la marginea pădurii, apoi întoarse şi frână puternic.

— Ieşi şi fugi! îi spuse el lui Centaine şi o ajută să iasă din carlingă. Ascunsă de hangare şi clădiri de fuzelajul avionului, Centaine îşi ridică fustele, îşi strânse la subsuoară geanta de piele şi alergă între copaci.

Michael rulă avionul înapoi la hangar şi lăsă aparatul în prag.

— Ar trebui să mergeţi să vă semnaţi în registru, domnule, îi zise sergentul mecanic când sări din avion.

— Registru?

— Procedură nouă, domnule – toate zborurile trebuie să fie înregistrate cu ora sosirii şi a plecării.

— Birocraţia naibii, bombăni Michael. Nu mai poţi face nimic fără să scrii pe o hârtie în zilele astea. Dar se duse totuşi să-l găsească pe ofiţerul de serviciu.

— Oh, da, Courtney, eşti aşteptat de un şofer.

Şoferul îl aştepta la volanul unui Rolls-Royce parcat în spatele hangarului Numărul 1, dar de îndată ce-l văzu pe Michael sări din maşină şi îi veni în întâmpinare.

— *Nkosana!* îi zâmbi acesta cu mare încântare, cu dinţii sclipind pe chipul întunecat şi rotund ca o lună, dându-i lui Michael un salut milităresc maiestuos care făcu să-i tremure chipiul. Era un tânăr zulus înalt, mai înalt chiar decât Michael, şi purta uniforma kaki şi moletierele Corpului de Armată African.

— Sangane! îi răspunse Michael la salut, zâmbind la fel de încântat, apoi îl luă impulsiv în braţe.

— Să-ţi văd faţa e ca şi cum m-aş fi întors acasă, îi vorbi el într-o zulusă fluentă.

Cei doi crescuseră împreună, hoinărind pe dealurile înverzite, cu ogarii şi beţele de vânătoare. Înotaseră goi în iazurile răcoroase şi verzi ale râului Tugela, şi pescuiseră

ţipari lungi şi groşi cât un braţ de om. Îşi gătiseră vânatul pe acelaşi foc şi se culcaseră noaptea unul lângă celălalt, studiind stelele şi discutând serios problemele care apar în viaţa oricăror băieţi, hotărând cum să le fie viaţa şi cum vor schimba lumea de îndată ce vor deveni bărbaţi.

— Ce veşti ai de-acasă, Sangane? întrebă Michael când zulusul îi deschise uşa Rollsului. Cum se simte tatăl tău?

Mbejane, tatăl lui Sangane, era bătrânul servitor al lui Sean Courtney; prinţ din casa regală zulusă, îi fusese tovarăş şi prieten mult timp şi îşi urmase stăpânul în celelalte războaie, dar acum, prea bătrân şi infirm, fusese nevoit să-şi trimită fiul în locul său.

Cei doi tineri povestiră plini de însufleţire, cât timp Sangane conduse Rolls-Royce-ul afară din baza militară şi luă curba spre şoseaua principală. Michael, pe bancheta din spate, îşi dezbrăcă costumul de zbor, pe sub care avea uniforma de gală, cu toate aripile şi decoraţiile pe care le dobândise.

— Opreşte aici, Sangane, la marginea pădurii. Michael sări afară din maşină şi strigă îngrijorat: Centaine!

Centaine apăru de după un trunchi de copac şi Michael încremeni de uimire. Îşi folosise în mod util timpul în care o lăsase singură, şi de-abia acum înţelese el de ce avea cu ea geanta de piele. Michael nu o văzuse încă niciodată purtând machiaj, pe care fata şi-l aplicase cu atâta pricepere încât în prima clipă nu-ţi puteai da seama care era motivul transformării. Pur şi simplu toate calităţile figurii ei erau subliniate, ochii îi păreau mai luminoşi, iar pielea mult mai strălucitoare şi perlată.

— Eşti minunată, îi spuse el în şoaptă. Nu mai era o femeiecopil, acum avea o postură şi o încredere de sine cu totul noi, iar Michael se simţi copleşit de admiraţie şi respect.

— Crezi că unchiul tău mă va plăcea? întrebă ea.

— Te va adora – orice bărbat te-ar adora!

Costumul galben avea o nuanţă deosebită care părea să-i aurească pielea şi să arunce reflexii de lumină pură în ochii ei întunecaţi. Borul pălăriei stil gambetă pe care o avea era îngust pe o parte şi lat pe cealaltă, unde cu un ac avea prins un mănunchi ascuţit de pene galbene şi verzi. Sub jachetă purta o bluză de *crepe-de-chine* fin, de culoare crem, cu guler înalt de dantelă, care-i punea în evidenţă linia gâtului şi postura elegantă a capului. Îşi schimbase de asemenea cizmele cu nişte pantofi eleganţi.

Michael îi luă amândouă mâinile într-ale lui şi le sărută reverenţios, apoi o conduse la limuzină şi o ajută să urce pe bancheta din spate.

— Sangane, această femeie îmi va fi în curând soţie.

Zulusul dădu aprobator din cap, cântărind-o din priviri ca şi cum ar fi fost o junincă sau o tânără iapă pursânge.

— Fie să-ţi nască mulţi fii, zise el.

Când Michael îi traduse, Centaine roşi şi izbucni în râs.

— Mulţumeşte-i, Michael, dar spune-i că aş vrea să am cel puţin o fiică. Centaine se uită la interiorul luxos al Rols-Royce-ului. Toţi generalii englezi au asemenea maşini?

— Unchiul a adus-o cu el din Africa. Michael îşi trecu mâna peste pielea moale şi fină a banchetei. A fost un cadou de la mătuşa mea.

— Unchiul tău are stil, de merge la război într-un asemenea vehicul, zise ea dând din cap. Şi mătuşa ta are un bun-gust desăvârşit. Sper ca într-o zi să pot şi eu să-ţi ofer un asemenea cadou, Michael.

— Aş vrea să te sărut, îi zise el.

— Niciodată în public, îi zise ea pudică. Dar oricât de

mult vrei când suntem singuri. Spune-mi acum, cât mai avem de mers?

— Cam opt kilometri, dar cu drumul aşa de aglomerat, numai Dumnezeu ştie când vom sosi.

Intraseră pe şoseaua principală Arras-Amiens, care era aproape blocată de transporturi militare, tancuri şi ambulanţe, camioane de aprovizionare supraîncărcate, căruţe şi cabriolete trase de cai, iar la marginea drumului sute de soldaţi mărşăluiau, cu spinările încovoiate sub poverile grele; căştile de oţel îi făceau să semene cu un şir nesfârşit de ciuperci.

Michael observă mai multe priviri invidioase din cauza maşinii strălucitoare şi masive, cu care Sangane făcea slalom prin traficul lent. Bărbaţii care-şi târau picioarele prin mocirlă se uitau în interiorul maşinii şi vedeau un ofiţer elegant cu o fată drăgălaşă pe bancheta moale şi luxoasă. Totuşi, cum Centaine le făcea veselă cu mâna, majoritatea acestor priviri mohorâte se transformară în zâmbete.

— Povesteşte-mi despre unchiul tău, îl rugă ea pe Michael, răsucindu-se spre el.

— Oh, e un tip foarte obişnuit, nu am prea multe să-ţi spun despre el de fapt. A fost dat afară din şcoală pentru că l-a rupt în bătaie pe director, a luptat în războiul zulus şi a omorât primul om înainte să împlinească optsprezece ani, a făcut primul milion de lire sterline înainte să împlinească douăzeci şi cinci de ani şi a pierdut toţi banii într-o singură zi. A împuşcat câteva sute de elefanţi când era vânător profesionist de fildeş şi a omorât un leopard cu mâinile goale. Apoi, în timpul Războiului Bur, l-a capturat pe Leroux, generalul bur, aproape fără ajutor, a mai făcut un milion de lire sterline după război, a ajutat la negocierea Cartei de constituire a Uniunii Africii de Sud. A fost ministru în guvernul lui Louis Botha, dar a demisionat

ca să vină să ia parte la războiul acesta. Acum este la comanda acestui regiment. Are cu puţin peste un metru nouăzeci şi poate să ridice câte un sac de porumb de 90 de kilograme în fiecare mână.

— Michael, mă tem să mă-ntâlnesc cu un asemenea om, murmură ea gravă.

— De ce Dumnezeu...

— Mă tem că s-ar putea să mă-ndrăgostesc de el.

Michael râse încântat.

— Şi eu mă tem. Mă tem că se va-ndrăgosti el de tine!

Cartierul General al regimentului îşi avea sediul temporar într-o mănăstire părăsită de la marginea oraşului Amiens. Terenurile mănăstirii erau neîngrijite şi acoperite de buruieni, fiind abandonate de călugări în timpul luptelor din toamna trecută, iar tufişurile de rododendron se transformaseră într-o adevărată junglă. Clădirile erau de cărămidă roşie, acoperite cu muşchi şi cu glicine care se căţărau pe suporturile lor până la acoperişul cenuşiu. Cărămizile erau ciobite din loc în loc de urme vechi de obuze.

Un tânăr locotenent îi întâmpină la intrarea din faţă.

— Dumneata trebuie să fii Michael Courtney – eu sunt John Pearce, aghiotantul domnului general.

— Oh, bună ziua. Michael dădu mâna cu el. Ce s-a întâmplat cu Nick van der Heever?

Nick, fost coleg de şcoală cu Michael, fusese aghiotantul generalului Courtney de când sosise regimentul în Franţa.

— Oh, n-ai auzit? John Pearce căpătă o expresie sumbră, atât de familiară în zilele astea, când întrebai despre o cunoştinţă. Nick a plecat dincolo, din păcate.

— Oh, Doamne, nu!

— Mă tem că da. Era sus, pe linia frontului, cu

unchiul dumitale. A fost nimerit de un puşcaş. Dar atenţia locotenentului nu era îndreptată decât parţial asupra lui Michael. Nu-şi putea lua ochii de pe Centaine. Cu politeţe, Michael făcu prezentările şi apoi întrerupse nemilos momentul de admiraţie a tânărului locotenent.

— Unde e unchiul meu?

— Vă roagă să aşteptaţi.

Îi conduse prin clădire până la o mică grădină interioară care probabil aparţinuse abatelui. Zidurile de piatră erau acoperite de trandafiri căţărători şi în centrul micii peluze se găsea un soclu sculptat pe care era un cadran solar.

Într-un colţ unde bătea soarele fusese pregătită o masă cu trei locuri. Unchiul Sean îşi păstrase stilul obişnuit – argintărie cu însemne regale şi cristale Stuart, observă Michael.

— Domnul general va veni de îndată ce va putea, dar m-a rugat să vă anunţ că va fi un prânz extrem de scurt. Ofensiva de primăvară, ştiţi... Locotenentul arătă cu un gest cele câteva sticle de pe măsuţa de servit. Între timp, pot să vă ofer un lichior, sau poate ceva mai tare?

Centaine clătină din cap, dar Michael acceptă.

— Tare, te rog, zise el. Deşi îşi iubea unchiul pe cât îşi iubea propriul tată, Michael se simţea întotdeauna intimidat când se găsea în prezenţa lui după o perioadă mai lungă în care nu se văzuseră. Avea nevoie de ceva care să-i calmeze nervii.

Aghiotantul îi turnă un whisky.

— Acum vă rog să mă iertaţi, dar am nişte lucruri...

Michael îi făcu un semn din mână şi o luă pe Centaine de braţ.

— Uite, încep să se formeze muguri noi de trandafir, şi narcisele... Se rezemă de el şi-i şopti la ureche. Totul revine la viaţă.

— Nu totul, o contrazise Michael în şoaptă. Pentru un soldat, primăvara e timpul morţii.

— Oh, Michel, începu ea, dar se întrerupse brusc, uitându-se la uşile de sticlă din spatele lui cu o expresie care-l făcu pe Michael să se întoarcă imediat.

În grădină intrase un bărbat – un bărbat înalt, drept şi cu umerii laţi. Acesta se opri când o văzu pe Centaine şi se uită la ea cu o privire pătrunzătoare şi evaluatoare. Avea ochii albaştri şi barba deasă, dar tunsă îngrijit, în acelaşi stil ca regele.

„Aceia sunt ochii lui Michel!” se gândi Centaine, susţinându-i privirea. Dar sunt cu mult mai fioroşi, îşi dădu ea seama.

— Unchiule Sean! strigă Michael şi dădu drumul braţului Centainei. Făcu un pas înainte ca să dea mâna cu el, iar acei ochi feroce se întoarseră spre el şi se îmblânziră în mod vizibil.

— Băiatul meu.

„Îl iubeşte, realiză Centaine. Se iubesc unul pe altul foarte mult”. Începu să studieze cu atenţie chipul generalului. Avea pielea înnegrită de soare, cu riduri la colţurile gurii şi ale acelor ochi incredibili. Avea nasul mare şi încovoiat, ca al lui Michael, fruntea lată şi înaltă şi un păr des şi întunecat, presărat cu fire argintii, care sclipeau în lumina de primăvară.

Cei doi vorbeau încântaţi, cu mâinile în continuare încleştate, asigurându-se reciproc de prezenţa celuilalt. Privindu-i, Centaine realiză dintr-odată cât de mult semănau de fapt.

„Sunt exact la fel, îşi dădu ea seama. Nu diferă decât în vârstă şi forţă. Mai degrabă par a fi tată şi fiu, decât...”

Crâncenii ochi albaştri se întoarseră iar spre ea.

— Deci aceasta este domnişoara.

— Dă-mi voie să ţi-o prezint pe *Mademoiselle* de

Thiry. Centaine, acesta este unchiul meu, generalul Sean Courtney.

— Michael a vorbit mult... o mulţime... zise Centaine într-o engleză împleticită.

— Vorbeşte în flamandă! interveni Michael imediat.

— Michael mi-a spus totul despre dumneavoastră, zise ea în flamandă şi generalul zâmbi încântat.

— Vorbeşti afrikaans! răspunse el în aceeaşi limbă. Zâmbetul îi schimbă întreaga persoană. Acel aer de sălbăticie, aproape de cruzime, pe care îl sesizase Centaine la el în prima clipă, părea acum o iluzie.

— Nu e afrikaans, îl contrazise ea şi se ambalară amândoi într-o discuţie animată ce semăna aproape a ceartă, şi în doar câteva minute Centaine îşi dădu seama că îi plăcea de el – îl plăcea pentru asemănările dintre el şi Michael şi totodată pentru vastele diferenţe pe care le simţea între ei.

— Hai să mâncăm! exclamă Sean Courtney şi o luă de braţ. Avem atât de puţin timp... O conduse la masă şi-i ţinu scaunul să se aşeze. Michael, tu stai aici... Şi hai să-l lăsăm pe el să taie carnea. Eu voi turna vinul.

Sean îşi ridică paharul pentru un toast.

— Pentru când ne vom întâlni din nou toţi trei, şi toţi băură cu sete, perfect conştienţi de ceea ce se ascundea de fapt în spatele cuvintelor, deşi în clipa aceea nu auzeau focurile de armă.

Discutară prieteneşte, iar generalul trecu rapid şi fără efort peste orice tăcere inconfortabilă, astfel că Centaine îşi dădu seama că, în ciuda exteriorului său atât de aspru şi direct, avea totuşi o fire amabilă, dar era în continuare conştientă de ochii ce o studiau permanent, de faptul că fiecare privire, cuvânt şi gest îi erau evident măsurate şi evaluate.

„Foarte bine, *mon Général,* se gândi ea sfidătoare. N-

ai decât să te uiţi cât pofteşti, dar eu sunt eu şi Michael e al meu”. Îşi ridică bărbia şi-i înfruntă privirea, răspunzându-i direct, fără să şovăie, până îl văzu zâmbind – şi apoi înclinându-şi capul aproape imperceptibil.

„Deci aceasta e femeia pe care şi-a ales-o Michael, se gândi Sean. Eu aş fi sperat să-şi găsească o faţă de aceeaşi naţie, care să-i vorbească limba şi să aibă aceeaşi credinţă. Aş fi vrut să ştiu mult mai mult despre ea înainte să-mi dau binecuvântarea. I-aş fi pus să stea, să aştepte, să se cunoască mai bine unul pe altul şi să analizeze consecinţele alegerii lor, dar nu mai e timp. Numai Dumnezeu ştie ce se poate întâmpla mâine sau poimâine. Cum să le stric ceea ce e foarte posibil să fie singurul moment de fericire pe care-l vor avea vreodată?” O mai privi un moment, căutând semne de reavoinţă sau meschinărie, de slăbiciune sau vanitate, dar nu văzu decât bărbia mică şi hotărâtă, gura care putea zâmbi atât de uşor, dar la fel de uşor se putea încorda de supărare, şi ochii negri şi inteligenţi. „E puternică şi mândră, îşi spuse el. Cred însă că-i va fi loială, şi suficient de tare de înger cât să stea până la capăt alături de el”. Aşa că-i zâmbi şi-i făcu un uşor semn aprobator, după care o văzu relaxându-se, iar când Centaine se întoarse spre Michael, el văzu afecţiune şi atracţie în privirea ei.

— Ei bine, băiete, nu cred că ai venit până aici să mesteci puiul ăsta aţos. Ia spune-mi de ce ai venit, să vedem dacă reuşeşti să mă surprinzi.

— Unchiule Sean, am cerut-o pe Centaine în căsătorie.

Sean îşi şterse cu grijă mustăţile şi îşi aşeză şervetul pe masă.

„Nu le strica momentul, se avertiză singur. Nu le umbri fericirea cu nici cea mai mică supărare”.

Îşi ridică ochii şi-i cuprinse pe amândoi cu privirea,

zâmbindu-le larg.

— Nu m-ai surprins, m-ai uluit! Deja îmi pierdusem orice speranţă că vei face vreodată ceva într-adevăr inteligent. Se întoarse spre Centaine. Bineînţeles, domnişoară, aţi fost destul de înţeleaptă şi l-aţi refuzat, nu-i aşa?

— Domnule general, trebuie să mărturisesc cu capul plecat că nu. Am acceptat.

Sean îi aruncă lui Michael o privire afectuoasă.

— Ei, norocos ce eşti! E mult prea bună pentru nasul tău, dar n-o lăsa să-ţi scape.

— Nu îţi face griji, unchiule, râse Michael uşurat. Nu se aşteptase să capete atât de uşor acceptul unchiului său. Bătrânul general îl lua mereu pe nepregătite. Se întinse peste masă să o apuce pe Centaine de mână şi aceasta se uită la Sean Courtney, nedumerită.

— Mulţumesc, domnule general, dar nu ştiţi nimic despre mine... sau despre familia mea. Îşi amintea foarte bine interogatoriul la care-l supusese tatăl ei pe Michael.

— Mă îndoiesc că Michael are de gând să se însoare cu familia dumitale, îi răspunse Sean amuzat. Cât despre dumneata, draga mea... Sunt unul dintre cei mai buni cunoscători de cai din Africa, şi te asigur că nu e loc de nicio falsă modestie. Pot aprecia valoarea unei mânze de la prima vedere.

— Vreţi să spuneţi că semăn cu o iapă, domnule general? se răţoi în glumă Centaine.

— Vreau să spun că pari a fi pursânge şi că aş fi foarte surprins să aflu că nu eşti o fată cu capul pe umeri şi o bună călăreaţă, sau că n-ai o linie de sânge destul de albastră – spune-mi dacă greşesc, o provocă el.

— *Papa* al ei e conte, Centaine călăreşte extraordinar şi au o moşie care înainte să fie ciuruită de obuzele nemţilor era acoperită aproape numai de podgorii.

— Ha! exclamă Sean triumfător, iar Centaine făcu un gest de resemnare.

— Pe toate le ştie unchiul tău.

— Nu pe toate, zise Sean întorcându-se spre Michael. Când e plănuită nunta?

— Aş fi vrut ca tata... Michael nu trebui să-şi termine gândul. Dar avem atât de puţin timp.

Sean, care într-adevăr ştia cât de puţin timp aveau, aprobă din cap.

— Tatăl tău, Garry, va înţelege.

— Vrem să ne căsătorim înainte să înceapă ofensiva de primăvară, continuă Michael.

— Da, ştiu, zise Sean încruntându-se şi oftând.

Unii dintre colegii săi generali erau în stare să trimită tinerii să moară fără niciun sentiment, dar el nu era chiar atât de nemilos în această privinţă. Ştia foarte bine că nu va fi niciodată destul de rece cât să nu fie copleşit de durere şi de vină de fiecare dată când trimitea oamenii la moarte sigură. Începu să vorbească şi făcu o pauză, oftă din nou şi apoi continuă:

— Michael, ce-ţi spun acum e numai pentru urechile tale. Deşi oricum vei afla destul de curând. A fost emis un ordin către toate escadroanele de luptă. Ordinul este de a împiedica orice observare aeriană duşmană a liniilor noastre. Toate escadroanele noastre vor fi aruncate în luptă pentru a opri avioanele germane de spionaj să ne urmărească pregătirile, în următoarele câteva săptămâni.

Michael rămase tăcut, analizând în minte ce-i spusese unchiul său. Ceea ce însemna de fapt că, pe cât se putea anticipa, viitorul său apropiat va consta într-o bătălie fără răgaz sau milă cu Jagdstaffelsurile germane. Generalul îl avertiza că foarte puţini dintre piloţii de luptă aveau şansa să scape cu viaţă din această bătălie.

— Mulţumesc, domnule, zise el încet. Mă voi însura

cu Centaine în curând – cât de curând posibil. Pot spera că vei fi de faţă?

— Nu pot să-ţi promit decât că voi face absolut tot posibilul să fiu. Sean îşi ridică privirea, căci John Pearce tocmai intra în grădină. Ce s-a întâmplat, John?

— Îmi pare rău, domnule. Telegramă urgentă de la domnul general Rawlinson.

— Vin acum. Dă-mi două minute. Se întoarse spre tinerii săi oaspeţi. A fost un prânz rău ca naiba. Îmi pare rău.

— Vinul a fost excelent şi tovarăşii de masă chiar mai buni, replică Centaine cu modestie.

— Michael, du-te şi caută-l pe Sangane şi spune-i să pregătească Rolls-Royce-ul. Vreau să vorbesc cu tânăra domnişoară între patru ochi, dacă se poate.

Îi oferi braţul şi îl urmară pe Michael afară din grădina interioară, prin coridoarele mănăstirii, către portalurile de piatră. De-abia acum, în picioare lângă el, îşi dădu seama Centaine cât de înalt era de fapt, precum şi că mergea cu un uşor şchiopătat, astfel că paşii îi răsunau neregulat pe dalele de piatră. Îi vorbi încet, dar cu forţă, aplecându-se uşor către ea şi dând importanţă fiecărui cuvânt.

— Michael e un tânăr minunat – e plin de bunătate, compasiune, sensibilitate. Dar nu are neîndurarea de care are nevoie un bărbat pentru a ajunge în vârf în lumea asta. Sean făcu o pauză şi Centaine aşteptă atentă să continue. Cred însă că dumneata ai această tărie. Eşti încă foarte tânără, dar cred că vei deveni şi mai puternică odată cu timpul. Vreau să fii puternică pentru Michael.

Lui Centaine nu-i veni în minte niciun răspuns potrivit, aşa că se mulţumi să încuviinţeze din cap.

— Fii puternică pentru fiul meu, zise încet Sean şi Centaine îl privi încremenită.

— Fiul dumneavoastră? Centaine văzu limpede consternarea din ochii lui Sean, înainte ca acesta să reuşească să şi-o mascheze şi să se corecteze.

— Îmi pare rău, tatăl lui e fratele meu geamăn – câteodată mă gândesc la el aşa.

— Înţeleg, zise ea, dar bănuia mai degrabă că nu fusese o greşeală. „Într-o zi voi face tot posibilul să aflu adevărul despre asta”, se gândi ea.

— Ai grijă de el, Centaine, repetă Sean. Şi îţi voi fi prieten până la capătul lumii.

— Vă promit. Îi strânse braţul şi ajunseră la intrare, unde Sangane îi aştepta în faţa Rolls-Royce-ului.

— *Au revoir, Général,* zise Centaine.

— Da, zise Sean aplecând uşor din cap. La revedere. O ajută apoi să urce pe bancheta din spate a limuzinei.

— Vă voi anunţa de îndată ce hotărâm ziua, domnule, zise Michael dând mâna cu el.

— Băiete, chiar dacă nu voi reuşi să fiu de faţă, fii fericit, îi zise Sean Courtney şi se uită pentru un moment în urma maşinii elegante care ieşi cu un murmur somnoros în alee, după care, ridicând nerăbdător din umeri, se răsuci şi intră înapoi în mănăstire cu pasul său hotărât, lung şi neregulat.

Centaine se ghemui la marginea pădurii. Pălăria, bijuteriile şi pantofii erau deja împachetate la loc în geanta moale de piele; îşi încălţase iar cizmuliţele îmblănite şi-şi fixase casca de zbor pe cap.

Michael veni cu avionul SE5a aproape de locul unde se ascundea ea şi răsuci aparatul astfel încât fata să nu poată fi văzută printre clădiri. Centaine ţâşni din ascunzătoare, îi aruncă geanta şi se căţără pe aripă. De data aceasta însă nu mai ezită deloc şi urcă în carlingă ca un veteran.

— Lasă-ţi capul în jos, îi zise Michael şi alinie avionul

cu pista de decolare. Te poţi ridica, îi spuse când erau în aer şi Centaine scoase capul afară la fel de încântată şi plină de nerăbdare ca înainte. Avionul urcă din ce în ce mai sus.

— Uite cum seamănă norii cu un câmp acoperit cu zăpadă – şi razele soarelui par a fi curcubeie.

Centaine i se răsuci în braţe ca să se uite în spate, peste coada avionului, şi în ochi îi apăru o expresie întrebătoare. Brusc, păru să-şi piardă interesul pentru curcubeie.

— Michel! i se mişcă din nou în poală, dar de data asta intenţionat. Michel! Nu mai era întrebare acum şi-şi ondulă şiret funduleţul ferm şi rotund, făcându-l pe Michael să se agite stânjenit.

— Iartă-mă! încercă disperat să evite contactul, dar Centaine îşi mută posteriorul intenţionat după el, apoi se răsuci şi-i puse braţele de după gât, şoptindu-i drăgăstos la ureche. Nu în plină zi – nu la o mie cinci sute de metri înălţime! exclamă el complet şocat de sugestia ei.

— De ce nu, *mon chéri?* îl sărută lung. Nimeni nu va şti niciodată.

Michael realiză că avionul avea o aripă lăsată în jos şi că începuse să coboare într-un plonjon în spirală. Corectă grăbit cursul aparatului şi Centaine îl îmbrăţişă şi începu să i se mişte în poală într-un ritm lent, voluptuos.

— Nu vrei? îl întrebă ea.

— Dar, dar... nimeni nu a făcut aşa ceva vreodată, nu într-un SE5a. Nici nu ştiu dacă e posibil. Vocea îi scăzuse în fermitate şi zborul îi devenea din ce în ce mai necontrolat.

— Hai să descoperim, zise ea hotărâtă. Tu pilotează avionul şi nu te stresa aşa de tare, mai spuse, după care se ridică uşor şi începu să-şi tragă poalele hainei de blană şi ale fustei galbene.

— Centaine, zise el nesigur şi apoi, câteva clipe mai

târziu, mult mai hotărât: Centaine! După alte câteva momente: Oh, Doamne sfinte, Centaine!

— Este posibil! strigă ea triumfătoare şi aproape imediat după aceea avu o senzaţie de care nu se închipuise niciodată capabilă. Se simţi înălţată şi desprinsă de sine de parcă ieşea din trup, de parcă trăgea afară cu ea şi sufletul lui Michael. La început se îngrozi de intensitatea şi de ciudăţenia senzaţiei, dar imediat orice alte gânduri fură măturate ca de un val.

Se simţi răsucindu-se şi rostogolindu-se, din ce în ce mai sus, cu vânturile sălbatice vuind în jurul ei, cu norii încununaţi de curcubeie dansând de fiecare parte – şi se auzi brusc strigând şi-şi vârî toate degetele în gură ca să-şi amuţească ţipetele, dar senzaţia era mult prea puternică şi nu reuşi să se controleze, aşa că îşi lăsă capul pe spate şi urlă şi hohoti ca de plâns sau de râs de minunăţia ce i se-ntâmpla, trecând peste culme şi prăbuşindu-se de cealaltă parte ca-ntr-o prăpastie, alunecând spiralat în jos, aşezându-se în cele din urmă încet ca un fulg de zăpadă în propriul său corp, simţind în jurul ei braţele lui Michael, auzindu-l gemând şi gâfâindu-i în ureche. Se răsuci şi-l strânse cu toată puterea şi strigă:

— Te iubesc, Michael. Te voi iubi întotdeauna!

Mac se grăbi să-i iasă în întâmpinare de îndată ce Michael opri motorul şi coborî din carlingă.

— Aţi ajuns tocmai la timp, domnule. Se ţine o şedinţă de informare a piloţilor, în popotă. Domnul maior a întrebat unde sunteţi – ar trebui să vă grăbiţi, domnule. Michael se îndreptă grăbit spre popotă şi Mac strigă în urma lui. Cum a zburat, domnule?

— Ca o pasăre, Mac. Încarcă te rog armele la loc.

Era pentru prima dată când nu făcuse mare caz de avion, se gândi mirat Mac, privindu-l cum se îndepărta fără nicio privire înapoi.

Popota era plină de piloţi, toate fotoliile erau ocupate şi unul sau doi dintre novici stăteau rezemaţi de perete în spate. Andrew stătea pe tejgheaua barului, legănându-şi picioarele şi sugând din portţigaretul de chihlimbar. Se întrerupse doar în momentul în care-l zări pe Michael în prag.

— Domnilor, ni se face o mare onoare. Domnul căpitan Michael Courtney a acceptat cu mare bunăvoinţă să ni se alăture. În ciuda altor angajamente mult mai importante şi mai urgente, a fost suficient de amabil să binevoiască să ne ofere o oră sau două din timpul său ca să rezolvăm cumva această mică neînţelegere pe care-o avem cu Kaiserul. Cred că e cazul să-i arătăm recunoştinţa noastră.

Sala răsună de fluierături şi mieunături şi de undeva se auzi o şuierătură obscenă şi sonoră.

— Barbarilor, le zise Michael cu trufie şi se trânti într-un fotoliu eliberat în grabă de un novice.

— Eşti aşezat confortabil? îl întrebă Andrew cu solicitudine. Te deranjează dacă vorbesc în continuare? Bun! Ei bine, cum spuneam, escadrila a primit acum mai puţin de-o jumătate de oră o telegramă urgentă, prin curier pe motocicletă, direct de la cartierul general al diviziei.

O ridică în aer şi o flutură cu braţul întins, strângându-şi nările cu degetele celeilalte mâini şi vorbind în continuare cu voce piţigăiată.

— Veţi putea de bună seamă mirosi, de unde sunteţi, calitatea stilului literar şi a conţinutului...

Câţiva pufniră politicos, dar toţi ochii ce-l urmăreau erau încordaţi şi speriaţi, şi ici-colo se vedeau mici ticuri nervoase – picioare bătând darabana, mâini frângându-se, unul din veterani pocnindu-şi încheieturile degetelor, altul rozându-şi unghia, Michael suflându-şi fără să-şi dea

seama în degete – căci toţi ştiau că bucăţica de hârtie galbenă, de proastă calitate, pe care Andrew le-o flutura în faţă putea foarte bine să fie condamnarea lor la moarte.

Andrew o ţinu deschisă, cu braţul în continuare întins cât mai departe de el, şi citi:

De la Cartierul General de Divizie, Arras. Către ofiţerul aflat la comanda Escadrilei RFC Nr. 21

Lângă Mort Homme începând de la ora 00: 00,4 aprilie 1917, veţi împiedica cu orice preţ orice patrularea aeriană a duşmanului deasupra sectorului desemnat escadrilei voastre, până la noi ordine.

— Asta e tot, domnilor. Patru-cinci rânduri doar, o bagatelă, dar permiteţi-mi să vă atrag atenţia asupra expresiei succinte „cu orice preţ”, fără să insistăm însă.

Făcu o pauză şi se uită încet la toţi piloţii adunaţi în popotă, văzând cum sensul telegramei devenea limpede pe fiecare chip supt de oboseală şi încordare.

„Dumnezeule, uite ce tare au îmbătrânit! se gândi el fără nicio legătură. Hank pare să aibă cincizeci de ani şi Michael...” Aruncă fără să vrea o privire în oglinda de deasupra căminului şi când îşi văzu propria reflexie îşi trecu agitat mâna peste frunte, unde în ultimele săptămâni linia părului blond se retrăsese mult în spate, în două golfuri adânci, lăsând în urmă piele roz, ca valurile mării pe plajă, la reflux. Stânjenit, îşi coborî mâna şi continuă.

— Mâine-dimineaţă, începând de la orele 05.00, toţi piloţii vor face patru ieşiri zilnice până la noi ordine, anunţă el. Vor avea loc patrulele obişnuite din zori şi amurg, dar de acum înainte se vor desfăşura cu tot efectivul escadrilei. Se uită în jur să vadă dacă erau întrebări, dar nimeni nu avea nimic de spus. Apoi, fiecare pilot de avion va mai face încă două zboruri în plus – o oră da şi două nu – sau, cum au obiceiul să spună prietenii

noştri din Marină: „Stând de pază şi păzind”, în acest fel vom menţine o prezenţă continuă peste zona desemnată escadrilei.

Se auzi un freamăt şi multe capete se întoarseră spre Michael, căci el era cel mai în vârstă şi în mod natural purtătorul lor de cuvânt. Michael îşi suflă peste degete şi apoi şi le studie cu atenţie excesivă.

— Întrebări?

Hank îşi drese glasul.

— Da? se întoarse Andrew întrebător în direcţia lui, dar Hank se făcu mic înapoi în fotoliu.

— Numai ca să înţeleg bine, zise Michael în cele din urmă. Toţi vom zbura patrulele de două ore din zori şi amurg, asta face patru ore... Şi apoi încă patru ore în plus în timpul zilei? Oare mai ţin bine minte aritmetică sau chiar face asta opt ore de luptă pe zi?

— Daţi-i domnului căpitan Courtney o nucă de cocos, încuviinţă Andrew.

— Şefului meu de sindicat n-o să-i placă chestia asta, zise Michael şi toţi izbucniră în râs, un cor distonant şi speriat care amuţi imediat. Opt ore era prea mult, mult prea mult, nimeni nu putea da dovadă de vigilenţa şi de viteza de reacţie necesare pentru a face faţă unui asemenea timp de zbor într-o singură zi. Şi li se cerea să facă acest lucru zi după zi, fără nicio promisiune de pauză.

— Alte întrebări?

— Service-ul şi întreţinerea avioanelor?

— Mac mi-a garantat că le poate asigura el, îi răspunse Andrew lui Hank. Altceva? Nu? Ei bine, domnilor, contul meu la bar e deschis.

Dar pelerinajul către tejghea, pentru a profita de oferta lui Andrew, fu foarte domol şi abătut, şi nimeni nu discută noile ordine. Băură în linişte, dar cu îndârjire, evitându-şi unii altora privirile. Ce mai aveau de discutat?

Contele de Thiry, având în faţa ochilor priveliştea a patruzeci de mii de hectare de pământ arabil rodnic, îşi dădu consimţământul pentru nuntă cu o încântare absolută şi dădu mâna cu Michael de parcă sugruma un struţ.

Anna o strânse pe Centaine în braţe, mai-mai s-o sufoce.

— Fetiţa mea! se smiorcăi ea, cu lacrimi mari, scurgându-i-se lent printre ridurile de la marginea ochilor şi prelingându-i-se pe obraji. O s-o părăseşti pe Anna.

— Nu fi gâscă, Anna, tot voi avea nevoie de tine. Poţi să vii cu mine în Africa, şi Anna izbucni în hohote de plâns.

— Africa! Şi apoi chiar mai îndurerată: Ce fel de nuntă va fi asta? Nu este niciun oaspete pe care să-l putem invita. Raoul, bucătarul, e în tranşee, luptându-se cu nemţii... Oh, fetiţa mea, va fi o nuntă scandaloasă!

— Va veni preotul, şi domnul general, unchiul lui Michel, a promis şi el că vine... şi mai sunt piloţii din escadron. Va fi o nuntă minunată, o contrazise Centaine.

— Dar niciun cor, hohoti Anna. Niciun ospăţ de nuntă, nicio rochie de mireasă, nicio lună de miere.

— *Papa* va cânta cu vocea lui minunată, iar noi două vom face tortul şi o să tăiem unul din porci. Putem transforma rochia mamei mele şi eu şi Michel ne vom petrece luna de miere aici, exact aşa cum au făcut *Papa* şi *Maman.*

— Oh, fetiţa mea! odată ce Anna începea să plângă, lacrimile nu-i mai secau repede.

— Când va fi? Contele încă nu dăduse drumul mâinii lui Michael. În ce zi?

— Sâmbătă... La opt seara.

— Aşa de repede! se văietă Anna. De ce aşa de repede?

Contele se plesni peste coapsă, brusc inspirat.

— Vom deschide o sticlă din cea mai bună şampanie... şi poate chiar şi o sticlă de coniac Napoleon! Centaine, micuţa mea, unde sunt cheile?

Şi de data aceasta Centaine nu-l putu refuza.

Zăceau îmbrăţişaţi în cuibul lor de pături şi de paie, şi Michael încercă să-i explice, în fraze întretăiate, noile ordine ale escadrilei. Centaine nu reuşi să înţeleagă pe deplin însemnătatea lor teribilă. Nu înţelese decât că pe Michael îl aştepta un pericol îngrozitor, şi-l strânse în braţe cu toată puterea.

— Dar vei veni aici în ziua nunţii noastre? Orice s-ar întâmpla, vei veni la mine în ziua nunţii noastre?

— Da, Centaine, voi fi aici.

— Jură-mi, Michel.

— Îţi jur.

— Nu! Nu! Rosteşte cel mai teribil legământ pe care ţi-l poţi închipui.

— Îţi jur pe viaţa mea şi pe dragostea mea pentru tine.

— Ah, Michel, suspină Centaine şi se lipi strâns de el, mulţumită în sfârşit. Mă voi duce să te văd trecând în zbor în fiecare zori de zi şi la fiecare apus... Şi te voi aştepta aici în fiecare noapte.

Făcură dragoste frenetic, într-o nebunie a sângelui, de parcă încercau să se consume unul pe altul, şi violenţa pasiunii lor îi epuiză, astfel că adormiră îmbrăţişaţi până când Centaine se trezi şi îşi dădu seama că era târziu. Se auzeau păsările din pădure şi primele raze de lumină se strecurau deja în hambar.

— Michel! Michel! E aproape patru şi jumătate. La lumina felinarului Centaine verifică ceasul de aur pe care-l avea prins cu un ac de jachetă.

— Oh, Dumnezeule! Michael începu să-şi tragă hainele pe el în grabă, năucit încă de somn. O să pierd

patrula de dimineaţă...

— Nu. Nu şi dacă mergi chiar acum.

— Nu te pot lăsa aşa.

— Nu te certa acum cu mine! Du-te, Michel! Grăbeşte-te!

Centaine se întoarse la castel alergând tot drumul, alunecând şi împiedicându-se în noroiul de pe potecă, dar hotărâtă să ajungă pe deal să prindă decolarea escadrilei, să le facă semn.

Se opri la grajduri, gâfâind şi ţinându-se de piept ca să-şi controleze respiraţia. Castelul era învăluit în întuneric, culcat ca o fiară adormită în zori, şi simţi un val de uşurare.

Traversă încet curtea, lăsându-şi timp destul să-şi potolească gâfâiala şi ascultă cu atenţie înainte să aibă curajul să deschidă uşa bucătăriei. Îşi dădu jos cizmele pline de noroi şi le puse în dulapul din spatele sobei, apoi urcă scările, mergând aproape lipită de perete ca nu cumva să-i scârţâie picioarele goale pe trepte.

Deschise uşa odăiţei ei cu un nou val de uşurare, se strecură înăuntru şi închise uşa în urma ei. Se întoarse cu faţa spre pat şi îngheţă de uimire când se aprinse un chibrit, care la rândul lui aprinse fitilul unui felinar ce lumina camera cu flacăra sa galbenă.

Anna, care tocmai aprinsese felinarul, stătea pe patul Centainei cu un şal în jurul umerilor şi cu o bonetă de noapte pe cap. Avea faţa încruntată şi neiertătoare.

— Anna! şopti Centaine. Pot să-ţi explic... Nu i-ai spus şi lui *papa,* nu?

În clipa aceea scaunul de lângă fereastră scârţâi; Centaine se răsuci şi-l văzu pe tatăl ei uitându-se la ea cu singurul său ochi încărcat de fulgere ameninţătoare.

Nu văzuse niciodată o asemenea expresie pe chipul lui.

— Fetiţa mea se strecoară noaptea afară din casă ca să se culce ca o târfă cu soldaţii, zise Anna.

— Nu e soldat, protestă Centaine. E aviator.

— Târfă, zise contele. O fiică a casei de Thiry se poartă ca o târfă de stradă.

— *Papa,* voi fi soţia lui Michel. Aproape că suntem căsătoriţi.

— Nu până sâmbătă seara. Contele se ridică în picioare. Singurul ochi pe care-l avea era încercănat de nesomn şi supărare, iar coama deasă de păr îi stătea vâlvoi. Până sâmbătă seara vei fi închisă în camera aceasta, copilă, zise el cu glas tunător. Vei rămâne aici până cu o oră înainte de ceremonie.

— Dar*, papa,* trebuie să mă duc pe deal...

— Anna, ia cheia. Îţi dau însărcinarea să ai grijă de Centaine. Nu are voie să iasă din casă.

Centaine rămase în mijlocul camerei, uitându-se înjur şi căutând o cale de scăpare, dar Anna se ridică în picioare şi o apucă de încheietură cu o mână puternică şi bătătorită de muncă, trăgând-o spre pat; umerii lui Centaine se pleoştiră.

Piloţii escadrilei erau răspândiţi în grupuleţe întunecate de trei sau patru printre pomii de la marginea livezii, vorbind încet şi fumându-şi ultimele ţigări înainte de decolare, când sosi Michael tropăind în grabă, încheindu-şi mantaua şi trăgându-şi mănuşile de piele. Ratase instructajul de dinainte de zbor.

Andrew îl salută cu un gest când îl văzu, fără să-i menţioneze întârzierea sau să-l ia la rost pentru exemplul negativ dat piloţilor noi, iar Michael nu-şi ceru scuze. Amândoi erau perfect conştienţi că Michael lipsise de la datorie şi Andrew îşi desfăcu sticluţa de argint şi bău fără să-i ofere şi lui Michael; reproşul era limpede.

— Decolare în cinci minute, zise Andrew, studiind

cerul. Pare o zi bună pentru a muri. Era expresia lui pentru o vreme bună pentru zbor, dar azi Michael simţi că-l zgârie pe creier.

— Mă însor sâmbătă, zise el, de parcă ideile erau interconectate şi Andrew se opri cu sticluţa în faţa buzelor şi se holbă la el.

— Micuţa franţuzoaică de la castel? întrebă el şi Michael încuviinţă.

— Centaine... Centaine de Thiry.

— Oh, javră iscusită ce eşti! începu să rânjească Andrew, uitând cu totul de dezaprobarea de dinainte. Deci cu de-alde astea te ocupai tu. Ei bine, ai binecuvântarea mea, băieţaş. Făcu un gest de binecuvântare cu sticluţa. Beau în cinstea voastră: să aveţi o viaţă lungă şi fericită împreună!

Îi trecu sticluţa lui Michael, dar acesta făcu o pauză înainte de a bea.

— Aş fi onorat dacă ai accepta să-mi fii cavaler de onoare.

— Nu-ţi face griji, băiete, voi zbura în flanc cu tine de îndată ce te lansezi în atac, îţi dau cuvântul meu de onoare. Îl lovi uşor peste umăr şi-şi zâmbiră prieteneşte. Merseră împreună spre avioanele verde şi galben care erau parcate la capătul şirului escadrilei.

Unul după celălalt, motoarele Wolseley Viper pocniră şi scrâşniră, şi vălătuci de fum albăstriu înecară pomii livezii. Apoi avioanele SE5a porniră hurducându-se şi zdruncinându-se peste terenul accidentat pentru decolarea în grup.

Azi, pentru că era o patrulă cu tot efectivul de piloţi, Michael nu zbura ca avion de flanc al lui Andrew, ci ca şef al echipei de zbor „B”. Avea cinci avioane în echipă, în afară de-al lui, iar doi dintre piloţi erau novici şi trebuiau protejaţi şi îndrumaţi. Hank Johnson conducea echipa „C”

şi-i făcu semn cu mâna când avionul lui Michael trecu pe lângă el.

De îndată ce ajunseră în aer, Michael semnaliză membrilor echipei lui să închidă formaţia într-un V strâns şi zburară în urma lui Andrew, sincronizându-se cu întoarcerea acestuia la stânga pe traiectoria ce urma să-i ducă peste dealul din spatele castelului.

Îşi ridică ochelarii de protecţie pe frunte, îşi trase eşarfa de pe nas şi gură pentru ca Centaine să poată să-i vadă faţa, şi zburând cu o singură mână, se pregăti să-i facă semnalul lor personal de *rendez-vous* în momentul în care va trece peste deal. Iată colina în faţă... începu să zâmbească în anticipaţie, dar zâmbetul îi pieri încet.

Nu reuşea să-l vadă pe Nuage, armăsarul alb al lui Centaine. Se aplecă mult în afara carlingii, şi-l văzu pe Andrew făcând acelaşi lucru în faţa lui, răsucindu-şi capul într-o parte şi-n alta încercând să găsească fata şi calul alb.

Trecură vuind pe deasupra colinei, dar nu era acolo. Dealul era pustiu. Michael se uită înapoi peste umăr, vrând să fie absolut sigur. Simţi o greutate amară în stomac, o povară rece şi grea de nelinişte sumbră. Nu era acolo, talismanul lor îi abandonase.

Îşi ridică eşarfa peste gură şi-şi acoperi ochii cu ochelarii, iar cele trei echipe de avioane începură să capete altitudine, urcând cât mai sus posibil pentru a obţine avantajul vital al înălţimii, ţintind spre traversarea crestelor la 3.600 de metri şi apoi un zbor în palier pe durata patrulei.

Gândurile i se întorceau mereu spre Centaine. De ce nu fusese pe deal? Se întâmplase ceva?

Îşi dădu seama că nu se putea concentra bine pe văzduhul din jur. „Ne-a luat norocul, se gândea el. Ştie ce înseamnă asta pentru noi şi ne-a lăsat baltă”.

Clătină din cap. „Nu trebuie să te gândeşti la asta – uită-te la cer! Nu te mai gândi la nimic în afară de cer şi duşman”.

Lumina creştea, iar aerul era limpede şi rece ca gheaţa. Pământul de sub ei era peticit cu modelele geometrice ale câmpiilor şi presărat cu satele şi oraşele nordului Franţei, dar direct în faţă aveau fâşia de un maroniu de bălegar al pământului siluit şi frământat de obuze şi de sânge care marca linia frontului; deasupra erau îngrămădiţi norii matinali, vineţi ca nişte contuzii pe o parte şi de un auriu strălucitor de partea cealaltă, unde bătea lumina soarelui la răsărit.

La vest era albia întinsă a fluviului Somnie, locul unde fiara războiului se ghemuia gata de atac, iar la linia orizontului, la răsărit, soarele azvârlea lănci de foc în văzduh, astfel că Michael trebui să-şi mute privirea, nemaivăzând în faţa ochilor decât strălucirea sa fantomatică.

„Nu te uita niciodată direct la soare!” se admonestă singur enervat. Avea atenţia atât de distrasă încât făcea greşeli de începător.

Traversară crestele, uitându-se la modelele de la sol ale tranşeelor duşmane, ce semănau cu nişte urme de viermi.

„Nu-ţi fixa privirea! se avertiză iar singur. Niciodată nu-ţi lăsa ochii să zăbovească pe un singur obiect!” îşi reluă scrutarea cerului în stilul unui pilot de luptă experimentat, cercetarea rapidă, care trecea fulgerător peste fiecare fragment de cer din jurul lui, înainte şi înapoi, în sus şi-n jos.

În ciuda tuturor eforturilor sale de a evita acest lucru, gândul la Centaine şi la absenţa ei de pe deal i se strecură iar în minte, aşa că îşi dădu seama că se uita la acelaşi nor în formă de balenă de aproximativ cinci sau şase secunde.

Iar îşi fixase privirea.

— Doamne, omule, bagă-ţi minţile-n cap! zise el furios, cu voce tare.

Andrew, din echipa din faţă, îi făcea semn şi Michael se răsuci să vadă încotro semnaliza.

Era o flotilă de trei avioane, la şase kilometri la sud-vest de poziţia lor, la 600 de metri sub ei.

— Prieteni. Recunoscu avioanele cu două locuri De Havilland. Oare de ce nu le văzuse el primul? Avea cei mai buni ochi din toată escadrila.

„Concentrează-te!”

Scană liziera pădurilor de la sud de Douai, oraşul sub ocupaţie germană imediat la est de Lens şi observă cuiburi proaspăt săpate de mitraliere la marginea copacilor.

„Sunt aproximativ şase baterii noi”, estimă el, făcându-şi o notă pentru jurnalul de bord fără să-şi întrerupă din nou scanarea.

Ajunseră la marginea de vest a zonei de patrulare desemnate şi fiecare echipă se întoarse, la rândul său. Porniră înapoi înspre linie, dar acum aveau soarele direct în ochi şi şirul de nori murdari de un cenuşiu albăstriu la stânga.

„Formaţiune de front rece”, se gândi Michael şi dintr-odată se trezi gândindu-se din nou la Centaine, de parcă i se strecurase iar în minte printr-o portiţă lăturalnică.

De ce n-a fost pe deal? Poate că e bolnavă. A fost afară pe timpul nopţii, în ploaie şi frig – se poate muri de pneumonie. Ideea aceasta îl şocă. Şi-o imagina deja topindu-se văzând cu ochii, înecându-se în propriile fluide.

O flacără de semnalizare roşie se arcui în faţa botului aparatului său şi Michael tresări, vinovat. Andrew trăsese semnalul „Duşman vizibil” în timp ce el visa cu ochii deschişi.

Începu să caute frenetic în jur. Ah! gândi el cu

uşurare. Aici e! Era mai jos şi la stânga.

Era un avion german cu două locuri, un observator solitar de artilerie, imediat la est de creste, năpustindu-se grăbit în direcţia Arras. Era un model depăşit, mult prea lent, pradă uşoară pentru aparatele SE5a atât de iuţi şi de ucigătoare. Andrew îi făcea din nou semn, uitându-se la Michael, cu eşarfa verde fluturându-i şi cu acel rânjet al lui de „Cui naiba-i pasă?”

— Pornesc la atac! Acoperă-mă de sus.

Michael şi Hank îi răspunseră amândoi la semnalele de mână şi rămaseră sus, în timp ce Andrew se lăsă într-un plonjon lateral, puţin adânc, de intercepţie, iar restul avioanelor din echipa sa veniră din spate, atacând pe linia de la pupă.

„Ce privelişte măreaţă!” se gândi Michael, privindu-i. Fiorii vânătorii, atacul sălbatic din înaltul cerului, cavaleria văzduhului zburând la viteză maximă, copleşind imediat prada înceată şi greoaie.

Michael conduse restul escadrilei într-o serie de întoarceri lente în formă de S, menţinându-le pe poziţie pentru a acoperi atacul, şi se aplecă în afara carlingii aşteptând să vadă avionul german prăbuşindu-se, când dintr-odată simţi un fior de nelinişte, o greutate rece în stomac, ca o premoniţie, instinctul unui dezastru iminent; mătură imediat cu privirea cerul de deasupra şi din jurul lui.

Era senin, gol şi paşnic, dar privirea îi alunecă spre strălucirea orbitoare a soarelui şi-şi ridică mâna să-şi umbrească ochii. Se uită printre degete cu un singur ochi – şi le văzu.

Ieşeau din nor ca un roi de viespi otrăvitoare, sclipind în culori ţipătoare. Era ambuscada clasică. Momeala trimisă jos, încet, ca să atragă inamicul, şi apoi atacul brutal şi rapid din direcţia soarelui şi a norilor.

— Oh, Sfântă Marie! şopti Michael, apucând pistolul Very din teaca de lângă scaun.

Câţi erau? Imposibil de numărat acea oştire diavolească. Şaizeci, poate chiar mai mult – trei Jagdstaffels cu efectiv complet de Albatros DIII în culorile lor de curcubeu, plonjând iuţi ca nişte şoimi peste flotila măruntă de SE5a-uri a lui Andrew.

Michael trase semnalul roşu de avertizare pentru piloţii din echipa lui şi se lăsă lateral într-un plonjon pe o aripă, cu intenţia să intercepteze escadrila duşmană înainte să ajungă la Andrew. Estimă rapid triangulaţia vitezelor şi a distanţelor şi realiză că era prea târziu, patru sau cinci secunde prea târziu pentru a salva echipa lui Andrew.

Acele patru sau cinci secunde pe care le irosise visând şi urmărind inutil atacul asupra avionului momeală german, acele secunde cruciale în care îşi neglijase datoria îl apăsau acum ca nişte bare de plumb; deschise la maximum regulatorul avionului. Motorul protestă, cu acel zgomot specific, ca un vaiet, al unei maşinării pornite la putere prea mare, iar vârful elicei acceleră până la viteza sunetului şi simţi cum aripile se îndoiau şi se încovoiau din cauza presiunii şi a vitezei plonjonului sinucigaş.

— Andrew! strigă el. Uită-te-n spate! Doamne! dar vocea i se pierdu în şuieratul vântului şi în vuietul motorului suprasolicitat.

Toată atenţia lui Andrew era fixată asupra prăzii sale, căci pilotul german al avionului momeală îi văzuse şi el şi plonja acum spre sol, atrăgând SE5a-urile după el şi transformându-i astfel fără ştirea lor din vânători în victime.

Masa de aparate germane îşi continuă atacul în forţă, deşi erau evident pe deplin conştienţi de încercarea disperată a lui Michael de a-i împiedica. Ştiau tot aşa de

bine ca şi Michael că încercarea lui era zadarnică, că pornise mult prea târziu. Avioanele Albatros vor ajunge deasupra flotilei lui Andrew şi dată fiind surpriza completă vor reuşi să distrugă majoritatea SE5a-urilor dintr-o singură lovitură, înainte să se întoarcă să-l înfrunte pe Michael, lansat în contraatacul său răzbunător.

Michael simţi o explozie de adrenalină incendiindu-i sângele, ca flacăra pură a unui foc de alcool. Timpul păru să încetinească în acele clipe ale luptei, aşa că plutea somnoros în jos, iar hoarda de avioane duşmane părea să atârne suspendată, cu aripile multicolore, de parcă erau pietre preţioase fixate pe cer.

Culorile şi modelele Albatrosurilor erau fantastice; dominau roşul aprins şi negrul, dar câteva avioane erau pestriţe ca nişte clovni, iar altele aveau aripile şi fuzelajele pictate cu siluete de aripi de liliac sau păsări.

În cele din urmă văzu şi feţele aviatorilor germani, răsucite o clipă către el şi apoi iar către prada lor principală.

— Andrew! Andrew! se tângui Michael în agonie, căci fiecare secundă care trecea îi demonstra limpede cât de târziu ajunsese ca să împiedice succesul ambuscadei.

Cu degetele ţepene de frig şi groază, reîncărcă pistolul Very şi mai trase un semnal în faţa avionului, încercând să-i atragă atenţia lui Andrew, dar mingea roşie de foc se prăbuşi spre pământ, fâsâind şi învârtindu-se într-un firicel jalnic de fum; la un kilometru distanţă, Andrew intra în linie de tragere cu nefericitul avion de observaţie german şi Michael auzi ţăcănitul sacadat al mitralierei sale.

În aceeaşi secundă peste flotila lui Andrew se revărsă un val de avioane Albatros.

Michael văzu cum două SE5a-uri fură lovite mortal din primele secunde, prăbuşindu-se într-o vâlvătaie de fum

şi bucăţi de fuzelaj; restul se risipiră imediat în toate părţile, fiecare având două sau trei Albatrosuri pe urmele lor, aproape împingându-se unul pe altul pentru o şansă de a intra în linia de tragere.

Numai Andrew supravieţui. Răspunse instantaneu la primul sunet al mitralierei Spandau. Prăvăli aparatul mare şi verde într-o întoarcere laterală alunecată în plan, de felul celor exersate cu Michael de atâtea ori. Năvăli drept în inima roiului de avioane germane, forţându-le să vireze sălbatic pentru a-i feri calea, trăgând nebuneşte chiar din faţă, ieşind de cealaltă parte aparent neatins.

— Bravo ţie! se bucură Michael cu voce tare, dar văzu restul flotilei lui Andrew prăbuşindu-se din văzduh, arzând şi desfăcându-se în bucăţi, şi sentimentul de vină i se transformă în furie.

După distrugerea rapidă pe care o făcuseră, aparatele germane se răsuceau acum pentru a înfrunta atacul echipelor lui Hank şi ale lui Michael. Se adunaseră toate laolaltă şi brusc întreaga grupare de avioane se dezintegră într-un nor de viespi, răsucindu-se într-un vârtej ca praful şi sfărâmăturile prinse într-o tornadă.

Michael intră pe cursul de zbor al unui Albatros de un negru intens cu aripi stacojii, pe care crucile negre malteze ieşeau în evidenţă ca nişte pietre de mormânt. Trecu prin faţa lui şi-şi fixă ţinta mitralierei ţinând cont de devierea traiectoriilor şi a vitezelor lor diferite, trăgând apoi în radiatorul de la joncţiunea aripilor roşii, deasupra capului pilotului german, încercând să-l fiarbă de viu cu lichid de răcire clocotit.

Văzu gloanţele atingând exact ţinta aleasă, dar observă în acelaşi moment o mică modificare adusă în structura aripii avionului. Germanii modificaseră Albatrosul. Recunoscuseră de bună seamă eroarea letală de proiectare şi relocalizaseră radiatorul. Pilotul german se

retrase din linia de foc a lui Michael şi acesta ridică botul SE5a-ului.

Unul dintre avioanele Albatros alesese un pilot novice din echipa lui Michael, ţinându-se de coada lui ca un vampir, la un fir de păr de a intra în linia de tragere. Michael veni pe sub burta Albatrosului şi se întinse în faţă ca să răsucească mitraliera Lewis pe suportul ei Poster, ţintind în sus, de atât de aproape, încât vârful ţevii mitralierei Lewis aproape atingea pântecul de un roz-aprins al avionului german.

Trase un cartuş întreg de muniţie în Albatros, clătinând uşor din aripi pentru a împroşca cu gloanţe mai multe părţi ale fuzelajului, iar Albatrosul se ridică în sus pe coadă, ca un rechin lovit de harpon, şi se răsturnă pe o aripă, prăbuşindu-se apoi într-un plonjon de moarte.

Tânărul novice îşi flutură mâna în semn de recunoştinţă către Michael – aripile aproape li se atingeau – şi Michael îi făcu semn imperios: „Întoarce-te la bază!” adăugând imediat semnul cu pumnul încleştat: „Imperativ!”

— Pleacă naibii de-aici, prost nenorocit! strigă el inutil, căci faţa sa contorsionată întărise suficient mesajul semnului de mână, aşa că novicele se răsuci şi fugi.

Fu atacat de încă un Albatros şi trebui să vireze dur, urcând şi răsucindu-se, trăgând în ţinte mişcătoare, virând pentru a-şi salva viaţa. Erau depăşiţi numeric cu şase sau şapte la unu şi duşmanii erau toţi veterani, se vedea după felul în care zburau, rapid, agil şi fără frică. Era o nebunie să rămâi să lupţi. Michael reuşi să-şi reîncarce pistolul Very şi trase semnalul verde de întoarcere la bază. În aceste condiţii era un ordin pentru escadron să rupă formaţia şi să se retragă cu viteză maximă spre casă.

Se răsuci într-o întoarcere brutală, trase într-un Albatros roz cu albastru şi văzu gloanţele trecând prin

capota ce adăpostea motorul cu câţiva centimetri mai jos decât ar fi trebuit pentru a lovi rezervorul de combustibil.

— Dracu’ să vă ia, nenorociţi blestemaţi! înjură el şi viră în direcţia opusă Albatrosului, având o rută clar deschisă spre bază. Observă că piloţii rămaşi se desprindeau deja din învălmăşeală şi lăsă botul aparatului galben în jos, îndreptându-se spre creste şi spre Mort Homme.

Îşi răsuci capul o singură dată, să se asigure că nu avea pe nimeni pe urme – şi în clipa aceea îl văzu pe Andrew.

Andrew era la o mie de metri distanţă la dreapta. Se separase de grămada principală din centru, luptându-se singur cu trei Albatrosuri care-l atacau simultan, dar reuşise să scape şi acum se îndrepta spre bază la fel ca restul escadrilei britanice.

Michael aruncă o privire şi în sus, deasupra lui Andrew, şi realiză că nu toate avioanele germane coborâseră în acel val de atac de la început. Şase Albatrosuri rămăseseră sus, imediat sub nori, conduse de singurul avion pictat în întregime în stacojiu, din coadă până-n bot şi pe amândouă aripile. Aceştia aşteptaseră să aibă loc învălmăşeala din centru şi să iasă pe margini avioanele rătăcite de formaţie. Era cel de-al doilea set de dinţi ai capcanei – şi Michael îşi dădu seama cine pilota Albatrosul complet roşu. Acest om era o legendă vie de amândouă părţile frontului, căci distrusese singur peste treizeci de avioane ale Aliaţilor. Era omul numit Baronul Roşu al Germaniei.

Aliaţii atacau legenda, încercând să umbrească imaginea de invincibilitate pe care şi-o clădea baronul Manfred von Richthofen, numindu-l un laş şi o hienă care îşi mărise scorul de victime evitând lupta în termeni de egalitate şi alegând să atace doar novicii sau avioanele

rătăcite deteriorate.

Probabil exista şi un sâmbure de adevăr în aceste afirmaţii, căci iată-l acolo sus, plutind deasupra câmpului de luptă ca un vultur stacojiu şi uite unde era Andrew, izolat şi vulnerabil sub el, iar cel mai apropiat aliat, Michael, era la 1.000 de metri distanţă – şi Andrew părea să nu fi observat încă această nouă ameninţare. Aparatul roşu plonjă de sus, cu botul ca de rechin ţintit direct spre Andrew. Ceilalţi cinci piloţi germani de luptă, toţi veterani aleşi pe sprânceană, îl urmau îndeaproape.

Michael începu întoarcerea care l-ar fi adus în ajutorul lui Andrew, dar mâinile şi picioarele lui, acţionând în clipa aceea fără voinţa lui, în mod inconştient, anulară manevra de întoarcere şi ţinură cursul năvalnic al SE5a-ului galben spre siguranţa liniilor britanice.

Michael se uită peste umăr şi peste imaginea vârtejului de avioane rotitoare se suprapuse chipul iubit al lui Centaine, ochii ei mari şi negri plini de lacrimi, şi vocea ei îi şopti în minte mai răsunător decât mitralierele şi motoarele urlătoare: „Jură-mi că vei fi acolo, Michael!”

Cuvintele lui Centaine îi răsunau încă în urechi ca un ecou şi Michael văzu atacul german copleşind avionul singuratic al lui Andrew. Şi încă o dată Andrew supravieţui în mod miraculos primului val, răsucindu-se nebuneşte şi înfruntându-i.

Michael încercă să întoarcă SE5a-ul, dar mâinile nu-l ascultau şi picioarele îi erau ca paralizate pe barele de cârmă. Privi piloţii germani încercuind avionul verde asemenea unei haite de câini ciobăneşti care mână o mioară rătăcită înapoi în turmă, împingându-l pe Andrew necontenit de la unul la altul, cu focuri încrucişate.

Îl văzu pe Andrew făcându-le faţă cu un curaj neasemuit şi un talent aviatic magnific, virând la fiecare atac nou şi înfruntându-l drept în faţă, forţând fiecare

duşman să-şi spargă traiectoria de zbor, dar de fiecare dată mai erau câţiva venindu-i din flancuri sau din spate, ciuruindu-i avionul cu gloanţele mitralierelor Spandau.

Michael îşi dădu seama că armele lui Andrew îşi încetaseră focul. Încărcătorul mitralierei Lewis era gol şi el ştia foarte bine că reîncărcarea era un proces care dura foarte mult. Evident, Vickersul de pe capotă se supraîncălzise şi se blocase. Andrew stătea în picioare în carlingă, lovind cu amândoi pumnii în bara de încărcare a armei, încercând să o scoată afară, şi tocmai în clipele acelea Albatrosul roşu al baronului von Richthofen se năpusti în linie de tragere în spatele lui.

— Oh, nu! Doamne sfinte! se auzi Michael şoptind, aproape plângând, fugind în continuare să-şi salveze viaţa, şocat şi îndurerat la fel de mult de propria laşitate, cât şi de pericolul în care se găsea Andrew.

În clipa aceea mai avu loc un miracol, căci Albatrosul roşu vină uşor fără să deschidă focul şi zbură pentru un moment la acelaşi nivel cu SE5a-ul verde.

Von Richthofen văzuse de bună seamă că Andrew nu era înarmat şi se hotărâse să nu ucidă un om care nu se putea apăra. În momentul în care trecu la doar câţiva metri de carlinga în care Andrew se chinuia cu mitraliera blocată, îşi ridică o mână într-un salut laconic – omagiul adus unui duşman curajos – şi apoi se întoarse în urmărirea restului avioanelor britanice în retragere.

— Mulţumesc, Doamne, şopti Michael răguşit.

Echipa lui Von Richthofen îl urmă. Nu, nu îl urmară toţi. Mai era un Albatros care nu renunţase la atacul asupra avionului lui Andrew. Era un aparat albastru ca cerul, cu aripa de sus vopsită în carouri albe şi negre, ca o tablă de şah. Se prăbuşi în forţă în linia de tragere din spatele lui Andrew, pe care von Richthofen o eliberase, şi Michael auzi ţăcănitul sacadat al mitralierei Spandau.

Capul şi umerii lui Andrew fură înconjuraţi, ca-ntr-o aureolă a morţii, de flamă pură, de la explozia bruscă a rezervorului de combustibil. Spaima cea mai mare a unui aviator, focul, îl învălui din toate părţile şi Michael îl văzu ridicându-se dintre flăcări ca o insectă înnegrită şi carbonizată şi aruncându-se peste marginea carlingii, preferând o moarte rapidă, prin prăbuşire, arderii de viu.

Eşarfa verde din jurul gâtului lui Andrew era în flăcări, astfel că purtă o cunună de foc până când acceleraţia corpului şi vântul înăbuşiră flăcările. Corpul i se răsuci cu mâinile şi picioarele desfăcute în formă de crucifix, şi apoi se micşoră rapid odată cu distanţa. Michael îl pierdu din ochi înainte de a lovi pământul care se găsea la 3.000 de metri mai jos.

— Pentru numele lui Dumnezeu, de ce nu ne-a spus cineva că von Richthofen a fost transferat în sector? urlă Michael la aghiotantul escadrilei. Nu există niciun fel de sistem de informaţii în armata asta, ce mama dracului? Conţopiştii ăia afurisiţi sunt responsabili pentru moartea lui Andrew şi a încă şase oameni pe care i-am pierdut azi!

— Să ştii că eşti nedrept, omule, îi răspunse aghiotantul aproape în şoaptă, pufăindu-şi pipa. Ştii şi tu cum lucrează individul ăsta, von Richthofen. Ca fata morgana şi chestii de-astea.

Von Richthofen îşi formase obiceiul de a-şi încărca avioanele pe camioane deschise, de mărfuri, şi a-şi transporta astfel întregul escadron în sus şi-n jos pe linie. Apărea brusc cu cei şaizeci de piloţi ai săi, toţi unul şi unul, exact unde nu te aşteptai, timp de câteva zile sau chiar o săptămână provoca distrugeri îngrozitoare în rândurile aviatorilor Aliaţi nepregătiţi, şi apoi se muta în altă parte.

— Am telefonat la Divizie imediat ce-a aterizat primul avion şi de-abia atunci căpătau şi ei primele informaţii, şi anume că von Richthofen s-a stabilit cu circul lui cu tot la

fosta pistă de la sud de Douai, pe moment...

— Că mult ne foloseşte să ştim asta acum, când Andrew e mort.

Abia acum, rostind-o cu voce tare, simţi Michael enormitatea a ceea ce se întâmplase şi începură să-i tremure mâinile. Simţi că-i tresare un nerv în obraz. Trebui să se îndrepte în grabă spre ferestruica barăcii folosite de aghiotant pe post de birou al escadrilei. Aghiotantul rămase tăcut în spatele lui, dându-i lui Michael timp să-şi revină.

— Fosta pistă de la Douai... Michael îşi vârî mâinile în buzunar ca să nu-i mai tremure şi-şi forţă mintea să nu se mai gândească la Andrew, ci la aspectele tehnice. Cuiburile alea noi de mitraliere, precis le-au mutat spre nord ca să păzească escadronul lui von Richthofen.

— Michael, tu eşti acum la comanda escadrilei... cel puţin temporar, până la confirmarea din partea Diviziei sau până se numeşte alt comandant.

Michael se întoarse cu faţa la el, cu mâinile încă adânc vârâte în buzunare şi încuviinţă din cap, neavând încredere în vocea sa.

— Va trebui să alcătuieşti o nouă listă de serviciu, îi aduse aminte aghiotantul cu blândeţe şi Michael clătină încet din cap ca să şi-l limpezească.

— Nu putem trimite mai puţin decât tot efectivul escadrilei, zise el. Nu cu circul acela care ne aşteaptă. Ceea ce înseamnă că nu putem menţine acoperirea continuă peste zi a sectorului desemnat.

Aghiotantul aprobă din cap. Era evident că a trimite un avion singur acolo însemna o condamnare sigură la moarte.

— Ce putere operaţională avem? întrebă Michael.

— Pentru moment, opt – patru aparate au fost deteriorate foarte grav. Dacă merge tot aşa treaba, o să

fie o glumă sângeroasă şi stupidă, mă tem.

— Bine, dădu din cap Michael. Ştergem fosta listă de zboruri. Nu mai putem face decât două ieşiri azi. Toate cele opt avioane. La amiază şi la amurg. Vezi dacă poţi să-i ţii la o parte pe ăştia noi.

Aghiotantul lua notiţe şi Michael se concentră asupra noilor lui îndatoriri, mâinile nu-i mai tremurau şi îi mai trecu şi paloarea cenuşie, ca de cadavru.

— Dă telefon la Divizie şi avertizează-i că nu vom putea acoperi sectorul în mod adecvat. Întreabă-i pe când să aşteptăm întăriri. Spune-le că au fost mutate aproximativ şase noi baterii la... Michael citi locurile de pe hartă pe care şi le notase în jurnalul de bord. Şi spune-le că am observat de asemenea o modificare de proiectare la Albatrosurile din circ. Explică relocalizarea radiatorului. Spune-le că estimez că nemţii au cel puţin şaizeci de Albatrosuri din astea noi în Jagdstaffelul lui von Richthofen. Când termini cheamă-mă şi o să facem o listă nouă împreună, dar dă-le de ştire băieţilor că la amiază avem patrulă cu tot efectivul. Acuma trebuie să mă duc să mă bărbieresc şi să fac o baie.

Slavă Domnului, Michael nu prea mai avu timp restul zilei să se gândească la moartea lui Andrew. Zburâ în amândouă patrulele cu escadrila atât de groaznic micşorată şi misiunile fură complet paşnice, deşi faptul că formaţia germană era în sector le făcu nervii ferfeniţă. Nu văzură însă nici măcar un singur aparat german.

Când aterizară în amurg, pentru ultima dată ziua aceea, Michael duse o sticlă de rom lui Mac şi echipei lui de mecanici care se chinuiau la lumina felinarelor să repare SE5a-urile deteriorate şi-şi petrecu o oră cu ei, încurajându-i, căci toţi erau speriaţi şi deprimaţi de pierderile din acea zi – mai ales de moartea lui Andrew, pe care toţi îl iubiseră ca pe un erou.

— A fost super băiat, domnu’ maior, zise Mac, mânjit cu unsoare neagră până la cot, ridicându-şi privirea din măruntaiele motorului la care lucra şi acceptând cana de cositor cu rom pe care i-o dădu Michael. Super de tot. Vorbise în numele tuturor. Nu mai găseşti alţii aşa ca el, să ştii că nu.

Michael îşi târî picioarele înapoi în livadă; ridică privirea spre cer printre crengile pomilor şi întrezări stelele. Mâine va fi iar vreme bună pentru zbor – şi era speriat de moarte.

— Gata, s-a dus, şopti el. Mi-am pierdut curajul. Sunt un laş şi laşitatea mea l-a omorât pe Andrew.

Acest adevăr îi pândise în minte toată ziua, dar şi-l reprimase. Acum însă, înfruntându-l, se simţea ca un vânător care a hăituit un leopard rănit până la ascunzătoarea lui. Ştii că e acolo, dar să-l vezi cu adevărat te face să-ţi tremure măruntaiele de frică.

— Un laş, zise el cu voce tare, biciuindu-se singur cu acest cuvânt, şi-şi aminti zâmbetul lui Andrew şi bereta aşezată şmechereşte pe cap.

„Ce banc bun, băieţaş?” Aproape că putea să-i audă glasul şi apoi îl văzu prăbuşindu-se din văzduh cu eşarfa verde în flăcări în jurul gâtului şi mâinile începură din nou să tremure.

— Un laş, repetă el şi durerea era mult prea mare să poată s-o îndure singur; se îndreptă în grabă spre popotă, orbit de vinovăţie, împiedicându-se şi aproape căzând de mai multe ori.

Aghiotantul şi ceilalţi piloţi, câţiva îmbrăcaţi şi acum în costumaţia de zbor, îl aşteptau chiar pe el. Era întotdeauna datoria ofiţerului comandant să înceapă priveghiul, acesta era ritualul escadrilei. Pe o masă din mijlocul popotei se găseau şapte sticle de whisky Black Label Johnnie Walker, câte una pentru fiecare pilot lipsă.

Când Michael intră în încăpere, toţi se ridicară în picioare – nu pentru el, ci ca ultim semn de respect pentru cei căzuţi la datorie.

— Ei bine, domnilor, zise Michael. Să le urăm acum călătorie plăcută pe ultimul lor drum.

Ofiţerul cel mai tânăr, informat de ceilalţi despre ce datorie avea, deschise prima sticlă de whisky. Etichetele negre erau în ton cu momentul funerar. Se apropie prima dată de Michael şi-i umplu paharul, trecând apoi pe la toţi ceilalţi, în ordinea vechimii. Aşteptară apoi toţi cu paharele pline în mâini până când aghiotantul, care avea în continuare între dinţi crenguţa de iarbă neagră, ca de obicei, se aşeză la pianul străvechi din colţul popotei şi începu să cânte acordurile de început ale *Marşului funebru* de Chopin. Ofiţerii Escadrilei 21 ţinură un moment de reculegere şi apoi loviră cu paharele tăbliile meselor şi tejgheaua barului, ţinând ritmul pianului, iar unul sau doi dintre ei începură să fredoneze încet.

Pe tejghea erau înşirate efectele personale ale piloţilor morţi. După cină acestea urmau să fie vândute la licitaţie către piloţii rămaşi care plăteau sume extravagante pentru ele, astfel ca acele câteva guinee strânse să poată fi trimise văduvelor sau mamelor îndoliate. Crosele de golf ale lui Andrew erau şi ele acolo, şi Michael îşi aminti că nu-l văzuse niciodată folosindu-le, ca şi undiţa de păstrăvi Hardy, şi fu copleşit de un val de durere reînnoită atât de puternică, încât îşi trânti paharul pe masă cu prea mare forţă, aşa că whisky-ul i se vărsă pe mână şi câţiva stropi îi intrară în ochi. Se şterse cu mâneca peste faţă.

Aghiotantul trecu rapid prin ultimul acord şi se ridică în picioare înălţându-şi în acelaşi timp şi paharul. Nimeni nu scoase niciun cuvânt, toţi îşi înălţară doar paharele, singuri pentru o clipă cu gândurile lor, iar apoi le goliră.

Imediat ofiţerul junior reumplu toate paharele. Toate cele şapte sticle trebuiau golite, aceasta era tradiţia. Michael nu mâncă nimic la cină, rămase în picioare la bar şi ajută la golirea celor şapte sticle. Era încă treaz, alcoolul nu părea să aibă niciun efect asupra lui.

„Poate că sunt totuşi un alcoolic, se gândi el. Andrew zicea întotdeauna că am un mare potenţial”. Whisky-ul băut până atunci nu-i amorţi nici măcar puţin durerea iscată de pronunţarea numelui lui Andrew.

Licită cinci guinee pe crosele lui Andrew şi încă cinci pe undiţa Hardy. Deja sticlele erau complet goale. Mai comandă o sticlă pentru el însuşi şi se duse singur în cortul lui. Se aşeză pe pat cu undiţa în poală. Andrew se lăudase că prinsese un somon de douăzeci şi trei de kilograme cu băţul acela şi Michael îl făcuse mincinos.

— Ah, Toma necredinciosu ce eşti, îl mustrase Andrew, cu tristeţe prefăcută.

— Te-am crezut chiar de la început, şopti Michael mângâind undiţa veche şi bând direct din sticlă.

Puţin mai târziu, Biggs aruncă o privire în cort.

— Felicitări pentru victorie, domnule. Trei piloţi confirmaseră faptul că Michael doborâse Albatrosul roz.

— Biggs, fă-mi o favoare, te rog.

— Sigur, domnule.

— Cară-te naibii de-aici... fii amabil, da?

Mai rămăseseră trei sferturi din sticla de whisky când Michael ieşi împleticindu-se afară, îndreptându-se spre motocicleta lui Andrew, îmbrăcat încă în hainele de zbor. Drumul prin aerul rece al nopţii îi limpezi capul, dar îl lăsă într-o stare fragilă, ca un pahar de sticlă veche. Parcă motocicleta în spatele hambarului şi se duse să aştepte între baloturile de paie.

Orele trecură încet, măsurate de clopotul bisericii, şi cu fiecare din ele nevoia de a o vedea pe Centaine creştea

insuportabil. La fiecare jumătate de oră se ducea la uşa hambarului şi se uita pe cărarea întunecată care ducea la castel, apoi se întorcea la sticlă şi la cuibul de pături.

Sorbea din whisky şi în minte se derulau la nesfârşit ca pe un disc zgâriat de gramofon care repetă aceleaşi acorduri, acele câteva secunde în care murise Andrew. Încercă să amuţească imaginile, dar nu era în stare. Era obligat să retrăiască, iar şi iar, agonia lui Andrew.

— Unde eşti, Centaine? Am atâta nevoie de tine acum.

Tânjea după ea cu toată fiinţa lui, dar Centaine nu venea şi Michael nu vedea în faţa ochilor decât Albatrosul albastru ca cerul, cu aripile pictate în alb şi negru, intrând abrupt în linie de tragere în spatele avionului verde al lui Andrew şi apoi clipa fugară în care zărise chipul palid al lui Andrew întorcându-se să se uite peste umăr la mitraliera germană ce deschidea focul. Michael îşi acoperi ochii cu mâinile, apăsându-şi degetele în orbite, până când durerea înlătură imaginile.

— Centaine, şopti el. Vino la mine, te rog.

Clopotul bisericii bătea ora trei şi sticla de whisky era goală.

— Nu mai vine, recunoscu el în sfârşit. Se îndreptă împleticindu-se spre uşa hambarului şi se uită afară la cerul nopţii. Ştia foarte bine ce trebuia să facă pentru a-şi ispăşi vina, durerea şi ruşinea.

Escadrila diminuată decolă în prima patrulă pe ziua aceea în lumina slabă şi cenuşie a zorilor. Hank Johnson era acum secundul escadrilei şi conducea una din cele două echipe.

Îndată ce ajunseră deasupra copacilor, Michael viră uşor, şi se îndreptă spre dealul de dincolo de castel. Avea sentimentul nelămurit că Centaine nu va fi acolo nici în dimineaţa aceea, dar îşi ridică totuşi ochelarii de protecţie

şi cercetă cu atenţie terenul.

Vârful colinei era pustiu, iar de data aceasta Michael nici măcar nu se mai răsuci în scaun să se uite înapoi.

„Este ziua nunţii mele, se gândi el, cercetând cerul de deasupra crestelor. Iar cavalerul meu de onoare e mort şi mireasa mea...” Nu-şi termină gândul.

Norii se adunaseră din nou în timpul nopţii. Întunecaţi şi ameninţători, formau acum un tavan dens la 3.600 de metri înălţime, nelăsând descoperit nici măcar un petec de cer. Pe sub el aerul era limpede până la 1.500 de metri, unde se afla un strat de nori răzleţi de culoare cenuşie, cu o grosime variind între 150 şi 300 de metri.

Michael conduse escadrila în sus printr-o gaură din acest strat intermitent şi apoi zbură în palier, imediat sub banchiza superioară de nori. Sub ei nu se vedea niciun avion. Unui novice i se putea părea imposibil ca două formaţii mari de avioane de luptă să patruleze aceeaşi zonă, fiecare în căutarea celeilalte şi totuşi să nu reuşească să se întâlnească. Însă cerul era atât de adânc şi de vast, încât şansele erau mult mai mari împotriva unei întâlniri, în afară de cazurile când una din formaţii ştia exact unde se va găsi cealaltă la un moment dat.

Michael mătura cu privirea înainte şi-napoi, vârându-şi mâna în buzunarul mantalei şi asigurându-se că pachetul pe care-l pregătise chiar înainte de decolare era încă la locul lui.

„Doamne, ce-aş mai bea ceva chiar acum!” se gândi el. Avea gura uscată de sete şi simţea o durere acută de cap. Ochii îi ardeau, dar vederea continua să-i fie limpede. Îşi umezi buzele uscate.

„Andrew zicea că numai un beţiv înrăit poate bea când e mahmur. Mai bine aveam curajul şi bunul-simţ să-mi iau cu mine o sticlă”, gândi.

Prin găurile din norul de sub el, verifica încontinuu

poziţia escadrilei. Ştia fiecare centimetru al zonei desemnate escadrilei lor, tot astfel cum îşi ştie un ţăran bucata lui de pământ.

Ajunseră la marginea cea mai îndepărtată şi Michael îşi întoarse avionul, iar restul piloţilor făcură o curbă pentru a-l urma. Se uită la ceas. După unsprezece minute desluşi o meandră a râului şi un crâng mic de fagi cu o formă mai deosebită şi-şi dădu seama de poziţia exactă unde se afla.

Deschise supapa cu o fracţiune şi aparatul său galben alunecă înapoi câţiva metri până ajunse să zboare aripă în aripă cu aparatul lui Hank Johnson. Îi aruncă texanului o privire şi-i făcu un mic semn din cap. Discutase cu Hank ce intenţii avea înainte de a porni şi acesta încercase să-l convingă să se răzgândească. Chiar şi acum, Hank strâmbă din buze ca să-şi arate dezaprobarea, apoi ridică o sprânceană, cu o expresie obosită, şi-i făcu semn lui Michael cu mâna.

Michael deschise supapa mai tare şi coborî sub linia de zbor a celorlalţi membri ai escadrilei. Hank îi conducea în continuare spre est, dar Michael vină uşor spre nord şi începu să coboare.

După câteva minute, escadrila dispăruse pe cerul nesfârşit şi Michael era singur. Coborî până ajunse la stratul inferior de nori şi îl folosi pentru a se ascunde. Intrând pe după peticele umede şi reci de nori, ieşind la iveală în locurile libere şi ascunzându-se imediat după norul următor, traversă liniile frontului până la câţiva kilometri în sud de Douai, unde zări noile amplasamente antiaeriene germane de la marginea pădurii.

Fosta pistă era marcată pe harta lui de teren. O putea zări de la o distanţă de mai mult de şase-şapte kilometri, căci roţile Albatrosurilor germane trasaseră urme adânci în gazon la decolare şi aterizare. La trei

kilometri depărtare se vedeau aparatele germane parcate de-a lungul marginii pădurii şi între copacii din spatele lor întrezări şirurile de corturi şi şoproane portabile în care stăteau echipajele germane.

Dintr-odată auzi o bufnitură înfundată şi văzu o explozie masivă; un obuz de antiaeriană explodase deasupra lui, la câţiva metri mai în faţă. Semăna cu o capsulă coaptă de bumbac, desfăcându-se într-o explozie de vălătuci de fum pufos, alb, înşelător de frumos în lumina slabă de sub nori.

— Bună dimineaţa, Archie, salută Michael norul, cu o încruntare.

Era o explozie pentru estimarea distanţei provenind de la una dintre antiaeriene şi o urmă imediat bubuitura unei salve complete. Aerul se umplu de şrapnel peste tot în jurul lui.

Michael coborî botul avionului şi mări viteza, iar acul turometrului începu să urce în sectorul roşu. Îşi vârî mâna în buzunar, scoase pachetul înfăşurat în pânză şi-l aşeză în poală.

Pământul şi pădurea se apropiau vertiginos de el, iar în urmă avea o dâră lungă de şrapnel ce exploda. La şaizeci de metri deasupra copacilor îşi reglă zborul în palier şi pista de aterizare ajunse exact în faţa lui. Vedea avioanele multicolore aliniate într-un şir lung, cu boturile ascuţite ca de rechini întoarse către el. Încercă să găsească aparatul albastru cu aripile în careuri ca tabla de şah, dar nu reuşi să-l identifice dintre celelalte.

Cu coada ochiului zări o forfotă nedesluşită de-a lungul marginii câmpului. Echipele germane de la sol, anticipând un torent de rafale de mitralieră Vickers, alergau să se ascundă în pădure, iar piloţii care nu erau de serviciu goneau către avioanele parcate, încercând să-şi îmbrace din mers costumele de zbor. Evident ştiau că era

inutil să încerce să decoleze şi să intercepteze avionul britanic, dar totuşi încercau.

Michael atinse maneta de tragere. Avioanele erau parcate într-un şir regulat, iar piloţii se îngrămădeau în apropiere... Zâmbi fără umor şi lăsă botul avionului în jos, ţintindu-i prin vizorul Vickersului.

La treizeci de metri înălţime îşi nivelă iar traiectoria, lăsă mâna de pe maneta de tragere şi luă în schimb pachetul de pânză din poală. În momentul în care trecu prin mijlocul liniei germane, se aplecă în afara carlingii şi aruncă pachetul peste bord. Panglica pe care o legase de el se desfăcu în jetul de aer al SE5a-ului şi flutură încet către marginea câmpului.

Deschise apoi supapa şi se înălţă iar către stratul de nori, aruncă o privire în oglinda retrovizoare de deasupra capului său şi-l văzu pe unul dintre piloţii germani aplecându-se să ridice pachetul; în clipa aceea SE5a-ul începu brusc să se zguduie şi să se legene, căci antiaerienele germane deschiseră iar focul, iar un obuz explodă la o distanţă extrem de mică sub el. În câteva secunde intra deja la adăpostul grămezii de nori, cu armele reci, căci nu trăsese niciun glonţ, şi cu câteva urme de şrapnel în partea de jos a avionului şi pe aripile inferioare.

Întoarse avionul şi se îndreptă spre Mort Homme. În timp ce zbura se gândi la pachetul pe care tocmai îl aruncase.

În timpul nopţii îşi sfâşiase o cămaşă veche şi legase în panglica obţinută un pumn de cartuşe.303 pentru contragreutate. La celălalt capăt cususe un mesaj scris de mână.

Prima dată se gândise să scrie mesajul în germană, dar fu nevoit să recunoască faptul că germana lui era lamentabil de slabă. Aproape sigur se va găsi un ofiţer în

Jagdstaffelul lui von Richthofen care să fie în stare să citească şi să traducă mesajul din engleză.

Către pilotul german al Albatrosului albastru cu aripi în careuri albe-negre.

Domnule.

Aviatorul neînarmat, care nu se putea apăra şi pe care l-ai omorât ieri era prietenul meu.

Astăzi, între orele 16.00 şi 16.30, voi patrula peste satele din Cantin şi Aubigny-au-Bac, la o înălţime de 2.400 de metri.

Voi zbura într-un avion SE5a vopsit în galben.

Sper să te întâlnesc.

Restul escadrilei aterizase deja când se întoarse Michael la bază.

— Mac, se pare că m-am ales cu nişte şrapnel.

— Am observat, domnule. Nu vă faceţi griji, îl rezolv cât ai zice peşte.

— Nu am tras cu mitralierele, dar mai verifică-le odată vizoarele, te rog.

— Cincizeci de metri? se interesă Mac de distanţa la care voia să aibă convergenţa rafalelor de la Lewis şi Vickers.

— Mai bine la douăzeci şi cinci, Mac.

— Aproape de tot, domnule, şuieră Mac printre dinţi.

— Sper că da, Mac. Apropo, e cam greu în coadă. Vezi dacă poţi să-i aranjezi mai bine cârmele de picioare.

— Mă ocup personal, domnule, promise Mac.

— Mulţumesc, Mac.

— Să le-arătaţi nemernicilor şi din partea lui domnu' Andrew, domnule.

Aghiotantul îl aştepta.

— Toate avioanele sunt iar operaţionale, Michael. Lista de zbor are douăsprezece nume.

— Foarte bine, Hank va lua patrula de amiază şi eu

mă voi duce la ora 15.39, singur.

— Singur? Aghiotantul îşi scoase pipa din gură de surpriză.

— Singur, confirmă Michael. Apoi o patrulă cu efectiv complet la amurg, ca de obicei.

Aghiotantul îşi notă.

— Apropo, ai un mesaj de la domnul general Courtney. Va face tot posibilul să fie prezent la ceremonie diseară. Crede că aproape sigur va reuşi să vină.

Michael zâmbi pentru prima dată în ziua aceea. Îşi dorise atât de mult să-l aibă pe Sean Courtney la nunta lui.

— Sper că vei putea veni şi tu, Bob.

— Sigur că da. Toată escadrila va fi acolo. De-abia aştept.

Michael simţi nevoia arzătoare să bea ceva. Se îndreptă spre popotă.

„Oh, Doamne, e opt dimineaţa”, se gândi el, oprindu-se pe loc. Se simţea fragil şi uscat. Whisky-ul i-ar umple trupul de căldură şi lichid; îşi simţea mâinile tremurând, atât de mult îşi dorea să bea. Avu nevoie de întreaga sa voinţă să întoarcă spatele popotei şi să se înapoieze la cortul său. Îşi aminti că nu dormise cu o noapte înainte.

Biggs stătea pe o ladă de ambalat în faţa cortului, lustruind cizmele lui Michael, dar sări în picioare când îl văzu, cu chipul fără nicio expresie.

— Termină! îi zise Michael zâmbind, Iartă-mă pentru aseară, Biggs. M-am purtat ca un bădăran. Nu am vrut să sune chiar aşa.

— Ştiu, domnule, se relaxă Biggs. Şi eu simt acelaşi lucru despre domnul maior.

— Biggs, scoală-mă la trei. Trebuie să recuperez nişte ore de somn.

Dar nu Biggs îl trezi, ci ţipetele echipajelor de sol, zgomotul oamenilor alergând, sunetul adânc ca un muget

al antiaerienelor de la marginea livezii, şi vuietul asurzitor al unui motor de avion trecând pe deasupra corturilor.

Michael ieşi împleticindu-se din cort, cu părul vâlvoi şi ochii roşii, pe jumătate adormit.

— Ce naiba se-ntâmplă, Biggs?

— Un neamţ, domnule – nemernicul obraznic a venit să ne lovească baza.

— A plecat deja, strigau ceilalţi piloţi şi echipajul de sol dintre pomi, alergând către marginea câmpului.

— N-a tras nici măcar un foc.

— L-ai văzut?

— Un Albatros – albastru cu aripi albe-negre. Dobitocul aproape ne-a luat acoperişul popotei.

— A scăpat ceva. Bob a mers să-l ia de pe jos.

Michael intră în grabă în cort să-şi ia pe el jacheta şi o pereche de pantofi de tenis. Auzi două sau trei avioane pornindu-şi motoarele în momentul în care ieşi iar din cort. Câţiva dintre piloţii săi aveau de gând să pornească în urmărirea intrusului german.

— Opriţi-i pe oamenii ăia să decoleze! urlă Michael şi, înainte să ajungă la biroul aghiotantului, auzi motoarele oprindu-se ca răspuns la ordinul lui.

Se adunaseră deja o mulţime de piloţi curioşi la uşă şi Michael trebui să-şi facă loc împingându-i cu coatele exact în momentul când aghiotantul desfăcea şnurul cu care era legat săculeţul de pânză pe care îl aruncase aviatorul german. Corul de întrebări şi speculaţii amuţi dintr-odată în momentul în care recunoscură ce anume conţinea săculeţul. Aghiotantul îşi trecu încet fâşia de mătase verde printre degete. Avea mai multe găuri cu marginile arse şi era pătată cu sânge uscat.

— Eşarfa lui Andrew, zise el, deşi nu era necesar. Şi sticluţa lui de argint.

Sticla era foarte tare lovită, dar capacul de cuarţ

sclipea auriu prinzând lumină şi lichidul dinăuntru clipocea încet. O aşeză deoparte şi scoase încet, pe rând, celelalte obiecte din săculeţ: panglicile medaliilor lui Andrew, portţigaretul de chihlimbar, o cutiuţă cu arc în care se găseau trei monede, portmoneul de piele. Când răsuci portmoneul în mâini căzu la pământ fotografia părinţilor lui Andrew, stând în picioare în faţa castelului lor din Scoţia.

— Ce-i asta? Aghiotantul luă un plic crem de hârtie groasă şi lucioasă sigilat cu o pecete de ceară. Răsuci plicul pe cealaltă parte şi citi: „Adresat pilotului SE5a-ului galben”. Aghiotantul se uită uluit la Michael. Ăsta eşti tu, Michael... Ce naiba?

Michael îi luă plicul şi desfăcu sigiliul cu unghia degetului mare.

Înăuntru era o foaie din acelaşi fel de hârtie de lux. Era scrisă de mână, şi deşi scrisul era evident continental, cu litere mari înflorite în stil gotic, textul era într-o engleză perfectă:

Domnule.

Prietenul dumitale, Lord Andrew Killigerran, a fost înmormântat în această dimineaţă în cimitirul bisericii protestante din Douai. Escadronul i-a acordat onoruri militare complete.

Am onoarea să te informez, şi în acelaşi timp să te avertizez, că nicio moarte în timpul războiului nu este crimă. Scopul războiului este distrugerea duşmanului prin toate mijloacele posibile.

De-abia aştept să te întâlnesc.

OTTO VON GREIM

Jasta II Lângă Douai

Michael împături la loc scrisoarea şi o puse în buzunar, observând că toţi ochii din încăpere erau aţintiţi întrebători asupra lui.

— Au recuperat trupul lui Andrew şi l-au îngropat cu

onoruri militare la Douai azi-dimineaţă, zise el încet.

— Foarte cumsecade din partea lor, nu? murmură unul dintre piloţi.

— Da, pentru nişte nemţi în orice caz, zise Michael şi se întoarse să iasă.

— Michael, îl opri aghiotantul înainte să ajungă la uşă. Cred că Andrew ar fi vrut să iei tu asta.

Îi dădu sticluţa de argint. Michael o răsuci încet între mâini. Adâncitura din metal era probabil din cauza impactului cu solul, se gândi el cu un fior.

— Da, încuviinţă el. O să am grijă de ea pentru el. Se întoarse iar spre uşă şi-şi făcu drum, împingându-i la o parte pe ofiţerii tăcuţi.

Biggs îl ajută să se îmbrace, dând mai multă atenţie amănuntelor decât de obicei.

— Le-am dat bine cu grăsime ca să lucească frumos, domnule, îi zise el, ajutându-l să-şi încalţe cizmele din piele moale de antilopă.

Michael nu păru să audă remarca. Deşi se culcase iar după circul provocat de avionul german care zburase deasupra bazei, nu reuşise să adoarmă deloc. Cu toate acestea se simţea calm, placid chiar.

— Ce-ai zis, Biggs? întrebă el ca prin vis.

— Am zis că o să vă pregătesc uniforma de gală până când veniţi... Şi am vorbit cu bucătarul să încălzească măcar douăzeci de litri de apă pentru o baie.

— Mulţumesc, Biggs.

— Nu se întâmplă asta în fiecare zi, domnu’ Michael.

— Ai dreptate, Biggs, o dată în viaţă e suficient.

— Sunt sigur că o să fiţi foarte fericit cu tânăra doamnă, domnule. Eu şi cu nevastă-mea împlinim douăzeci şi doi de ani de căsnicie în iunie, domnule.

— Mult timp, Biggs.

— Sper să-mi depăşiţi recordul, domnu’ Michael.

— O să-ncerc.

— Şi încă ceva, domnule, zise Biggs jenat, fără să-şi ridice privirea de la şireturile cizmelor. Nu e bine să zburaţi singur, domnule. Nu e sigur de loc, domnule, ar trebui să-l luaţi măcar pe domnu' Johnson, mă scuzaţi, domnu' Michael, dar nu e bine aşa... Ştiu că nu e locul meu să vă zic asta, dar...

Michael îşi lăsă mâna pe umărul lui Biggs pentru un moment. Nu mai făcuse niciodată acest lucru.

— Să fie pregătită apa de baie când mă întorc, zise el şi se ridică în picioare.

Biggs îl privi aplecându-se să iasă prin deschizătura cortului, fără să-i zică la revedere sau să-i ureze noroc, deşi avu nevoie de un adevărat efort de voinţă să se abţină, apoi ridică jacheta pe care Michael o aruncase pe jos înainte de-a se trânti în pat şi o împături cu grijă exagerată.

Motorul Wolseley se porni pocnind şi tuşind, iar Michael împinse maneta până auzi un huruit adânc şi stabil. Ascultă cu atenţie vreo treizeci de secunde şi se uită apoi la Mac care stătea pe aripă lângă carlingă, cu părul şi salopeta fluturându-i din cauza elicei.

— Minunat, Mac! strigă el ca să poată fi auzit peste zgomotul elicei şi Mac zâmbi.

— Faceţi-i arşice, domnule, zise el şi sări de pe aripă ca să dea la o parte piedicile din faţa roţilor.

Michael trase instinctiv aer în piept, de parcă era pe punctul de a sări într-unul din bazinele de apă limpede şi verde de pe fluviul Tugela, apoi deschise uşor supapa şi aparatul porni înainte pe pistă.

Şi de data aceasta dealul din spatele castelului era pustiu, dar nici nu se aşteptase să nu fie aşa. Ridică botul avionului şi aparatul începu să urce, însă apoi se răzgândi, îl lăsă să coboare din nou şi făcu o întoarcere abruptă,

aproape atingând vârful stejarilor cu aripa.

La sfârşitul curbei avea castelul exact în faţă şi zbură pe lângă el la înălţimea acoperişului îmbrăcat în ţiglă roz. Nu văzu niciun semn de viaţă şi de îndată ce trecu de el viră din nou şi trecu iar pe lângă castel, tot la nivelul acoperişului.

De data aceasta văzu o mişcare. Una dintre ferestrele de la parter, de lângă bucătărie, se deschisese brusc. Cineva flutura o pânză galbenă către el, dar nu reuşi să-şi dea seama cine. Se întoarse din nou şi reveni în dreptul castelului, de data asta însă zburând atât de jos încât aproape atinse cu roţile de aterizare zidul de piatră din jurul grădinii de legume a Annei. O văzu pe Centaine la fereastră. Nu putea confunda claia aceea de păr negru şi ochii imenşi. Se aplecase mult în afară peste pervaz, strigând ceva şi fluturând din eşarfa galbenă pe care o purtase în ziua în care o dusese cu avionul să-l întâlnească pe Sean Courtney.

Michael ridică botul avionului şi deschise supapa pentru a se putea îndepărta, simţindu-se complet înviorat. Starea de spirit placidă şi pasivă în care se găsea se evaporase şi se simţea din nou plin de viaţă şi de energie. O văzuse, deci acum totul va fi bine.

— A fost Michel, strigă fericită Centaine întorcându-se de la fereastră către Anna care stătea pe pat. L-am văzut, Anna. Sigur a fost el. Oh, e atât de frumos... A venit să mă găsească, în ciuda lui *papa!*

Chipul Annei se încruntă şi se înroşi de dezaprobare.

— E mare ghinion pentru un mire să-şi vadă mireasa în ziua nunţii.

— Oh, ce prostie, Anna. Uneori spui aşa nişte tâmpenii. Oh, Anna, ce frumos e!

— Şi tu n-o să fii dacă nu terminăm până diseară.

Centaine îşi aranjă fustele în jurul ei şi se aşeză pe

pat lângă Anna. Îşi trase în poală dantela veche, de culoarea fildeşului, a rochiei de mireasă, ridică acul la lumină şi începu să coasă mijindu-şi ochii.

— M-am hotărât, ştii, îi spuse ea Annei, reluând lucrul la tivul rochiei. Voi avea doar băieţi, cel puţin şase fii, şi nicio fiică. E aşa de plictisitor să fii fată şi nu vreau să-mi năpăstuiesc în felul ăsta niciunul dintre copii.

După alte douăsprezece împunsături de ac se opri din nou.

— Sunt aşa de fericită, Anna, şi aşa de emoţionată. Crezi că va veni şi domnul general? Când crezi că se va sfârşi aiureala asta de război ca să pot merge cu Michel în Africa?

Anna o ascultă pălăvrăgind şi întoarse uşor capul într-o parte, ca să-şi ascundă zâmbetul plin de dragoste.

Avionul galben sfredeli cu forţă, ca un harpon, burta cenuşie şi moale a cerului. Michael alese o spărtură în stratul inferior de nori, trecu tunător prin ea şi erupse de partea cealaltă ca printr-un coridor. Deasupra, la foarte mare înălţime, era acelaşi acoperiş solid de nori, dar sub el, între cele două straturi, aerul era limpede ca de cristal. Când altimetrul îi arătă 2.400 de metri, Michael alinie avionul în zbor în palier. Era în mijlocul aerului limpede, la distanţă egală de cele două straturi de nori, dar reuşea să întrezărească suficiente repere printre spărturile din stratul inferior.

Satele Cantin şi Aubigny-au-Bac erau pustii, nişte schelete măcinate de obuze. Doar câteva coşuri de piatră supravieţuiseră valurilor războiului, care le măturaseră de atâtea ori. Acum se înălţau din pământul mocirlos şi frământat, ca nişte monumente funerare.

Cele două sate erau la aproape şapte kilometri distanţă, iar drumul care le unise pe vremuri era acum şters de pe faţa pământului. Cele două linii de front se

răsuceau ca o pereche de vipere mutilate peste câmpurile cafenii dintre ele. Pline de apă stătută, gropile obuzelor clipeau ca nişte orbite goale.

Michael îşi aruncă o privire pe ceas. Era ora patru fără patru minute şi imediat ochii i se reîntoarseră la cercetarea nesfârşită a cerului pustiu. Îşi ridică pe rând mâinile de pe manşe ca să-şi îndoaie degetele, mişcându-şi în acelaşi timp şi degetele de la picioare, în cizmele de piele – dezmorţindu-se ca un alergător înainte să audă pistolul de începere a cursei. Îşi puse amândouă mâinile pe maneta de tragere, ca să testeze reglajul maşinii, şi văzu că glisa drept şi lejer. Trase cu ambele arme, câte o rafală scurtă din fiecare, dădu o dată din cap şi suflă în degetele înmănuşate de la mâna dreaptă.

„Trebuie să beau ceva”, îşi spuse, şi scoase din buzunar sticla de argint a lui Andrew. Sorbi o înghiţitură, o plimbă încet prin toată gura şi apoi o înghiţi. Simţi cum sângele i se încălzeşte de la focul licorii aurii, dar rezistă tentaţiei de a mai bea o gură. Puse capacul la loc şi vârî sticla înapoi în buzunar. Atinse bara stângă de cârmă pentru a începe să întoarcă aparatul ca pentru un zbor de patrulă şi în clipa aceea zări punctul negru ca un purice de pe salteaua de nori din depărtare, aşa că blocă întoarcerea, păstrând cursul de dinainte, clipind rapid din ochi şi verificând vizorul armelor.

Celălalt aparat era la 2.400 de metri, exact înălţimea la care era şi el, şi se apropia cu mare viteză de la nord, din direcţia oraşului Douai. Michael simţi un val de adrenalină amestecându-i-se cu alcoolul din sânge. Obrajii îi ardeau şi stomacul i se încleştă. Deschise supapa mai tare şi zbură să-i iasă în întâmpinare.

Viteza combinată a celor două avioane le făcu să se năpustească fioros unul spre celălalt, aşa că Albatrosul părea să se umfle în mod miraculos în faţa ochilor lui. Văzu

albastrul strălucitor al botului avionului, axul elicei ascuns ca de o ceaţă de palele rotitoare şi aripile late şi negre, ca de şoim. Văzu vârful căştii pilotului între cele două mitraliere negre Spandau montate pe capota motorului şi sclipirea ochelarilor săi de protecţie când se aplecă înainte să vadă prin vizorul armelor.

Michael deschise supapa la maximum şi motorul mugi. Cu mâna stângă ţinea maneta de control, ca un artist care îşi ţine penelul cu delicateţe, poziţionă aparatul german exact în centrul cercurilor concentrice ale vizorului armei, iar cu mâna dreaptă apucă maneta de tragere.

Ura şi furia îi creşteau proporţional cu imaginea duşmanului său, şi menţinu poziţia de tragere. În minte începu să-i funcţioneze cronometrul de luptă, astfel că timpul păru să încetinească. Vârfurile ţevilor mitralierelor Spandau păreau să-i facă din ochi, sclipiri stridente de foc, licărind roşii ca planeta Marte într-o noapte fără lună. Ţinti capul celuilalt pilot şi apăsă trăgaciul, simţindu-şi avionul pulsând în jurul lui în acelaşi ritm cu zguduitul şi clănţănitul mitralierelor.

Nu-i trecu prin minte nici măcar o clipă să-şi întrerupă atacul. Era complet absorbit de ţinta sa, încercând să-şi îndrepte şuvoiul de gloanţe spre faţa pilotului german, să-i sfâşie ochii, să-i sfărâme craniul şi să-i împrăştie creierii. Simţea gloanţele mitralierelor Spandau agăţând şi muşcând din pânza şi suporturile aparatului, le auzi trecându-i pe lângă cap cu sunete ascuţite şi fulgerătoare ca nişte lăcuste sălbatice, dar le ignoră.

Văzu propriile gloanţe muşcând din palele în mişcare ale elicei germane, împroşcând aşchii albe, şi se înfurie dându-şi seama că elicea acţiona ca un scut, nelăsându-le să-şi atingă adevărata ţintă. Cele două avioane erau aproape în curs de coliziune şi Michael se pregăti pentru

impact fără să-şi ridice mâna de pe maneta de tragere, fără să încerce să vireze.

Dar Albatrosul viră violent, evitând coliziunea în ultima clipă, plonjând la tribord şi trecând pe lângă Michael cu un tunet. O bubuitură scutură avionul SE5a. Cele două aripi se atinseseră uşor în trecere şi Michael văzu un petic de pânză fluturând din vârful aripii. Apăsă cu toată forţa pe bara de cârmă, intrând în întoarcerea plană alunecată pe care numai un SE5a era capabil să o execute şi simţi cum aripile încep să i se îndoaie din cauza presiunii, dar imediat avionul fu complet întors. Albatrosul era în faţa lui, dar încă mult prea departe pentru a-l putea nimeri.

Michael apăsă cu toată puterea pe mânerul supapei, dar aceasta era deja deschisă la maximum; motorul era turat la capacitatea totală şi totuşi avionul său nu avansa deloc către Albatros.

Germanul întoarse şi urcă spre stânga şi Michael îl urmă. Urcară din ce în ce mai abrupt, ajungând aproape la o traiectorie verticală, iar viteza celor două aparate începu să scadă uşor – cea a SE5a-ului mai rapid, astfel încât avionul german se îndepărtă în continuare.

„Nu e acelaşi Albatros”, realiză Michael şocat. Relocarea radiatorului nu era singura modificare. Se lupta cu un tip nou de avion, un tip avansat, mai rapid şi mai puternic chiar şi decât noul său SE5a.

Văzu desfacerea largă a aripilor alb cu negru şi pe pilotul german lungindu-şi gâtul ca să-l vadă în oglinda retrovizoare, şi încercă să-şi ţintească armele spre el, glisând vizorul drept într-un scurt arc şi smucind ţeava lateral.

Germanul efectuă o întoarcere răsturnată, veni înapoi spre Michael, şi mitralierele Spandau păreau să-i facă din nou cu ochiul cu flăcările lor roşiatice, iar de data

aceasta Michael fu obligat să se dea la o parte, căci germanul avea de partea lui înălţimea şi viteza mai mare.

Pentru un moment crucial, Michael rămase atârnat în întoarcere, aproape nemişcat, şi germanul se răsuci către el, prăvălindu-se către coada avionului aliat. Era un pilot foarte bun, îşi dădu seama Michael cu o strângere de inimă. Lăsă botul SE5a-ului în jos, ca să capete viteză, şi aruncă aparatul în aceeaşi clipă, într-o întoarcere verticală. Albatrosul îl urmări, întorcând odată cu el, aşa că se răsuceau unul în jurul celuilalt ca două planete prinse în capcana unor orbite permanente.

Se uită la celălalt pilot, ridicându-şi capul să-l vadă mai bine, căci amândoi stăteau pe un vârf de aripă. Germanul îi întâlni privirea, iar ochelarii de protecţie îl făceau să pară monstruos şi inuman; pentru o secundă, Michael se uită dincolo de fuzelajul de un albastru strident, în sus, spre acoperişul cenuşiu de nori, căci ochii săi încercaţi, de vânător, fuseseră atraşi de o mişcare infimă, ca de insectă.

Pentru o clipă i se opriră bătăile inimii şi sângele părea că-i curge mai încet prin vene, gros ca mierea – dar imediat, cu un freamăt de sălbăticiune speriată, inima începu să-i bată nebuneşte şi gâtul îl ardea de la şuierăturile gâfâite ale propriei respiraţii.

„Am onoarea să te informez, şi în acelaşi timp să te avertizez, că scopul războiului este distrugerea duşmanului prin toate mijloacele posibile”, îi scrisese germanul.

Michael citise avertismentul, dar nu-l înţelegea decât acum. Transformaseră ideea lui romantică şi nebunească de duel cavaleresc într-o capcană mortală. Ca un copil, se pusese singur în puterea lor. Le dăduse ora şi locul, chiar şi altitudinea. Folosiseră aparatul albastru pur şi simplu pe post de momeală. Propria naivitate îl ului în aceste clipe,

văzându-i şiroind ca un nor de lăcuste din stratul de nori de sus.

Câţi sunt? Nu avea timp să-i numere, dar părea să fie o escadrilă întreagă de Albatrosuri de tip nou, cel puţin douăzeci, într-un stol rapid şi tăcut, sclipind ca nişte bijuterii în culorile lor strălucitoare pe fundalul sobru al norului.

„Nu voi putea să-mi ţin promisiunea către Centaine”, se gândi el, uitându-se în jos. Stratul inferior de nori era la 600 de metri sub el – un adăpost îndepărtat, dar nu avea la dispoziţie nimic altceva. Nu avea nicio şansă într-o confruntare cu douăzeci de piloţi de elită germani, nu avea cum să reziste mai mult de câteva secunde dacă îl ajungeau, şi se apropiau extrem de rapid, iar între timp aparatul albastru îl blocase.

Dintr-odată, confruntat cu moartea pe care o căutase în mod deliberat, Michael realiză că voia să trăiască. Până în clipa aceea apăsase cu toată puterea pe maneta de control, ţinând SE5a-ul atârnat în întoarcerea verticală. Acum împinse maneta înainte şi avionul fu zvârlit în faţă ca o piatră dintr-o praştie.

Forţa inversată a gravitaţiei îl împinse înainte, dar era ţinut de curelele de peste piept şi umeri ale hamului de siguranţă. Preluă însă controlul aparatului şi se folosi chiar de forţa de impuls pe care o avea pentru a-l împinge într-un plonjon abrupt, coborând precipitat către stratul de nori, cu o senzaţie de stomac dat peste cap. Manevra îl luă prin surprindere pe adversarul său german, dar acesta se redresă instantaneu şi Albatrosul ţâşni după el într-o săgetare albastră, iar de deasupra se năpustea spre ei roiul diabolic şi multicolor al celorlalte avioane.

Michael îi privi în oglinda retrovizoare de deasupra capului său, dându-şi seama cât de rapide erau aceste Albatrosuri de tip nou, faţă de vechiul tip. Aruncă o privire

spre norii din faţă. Faldurile cenuşii care păruseră atât de umede, reci şi respingătoare cu doar câteva secunde înainte erau acum singura lui speranţă de salvare; groaza reveni şi-l înfăşură în braţele ei ca un strigoi întunecat şi oribil, secându-l de curaj şi bărbăţie.

„Nu voi reuşi, mă vor prinde înainte de a ajunge la adăpostul norilor!” îşi spuse el şi se agăţă cu toată puterea de maneta de control, paralizat de frică.

Ţăcănitul celor două mitraliere Spandau îl trezi. Văzu în oglindă flăcările roşietice dansând ca nişte spiriduşi în spatele lui, atât de aproape de el, şi simţi că îl loveşte ceva în spate – o izbitură atât de puternică încât îi goli plămânii de aer şi Michael îşi dădu seama că trebuie să vireze pentru a ieşi din linia de foc a mitralierelor Albatrosului albastru.

Lovi bara de cârmă cu toată puterea, încercând să efectueze întoarcerea plană să-l aducă faţă-n faţă cu adversarii săi, dar avea viteza prea mare, unghiul plonjonului era mult prea abrupt – SE5a-ul pur şi simplu nu răspunse la comenzi. Se întoarse clătinându-se şi scârţâind până ajunse cu partea laterală către haita urmăritorilor şi, deşi Albatrosul albastru trase pe deasupra lui, ceilalţi îl nimeriră unul după celălalt, fiecare atac succedându-se la o fracţiune de secundă după cel dinainte. Cerul era plin de aripi sclipitoare şi fuzelaje ţipător colorate. Impactul gloanţelor pe avionul său era continuu şi de nesuportat; SE5a-ul îşi lăsă o aripă în jos şi începu să se răsucească în spirală.

Lui Michael îi trecură prin faţa ochilor fragmente de cer, nori, petice de pământ, toate presărate cu Albatrosuri pestriţe şi mitraliere asurzitoare, toate învârtindu-se ameţitor, nebuneşte. Mai simţi o lovitură, de data aceasta în coapsă. Se uită în jos şi văzu în podea o gaură prin care trecuse un glonţ diform şi turtit, care-i sfâşiase carnea

piciorului. Sângele curgea gâlgâind din arteră, în jeturi de un roşu-aprins. Văzuse odată un vânător zulus, mutilat de un bivol rănit, care sângerase exact în felul acesta de la o arteră femurală ruptă; murise în trei minute.

Din toate unghiurile continuau să vină spre Michael şuvoaie de gloanţe, iar el nu se putea apăra deloc, deoarece pierduse controlul avionului; acesta se învârtea sălbatic, aruncându-şi o clipă botul în sus, ca un cal nărăvaş, şi apoi lăsându-l din nou în jos, într-un ritm dement.

Michael se luptă cu manşele avionului, împingând bara de cârmă opusă pentru a încerca să întrerupă secvenţa rotaţiilor; din cauza efortului sângele îi ţâşni şi mai abundent din coapsa sfâşiată şi simţi primele semne de ameţeală şi de slăbiciune cauzate de pierderea sângelui. Îşi luă o mână de pe maneta de control şi-şi apăsă degetul mare deasupra rănii, căutând punctul de presiune, iar jeturile pulsânde şi roşii slăbiră vizii, când îl găsi.

Încercă din nou să facă avionul mutilat să-l asculte: împinse maneta înainte pentru ca aparatul să nu mai stea cu botul în sus şi deschise brusc supapa ca să-i dea forţă să iasă din spirală. Aparatul răspunse şovăitor şi Michael încercă să nu se gândească la focul de mitraliere care-l sfârteca din toate părţile.

Norii şi pământul îşi încetară rotirea nebunească în jurul lui, căci avionul îşi încetini răsucirile în jurul axei sale şi începu să cadă drept. Cu o singură mână, Michael îi ridică botul şi simţi încordarea excesivă a aripilor şi forţa imensă a gravitaţiei în propriul stomac, dar în sfârşit imaginea din faţa ochilor se stabiliză şi avionul începu să zboare în palier.

Aruncă o privire fugară în oglindă şi văzu că Albatrosul albastru îl găsise din nou şi se apropia din spate

să-i dea lovitura de graţie.

Dar înainte ca mitralierele Spandau să-şi reînceapă clănţănitul monstruos, Michael simţi peste faţă răceala umedă a norilor care treceau în şuvoaie cenuşii prin carlinga deschisă, apoi lumina zilei dispăru, fiind aruncat într-o lume întunecată, oarbă şi tăcută, în care mitralierele nu mai puteau pângări liniştea cerului. Nu puteau să-l găsească între nori.

Ochii i se fixară automat pe tuburile micuţe de sticlă, pline de glicerină, fixate pe bord în faţa lui şi cu ajustări mici ale comenzilor alinie bulele din tuburi cu marcajele lor astfel încât SE5a-ul zbura acum la nivel drept şi stabil prin nor. Făcu apoi o întoarcere uşoară, îndreptându-se spre Mort Homme.

Îi venea să vomite – aceasta era prima reacţie provocată de groază şi de stresul luptei. Înghiţi şi gâfâi, încercând să se controleze, şi simţi din nou că ameţeşte de slăbiciune. Avea senzaţia că în craniul lui zburătăcea un liliac. Aripile negre şi moi îi băteau în spatele ochilor şi vederea i se întunecă.

Clipi de mai multe ori ca să scape de petele de întuneric şi se uită spre sol. Avea în continuare degetul apăsat pe arteră, dar nu mai văzuse niciodată aşa de mult sânge. Avea mâna năclăită şi degetele lipicioase din cauza lui. Mâneca mantalei era îmbibată cu sânge până la cot. Pantalonii erau o masă informă şi udă, iar sângele îi ajunsese şi-n cizme. Podeaua carlingii era acoperită de băltoace de sânge care se coagulau deja în pete asemănătoare gemului de coacăze negre, iar firicele subţiri ca nişte şerpi alunecau înainte şi înapoi cu fiecare mişcare a aparatului.

Lăsă maneta pentru o clipă, se aplecă înainte pe cât îi permitea hamul de protecţie şi se pipăi pe spate. Găsi şi cealaltă rană de glonţ, la şapte centimetri de şira spinării,

imediat deasupra pelvisului. Nu avea rană de ieşire. Deci glonţul era încă înăuntru, şi avea o hemoragie internă. Era sigur de asta. Avea o senzaţie de umflare, de balonare în burtă şi era sigur că era din cauza umplerii cu sânge a cavităţii stomacale.

Aparatul îşi lăsă o aripă în jos şi Michael apucă rapid maneta ca să-l niveleze, dar manevra atât de simplă îi luă secunde întregi. În degete avea ace de gheaţă şi i se făcuse îngrozitor de frig. Reacţiile îi încetineau, aşa că fiecare mişcare, oricât de mică, devenise un efort uriaş.

Cu toate acestea nu simţea nicio durere, ci numai o amorţeală care se extindea din şale înspre genunchi. Îşi luă degetul pentru a testa rana de pe coapsă şi imediat ţâşni un jet de sânge sclipitor ca o pană de flamingo, aşa că o astupă din nou rapid şi se concentră asupra instrumentelor de zbor.

Cât mai era până la Mort Homme? încercă să-şi dea seama, dar creierul îi era lent şi buimac. Mai avea nouă minute până la Cantin, bănuia el, dar de cât timp zbura? Nu ştia nici asta, aşa că-şi răsuci încheietura mâinii să se uite la ceas. Trebui să numere diviziunile de pe cadran, ca un copil, ca să-şi dea seama ce oră era.

„Nu trebuie să ies prea repede din nor, precis mă aşteaptă”, se gândi el greoi, iar cadranul ceasului i se multiplică în faţa ochilor.

Privi înainte şi norii argintii fluturară în jurul lui, dându-i senzaţia că se prăbuşeşte. Aproape se repezi la manetă să contracareze prăbuşirea, dar antrenamentul îl făcu să verifice mai întâi bulele care indicau nivelul – erau încă aliniate. Deci simţurile îl înşelau cu totul.

— Centaine, zise el brusc. Cât e ora? O să întârzii la nuntă. Panica ieşi la suprafaţă din mlaştina de slăbiciune şi aripile de întuneric începură să-i bată şi mai frenetic în spatele ochilor. I-am promis. Am jurat! îşi continuă el

gândul.

Îşi verifică iar ceasul. Patru şi şase minute... E imposibil, îşi spuse. Porcăria de ceas s-a stricat. Deja pierdea contactul cu realitatea.

Avionul ieşi din nor şi Michael îşi duse rapid mâna la ochi ca să se apere de strălucirea orbitoare a soarelui după care se uită în jur.

Era pe direcţia corectă spre aerodrom, recunoscu şoseaua, calea ferată şi câmpul în formă de stea dintre ele. „Mai am de zburat încă şase minute”, calculă el. Priveliştea pământului îl ajutase să se orienteze. Era ancorat din nou în realitate şi se uită în sus. Avioanele germane îl aşteptau acolo, rotindu-se ca nişte vulturi deasupra unui leu rănit, gândind momentul cel mai bun ca să se prăvălească asupra lui şi să-l ucidă. Îl aşteptau să iasă din nor şi acum îl observaseră deja, îi văzu întorcând în direcţia lui cu aripile lor colorate ca un curcubeu – dar se năpusti în nor, iar faldurile umede şi reci îl învăluiră din nou, ascunzându-l de ochii lor nemiloşi.

— Trebuie să-mi ţin promisiunea, murmură el.

Faptul că nu mai vedea pământul îl zăpăci. Simţi din nou valurile de ameţeală. Lăsă uşor SE5a-ul să se afunde prin stratul de nori, din ce în ce mai jos, până când ieşi din nou la lumină. Sub el era din nou peisajul familiar, cu crestele şi liniile frontului mult în urmă, cu pădurea, satul şi turnul bisericii în faţă, atât de paşnice, de idilice.

„Centaine, vin acasă”, gândi el copleşit de o oboseală îngrozitoare, o povară insuportabilă care părea să-l sufoce, să-l zdrobească în carlinga lui.

Întoarse capul într-o parte şi văzu castelul. Acoperişul lui roz era ca un far, atrăgându-l în mod irezistibil, iar botul avionului se îndreptă spre el aparent fără control din partea lui.

— Centaine, şopti el. Vin acum... Aşteaptă-mă, vin la

tine. Întunericul i se adună în faţa ochilor, de parcă intra într-un tunel lung.

Urechile îi vuiau, ca zgomotul valurilor mării dintr-o scoică şi se concentră cu toate puterile ce-i mai rămăseseră, uitându-se prin tunelul din ce în ce mai îngust şi mai întunecat, căutându-i chipul şi încercând să desluşească în vuietul mării glasul ei.

— Centaine, unde eşti? Oh, Doamne, unde eşti, iubita mea?

Centaine stătea în picioare în faţa oglinzii masive cu ramă din lemn de nuc aurit şi-şi privea reflexia cu ochi întunecaţi şi serioşi.

— Mâine voi fi Madame Michel Courtney, zise ea cu solemnitate. Nu voi mai fi niciodată Centaine de Thiry. Nu ţi se pare că e un gând formidabil, Anna? îşi atinse tâmplele cu vârful degetelor. Crezi că mă voi simţi altfel? Un eveniment atât de important mă va schimba cu siguranţă – nu voi mai putea fi aceeaşi persoană după aceea!

— Oh, trezeşte-te, fetiţo! o înghionti Anna. Mai sunt atâtea lucruri de făcut. Nu e vreme de visat acum. Ridică rochia masivă şi i-o trase peste cap, apoi, stând în spatele ei, i-o legă în talie.

— Mă întreb dacă mama ne priveşte acum, Anna. Oare ştie că port rochia ei? Oare se bucură pentru mine?

Anna se lăsă în genunchi cu un oftat şi-i verifică tivul rochiei. Centaine netezi dantela veche şi delicată şi ascultă sunetul înăbuşit al hohotelor de râs ale bărbaţilor din *le grand salon* de la parter.

— Sunt aşa de fericită că a putut să vină şi domnul general. Nu-i aşa că e un bărbat frumos, Anna, la fel ca Michel? Şi ochii aceia – i-ai observat?

Anna mormăi din nou ceva, dar mai intens şi pentru o clipă mâinile îi şovăiră, amintindu-şi de general.

„Ăsta da, bărbat”, se gândise ea când îl văzuse prima dată pe Sean Courtney ieşind din Rolls-Royce şi apropiindu-se de scările de la intrarea principală a castelului.

— Arată aşa de maiestuos în uniformă şi cu toate medaliile, continuă Centaine. Când Michel va fi mai în vârstă o să insist să-şi lase o barbă exact aşa ca el. O asemenea prezenţă...

De la parter se auzi brusc un nou hohot de râsete.

— Se înţelege bine cu *papa,* nu crezi, Anna? Ascultă-i cum râd!

— Sper că lasă nişte coniac şi pentru ceilalţi oaspeţi, bombăni Anna şi se ridică anevoie în picioare, oprindu-se pentru o clipă cu mâna pe şale pentru că-i venise o nouă idee. Ar fi trebuit să punem serviciul albastru de Dresden pe masă, nu cel de Sèvres. Ar fi arătat mai bine cu trandafirii roz.

— Ar fi trebuit să te gândeşti la asta ieri, o întrerupse Centaine. Nu am chef să mai fac toată chestia asta încă o dată.

Cele două femei lucraseră încontinuu toată ziua de dinainte şi aproape toată noaptea ca să redeschidă *le grand salon,* care fusese încuiat din ziua în care plecase ultimul servitor. Draperiile erau îmbibate de praf şi tavanul înalt atât de plin de pânze de păianjen, încât scenele din mitologie care-l decorau erau aproape cu totul invizibile.

Terminaseră curăţenia cu ochii roşii şi strănutând şi apoi se apucaseră de lustruit argintăria, care era toată pătată şi mată. Apoi fiecare piesă a serviciului de masă de Sèvres, roşu cu auriu, trebui spălată şi uscată de mână. Îl puseseră la treabă şi pe conte, în ciuda protestelor sale elocvente – „Un veteran de la Sedan şi din armata celui de-al Treilea Imperiu obligat să muncească asemenea unui valet de rând”.

În cele din urmă însă, totul era gata. Salonul era iarăşi splendid, parchetul cu model complicat şi elegant lucea din nou, proaspăt cernit, nimfele, zeiţele şi faunii dansau, se zbenguiau şi se fugăreau veseli pe tavanul arcuit, argintăria sclipea şi primii trandafiri din sera mult iubită a Annei străluceau ca nişte bijuterii la lumina lumânărilor.

— Ar fi trebuit să facem mai multe plăcinte, se îngrijoră Anna. Soldaţii ăştia au o poftă de mâncare de parcă ar fi cai.

— Nu sunt soldaţi, sunt aviatori, o corectă Centaine. Şi avem destul cât să hrănim întreaga armată Aliată, nu numai un singur escadron... Centaine se întrerupse. Ascultă, Anna!

Anna merse clătinat până la fereastră şi se uită afară.

— Ei sunt! declară ea. Aşa de devreme!

Un camion maro-gălbui venea încet pe aleea lungă de pietriş, arătând ca o bătrână domnişoară sclifosită cu roţile lui înalte şi înguste, cu toţi ofiţerii din escadron care nu erau de serviciu îngrămădiţi în spate, iar aghiotantul, cu pipa între dinţi şi o expresie fixă şi îngrozită pe faţă, conducea vehiculul pe o rută neregulată, odată la o margine a aleii late, apoi la cealaltă, încurajat zgomotos de pasageri.

— Ai încuiat cămara? întrebă îngrijorată Anna. Dacă tribul ăsta de sălbatici găseşte mâncarea înainte să fim gata să servim...

Anna ceruse ajutorul tuturor cumetrelor din sat care nu fugiseră din cauza războiului, aşa că în acel moment cămara era o adevărată peşteră a lui Aladin, cu plăcinte şi pateuri reci, şi minunatele *terrine* locale de şuncă, prăjituri cu mere, piftii de picioare de porc cu trufe în aspic şi zeci de alte minunăţii.

N-au venit ei aşa devreme pentru mâncare, zise Centaine venind lângă ea la fereastră. *Papa* are cheile de la beci. O să aibă grijă de ei.

Tatăl ei pornise într-adevăr pe scările de marmură să-i întâmpine cum se cuvine, şi aghiotantul frână cu atâta violenţă, încât doi piloţi aterizară în scaunul din faţă într-o învălmăşeală de mâini şi de picioare.

— Oh, *bonjour!* strigă el cu uşurare evidentă, acum că maşina stătea în sfârşit pe loc. Dumneavoastră sunteţi bătrânul conte cumsecade, nu? Noi suntem garda de dinainte, cum spuneţi voi în franceză, *le d avant garde,* nu-i aşa?

— Ah, sigur că da! zise contele strângându-i mâna. Bravii noştri aliaţi. Fiţi bine-veniţi! Bine aţi venit! Pot să vă ofer un păhărel cu ceva?

— Vezi, Anna, zâmbi Centaine întorcându-se de la fereastră. Nu e cazul să-ţi faci griji. Ştiu ei ce vor. Mâncarea ta va fi în siguranţă, cel puţin o vreme.

Luă vălul de mireasă de pe pat şi şi-l puse pe cap, studiindu-se în oglindă.

— Asta trebuie să fie cea mai fericită zi din viaţa mea, şopti ea. Nu trebuie să se-ntâmple nimic care s-o strice.

— Nu se va-ntâmpla nimic, fetiţa mea, zise Anna venind în spatele ei şi aranjându-i dantela translucidă a vălului peste umeri. O să fii cea mai frumoasă mireasă, ce păcat că nimeni din nobilime nu e aici să te vadă.

— Gata, Anna, îi zise Centaine cu blândeţe. Niciun regret. Totul e perfect. Nu aş vrea să se-ntâmple nicicum altfel.

Se întrerupse aplecându-şi capul într-o parte. Chipul i se animă brusc.

— Anna!

— Ce e?

— Auzi? Centaine fugi de la oglindă. E el. E Michel. Vine la mine.

Alergă la fereastră şi începu să sară pe loc de bucurie, nefiind în stare să-şi controleze fericirea, ca o fetiţă în faţa vitrinei unui magazin de jucării.

— Ascultă! Vine încoace!

— Nu-l văd, zise Anna din spatele ei, mijindu-şi ochii, uitându-se în sus spre norii zdrenţuiţi.

— Cred că vine foarte jos, zise Centaine. Da! Exact! Uite-l, chiar deasupra pădurii.

— Îl văd. Merge la aerodromul de la livadă?

— Nu, nu pe vântul ăsta. Cred că vine încoace.

— El e? Eşti sigură?

— Sigur că da – nu-i vezi culoarea? *Mori petit jaune!*

Şi ceilalţi îl auziseră. Se auzeau voci la fereastra de sub ele şi vreo zece oaspeţi ieşiră prin uşile de sticlă ale salonului, pe terasă. În fruntea lor era generalul Sean Courtney, în uniformă britanică de gală, iar contele era chiar mai strălucitor în uniforma albastru cu auriu de colonel de infanterie din armata lui Napoleon al III-lea. Toţi aveau pahare în mâini şi vorbeau tare, cu bună dispoziţie şi veselă camaraderie.

— Da, e Michael, strigă cineva. Pun pariu că are de gând să treacă pe deasupra la mică înălţime. Să vezi c-o să radă acoperişul castelului!

— Şi-o să fie ca o paradă de victorie, dacă te gândeşti ce premiu îl aşteaptă.

Centaine se trezi râzând şi ea cu ei, şi bătu din palme văzând avionul galben apropiindu-se... Dintr-odată însă mâinile îi îngheţară şi nu mai aplaudă.

— Anna, zise ea. Ceva nu e bine.

Avionul era deja suficient de aproape încât puteau să vadă cât de neregulat zbura – o aripă era lăsată într-o parte şi aparatul vira şi plonja către vârfurile copacilor, apoi se ridica brusc, cu aripile tremurând, lăsând apoi în jos cealaltă aripă.

— Ce vrea să facă? Timbrul vocilor de pe terasă se schimbase.

— Dumnezeule, are probleme... cred că...

SE5a-ul începu o întoarcere la tribord, întortocheată şi fără sens, şi văzură partea laterală a fuzelajului deteriorat şi suprafaţa sfâşiată a aripilor aproape rupte. Semăna cu cadavrul unui peşte atacat de un grup de rechini.

— A fost lovit grav! strigă un pilot.

— Da, e lovit rău.

SE5a-ul făcu o întoarcere prea abruptă, cu botul lăsat mult prea jos, aproape prăbuşindu-se între copaci.

— O să-ncerce o aterizare forţată! Câţiva piloţi săriră peste zidul terasei şi alergară peste peluză, semnalizând frenetic către avionul mutilat.

— Pe aici, Michael!

— Ţine-i botul sus!

— Prea încet! strigă altul. O să-l opreşti aşa! Deschide supapa! Dă-i motor!

Strigau disperaţi sfaturi inutile şi avionul coborî greoi spre câmpul deschis.

— Michel! zise Centaine fără suflare, răsucindu-şi dantela între degete fără să bage de seamă că o rupea. Vino la mine, Michel.

Mai era un singur şir de copaci – nişte fagi străvechi, cu muguri noi pe ramurile noduroase, care tocmai începeau să se desfacă. Stăteau de strajă la marginea cea mai îndepărtată de castel a peluzelor.

Avionul galben se prăbuşi în spatele lor, cu motorul hârâind înecat.

— Înalţă-l, Michael!

— Trage-l sus! Ce naiba!

Strigau toţi acum şi Centaine îşi adăugă şi ea glasul corului de rugăminţi şi de îndemnuri.

— Te rog, Michel, zboară peste copaci. Vino la mine, iubitul meu.

Motorul Viper mai vui o dată la putere maximă şi văzură aparatul ţâşnind dintre copaci ca un fazan imens galben care iese din tufişuri în timpul sezonului de vânătoare.

— O să reuşească.

Botul era prea sus, toţi îşi dădeau seama de asta, avionul părea să atârne peste ramurile negre şi golaşe, care se întindeau în sus ca ghearele unui monstru – şi botul galben se prăbuşi.

— A trecut! strigă exaltat unul dintre piloţi, dar una din roţile de aterizare se agăţă într-o creangă încovoiată ca un cârlig şi SE5a-ul se dădu peste cap şi se prăbuşi de la înălţime.

Lovi solul moale de la marginea peluzei, aterizând în bot, iar elicea în mişcare explodă într-o ceaţă de aşchii albe şi apoi, în scrâşnetul suporţilor de lemn ai fuzelajului care se rupeau, întregul aparat se dărâmă, zdrobit ca un fluture, cu aripile galbene strălucitoare înfăşurate în jurul trupului mutilat... Şi Centaine îl văzu pe Michael.

Era scăldat în propriul său sânge, cu faţa mânjită de şiroaie stacojii, cu capul dat pe spate, Michel atârna pe jumătate din carlingă, bălăngănindu-se în ham ca un spânzurat de funie.

Colegii lui Michael se năpustiră ca un torent pe peluză. Centaine îl văzu pe general aruncând paharul şi sărind peste zidul terasei. Alergă cu paşi disperaţi, inegali, şchiopătatul ameninţându-i echilibrul la fiecare pas, dar chiar şi aşa îi depăşea pe ofiţerii mai tineri.

Primii piloţi aproape ajunseseră la avionul prăbuşit când acesta fu învăluit în flăcări. Focul explodă ca un tunet asurzitor, dând naştere unor şuvoaie uriaşe de fum negru – bărbaţii se opriră din alergare, şovăiră şi se traseră înapoi,

ridicându-şi mâinile să-şi protejeze feţele de căldură.

Sean Courtney trecu printre ei ca un taur, îndreptându-se direct spre flăcări, fără să bage de seamă valurile de foc, dar patru ofiţeri săriră imediat şi-l apucară de braţe şi umeri, trăgându-l înapoi.

Sean se zbătea în prinsoarea lor, atât de sălbatic încât trebuiră să mai vină încă trei ca să ajute să-l reţină. Sean urla – un sunet profund, răguşit, incoerent, ca mugetul unui bivol sălbatic prins în capcană – încercând să ajungă printre flăcări la tânărul prins în fuzelajul zdrobit al avionului galben.

Dintr-odată, sunetul încetă şi Sean se lăsă greu în mâinile tinerilor aviatori. Dacă aceştia nu l-ar fi ţinut zdravăn, s-ar fi prăbuşit în genunchi. Mâinile îi căzură pe lângă corp, şi rămase nemişcat, privind zidul de foc.

Cu mulţi ani înainte, într-o vizită în Anglia, Centaine privise oripilată cum copiii gazdei ardeau efigia de paie a unui asasin englez numit Guy Fawkes, pe un rug pe care-l clădiseră ei înşişi în grădină. Păpuşa de paie fusese alcătuită cu mare iscusinţă şi în momentul în care flăcările se ridicaseră şi o învăluiseră din toate părţile, începuse să se răsucească şi să se zvârcolească foarte realist. Centaine avusese coşmaruri oribile săptămâni întregi după aceea, trezindu-se noapte de noapte transpirată de groază. Acum, privind încremenită de la fereastra castelului, auzi pe cineva lângă ea începând să urle. Se gândi că probabil era Anna. Erau urlete de groază neomeneşti şi simţi că se cutremură auzindu-le.

Era acelaşi coşmar ca înainte. Nu putea să-şi ia privirile de pe efigia care se înnegri şi începu să se zbârcească, cu membrele scuturându-se spasmodic şi încovoindu-se încet din cauza căldurii, iar urletele îi umplură creierul şi o asurziră. Abia atunci îşi dădu seama că nu Anna urla, ci ea însăşi. Hohotele de agonie izvorâte

din adâncul pieptului ei păreau să fie formate dintr-o substanţă abrazivă, ca nişte bucăţele de sticlă spartă, care-i sfârtecau gâtul pe dinăuntru.

Simţi braţele puternice ale Annei ridicând-o în aer şi cărând-o pe sus de la fereastră. Se zbătu din toate puterile, dar Anna era mult mai puternică decât ea. O aşeză pe pat şi-i ţinu faţa lipită de pieptul ei moale şi mare, înăbuşindu-i urletele sălbatice. Când în cele din urmă tăcu, o mângâie pe cap şi începu s-o legene cu blândeţe, murmurându-i încet, aşa cum făcea când Centaine era copil, în leagăn.

Îl înmormântară pe Michael Courtney în curtea bisericii din Mort Homme, în partea rezervată familiei de Thiry.

Îl îngropară chiar în noaptea aceea, la lumina felinarelor. Colegii săi piloţi săpară mormântul şi preotul care ar fi trebuit să-i căsătorească rosti pentru el slujba pentru morţi.

— Eu sunt învierea şi Viaţa, a zis Domnul Dumnezeu...

Centaine se ţinea de braţul tatălui ei, cu chipul acoperit de o dantelă neagră. Anna o prinse de celălalt braţ, susţinând-o protector.

Centaine nu plânse. După ce se liniştise şi urletele se opriseră nu vărsase nicio lacrimă, de parcă sufletul îi fusese carbonizat de flăcări şi transformat în pustiul Saharei.

— Şi nu-ţi aminti de păcatele şi greşelile tinereţii mele...

Cuvintele sunau ca din depărtare, ca şi cum ar fi fost rostite de partea cealaltă a unei bariere.

„Michel nu a avut niciun păcat, se gândi ea. A fost fără greşeală, dar a fost într-adevăr tânăr – oh, Doamne, mult prea tânăr. De ce a trebuit să moară?”

Sean Courtney stătea în faţa ei, de cealaltă parte a mormântului săpat în grabă, iar şoferul şi servitorul zulus Sangane era la un pas în spatele lui. Centaine nu mai văzuse niciodată un negru plângând până atunci. Lacrimile îi sclipeau pe pielea catifelată ca picăturile de rouă ce se scurg de pe petalele unei flori întunecate.

— Bărbatul născut din femeie nu are decât puţin timp de trăit, şi acela plin de nenorocire...

Centaine privi în adâncul gropii adânci şi noroioase, la cutia jalnică de scânduri neprelucrate, bătute laolaltă în grabă în atelierul escadrilei şi se gândi: „Acesta nu e Michel. Nu e asta realitatea. E doar un coşmar oribil. Mă voi trezi în curând şi Michel va veni înapoi la mine în zbor – şi eu îl voi aştepta cu Nuage pe vârful dealului să-i urez bun venit”.

Un sunet aspru şi neplăcut o făcu să-şi ridice capul. Generalul făcuse un pas înainte şi unul dintre ofiţerii mai tineri îi înmânase o lopată. Bulgării de pământ bufniră rostogolindu-se pe capacul coşciugului şi Centaine se uită în sus, refuzând să privească.

— Nu acolo jos, Michel, şopti ea în spatele vălului negru. Nu e locul tău acolo jos. Pentru mine, tu vei fi întotdeauna o fiinţă a văzduhului. Pentru mine tu vei fi întotdeauna acolo sus, în albastrul nesfârşit... *Au revoir,* Michel, la revedere, iubitul meu, şopti ea. De fiecare dată când mă voi uita spre cer mă voi gândi la tine.

Centaine stătea lângă fereastră. Îşi puse în jurul umerilor vălul de dantelă alb de nuntă şi Anna vru să obiecteze, dar se răzgândi şi nu zise nimic.

Anna stătea pe pat şi amândouă păstrară tăcerea.

Auzeau bărbaţii din salonul de jos. Cineva cântase la pian cu puţin timp înainte – cântase de fapt foarte prost, dar Centaine reuşise să recunoască *Marşul funebru* al lui Chopin, iar ceilalţi fredonaseră şi bătuseră măsura.

Centaine înţelesese instinctiv ce se întâmpla, că-şi luau un rămas-bun special de la unul de-al lor, dar nu o mişcase deloc. După aceea le auzi vocile din ce în ce mai răguşite. Deveneau din ce în ce mai beţi şi îşi dădu seama că şi asta era parte a ritualului lor. Apoi auzi râsete – hohote de beţivi, dar cu un timbru adânc de tristeţe – şi apoi iarăşi cântară, gălăgioşi şi afoni, şi nici acum Centaine nu simţea nimic. Stătea cu ochii uscaţi la lumina lumânării, privea strălucirea roşie a exploziilor obuzelor la linia orizontului şi asculta cântecele şi sunetele războiului.

— Trebuie să te culci, copila mea, îi zisese la un moment dat Anna, blândă ca o mamă, dar Centaine clătinase din cap şi Anna nu insistase.

Tăiase în schimb vârful fitilului, îi pusese fetei o pătură peste genunchi şi coborâse în salon să-i aducă o farfurie cu şuncă şi o plăcintă, şi un pahar cu vin. Mâncarea şi vinul stăteau acum neatinse pe masa de lângă Centaine.

— Trebuie să mănânci, copilă, îi şopti Anna, părându-i rău că o tulbură – şi Centaine întoarse încet capul spre ea.

— Nu, Anna, zise ea. Nu mai sunt un copil. Partea aceea din mine a murit azi, odată cu Michel. Să nu-mi mai spui niciodată aşa.

— Îţi promit.

Centaine se întoarse iar spre fereastră.

Ceasul bisericii bătu ora două şi puţin mai târziu îi auziră pe ofiţerii escadrilei plecând. Câţiva erau atât de beţi încât colegii lor trebuiră să-i arunce în spatele camionului ca pe nişte saci de porumb, după care camionul se îndepărtă încet în noapte.

Se auzi o bătaie uşoară la uşă şi Anna se ridică de pe pat şi merse să deschidă.

— Doarme?

— Nu, răspunse Anna în şoaptă.

— Pot să vorbesc cu ea?

— Intraţi.

Sean Courtney intră şi rămase în picioare lângă scaunul lui Centaine. Se simţea miros de whisky, dar generalul era stabil pe picioare ca o stâncă de granit, iar vocea îi era joasă şi controlată. Şi totuşi Centaine simţi că bărbatul din faţa ei avea un zid înalt în suflet, care îi zăgăzuia, ca un baraj, durerea.

— Trebuie să plec acum, draga mea, îi zise el în afrikaans şi Centaine se ridică din scaun, lăsând pătura să alunece la pământ; cu vălul de mireasă în jurul umerilor se duse în faţa lui şi-l privi în ochi.

— Aţi fost tatăl lui, zise ea.

Generalul se dădu un pas înapoi ca după o lovitură şi se ţinu cu o mână de masă ca să nu cadă, uitându-se încremenit la ea.

— De unde ştii? şopti el.

Abia acum îi văzu Centaine durerea ieşind la suprafaţă şi abia acum îi îngădui propriei ei dureri să iasă la iveală şi să se amestece cu a lui. Începură să-i curgă lacrimi şi umerii îi tremurară în tăcere. Sean Courtney îşi deschise larg braţele şi Centaine i se aruncă la piept. Bărbatul o strânse cu forţă şi niciunul nu zise nimic, până când, într-un târziu, hohotele ei de plâns amuţiră şi apoi încetară complet.

— Întotdeauna mă voi gândi la dumneata ca la soţia lui Michael, ca la fiica mea. Dacă ai nevoie de ajutorul meu, oricând şi oriunde, nu trebuie decât să-mi trimiţi vorbă.

Centaine dădu din cap rapid, clipind din ochi şi apoi se dădu înapoi cu un pas când el îşi desfăcu braţele.

— Eşti curajoasă şi puternică, zise el. Mi-am dat seama de asta de când te-am văzut. Vei îndura.

Se răsuci pe loc şi ieşi şchiopătând din cameră; câteva minute mai târziu, Centaine auzi scrâşnetul roţilor maşinii Rolls-Royce conduse de zulusul înalt pe pietrişul aleii.

La răsăritul soarelui Centaine era pe dealul din spatele castelului, călare pe Nuage, şi când escadrila decolă pentru patrula de dimineaţă, Centaine se înălţă în şa şi le făcu semn cu mâna.

Americanul scund pe care Michael îl numise Hank zbura în fruntea formaţiei şi-i făcu semn cu mâna, iar Centaine râse şi-i făcu semn înapoi, cu lacrimile şiroindu-i pe obraji în timp ce râdea, ca nişte ace de gheaţă pe faţă în vântul rece al dimineţii.

Trebăluise toată dimineaţa împreună cu Anna să închidă iar *le grand salon,* să acopere mobila cu huse şi să împacheteze serviciul de masă şi argintăria. Toţi trei mâncară în bucătărie, *terrinele* şi şunca rămasă de seara trecută. Deşi era palidă şi avea ochii încercănaţi ca nişte vânătăi, deşi de-abia gustă mâncarea sau vinul, Centaine vorbi normal despre treburile gospodăreşti care trebuiau făcute în acea după amiază. Contele şi Anna o priviră cu îngrijorare, dar pe furiş, nefiind siguri ce să creadă despre calmul ei nefiresc, şi la sfârşitul mesei contele nu se mai putu abţine.

— Te simţi bine, micuţa mea?

— Domnul general a zis că voi îndura, îi răspunse ea. Am de gând să dovedesc că are dreptate. Se ridică de la masă. Mă întorc într-o oră să te ajut, Anna.

Luă braţul de trandafiri pe care îi salvaseră din salon şi se duse la grajd. Călări pe Nuage până la capătul aleii şi din coloanele lungi de bărbaţi în uniforme kaki, împovăraţi de arme şi raniţe grele, câţiva o strigară când trecu pe lângă ei; Centaine le zâmbi şi le făcu semn cu mâna, iar bărbaţii priviră lung şi cu jind după ea.

Îl legă pe Nuage de poarta bisericii şi cu braţele pline de flori înconjură construcţia veche de piatră, acoperită de iederă. Un arbore de tisă de un verde întunecat îşi întindea crengile peste lotul familiei de Thiry, dar pământul proaspăt săpat era călcat în picioare şi părea unul din răsadurile noroioase de legume ale Annei, atâta doar că nu era la fel de ordonat şi pătrat.

Centaine aduse o lopată din magazia din fundul curţii şi se puse să sape. Când termină, trandafirii erau toţi frumos aranjaţi şi Centaine se dădu doi paşi înapoi. Rochia îi era plină de noroi şi avea pământ sub unghiile degetelor.

— Gata, zise ea satisfăcută. Aşa e mult mai bine. Imediat ce găsesc un pietrar o să comand o piatră de căpătâi, Michel, şi mâine o să vin iar cu flori proaspete.

În după-amiaza aceea munci alături de Anna, fără pauză, aproape neridicându-şi ochii de la ce făcea, oprindu-se doar înainte de amurg ca să călărească în vârful dealului şi să privească avioanele întorcându-se din nord. În seara aceea, încă două lipseau din escadron şi povara doliului purtat pe drumul spre casă era în parte pentru ei, nu numai pentru Michael.

După cină urcă în dormitorul ei, imediat ce termină de spălat vasele împreună cu Anna. Ştia că era epuizată şi tânjea să doarmă, dar durerea pe care o controlase întreaga zi o copleşi la adăpostul întunericului şi trebui să-şi pună plapuma peste faţă ca să-şi înăbuşe suspinele.

Anna o auzi totuşi, căci fusese toată ziua atentă să audă exact aşa ceva. Aşa că veni la Centaine în cămaşa dantelată de noapte, cu o basma în cap şi o lumânare în mână. Suflă în lumânare, se strecură în pat lângă ea şi o luă în braţe, murmurându-i cu blândeţe şi legănând-o încet până când, în cele din urmă, Centaine adormi.

În zori Centaine era din nou în vârful dealului, şi zilele şi săptămânile se repetau la fel, iar ea se simţea

neajutorată, prinsă în capcana rutinei şi a disperării. Nu existau decât variaţii foarte mici de la această rutină: douăsprezece SE5a-uri noi în escadron, vopsite încă în cenuşiul gălbui de fabrică, pilotate de aviatori ale căror manevre demonstrau clar chiar şi pentru Centaine că erau novici, şi între timp numărul aparatelor pictate ţipător pe care le cunoştea se micşora la fiecare întoarcere la bază. Coloanele de oameni, echipamente şi arme care urcau pe şoseaua din sudul castelului deveneau pe zi ce trecea tot mai dese, şi un curent subteran de îngrijorare şi tensiune îi afecta chiar şi pe ei trei, la castel.

— O să înceapă de-acum în orice zi, repeta contele. Să vezi numai dacă greşesc.

Apoi, într-o dimineaţă, micul american se roti în cercuri strânse peste vârful dealului unde stătea Centaine călare, se aplecă din carlingă şi aruncă ceva jos. Era un pachet mic, cu o panglică lungă, colorată strident, legată de el. Căzu de cealaltă parte a dealului şi Centaine îl îndemnă pe Nuage în jos până găsi panglica agăţată într-un tufiş, la poalele dealului. Se întinse, apucă panglica, o desfăcu dintre spini şi luă pachetul. Când Hank se mai roti o dată pe deasupra îl ridică în aer ca să-i arate că-l găsise, iar americanul o salută şi se îndreptă spre creste.

Singură în cameră, Centaine deschise pachetul. Conţinea o pereche de aripi brodate RFC şi o medalie într-o cutie roşie de piele. Centaine mângâie mătasea fină de care era agăţată crucea de argint şi o întoarse pe verso găsind gravate pe ea data decernării, numele şi gradul lui Michael. Al treilea obiect, un plic gros, conţinea o fotografie. Arăta în fundal avioanele escadrilei aranjate într-un semicerc larg, cu aripile aproape lipite unele de altele, în faţa hangarelor de la Bertangles şi în faţă piloţii, în picioare, zâmbindu-i stânjeniţi fotografului. Scoţianul nebun, Andrew, stătea chiar lângă

Michael, de-abia ajungându-i până la umăr, iar Michael avea boneta dată peste cap şi mâinile în buzunare. Arăta atât de vesel şi fără griji încât Centaine simţi că i se strânge inima şi aproape se sufocă de durere.

Fixă fotografia în rama de argint în care era şi fotografia mamei sale şi o aşeză lângă pat. Medalia şi aripile RFC fură aranjate cu grijă în cutia de bijuterii, împreună cu celelalte comori ale ei.

În fiecare după-amiază Centaine petrecea o oră în curtea bisericii. Pavase mormântul cu nişte cărămizi roşii pe care le găsise în spatele magaziei de unelte.

— Numai până găsesc un pietrar, Michel, îi explică ea, aşezată în genunchi pe mormânt, cu mâinile pline de noroi.

Colinda câmpurile şi pădurea, căutând flori sălbatice pe care să i le aducă.

Seara punea discul cu *Aida* şi studia ore întregi pagina din atlas în care era reprezentat continentul african în formă de cap de cal şi vastele suprafeţe colorate în roşu ale imperiului, sau citea cu voce tare din cărţile englezeşti – Kipling şi Bernard Shaw – pe care le găsise în dormitorul de la etaj al mamei ei, iar contele o asculta cu atenţie şi-i corecta pronunţia. Niciunul din ei nu menţiona numele lui Michael, dar toţi erau perfect conştienţi de el clipă de clipă, părea să facă parte din atlas, şi din cărţile englezeşti, şi din acordurile triumfătoare ale *Aidei.*

Când Centaine se simţea în sfârşit complet epuizată îl săruta pe tatăl ei şi se ducea în cameră. Totuşi, de îndată ce sufla în lumânare, jalea o copleşea din nou şi, după numai câteva minute, uşa se deschidea încet şi Anna venea s-o cuprindă în braţe şi tot ritualul începea din nou.

Contele îl întrerupse. Bătu cu pumnii în uşa dormitorului, trezindu-le din somn, la acele ore întunecate ale dimineţii când energiile vitale sunt la cel mai mic nivel.

— Ce e? întrebă Anna somnoroasă.

— Veniţi! le strigă contele. Veniţi să vedeţi.

Cele două femei îşi luară în grabă capoatele peste cămăşile de noapte şi-l urmară prin bucătărie până afară în curte. Acolo se opriră şi priviră încremenite cerul de la răsărit. Deşi nu era lună, cerul strălucea cu o lumină ciudată, tremurătoare şi portocalie, de parcă undeva la linia orizontului Hefaistos deschisese larg poarta către cuptoarele zeilor.

— Ascultaţi! le zise contele şi auziră un murmur prelung, iar pământul se scutură sub picioarele lor de forţa acelei conflagraţii îndepărtate. A început, zise el şi abia atunci îşi dădură ele seama că ceea ce vedeau era începutul Marii Ofensive Aliate pe Frontul de Vest.

Restul nopţii şi-l petrecură toţi trei în bucătărie, bând ceaşcă după ceaşcă de cafea neagră şi ieşind din când în când afară în curte să se uite la spectacolul de lumină ca la un fenomen astronomic.

Contele le descria cu însufleţire ce se întâmpla.

— Acesta e atacul care va trece prin sârma ghimpată şi va distruge tranşeele duşmane. Nemţii vor fi anihilaţi. Le arătă cerul roşu de foc. Cine poate rezista la aşa ceva?

Mii de baterii de artilerie trăgeau deodată pe un front de mai puţin de o sută de metri şi în următoarele şapte zile şi nopţi nu se opriră nicio clipă. Simpla greutate a metalului împroşcat către liniile germane şterse de pe faţa pământului tranşeele şi parapetele, frământând şi ciopârţind pământul.

Contele ardea de ardoare războinică şi patriotică.

— Trăiţi într-o epocă istorică. Sunteţi martorele uneia dintre cele mai mari bătălii din toate timpurile...

Dar pentru Centaine şi Anna, cele şapte zile şi nopţi erau prea mult; primul moment de uimire se transformă în apatie şi dezinteres. Îşi continuară viaţa de zi cu zi la

castel, fără să mai bage în seamă bombardamentul, iar noaptea dormeau în timpul spectacolului pirotehnic, în pofida invitaţiilor insistente ale contelui: „Veniţi să vedeţi!”

În a şaptea dimineaţă însă, în timp ce luau micul dejun, chiar şi ele sesizară imediat schimbarea în sunetul şi intensitatea bătăliei.

Contele sări de la masă şi alergă înapoi în grădină, cu gura încă plină de pâine şi brânză, cu ceaşca de cafea în mână.

— Ascultaţi! auziţi? Barajul avansează!

Bateriile de artilerie îşi mutau focul din ce în ce mai în faţă, creând o barieră de explozii prin care nicio fiinţă vie nu putea avansa sau retrage.

— Bravii Aliaţi sunt gata acum de asaltul final...

În tranşeele din faţă soldaţii britanici aşteptau sub parapete. Toţi erau în costumaţie completă de luptă, iar echipamentul era o povară de aproape treizeci de kilograme.

Tunetul exploziilor se rostogolea încontinuu peste ei, lăsându-i cu simţurile amorţite şi cu timpanele zbârnâind. De-a lungul tranşeelor răsună fluierul strident al comandanţilor fiecărei secţiuni şi soldaţii se ridicară, îngrămădindu-se la picioarele scărilor de asalt. Apoi, ca o armată de lemingi kaki, mişunară afară din vizuină, privind buimaci în jur.

Erau pe un pământ transformat şi devastat, atât de siluit de arme încât nu mai rămăsese niciun fir de iarbă, nicio crenguţă de copac. Câteva trunchiuri sfârtecate se înălţau ici şi colo ca nişte dinţi stricaţi din tocana moale de mocirlă de culoarea fecalelor din jurul lor. Peisajul de coşmar era învăluit de ceaţa gălbuie şi acră a explozivilor.

— Înainte! se auzi comanda traversând toată linia, şi fluierele şuierară din nou, mânându-i înainte.

Trupele înaintau chinuitor, ţinând în mâini puştile Lee

Enfield, cu baionetele din vârf licărind ascuţite, scufundându-se până la glezne sau genunchi în mocirlă, alunecând prin gropile craterelor de obuze, forţându-se să se ridice din nou în picioare, înaintând în ritm inegal, năpustindu-se orbeşte înainte sau rămânând împotmoliţi în urmă, cu linia orizontului limitată la doar o sută de paşi din cauza vârtejurilor de ceaţă.

Nu vedeau niciun semn din tranşeele duşmane, parapetele erau complet distruse şi nivelate. Pe deasupra capetelor se desfăşura în muget nesfârşit uraganul barajului şi, tot la câteva secunde, un obuz, tras pe traiectorie prea scurtă de propria lor artilerie, cădea între rândurile dese.

— Adunaţi-vă pe centru! Golurile sfâşiate între ei de obuze şi gloanţe erau umplute de alte corpuri kaki.

— Ţineţi linia! Ţineţi linia! Comenzile erau aproape instantaneu acoperite de tumultul armelor.

La un moment dat, prin perdeaua groasă de fum văzură în depărtare, în pustietatea din faţa lor, sclipirea metalului. Era un zid scund de metal, solzi suprapuşi de oţel cenuşiu precum cei de pe spinarea unui crocodil.

Mitralierii germani profitaseră din plin de avertismentul de şapte zile, aşa că în timp ce barajul britanic de foc continua în spatele lor, ei îşi căraseră armele la suprafaţă, afară din tranşee şi le fixaseră pe tripoduri pe marginea mocirloasă a parapetelor zdrobite. Fiecare mitralieră Maxim avea montat un scut de oţel care să protejeze echipajul care-o manevra de gloanţele inamice şi erau atât de multe mitraliere şi aliniate atât de aproape una de alta, încât marginile scuturilor se suprapuneau.

Infanteria britanică era în câmp deschis, înaintând spre un zid de mitraliere. Rândurile din faţă urlară când văzură mitralierele şi o luară la goană înainte, încercând

să ajungă la ele cu baionetele. Şi atunci intrară exact în sârmele ghimpate.

Li se spusese că absolut sigur sârma ghimpată va fi tăiată bucăţi de baraje. Dar nu era. Exploziile masive nu avuseseră niciun efect asupra ei, în afară de faptul că acum era toată răsucită şi încâlcită, formând o barieră chiar mai eficientă decât înainte. Aşa că rămaseră blocaţi, zbătându-se să înainteze sau măcar să iasă din încâlceala ghimpată, când mitralierele germane deschiseră focul asupra lor.

Mitraliera Maxim are cadenţa de 500 de focuri pe minut. Avea reputaţia de a fi mitraliera cea mai de încredere şi mai cumplită construită vreodată şi îşi mări în ziua aceea reputaţia cu recordul de cele mai multe morţi provocate de o armă inventată vreodată de oameni. Rândurile târşâinde ale infanteriei britanice ieşiră din ceaţa chimică a fumului, încercând în continuare să menţină formaţia rigidă, umăr la umăr, în patru rânduri, formând astfel o ţintă perfectă pentru mitralierele germane. Rafalele de gloanţe se prăvăliră peste ei ca o pătură solidă, doborând rândurile aliate precum secerile grâul, la vremea recoltei, măcelul depăşind pe departe orice grozăvie de pe orice câmp de bătălie din istoria umanităţii.

Pierderile ar fi fost cu siguranţă chiar mai mari dacă sub focul nestrămutat al mitralierelor Maxim soldaţii nu şi-ar fi folosit bunul-simţ să rupă rândurile. În loc să continue avansarea aceea uniformă, ca o masă greoaie şi bovină, încercară să se furişeze înainte târâş, în grupuri mici, dar zidul de mitraliere le spulberă în cele din urmă chiar şi pe acestea.

După aceea, odată ce Marea Ofensivă a Frontului de Vest fusese decimată aproape în clipa în care începuse, forţele germane de pe crestele din faţa satului Mort

Homme contraatacară triumfătoare.

Centaine nu percepu decât gradat încetarea holocaustului din depărtare, urmat de o linişte stranie.

— Ce s-a întâmplat, papa?

— Trupele britanice au cotropit poziţiile artileriei germane, explică încântat contele. Mă gândesc să iau un cal şi să traversez câmpul să văd şi eu câmpul de luptă. Vreau să fiu martor la acest punct de răscruce din istoria ome...

— Nici vorbă să faceţi o asemenea tâmpenie, îl întrerupse Anna cu asprime.

— Nu înţelegi, femeie, chiar acum când noi stăm aici de vorbă, Aliaţii noştri înaintează ca un torent, zdrobind liniile germane...

— Ce înţeleg eu e că vaca trebuie hrănită şi pivniţa trebuie curăţată de bălegar.

— În timp ce istoria trece pe lângă mine, capitulă contele îmbufnat şi coborî bombănind în beci.

Imediat după aceea focurile începură din nou, de data aceasta însă mult mai aproape, şi geamurile zăngăniră în rame. Contele se năpusti în sus pe scări şi în grădină.

— Acum ce se întâmplă, *papa?*

— Sunt spasmele de moarte ale armatei germane, explică imediat contele. Ultimele zvârcoliri ale uriaşului în agonie. Dar nu te îngrijora, micuţa mea, englezii se vor folosi în curând de noile lor poziţii. Nu avem niciun motiv de teamă.

Tunetul armelor se ridică într-un crescendo întărit şi de zgomotul barajelor de foc britanice care încercau să distrugă inamicul comasat în tranşeele din prima linie, faţă în faţă cu crestele.

— Se aude ca vara trecută, zise Centaine, uitându-se cu presimţiri negre la conturul clar reliefat al crestelor de

calcar, care devenea din ce în ce mai vag în faţa ochilor ei, din cauza valurilor de fum ale exploziilor. Trebuie să facem tot ce putem pentru ei, îi zise ea Annei.

— Trebuie să ne gândim şi la noi, protestă Anna. Trebuie să trăim şi noi şi nu putem...

— Vino, Anna, pierdem timpul.

La insistenţele lui Centaine pregătiră patru castroane mari de cupru cu supă, napi, mazăre uscată şi cartofi, şi oase de şuncă pentru aromă. Îşi epuizară într-un ritm uimitor toate rezervele de făină ca să coacă tavă după tavă de pâine, le încărcară apoi pe toate în roabă, şi coborâră hurducăind pe drumul îngust, până la şoseaua principală.

Centaine îşi amintea foarte limpede luptele din vara de dinainte, dar ceea ce văzu acum o şocă şi mai tare.

Şoseaua era sufocată de trafic, plină de la şanţ la şanţ cu refluxul războiului – scurgându-se în amândouă direcţiile, adunându-se în grămezi înăbuşitoare, amestecându-se şi separându-se din nou.

Dinspre creste coborau resturile sfărâmate ale luptei, forme omeneşti mutilate şi sfâşiate, sângerânde, încărcate de-a valma în ambulanţele care de-abia se mişcau, soldaţi culcaţi în căruţe trase de cai sau în trăsuri ponosite, şchiopătând pe cârje improvizate, agăţaţi de marginile ambulanţelor supraaglomerate sau sprijiniţi de umerii tovarăşilor lor mai puternici, înaintând şontâcăind prin drumul mocirlos, cu făgaşe adânci.

Din direcţia opusă, mărşăluiau rezervele şi întăririle care veneau să ajute la păstrarea crestelor, împotriva asaltului german. Erau încolonaţi în şiruri lungi, epuizaţi deja de povara echipamentului pe care-l cărau, fără să-şi ridice măcar privirea spre rămăşiţele devastate ale bătăliei unde mergeau şi ei să lupte. Se chinuiau înainte, uitându-se doar în jos, unde călcau, oprindu-se când drumul în faţă

era blocat, stând pe loc cu răbdare bovină, mişcându-se din nou doar când omul dinaintea lor pornea şi el.

După şocul iniţial, Centaine o ajută pe Anna să împingă roaba cu mâncare la marginea drumului, sub şirul de arbuşti, şi în timp ce Anna le umplea cănile cu polonicul din supa consistentă, Centaine adăuga la fiecare câte o felie groasă de pâine proaspăt coaptă şi le împărţea soldaţilor epuizaţi şi răniţi care treceau şontâcăind pe lângă ele.

Nu era nici pe departe suficient, nu putea da de mâncare decât unui om din o sută. Cei pe care îi alegea ca având cea mai mare nevoie înghiţeau lacomi supa şi înfulecau pâinea imediat.

— Dumnezeu să vă binecuvânteze, doamnă, murmurau ei şi apoi îşi continuau drumul trudit.

— Uită-te la ochii lor, Anna, şopti Centaine când îi ţinu cănile să le umple din nou. Deja au văzut dincolo de mormânt.

— Termină cu aiurelile astea nebuneşti, o mustră Anna. O să visezi iar urât dacă gândeşti aşa.

— Niciun vis urât nu poate fi mai rău de atâta, răspunse încet Centaine. Uită-te la acela!

Avea ochii sfârtecaţi de şrapnel şi orbitele goale legate cu nişte cârpe însângerate. Mergea în urma unui alt soldat, care avea amândouă braţele legate încrucişat peste piept. Orbul i se ţinea de centură şi aproape îl dărâmă de pe picioare când se împiedică pe şoseaua alunecoasă şi denivelată.

Centaine îi trase afară din curentul de oameni şi ţinu chiar ea cana cu supă la buzele soldatului fără braţe.

Sunteţi o fată bună, şopti el. N-aveţi cumva o ţigară? îmi pare rău. Clătină din cap şi se apucă să aranjeze mai bine bandajele de pe ochii celuilalt bărbat. Zări fără să vrea ce era sub bandaje şi îi veni să vomite. Mâinile

începură să-i tremure şi aproape se opri.

Păreţi aşa de tânără şi drăguţă... Orbul era aproximativ de vârsta lui Michael; avea părul negru şi des, dar năclăit de sânge închegat.

Da, Fred, e o fată foarte drăguţă, îi zise tovarăşul său şi-l ajută să se ridice. Ar trebui să mergem acum, domnişoară.

— Ce se întâmplă acolo? îi întrebă Centaine.

— Iadul pe pământ.

— Va rezista linia?

— Nimeni nu ştie, domnişoară. Şi se pierdură amândoi în şuvoiul lent de nefericire omenească.

Supa şi pâinea se sfârşiră curând şi împinseră roaba înapoi la castel să mai facă altele. Amintindu-şi rugămintea soldaţilor răniţi, Centaine căută în dulăpiorul din sala de arme unde contele îşi ţinea rezerva de tutun, aşa că atunci când se întoarse cu Anna la postul lor de la capătul aleii ce ducea la castel putu să ofere pentru puţină vreme o mică fărâmă de confort în plus câtorva dintre ei.

— Nu putem face decât atât de puţin, se lamentă Centaine.

— Facem tot ce putem, îi răspunse Anna. N-are rost să plângi pentru lucruri imposibil de realizat.

Lucrară până după ce se întunecă, la lumina gălbuie şi şovăitoare a felinarului, şi râul de suferinzi nu secă nicio clipă – de fapt părea să se umfle din ce în ce mai mult, să devină chiar mai dens, aşa că feţele palide şi pustiite care treceau prin lumina slabă a felinarului îşi pierdură contururile în ochii ei epuizaţi, devenind identice unele cu altele, iar cuvintele neînsemnate de încurajare pe care le oferea fiecăruia dintre ei nu mai erau decât o repetiţie monotonă şi fără niciun înţeles în propriile urechi.

În cele din urmă, mult după miezul nopţii, Anna o conduse înapoi la castel şi adormiră îmbrăţişate, îmbrăcate încă în aceleaşi haine pline de noroi şi pătate de sânge; se treziră în zori, ca să mai fiarbă nişte oale cu supă şi să mai coacă nişte pâine.

Centaine era în faţa cuptorului când auzi mugetul distant al motoarelor.

— Avioanele! strigă ea. Am uitat de ele! O să zboare fără mine azi – asta o să le-aducă ghinion!

— Astăzi mulţi vor suferi de ghinion, bombăni Anna, înfăşurând un pled în jurul unei oale de supă pentru a nu se răci prea repede; duse apoi oala la uşa bucătăriei.

La jumătatea aleii, Centaine se îndreptă de spate lăsând din mână, pentru o clipă, mânerul roabei.

— Uite, Anna, acolo, la marginea câmpului dinspre nord!

Câmpul mişuna de bărbaţi. Îşi dăduseră jos din spate raniţele grele, căştile şi armele, şi lucrau anevoios în soarele de început de vară, goi până la brâu sau îmbrăcaţi în veste murdare.

— Ce fac, Anna?

Mii de soldaţi lucrau sub comanda ofiţerilor. Aveau în mâini lopeţi ascuţite şi săpau în pământul galben, îngrămădindu-l în rânduri lungi, adâncind şanţurile atât de rapid încât în cele câteva clipe de când se uitau ele două, mulţi dintre ei erau deja până la genunchi şi apoi până la brâu în spatele parapetelor de pământ pe care le înălţau.

— Tranşee, găsi Centaine răspunsul. Tranşee, Anna, sapă tranşee noi.

— Dar de ce, de ce fac asta?

— Pentru că... Centaine ezită. Nu voia să spună cu voce tare. Pentru că nu vor reuşi să păstreze crestele, zise ea încet şi amândouă se uitară pe înălţimile unde exploziile obuzelor pătau strălucirea dimineţii cu ceaţa lor

galbenă, sulfuroasă.

Când ajunseră la capătul aleii, văzură că şoseaua era blocată de trafic, cele două curente de vehicule şi oameni venind din direcţii opuse încrucişându-se şi împiedicându-se unul pe celălalt, în ciuda eforturilor poliţiei militare de a-i descâlci şi a fluidiza din nou circulaţia. Una dintre ambulanţe alunecă de pe drum în şanţul mocirlos, mărind şi mai mult învălmăşeala; un doctor şi şoferul ambulanţei se chinuiau să scoată tărgile cu răniţi din spatele vehiculului împotmolit.

— Anna, trebuie să-i ajutăm.

Anna avea puterea unui bărbat şi Centaine era extrem de hotărâtă. Apucară împreună mânerele uneia dintre tărgi şi o traseră afară din şanţ.

Doctorul se aburcă şi el afară din noroi.

— Foarte bine, zise el, gâfâind. Avea capul gol, dar avea brodat pe gulerul tunicii însemnul corpului medical – şarpele încolăcit pe baston – şi pe mâneci brasarda albă cu crucea roşie.

— Ah, *Mademoiselle* de Thiry! O recunoscuse pe Centaine în secunda în care-şi ridicase privirea de la bărbatul rănit de pe targa dintre ei. Ar fi trebuit să ştiu că dumneavoastră eraţi.

— Domnule doctor, bineînţeles... Era acelaşi ofiţer care venise cu Andrew cu motocicleta în ziua în care se prăbuşise Michael în câmp.

Aşezară targa lângă şirul de arbuşti şi tânărul doctor îngenunche lângă ea, aplecându-se peste soldatul nemişcat de sub pătura cenuşie.

— Poate c-o să scape cu viaţă – dacă reuşim să-l tratăm repede. Sări în picioare. Dar ceilalţi sunt încă în şanţ. Trebuie să-i scoatem de-acolo.

Toţi trei împreună descărcară celelalte tărgi din spatele ambulanţei şi le aşezară într-un şir.

— Ăsta s-a dus. Doctorul închise cu degetul mare şi arătătorul pleoapele ochilor holbaţi şi apoi acoperi chipul mortului cu marginea păturii. Drumul e blocat, e zadarnic să încercăm să ieşim de-aici şi o să-i pierdem şi pe aceştia, zise el arătând şirul de tărgi. Trebuie să-i ducem cumva la un adăpost, ca să putem să ne ocupăm de ei.

Se uita direct la Centaine şi pentru o clipă fata nu înţelese ce voia să spună, cu privirea sa întrebătoare.

— Casele din Mort Homme sunt arhipline şi drumul e blocat, repetă el.

— Oh, sigur că da, zise brusc Centaine. Trebuie să-i ducem la castel.

Contele îi întâmpină pe scările castelului şi Centaine îi explică în grabă situaţia. Imediat, cu mare entuziasm, contele îi conduse în *le grand salon,* ajutându-i să-l transforme într-un salon de spital.

Împinseră mobila la pereţi ca să elibereze centrul podelei şi aduseră toate saltelele din dormitoarele de la etaj, dându-le drumul în jos pe scări. Ajutaţi de şoferul ambulanţei şi de trei brancardieri pe care tânărul doctor îi recrutase dintre soldaţi, aşezară saltelele pe covorul Aubusson de lână fină, extrem de elegant.

Între timp poliţia militară, la instrucţiunile doctorului, semnaliza ambulanţelor să iasă din traficul blocat şi le dirijau pe aleea spre castel. Doctorul veni în picioare pe treapta ambulanţei din frunte şi când o văzu pe Centaine sări jos şi o apucă de braţ agitat.

— *Mademoiselle*! mai este vreun drum spre spitalul de teren de la Mort Homme? Am nevoie de un stoc de provizii – cloroform, dezinfectant, bandaje – şi de încă un doctor să mă ajute.

Îi vorbise într-o franceză acceptabilă, dar Centaine îi răspunse în engleză.

— Pot să călăresc eu peste câmp.

— Sunteţi o adevărată eroină! Să vă scriu un mesaj. Îşi scoase din buzunar un carnet şi mâzgăli în grabă câteva cuvinte. Cereţi să vorbiţi cu maiorul Sinclair, zise el rupând pagina din carnet şi împăturind-o. Spitalul de teren e în casele ţărăneşti.

— Da, ştiu. Cine sunteţi? Cine să zic că m-a trimis? Cuvintele englezeşti îi veneau mult mai uşor şi mai curgător pe buze, după ce studiase limba atât de atent în ultima vreme.

— Iertaţi-mă, *Mademoiselle,* n-am avut ocazia să mă prezint până acum. Mă numesc Clarke, căpitan Robert Clarke, dar mi se spune Bobby.

Nuage păru să simtă cât de urgentă şi de importantă le era misiunea şi zbură năvalnic peste obstacole, azvârlind în aer pământul cu copitele, în urma lor. Trecură tumultuos peste câmpuri şi printre şirurile de viţă de vie din podgorii. Străzile satului erau sufocate de oameni şi de vehicule, iar în spitalul tic teren amenajat în şirul de căsuţe ţărăneşti domnea haosul.

Ofiţerul pe care trebuia să-l găsească era un bărbat înalt, cu braţe ca de urs şi păr cărunt şi des, care-i atârna în bucle neîngrijite pe frunte. Era aplecat peste masa de operaţii pe care era întins un soldat.

— Unde naiba-i Bobby? întrebă el fără să se uite la Centaine, concentrându-se asupra tăieturii foarte adânci de pe spinarea unui soldat. Trase cu forţă de firul cu care cosea rana şi-l înnodă, şi carnea se ridică între fire; Centaine simţi că-i vine să vomite, dar spuse rapid ce avea de transmis. Foarte bine, zise doctorul. Spuneţi-i lui Bobby că o să-i trimit tot ce pot, cu toate că nici noi nu mai avem chiar aşa de multe pansamente.

Îl ridicară pe pacient de pe masă şi aşezară în locul lui un băietan cu intestinele atârnându-i în afară, într-o încâlceală însângerată.

— Nu pot nici să las pe cineva să meargă să-l ajute. Am nevoie de fiecare pereche de mâini. Plecaţi acum şi spuneţi-i.

Doctorul începu să vâre intestinele la loc în burtă, iar soldatul se zbătu şi urlă.

— Dacă-mi daţi mie proviziile, i le duc eu acum, zise Centaine cu îndârjire; doctorul îi aruncă o scurtă privire şi o umbră de zâmbet îi apăru pe chip.

— Nu vă daţi bătută prea uşor, zise el încet. Bine, vorbiţi cu el. Îi arătă, cu mâna în care ţinea bisturiul, cealaltă parte a camerei pline de oameni. Spune-i că te-am trimis eu, şi mult noroc, domnişoară.

— Şi dumneavoastră, doctore.

— Dumnezeu ştie că vom avea nevoie, încuviinţă el şi se aplecă din nou asupra pacientului său.

Centaine îl îndemnă pe Nuage să meargă la fel de repede ca la venire. În curtea castelului se găseau încă trei ambulanţe, iar şoferii scoteau tărgile cu soldaţi răniţi. Trecu în grabă pe lângă ei, cu geanta grea cu provizii pe umăr, şi se opri uluită în uşa salonului.

Toate saltelele erau pline şi mulţi răniţi zăceau întinşi direct pe podea, sau rezemaţi de pereţii lambrisaţi. Bobby Clarke aprinsese fiecare braţ al candelabrului de argint din mijlocul mesei imense din lemn aurit şi opera răniţii la lumina lumânărilor.

Îşi ridică privirea şi o văzu pe Centaine.

— Aţi adus cloroform? o întrebă el aproape strigând.

Pentru o clipă Centaine nu fu în stare să răspundă. Şovăi în prag, între uşile duble, foarte înalte, ale salonului, căci înăuntru mirosea deja îngrozitor. Mirosul dezgustător de sânge era amestecat cu duhoarea corpurilor şi a hainelor bărbaţilor veniţi direct din mocirla tranşeelor, mocirla în care fuseseră îngropaţi morţii, în care se descompuseseră, bărbaţi năclăiţi încă în mirosul acru al

fricii şi al durerii.

— Aţi adus? repetă el nerăbdător şi Centaine se forţă să intre în salon.

— N-au avut pe cine să trimită să v-ajute.

— Va trebui să m-ajutaţi dumneavoastră atunci. Uitaţi, staţi aici, de partea asta, îi porunci el. Ţineţi de asta.

Pentru Centaine totul deveni o învălmăşeală nelămurită de groază, sânge şi trudă, care o secătuiră atât fizic, cât şi psihic. Nu era timp de odihnă, abia avu timp de o ceaşcă rapidă de cafea şi de unul dintre sandviciurile Annei în bucătărie. Pe când credea că văzuse şi trăise atât de multe încât nimic altceva nu mai putea s-o şocheze, apărea ceva chiar şi mai oribil.

Era lângă Bobby Clarke când acesta făcu o tăietură adâncă în muşchii din coapsa unui bărbat şi legă fiecare vas de sânge pe care-l secţionase. Când expuse osul alb al femurului şi i ridică fierăstrăul lucitor de argint pentru oase, Centaine simţi că o să leşine din cauza sunetului ca de tâmplar care taie cu unealta zimţată o scândură.

— Duceţi-l de-aici! îi zise Bobby poruncitor, şi Centaine trebui să se forţeze să atingă piciorul despărţit de trup.

Când însă acesta îi tremură sub degete, Centaine scoase un mic ţipăt şi se trase înapoi.

— Nu pierdeţi vremea, se răsti Bobby şi Centaine ridică piciorul retezat. Era cald încă, şi surprinzător de greu.

„Acum nu mai e nimic ce nu aş avea curajul să fac”, se gândi ea, în timp ce se îndepărta cu membrul retezat.

— Mergeţi şi vă întindeţi puţin, îi zise doctorul, dar Centaine se duse în schimb să stea lângă un tânăr soldat întins pe una dintre saltele.

Îl ţinu de mână şi tânărul îi spuse „mamă” şi-i vorbi dezlânat despre o zi petrecută pe litoral, cu multă vreme

în urmă. După aceea Centaine îl privi neputincioasă cum respira din ce în ce mai greu, gâfâind din cauza efortului de a rămâne în viaţă, şi soldatul o strânse mai tare de mână, simţind întunericul care-l copleşea. Pielea mâinii îi deveni umedă de sudoare, iar ochii i se deschiseră brusc, foarte mari, şi strigă:

— Mamă, ajută-mă! după care trupul i se destinse.

Centaine voi să plângă pentru el, dar nu mai avea nicio lacrimă. Aşa că închise ochii holbaţi, aşa cum îl văzuse şi pe Bobby Clarke deja de mai multe ori, se ridică şi se duse lângă soldatul de alături.

Acesta era un sergent, un bărbat masiv, apropiat ca vârstă de cea a tatălui ei, cu faţă lătăreaţă şi plăcută, neras şi cărunt, şi cu o gaură în piept din care la fiecare răsuflare pufnea o spumă de bule roz. Centaine trebui să se aplece şi aproape să-şi lipească urechea de buzele lui ca să audă ce-i zicea. Se uită în jur şi observă supiera de argint Ludovic XV de pe bufet, i-o aduse, îi desfăcu pantalonii şi ţinu supiera, iar între timp sergentul şoptea copleşit de stânjeneală:

— Îmi pare rău... Vă rog să mă iertaţi, o domnişoară aşa ca dumneavoastră... Nu se cade...

Trudiră aşa toată noaptea şi, când coborî să aducă alte lumânări să le înlocuiască pe cele pe sfârşite din candelabru, ajunse în faţa bucătăriei şi, dintr-odată, fu copleşită de o stare de rău şi se repezi împleticindu-se în toaleta servitorilor, îngenunchind deasupra găleţii mizerabile. Când termină, palidă şi tremurând, se duse să se spele pe faţă la robinet în bucătărie. Anna o aştepta.

— Nu poţi să mai continui tot aşa, o mustră ea. Uită-te la tine, te omori singură aşa... Aproape adăugă „copilă”, dar se controlă. Trebuie să te odihneşti. Mănâncă nişte supă şi stai aici cu mine puţin.

— Nu se termină niciodată, Anna... tot mereu aduc

alţii.

Deja răniţii nu mai încăpeau în salon şi zăceau care pe unde, pe scări, pe coridoare, astfel că brancardierii care duceau afară morţii pe tărgile de pânză trebuiau să calce peste corpurile lor întinse. Aşezară morţii pe pietrişul de lângă grajduri, fiecare dintre ei înfăşurat într-o pătură cenuşie, şirul devenind din ce în ce mai lung, pe măsură ce orele treceau.

— Centaine! strigă Bobby Clarke din capul scărilor.

— E prea îndrăzneţ, ar trebui să-ţi spună *Mademoiselle,* pufni Anna indignată, dar Centaine sări de pe scaun şi alergă în sus pe scări, ferind trupurile întinse pe ele.

— Poţi merge iar până-n sat? Avem nevoie de cloroform şi de iodină, zise Bobby, neras şi tras la faţă, cu ochii înroşiţi de nesomn şi oboseală, cu braţele mânjite de sânge uscat.

— Aproape că s-a luminat afară, încuviinţă Centaine.

— Treci de răscruce, zise el. Vezi dacă s-a mai deblocat drumul, trebuie să începem să-i mutăm pe câţiva.

Centaine trebui să-l întoarcă pe Nuage de două ori de la drumul supraaglomerat şi să găsească o scurtătură peste câmpuri, aşa că nu ajunse la spitalul de la Mort Homme decât mai târziu, când deja se făcuse lumină de mult.

Imediat îşi dădu seama că evacuau spitalul. Încărcau echipamentele medicale şi pacienţii într-un convoi hibrid de ambulanţe şi vehicule trase de animale, iar răniţii în stare să meargă erau aranjaţi în grupuleţe şi conduşi la drum, de unde îşi începeau lunga călătorie spre sud.

Maiorul Sinclair striga instrucţiuni şoferilor de ambulanţe.

— Oh, Doamne, omule, fii atent, ăsta de-aici are un glonţ în plămân... îşi ridică privirea la Centaine care se

apropie călare pe armăsarul ei alb. Iarăşi dumneata! Oh, la naiba, uitasem cu totul. Unde e Bobby Clarke?

— Încă la castel, m-a trimis să mai cer...

— Câţi răniţi are acolo? o întrerupse maiorul.

— Nu ştiu.

— La naiba, fetiţo, cincizeci, o sută, mai mulţi?

— Poate cincizeci sau chiar mai mulţi.

— Trebuie să-i scoatem de-acolo – germanii au străpuns linia la Haut Pommier. Făcu o pauză şi o privi cu atenţie, observând cearcănele vinete din jurul ochilor şi paloarea aproape transparentă a pielii ei. „E la capătul puterilor, se gândi el, dar observă că îşi ţinea capul ridicat şi ochii îi străluceau încă, aşa că îşi schimbă părerea. E stofă bună, decise el în cele din urmă. Mai poate încă să meargă înainte”.

— Când vor ajunge germanii aici? întrebă Centaine.

— Nu ştiu, în curând, cred, zise el clătinând din cap. Se sapă tranşee chiar lângă sat, dar e posibil să nu fim în stare să ne ţinem pe poziţie nici acolo. Trebuie să ieşim de-aici... şi dumneata la fel, domnişoară. Spune-i lui Bobby Clarke că o să-i trimit câte maşini pot. Trebuie să se întoarcă la Arras. Poţi să mergi şi dumneata cu ambulanţele.

— Bine. Le voi aştepta la intersecţia de drumuri şi o să le arăt pe unde să ajungă la castel, zise ea, întorcându-l deja pe Nuage.

— Eşti o fată bună, îi strigă el din urmă.

Centaine ieşi în galop din curtea spitalului şi trecu prin podgoria din partea de miazăzi a satului.

De cealaltă parte a zidului podgoriei, ajunse la cărarea care ducea la colina de lângă pădure. Slăbi frâul lui Nuage şi urcară ca vântul în sus pe panta colinei, până pe creastă. Era locul ei favorit, avea de aici o vedere panoramică spre miazănoapte până la crestele de calcar,

peste câmpurile şi pădurile din jurul satului. Era dimineaţă devreme, soarele strălucea puternic, aerul era limpede şi curat.

Instinctiv privi mai întâi spre livada de la capătul pădurii în formă de T, desluşind uşor pista aerodromului escadrilei lui Michael.

Corturile dispăruseră, iar marginea livezii unde erau parcate de obicei avioanele SE5a vopsite atât de ţipător era acum pustie, nu se vedea niciun semn de viaţă; escadrila se mutase în timpul nopţii, dispăruse ca o şatră de ţigani şi starea de spirit a lui Centaine se prăbuşi instantaneu. Cât timp erau acolo i se părea că există în continuare o mică părticică din Michael, dar acum, că plecaseră, lăsaseră în urmă un gol profund în viaţa ei.

Se întoarse cu spatele spre livadă şi se uită spre crestele din depărtare. La prima privire, peisajul de ţară părea atât de paşnic şi netulburat. Era vară timpurie şi în lumina dimineţii soarele îi dădea o culoare minunată de verde-aprins; nu departe de ea, în tufişuri, se auzea o ciocârlie cântând.

Dar când se uită mai atent, întrezări punctele mici şi negre ale numeroşilor soldaţi din câmp retrăgându-se de pe creste, mişunând ca nişte insecte. Erau atât de departe şi păreau atât de mărunţi şi de nesemnificativi încât aproape nu-i băgă de seamă, dar după ce îi studie mai cu grijă realiză cât de mulţi erau de fapt, şi încercă să-şi dea seama ce anume făceau.

Dintr-odată, zări o şuviţă subţire de fum galben-verzui din mijlocul unui grup de oameni care alergau, şi după ce fumul se dispersă, văzu patru sau cinci dintre siluetele mărunte ca nişte furnici zăcând pe pământ într-o îngrămădeală dezordonată, iar restul grupului continuând să alerge.

Apoi apărură din ce în ce mai multe şuviţe de fum,

răspândite la întâmplare pe covorul verde al câmpiei, şi vântul aduse până la ea ecoul bubuiturilor.

— Obuze! şopti ea înţelegând în sfârşit ce se întâmpla acolo. Acestea erau trupele care fuseseră izgonite din tranşee de atacul german, iar acum erau hărţuiţi în câmp deschis de bateriile de artilerie pe care germanii le montaseră pe poziţii la adăpostul infanteriei din faţă.

Uitându-se atentă la poalele dealului pe care stătea acum, văzu linia tranşeelor săpate în grabă, cele pe care le săpau dimineaţa trecută, când privise soldaţii împreună cu Anna. Tranşeele se întindeau ca un şarpe maro de-a lungul marginii pădurii de stejar, ajungând apoi la adăpostul zidului de piatră din capătul câmpului dinspre nord, unde se curbau uşor pentru a urma malul râului, pierzându-se apoi printre podgoriile din proprietatea familiei Goncourt.

De unde stătea, vedea căştile soldaţilor din tranşee şi desluşea chiar şi ţevile groase şi boante ale mitralierelor care se ridicau peste parapetele dinspre răsărit când mitraliorii le schimbau ţinta. Câteva dintre siluetele ce alergau ajunseră deja la linia de tranşee şi se aruncară în şanţuri, la adăpost.

Centaine tresări violent când auzi o explozie puternică în spatele ei, pe undeva foarte aproape; se întoarse imediat, la timp ca să vadă şuviţe cenuşii de fum înălţându-se din bateria britanică de artilerie de la poalele dealului. Armele erau atât de ingenios ascunse în spatele plaselor de camuflaj, încât nu le observase până acum, când începuseră să tragă.

Văzu imediat după aceea şi celelalte mitraliere, ascunse în pădure şi livadă, când începură şi ele să tragă în duşmanul nevăzut, iar replicile germane izbucniră imediat, în salve trase parcă la întâmplare, aruncând un şuvoi de gloanţe peste linia fortificaţiilor proaspăt săpate.

Un strigăt o trezi din starea de fascinaţie îngrozită în care era şi se uită în jur, văzând un pluton de infanterişti urcând în şir dublu cărarea spre vârful dealului. Cel care îi conducea îi făcea semne disperate cu amândouă braţele.

— Pleacă naibii de-acolo, nebuno! Nu vezi că eşti în mijlocul unei bătălii?

Centaine îl întoarse pe Nuage către cărare şi-l îndemnă să pornească în galop. Trecu fulgerător pe lângă şirul de soldaţi şi când se uită înapoi văzu că săpau deja frenetic în solul plin de bolovani de pe vârful dealului.

Când ajunseră la intersecţie, Centaine opri calul. Toate vehiculele trecuseră, cu excepţia celor împotmolite în şanţuri şi abandonate acolo. Drumul era încă plin de o mulţime de infanterişti în retragere, care se clătinau sub poverile pe care le cărau în spinare – mitraliere demontate, cutii de muniţie şi oricare alte echipamente pe care reuşiseră să le salveze. Ofiţerii îi încolonau şi-i trimiteau spre tranşeele proaspăt săpate, cu urlete şi şuierături de fluier.

Dintr-odată, chiar pe deasupra ei, zbură ceva cu un zgomot vijelios şi înspăimântător, ca o rafală de uragan, şi Centaine îşi lăsă speriată capul în jos. Un obuz explodă la mai puţin de o sută de paşi de unde se găsea ea, şi Nuage se ridică pe picioarele din spate. Centaine reuşi foarte greu să-şi ţină echilibrul în şa, potolindu-şi calul cu vorbe blânde şi mângâieri uşoare pe gât.

Un camion se apropia de intersecţie dinspre sat şi Centaine se ridică în scările şeii reuşind să vadă crucea roşie vopsită în mijlocul unui cerc alb pe o parte laterală. Îi ieşi în întâmpinare în galop şi observă încă şapte ambulanţe în urmă luând curba. Trase de frâul lui Nuage, făcându-l să meargă pe lângă cabina ambulanţei din faţă.

— Aţi fost trimişi la castel?

— Ce-ai zis, păpuşă?

Şoferul nu-i înţelegea engleza vorbită cu accent foarte puternic şi Centaine fremătă în şa de frustrare.

— Căpitanul Clarke? încercă ea din nou şi de data aceasta omul o înţelese. Îl căutaţi pe căpitanul Clarke?

— Da, exact. Căpitanul Clarke! Unde e?

— Veniţi! zise Centaine cu glas ridicat, căci un alt obuz explodă dincolo de zidul de piatră de lângă ei, şi aerul era plin de vâjâitul constant al bucăţilor de şrapnel care zburau în toate părţile în jurul lor. Veniţi! le făcu ea semn şi-l îndemnă pe Nuage în sus, pe cărarea spre castel.

Centaine galopă înainte, urmată de şirul de ambulanţe, şi când se apropie de castel văzu un obuz explodând imediat dincolo de grajduri şi altul direct în sera din capătul grădinii de zarzavaturi. Panourile de sticlă explodară într-o cascadă de cioburi sclipitoare ca nişte diamante în lumina soarelui.

„Castelul e o ţintă perfectă”, realiză ea cu un fior, şi intră în galop în curte.

Deja scoteau răniţii afară din castel, iar când prima ambulanţă opri lângă scări, şoferul şi un brancardier săriră imediat să ajute la aşezarea tărgilor în spatele camionului.

Centaine îl duse pe Nuage pe terenul din spatele grajdurilor şi alergă înapoi la uşa bucătăriei. În spatele ei, un obuz lovi acoperişul de ţigle al clădirii lungi unde se găseau grajdurile, făcând o gaură mare prin acoperiş şi distrugând o parte din zidul de piatră. Grajdurile însă erau goale în momentul acela, aşa că Centaine se repezi în bucătărie.

— Unde-ai fost? o întrebă Anna. Am fost aşa de îngrijorată...

Centaine trecu pe lângă ea şi urcă în goană în camera ei. Trase geamantanul de pe dulap şi începu să arunce haine în el.

De undeva de sus se auzi un trosnet asurzitor,

tavanul crăpă şi câteva bucăţi de var îi căzură în cap. Centaine apucă rapid rama de argint cu fotografii de pe noptieră şi o aruncă în geamantan, deschise sertarul şi găsi cutia de bijuterii şi setul de toaletă de voiaj. Camera era plină de praf înecăcios de var alb.

Un alt obuz explodă pe terasa din faţa camerei ei şi fereastra de deasupra patului explodă. Cioburile zburară în toate direcţiile, lovindu-se de pereţi în odăiţa mică, şi o bucată de sticlă o zgârie pe braţ, desenându-i o linie roşie de sânge pe piele. Centaine îşi linse sângele de pe braţ şi se lăsă în genunchi, târându-se pe jumătate sub pat şi desfăcând una dintre scândurile din podea.

Sub ea se găsea o pungă de piele cu toţi banii lor. Cântări în mână punga cu bani – erau acolo aproape două sute de franci în ludovici de aur – apoi o aruncă şi pe ea în geamantan.

Trăgând după ea geamantanul, coborî scările în fugă până în bucătărie.

— Unde e *papa?* strigă ea către Anna.

— S-a dus la etaj, zise Anna, care vâra legături de ceapă, şuncă şi pâine într-un sac. Arătă cu un gest din bărbie către cârligele goale de pe perete. Şi-a luat arma şi o tonă de coniac.

— Mă duc eu după el, zise Centaine gâfâind. Ai grijă de geamantan.

Îşi ridică fustele şi urcă iar în goană scările.

În tot castelul părea să domnească haosul. Infirmierii de pe ambulanţe încercau să elibereze salonul şi scările de răniţi.

— Centaine! o strigă Bobby Clarke de sus de pe scări. Eşti gata de plecare?

El însuşi ajuta la purtatul uneia dintre tărgi şi trebui să-şi ridice glasul ca să se facă auzit peste strigătele brancardierilor şi gemetele răniţilor.

Centaine înaintă cu greu prin aglomeraţia de oameni care cobora scările şi Bobby o prinse de mânecă în momentul când ajunse la acelaşi nivel cu el.

— Unde te duci? Trebuie să ieşim!

— Tatăl meu – trebuie să-l găsesc pe tata. Îşi scutură mâna de care o prinsese doctorul şi continuă să urce.

Etajele cele mai de sus ale casei erau pustii şi Centaine trecu alergând prin ele, ţipând strident:

— *Papa! Papa!* Unde eşti?

Alergă de-a lungul galeriei lungi şi portretele strămoşilor ei o priviră de sus de pe pereţi, cu dispreţ. La capătul galeriei se aruncă în uşile duble cu toată greutatea şi intră în suita de dormitoare şi salonaşe care fuseseră ale mamei ei, şi pe care contele le păstrase neschimbate în toţi aceşti ani.

Îl găsi în cele din urmă în budoar, trântit în fotoliul tapiţat, cu spătar înalt, din faţa portretului mamei lui Centaine. Îşi ridică privirea auzind-o pe Centaine năvălind în cameră ca o furie.

— *Papa,* trebuie să plecăm imediat.

Contele nu păru să o recunoască. Avea trei sticle de coniac pline la picioare, pe podea, şi una în mâini. Aceasta din urmă era pe jumătate goală şi o ridică la buze, sorbind din alcoolul tare, uitându-se în continuare la portret.

— Te rog, *papa,* trebuie să plecăm!

Singurul său ochi nici măcar nu clipi când un alt obuz explodă, lovind castelul undeva în aripa de vest.

Centaine îl apucă de braţ şi încercă să-l ridice în picioare, dar era un bărbat înalt şi mult prea greu pentru ea. O parte din coniac i se vărsă pe cămaşă.

— Germanii au trecut linia, *papa!* Te rog, vino cu mine.

— Germanii! urlă el brusc şi o împinse la o parte. Voi lupta cu ei din nou!

Ridică puşca *chassepot* cu ţeava lungă, pe care o ţinuse în poală până atunci, şi trase un foc în tavanul acoperit de picturi. Varul îi căzu peste păr şi mustaţă, îmbătrânindu-l brusc.

— Lasă-i să vină! răgi el. Eu, Louis de Thiry, spun asta, lasă-i să vină! Sunt gata!

Era înnebunit de alcool şi de disperare. Centaine încercă să-l tragă din fotoliu.

— Trebuie să plecăm.

— Niciodată! mugi el şi o azvârli din nou la o parte, dar mult mai dur de data aceasta. Nu voi pleca niciodată. Acesta e pământul meu, casa mea – casa soţiei mele dragi – ochiul îi clipi nebuneşte. Soţiei mele dragi... Se întinse spre portret. Voi sta aici cu ea, voi lupta împotriva lor pe pământul meu.

Centaine prinse mâna întinsă şi-l trase de ea, dar contele o îmbrânci spre perete şi începu să încarce puşca străveche de pe genunchi.

— Trebuie s-o aduc pe Anna să m-ajute, şopti Centaine.

Alergă spre uşă şi, înainte să iasă, un alt obuz se prăbuşi în partea de nord a castelului. După zgomotul exploziei de cărămidă şi sticlă spartă se simţi imediat unda de şoc, care o aruncă în genunchi pe Centaine şi doborî de pe pereţii galeriei câteva portrete grele.

Se ridică şi trecu în fugă prin galerie. Duhoarea acidă a explozibilului era amestecată cu mirosul acru de fum. Casa scărilor era aproape goală. Ultimii răniţi erau transportaţi afară şi când Centaine ieşi în curte, două ambulanţe, amândouă supraîncărcate, ieşiră prin portal şi luară curba în jos, pe aleea spre şosea.

— Anna! strigă Centaine. Aceasta lega cu nişte curele geamantanul şi sacul plin pe acoperişul uneia dintre ambulanţe, dar coborî imediat şi veni în fugă la Centaine.

Trebuie să mă ajuţi, zise Centaine gâfâind. *Papa.*

Trei obuze loviră castelul unul după altul şi apoi câteva căzură pe câmpul de lângă grajduri şi în grădini. Observatorii germani văzuseră deja activitatea frenetică din jurul clădirii şi acum bateriile lor se reglau pe distanţa exactă de tragere.

— Unde e? întrebă Anna, fără să acorde atenţie obuzelor.

— Sus la etaj. În budoarul mamei. E nebun, Anna. Beat mort. Nu pot să-l mişc din loc.

De îndată ce intrară în clădire, simţiră mirosul de fum şi, urcând scările, fumul deveni din ce în ce mai puternic, vălătucii deşi învolburându-se în jurul lor. Pe când ajunseră la etajul al doilea, amândouă tuşeau şi strănutau.

Galeria era plină de un fum gros şi nu se vedea la mai mult de zece paşi în faţă. Răzbătea totuşi o licărire galbenă, pâlpâitoare – camerele din faţă luaseră foc deja şi flăcările pătrundeau pe sub uşi pe coridor.

— Du-te înapoi, zise Anna abia respirând. Îl găsesc eu.

Centaine scutură încăpăţânată din cap şi merse înainte. O nouă salvă de obuze lovi castelul şi o parte a peretelui galeriei se prăbuşi, blocând-o parţial. Praful de cărămidă şi fumul des se amestecară în vârtejuri înecăcioase, orbindu-le pe cele două femei, care se ghemuiră în capul scărilor.

După câteva clipe aerul se limpezi puţin şi porniră din nou în goană, dar deschizătura din perete, prin care intrase obuzul, funcţiona ca un horn pentru flăcări. Focul izbucni sălbatic şi le bară calea ca un zid, făcându-le să se dea înapoi câţiva paşi.

— *Papa!* urlă Centaine. *Papa!* Unde eşti?

Obuzele loveau deja aproape încontinuu bătrâna clădire; podeaua se scutură sub picioarele lor şi tunetul

pereţilor şi al tavanelor care se prăbuşeau le asurzea. Din toate direcţiile flăcările se ridicau triumfătoare.

— *Papa!* Vocea lui Centaine era aproape înecată de zgomot, dar Anna strigă mai tare ca ea şi o acoperi.

— Louis, *viens, chéri* – vino, dragule.

Centaine îşi dădu seama că nu o auzise încă niciodată pe Anna folosind un nume de alint pentru tatăl său. Cuvintele femeii avură însă efect.

Contele apăru prin cortina de fum şi praf. În jurul lui, flăcările dansau nebuneşte, ridicându-se în jurul picioarelor sale din scândurile aprinse ale duşumelei, venind spre el din lambriurile de pe pereţi, iar fumul îl acoperea cu o mantie neagră, făcându-l să pară o creatură de iad.

Avea gura larg deschisă şi scotea un sunet sălbatic, plin de durere.

— Cântă, şopti Anna. *La Marseillaise.*

„La arme, cetăţeni! De pe corabia Statului...”

De-abia atunci recunoscu Centaine cuvintele bălmăjite ale refrenului.

— În şanţuri să curgă sângele murdar...

Cuvintele deveniră de neînţeles, şi glasul contelui slăbi pe măsură ce căldura focului îl copleşea. Puşca pe care o avea în mâini îi scăpă la pământ şi imediat după aceea căzu şi el, şi începu să se târască în patru labe către ele. Centaine încercă din nou să meargă la el, dar focul o opri în loc şi Anna o trase înapoi.

Pe cămaşa tatălui ei apărură câteva pete maronii întunecate şi pânza albă se aprinse, dar sunetul acela îngrozitor continua să se audă din gura lui larg deschisă, şi se târa în continuare pe podeaua în flăcări a galeriei.

Dintr-odată, claia deasă de păr negru luă foc, aşa că pentru câteva clipe păru să poarte pe cap o coroană de aur. Centaine nu putea să-şi întoarcă privirea, nu putea să vorbească, ci se agăţă neajutorată de Anna şi simţi

hohotele de plâns care cutremurau trupul femeii, şi braţele care o ţineau pe Centaine se strânseră dureros.

Podeaua galeriei cedă sub greutatea tatălui ei şi scândurile în flăcări se deschiseră ca o gură întunecată cu colţi de foc care-l înghiţi.

— Nu! urlă Centaine, iar Anna o ridică pe sus şi alergă cu ea la capul scărilor. Anna plângea încă în hohote şi lacrimile i se scurgeau pe obrajii roşii, dar nu-şi pierduse puterea.

În spatele lor se prăbuşi o parte a tavanului, distrugând şi restul galeriei, iar Anna o puse pe Centaine pe propriile picioare şi începu s-o târască în jos pe scări. Mai jos fumul era mai puţin dens şi, în cele din urmă, ajunseră afară în curte şi traseră adânc în piept aerul curat.

Castelul era în flăcări de la un capăt la celălalt şi obuzele continuau să cadă, explodând în coloane înalte de fum şi împroşcând cu şrapnel în câmpurile din apropiere.

Bobby Clarke supraveghea încărcarea ultimelor ambulanţe, dar chipul i se lumină de uşurare când o văzu pe Centaine şi alergă la ea. Flăcările îi pârjoliseră vârful părului şi sprâncenele, iar obrajii îi erau mânjiţi de funingine.

— Trebuie să plecăm de-aici – unde e tatăl dumitale? zise Bobby, luând-o de braţ.

Centaine nu reuşi să-i răspundă. Tot trupul îi tremura, fumul îi arsese gâtul pe dinăuntru, iar din ochii roşii îi curgeau şiroaie de lacrimi.

— Vine şi el?

Centaine clătină din cap şi observă momentul rapid de compasiune din ochii bărbatului. Bobby se uită o clipă în sus, la clădirea cuprinsă de flăcări.

O prinse şi de celălalt braţ şi o conduse la cea mai apropiată ambulanţă.

— Nuage, zise Centaine răguşită. Calul meu. Vocea îi era îngroşată de fum şi şoc.

— Nu... zise hotărât Bobby şi încercă să o reţină, dar Centaine se smulse din strânsoarea mâinilor lui şi alergă la câmpul din spatele grajdurilor.

— Nuage! încercă să fluiere, dar nu se auzi niciun sunet prin buzele ei arse. Bobby Clarke o ajunse din urmă la poartă.

— Nu intra acolo! îi zise el cu vocea disperată şi o prinse iar de braţ.

Buimăcită şi speriată, Centaine se ridică pe vârfuri ca să vadă peste poartă.

— Nu, Centaine! O trase înapoi şi în clipa aceea Centaine văzu calul şi începu să urle.

— Nuage!

Bubuitul năprasnic al unei noi salve de obuze acoperi ţipătul ei sfâşietor, şi Centaine i se zbătu în braţe.

— Nuage! strigă ea din nou şi calul îşi înălţă capul. Zăcea culcat pe o parte – unul dintre obuze îi sfărâmase amândouă picioarele din spate şi-i spintecase burta. Nuage!

Armăsarul îi auzi vocea şi încercă să se ridice pe picioarele din faţă, dar efortul era mult prea mare şi căzu la loc. Capul se izbi cu zgomot de pământ şi din nările largi ieşi un şuierat prelung, fremătător.

Anna veni în fugă să-l ajute pe Bobby şi împreună o târâră pe Centaine înapoi la ambulanţa care-i aştepta.

— Nu-l putem lăsa aşa! imploră ea, încercând din toate puterile să reziste. Vă rog, nu-l putem lăsa să sufere.

O altă salvă de obuze cotropi curtea, făcându-le timpanele să ţiuie şi umplând aerul cu fragmente şuierătoare de piatră şi de oţel.

— Nu avem vreme, zise Bobby, răguşit. Trebuie să plecăm.

O luară între ei pe Centaine şi o suiră cu forţa într-un camion, în spate, între şirurile de tărgi cu răniţi, urcând apoi şi ei. Şoferul porni motorul imediat şi luă curba, clătinându-se o clipă şi făcând să scrâşnească pietrişul sub roţi, apoi trecu accelerând prin poartă şi ieşi afară pe drum.

Centaine se strecură cu greu până în spatele ambulanţei şi se uită la castelul rămas în urmă. Flăcările se înălţau fioroase prin găurile lăsate de obuze în ţiglele roz şi fumul negru se ridica deasupra asemenea unui turn, drept în sus pe fundalul cerului însorit.

— Totul, şopti ea. Mi-ai luat tot ce iubesc. De ce? Oh, Doamne, de ce mi-ai făcut aşa ceva?

Vehiculele din faţa lor ieşiră din drum la marginea pădurii şi se adăpostiră sub copaci ca să nu fie lovite de obuze. Bobby Clarke sări din ambulanţă şi alergă la fiecare, dându-le ordine şoferilor şi rearanjându-i într-un convoi. Apoi, cu ambulanţa lui în frunte, porniră iarăşi în viteză către intersecţie şi intrară pe drumul principal.

Începură din nou să cadă obuze, nu departe în faţa lor, căci observatorii germani erau foarte atenţi la traficul din intersecţii. Şirul de ambulanţe trecu şerpuind de pe o parte pe cealaltă a drumului ca o linie de dansatori de conga, pentru a evita craterele obuzelor şi bucăţile de căruţe sfărâmate, animalele ucise şi echipamentul abandonat.

De îndată ce trecură de intersecţie, strânseră rândurile şi luară curba spre sat. În timp ce treceau prin curtea bisericii, Centaine văzu o nouă gaură de obuz prin turla cu acoperiş verzui de cupru. Deşi pentru o clipă întrezări crengile tisei care marca lotul familiei ei, mormântul lui Michael nu se vedea totuşi din stradă.

— Mă întreb dacă vom mai veni vreodată aici, Anna, zise Centaine în şoaptă. I-am promis lui Michael... şi glasul

îi pieri.

— Bineînţeles că vom veni. Unde altundeva să mergem? Vocea Annei era răguşită din cauza propriei dureri şi a hurducăielilor ambulanţei.

Amândouă se uitară lung la turla găurită a bisericii şi la coloana neagră de fum care se învolbura în sus înspre cer, marcând rugul în care se transforma casa lor de până atunci.

Convoiul de ambulanţe ajunse din urmă ariergarda armatei britanice în retragere la marginea satului. Poliţia militară ridicase aici o blocadă temporară a drumului principal. Trimiteau toţi oamenii încă zdraveni în afara şoselei să se regrupeze şi să organizeze o linie secundară de apărare, şi verificau toate vehiculele căutând dezertori de pe câmpul de luptă.

Rezistă noua linie, sergent? întrebă Bobby Clarke pe unul dintre poliţiştii care controlau actele. Putem opri în sat? câţiva dintre pacienţii mei...

Îl întrerupse un obuz care explodă pe una dintre casele de la marginea drumului. Erau încă în interiorul zonei de tragere a obuzierelor germane.

— Nu se poate şti, domnule, îi răspunse sergentul, înmânându-i actele. Eu, unul, zic să mergeţi până cel puţin la spitalul bazei din Arras. Aici se cam îngroaşă gluma.

Aşa începu retragerea lungă şi lentă. Făceau acum parte din curentul compact care bloca drumul înainte cât se vedea cu ochii şi trebuiau să înainteze în acelaşi ritm, înnebunitor de încet, ca toţi ceilalţi.

Ambulanţele porneau cu o răbufnire, înaintau vreo câţiva metri bară la bară şi apoi opreau iar, pentru o aşteptare interminabilă. Pe măsură ce trecea timpul se făcea tot mai cald, iar drumurile care până nu demult erau o mocirlă mizerabilă se transformară în praf ca de cretă. Aerul se umplu de muşte, atrase de bandajele pline de

sânge care se aşezară pe feţele oamenilor răniţi de pe şirurile de tărgi.

Anna şi Centaine se duseră să ceară apă la una dintre fermele de-a lungul drumului şi descoperiră că era complet pustie. Luară nişte găleţi folosite la muls şi le umplură cu apă de la pompă. Se duseră apoi de-a lungul convoiului, dându-le oamenilor căni cu apă, spălând feţele soldaţilor care aveau febră din cauza rănilor, ajutând infirmierii să îi cureţe pe cei care nu-şi puteau controla nevoile fiziologice şi în tot acest timp părând vesele şi încrezătoare, oferind orice consolare puteau, în ciuda propriei dureri şi a pierderii uriaşe suferite.

La lăsarea nopţii nu făcuseră nici măcar opt kilometri şi din spate se auzea încă zgomotul bătăliei dezlănţuite. Convoiul se opri încă o dată, şi aşteptară iar să înainteze.

— Se pare c-am reuşit să-i ţinem pe loc la Mort Homme, le zise Bobby Clarke oprind lângă Centaine. Cred că putem opri în siguranţă peste noapte. Se uită apoi mai atent la faţa soldatului pe care îl îngrijea Centaine. Dumnezeu ştie că amărâţii ăştia nu mai rezistă mult în halul ăsta. Au nevoie de mâncare şi de odihnă. Dincolo de curba următoare e o fermă cu un hambar mare. Încă n-a fost ocupat de nimeni – aşa că noi o să mergem acolo primii.

Anna scoase o legătură de ceapă din sacul ei şi îmbunătăţi fiertura din conservă de carne de vită pe care o pregăteau la un foc aprins în curte. Serviră tocăniţa cu biscuiţi militari uscaţi şi căni cu ceai negru, pe care-l ceruseră de la camioanele de aprovizionare parcate în coloana blocată de trafic.

Centaine le dădu de mâncare bărbaţilor care erau prea slăbiţi să se hrănească singuri şi apoi îi ajută pe infirmieri la schimbat pansamente. Căldura şi praful făcuseră ravagii şi multe răni erau inflamate, umflate şi

începeau să supureze puroi galben.

După miezul nopţii, Centaine se strecură afară din hambar şi se duse la pompa de apă din curte. Se simţea murdară şi transpirată şi tânjea din toată inima să se spele pe tot corpul şi să se schimbe în haine curate, proaspăt călcate. Dar nu era niciun loc unde să aibă intimitatea necesară ca să facă aşa ceva, şi ştia foarte bine că trebuie să-şi păstreze cu mare grijă puţinele haine pe care le împachetase în geamantan. Aşa că îşi scoase în schimb juponul şi pantalonaşii de sub fustă şi le spălă la robinet, le stoarse şi le agăţă peste poartă, apoi îşi spălă faţa şi braţele cu apa rece.

Lăsă briza nopţii să-i usuce pielea şi-şi luă lenjeria înapoi pe ea, deşi era încă jilavă. Apoi îşi pieptănă părul şi se simţi puţin mai bine, deşi ochii inflamaţi din cauza fumului o usturau şi o jale crâncenă ca un bolovan masiv o apăsa pe piept, iar epuizarea fizică o făcea să-şi târască picioarele şi îi punea plumb în mâini. Două imagini îi năvăliră iar în minte, tatăl ei înconjurat de flăcări şi armăsarul alb zăcând pe iarbă, dar încercă să le alunge.

Destul, zise ea cu voce tare, aplecându-se peste poartă. De-ajuns pentru astăzi, voi plânge iar mâine.

— Mâine nu vine niciodată, îi răspunse o voce din întuneric într-o franceză stâlcită, şi Centaine tresări.

— Bobby?

Văzu licărirea unei ţigări aprinse şi apoi Bobby ieşi dintre umbre şi se aplecă şi el peste poartă, lângă ea.

— Eşti o fată uluitoare, continuă el în engleză. Am şase surori, dar n-am văzut încă niciodată o fată aşa ca dumneata. De fapt, nu prea cunosc mulţi bărbaţi care să fie în stare să-ţi ţină piept, dacă e să fim cinstiţi.

Centaine tăcu, dar când Bobby trase din ţigară, îi studie faţa la luminiţa ţigării. Era aproximativ de vârsta lui Michael, şi era chipeş. Avea buze pline şi părea sensibil, cu

o blândeţe pe care până acum nu apucase încă să o observe.

— Adică... zise el brusc stânjenit de tăcerea ei. Nu te superi c-am venit să vorbesc cu dumneata, nu? Dacă preferi, te las singură.

Centaine clătină din cap.

— Nu mă deranjează.

O vreme păstrară tăcerea, Bobby fumându-şi ţigara şi ascultând amândoi zgomotul distant al bătăliei şi gemetele rare ale răniţilor din hambar.

— Îţi aduci aminte de tânărul aviator, din prima zi când ai venit la castel? îl întrebă dintr-odată Centaine.

— Da. Cel cu braţul ars. Cum îl chema oare – Andrew?

— Nu, acela era prietenul lui.

— Scoţianul excentric – da, bineînţeles.

— Pe el îl chema Michael.

— Îmi amintesc de amândoi. Ce s-a mai întâmplat cu ei?

— Eu şi cu Michael trebuia să ne căsătorim, dar a murit... şi toate emoţiile ei reprimate răbufniră ca într-un şuvoi.

Era un străin şi era atât de cumsecade, iar Centaine simţi că-i era uşor să vorbească cu el în întuneric. Îi povesti în engleza ei exotică despre Michael şi despre cum plănuiseră să trăiască în Africa, apoi despre tatăl ei şi cum se schimbase după ce murise mama ei, şi cum încercase să aibă grijă de el şi să nu-l lase să bea aşa de mult. Apoi îi descrise ce se întâmplase în acea dimineaţă în castelul incendiat.

— Cred că asta şi-a dorit de fapt. În felul lui, se săturase deja de viaţă. Cred că a vrut să moară şi să meargă la mama. Dar acum şi el şi Michael s-au dus. Nu mai am nimic.

Când, în cele din urmă, termină, se simţi sfârşită şi obosită, dar cu o resemnare liniştită pe care n-o avusese înainte.

— Chiar că ai trecut prin maşina de tocat, zise Bobby, strângându-i uşor braţul. Aş vrea să pot să te-ajut cumva.

— M-ai ajutat. Mulţumesc.

— Aş putea să-ţi dau ceva – nişte laudanum, să te ajute să dormi.

Centaine simţi o tensiune în sânge şi îşi dori să se scufunde în uitarea rapidă şi profundă pe care i-o oferea el, era o senzaţie atât de intensă încât se înfricoşă.

— Nu, refuză ea exagerat de răspicat. Mă voi simţi mai bine. Se cutremură. Mi-e frig şi e târziu acum. Îţi mulţumesc că m-ai ascultat.

Anna atârnase o pătură la un capăt al hambarului şi pregătise o saltea de paie pentru ele două. Centaine se prăbuşi aproape instantaneu într-un somn ca de moarte şi se trezi în zori asudată şi cu o greaţă puternică şi de neoprit.

Buimăcită încă de somn, se duse împleticindu-se afară şi reuşi să ajungă până în spatele zidului de piatră a curţii, înainte să vomite o fiere galbenă şi amară. Apoi se îndreptă de spate şi se şterse la gură, sprijinindu-se de zid, şi-l văzu pe Bobby Clarke lângă ea, cu chipul tulburat; o apucă de încheietura mâinii şi-i verifică pulsul.

— Cred că ar trebui să te consult, zise el.

— Nu.

Se simţea vulnerabilă. Această stare nouă de greaţă o îngrijora, căci fusese întotdeauna foarte sănătoasă şi voinică. Se temea să nu-i descopere vreo boală îngrozitoare.

— Mă simt bine, serios.

Dar Bobby o conduse cu fermitate de mână până la

ambulanţă şi trase în jos pânza de paravan ca să le obţină puţină intimitate.

— Culcă-te aici, te rog. Îi ignoră protestele şi-i desfăcu bluza ca să-i asculte pieptul.

Atitudinea lui era atât de clinică şi de profesională, încât Centaine nu mai comentă, supunându-se cu sfială examinării, ridicându-se, tuşind şi trăgând aer în piept după cum îi spunea el.

— Acum te voi examina, îi zise el. Vrei să o chemi pe cameristă să fie de faţă? Centaine clătină din cap că nu, şi Bobby continuă: Te rog dă-ţi jos fusta şi juponul.

După ce termină, îşi împachetă în ordine toate instrumentele şi legă cu atenţie exagerată curelele, cât timp Centaine se îmbrăcă la loc.

Abia când fu sigur că terminase îşi ridică privirea spre ea, cu o expresie atât de ciudată, încât Centaine se alarmă.

— E ceva grav?

— Centaine, zise el clătinând din cap. Logodnicul dumitale a murit. Mi-ai spus aseară. Centaine încuviinţă. Este încă mult prea devreme cât să fiu sigur, foarte devreme – dar cred că o să ai nevoie de un tată pentru copilul pe care-l porţi.

Centaine îşi acoperi instinctiv stomacul cu amândouă mâinile, într-un gest involuntar de protecţie.

— Nu te cunosc cu adevărat decât de câteva zile, dar asta e de ajuns pentru a-mi da seama că m-am îndrăgostit de dumneata. Aş fi onorat...

Îi pieri glasul, căci Centaine nu-l asculta.

— Michel, şopti ea. Copilul lui Michel. Nu am pierdut totul. Mai am încă o parte din el.

Centaine mâncă sandviciul cu şuncă şi brânză pe care i-l aduse Anna cu atâta poftă, încât Anna o examină bănuitoare.

— Mă simt mult mai bine acum, zise Centaine, anticipându-i întrebările.

După aceea ajutară amândouă la hrănirea răniţilor şi îi pregătiră pentru călătoria din ziua aceea. Două dintre cazurile mai grave muriseră în timpul nopţii şi doi brancardieri îi îngropară rapid în morminte puţin adânci, săpate la marginea câmpului, după care ambulanţele intrară din nou în curentul principal de trafic.

Îngrămădeala din ziua precedentă mai scăzuse acum, căci armata se scuturase puţin din deruta buimăcită în care fusese şi intrase într-o stare mai apropiată de ordine. Traficul înainta în continuare foarte lent, dar cu mai puţine întreruperi, iar de-a lungul drumului trecură pe lângă nişte posturi rudimentare de aprovizionare şi eşaloane de cartiere generale instalate în timpul nopţii.

Într-una din haltele pe care le făcură, la marginea unui sat minuscul ascuns pe jumătate de copaci şi de podgorii, Centaine întrezări formele unui avion parcat la marginea podgoriei.

Se căţără pe suportul lateral al ambulanţei ca să vadă mai bine, şi o flotilă de avioane decolă chiar atunci din câmp şi zburâ jos, deasupra drumului.

Observă cu dezamăgire că erau dizgraţioasele avioane de recunoaştere, cu două locuri, De Havilland, şi nu superbele SE5a din escadrila lui Michael. Le făcu semn cu mâna şi unul dintre piloţi privi în jos şi-i răspunse la salut.

Salutul pilotului o înviorâ într-o oarecare măsură, aşa că atunci când se întoarse la îndatoririle pe care şi le asumase singură se simţi puternică şi cu mintea limpede, putând chiar glumi cu soldaţii răniţi în engleza ei cu accent, iar aceştia reacţionară cu încântare. Unul dintre ei îi spuse „Razâ-de-soare” şi numele se răspândi urgent printre ambulanţe.

Bobby Clarke o opri când trecu pe lângă el.

— Faci o treabă grozavă – dar ţine minte, nu te obosi prea tare.

— Sunt bine. Nu te îngrijora din cauza mea.

— Nu mă pot abţine, zise el, coborându-şi vocea. Te-ai gândit la oferta mea? Când îmi vei da un răspuns?

— Nu acum, Bobby. Îi pronunţa numele accentuând în mod egal ambele silabe: „Bob-bii” şi de fiecare dată lui Bobby i se tăia răsuflarea. Vom vorbi mai târziu – dar eşti foarte *gentil,* foarte bun.

Drumul era din nou aproape de netrecut, căci rezervele erau trimise în grabă să menţină noua linie de la Mort Homme. Coloane nesfârşite de oameni trecură în marş pe lângă ei, printre rândurile de căşti de oţel în mişcare văzându-se bateriile şi şirurile întregi de camioane de aprovizionare încărcate cu toate echipamentele necesare războiului.

Înaintarea coloanei încetini, şi de câteva ori li se făcu semn ambulanţelor să iasă din drum pe un câmp sau printr-o grădină laterală şi să aştepte ore întregi până treceau pe lângă ei trupele.

— Va trebui în curând să trimit înapoi ambulanţele, îi zise Bobby lui Centaine la una dintre opriri. Au nevoie de ele acolo. De îndată ce dăm de un spital de campanie le voi lăsa pacienţii ăştia.

Centaine încuviinţă din cap şi se întoarse spre următorul vehicul, unde un bărbat o striga cu glas slăbit:

— Rază-de-soare, hai te rog aici şi dă-mi o mână de ajutor.

Bobby o apucă de braţ.

— Centaine, când ajungem la spital o să găsim cu siguranţă un preot. Ar dura doar câteva minute şi...

Centaine îi zâmbi din nou şi se întinse să-l mângâie cu vârful degetelor pe obrazul neras.

— Eşti un om foarte bun, Bobby, dar Michel este tatăl fiului meu. M-am gândit deja la asta, şi n-am nevoie de un alt tată.

— Centaine, nu înţelegi! Ce-o să creadă oamenii? Un copil fără tată, o tânără mamă fără soţ... ce-o să spună?

— Bobby, atâta timp cât am copilaşul meu, nu dau o... Cum se zice în engleză... Nu dau o ceapă degerată pe ce spun ei! Pot să zică ce vor. Eu sunt văduva lui Michel Courtney.

După-amiaza târziu găsiră în sfârşit spitalul pe care-l căutau. Era pe un câmp din afara oraşului Arras.

Era format din două corturi mari, marcate cu crucea roşie. Acestea aveau să servească drept săli de operaţii, aşa că se construiră în grabă câteva adăposturi primitive pentru sutele de răniţi care-şi aşteptau rândul să ajungă pe masă. Erau făcute din prelate fixate pe schelării de scânduri, sau din fier forjat şi tablă adunate de la fermele din jur.

Anna şi Centaine ajutară la descărcarea răniţilor din ambulanţe şi, de asemenea, la transportarea lor într-unul din adăposturile deja arhipline, după care îşi recuperară bagajele de pe acoperişul ambulanţei din faţă. Unul dintre pacienţi le observă pregătirile de plecare.

— Doar nu pleci, Rază-de-soare?

Auzindu-l, şi alţii se ridicară în capul oaselor pentru a protesta.

— Ce-o să ne facem fără tine, fată dragă?

Centaine mai trecu o dată pe la ei, pentru ultima dată, mergând de la unul la altul cu un zâmbet şi o glumă, aplecându-se să le sărute feţele murdare, contorsionate de durere şi, în cele din urmă, incapabilă să mai suporte, alergă la Anna care o aştepta.

Ridicară geamantanul şi sacul Annei, şi porniră încet pe jos de-a lungul convoiului de ambulanţe care, după ce

fuseseră realimentate cu combustibil, urmau să se întoarcă pe câmpul de bătălie.

Bobby Clarke, care le aşteptase, alergă către Centaine.

— Noi mergem înapoi, la ordinele maiorului Sinclair.

— *Au revoir,* Bobby.

— Nu te voi uita niciodată, Centaine.

Centaine se ridică în vârful picioarelor şi-l sărută pe obraz.

— Sper că va fi băiat, îi şopti el.

— Va fi, îi spuse ea serioasă. Un băiat, sunt sigură de asta.

Convoiul de ambulanţe se urni poticnit, înapoi spre nord, iar Bobby Clarke le făcu semn cu mâna şi strigă ceva, dar Centaine nu reuşi să-şi dea seama ce, purtat cum era în mijlocul şuvoiului de oameni şi echipamente grele...

— Acum ce facem? întrebă Anna.

— Mergem înainte, îi răspunse Centaine.

Cumva, în mod subtil, preluase ea comanda, căci Anna era din ce în ce mai nesigură pe ea, cu fiecare kilometru aşternut între ele şi Mort Homme. Ieşiră din zona spitalului militar şi se îndreptară iar spre sud, spre răscrucea aglomerată.

În faţa lor, pe deasupra copacilor, Centaine văzu acoperişurile şi turlele oraşului Arras pe fundalul cerului în amurg.

— Uită-te, Anna! arătă ea. Uite luceafărul de seară – putem să ne punem o dorinţă. Ce dorinţă îţi pui?

Anna o privi curioasă. Ce o apucase oare pe copilă? îşi văzuse tatăl arzând de viu şi animalul favorit mutilat, cu nici două zile înainte, şi totuşi avea un aer de veselie feroce. Era nefiresc.

— Îmi doresc o baie şi o mâncare caldă.

— Oh, Anna, întotdeauna ceri imposibilul, îi răspunse Centaine zâmbindu-i peste umăr, transferând geamantanul greu dintr-o mână în cealaltă.

— Şi tu ce-ţi doreşti, atunci? o provocă Anna.

— Vreau ca steaua să ne conducă la general, aşa cum i-a condus pe cei trei magi...

— Nu huli, fetiţo. Dar Anna era prea obosită şi tulburată pentru ca mustrarea să aibă cu adevărat forţă.

Centaine ştia bine oraşul, căci fusese elevă la o mănăstire de aici. Se întunecase deja atunci când reuşiră ele să ajungă în centrul oraşului. Luptele din primii ani de război lăsaseră cicatrici oribile pe superba arhitectură flamandă de secol şaptesprezece. Clădirea pitorească a primăriei era ciuruită de şrapnel şi o parte a acoperişului era distrusă. Multe alte case de cărămidă din jurul Pieţei Centrale erau, de asemenea, fără acoperiş, pustii, deşi se vedeau şi clădiri cu ferestrele luminate. Populaţia mai încăpăţânată se mutase imediat înapoi, de îndată ce valul războiului trecuse puţin mai departe.

Centaine nu încercase în mod deosebit să reţină drumul către mănăstirea pe care o folosea generalul Courtney pentru cartierul său general, când îl vizitase împreună cu Michael, aşa că nu avea nicio speranţă să o găsească pe întuneric. Se opri peste noapte cu Anna într-o casă părăsită, mâncând ultimele resturi de pâine veche şi de brânză uscată din sac, punându-şi geamantanul sub cap pe post de pernă şi lipindu-se una de alta pentru căldură, căci se culcaseră pe duşumeaua goală.

A doua zi dimineaţa Centaine se temea că pe când va redescoperi drumul până acolo va găsi mănăstirea părăsită, dar, când ajunseră în cele din urmă la poartă, văzură un gardian.

— Îmi pare rău, domnişoară, e proprietatea armatei. Nimeni n-are voie să intre.

Îl mai rugă odată să o lase să intre, când un Rolls-Royce negru sosi în viteză pe strada pe unde venise şi ea şi puse frână chiar lângă porţi. Era acoperit de noroi uscat şi de praf, şi pe uşile de pe partea dinspre ea era o zgârietură lungă şi urâtă.

Gardianul recunoscu fanionul de pe capotă aşa că îi făcu semn şoferului zulus să intre, şi Rolls-Royce-ul acceleră prin porţile înalte, dar Centaine alergă către maşină şi începu să ţipe disperată în urma ei. Pe bancheta din spate era tânărul ofiţer pe care-l întâlnise la ultima ei vizită.

— Locotenent Pearce! strigă ea amintindu-şi cum îl chema.

Tânărul se uită înapoi, tresărind uluit când o recunoscu. Se aplecă imediat în faţă să-i vorbească şoferului şi acesta puse o frână bruscă şi dădu înapoi.

— *Mademoiselle* de Thiry! exclamă John Pearce sărind din maşină şi grăbindu-se să ajungă lângă ea. Sunteţi ultima persoană pe care mă aşteptam s-o văd azi – ce Dumnezeu faceţi aici?

— Trebuie să-l întâlnesc pe unchiul lui Michel, generalul Courtney. E foarte important.

— Nu e aici pe moment, îi răspunse tânărul ofiţer. Dar puteţi veni cu mine. Trebuie să se întoarcă destul de repede şi între timp o să vă găsim un loc unde să vă odihniţi, şi poate ceva de mâncare. Mi se pare că aveţi nevoie de amândouă. Îi luă geamantanul din mână. Veniţi – această femeie este cu dumneavoastră?

— Anna, însoţitoarea mea.

— Poate să stea în faţă cu Sangane. O ajută pe Centaine să urce în maşină şi apoi se aşeză lângă ea pe bancheta moale de piele. Germanii au avut grijă să avem ultimele zile foarte ocupate şi se pare că nici dumneavoastră n-o duceţi mai bine.

Centaine se uită la ea: avea hainele prăfuite şi mototolite, mâinile murdare şi unghiile cu semiluni negre în vârf. Nu putea decât ghici cum îi arăta părul.

— Tocmai am sosit de pe linia frontului. Domnul general Courtney s-a dus în persoană să vadă care este situaţia. John Pearce îşi feri politicos privirea când Centaine încercă să-şi aranjeze părul cât de cât. Îi place să fie totdeauna chiar la faţa locului – încă are impresia că e în Războiul Burilor. Am ajuns până la Mort Homme...

— Acela e satul meu.

— Nu mai e, îi zise el mohorât. E al germanilor acum, sau aproape. Noua linie a frontului e chiar la nord şi satul e în bătaia focului. Aproape tot e deja distrus de obuze – sunt sigur că nici nu l-aţi mai recunoaşte.

Centaine încuviinţă din nou.

— Casa mea a fost bombardată şi incendiată.

— Îmi pare rău, continuă rapid John Pearce. Oricum, se pare că i-am oprit. Domnul general Courtney e sigur că putem ţine linia la Mort Homme...

— Unde e domnul general?

— Are şedinţă la Statul Major al Diviziei. Ar trebui să se întoarcă mai târziu în seara asta. Ah, am ajuns.

John Pearce găsi o chilie pentru ele, iar un servitor le aduse mâncare şi două găleţi de apă fierbinte. Odată ce mâncară, Anna o dezbrăcă de toate hainele şi apoi, în timp ce Centaine stătea deasupra uneia dintre găleţi, o spălă cu un burete şi apă caldă.

— Oh, ce minunat mă simt.

— Prima dată când nu te-aud smiorcăindu-te, murmură Anna. O şterse cu juponul, apoi scoase o lenjerie curată din geamantan şi-i perie părul. Şuviţele dese şi negre erau foarte încâlcite.

— Oh, Anna, mă doare!

— Mă gândeam eu că e prea frumos să ţină mult,

oftă Anna.

Când termină, insistă ca Centaine să se culce în pat, cât timp se spălă şi ea, şi apoi spălă hainele murdare. Centaine însă nu putea sta locului; se ridică în capul oaselor şi-şi îmbrăţişă genunchii.

— Oh, Anna, dragă, am o veste minunată să-ţi spun...

Anna îşi răsuci coada de păr groasă şi căruntă, încă umedă, în vârful capului şi se uită întrebătoare la Centaine.

— Anna dragă? Chiar că sunt veşti grozave atunci.

— Oh, sunt, sunt! O să am un copil de la Michel.

Anna îngheţă. Tot sângele i se scurse de pe chipul de obicei atât de rumen, lăsând-o pământie de şoc, şi se uită încremenită la Centaine, complet fără grai.

— O să fie un băiat, sunt sigură de asta. Pur şi simplu pot să simt. O să fie exact ca Michel!

— Cum poţi să fii sigură? zise Anna aproape nedesluşit.

— Oh, sunt sigură. Centaine îngenunche rapid şi îşi ridică în mâini cămaşa de noapte. Uită-te la burta mea – nu vezi, Anna?

Stomacul ei alb şi neted era la fel de plat ca întotdeauna, adâncitura buricului fiind singura care strica uniformitatea. Centaine îşi împinse burta în afară în mod exagerat.

— Nu vezi, Anna? Poate c-o să fie chiar gemeni, tatăl lui Michel şi generalul sunt gemeni. Poate e în sânge... Gândeşte-te numai, Anna, doi ca Michel!

— Nu, zise Anna, clătinând din cap, îngrozită. Asta e unul din basmele tale. Nu pot să cred că tu şi soldatul acela...

— Michel nu e soldat, e... începu Centaine, dar Anna o întrerupse:

— Nu pot să cred că o fiică a casei de Thiry i-a permis unui soldat de rând să se folosească de ea ca de o servitoare de la bucătărie.

— I-a permis, Anna! Centaine îşi trase cămaşa de noapte la loc. Nu i-am permis, l-am ajutat s-o facă. La început nu părea să ştie ce trebuie să facă, aşa că l-am ajutat eu, şi a funcţionat de minune.

Anna îşi acoperi urechile cu mâinile.

— Nu pot să cred aşa ceva, nu pot să te mai ascult. După tot ce te-am învăţat cum să fii o domnişoară elegantă, de societate – şi tu n-ai vrut să asculţi.

— Şi ce crezi că făceam noaptea când m-am dus să mă-ntâlnesc cu el – ştii că am ieşit cu el noaptea, doar tu şi *papa* m-aţi prins, nu?

— Fetiţa mea! se văită Anna. A profitat de...

— Tâmpenii, Anna, mi-a plăcut. Mi-a plăcut absolut fiecare lucru pe care mi l-a făcut.

— Oh, nu! Nu pot să cred. Şi-n plus de asta, nu se poate să ştii aşa de repede. Te joci numai cu biata ta Anna, o necăjeşti. Eşti rea şi fără inimă.

— Ştii că mi-a fost rău dimineaţa.

— Asta nu dovedeşte...

— Doctorul, Bobby Clarke, doctorul militar. M-a examinat. El mi-a spus.

Anna rămase în cele din urmă tăcută, nu mai era în stare de niciun protest. Erau adevăruri de neocolit: fetiţa ei ieşise noaptea cu soldatul, îi fusese rău dimineaţa şi Anna credea implicit în infailibilitatea doctorilor. Şi mai era şi ciudata şi complet nefireasca bucurie pe care o simţea Centaine, în ciuda grozăviilor care i se întâmplaseră.

— Deci este adevărat, capitulă ea. Oh, ce-o să ne facem acum? Oh, Doamne Sfinte, scapă-ne de scandal şi de dizgraţie – oh, ce-o să ne facem acum?

— Să facem, Anna? zise Centaine izbucnind în râs la

vaietele atât de teatrale. O să facem cel mai frumos băieţel din lume sau, dacă avem noroc, doi băieţei, şi o să am nevoie de tine să mă ajuţi să am grijă de ei. O să mă ajuţi, nu-i aşa, Anna? Eu nu ştiu nimic despre bebeluşi, şi tu ştii totul.

Primul şoc al Annei trecu rapid, şi începu să se gândească nu numai la reputaţie şi la scandal, ci şi la existenţa unui bebeluş adevărat – trecuseră mai mult de şaptesprezece ani de când avusese această bucurie. Acum, în mod miraculos, i se promitea un alt copilaş. Centaine văzu schimbarea în ea, primii fiori de dragoste maternă.

— O să mă ajuţi cu copilul. N-o să ne părăseşti, o să avem nevoie de tine, eu şi copilul! Anna, promite-mi, te rog, promite-mi, şi Anna se repezi la pat şi o luă pe Centaine în braţe, strângând-o din toate puterile, şi Centaine râse de bucurie în îmbrăţişarea zdrobitoare.

John Pearce bătu iar la uşa chiliei, mult după lăsarea întunericului.

— S-a întors domnul general, *Mademoiselle* de Thiry. I-am spus că sunteţi aici şi doreşte să vă vorbească cât mai curând posibil.

Centaine îl urmă pe aghiotant afară din zona chiliilor, până în refectoriul mănăstirii, transformat în sală de comandă. Şase ofiţeri erau aplecaţi asupra unei hărţi de mari dimensiuni, întinse pe una dintre mesele comune. Harta era acoperită, ca un arici, de ace colorate, şi atmosfera din sală era tensionată şi gravă.

În momentul în care intră Centaine, ofiţerii îşi ridicară privirea spre ea, dar chiar şi o fată tânără şi drăgălaşă nu putea să le reţină atenţia pentru mai mult de două-trei secunde în aceste momente, aşa că se întoarseră imediat la sarcinile lor.

Generalul Sean Courtney stătea în picioare la capătul

celălalt al sălii, cu spatele la ea. Haina încărcată de trese, insigne şi panglici era atârnată pe spătarul scaunului pe care îşi odihnea unul din picioarele încălţate cu cizme înalte. Îşi rezemase un cot pe genunchi şi se uita încruntat la receptorul unui telefon de teren din care se auzea o voce scârţâitoare.

Sean purta o flanelă de lână cu subsuori transpirate şi peste umeri îşi trăsese bretelele decorate minunat, cu nişte broderii strălucitoare, reprezentând cerbi şi ogari alergând. Rodea capătul unui trabuc cubanez neaprins – şi dintr-odată urlă în microfonul telefonului de teren, fără să-şi scoată ţigara din gură.

— Asta-i o porcărie ordinară! Am fost acolo eu personal acum două ore. Eu ştiu! Am nevoie de cel puţin încă patru baterii de obuziere în golul acela, şi am nevoie de ele înainte să răsară soarele... N-am nevoie de scuze, faceţi ce v-am zis şi când aţi terminat, anunţaţi-mă! Trânti microfonul şi o văzu pe Centaine. Draga mea, zise el cu vocea schimbată. Veni la ea grăbit şi o apucă de mână. Am fost îngrijorat. Castelul a fost complet distrus. Noua linie a frontului trece la ceva mai mult de un kilometru în spatele lui... Făcu o pauză şi o studie pentru un moment. Ceea ce văzu îi potoli îngrijorarea şi o întrebă: Tatăl tău?

Centaine clătină din cap.

— A fost ucis în bombardament.

— Îmi pare rău, zise Sean cu simplitate şi se întoarse către John Pearce. Condu-o pe domnişoara de Thiry în camera mea. Apoi, către Centaine: Voi veni şi eu în cinci minute.

Camera generalului se deschidea direct din refectoriul principal, astfel ca Sean să poată sta întins în pat şi să vadă tot ce se petrecea în sala lui de operaţiuni, atunci când uşa era deschisă. Era mobilată foarte spartan – doar patul, biroul cu două scaune şi un dulap la capătul

patului.

— Luaţi loc aici, *Mademoiselle?* îi propuse John Pearce arătându-i unul din scaune; în timp ce aştepta, Centaine se uită în jurul ei prin camera mică.

Singurul obiect cât de cât interesant era biroul. Într-o ramă dublă de fotografie se găsea imaginea unei femei mature, absolut superbe, cu o frumuseţe întunecată, de evreică. În colţul de jos avea scris: „Vino acasă în siguranţă la soţia ta iubitoare, Ruth”.

În cealaltă parte a ramei era fotografia unei fete apropiată ca vârstă de cea a lui Centaine. Asemănarea cu femeia mai în vârstă era evidentă – puteau fi mamă şi fiică –, dar frumuseţea fetei era stricată de o expresie îmbufnată, de copil răsfăţat, gura frumoasă era ridicată într-un rânjet dur, hrăpăreţ, şi Centaine se gândi că nu-i plăcea prea mult de ea.

— Soţia şi fiica mea, zise Sean Courtney din prag. Îşi luase haina pe el şi tocmai îşi încheia nasturii. Ai mâncat? o întrebă, şi se lăsă în scaunul din faţa ei.

— Da, mulţumesc. Centaine se ridică şi luă cutia de argint cu chibrituri Vestas de pe birou, aprinse unul şi i-l ţinu să-şi aprindă havana. Sean păru surprins, apoi însă se aplecă în faţă şi puse vârful trabucului în flacără. Când se aprinse, se lăsă pe spătarul scaunului.

— Fiica mea, Storm, face lucrul acesta pentru mine.

Centaine suflă în chibrit, se reaşeză şi aşteptă în tăcere până când Sean îşi savură primele fumuri parfumate, îmbătrânise de când îl văzuse ultima oară – sau poate pur şi simplu era extrem de obosit.

— Când aţi dormit ultima dată? îl întrebă ea, şi Sean zâmbi. Dintr-odată arăta cu treizeci de ani mai tânăr.

— Acuma semeni cu nevastă-mea.

— E foarte frumoasă.

— Da, zise Sean dând din cap şi aruncă o privire

către fotografie, apoi înapoi la Centaine. Ai pierdut totul, zise el.

— Castelul, căminul meu – şi pe tata. Centaine încercă să fie calmă, să nu lase să se vadă durerea sfâşietoare.

— Ai însă şi alte rude, bineînţeles, nu-i aşa?

— Bineînţeles, încuviinţă ea. Unchiul meu locuieşte la Lyon şi am două mătuşi în Paris.

— Voi face aranjamentele necesare să călătoreşti la Lyon.

— Nu.

— De ce nu? Păru iritat de refuzul ei atât de categoric.

— Nu vreau să merg la Lyon, nici la Paris. Mă duc în Africa.

— Africa? Acum părea şocat. Africa? Dumnezeule, de ce în Africa?

— Pentru că i-am promis lui Michel – ne-am promis unul altuia că vom merge în Africa.

— Dar, draga mea... îşi lăsă ochii în jos, şi studie scrumul trabucului. Centaine văzu limpede durerea pe care numele lui Michael i-o provocase şi pentru o clipă simţi şi ea acelaşi lucru.

— Voiaţi să spuneţi „Dar Michel a murit”, zise ea apoi.

— Da, zise el dând din cap. Glasul îi era aproape o şoaptă.

— I-am promis lui Michel încă ceva, domnule general, i-am spus că fiul lui se va naşte la lumina soarelui din Africa.

Sean îşi ridică încet capul şi se uită la ea lung.

— Fiul lui Michael?

— Fiul lui.

— Porţi copilul lui Michael?

— Da.

Toate întrebările obişnuite şi prosteşti îi năvăliră pe buze:

„Eşti sigură?”

„Cum poţi să fii sigură?”

„De unde ştiu eu că e copilul lui Michael?”

Dar şi le înfrână. Va avea vreme să se gândească – să se adapteze acestei întorsături atât de incredibile a sorţii.

— Scuză-mă.

Se ridică în picioare şi se duse şchiopătând în sala de operaţiuni.

— Am luat legătura cu Batalionul 3? întrebă el grupul de ofiţeri.

— Doar pentru un minut, şi apoi i-am pierdut din nou. Sunt gata de contraatac, domnule, dar au nevoie de sprijinul artileriei.

— Sunaţi-i din nou pe indivizii de la obuze şi încercaţi să luaţi legătura cu Caithness. Se răsuci către un alt ofiţer din personalul lui. Roger, ce se întâmplă cu Batalionul 1?

— Nicio schimbare, domnule. Au înfrânt două atacuri inamice, dar sunt loviţi de obuzierele germane. Colonel Stevens crede că pot să reziste.

— Foarte bine! mormăi Sean. Parcă încercau să acopere spărturile dintr-un dig, ţinând oceanul cu o mână de lut, dar reuşeau cumva, şi fiecare oră în care rezistau tocea ascuţişul atacului german. Obuzierele sunt cheia, dacă putem să le instalăm suficient de repede. Cum e traficul pe drumul principal?

— Se fluidizează şi merge mai repede, domnule.

Dacă reuşeau să trimită obuzierele acolo unde era nevoie de ele înainte de răsăritul soarelui, vor putea să facă trupele duşmane să plătească amarnic pentru pierderile provocate. I-ar izbi cu forţă, lovindu-i din trei

direcţii, zdrobindu-i cu artileria.

Sean simţi că starea de spirit i se prăbuşea din nou. Acesta era un război al armelor, în cele din urmă totul se reducea la o nenorocită de uzură a armamentului. În prim-planul gândurilor lui, Sean făcea calcule, evalua riscuri şi costuri şi lua decizii, dar în plan secund, făcea alte calcule. Se gândea la fată şi la pretenţiile ei.

În primul rând trebuia să-şi controleze reacţia naturală la ceea ce îi spusese, căci Sean era fiul Angliei victoriene şi pretindea ca toţi oamenii, şi în special propria familie, să trăiască respectând codul care fusese fixat cu un secol înainte. Bineînţeles, de la bărbaţii tineri te puteai aştepta să zboare din floare în floare pe unde se putea – „Domnul mi-e martor, se gândi Sean, şi eu am zburat într-o veselie” – şi rânji jenat amintindu-şi. Dar tinerii decenţi nu se atingeau de tinerele decente, până nu se căsătoreau cu ele.

„Sunt şocat”, îşi dădu el seama şi zâmbi din nou. Ofiţerii din jurul mesei pe care era harta operaţiunilor văzură zâmbetul şi părură nedumeriţi şi neliniştiţi. Oare ce pune la cale diavolul bătrân? se întrebară ei schimbând priviri îngrijorate.

— N-aţi luat încă legătura cu colonel Caithness? îşi acoperi Sean zâmbetul cu o încruntare feroce, şi ofiţerii se aplecară imediat cu sârguinţă asupra sarcinilor lor.

„Sunt şocat!” îşi zise din nou în sinea lui Sean, amuzat în continuare de reacţia sa, dar de data asta nelăsând să i se vadă nimic pe faţă. „Deşi chiar Michael e copilul tău din flori, rodul unei escapade de-a ta. Primul tău născut...” Jalea iscată de moartea lui Michael îl asaltă din nou, dar se stăpâni.

„Fata acum, începu el să se gândească. Este oare chiar gravidă, sau e doar o formă complicată de şantaj?” Nu-i trebuiră mai mult de câteva secunde să se hotărască.

Nu se poate să fi greşit atât de mult în judecarea caracterului ei. Credea cu adevărat că e gravidă. Existau anumite zone ale anatomiei şi ale minţii unei femei pe care Sean le găsea complet stranii, de neînţeles. Învăţase însă că atunci când o fată credea că e gravidă, atunci era clar ca apa de izvor că era. Cum anume ştia, el unul nu reuşea să priceapă, dar era pregătit să accepte că e adevărat. Ei bine, e gravidă, dar oare e copilul lui Michael, sau al unui alt tânăr...

Din nou respinse ideea imediat. E o copilă de familie bună, păzită cu grijă de tatăl ei şi de balaurul acela de guvernantă. Ce e ciudat e că Michael a reuşit să o facă să... Aproape zâmbi din nou amintindu-şi cât de des şi cu câtă îndemânare reuşise şi el în tinereţe, deseori împotriva unor obstacole la fel de teribile. Ingeniozitatea iubirii tinere, clătină el din cap. „Foarte bine, accept şi asta. E copilul lui Michael. Fiul lui Michael!”

Şi abia în clipa aceea îşi permise să simtă bucuria care crescu în el ca apele la flux. Fiul lui Michael! mai trăieşte ceva din Michael! Dar se potoli imediat. „Stai calm, nu e cazul să exagerăm acum. Fata vrea să vină în Africa, dar ce naiba să fac cu ea acolo? Nu pot s-o duc la Emoyeni”. Pentru o clipă, în minte, îi apăru imaginea minunatei sale case de pe deal, *Locul vânturilor* cum se numea în zulusă, pe care o construise pentru soţia lui. Pentru o clipă îl copleşi dorul de casă, de a fi acolo cu ea. Trebui să-şi folosească toate puterile ca să se controleze, concentrându-se asupra problemelor actuale.

Trei – trei fete frumoase, toate trei mândre şi cu voinţă puternică, trăind în aceeaşi casă. Instinctiv ştia că această micuţă franţuzoaică şi fiica lui atât de iubită, dar atât de răsfăţată, se vor lupta una cu alta ca două pisici sălbatice închise într-un sac. Clătină din cap. „Dumnezeule, asta chiar că-i o reţetă pentru dezastru, şi

nici n-aş fi acolo să le pun pe genunchi şi să le bag minţile-n cap. Trebuie să găsesc o soluţie mai bună. Ce naiba – Doamne iartă-mă – să facem cu iepşoara asta gravidă?”

— Domnule! Domnule! îl strigă unul dintre ofiţeri, dându-i receptorul telefonului de teren. Am luat în sfârşit legătura cu domnul colonel Caithness.

Sean îi smulse aparatul din mâini.

— Douglas! strigă el în microfon.

Legătura era slabă, se auzeau şuierături şi scârţâituri din fundal, ca şi cum Douglas Caithness i-ar fi vorbit de pe celălalt ţărm al unui ocean.

— Bună ziua, domnule, tocmai au apărut armele...

— Slavă Domnului, mormăi Sean.

— Le-am desfăşurat pe... Caithness îi dădu coordonatele de pe hartă. Deja au început să tragă şi pare să le fi tăiat puţin din macaroană nemţilor. Mergem într-o razie în zori.

— Douglas, ai grijă, nu vin întăriri din spatele tău, eu n-o să pot să vă sprijin înainte de ora douăsprezece.

— De acord, înţeleg, dar nu putem să-i lăsăm să se regrupeze fără nicio opoziţie.

— Bineînţeles că nu, încuviinţă Sean. Ţine-mă la curent, între timp eu mut mai în faţă încă patru baterii, şi câteva elemente din Batalionul 2, dar n-o să ajungă până la voi înainte de amiază.

— Mulţumesc, domnule, ne vor fi de mare folos.

— Dă-i drumul, atunci! Sean înmână ofiţerului telefonul şi, în timp ce privea cum rearanjau pe hartă acele colorate, găsi şi soluţia la problema lui personală.

Garry... Se gândi la fratele lui geamăn, şi simţi junghiul familiar de vină şi de compasiune. Garrick Courtney, fratele pe care Sean îl ologise.

Se întâmplase cu atât de mulţi ani în urmă, şi cu toate acestea fiecare clipă a acelei zile îngrozitoare era

atât de limpede în mintea lui Sean, încât parcă se întâmplase în acea dimineaţă. Cei doi ştrengari adolescenţi mergeau prin iarba înaltă şi aurie a dealurilor zuluse şi se certau cine să ţină puşca de vânătoare pe care o şterpeliseră din sala de arme a tatălui lor şi pe care o încărcaseră cu alice.

— Eu l-am văzut primul pe inkonka, protestă Garry.

Mergeau să vâneze un mascul bătrân de antilopă inkonka al cărui culcuş îl găsiseră cu o zi înainte.

— Eu m-am gândit să luăm puşca, îi replică Sean, apucând arma şi mai strâns. Aşa că eu o să trag. Şi, bineînţeles, Sean câştigă. Întotdeauna se întâmpla aşa.

Garry îl luă pe Tinker, corcitura de câine de vânătoare, şi dădu ocolul pe după marginea tufărişului des, ca să scoată antilopa din culcuş, unde Sean aştepta cu puşca.

Sean auzi strigătele înăbuşite ale lui Garry de la poalele dealului şi lătratul frenetic al lui Tinker, care mirosise deja animalul speriat. Imediat după aceea, se observă o vânzoleală în iarba înaltă şi coarnele lungi şi galbene ale antilopei inkonka ţâşniră în luminiş, îndreptându-se exact spre creasta dealului, unde Sean stătea întins în iarbă.

În lumina soarelui, masculul de antilopă părea imens, căci îşi înfoiase de spaimă coama încâlcită şi-şi ţinea capul întunecat, cu coarnele grele şi spiralate, ridicat cât de sus putea pe gâtul gros şi puternic. Avea aproape un metru înălţime la nivelul umerilor şi cântărea aproape nouăzeci de kilograme; pe piept şi pe coaste avea dungi şi pete dispuse în modele delicate, palide, ca de cretă pe fondul de un brun-roşcat întunecat. Era o creatură magnifică, rapidă şi extraordinară, cu coarnele ascuţite ca nişte suliţe cu care putea sfâşia burta unui om – şi se năpusti direct spre Sean.

Sean trase primul foc de pe ţeavă; era atât de aproape, încât încărcătura de alice lovi animalul ca un glonţ solid şi pătrunse prin piept până în plămâni şi inimă. Animalul mugi şi se prăbuşi, lovind din picioare şi behăind, alunecând în jos pe panta dealului, iar copitele negre şi ascuţite izbeau cu disperare pământul pietros.

— L-am nimerit! urlă Sean, sărind în picioare din ascunzişul lui. L-am nimerit din prima. Garry! L-am nimerit!

Garry şi câinele se apropiară cu toată viteza prin iarba aurie şi aspră de la poalele dealului. Se luară la întrecere care să ajungă primul la animalul muribund. Sean avea în mâini puşca; a doua ţeavă era încărcată încă, piedica era ridicată, şi cum alerga fără să se uite la picioare alunecă pe o piatră şi căzu la pământ. Arma îi zbură din mâini. Sean se lovi cu umărul de o piatră şi în clipa aceea a doua ţeavă a puştii se descărcă într-o bubuitură asurzitoare.

Sean se ridică imediat înapoi în picioare şi-l văzu pe Garry lângă antilopa moartă, scâncind de durere. Aproape toată încărcătura de alice îi intrase în picior, de foarte aproape. Îl lovise sub genunchi, iar carnea nu-i mai era decât fâşii roşii presărate cu cioburi albe de os şi o fântână arteziană de sânge strălucitor în lumina soarelui.

„Săracul Garry”, se gândi Sean. Acum nu mai e decât un olog singuratic cu un singur picior. Femeia pe care Sean o lăsase grea, şi cu care se însurase Garry înainte să se nască Michael, înnebunise în cele din urmă din cauza propriei ei uri şi amărăciuni, şi murise în incendiul provocat de ea însăşi. Acum se dusese şi Michael, şi Garry nu mai avea nimic – nimic în afară de cărţile şi de mâzgălelile lui.

„O să i-o trimit pe fata asta isteaţă şi vioaie şi pe copilul ei nenăscut”. Soluţia aceasta atât de simplă îl copleşi pentru o clipă cu un val de uşurare. „În sfârşit pot

să-mi răscumpăr cumva tot ce i-am făcut până acum. O să-i trimit propriul meu nepot, copilul care aş vrea atât de mult să-mi spună bunicule, i-l voi trimite ca plată parţială”.

Se întoarse cu spatele la hartă şi intră şchiopătând în odaia unde îl aştepta fata.

Când intră, aceasta se ridică în picioare şi rămase tăcută, privindu-l cu mâinile încleştate timid în faţă, iar Sean îi văzu în ochii negri îngrijorarea şi frica de a fi respinsă, şi observă felul în care îi tremura buza de jos, aşteptându-i sentinţa.

Sean închise uşa în urma lui, se duse la ea şi-i luă mâinile micuţe şi fine în labele lui imense şi păroase, se aplecă şi o sărută cu blândeţe. Barba lui îi zgârie obrazul moale, dar Centaine suspină de uşurare şi-şi aruncă amândouă braţele în jurul lui.

— Îmi pare rău, draga mea, zise el. M-ai luat prin surprindere. A trebuit pur şi simplu să stau o clipă să mă obişnuiesc cu ideea. Sean o îmbrăţişă – dar cu foarte mare grijă, căci misterul graviditătţii era unul dintre puţinele lucruri care îl intimidau pe Sean Courtney, dându-i o senzaţie de veneraţie şi de teamă nelămurită. Apoi o aşeză la loc în scaun.

— Pot să merg în Africa? Centaine zâmbea, deşi în colţul ochilor îi tremurau încă lacrimi.

— Da, sigur că da, acolo e casa dumitale acum, căci în ceea ce mă priveşte eşti soţia lui Michael. Aşa că locul dumitale e în Africa.

— Sunt atât de fericită, îi zise ea încet, dar era mai mult decât simplă fericire. Era o senzaţie vastă de siguranţă şi protecţie, aura de putere şi forţă a acestui bărbat acoperind-o ca un scut.

„Eşti soţia lui Michael”, îi spusese el. Faptul că Sean recunoscuse cu voce tare ceea ce credea şi ea, faptul că îi oferise o asemenea validare, o făcea să simtă că e un

adevăr de necontestat.

— Uite ce-o să fac. Submarinele germane au făcut prăpăd în flota noastră. Aşa că cea mai sigură cale pentru tine este să te îmbarci pe o navă spital de la Crucea Roşie, care pleacă direct din porturile din Canalul Mânecii.

— Anna... îl întrerupse Centaine rapid.

— Da, bineînţeles, va trebui să meargă cu dumneata. Voi aranja şi asta. Amândouă veţi fi infirmiere medicale voluntare, şi mă tem că va trebui să lucraţi pe tot parcursul călătoriei.

Centaine încuviinţă nerăbdătoare.

— Tatăl lui Michael, fratele meu, Garrick Courtney... începu Sean.

— Da, da! Michael mi-a povestit totul despre el. E un mare erou – a câştigat Crucea Angliei de la regina Victoria pentru curajul său în bătălia împotriva zuluşilor, îl întrerupse entuziastă Centaine. Şi e un învăţat care scrie cărţi de istorie.

Sean clipi auzind această descriere a bietului Garry, dar bineînţeles că din punct de vedere strict factual era adevărat, aşa că dădu aprobator din cap.

— Este, de asemenea, o persoană extrem de blajină şi generoasă, un văduv care tocmai şi-a pierdut şi unicul fiu... Cei doi avură un moment de înţelegere aproape telepatică; deşi Centaine ştia adevărul, de acum înainte Michael va fi numit întotdeauna fiul lui Garrick Courtney. Michael a fost toată viaţa lui, reluă generalul, şi noi doi ştim ce înseamnă această pierdere, căci am suferit-o şi noi în aceeaşi măsură.

Ochii lui Centaine sclipiră din cauza lacrimilor şi-şi apucă între dinţi buza de jos, încuviinţând din cap cu vehemenţă.

— Îi voi trimite o telegramă. Va fi la Cape Town să vă aştepte când va ancora pachebotul. Îţi voi da şi o scrisoare

pe care să i-o dai din partea mea. Poţi să fii sigură de primirea lui bună şi de protecţia lui, atât pentru dumneata, cât şi pentru copilul lui Michael.

— Fiul lui Michael, zise Centaine cu fermitate. Dar o să vă văd şi pe dumneavoastră din când în când, domnule general? întrebă ea apoi cu şovăială.

— Deseori, o asigură Sean, aplecându-se înainte să o prindă de mână. Probabil mai des decât vei dori.

După aceea lucrurile se precipitară; cu timpul, Centaine avea să afle că aşa se întâmpla întotdeauna când era vorba de Sean Courtney.

Nu mai rămase decât cinci zile la mănăstire, dar în această perioadă trupele Aliate de la Mort Homme ţinură piept atacului înverşunat al germanilor într-o luptă sângeroasă şi încăpăţânată, iar odată ce linia fu stabilizată şi consolidată, Sean avu câteva ore libere în fiecare zi pe care să le petreacă alături de ea.

Cinară împreună în fiecare seară, iar generalul răspunse cu răbdare şi bunăvoinţă nenumăratelor ei întrebări despre Africa, despre oamenii şi animalele de acolo, despre familia Courtney şi membrii ei. În general vorbeau în engleză, dar când nu găsea un cuvânt, Centaine trecea iar pe flamandă. La sfârşitul meselor îi pregătea trabucul şi i-l aprindea, îi turna coniac şi apoi se aşeza iar lângă el, vorbind în continuare până venea Anna să o ducă la culcare, sau era chemat Sean în sala de operaţiuni; Centaine se apropia de el şi se ridica pe vârfuri ca s-o poată săruta, cu o asemenea inocenţă de copil, încât Sean se trezi că ura gândul că se apropia clipa plecării ei.

John Pearce le aduse Annei şi lui Centaine uniformele de infirmiere. Aveau văluri albe şi un şorţ cu bretele albe purtat peste un sarafan albastru-cenuşiu, iar Centaine şi Anna le aranjară puţin, mâinile lor pricepute dând puţină

cochetărie costumelor fără formă, ca nişte saci.

Sosi în cele din urmă şi ora plecării; Sangane le încărcă puţinele bagaje în Rolls-Royce, iar Sean Courtney coborî treptele mănăstirii, posomorât şi sever din cauza durerii despărţirii.

— Ai grijă de ea, îi ordonă el Annei, iar Anna se încruntă, iritată pe drept cuvânt la auzul unui sfat atât de inutil.

— Voi fi în port să vă aştept când veniţi acasă, îi promise Centaine, şi Sean se încruntă de jenă şi plăcere când Centaine se ridică pe vârfuri şi-l sărută în faţa ofiţerilor săi. Se uită după maşina care se îndepărta cu fata întoarsă la fereastra din spate şi făcându-i semn cu mâna, apoi se dezmetici şi reveni brusc la ofiţerii săi.

— Ei bine, domnilor, la ce vă holbaţi – suntem la război aici, nu la picnicul şcolii de duminică, ce naiba!

Apoi urcă tropăind scările, furios pe sine însuşi pentru că simţea deja atât de dureros cât de dor îi era de fată.

Pachebotul *Protea Castle* fusese înainte nava de poştă a companiei Union Castle Line. Era un vapor de linie rapid, cu trei coşuri, care operase pe ruta dintre Cape şi Southampton înainte de-a fi transformat în navă spital şi revopsit într-un alb imaculat cu mai multe cruci roşii desenate pe laterale şi pe coşuri.

Se găsea acum în bazinul portului interior Calais, pregătit pentru îmbarcarea pasagerilor pentru călătoria spre sud – nişte pasageri complet diferiţi de şuvoiul de călători eleganţi care îi umpluseră listele de voiaj înainte de război. Cinci vagoane de tren fuseseră manevrate pe platforma debarcaderului şi din ele şiroia un şuvoi jalnic de oameni, care traversa platforma până la pachebot şi apoi urca încet pe scările spre cele două intrări, de la pupa şi provă.

Aceştia erau într-adevăr drojdia războiului. Fuseseră refuzaţi de examinatorii medicali întrucât suferiseră răni atât de grave, încât nu mai puteau fi peticiţi suficient nici cât să hrănească Forţa Expediţionară Britanică, un adevărat Baal devorator de oameni.

Aveau să fie o mie două sute de oameni la bord în această călătorie spre sud, iar la întoarcere, pachebotul *Protea Castle* urma să fie revopsit în culorile de camuflaj ale unei nave obişnuite de război, aducând o nouă încărcătură de tineri bărbaţi, sănătoşi şi viteji, pentru un sejur în iadul din tranşeele Franţei de nord.

Centaine rămase în picioare lângă Rolls-Royce în faţa platformei de îmbarcare, uitându-se împietrită de tristeţe şi descurajare la această legiune zdrenţuită care se îmbarca. Erau tineri cu picioare sau braţe amputate, celor norocoşi fiindu-le retezate membrele mai jos de genunchi sau cot. Treceau legănat pe debarcader, în cârje, sau cu mâneca goală a hainei prinsă în ace de piept.

Apoi veneau la rând orbii, conduşi de tovarăşii lor, cazurile de coloane vertebrale rupte, căraţi pe tărgi, victimele gazelor, cu mucoasele nasului şi ale gâtului arse, apoi cei cu nervii distruşi, care tremurau, aveau convulsii şi-şi dădeau ochii peste cap, victimele arsurilor cu monstruoase cicatrici, de un roz lucios, care le contractau membrele în poziţii absurde sau îi făceau să-şi ţină capul aproape lipit de piept, aşa că erau contorsionaţi şi răsuciţi ca nişte cocoşaţi.

— Vii să ne ajuţi aici, dragă? îi zise unul dintre brancardieri văzându-i uniforma, şi Centaine se trezi ca din transă.

Se întoarse către şoferul zulus.

— O să-l găsesc pe tatăl tău – Mbejane?...

— Mbejane! încuviinţă Sangane zâmbind, încântat că pronunţase numele corect.

— Şi-i voi transmite mesajul.

— Du-te în pace, domnişoară.

Centaine îi strânse mâna, apoi îşi luă geamantanul de la el şi, urmată de Anna, se grăbiră la noile lor îndatoriri.

Încărcarea răniţilor continuă toată noaptea, şi abia când se încheie, cu puţin înainte de răsăritul soarelui, se simţiră libere să plece să-şi caute cabina alocată.

Medicul militar şef era un maior cu chipul mohorât, şi era evident că primise vorbă de foarte de sus despre ele.

— Unde-aţi fost? întrebă el când Centaine se prezentă la cabina lui. V-am aşteptat de ieri la amiază. Pornim în două ore.

— Am fost aici de ieri la amiază, jos, pe puntea C, l-am ajutat pe doctorul Solomon.

— Ar fi trebuit să veniţi să-mi raportaţi mie, le răspunse el cu răceală. Nu puteţi pur şi simplu să vă plimbaţi alandala pe navă pe unde vă convine vouă. Eu sunt răspunzător în faţa domnului general... se întrerupse brusc şi continuă pe o altă linie: Şi-n plus de asta, puntea C este pentru celelalte grade.

— *Pardon?* Prin practică, engleza lui Centaine se îmbunătăţise imens, însă mulţi termeni îi erau încă străini.

— Alte grade, nu ofiţeri. De acum înainte veţi lucra numai cu ofiţeri. Nu aveţi voie să mergeţi pe punţile de jos – nu aveţi voie, repetă el încet, de parcă vorbea cu un copil retardat. Mă exprim suficient de clar?

Centaine era obosită şi nu era obişnuită să fie tratată în felul acesta.

— Oamenii aceia de jos sunt răniţi la fel de tare ca ofiţerii, îi spuse ea furioasă. Sângerează şi mor exact ca ofiţerii.

Maiorul clipi şi se lăsă pe spătarul scaunului. Avea o fiică de o vârstă cu fâţa asta franţuzoaică, dar ea n-ar fi

îndrăznit niciodată să-i răspundă în felul acesta.

— Văd, domnişoară, că o să fii o adevărată belea, zise el ameninţător. Nu mi-a plăcut ideea să aducem doamne la bord – am ştiut eu că nu vom avea decât necazuri din cauza asta. Ascultă aici la mine. O să aveţi cabina exact vizavi de-a mea, îi arătă prin uşa deschisă. O să vă prezentaţi domnului doctor Stewart şi o să lucraţi la ordinele lui. O să mâncaţi în popota ofiţerilor, şi pe punţile de jos nu aveţi voie să mergeţi. Vreau să vă purtaţi cu cea mai mare decenţă întotdeauna, şi vă asigur că n-o să vă scap din ochi.

După această introducere atât de neagră, cabina alocată ei şi Annei se dovedi o surpriză încântătoare, şi bănui din nou că era mâna generalului Sean Courtney. Aveau un apartament care ar fi costat 200 de guinee înainte de război, cu două paturi alăturate şi nu suprapuse, un mic salonaş cu o canapea, fotolii şi un birou de scris, cu propria baie cu duş şi toaletă, toate decorate cu gust, în nuanţe pale.

Centaine se trânti pe pat şi se lăsă cu capul pe pernă, suspinând încântată.

— Anna, sunt prea obosită să mă mai dezbrac.

— Treci în cămaşa de noapte, îi porunci Anna. Şi nu uita să te speli pe dinţi.

Le trezi sunetul sirenei de alarmă, apoi o explozie de şuierături însoţite de bătăi cu pumnul în uşa cabinei. Nava ieşise deja din port, vibrând din cauza motoarelor şi a valurilor înalte prin care trecea.

După primele momente de panică, aflară de la steward că era un exerciţiu de instrucţie. Se îmbrăcară rapid, îşi încheiară chingile de la vestele voluminoase de salvare, apoi alergară pe scările de tambuchi până pe covertă şi găsiră locul bărcii lor de salvare.

Nava tocmai trecuse de dig şi intra în Canal. Era o

dimineaţă ceţoasă şi cenuşie, iar vântul sufla cu putere, îngheţat, aşa că se auzi un murmur general de uşurare când se sună sfârşitul exerciţiului, iar micul dejun se servi în sala de mese de la clasa întâi, care fusese transformată în popota ofiţerilor pentru răniţii care puteau să umble.

Intrarea lui Centaine provocă oarecare tulburare. Foarte puţini ofiţeri ştiau că la bord se afla o fată frumoasă şi nu reuşiră să-şi ascundă încântarea. Toţi încercară, prin diverse tertipuri care mai de care mai ingenioase sau caraghioase, să obţină un loc lângă ea, dar foarte curând secundul navei, profitând de faptul că în momentul acela căpitanul era încă pe covertă, se folosi de gradul său pentru a o instala pe Centaine la dreapta sa; fata era înconjurată de o duzină de domni atenţi şi săritori, iar Anna se aşeză faţă în faţă cu ea, încruntată pe tot parcursul mesei, ca un buldog de pază.

Toţi ofiţerii navei erau britanici, dar pacienţii erau din Colonii, căci *Protea Castle* urma să meargă spre răsărit după ce înconjura Capul Bunei Speranţe. În jurul lui Centaine erau aşezaţi un căpitan din Cavaleria Uşoară Australiană, care-şi pierduse o mână, doi neozeenlandezi, unul cu un petic negru de pirat peste ochiul lipsă, celălalt cu un picior de lemn la fel de pirateresc, un tânăr din Rhodesia numit Jonathan Ballantyne, care câştigase o Cruce Militară la Somme, dar o plătise cu o rafală de mitralieră încasată drept în stomac, precum şi alţi tineri înflăcăraţi care îşi pierduseră diverse părţi din corp.

O copleşiră cu mâncare de la bufet.

— Nu, nu, nu pot mânca un mic dejun englezesc întreg, o să devin grasă şi urâtă ca un porc. Şi fremătă de încântare auzindu-le protestele unanime.

Războiul începuse când Centaine nu avea decât paisprezece ani şi, cu toţi tinerii plecaţi, nu cunoscuse încă niciodată plăcerea de a fi înconjurată de o hoardă de

admiratori.

Îl văzu pe medicul militar şef încruntându-se la ea de la masa căpitanului, şi atât ca să-i facă în ciudă, cât şi pentru propriul amuzament, se apucă să fie cât mai drăguţă cu tinerii din jur. Deşi simţi un fior de vinovăţie că nu era întru totul fidelă memoriei lui Michael, se consolă singură: „E datoria mea, sunt pacienţii mei. O infirmieră trebuie să fie bună cu pacienţii ei”.

Aşa că le zâmbi şi râse cu ei, iar tinerii erau jenant de dornici să-i atragă atenţia, să-i facă mici servicii şi să-i răspundă la întrebări.

— De ce nu avem escortă? întrebă ea. Nu e periculos să navigăm *en plein soleil* – în plină zi? Am auzit de *Rewa.*

Rewa era nava-spital britanică, având 300 de răniţi la bord, care fusese torpilată de un submarin german în Canalul Bristol la 4 ianuarie, în acel an. Din fericire nava fusese abandonată şi nu se pierduseră decât trei vieţi, dar cântărise greu pentru propaganda antigermană. În aproape toate locurile publice se afişaseră postere cu titlul „Ceea ce *Capa Roşie* e pentru un taur, e *Crucea Roşie* pentru nemţi”, urmată de o descriere grafică a atrocităţii.

Întrebarea lui Centaine precipită o dezbatere însufleţită în jurul mesei.

— *Rewa* a fost torpilată noaptea, sublinie Jonathan Ballantyne. Comandantul submarinului probabil nici n-a văzut crucile roşii.

— Oh, vezi-ţi de treabă! Indivizii ăia cu submarinele sunt nişte măcelari absoluţi...

— Nu sunt de acord. Şi ei sunt nişte tipi obişnuiţi, exact aşa ca tine şi ca mine. Căpitanul navei, evident, crede şi el tot aşa – de aceea traversăm zona cea mai periculoasă din canal în miezul zilei, ca submarinele să vadă bine însemnele Crucii Roşii. Cred c-o să ne lase în pace, când o să vadă ce suntem.

— Prostii, blestemaţii de nemţi şi-ar torpila propriile soacre...

— Şi eu, dacă chiar vrei să ştii!

— Nava înaintează cu douăzeci şi două de noduri, o asigură secundul pe Centaine. Submarinele germane pot să atingă doar şapte noduri când sunt scufundate. Ar trebui să fie direct pe traiectoria noastră ca să aibă cea mai mică şansă să ne lovească. Şansele sunt de un milion la una, domnişoară, nu trebuie să vă îngrijoraţi deloc. Pur şi simplu bucuraţi-vă de călătorie.

Un tânăr doctor înalt, cu umeri rotunzi şi un aer blând de cărturar, cu ochelari cu rame de oţel, veni în faţa lui Centaine când aceasta se ridica de la masă.

— Sunt doctorul Archibald Stewart, soră de Thiry, iar maiorul Wright v-a pus sub comanda mea.

Centaine descoperi că-i plăcea noul apelativ, „sora de Thiry” suna foarte profesionist. Dar nu era la fel de sigură că-i plăcea ideea să fie sub comanda cuiva.

— Aveţi instrucţie medicală sau de infirmieră? continuă doctorul Stewart, şi simpatia iniţială a lui Centaine pentru el păli considerabil. O dăduse de gol în primele câteva secunde, şi încă în faţa noilor ei admiratori. Clătină din cap, încercând să nu facă mărturisirea mult prea publică, dar doctorul continuă fără nicio remuşcare: M-am gândit eu. O studie cu neîncredere, şi păru brusc să realizeze că e jenată. Nu vă faceţi griji, datoria cea mai importantă a unei infirmiere e să îmbunătăţească starea de spirit a pacienţilor. Din câte am văzut până acum, sunteţi foarte bună la asta. Cred că vă voi numi şefă la buna dispoziţie, dar numai pe puntea A. Ordine clare de la maiorul Wright. Numai puntea A.

Numirea dată de doctorul Archibald Stewart se dovedi a fi extrem de inspirată. Încă de mică, talentele organizatorice ale lui Centaine fuseseră cizelate de

activităţile impuse de gospodărirea castelului de la Mort Homme, unde fusese doamna castelului, dar şi ajutor de menajeră. Aşa că acum manipulă aproape fără efort grupul de tineri care se adunase în jurul ei.

Vasul *Protea Castle* avea o bibliotecă de mai multe mii de volume şi Centaine institui rapid un sistem de distribuire şi de colectare a cărţilor către pacienţii imobilizaţi în pat, şi un orar de lecturi pentru orbii şi analfabeţii din rândurile oamenilor de pe punţile inferioare. Aranjă de asemenea concerte, turnee de jocuri de cărţi şi de societate – contele fusese un jucător excelent de bridge şi o învăţase şi pe ea multe trucuri.

Echipa ei de asistenţi în risipirea plictiselii – schilozi cu un singur ochi, o mână sau un picior – se întrecea pentru a-i câştiga aprobarea şi a-i face servicii, iar pacienţii din şirurile de paturi apelau la zeci de tertipuri pentru a o face să stea mai mult lângă ei când îşi făcea vizitele neoficiale în fiecare dimineaţă.

Printre pacienţi se găsea un căpitan al Puşcaşilor de Munte din Natal, care fusese în convoiul de ambulanţe în timpul retragerii de la Mort Homme, şi care o întâmpină extaziat de prima dată când intră în salonul lor, cu braţele pline de cărţi.

— Razăde-soare! E chiar Raza-de-soare! şi porecla o urmă peste tot pe navă.

„Sora Razăde-soare”. Când până şi medicul militar şef, maiorul Wright, cel care de obicei era atât de morocănos, îi spuse într-o zi Razăde-soare, Centaine fu adoptată de navă în mod unanim.

În aceste circumstanţe nu prea avea timp de jelit, dar în fiecare seară, chiar înainte să se pregătească de somn, Centaine se întindea în întuneric şi invoca în minte imaginea lui Michael, împreunându-şi mâinile pe burtă.

„Fiul nostru, Michel, fiul nostru!” rostea ea în gând.

Lăsară în urmă cerul mohorât şi apa neagră şi violentă a Golfului Biscay, intrând în valurile lungi şi înspumate, iar în faţa vaporului peştii zburători alunecau exact ca nişte monede de argint peste suprafaţa albastră, de catifea, a oceanului.

La latitudinea de 30 de grade nord, tânărul şi elegantul căpitan Jonathan Ballantyne, care moştenise de la tatăl său, Sir Ralph Ballantyne, primul ministru al Rhodesiei, o fermă de vite de 100.000 de acri, o ceru pe Centaine în căsătorie.

— Parcă-l aud pe bietul *papa,* îl imită Centaine pe conte, atât de exact încât ochii Annei se umbriră. „O sută de mii de acri, copilă rea şi nebună ce eşti. *Tiens alors!* Cum poţi să refuzi o sută de mii de acri?”

După aceea cererile în căsătorie deveniră o adevărată epidemie – chiar şi doctorul Archibald Stewart, superiorul ei direct, clipind prin ochelarii săi cu rame metalice şi transpirând de emoţie, îi recită bâlbâindu-se un discurs special pregătit, şi arătă mai degrabă uşurat decât deprimat când Centaine îl sărută pe amândoi obrajii, într-un refuz politicos.

La ecuator Centaine îl convinse pe maiorul Wright să se îmbrace în costumaţia Regelui Neptun, şi ceremonia de trecere fu marcată de o stare generală de veselie şi de un număr imens de ofiţeri şi de soldaţi beţi turtă. Centaine însăşi se dovedi a fi principala atracţie, îmbrăcată într-un costum de sirenă făcut chiar de ea. Anna protestase vehement din cauza *decolte*ului, deşi o ajută să-l coasă, dar toţi cei de la bord îl adorară, fluierară, aplaudară şi bătură din picioare, şi imediat după trecerea ecuatorului izbucni o nouă rafală de cereri în căsătorie.

Anna pufnea şi bombănea, dar în secret era foarte mulţumită de schimbările pe care le vedea în tânăra ei protejată. Centaine se schimba în faţa ochilor ei, din fată

devenind tânără femeie. Începea şi să înflorească, fizic, datorită sarcinii. Pielea ei fină căpătă un luciu sidefiu, iar trupul îşi pierdu ultimele vestigii de stângăcie adolescentină, împlinindu-i-se fără să-şi piardă din graţia firească.

Cu toate astea existau schimbări chiar mai puternice – căpăta din ce în ce mai multă încredere în sine şi dovedea o capacitate crescută de a-şi impune punctul de vedere, devenea conştientă de propriile puteri şi daruri, pe care de-abia acum începea să le folosească la întregul lor potenţial. Anna ştiuse că Centaine era o bună imitatoare, putând să treacă de la accentul meridional al lui Jacques, băiatul de grajd, la valona cameristei şi apoi imediat la pariziana intelectuală a profesorului de muzică, dar acum observă că avea un talent pentru limbi ce nu fusese încă niciodată testat. Centaine vorbea deja o engleză atât de fluentă, încât putea face diferenţa între accentul australian şi cel sud-african şi engleza pură de Oxford, folosindu-le cu o precizie uimitoare. Când îi salută pe australieni cu un „Zâuaa!” cu accent de vagabond, aceştia izbucniră în şuierături şi aplauze de încântare.

Anna ştiuse şi că Centaine se pricepea bine la numere şi la bani. Preluase responsabilitatea registrelor financiare ale familiei când administratorul moşiei fugise la Paris, în primele luni de la începutul războiului, iar Anna se minunase de capacitatea ei de a calcula o coloană lungă de cifre pur şi simplu trecând cu stiloul de-a lungul ei, fără să numere încet pe degete şi fără să-şi mişte buzele, ceea ce Anna considera a fi cu totul miraculos.

Acum Centaine demonstră aceeaşi perspicacitate. Deveni partenera maiorului Wright la masa de bridge şi cei doi formară o pereche formidabilă, iar partea ei din câştig o lăsă cu gura căscată de uimire pe Anna, care de fapt nu aproba jocurile de noroc. Centaine reinvesti câştigurile.

Împreună cu Jonathan Ballantyne şi cu doctorul Stevens jucau vârtos, luând partea leului din pariurile, cursele şi licitaţiile zilnice de pe navă. Pe când treceau ecuatorul, Centaine adăugase deja aproape încă două sute de lire sterline în aur la ludovicii pe care îi salvaseră de la castel.

Anna fusese întotdeauna de părere că Centaine citea prea mult.

— O să-ţi strici ochii, o avertizase ea de nenumărate ori, dar niciodată nu realizase cât de vaste erau cunoştinţele pe care Centaine le acumulase din aceste cărţi, până când o auzi demonstrându-le în conversaţii şi dezbateri. Rezista pe poziţii chiar şi împotriva unor oponenţi formidabili, cum era doctorul Archibald Stewart, şi totuşi Anna observă că era suficient de şireată cât să nu-şi facă publicul duşman lăudându-se în mod ostentativ cu ceea ce învăţase, şi de obicei încheia o dezbatere pe o notă conciliatoare care-i permitea victimei ei masculine să se retragă cu demnitatea doar puţin şifonată.

„Da, da, încuviinţa în sinea ei Anna cu satisfacţie, privind cum fetiţa ei înflorea şi se deschidea ca o minunată floare tropicală în lumina soarelui. E fată deşteaptă, exact aşa ca maică-sa”.

Se părea că Centaine chiar avea o nevoie fizică de căldură şi lumină naturală. Îşi întorcea faţa către soare de fiecare dată când era pe covertă.

— Oh, Anna, cât de mult am urât frigul şi ploaia. Nu-i aşa că e minunat aici?

— Te urâţeşti toată, uite ce maronie eşti deja, o avertiză Anna. O doamnă nu trebuie să arate aşa.

Dar Centaine îşi analiză gânditoare braţele.

— Nu sunt maronii, Anna, sunt aurii!

Centaine citise atât de mult şi întrebase atât de mulţi oameni, încât părea să cunoască deja emisfera sudică înspre care mergea acum nava lor. O trezea noaptea pe

Anna şi o ducea cu ea pe covertă ca să stea de faţă ca însoţitoare, în timp ce ofiţerul de gardă îi arăta stelele sudice. Şi în ciuda orei târzii, Anna era uluită de splendoarea acestui cer care se dezvăluia din ce în ce mai mult cu fiecare noapte ce trecea.

— Uite, Anna, în sfârşit se vede Achernar! Era steaua specială a lui Michel. Ar trebui ca toţi să avem o stea specială, aşa zicea el, şi mi-a ales şi mie una.

— Care? întrebă Anna. Care e steaua ta?

— Acrux. Acolo! Cea mai strălucitoare stea din Crucea Sudului. Nimic nu stă între ea şi steaua lui Michel, în afară de pivotul întregii lumi, Polul Sud ceresc. Mi-a zis că între noi vom ţine axul pământului. Nu-i aşa că e romantic, Anna?

— Aiureli romantice, pufni Anna, şi în secret regretă că ei nu-i spusese niciun bărbat asemenea lucruri.

Anna observă de asemenea la tânăra ei protejată un talent care părea să le pună în umbră pe toate celelalte. Era capacitatea de a-i face pe oameni să o asculte. Era absolut extraordinar să vezi bărbaţi ca maiorul Wright şi căpitanul vasului *Protea Castle* ascultând în linişte şi cu mare atenţie când Centaine vorbea cu seriozitate, fără ca pe faţa lor să se aştearnă acel zâmbet indulgent şi atât de enervant, specific masculin.

„Nu e decât o copilă, se minuna Anna. Şi totuşi o tratează ca pe o femeie – nu, nu, mai mult încă, încep să o trateze ca pe un egal”.

Acest lucru era într-adevăr uluitor. Iată, aceşti bărbaţi acordau unei tinere fete respectul pe care mii de alte femei, cu Emmeline Pankhurst şi Annie Kenney în frunte, se luptaseră atât de mult pentru a-l obţine, provocând incendii, aruncându-se în vâltoarea curselor de cai, făcând greva foamei şi îndurând condamnări la închisoare – şi totul în zadar până atunci.

Centaine îi făcea pe bărbaţi să o asculte şi foarte des îi convingea să facă tot ceea ce voia, deşi nu se dădea în lături de la trucurile sexuale şirete pe care femeile din toate timpurile au fost de-atâtea ori obligate să le folosească. Centaine ajungea la scopul propus adăugând logică, argumente convingătoare şi forţa caracterului. Toate acestea, combinate cu un zâmbet atrăgător şi cu privirea directă a ochilor ei negri şi pătrunzători, o făceau irezistibilă. De exemplu nu-i luă decât cinci zile ca să-l facă pe maiorul Wright să anuleze ordinul prin care nu îi permitea accesul decât pe puntea „A”.

Deşi Centaine avea zilele ocupate până la ultimul minuţel, nu pierdu din vedere nicio clipă care îi era de fapt destinaţia finală. Cu fiecare zi care trecea, creştea şi dorinţa ei să vadă pentru prima dată pământul pe care se născuse Michael şi unde urma să se nască propriul fiu.

Oricât de ocupată era, nu pierdea niciodată verificarea de la amiază; cu câteva minute înainte de ora douăsprezece alerga pe platformă până pe covertă şi ajungea ca un vârtej, cu fusta largă a uniformei fluturând în jurul ei, zicând repezit şi aproape fără suflare:

— Permiteţi să urc pe punte, domnule?

Şi ofiţerul de gardă, care o aştepta, o saluta milităreşte.

— Permisiune acordată. Ai sosit chiar la timp, Rază-de-soare.

După aceea Centaine îi privea fascinată pe ofiţerii de navigaţie care stăteau în picioare pe pintenul punţii cu sextantele ridicate şi verificau poziţia soarelui la amiază, calculând după aceea distanţa parcursă în ziua aceea şi poziţia navei, pe care le marcau pe diagramă.

— Uite aici suntem, Rază-de-soare, 17 grade şi 23 de minute sud. O sută şaizeci de mile nautice la nord-vest de gura fluviului Cunene. Cape Town e la patru zile distanţă,

cu ajutorul vântului şi al lui Dumnezeu.

Centaine studie cu atenţie harta.

— Deci suntem deja pe coasta Africii de Sud?

— Nu, nu! Asta e Africa de Vest germană – a fost una dintre coloniile Kaiserului, până acum doi ani, când au capturat-o sud-africanii.

— Cum arată – jungle? Savane?

— Nu au ei aşa noroc, Rază-de-soare, e unul dintre deşerturile cele mai bătute de Dumnezeu din întreaga lume.

Centaine ieşi din sala hărţilor şi urcă iar pe punte, de unde privi lung spre est, către marele continent care era încă departe, dincolo de orizontul de ape.

— Oh, de-abia aştept să ajungem odată!

Calul acesta era un animal de deşert, strămoşii săi purtaseră regi şi şefi de triburi beduine peste pustiurile arzătoare ale Africii. Spiţa lui fusese strămutată de cruciaţi la miazănoapte, în climatele mai reci ale Europei, şi apoi sute de ani mai târziu urmaşii săi fuseseră aduşi înapoi în Africa de expediţia colonială a Germaniei, debarcând în portul Luderitzbucht în escadrele de cavalerie ale lui Bismarck. În Africa, aceşti cai fuseseră încrucişaţi iar şi iar cu vânjoşii cai miţoşi ai burilor şi cu ai hotentoţilor, căliţi în deşert, până se ivise acest animal, o creatură perfect adaptată mediului aspru şi sarcinilor care i se dădeau.

Avea nările largi şi capul fin al genului său arab, copite late spatulate ca să aibă aderenţă bună pe solul moale al deşertului, plămâni uriaşi în pieptul masiv, o culoare cafenie, palidă, pentru a face faţă razelor cele mai puternice ale soarelui, o blană zburlită care să-l protejeze atât de focul arzător al amiezii cât şi de frigul pătrunzător al nopţilor deşertului, şi picioarele şi inima puternice ca să-şi poată purta călăreţul până la îndepărtatele orizonturi albe şi dincolo de ele.

Bărbatul care-l călărea se trăgea, de asemenea, din spiţe diferite şi, asemenea calului său, era o creatură a deşertului şi a pământurilor nesfârşite.

Mama sa venise din Berlin când tatăl ei fusese numit adjunctul comandantului forţelor armate germane în Africa de Vest. Aici întâlnise şi, în ciuda opoziţiei din partea familiei ei, se măritase cu un tânăr bur, a cărui familie era bogată doar în pământ şi spirit. Lothar era singurul copil rezultat din această unire, şi la insistenţele mamei fusese trimis înapoi în Germania să-şi desăvârşească acolo educaţia. Se dovedise bun la carte, dar izbucnirea Războiului Burilor îi întrerupsese studiile. Mama lui auzi prima dată de intenţia lui de a se înrola în trupele burilor când reveni neanunţat în Windhoek. Familia ei era războinică, aşa că se simţi teribil de mândră văzându-l pe Lothar plecând călare, cu un servitor hotentot şi trei cai de rezervă, ca să-şi caute tatăl.

Lothar îl găsi pe tatăl lui în Magersfontein, unde era deja angajat în luptă alături de unchiul lui Lothar, Koos De La Rey, legendarul comandant de oşti bur, şi fu iniţiat în lupte două zile mai târziu, când britanicii încercară să forţeze trecerea prin dealurile Magersfontein şi să ridice asediul de la Kimberley.

Lothar De La Rey avea exact paisprezece ani şi cinci zile la începutul bătăliei şi omorî primul englez în dimineaţa aceea, înainte de ora şase. Fusese o ţintă mai puţin dificilă decât cele pe care le avusese până atunci, sute de antilope kudu gonind şi amestecându-se prin iarba înaltă.

Un grup de cinci sute de ţintaşi aleşi pe sprânceană se plasase pe parapetul tranşeei de la poalele dealurilor Magersfontein. Lothar făcea şi el parte din acest grup de elită, şi ajutase de asemenea la săpatul tranşeei. Ideea săpării unui şanţ unde să se ascundă li se păruse la

început dezgustătoare burilor, care în mod esenţial erau călăreţi şi adorau atacurile rapide şi vaste. Dar generalul De La Rey îi convinsese să încerce această nouă tactică, iar şirurile de infanterişti englezi, care înaintau destul de rapid, intraseră fără să bănuiască nimic chiar în linia de tragere a burilor, în lumina înşelătoare a zorilor de zi.

Trupele care înaintau spre zona unde aştepta Lothar erau conduse de un bărbat puternic şi solid, cu mustăţi groase, roşii ca focul. Mergea cu paşi mari, la aproape opt metri înaintea liniei, îmbrăcat cu un kilt ce se legăna voios în vânt, cu o cască tropicală pusă şmechereşte peste un ochi şi ţinându-şi în mâna dreaptă sabia scoasă din teacă.

Răsări soarele peste dealurile Magersfontein şi lumina sa coaptă şi portocalie inundă stepa întinsă şi pustie. Lumină rândurile de munteni scoţieni ca un efect de scenă – perfecte pentru trasul la ţintă – şi burii măsuraseră distanţa de tragere de la tranşee şi o marcaseră cu pietre.

Lothar ţinti drept în mijlocul frunţii englezului, dar avea o stranie reticenţă, asemenea bărbaţilor din jurul lui de altfel, căci i se părea mai degrabă o crimă. Apoi, aproape de una singură, puşca Mauser îi lovi umărul şi trosnetul împuşcăturii păru să vină de foarte departe. Casca din capul ofiţerului britanic se rostogoli pe pământ. Bărbatul se dădu un pas înapoi şi îşi ridică braţele în aer. Lui Lothar i se păru că sunetul glonţului zdrobindu-i craniul semăna cu cel al unui pepene verde copt ce se sparge pe o pardoseală de piatră. Soldatul scăpă din mână sabia şi în timp ce cădea la pământ lama sclipi în lumina soarelui, apoi, cu o piruetă lentă şi elegantă, britanicul se prăbuşi în iarba aspră şi scundă.

Toată ziua aceea sute de scoţieni zăcură la pământ, ţintuiţi în faţa tranşeelor. Niciunul nu îndrăznea să-şi ridice capul, căci puştile care aşteptau la o sută de paşi de unde

stăteau ei întinşi erau mânuite de unii dintre cei mai buni ţintaşi din lume.

Soarele african le arse dosul genunchilor, pe care kilturile scurte nu îi acopereau, iar pielea li se umflă şi crăpă ca fructele prea coapte.

Muntenii scoţieni răniţi strigau după apă şi câţiva buri din tranşee le aruncară sticlele lor, dar erau prea departe şi nu ajunseră la ei.

Deşi Lothar omorâse de atunci peste cincizeci de oameni, aceea era ziua pe care avea să şi-o amintească toată viaţa. O considera ca fiind ziua în care devenise bărbat.

Lothar nu se număra printre cei ce-şi aruncaseră sticlele de apă. De fapt îi împuşcase mortal pe doi dintre englezii care se târâseră pe burtă să ajungă la sticle. Ura lui pentru englezi – învăţată atât de la mama, cât şi de la tatăl său – începu cu adevărat să înflorească în ziua aceea şi ajunse să dea rod în anii care urmară.

Englezii îi vânau, pe el şi pe tatăl lui, ca pe nişte fiare sălbatice pe toată întinderea stepei. Mătuşa lui iubită şi trei verişoare îi muriră în taberele de concentrare engleze, atinse de difterie, dar Lothar se convinsese singur că englezii puseseră oase de peşte în pâinea pe care o dădeau femeilor de buri ca să le sfâşie gâtul. Era un obicei al englezilor, să ducă război împotriva femeilor, a fetelor şi a copiilor.

El, tatăl şi unchii lui luptară mult după ce îşi pierduseră şi ultima speranţă de victorie – „Ultimii încăpăţânaţi”, cum îşi spuneau singuri cu mândrie. Când ceilalţi se duseră să se predea englezilor la Vereeniging, înfometaţi de ajunseseră schelete umblătoare, bolnavi de dizenterie şi acoperiţi de răni ulceroase cărora le spuneau bube de stepă, provocate de foame şi de condiţiile aspre, îmbrăcaţi în zdrenţe şi pânză de sac, cu doar trei gloanţe

de persoană rămase în banduliere, Petrus De La Rey şi fiul său Lothar nu se duseseră cu ei.

— Domnul Dumnezeul neamului meu mi-e martor la acest legământ, zise Petrus, stând drept şi cu capul descoperit în mijlocul stepei nesfârşite, alături de fiul său Lothar, care avea şaptesprezece ani. Războiul împotriva englezilor nu se va sfârşi niciodată. Asta jur în faţa ta, Doamne, Stăpâne al Israelului.

După aceea puse Biblia legată în piele neagră în mâinile lui Lothar şi-l puse să facă acelaşi legământ.

— Războiul împotriva englezilor nu se va sfârşi niciodată... Lothar rămase alături de tatăl său şi împreună îi blestemară pe trădători, pe laşii care nu mai voiau să lupte, pe Louis Botha şi pe Jannie Smuts, chiar şi pe Koos De La Rey. Voi, care v-aţi vândut neamul filistinilor, fie să vă trăiţi viaţa sub jugul englezilor şi să ardeţi toţi în iad pentru zece mii de ani.

După aceea tată şi fiu le întoarseră spatele, încălecară şi porniră la galop spre pământul vast şi arid aflat în stăpânirea Germaniei imperiale, lăsându-i pe ceilalţi să facă pace cu Anglia.

Pentru că atât tatăl, cât şi fiul erau puternici, căliţi, harnici şi înzestraţi cu şiretenie şi curaj natural, pentru că mama lui Lothar provenea dintr-o familie germană de vază, cu relaţii excelente şi destul de înstărită, familia prosperă în Africa de Sud-Vest germană.

Petrus De La Rey, tatăl lui Lothar, era un inginer autodidact, cu o ingeniozitate şi îndemânare remarcabile. Când nu ştia ceva, improviza după proverbul: *N Boer maak altyd ii plan* – un bur face întotdeauna un plan. Prin cunoştinţele soţiei sale obţinu un contract pentru reconstrucţia digului portului Luderitzbucht apoi, când îl termină cu succes, alt contract pentru construcţia liniei de cale ferată la nord de râul Orange, până la Windhoek,

capitala Sud-Vestului german. Îl învăţă şi pe Lothar cunoştinţele sale inginereşti. Băiatul învăţă rapid, şi la vârsta de douăzeci şi unu de ani era deja partener cu drepturi egale în compania de construcţii şi drumuri numită De La Rey şi Fiul.

Mama sa, Christina De La Rey, alese o tânără germană de familie bună, blondă şi frumuşică, şi o scoase în mod diplomatic în calea fiului ei, astfel că cei doi se căsătoriră înainte ca Lothar să împlinească douăzeci şi unu de ani. Fata îi născu lui Lothar un băieţel blond minunat, pe care Lothar îl adora.

Dar englezii intervenira din nou în vieţile lor, ameninţând să arunce întreaga lume în război, prin opoziţia faţă de ambiţiile legitime ale imperiului german. Lothar şi tatăl său se duseră la guvernatorul Seitz cu oferta de a construi pe propria cheltuială nişte depozite de provizii în zonele îndepărtate ale teritoriului ce urma să fie folosit de forţele germane ca să reziste invaziei engleze, pe care o aşteptau cu toţii din partea Uniunii Africii de Sud, guvernată în acel moment de trădătorii şi vânzătorii de neam Smuts şi Louis Botha.

Un căpitan german de navă din Windhoek recunoscu imediat valoarea ofertei lui De La Rey şi-l convinse pe guvernator să accepte. Îi duse pe nava sa pe tată şi fiu de-a lungul acelui litoral îngrozitor care-şi merita cu prisosinţă numele de Coasta Scheletelor, pentru a alege un loc pentru baza de realimentare cu combustibil şi provizii pentru navele germane, care să facă faţă chiar şi în cazul în care porturile Luderitzbucht şi Walvis Bay erau capturate de forţele unioniste.

Descoperiră un golf îndepărtat, bine protejat, la cinci sute de kilometri la nord de micile aşezări din Walvis Bay şi Swakopmund, un loc la care era aproape imposibil de ajuns de pe uscat, fiind păzit din toate direcţiile de

deşertul arzător, încărcară un vapor mic de coastă cu proviziile pe care le primiseră în secret de la Bremerhaven, transportate de o navă germană de croazieră. Erau 500 de tone de păcură în containere de 44 de galoane, piese de rezervă pentru motoare, mâncare conservată, arme de mână şi muniţie, obuze navale de 22 de centimetri şi 14 torpile acustice Mark VII, pentru reînarmarea submarinelor germane, în caz că trebuiau să opereze în acea zonă a oceanului. Transportară aceste provizii la ţărm şi le îngropară în dunele uriaşe de nisip, apoi acoperiră şlepurile cu un strat protector de smoală şi le îngropară laolaltă cu proviziile.

Alegerea şi stabilirea acestei baze secrete de aprovizionare avu loc cu doar câteva săptămâni înainte ca arhiducele Franz Ferdinand să fie asasinat la Sarajevo, ceea ce l-a obligat pe Kaiser să-i atace pe revoluţionarii sârbi pentru a proteja interesele imperiului german. Franţa şi Marea Britanie se folosiră imediat de acest pretext pentru a precipita războiul pe care şi-l doreau de multă vreme.

Lothar şi tatăl lui îşi înşeuară caii, îşi adunară servitorii hotentoţi, îşi sărutară de rămas-bun femeile şi pe fiul lui Lothar şi porniră din nou la luptă împotriva englezilor şi a lacheilor unionişti. Şase sute de bărbaţi călăreau sub comanda generalului bur Maritz şi când ajunseră la râul Orange îşi construiră o tabără militară – *laager* – şi aşteptară momentul cel mai bun pentru atac.

În fiecare zi veneau să li se alăture şi alţi oameni înarmaţi – bărbaţi mândri, duri şi bărboşi, luptători neînfricaţi, cu puştile Mauser pe umeri şi bandulierele de muniţii încrucişate pe piepturile late. După fiecare bun venit plin de veselie, schimbau veşti, şi toate erau bune.

Foştii tovarăşi se reuneau la strigătul de „Comando!” Burii refuzau pacea trădătoare negociată cu englezii de

către Botha şi Smuts. Toţi foştii generali buri reveneau pe câmpul de luptă. De Wet îşi avea tabăra în Mushroom Valley, Kemp era la Treurfontein cu opt sute de oameni, Beyers şi Fourie ieşiseră şi ei la luptă de partea Germaniei, declarând război Angliei.

Smuts şi Botha nu păreau să dorească precipitarea conflictului, căci şaptezeci la sută din forţele Uniunii erau soldaţi de naţionalitate olandeză. Îi implorau pe rebeli, şi încercau să cadă la învoială cu ei, trimiţând soli la taberele lor, prosternânduse în faţa lor în încercarea de a evita vărsarea de sânge, dar cu fiecare zi ce trecea forţele rebele creşteau, din ce în ce mai puternice şi mai încrezătoare.

Apoi, într-o bună zi, sosi un mesaj de la Windhoek adus în viteză peste deşert de un călăreţ. Era un mesaj de la Kaiserul însuşi, retransmis prin guvernatorul Seitz.

Amiralul Graf Von Spee cu escadrila lui de crucişătoare de luptă câştigase o bătălie navală teribilă la Coronei, pe coasta chiliană. Kaiserul îi ordonase lui Von Spee să înconjoare Capul Horn şi să traverseze Atlanticul de Sud pentru a bombarda şi a forţa o blocadă asupra porturilor Africii de Sud în sprijinul rebeliunii lor contra Angliei şi a Uniunii.

Aşa că aclamară şi cântară sub soarele năprasnic de deşert, uniţi şi încrezători în cauza lor, siguri de victorie. Nu aşteptau decât sosirea ultimilor generali buri care să li se alăture şi apoi aveau să pornească în marş spre Pretoria.

Unchiul lui Lothar, Koos De La Rey, îmbătrânit şi nesigur pe el, încă nu venise. Tatăl lui Lothar îi trimisese mesaje, îndemnându-l să-şi facă datoria, dar acesta ezita, influenţat de oratoria înşelătoare a lui Jannie Smuts şi a iubirii şi a loialităţii lui greşit îndreptate către Louis Botha.

Koen Brits era celălalt conducător bur pe care îl

aşteptau, un gigant de granit, înalt de un metru nouăzeci şi şapte, care putea să bea o sticlă din cel mai tare Cape Smoke aşa cum un om mai slab bea o cană de suc de ghimbir, să ridice un bou de plug de pe picioare, să scuipe zeamă de tutun la douăzeci de paşi număraţi şi să nimerească o antilopă în goană cu un foc de Mauser de la două sute de paşi. Aveau nevoie de el, căci o mie de bărbaţi erau gata să-l urmeze în luptă în momentul în care se decidea încotro să pornească.

Dar Jannie Smuts îi trimise acestui om remarcabil un mesaj: „Cheamă-ţi comandoul, Oom Koen, şi călăreşte alături de mine". Răspunsul veni imediat*., Ja,* prietene, suntem călare şi gata de drum – dar cu cine luptăm, cu Germania sau cu Anglia?" Şi în felul acesta îl pierdură pe Brits în favoarea unioniştilor.

Koos De La Rey, mergând după aceea la o întâlnire finală cu Jannie Smuts, în urma căreia să ia o decizie, dădu peste o barieră a poliţiei înainte de intrarea în Pretoria şi-şi instrui şoferul să treacă cu maşina chiar prin ea. Poliţiştii îl împuşcară în cap. În felul acesta îl pierdură şi pe De La Rey.

Bineînţeles că Jannie Smuts, diavol rece şi şiret ce era, avea o scuză. Spunea că ordonase ridicarea barierei poliţiei pentru a împiedica o bandă faimoasă de hoţi de bancă, banda Poster, să fugă din zonă, şi că poliţia deschisese focul dintr-o confuzie. Cu toate astea, rebelii ştiau foarte bine ce se întâmplase. Tatăl lui Lothar plânse în văzul tuturor când află vestea despre uciderea fratelui său, şi toţi îşi dădură seama că nu mai puteau să dea înapoi, că nu mai aveau nicio şansă de tratative, că de acum înainte vor trebui să câştige numai prin forţa armelor lor.

La început planul era ca toate comandourile rebele să se alăture lui Maritz pe râul Orange, dar subestimaseră

mobilitatea forţelor ce li se opuneau, care le erau superioare datorită maşinilor cu motor pe benzină. Uitaseră, de asemenea, că Botha şi Smuts demonstraseră deja că erau cei mai competenţi dintre toţi generalii buri. Când în sfârşit se porniră, cei doi acţionară cu viteza ucigaşă a unor şerpi mamba înfuriaţi.

Îl prinseră pe De Wet în Mushroom Valley şi-i zdrobiră trupele cu artilerie şi mitraliere. Numărul morţilor fu copleşitor şi De Wet fugi în Kalahari, urmărit de Koen Brits cu o coloană motorizată care-l captură la Waterburg, în deşert.

După aceea unioniştii veniră înapoi şi-l atacară pe Beyers lângă Rustenberg. Când văzu că pierduse, Beyers încercă să scape trecând înot râul Vaal. Şireturile cizmelor i se încâlciră şi-i găsiră cadavrul trei zile mai târziu pe mal, în aval.

Pe râul Orange, Lothar şi tatăl său aşteptau măcelul inevitabil, dar veştile rele ajunseră la ei înaintea unioniştilor.

Amiralul englez Sir Doveton Sturdee îl interceptase pe Von Spee în dreptul Insulelor Falkland şi-i scufundase marile crucişătoare *Scharnhorst* şi *Gneisenau,* precum şi tot restul escadrilei, pierzând doar zece marinari britanici. Speranţa rebelilor se scufundă odată cu flota germană.

Cu toate astea, când unioniştii veniră, rebelii luptară cu îndârjire şi încăpăţânare, deşi în zadar. Tatăl lui Lothar primi un glonţ în burtă, iar Lothar îl cără în braţe de pe câmpul de luptă, încercând să traverseze deşertul şi să-l ducă înapoi, la Windhoek, unde Christina putea avea grijă de el. Făcură opt sute de kilometri prin pustiul fără apă. Durerea bătrânului era atât de groaznică, încât Lothar plânse pentru el; rana se infectă de la conţinutul intestinelor perforate şi necrozate, astfel că mirosul oribil atrăgea hienele, care urlau în fiecare noapte în apropierea

focului de tabără.

Dar era un bătrân dârz şi puternic şi-i trebuiră multe zile să moară.

— Promite-mi, fiule, îi ceru el cu ultima suflare, care mirosea deja a moarte – promite-mi că războiul cu englezii nu se va sfârşi niciodată.

— Îţi promit, tată. Lothar se aplecă şi-l sărută pe obraz, iar bătrânul îi zâmbi şi închise ochii.

Lothar îl îngropă sub o tufă, în mijlocul pustietăţii; îl îngropă adânc, ca să nu fie mirosit de hiene şi scos la suprafaţă. După aceea încălecă şi se întoarse acasă la Windhoek.

Colonelul Franke, comandantul german, recunoscu valoarea lui Lothar şi-i ceru să alcătuiască o echipă de cercetaşi. Lothar adună un mic grup de buri vânjoşi, colonişti germani, hotentoţi Bondelswart şi negri din triburi şi-i luă cu el în deşert să pândească sosirea trupelor unioniste.

Smuts şi Botha veniră cu 45.000 de oameni, debarcând la Swakopmund şi Luderitzbucht. De acolo înaintară spre inima ţării, folosindu-se de tacticile lor obişnuite – marşuri forţate fulgerătoare, deseori fără apă pe distanţe enorme, atacuri din două direcţii şi mişcări de încercuire, folosindu-se de maşinile nou-nouţe cu benzină în acelaşi fel în care se folosiseră de cai, în timpul Războiului Burilor. Împotriva acestei armate Franke avea 8.000 de soldaţi germani cu care să apere un teritoriu de peste 780.000 de kilometri pătraţi, cu o linie de coastă de 1.600 de kilometri.

Lothar şi cercetaşii săi se luptară cu unionştii cu o tactică proprie – otrăvind izvoarele de apă în faţa trupelor unioniste, dinamitând liniile de cale ferată, înconjurându-i şi atacându-le transporturile de aprovizionare, punând la cale ambuscade şi plantând mine de teren, atacând

noaptea sau în zori, alungându-le caii, forţând oamenii dincolo de orice limite de rezistenţă.

Însă totul se dovedi zadarnic. Botha şi Smuts prinseră micuţa armată germană între ei şi cu pierderi de doar 530 de oameni, îl forţară pe colonelul Franke să se predea necondiţionat –, dar nu şi pe Lothar De La Rey. Pentru a onora promisiunea făcută tatălui său, acesta îşi luă ce-i mai rămăsese din trupa de cercetaşi şi plecară spre nord, adâncindu-se în savana de temut, pentru a continua lupta.

Mama lui Lothar, Christina, precum şi soţia şi copilul acestuia fură închişi în lagărul amenajat de unionişti la Windhoek pentru cetăţenii de naţionalitate germană, şi toţi trei muriră acolo.

Pieriră din cauza unei epidemii de febră tifoidă, dar Lothar De La Rey ştia cine era vinovat pentru morţile lor; adânc în deşert îşi strânse ura în inimă şi o hrăni, căci nu mai avea nimic altceva. Familia fusese măcelărită de englezi şi averea confiscată. Ura era singurul combustibil care-l putea mâna înainte.

Şi acum se gândea la familia sa ucisă, stând în picioare lângă calul său pe creasta uneia din cele mai înalte dune, uitându-se la apele verzi ale Oceanului Atlantic, văzând în lumina dimineţii cum se ridicau aburi din undele curentului Benguela.

Chipul mamei lui părea să se ridice din vălătucii de ceaţă din faţa lui. Fusese o femeie frumoasă. Înaltă şi impunătoare, cu un păr blond şi des care-i ajungea până la genunchi când şi-l despletea, dar pe care-l purta de obicei în cozi împletite şi groase, răsucite în vârful capului pentru a-i pune în evidenţă statura. Avea ochii aurii, cu privirea directă şi rece a unei femele de leopard.

Putea să cânte ca o Valkyrie wagneriană şi-i insuflase lui Lothar dragostea pentru muzică, învăţătură şi artă. Tot

de la ea moştenise şi frumuseţea fizică, trăsăturile teutonice clasice şi pletele dese şi ondulate care îi atârnau până la umeri de sub pălăria cu boruri largi, ornată cu un mănunchi unduitor de pene de struţ înfipte şmechereşte sub panglică. Părul său avea culoarea bronzului proaspăt turnat, exact ca al Christinei, dar ochii aurii ca de leopard cu care scruta acum ceţurile argintii ale curentului Benguela aveau sprâncene groase şi negre.

Frumuseţea acestei privelişti îl emoţionă pe Lothar precum o muzică; ca nişte viori cântând Mozart – îi insufla acelaşi sentiment de melancolie mistică până-n străfundul sufletului. Apa era verde şi liniştită, nici măcar o undă nu-i tulbura luciul catifelat. Sunetul profund şi blând al oceanului creştea şi scădea ca răsuflarea întregii firi. De-a lungul ţărmului se adunaseră însă depozite dense de varec întunecat, care absorbeau mişcarea mării, astfel că spargerea valurilor nu făcea spumă albă. Stratul de varec dansa un menuet lent şi graţios, ondulându-se şi legănându-se în ritmul oceanului.

Golful avea colţuri de stâncă, despicate în forme aspre, geometrice, pătate cu alb de pescăruşii şi focile care se încălzeau la soare pe ele. Pielea focilor lucea în lumina soarelui filtrată prin ceaţă şi ţipetele lor bizare, ca nişte trompete, se auzeau până departe în aerul fără vânt, ajungând până pe creasta dunei înalte, unde stătea Lothar, mult deasupra lor.

Gâtul golfului nu era acoperit cu stânci, ci cu plaje cafenii, de culoarea blănii de leu, iar în spatele primei dune era prinsă ca în capcană o lagună vastă înconjurată de stufăriş unduitor, singura pată de verde din întreg peisajul. În apele sale puţin adânci se bălăceau cârduri de flamingo cu picioare subţiri şi lungi. Rozul miraculos al penajului lor ardea ca un foc nepământean, distrăgând privirea lui Lothar de la cercetarea oceanului.

Păsările flamingo nu erau singurele păsări din lagună. Mai erau şi cârduri de pelicani şi egrete albe, bâtlani albaştri singuratici şi o legiune de păsări mai mici, tot cu picioare lungi şi subţiri, scotocind după mâncare prin apele mustind de viaţă.

Dunele pe care aştepta Lothar se înălţau ca spinarea crestată a unui şarpe monstruos, care se răsucea şi se contorsiona de-a lungul ţărmului, ridicându-se la mai mult de o sută cincizeci de metri înălţime pe fundalul cerului ceţos, cu masa lor mereu schimbătoare şi neliniştită, sculptată de briza mării în încolăciri moi ca de plastic topit sau vârfuri ascuţite ca de cuţit.

Dintr-odată, departe în adâncul mării, se văzu o mişcare bruscă şi întunecată, iar suprafaţa verde şi mătăsoasă căpătă culoarea metalului cenuşiu de armă. Lothar simţi o tresărire nervoasă şi prin vene îi fulgeră un fior de anticipaţie, aţintindu-şi privirea într-acolo. Oare apăruse în sfârşit motivul pentru care stătuse de veghe de atâtea săptămâni obositoare? îşi ridică binoclul atârnat de o curea în jurul gâtului şi fu copleşit de amărăciunea dezamăgirii.

Ceea ce văzuse nu era decât un banc de peşti, dar ce banc! Vârful masei vii atingea suprafaţa apei, dar chiar sub ochii lui restul bancului se ridică să se hrănească cu planctonul verde şi bogat, iar mişcarea se răspândi cât de departe vedea cu ochii, până la marginea vălătucilor de ceaţă, la cinci kilometri distanţă; oceanul fierbea şi clocotea de viaţă. Era un banc de sardele lat de opt kilometri, fiecare peşte nefiind mai lung de o palmă, dar în număr atât de mare, generau împreună puterea necesară să mişte oceanul.

Pe deasupra acestei mulţimi uriaşe, ţipau, se roteau, plonjau în apă şi aruncau în aer trâmbe albe de spumă gâştele de mare cu capetele galbene şi pescăruşii isterici.

Escadrile de foci atacau înainte şi înapoi, ca o cavalerie a mării, spărgând suprafaţa apei cu urme albe de spumă, înfruptându-se din masa argintie de peşti; în acest haos apărură înotătoarele triunghiulare ale marilor rechini, trecând într-o mişcare lină şi impunătoare, asemenea vapoarelor.

Lothar rămase o oră întreagă privind cu încântare şi apoi, brusc, ca la un semnal, întreaga masă vie vibră şi în câteva minute deasupra oceanului domni din nou tăcerea. Singura mişcare era unduirea blajină a valurilor şi a vălătucilor bancurile argintii de ceaţă, care fluturau molatice în lumina soarelui deasupra tărâmului apelor.

Lothar îşi priponi calul, îşi scoase o carte din desagi şi se aşeză pe nisipul cald. La fiecare câteva minute îşi ridica privirea din carte, dar orele trecură una după alta şi în cele din urmă se ridică în picioare, se întinse şi se duse la cal, încheindu-şi veghea fără roade de pe ziua aceea. Cu un picior în scări, făcu o pauză, aruncându-şi pentru ultima dată privirea peste întinderea mării, pătată de roşul carmin şi de bronzul mat al apusului de soare.

Dar chiar sub privirea lui, marea se deschise şi dinăuntru se ridică o formă enormă şi întunecată, asemenea unui monstru marin, mai mare decât toate vietăţile oceanului. Era ud şi sclipea sub razele soarelui, iar apa strălucitoare se scurgea de pe punţile şi flancurile de oţel.

— În sfârşit! strigă Lothar cu uşurare şi entuziasm. Deja credeam că n-o să mai vină.

Studie cu aviditate prin binoclu vasul lung şi negru, atât de sinistru. Văzu scoicile şi algele care murdăreau carena. Era de multă vreme pe mare şi urmele stihiilor înfruntate se puteau observa cu uşurinţă. Numărul de înregistrare de pe turnul înalt şi conic era aproape şters. U-32, citi Lothar cu greutate, şi imediat îi atrase atenţia

activitatea de pe puntea de manevră a submarinului.

O echipă de tunari se năpusti pe punte printr-una din trape, alergând la tunul de lângă proră. Nu voiau să rişte nimic. Lothar văzu ţeava tunului îndreptându-se în direcţia lui, gata să răspundă oricărui gest agresiv de pe ţărm. Pe turnul de cârmă apărură câteva capete de oameni cu binocluri îndreptate spre el.

Lothar căută în grabă racheta de semnalizare din desagi. Semnalul roşu sclipitor se arcui peste ape şi submarinul îi răspunse imediat cu o altă rachetă de semnalizare care se înălţă spre cer cu o coadă de fum în urma ei.

Lothar se aruncă în şaua calului şi-l îndemnă peste marginea dunei. Dar alunecară, şi calul trebui să se lase pe picioarele din spate, aducând nisipul din jur într-o cascadă şuierătoare şi înşelătoare până la poalele dunei.

Ajunşi jos, Lothar îşi lăsă calul să se ridice şi apoi îl îndemnă la goană peste plaja umedă, fluturându-şi pălăria în aer şi ridicându-se în scări, strigând şi râzând. Goni astfel până la tabăra de la marginea lagunei şi sări din şa. Alergă de la un adăpost primitiv de crengi şi pânză de sac la altul, trăgându-şi oamenii afară, lovindu-i cu piciorul pe cei care se înfăşuraseră în pături să doarmă.

— Au venit, şopârle adormite ce sunteţi. Au venit, pui de şacali de deşert. Haideţi! Mişcaţi-vă fundul înainte să vă putrezească.

Lothar adunase o trupă foarte neobişnuită de ucigaşi: herero înalţi şi muşchiuloşi, hotentoţi cu pielea galbenă şi ochii migdalaţi, korana aspri şi şireţi, ovambos chipeşi, purtând podoabe tribale şi diverse prăzi de război – mantale de piele moale, tăbăcită, de antilopă kudu sau zebră, cu pene de struţ sau tunici şi căşti de uniformă de la soldaţii unionişti pe care îi omorâseră. Înarmaţi cu puşti Manlicher, Mauser, Martini Henry şi Lee-Enfield de calibrul

303, cu cuţite şi suliţe, erau sălbatici şi imprevizibili ca deşertul care îi zămislise. Nu spuneau „stăpâne” decât unui singur bărbat; dacă oricare altul ar fi ridicat un deget împotriva lor sau ar fi îndrăznit să-i îndemne cu piciorul, i-ar fi tăiat gâtul sau i-ar fi tras un glonţ în cap, dar Lothar De La Rey îi lovi cu picioarele ca să-i urnească şi-i împinse cu lovituri de pumn pe cei mai leneşi dintre ei.

— Mişcaţi-vă, mâncători de balegă de hienă, c-o să v-atace englezii înainte s-apucaţi să vă scărpinaţi de păduchi.

Cele două şlepuri erau ascunse între trestii. Veniseră împreună cu restul proviziilor în acele zile ameţitoare de dinainte de izbucnirea războiului. În săptămânile de când aşteptau submarinul, oamenii lui le călăfătuiseră şi fasonaseră role din lemnele ce împânzeau plajele, aduse de valuri.

La îndemnul lui Lothar bărbaţii începură să tragă şlepurile robuste de lemn dintre trestii, câte douăzeci de bărbaţi chinuindu-se de fiecare parte, căci erau foarte grele. Fuseseră construite să poată căra patruzeci de tone de guano fiecare, şi puţeau încă din cauza excrementelor de păsări marine. Erau foarte late şi, din cauza greutăţii enorme, rolele de lemn se cufundară în nisipul cafeniu.

Lăsară cele două şlepuri la marginea apei şi se grăbiră înapoi la poalele dunei, unde erau îngropate containerele de păcură. Le scoaseră cu greu din nisipul umed şi le rostogoliră de-a lungul plajei. Lothar fixase deja un trepied de tachelaj şi ridicară containerele pe şlepuri cu frânghii şi scripeţi. În timp ce ei lucrau, lumina dispăru încet şi submarinul se contopi cu întunecimea oceanului.

— Toată lumea să vină să ajute la lansarea la apă! zbieră Lothar şi oamenii ieşiră mişunând din întuneric şi începură să scandeze un cântec de muncă, trăgând toţi deodată de frânghii, şi de fiecare dată şlepul încărcat se

mişca doar câţiva centimetri, până ajunse la apa care-l înălţă, îl făcu să alunece înainte şi apoi să plutească liber.

Lothar stătea în picioare la proră ţinând un felinar ridicat, iar vâslaşii duseră şlepul scufundat aproape până la copastie de greu ce era, prin apele reci şi întunecate. O lampă de semnalizare le indica direcţia în întunericul din faţă şi dintr-odată masa înaltă şi întunecată a submarinului ieşi la iveală din noapte, iar şlepul se ciocni de el. Marinarii germani erau pregătiţi cu frânghii de acostare şi unul dintre ei îi întinse lui Lothar un braţ, cât să-l ajute să urce pe panta abruptă de oţel.

Căpitanul submarinului îl aştepta pe punte.

— *Unterseeboot Kapitän* Kurt Kohler, zise el lovindu-şi călcâiele cizmelor şi salutându-l milităreşte, după care făcu un pas înainte să dea mâna cu Lothar. Sunt foarte bucuros să vă văd, *Herr* De La Rey, nu mai aveam păcură decât pentru două zile.

La lumina de pe punte, Lothar văzu că faţa căpitanului de submarin era uscăţivă şi pielea avea paloarea aceea ca de ceară a creaturilor care trăiesc multă vreme departe de lumină. Ochii i se adânciseră în orbite şi gura semăna cu o cicatrice lăsată de sabie. Lothar îşi dădu seama că avea în faţă un om care ajunsese să cunoască îndeaproape moartea şi frica din adâncimile secrete şi întunecate ale apelor.

— Aţi navigat cu succes, *Herr Kapitän?*

— Numărăm o sută douăzeci şi şase de zile pe mare şi douăzeci şi şase de mii de tone în vase inamice, spuse căpitanul.

— Cu ajutorul lui Dumnezeu, încă douăzeci şi şase de mii de tone, sugeră Lothar.

— Cu ajutorul lui Dumnezeu şi al păcurii dumitale, încuviinţă căpitanul şi aruncă o privire la puntea unde erau urcate la bord primele containere. După aceea se întoarse

iar spre Lothar. Aveţi şi torpile? întrebă el.

— Fiţi liniştiţi, îl asigură Lothar. Torpilele sunt pregătite, dar m-am gândit că e mai prudent să realimentaţi prima dată şi abia apoi să vă reînarmaţi.

— Desigur. Niciunul din ei nu trebuia să spună cu voce tare ce consecinţe ar suferi submarinul dacă ar fi prins de o navă de război engleză cu rezervoarele de combustibil goale lângă un ţărm duşman. Mai am nişte *schnapps,* schimbă subiectul căpitanul. Şi eu şi ofiţerii mei am fi onoraţi...

Lothar coborî pe scăriţa de oţel până în burta submarinului şi simţi că-i vine să vomite. Duhoarea era atât de puternică încât părea solidă, şi se întrebă cum putea cineva să o îndure mai mult de câteva minute. Era mirosul a şaizeci de bărbaţi care trăiau luni întregi închişi într-un spaţiu mic, fără soare şi aer proaspăt, fără nicio modalitate să-şi spele hainele sau corpul. Era mirosul umezelii omniprezente şi a ciupercilor care dădeau uniformelor o nuanţă verzuie, făcându-le să putrezească chiar în timp ce erau purtate, duhoarea păcurii fierbinţi şi a santinei, a mâncării prăjite şi a transpiraţiei bolnăvicioase de frică, mirosul lipicios al aşternuturilor de pat în care se dormea de 126 de zile şi nopţi, a şosetelor şi a cizmelor care nu erau niciodată schimbate şi putoarea găleţilor de toaletă care nu puteau fi golite decât o dată la fiecare douăzeci şi patru de ore.

Lothar îşi ascunse dezgustul, pocnind din călcâie şi înclinându-se când tânărul căpitan îl prezentă subalternilor lui. Puntea de deasupra era atât de joasă, încât Lothar trebui să-şi aplece capul, iar spaţiul de trecere era atât de îngust, încât doi bărbaţi trebuiau să se întoarcă lateral ca să poată trece deodată. Încercă să-şi imagineze cum ar fi să trăiască în aceste condiţii şi simţi cum îl trece o sudoare îngheţată.

— Aveţi vreo informaţie despre vreun transport inamic, *Herr* De La Rey? îl întrebă căpitanul turnând câte o măsură minusculă de şnaps în fiecare pahar de cristal şi oftând când din sticlă căzu şi ultima picătură.

— Regret că trebuie să recunosc, dar informaţiile mele sunt vechi de şapte zile. Lothar îi salută pe ofiţeri cu paharul ridicat şi după ce toţi îşi goliră paharele continuă: Nava de transport de trupe *Auckland* a ancorat la Durban acum opt zile pentru realimentare. Are la bord 2000 de infanterişti din Noua Zeenlandă şi trebuia să ridice ancora la 15 ale lunii...

Existau mulţi simpatizanţi în serviciul civil al Uniunii Africii de Sud, bărbaţi şi femei ai căror taţi şi familii luptaseră în Războiul Burilor şi călăriseră alături de Maritz şi De Wet împotriva trupelor unioniste. Mulţi dintre ei aveau rude arestate, închise şi chiar executate pentru trădare când Smuts şi Botha zdrobiseră rebeliunea. Mulţi erau angajaţi la Căile Ferate ale Africii de Sud şi la Autoritatea Portuară, alţii aveau poziţii-cheie în Departamentul de Poştă şi Telegrafie. În felul acesta se adunau informaţii care erau apoi încifrate şi transmise agenţilor germani şi activiştilor rebeli prin propria reţea de comunicaţii a guvernului Uniunii.

Lothar recită o listă de sosiri şi porniri din porturile Africii de Sud şi-şi ceru din nou iertare.

— Informaţiile pe care le am sunt primite la staţia de telegraf de la Okahandja, dar oamenilor mei le trebuie cinci sau chiar şapte zile să mi le aducă prin deşert.

— Înţeleg, dădu din cap căpitanul german. Informaţiile pe care mi le-ai dat îmi vor fi totuşi de un real folos în alcătuirea planului pentru următoarea etapă a operaţiunilor. Îşi ridică privirea de la harta pe care marcase dispunerea navelor duşmane după indicaţiile date de Lothar şi observă pentru prima dată starea de

disconfort a oaspetelui său. La suprafaţă îşi menţinu expresia atentă şi politicoasă, dar în sinea lui jubilă răutăcios.

„Ah, marele erou, frumos ca o vedetă de operă, atât de viteaz acolo în câmpul larg, cu vântul în plete şi soarele strălucind deasupra capului, ce-aş vrea să te iau cu mine şi să te învăţ ce înseamnă cu adevărat curajul şi sacrificiul! gândi el. Cum ţi-ar plăcea să auzi focul continuu de artilerie al distrugătoarelor englezeşti care te vânează, cum ţi-ar plăcea să auzi clinchetul focosului torpilei ucigaşe care se scufundă spre tine? Oh, ce mi-ar plăcea să te văd cum te schimbi la faţă când explozia zguduie autoclava de presiune, apa intră prin crăpături şi se sting luminile. Cum ţi-ar plăcea să miroşi cum faci pe tine de frică în întuneric şi să simţi cum îţi curge urina fierbinte printre picioare?”

Dar în loc de asta zâmbi şi murmură:

— Aş vrea să pot să-ţi mai ofer un pahar de şnaps...

— Nu, nu! refuză Lothar oferta imediat. Creatura asta cu faţa de cadavru şi vasul său duhnitor îl dezgustau şi-l făceau să-i vină rău. Ai fost extrem de amabil. Trebuie să merg la ţărm să supraveghez încărcarea. Nu poţi să ai încredere în aceşti *schwarzes* – negrotei. Toţi sunt nişte javre leneşe şi hoţi din naştere. Nu înţeleg decât biciul şi pintenii.

Lothar evadă recunoscător pe scara îngustă de oţel şi în turnul de cârmă trase adânc şi lacom în piept aerul dulce şi rece al nopţii. Căpitanul submarinului îl urmase sus.

— *Herr* De La Rey, este esenţial să terminăm aprovizionarea şi alimentarea înaintea zorilor – îţi dai seama cât de vulnerabili suntem aici, cât de neajutoraţi am fi, prinşi în capcană lângă ţărm, cu chepengurile deschise şi rezervoarele goale?

— Dacă trimiteţi câţiva marinari pe ţărm să ajute la încărcat...

Căpitanul ezită. Orice membru din echipajul lui atât de preţios lăsat pe uscat l-ar face şi mai vulnerabil. Cântări rapid în minte variantele. Războiul era ca un joc de noroc, riscul proporţional cu răsplata, miza fiind moartea sau gloria.

— Voi trimite douăzeci de oameni pe plajă cu dumneata.

Luase această decizie în doar câteva secunde şi Lothar, care îşi dăduse seama în ce impas se afla, îl aprobă cu admiraţie reticentă.

Aveau nevoie de lumină. Lothar construi un foc de tabără din lemnele aduse de valuri pe plajă, dar ridică un paravan între foc şi mare, punându-şi speranţa în el şi în ceaţa deasă, ca să-i ascundă de navele de război engleze care controlau apele. La lumina slabă încărcară şlepurile şi vâsliră după aceea până la submarin, de mai multe ori. Pe măsură ce fiecare container de păcură era golit în rezervoarele submarinului, canistra goală era găurită şi aruncată peste bord ca să se scufunde în stratul de varec şi treptat vasul lung şi îngust se scufundă tot mai mult în apă.

Se făcuse patru dimineaţa când rezervoarele erau în sfârşit pline ochi; căpitanul submarinului se foia agitat şi nervos pe punte, aruncându-şi privirea tot la câteva secunde către uscat, unde zorii falşi dădeau un aspect aspru crestelor întunecate ale dunelor, ca un tăiş de cuţit – şi apoi imediat către şlepul care se apropia cu silueta lungă şi lucitoare a unei torpile aşezate într-un echilibru delicat de-a curmezişul.

— Grăbiţi-vă!

Se aplecă peste bordul turnului să-şi îndemne oamenii. Aceştia fixară nişte curele în jurul armei

monstruoase, preluând cu grijă greutatea torpilei pe scripeţii solicitaţi la maximum, şi o balansară la bord. Al doilea şlep era deja lângă primul, încărcat şi el cu povara ucigaşă, iar când vârau încet torpila prin trapa de la proră, lăsând-o să alunece în tubul gol de sub punte, primul şlep era deja aproape de plajă.

Lumina crescu brusc şi eforturile echipajului şi ale negrilor din gherila lui Lothar deveniră frenetice. Trebuiau să lupte împotriva epuizării şi se chinuiră să termine încărcarea înainte să devină vizibili duşmanilor, la lumina zilei.

Lothar reveni la submarin călare pe ultima torpilă, stând lejer pe spinarea ei lucioasă ca şi cum ar fi stat în şaua calului său arăbesc, iar căpitanul îl privi apropiindu-se în lumina zorilor şi îl urî cu o ură mai înverşunată decât înainte, îl urî pentru că era înalt, frumos şi aurit de soare, îl urî pentru aroganţa sa nepăsătoare, pentru penele de struţ din pălărie şi pentru buclele aurii care-i atârnau până la umeri – şi-n primul rând îl urî pentru că urma să meargă călare în deşert, iar el va trebui să coboare din nou în apele reci şi ucigătoare.

— Căpitane, zise Lothar, dându-se jos de pe şlep şi urcând până la puntea turnului de cârmă. Chipul frumos strălucea de entuziasm. Căpitane, unul dintre oamenii mei tocmai a sosit în tabără. Vine călare de cinci zile de la Okahandja şi are veşti proaspete. Veşti minunate.

Căpitanul încercă să nu se lase influenţat de entuziasmul lui Lothar, dar mâinile începură să-i tremure ascultându-l.

— Directorul adjunct al portului Cape Town este om de-al nostru. Crucişătorul englez de război *Inflexible* este aşteptat să ajungă în Cape Town în opt zile. A plecat din Gibraltar în 5 ale lunii şi vine direct într-acolo.

Căpitanul se năpusti înăuntru prin chepeng şi Lothar

îşi stăpâni repulsia şi-l urmă pe scara de oţel. Când ajunse jos, căpitanul era aplecat deja nerăbdător peste hartă, cu compasul în mâini, aruncând întrebări fulgerătoare ofiţerului de navigaţie.

— Care e viteza crucişătoarelor inamice de război de clasa I?

Navigatorul răsfoi rapid prin tabelul de informaţii.

— Estimativ 22 de noduri la 260 de revoluţii, domnule căpitan.

— Ha! Căpitanul îşi notă cu creta cursul aproximativ de la Gibraltar de-a lungul coastei vestice a continentului african şi apoi până la Capul Bunei Speranţe. Ha! exclamă el din nou, de data aceasta cu încântare şi nerăbdare. Putem fi în poziţie de patrulă azi pe la orele 18.00, dacă pornim de aici în mai puţin de o oră, şi e imposibil să treacă până atunci. Înălţă capul şi-şi privi ofiţerii îngrămădiţi în jurul lui. Un crucişător englezesc de război, domnilor, şi nu oricare. *Inflexible,* chiar nava care l-a scufundat pe *Scharnhorst* lângă Insulele Falkland. Un adevărat trofeu! Un trofeu minunat pe care să-l ducem la Kaiser şi *Das Vaterland.*

Cu excepţia celor doi soldaţi de gardă de pe flancuri, căpitanul Kurt Kohler stătea singur în turnul de cârmă al submarinului U-32 şi tremura de frig din cauza ceţii reci de pe mare, deşi purta un pulover gros pe sub jacheta albastră de uniformă.

— Porniţi motorul principal! Asiguraţi poziţia de imersiune! Se aplecă spre tubul de comunicare şi auzi imediat confirmarea locotenentului care-i repetă ordinul.

— Pornim motorul principal. Asigurăm poziţia de imersiune.

Puntea vibră sub picioarele lui Kohler şi fumul motorului Diesel se ridică în aer deasupra capului său. Duhoarea uleioasă a păcurii arse îi făcu nările să tremure.

— Nava gata de imersiune! confirmă vocea locotenentului şi Kohler simţi că o greutate zdrobitoare i se ridică din spate.

Cât de agitat fusese în timpul acelor ore vulnerabile în care se efectuase realimentarea cu combustibil şi reînarmarea, când fuseseră complet neajutoraţi. Dar totul trecuse – submarinul trepida iar sub picioarele lui, gata să răspundă la comenzi, şi uşurarea îl făcu să nu mai simtă oboseala.

— Turaţie pentru şapte noduri, ordonă el. Curs nou la 270 de grade. Locotenentul repetă ordinul, iar căpitanul îşi împinse chipiul cu cozoroc împodobit cu şnur auriu pe vârful capului şi-şi întoarse binoclul spre uscat.

Şlepurile grele de lemn fuseseră deja târâte înapoi şi ” ascunse între dune; nu mai rămăseseră decât dârele lungi pe nisip. Plaja era goală, în afara unui singur călăreţ.

Kohler îl văzu pe Lothar De La Rey ridicându-şi pălăria cu borul larg de pe pletele de bronz şi penele de struţ fluturară în vânt. Kohler îşi ridică mâna dreaptă să-i răspundă la salut şi călăreţul îşi întoarse calul, cu pălăria încă în aer, şi porni la galop dincolo de trestiile care acopereau intrarea în valea ascunsă între două dune avântate spre cer. Speriat de călăreţ, un nor de păsări acvatice se ridică de la suprafaţa lagunei într-o forfotă colorată strident deasupra dunelor severe, apoi cal şi călăreţ dispărură.

Kohler se întoarse cu spatele la pământ privind prora ascuţită a submarinului cum despică perdelele opace de ceaţă argintie. Carcasa navei avea forma unei lame de sabie, o spadă lungă de peste 50 de metri, ce se va înfige în gâtul duşmanului împinsă de motorul ei Diesel imens de 600 de cai-putere, şi Kohler nu încercă să-şi înăbuşe senzaţia copleşitoare de mândrie pe care o simţea întotdeauna la începutul unei călătorii.

Nu avea nicio iluzie că rezultatul final al acestui conflict global depindea de el şi de fraţii lui ofiţeri ai serviciului submarin. Doar ei aveau puterea să scoată războiul din remiza îngrozitoare a tranşeelor, în care cele două vaste armate se înfruntau ca nişte boxeri de categorie grea epuizaţi, neavând niciunul destulă putere să-şi ridice pumnii pentru lovitura decisivă, putrezind încet în mocirla şi ruina propriilor eforturi monstruoase.

Singurele care mai puteau să smulgă o victorie din această disperare şi deznădejde erau aceste vase zvelte, secrete şi ucigătoare. Ce bine ar fi fost dacă încă de la început Kaiserul ar fi hotărât să-şi folosească submarinele la potenţialul lor complet, se gândi posomorât Kohler, cât de diferite ar fi fost atunci rezultatele.

În septembrie 1914, primul an de război, un singur submarin, U-9, scufundase trei crucişătoare britanice unul după altul, dar chiar şi după această demonstraţie, atât de concludentă, înaltul Comandament german ezitase să folosească arma care le fusese pusă în braţe de teamă să nu scandalizeze întreaga lume, să nu fie numiţi „măcelarii aceia sălbatici de sub apă”.

Bineînţeles, ameninţările americanilor după scufundarea navelor *Lusitania* şi *Arabic* nu făcuseră decât să restrângă şi mai mult folosirea armei subacvatice. Kaiserul se temuse să trezească uriaşul american adormit, nedorind să-l facă să se arunce cu toată forţa asupra Imperiului German.

Acum, când era aproape prea târziu, cei de la înaltul Comandament german dăduseră undă verde submarinelor şi rezultatele erau cutremurătoare, depăşindu-le chiar propriile aşteptări.

În ultimele trei luni ale anului 1916 peste 300.000 de tone de transporturi ale Aliaţilor se scufundară lovite de torpile. Şi acesta nu era decât începutul; în doar primele

zece zile din aprilie 1917, încă 250.000 de tone fură distruse, ajungându-se la 875.000 de tone în toată luna aprilie – Aliaţii erau devastaţi de aceste pagube înfiorătoare.

Iar acum când două milioane de soldaţi americani tineri, sănătoşi şi gata de luptă erau gata să traverseze Atlanticul pentru a intra în conflict, era datoria fiecărui ofiţer şi marinar din serviciul german de submarine să facă orice sacrificiu i se cerea. Dacă zeii războiului hotărau să aducă un crucişător de război britanic de o reputaţie atât de ilustră ca *Inflexible* pe un curs de convergenţă cu micul său vas părăginit, Kurt Kohler era dispus să sacrifice cu bucurie viaţa sa şi pe a echipajului său pentru şansa de a-şi descărca tuburile de torpile în el.

— Turaţie pentru douăsprezece noduri, zise Kurt în tubul de comunicaţii.

Aceasta era viteza maximă la suprafaţă a submarinului U-32. Trebuia să ajungă în poziţia de patrulă cât de repede posibil. Calculele lui îi indicau că nava *Inflexible* trebuia să treacă la o distanţă între 110 şi 140 de mile nautice de ţărm, dar Kurt refuză să-şi calculeze şansele de intercepţie, chiar dacă urma să ajungă în zona de patrulă înainte să treacă crucişătorul pe acolo.

De la observatoarele U-32-ului, linia orizontului nu era decât la doisprezece kilometri distanţă, iar raza de bătaie a torpilelor era de 2.250 de metri; nava vânată putea atinge o viteză de 22 de noduri sau chiar mai mult. Trebuia să-şi manevreze submarinul la mai puţin de 2.250 de metri de crucişătorul în viteză, dar chiar şi şansa de a vedea măcar vasul englez era de mai multe mii la una împotriva lui. Chiar dacă reuşea să-l repereze, era foarte probabil că nu va reuşi decât să privească forma distinctivă a suprastructurii crucişătorului trecând dincolo de linia orizontului, atât de apropiată.

Îşi ignoră presimţirile negative.

— Locotenent Horsthauzen pe punte.

Ofiţerul secund urcă pe punte şi Kurt îi ordonă să iasă din zona de patrulare cu toată viteza posibilă, păstrând submarinul gata de imersiune, pregătit pentru acţiune în orice moment.

— Cheamă-mă la ora 18.30 dacă nu apare vreo schimbare până atunci.

Starea îngrozitoare de oboseală a lui Kurt era înrăutăţită şi mai mult de migrena cronică provocată de gazele de eşapament de la motorul Diesel. Mai aruncă o ultimă privire în jur, înainte să coboare sub punte. Vântul în creştere sfâşie pătura groasă de ceaţă, marea se întuneca, bătută de vântul din ce în ce mai furios. Submarinul îşi înfipse botul în următorul val şi apa se sparse în spumă albă, peste puntea de la prora. Stropii reci ca gheaţa îl loviră pe Kurt peste faţă.

— Barometrul coboară rapid, domnule, îi zise încet Horsthauzen. Cred că o să fim loviţi tare.

— Rămânem la suprafaţă, menţine viteza, zise Kurt, ignorându-i opinia. Nu voia să audă nimic ce ar fi putut complica vânătoarea. Coborî scara de tambuchi şi se duse imediat la jurnalul de bord al navei, de pe masa hărţilor.

Înscrise poziţia în jurnal cu scrisul lui meticulos şi elegant. „Curs 270 de grade. Viteză 12 noduri. Vânt nord-vest, 15 noduri şi în creştere”. Apoi semnă cu numele întreg şi îşi apăsă tâmplele, ca să-şi potolească durerea din craniu.

„Dumnezeule, ce obosit sunt”, se gândi el şi-l văzu pe ofiţerul de navigaţie privindu-l pe ascuns, în tabla lustruită a panoului principal de control. Îşi lăsă mâinile în jos, stăpânindu-şi impulsul de a se culca imediat în pat, zicându-i în schimb timonierului:

— Mă duc să inspectez nava.

Fu foarte atent să oprească prima dată la compartimentul motorului şi să-şi complimenteze oamenii pentru îndeplinirea rapidă şi eficientă a procedurii de realimentare, iar în compartimentul torpilelor de la proră le ordonă oamenilor să rămână culcaţi în paturi când trecu, aplecându-se, prin intrarea îngustă şi joasă.

Cele trei tuburi de torpile erau încărcate, iar armamentul de rezervă era stivuit în locul îngust; formele lor lungi şi lucitoare umpleau aproape întreaga cabină, făcând orice mişcare extrem de dificilă. Operatorii erau nevoiţi să-şi petreacă aproape tot timpul ghemuiţi în paturile suprapuse, îngrămădite şi înguste, ca nişte animale într-o stivă de cuşti.

— Vă vom face mai mult loc în curând, le promise Kurt, mângâind una dintre torpile. Imediat ce-i livrăm cadourile astea lui Tommy.

Era o glumă străveche, dar toţi râseră cum se cuvenea şi, ascultându-i, Kurt îşi dădu seama cât de mult îi înviorase şi îi împrospătase pe toţi scurtul răstimp petrecut la suprafaţă, în aerul dulce al deşertului.

Întors în compartimentul minuscul despărţit de un paravan care era cabina lui, îşi permise în sfârşit să se relaxeze şi oboseala îl copleşi instantaneu. Nu mai dormise de patruzeci de ore şi în fiecare minut din acest timp fusese supus unui stres constant. Totuşi, înainte de a se vârî cu greutate în propriul pat, la fel de îngust şi de înghesuit ca şi celelalte, luă fotografia înrămată din nişa de deasupra biroului şi studie imaginea tinerei placide care ţinea pe genunchi un băieţel îmbrăcat în pantaloni scurţi bavarezi.

— Noapte bună, dragii mei, şopti el. Noapte bună şi ţie, celălalt fiu al meu, pe care nu te-am văzut niciodată.

Îl trezi sirena de imersiune; mugea ca o fiară rănită, provocând ecouri dureroase în carcasa metalică atât de

mică, aşa că sări speriat din somnul adânc şi lovi violent cu capul marginea de oţel a patului, chinuindu-se să se ridice, buimac de somn.

Deveni instantaneu conştient de tangajul şi legănarea navei. Vremea se stricase, simţi cum se înclină puntea sub picioarele lui în momentul în care prora se lăsă brusc în jos şi submarinul plonjă sub apă. Dădu brutal la o parte paravanul de pânză şi năvăli complet îmbrăcat în centrul de control, exact în momentul în care cei doi soldaţi care stătuseră ca observatori pe aripile laterale coborâră scara de pe punte. Imersiunea fusese atât de rapidă încât o cascadă de apă de mare le căzu pe cap şi pe umeri, înainte ca Horsthauzen să apuce să etanşeze chepengul din turn.

Kurt preluă comanda şi aruncă o privire rapidă la ceasul din vârful panoului de control de alamă. Ora 18.32. Făcu toate calculele necesare şi estimă că era la 100 de mile nautice de ţărm, la marginea zonei de patrulă. Horsthauzen l-ar fi chemat probabil în câteva minute dacă nu ar fi fost forţat să comande manevra de imersiune de urgenţă.

— Adâncimea de periscop, se răsti la timonierul-şef, care era aşezat în faţa panoului de control; se folosi de cele câteva clipe de răgaz ca să se adune şi să-şi regăsească pe deplin echilibrul mental, studiind diagrama de navigaţie.

— Adâncime nouă metri, domnule, zise timonierul, răsucind cârma ca să verifice.

— Periscopul sus, ordonă Kurt, în momentul în care Horsthauzen coborî din turn, sări de pe scară şi îşi preluă staţia la consola de atac.

— Am observat o navă de dimensiuni mari cu lumini de navigare verzi şi roşii, cu orientarea la 060 grade, îi dădu el raportul încet lui Kurt. Nu am reuşit să remarc

niciun detaliu.

Pistoanele hidraulice şuierară ascuţit şi periscopul se înălţă deasupra punţii. Kurt se aplecă, desfăcu mânerele laterale şi-şi lipi faţa de vizorul căptuşit cu margini moi de cauciuc, privi cu atenţie prin lentilele Zeiss şi se îndreptă de spate ca să urmeze înălţarea periscopului, răsucindu-l deja la marcajul de orientare de 060 de grade.

Lentila era neclară din cauza apei aşa că aşteptă să se limpezească.

— E amurg târziu... îşi dădu el seama după lumina de la suprafaţă. Estimarea razei de bătaie? îl întrebă apoi pe Horsthauzen.

— Am observat chila scufundată. Ceea ce însemna că probabil era la opt sau nouă mile nautice, dar luminile de navigare roşii şi verzi arătau că se îndrepta aproape direct spre submarinul U-32. Chiar faptul că îşi arăta luminile indica aroganţa supremă a vaporului, în mod evident se credea singur în tot oceanul.

Lentilele se limpeziră de apă şi Kurt urmări încet linia de observare.

Iată-l. Simţi cum îi creşte pulsul iar respiraţia i se acceleră. Aşa era întotdeauna – oricât de des văzuse până atunci duşmanul, şocul şi agitaţia erau tot atât de intense ca prima dată.

— Orientarea! zise către Hortshauzen şi locotenentul însemnă orientarea în tabla de atac.

Kurt se uita la vaporul-ţintă, simţind o foame în vintre, o dorinţă aproape sexuală, ca şi cum ar fi privit o femeie frumoasă, goală şi disponibilă; între timp manipula uşor butonul telemetrului cu mâna dreaptă.

Telemetrul uni în lentilele periscopului imaginea dublă a navei.

— Ţintă marcată! zise tare Kurt în momentul în care cele două imagini fuzionară într-o singură siluetă clară.

— Orientare 075 grade, zise Horsthauzen. Raza 7.650 metri! înscrise numerele pe tabelul de atac.

— Jos periscopul! Direcţie nouă 340 grade! ordonă Kurt şi tuburile groase ale periscopului se strânseră şuierând în locaşul lor din podea, la picioarele lui. Chiar şi la această distanţă şi pe lumina slabă, Kurt nu voia să rişte ca un observator mai prudent să zărească spuma făcută de vârful periscopului care tăia suprafaţa apei, şi întoarse într-un curs de intercepţie spre nord.

Kurt privea minutarul ceasului de pe panoul de control. Trebuia să-i dea lui Horsthauzen cel puţin două minute înainte să facă următoarea observare. Îi aruncă secundului o privire şi văzu că era complet absorbit de calculele sale, cu cronometrul în mâna dreaptă, cu mâna stângă mutând piesele de pe tabla de atac ca un chinez în faţa unui abac.

Kurt îşi mută atenţia asupra propriilor calcule privind lumina şi condiţiile de suprafaţă ale mării. Lumina slabă era în avantajul lui. Ca orice vânător trebuia să se apropie tiptil şi în secret, dar marea din ce în ce mai agitată îi făcea probleme; dacă talazurile se spărgeau peste lentilele periscopului puteau să afecteze chiar şi funcţionarea torpilelor.

— Sus periscopul! ordonă el. Cele două minute expiraseră. Găsi imaginea aproape instantaneu. Orientarea pe ţintă! Distanţa la ţintă!

Horsthauzen avea acum punctele de referinţă, timpul scurs între observări, distanţele relative şi orientarea submarinului şi a ţintei sale, cât şi propria viteză şi direcţia de mers a submarinului.

— Ţinta se deplasează pe direcţia 175 grade. Viteza 22 de noduri, citi el de pe tabla de atac.

Kurt nu-şi luă privirea de pe vizorul periscopului, dar simţi fiorii vânătorii vibrându-i în sânge ca fierbinţeala unui

alcool tare. Cealaltă navă venea direct înspre ei la viteza obişnuită a unui crucişător de război britanic care făcea o traversare lungă. Se uită atent la imaginea îndepărtată, dar ziua se stinse chiar în timp ce studia suprastructura de-abia vizibilă printre sclipirile luminilor de navigaţie – şi totuşi, totuşi – nu era absolut sigur, poate vedea ceea ce voia să vadă – observă o formă vag triunghiulară profilată pe cerul din ce în ce mai neguros, marcajul clar în formă de trepied al noii clase „I” de crucişătoare de război.

— Jos periscopul. Se hotărî. Direcţie nouă, 355 de grade – cursul direct pentru interceptarea ţintei – desemnaţi ţinta ca „vânat”. Aceasta era notificarea pentru ofiţerii săi că intrau în stare de atac; le văzu chipurile în lumina slabă căpătând o expresie lacomă, de lup, şi toţi schimbară priviri nerăbdătoare şi răutăcioase. Vânatul e un crucişător inamic. Atacăm cu torpilele de la proră. Staţiile de luptă, raportaţi.

Rapoartele veniră în succesiune rapidă, asigurându-l că întreaga navă era gata de atac. Kurt dădu din cap cu satisfacţie, stând în picioare în faţa panoului de control, studiind cadranele pe deasupra capetelor timonierilor aşezaţi, vârându-şi adânc mâinile în buzunarele jachetei de uniformă ca să nu i se vadă tremuratul degetelor, care i-ar fi trădat starea de agitaţie extremă în care se găsea, dar simţea cum pleoapa stângă i se zbătea încontinuu, făcându-l să clipească sardonic, iar buzele subţiri şi palide îi tremurau incontrolabil. Fiecare secundă părea o eternitate, până când putu să întrebe:

— Cursul estimat?

Marinarul cu hidrofoanele pe urechi îşi înălţă privirea. Până atunci monitorizase sunetul îndepărtat al elicelor vasului britanic.

— Curs stabil, zise el şi Kurt aruncă o privire către Horsthauzen.

— Distanţa estimată? întrebă Horsthauzen, concentrat asupra tablei de atac.

— Distanţa estimată, 4.000 metri.

— Sus periscopul.

Crucişătorul era încă acolo, exact unde se aşteptase să fie – nu-şi schimbase cursul. Kurt aproape simţi că-i vine rău de uşurare. Dacă în orice moment vânatul bănuia prezenţa submarinului, putea pur şi simplu să se întoarcă şi să fugă de el, chiar şi fără să se obosească să-şi mărească viteza, iar el ar fi fost cu totul incapabil să-l oprească. Dar crucişătorul înainta fără să bănuiască ceva.

Era complet întuneric acum în lumea de la suprafaţă şi valurile de furtună se spărgeau în jerbe de spumă albă. Kurt trebui să ia decizia pe care o amânase până în ultimul moment posibil. Mai verifică o dată întreaga linie a orizontului, răsucind de mânerele periscopului într-un cerc complet de 360 de grade, târşâindu-şi picioarele în jurul tubului, până se convinse că nu mai era nicio altă navă duşmană care să i se strecoare în spate de la pupă, că nu era niciun distrugător care să escorteze crucişătorul.

— Voi trage de pe puntea de manevră.

Chiar şi Horsthauzen îşi ridică privirea pentru un moment şi-i auzi pe ofiţerii subalterni trăgând brusc aer în piept când realizară că asta însemna să iasă la suprafaţă aproape sub prora crucişătorului de război inamic.

— Jos periscopul! îi ordonă Kurt timonierului-şef. Redu viteza la cinci noduri şi adu nava la adâncimea turnului.

Văzu acele cadranului de control tremurând şi apoi începând să se mişte, viteza scăzu brusc iar adâncimea se micşoră încet; Kurt se duse la scara de metal.

— Transfer comanda pe puntea de manevră, îi spuse lui Horsthauzen, după care începu să urce. Se căţără cu agilitate până-n vârf, unde învârti roata de închidere a

chepengului principal.

În momentul în care submarinul ieşi la suprafaţă, presiunea aerului împinse cu forţă chepengul în sus şi Kurt ieşi rapid afară.

Vântul îl biciui instantaneu, fluturându-i hainele şi împroşcându-l cu apă pe faţă. Marea fierbea în jurul lui, iar nava se legăna sălbatic şi sălta pe valuri în furtuna iminentă. Kurt conta pe agitaţia apelor pentru a camufla ieşirea la suprafaţă a submarinului. Se convinse cu o privire că nava duşmană era aproape direct în faţă şi venea spre ei rapid şi fără ezitare. Se aplecă asupra panoului de tragere de la capătul punţii de manevră, deschise tubul de comunicare şi zise tare:

— Pregătiţi-vă de atac! Pregătiţi tuburile de la proră.

— Tuburile închise, răspunse Horsthauzen de sub punte şi Kurt începu să-i dea detaliile de distanţă şi direcţie, iar locotenentul de pe puntea de dedesubt citi datele de direcţie de tragere de pe tabla de atac şi le transmise timonierului. Prora submarinului se răsuci treptat, căci timonierul avea grijă să-l ţină exact pe direcţia ţintă.

— Distanţă 2.500 metri, zise Kurt. Era acum la distanţa extremă de tragere, dar se apropia rapid.

Se vedeau câteva lumini pe punţile superioare ale crucişătorului, dar în afara lor nu era decât o formă imensă şi neagră. Nu se mai vedea clar silueta conturată pe cerul nopţii, deşi Kurt putea desluşi totuşi la înălţime conturul vag al coşurilor triple.

Kurt era deranjat de existenţa luminilor. Niciun căpitan din Marina Regală nu ar trebui să fie atât de neglijent încât să nu-şi ia precauţiile elementare. Simţi un mic fior îngheţat de îndoială răcindu-i entuziasmul şi ardoarea războinică. Se uită lung la vasul enorm prin stropii de apă şi întuneric şi pentru prima dată din sutele

de asemenea situaţii la fel de periculoase şi stresante, se simţi nesigur şi ezitant.

Vasul din faţa lui era în poziţia exactă şi pe exact cursul unde se aştepta să găsească nava *Inflexible.* Era de mărimea exactă, avea cele trei coşuri şi suprastructura în formă de trepied, mergea cu viteză constantă de 22 de noduri – şi totuşi i se vedeau luminile.

— Repetaţi distanţa de tragere! se auzi vocea lui Horsthauzen prin tubul de comunicare, îmboldindu-l blând, şi Kurt tresări. Stătea să se uite la vânat în loc să se ocupe de telemetru. Anunţă imediat distanţa micşorată şi îşi dădu seama că în treizeci de secunde va trebui să ia o decizie finală.

— Voi trage de la 1.000 metri, zise el în tubul de comunicaţii.

Era o distanţă perfectă de tragere; nu exista pericolul ca vreunul din proiectilele lungi ca nişte rechini să rateze, nici chiar cu aceste ape tulburate de furtună.

Kurt se uită cu atenţie prin lentilele telemetrului, văzând cum numerele scădeau în mod regulat, pe măsură ce vânat şi vânător se apropiau din ce în ce mai mult unul de altul. Trase aer adânc în piept, ca un săritor la adâncime gata să plonjeze în apele negre şi reci, şi ridică glasul pentru prima dată.

— Tubul numărul unu – *los!*

Vocea lui Horsthauzen se auzi aproape imediat, cu bâlbâiala slabă ce se simţea întotdeauna când era foarte agitat.

— Numărul unu lansat.

Nu se auzi niciun sunet. Nu se simţi niciun recul. Nicio mişcare a corpului submarinului care să semnalizeze lansarea primei torpile.

Kurt nu reuşi să vadă nici măcar coada de spumă lăsată de torpila în viteză în întuneric, în apele atât de

învolburate.

— Tubul numărul doi – *los!*

Kurt lansă o serie de torpile, fiecare pe un curs cu divergenţă extrem de mică faţă de cea dinainte – prima ţintită spre proră, a doua spre mijlocul navei, a treia spre pupă.

— Tubul numărul trei – *los!*

— Toate trei lansate!

Kurt îşi ridică privirea de pe panoul de tragere şi-şi miji ochii să vadă urmele torpilelor prin vânt şi stropii de apă. Procedura standard era să execute o imersiune de urgenţă de îndată ce torpilele erau trase şi să aştepte exploziile jos, în siguranţa adâncurilor, dar de data asta Kurt se simţi obligat să rămână la suprafaţă să vadă cu ochii lui.

— Timpul până la impact? îl întrebă pe Horsthauzen privind silueta înaltă a navei victimă, împodobită cu lumini aproape ca o navă de croazieră şi făcând să pălească stelele presărate pe cortina neagră a cerului din spatele ei.

— Două minute cincisprezece secunde până la impact, îi zise Horsthauzen şi Kurt apăsă butonul cronometrului.

În aceste momente de aşteptare, după ce torpilele erau deja lansate şi se repezeau spre ţintă, Kurt era asaltat întotdeauna de remuşcare. Înainte de tragere nu simţea decât emoţia vânătorii şi agitaţia înfiorată a pândei, dar acum se gândea la bărbaţii viteji, fraţi marinari, pe care îi condamnase la întunericul rece din apele nemiloase.

Secundele parcă se târau, astfel că trebui să verifice cadranul luminos al cronometrului ca să se asigure că torpilele nu deviaseră, nu se scufundaseră şi nici nu trecuseră pe lângă ţintă.

Dintr-odată auzi o bubuitură enormă care îl făcu să

tresară, deşi o aştepta, şi văzu o explozie perlată de apă învăluind până sus crucişătorul de război, sclipind în lumina stelelor şi a farurilor de pe punte, cu o minunată indescenţă scânteietoare.

— Numărul unu – impact! se auzi strigătul de triumf al lui Horsthauzen prin tubul de comunicaţii, urmat imediat de un al doilea muget tunător, ca şi cum s-ar fi prăbuşit în mare un munte întreg. Numărul doi – impact!

Şi apoi din nou, în timp ce primele două coloane strălucitoare de apă erau încă sus în aer, a treia ţâşni cu forţă până sus, de lângă ele.

— Numărul trei – impact.

Kurt privi coloanele de apă amestecându-se, micşorându-se risipite de vânt, dar marea navă îşi continuă înaintarea, aparent nevătămată.

— Vânatul pierde viteză, exclamă încântat Horsthauzen. Cursul i s-a schimbat către tribord.

Nava condamnată începu o întoarcere largă şi fără direcţie împotriva vântului. Nu va fi necesar să mai tragă şi torpilele de la pupa.

— Locotenent Horsthauzen pe punte, zise Kurt în tubul de comunicaţii.

Era o răsplată pentru misiunea îndeplinită perfect. Ştia cu câtă voluptate va povesti mai târziu tânărul locotenent colegilor săi fiecare detaliu din scufundarea crucişătorului britanic. Amintirea acestei victorii îi va încuraja şi-i va susţine de-a lungul nopţilor şi a zilelor atât de lungi, pline de lipsuri şi greutăţi, care îi aşteptau. Horsthauzen ţâşni afară prin chepeng şi veni lângă căpitanul său, umăr lângă umăr, privind şi el cu sete victima lor monstruoasă.

— S-a oprit! strigă el. Nava britanică zăcea ca o stâncă între valurile mării.

— Ne apropiem mai tare, se hotărî Kurt şi transmise

ordinul timonierului.

Submarinul U-32 se furişă înainte, străpungând talazurile clocotitoare, având doar turnul de cârmă deasupra apei, apropiindu-se treptat şi prudent. Tunurile crucişătorului puteau fi încă mânuite, n-aveau nevoie decât de o singură lovitură norocoasă şi carcasa subţire a submarinului ar fi fost găurită.

— Ascultă! ordonă deodată Kurt, întorcându-şi capul să prindă sunetele care ajungeau vag la ei, acoperite de vuietul vântului.

— Eu n-aud nimic.

— Opriţi motoarele! ordonă Kurt, şi imediat încetă vibraţia şi şuieratul motorului Diesel. Acum auzeau mult mai clar.

— Voci! şopti Horsthauzen.

Era un cor jalnic, adus de vânt. Ţipetele şi strigătele unor oameni foarte speriaţi, crescând sau scăzând în intensitate odată cu vântul schimbător, punctate de câte un urlet sălbatic al cuiva care se prăbuşea sau sărea de pe covertă.

— Se înclină foarte pronunţat. Erau deja suficient de aproape cât să vadă nava pe fundalul cerului presărat cu stele.

— Se scufundă cu prora înainte.

Pupa imensă se ridica vizibil în aer.

— Se duce repede – foarte repede.

Auzeau acum trosnetele şi bubuiturile talazurilor care izbeau chila; apele intrau prin găurile lăsate de torpile, răsucind şi îndoind carcasa de metal.

— Operează reflectorul, ordonă Kurt, iar Horsthauzen se întoarse şi se holbă la el. N-ai auzit ce ţi-am ordonat? se răsti Kurt.

Horsthauzen se dezmetici. Era împotriva tuturor instinctelor de marinar de pe un submarin să-şi dea de gol

poziţia în faţa duşmanului într-un mod atât de strigător la cer, dar locotenentul traversă puntea de manevră până la reflector.

— Porneşte-l! îi ordonă din nou Kurt când îl văzu ezitând, iar raza albă şi lungă de lumină trecu peste un kilometru de mare furtunoasă lovind coca navei, reflectată înapoi într-o explozie orbitoare de alb imaculat.

Kurt se năpusti de-a lungul punţii şi-l împinse la o parte pe locotenent de lângă reflector. Apucă convulsiv mânerele şi mişcă fascicolul de lumină orizontal şi apoi vertical, mijindu-şi ochii să vadă prin reflexia orbitoare a vopselei proaspete de pe navă; căută frenetic în toate direcţiile şi apoi îngheţă brusc, cu degetele încovoiate ca nişte gheare pe mânerele reflectorului.

În cercul perfect rotund al razei reflectorului se vedeau cât se poate de clar braţele stacojii ale crucii imense care era pictată pe carcasă.

— Oh, Sfântă Fecioară, şopti Kurt. Ce-am făcut?

Oripilat, mişcă încet raza înainte şi-napoi. Punţile navei imense erau înclinate abrupt în direcţia lor, aşa că vedea foarte clar grupurile de siluete omeneşti mişunând în toate direcţiile, încercând să ajungă la bărcile de salvare suspendate din gruie.

Câţiva târau brancarde sau conduceau siluete care se poticneau, îmbrăcate în robe lungi şi albastre, de spital, şi ţipetele şi rugile lor se auzeau ca o colonie de păsări la apusul soarelui.

Kurt văzu nava aplecându-se brusc spre el cu un şuierat năprasnic, iar oamenii de pe punţi alunecară, îngrămădindu-se unii peste alţii la parapet. Apoi unul câte unul, sau mai mulţi deodată, începură să se prăbuşească peste bord.

Una dintre bărcile de salvare se desprinse şi căzu, lovind apa lângă chila vasului, apoi se răsuci cu fundul în

sus imediat. Oamenii de pe punţile de sus cădeau în continuare, iar vântul purta până la el ţipetele lor isterice, şi vedea exploziile de spumă albă când atingeau suprafaţa apei.

— Ce putem face? şopti Horsthauzen lângă el, uitându-se la el în lumina reflectorului, cu chipul palid şi îngrozit.

Kurt stinse reflectorul. După lumina atât de intensă, întunericul era copleşitor.

— Nimic, zise el în beznă. Nu putem face nimic. Se întoarse şi se duse împleticit la chepeng.

Când ajunse la capătul scării reuşise deja să-şi recapete stăpânirea de sine, şi rosti ordinele cu glas monoton şi cu chipul neclintit.

— Observatorii pe punte. Turaţie pentru 12 noduri, noul curs la 150 de grade.

Îşi relaxă trupul când întoarseră spatele navei care se scufunda şi reuşi să-şi controleze impulsul de a-şi acoperi urechile. Ştia foarte bine că nu va putea să amuţească ţipetele. Ştia că le va auzi mereu, până în ceasul morţii lui.

— Eliberaţi staţiile de acţiune, zise el cu ochii goi, cu trăsăturile ca de ceară ude din cauza stropilor de apă şi de sudoare. Reluaţi rutina de patrulă.

Centaine stătea pe marginea patului cel mai de jos din salonul ei favorit de pe puntea C. Avea o carte deschisă în poală.

Era una dintre cabinele mari, cu opt paturi suprapuse şi toţi tinerii din paturi aveau coloana vertebrală ruptă. Niciunul dintre ei nu va mai umbla vreodată, şi, aproape ca o sfidare, ei alcătuiau grupul cel mai gălăgios, mai vesel şi mai încăpăţânat de la bordul navei *Protea Castle.*

În fiecare seară, în ora de dinaintea stingerii, Centaine venea să le citească – sau cel puţin asta era

ideea. De obicei nu treceau decât trei-patru minute după care textul devenea punctul de plecare pentru o dezbatere aprinsă care continua, scăpată de sub control, până se auzea gongul din sala de mese.

Lui Centaine îi plăceau aceste discuţii la fel de mult ca lor şi alegea invariabil o carte cu un subiect despre care voia să afle mai multe, întotdeauna cu o temă africană.

În seara aceasta alesese volumul II din *Voyage dans l'intérieur de l'Afrique* de Levaillant, originalul în franceză. Traducea direct în engleză descrierea lui Levaillant a unei vânători de hipopotami şi publicul ei o asculta cu toată atenţia, până ajunse la pasajul: „Fiara femelă a fost jupuită şi tăiată bucăţi pe loc. Am poruncit să mi se aducă un vas pe care l-am umplut cu laptele ei. Părea să fie mult mai puţin neplăcut decât cel de elefant şi până a doua zi se transformase aproape în întregime în smântână. Avea un gust ciudat şi un miros groaznic care m-a dezgustat, dar în cafea era chiar bun".

Se auziră mai multe exclamaţii de dezgust din paturi.

— Doamne sfinte! zise unul dintre ei. Franţujii ăştia! Oricine poate să bea lapte de hipopotam şi să mănânce broaşte...

Instantaneu se răstiră toţi la el.

— Razã-de-soare e franţuzoaică, dobitocule! Cere-ţi iertare imediat! Şi azvârliră o rafală de perne asupra nelegiuitului.

Centaine izbucni în râs şi sări în picioare să restaureze ordinea, dar în momentul acela puntea i se zdruncină sub picioare, iar ea îşi pierdu echilibrul şi se răsturnă pe spate pe pat. Şocul exploziei masive zgudui întreaga navă.

Centaine se chinui să se ridice de pe pat, dar o nouă explozie, chiar mai violentă decât prima, o aruncă la loc pe spate înainte să apuce să se ridice în picioare.

— Ce se-ntâmplă? strigă ea.

A treia explozie îi lăsă pe întuneric şi Centaine căzu din pat. Era întuneric beznă şi cineva se rostogoli de sus peste ea, imobilizând-o într-o încurcătură de aşternuturi.

Simţi că se sufocă şi începu să strige. Toată nava răsuna de ţipete şi urlete, din toate direcţile.

— Dă-te jos de pe mine! strigă ea. Se zbătu să se elibereze şi se târî până la uşă, unde reuşi în sfârşit să se ridice în picioare. În jurul ei era un haos total, o vânzoleală grăbită de oameni alergând prin întuneric, ţipete şi comenzi urlate fără sens, şi puntea de sub picioare se înclină brusc şi o făcu să intre în panică. Îşi ridică mâinile şi împinse disperată, încercând să se apere de un corp care se izbi de ea şi apoi pipăi peretele ca să iasă în coridorul lung şi îngust.

Sirenele de alarmă începură să sune prin beznă – un sunet ascuţit care sfâşia nervii, mărind şi mai mult deruta generală – şi o voce zbieră:

— Nava se scufundă – echipajul îşi abandonează posturile. O să fim prinşi în capcană aici.

Imediat năvăliră cu toţii spre scara de tambuchi şi Centaine se trezi dusă aproape pe sus de mulţime, fără să poată să reziste, încercând doar să-şi păstreze echilibrul, căci ştia că dacă se împiedică şi cade va fi călcată în picioare. Încercă instinctiv să-şi protejeze pântecul, dar o împinseră în perete cu asemenea forţă că-i zăngăniră dinţii în gură şi se muşcă de limbă. Căzu la pământ şi îşi simţi gura plină de gustul metalic şi sărat de sânge; îşi aruncă amândouă braţele înainte şi se prinse de balustrada scării de tambuchi, încleştându-se de ea cu toată puterea. Se trase în sus pe scări, plângând din cauza efortului de a rămâne în picioare în învălmăşeala trupurilor intrate în panică.

— Bebeluşul meu! se auzi zicând cu voce tare. Nu

puteţi să-mi omorâţi bebeluşul.

Nava se lăsă brusc cu prora în jos; se auzi un trosnet, apoi un scrâşnet de metal pe metal, zgomot de sticlă spartă, iar năvala sălbatică şi tropăitul nebunesc din jurul ei se înteţi şi mai tare.

— Se scufundă! zbieră o voce imediat lângă ea. Trebuie să ieşim de-aici! Lăsaţi-mă să ies...

Se aprinseră iar luminile şi Centaine văzu scara de tambuchi de pe puntea superioară blocată de bărbaţi care se zbăteau şi înjurau. Avea deja mai multe vânătăi, se simţea strivită şi neajutorată.

— Bebeluşul meu! plângea ea în hohote, strivită de perete.

Dar luminile păreau să-i trezească din panică pe bărbaţii din jurul ei, făcându-i să le fie ruşine de groaza lor oarbă.

— E Rază-de-soare aici! răcni o voce. Era un afrikander înalt, unul dintre admiratorii ei cei mai fervenţi, şi îşi împinse cârja înainte ca să-i facă drum să iasă prin masa de oameni.

— Lăsaţi-o să treacă – daţi-vă la o parte, nemernicilor, lăsaţi-o pe Rază-de-soare să treacă.

Fu apucată de nişte mâini care o ridicară de pe picioare.

— Lăsaţi-o pe Rază-de-soare să treacă!

O trecură peste capetele lor, ca pe o păpuşă. Îşi pierdu vălul de la uniforma de infirmieră şi unul din pantofi.

— Uite-o pe Rază-de-soare, treceţi-o mai departe, până sus! Centaine începu să plângă, fiind înghiontită, învineţită şi apucată de mâinile dure ale soldaţilor, dar o purtară pe braţe rapid până sus.

În vârful scării de tambuchi, alte mâini o înşfăcară şi o împinseră până pe covertă. Aici era întuneric şi vântul îi

despleti părul şi-i flutură fustele în jurul picioarelor, făcând-o să se împiedice. Puntea era înclinată foarte tare, dar imediat ce făcu primii paşi tot vasul se zdruncină violent şi Centaine se izbi de un stâlp de susţinere, atât de tare încât ţipă de durere.

Se gândi dintr-odată la tinerii atât de mutilaţi şi neajutoraţi pe care-i lăsase în urmă pe puntea C.

„Ar fi trebuit să-i ajut”, îşi zise ea, apoi se gândi la Anna. Zăpăcită şi nesigură se uită înapoi la chepengul de la scara de tambuchi, de unde ţâşnea în continuare un şuvoi neîntrerupt de bărbaţi, ca un furnicar. Era complet imposibil să încerce să coboare împotriva acestui torent şi era conştientă că nu avea câtuşi de puţin puterea necesară să sprijine un bărbat care nu putea să umble singur.

În jurul ei ofiţerii încercau să restabilească ordinea, dar majoritatea acestor bărbaţi care îndураseră cu stoicism iadul din tranşee erau îngroziţi până la pierderea raţiunii de gândul de a fi prinşi pe o navă care se scufunda – feţele le erau contorsionate şi ochii înnebuniţi de teroare. Totuşi erau şi câţiva care îi târau afară pe ologi şi pe orbi, conducându-i la bărcile de salvare de lângă balustradă.

Centaine se încleştase cu amândouă mâinile de stâlp şi stătea sfâşiată de nehotărâre, frică şi oroare la gândul sutelor de oameni de sub punte care în mod evident nu vor reuşi niciodată să ajungă pe covertă. Nava de sub picioarele ei hurui şi se zgudui în agonia morţii, aerul pufnea prin găurile de sub linia de plutire ca mugetul unui monstru marin, şi zgomotul îngrozitor o făcu pe Centaine să se hotărască.

„Bebeluşul meu, se gândi ea. Trebuie să-l salvez, ceilalţi nu contează – numai copilul meu!”

— Razăde-soare! Unul dintre ofiţeri o văzu şi se lăsă să alunece de-a lungul punţii înclinate ca să ajungă la ea şi

să-şi pună un braţ protector în jurul ei. Trebuie să intri într-o barcă de salvare – nava o să se scufunde în orice moment.

Cu mâna liberă desfăcu închizătorile propriei veste de salvare, şi-o dădu jos de pe el şi o ridică peste capul lui Centaine.

— Ce s-a întâmplat? întrebă Centaine gâfâind în timp ce el îi încheia la bărbie şi peste piept chingile vestei voluminoase de pânză.

— Am fost loviţi de torpile. Haide.

O târî după el, apucându-se de balustradă, de stâlpii sau frânghiile de pe punte, căci nu se putea sta în picioare fără ajutor din cauza înclinării atât de abrupte a vaporului.

— Barca de acolo! Trebuie să ajungem la ea!

O barcă de salvare plină deja se legăna sălbatic în gruie chiar în faţa lor, şi un ofiţer urla ordine încercând să-i facă să descâlcească scripeţii blocaţi.

Centaine se uită peste bord la marea neagră ce clocotea înspumată; vântul îi suflă părul peste faţă, orbind-o.

Brusc, de departe dintre apele negre, izbucni o rază albă de lumină care-i lovi orbitor, făcându-i să-şi ridice mâinile ca să-şi protejeze ochii de strălucirea crudă.

— Submarin! strigă ofiţerul care o ţinea pe Centaine de un braţ. Porcul naibii a venit să admire ce măcel a făcut.

Raza de lumină îi părăsi şi se îndreptă în jos, măturând toată carcasa navei.

— Vino, Centaine.

O târî după el către balustradă, dar sistemul de scripeţi se rupse chiar în acel moment şi barca se prăbuşi cu încărcătura sa de oameni isterizaţi, urlând îngroziţi în talazurile zbuciumate de dedesubt.

Cu încă o răsuflare imensă de aer din rănile ei de sub

apă, nava se prăbuşi înainte într-un unghi imposibil, iar Centaine şi ofiţerul alunecară neajutoraţi şi se izbiră deodată de balustradă.

Raza nemiloasă de lumină albă se mişca de la un capăt la celălalt al navei şi când trecu peste ei îi orbi, lăsându-i apoi într-o beznă chiar mai oribilă şi mai ameninţătoare ca înainte.

— Porcii! Porci blestemaţi! Vocea ofiţerului era răguşită şi aspră de furie.

— Trebuie să sărim! îi strigă Centaine. Trebuie să părăsim nava!

Când prima torpilă lovi nava, Anna era aşezată la măsuţa de toaletă din cabină. Şi ea îşi petrecuse după-amiaza lucrând cu oamenii de pe puntea C şi nu urcase decât de curând, ca s-o ajute pe Centaine să se pregătească pentru cină. Se aşteptase să o găsească în cabină şi era destul de iritată că nu se întâmpla aşa.

— Copila aia n-are habar ce înseamnă ora exactă, bombăni ea, dar îi pregăti un rând de lenjerie curată înainte să se apuce de propria toaletă.

Prima explozie o aruncă de pe scăunel şi o făcu să se izbească brutal cu tâmpla de marginea patului. Zăcu buimăcită unde se găsea cât timp nava era sfâşiată de celelalte explozii succesive, şi apoi fu orbită de întuneric. Se ridică cu greu în genunchi, în sunetul asurzitor al sirenelor, şi se forţă să înceapă procedura de rutină pe care o exersaseră aproape zilnic de când plecaseră din Calais.

— Vesta de salvare! Pipăi pe întuneric sub pat şi-şi trase peste cap vesta voluminoasă, târându-se apoi către uşă. Brusc se aprinseră iar luminile şi Anna se ridică în picioare, împleticindu-se, se rezemă de perete şi-şi masă cucuiul.

Mintea i se limpezi puţin şi imediat se gândi la

Centaine.

— Fetiţa mea! se repezi spre uşă, dar chiar atunci nava se prăbuşi sub picioarele ei. Fu zvârlită înapoi în masa de toaletă şi în aceeaşi clipă cutia de bijuterii a lui Centaine alunecă şi ar fi căzut, dar Anna o prinse instinctiv şi o strânse la piept.

— Abandonaţi nava! zbieră o voce în faţa cabinei. Nava se scufundă! Abandonaţi nava!

Anna învăţase deja suficientă engleză cât să înţeleagă asta. În secunda aceea îşi recăpătă bunul ei simţ de ţărancă practică.

Cutia de bijuterii conţinea toţi banii şi toate actele lor. Deschise dulăpiorul de deasupra capului ei şi scoase afară geamantanul. Aruncă în el cutia de bijuterii şi se uită rapid în jur. Apucă rama de argint cu fotografiile lui Centaine, a mamei ei şi a escadrilei lui Michael şi o vârî şi pe ea în geamantan, deschise smucit sertarul şi înghesui haine călduroase pentru ea şi Centaine, peste cutia de bijuterii şi fotografiile înrămate. Închise geamantanul şi mai aruncă o ultimă privire rapidă prin toată cabina. Nu mai aveau nimic altceva de valoare, aşa că deschise uşa şi ieşi în culoar.

Imediat fu târâtă în torentul neabătut de bărbaţi, majoritatea chinuindu-se să-şi îmbrace vestele de salvare. Anna încercă să meargă în direcţia opusă.

— Trebuie s-o găsesc pe Centaine, trebuie să-mi găsesc fetiţa! dar o cărară aproape pe sus până pe puntea întunecată şi o înghiontiră către una dintre bărcile de salvare.

Doi marinari o apucară de braţe.

— Haide, dragă. Hopa sus! şi deşi Anna încercă să-l lovească pe unul din ei în cap cu geamantanul, o ridicară peste margine şi căzu pe fundul bărcii într-o învălmăşeală de fuste şi picioare între bârnele transversale. Se ridică cu

chiu cu vai, cu geamantanul încleştat încă în braţe şi încercă să se caţere afară din barcă.

— Prindeţi-o pe dobitoaca aia nebună! strigă exasperat un marinar şi mai multe mâini aspre şi nemiloase o apucară şi-o traseră înapoi.

În câteva minute barca era atât de plină încât Anna era îngrămădită fără scăpare între trupuri de soldaţi şi nu mai putea decât să strige şi să-i implore în flamandă, franceză şi engleza ei stâlcită.

— Trebuie să mă lăsaţi să ies. Trebuie să-mi găsesc fetiţa...

Dar nimeni n-o luă în seamă; vocea îi era complet acoperită de urlete şi de hărmălaie, de vuietul vântului şi zgomotul valurilor ce se spărgeau de carcasa de oţel, de scrâşnetele, gemetele şi bubuiturile navei în agonie.

— Nu mai încap alţii! strigă o voce autoritară. Lăsaţi-o la apă şi desprindeţi-o!

Barca fu lăsată la apă – prăbuşire ameţitoare prin beznă, care-i întoarse stomacul pe dos – şi lovi suprafaţa apei cu forţă, ocupanţii săi fiind udaţi leoarcă la impact. Anna se trezi pe fundul plin de apă al bărcii, cu toţi oamenii claie peste grămadă peste ea. Se chinui să se ridice din nou în timp ce barca se legăna şi se smucea bezmetic în toate direcţiile, ciocnindu-se de vapor.

— Puneţi vâslele în apă! Din nou aceeaşi voce, aspră şi autoritară. Scoateţi barca de aici, soldaţi! Aşa! Foarte bine, lăsaţi să treacă la tribord. Trageţi, ce naiba, trageţi!

Se chinuiră să se îndepărteze de marginea vaporului înainte ca acesta să se scufunde şi să-i tragă şi pe ei la fund.

Anna se ghemui pe fundul bărcii, cu geamantanul încleştat la piept, uitându-se la vaporul înalt care se înălţa deasupra lor ca un pisc de munte.

În clipa aceea o rază imensă de lumină albă ţâşni din

întunericul din spatele lor şi lovi nava. Se mişcă încet, dintr-o parte în alta a carcasei albe şi lucitoare, ca reflectoarele de teatru, luminând câteva imagini tragice şi trecând imediat mai departe – grupuri de oameni prinşi în capcană lângă balustradă, o siluetă zvârcolindu-se într-o targă fără brancardieri ce aluneca de-a lungul punţii, un marinar prins în frânghiile unei bărci de salvare, atârnând ca un condamnat la spânzurătoare – şi în cele din urmă raza se opri pentru câteva clipe pe uriaşele cruci roşii pictate pe coca albă.

— Da, uită-te bine, nemernic ordinar! strigă unul dintre bărbaţii de lângă Anna, şi imediat şi alţii din barcă începură să urle.

— Nemţi mârşavi...

— Măcelari mizerabili...

Anna fu înconjurată din toate părţile de răcnetele soldaţilor furioşi şi oripilaţi.

Raza implacabilă a reflectorului se mişcă în continuare, coborând până la linia de plutire a navei. Suprafaţa apei era presărată de capetele sutelor de înotători. Câţiva erau în grupuleţe, alţii singuri, şi chipurile palide străluceau ca nişte oglinzi în lumina intensă; încă mulţi alţii se prăbuşeau în trombe de stropi în apa dintre ei, iar marea se zbuciuma vânturându-i înainte şi-napoi, izbindu-i din când în când de muntele de oţel al navei.

Reflectorul se ridică iar la puntea superioară şi văzură cum unghiul de înclinare devenise imposibil de abrupt, căci prora era deja adânc sub ape, iar pupa se ridica cu repeziciune în aer pe fundalul cerului înstelat.

Pentru o clipă lumina se opri pe un grup micuţ de siluete lipite de balustrada de pe covertă şi Anna zbieră.

— Centaine!

Fata era în mijlocul grupului, cu faţa întoarsă spre mare, uitându-se în jos către abisul negru de sub ea, iar

coama neagră de păr îi flutura sălbatic în vânt, plesnind-o peste faţă.

— Centaine! urlă Anna din nou şi cu o mişcare zveltă fata se urcă în vârful balustradei de alamă. Îşi adunase fustele grele de lână la brâu şi pentru o clipă rămase în echilibru ca un acrobat de circ. Picioarele goale îi erau palide, zvelte şi bine făcute, dar semăna mai mult ca orice cu o pasăre fragilă, şi se aruncă în gol cât mai departe de balustradă, cu fustele fluturând umflate ca un balon în jurul ei, şi ieşi din raza de lumină intrând în bezna dedesubt.

— Centaine! strigă Anna pentru ultima dată cu disperare în voce şi gheaţă în inimă. Încercă să se ridice, ca să vadă mai bine prăbuşirea trupului mărunt, dar cineva o trase înapoi jos şi raza reflectorului se stinse. Anna se ghemui în barcă şi ascultă ţipetele oamenilor ce se înecau.

— Trageţi tare! Trebuie să ne depărtăm, ori ne va trage şi pe noi la fund.

Vâslele loveau apa neregulat, barca îndepărtându-se extrem de încet de pachebotul lovit.

— Se scufundă! urlă unul dintre ei. Oh, Doamne sfinte, uite cum se scufundă!

Pupa vaporului uriaş se ridică brusc în sus, apoi mai sus încă în aerul nopţii şi vâslaşii se opriră, holbându-se împietriţi.

Când pachebotul ajunse exact în poziţie verticală, rămase nemişcat pentru câteva secunde lungi. Din barcă, de unde erau, vedeau clar profilată silueta elicei pe fundalul cerului înstelat, şi prin şirul de hublouri se vedeau încă lumini aprinse.

Vaporul începu apoi să alunece încet în adânc, cu prora înainte, cu luminile strălucind în continuare de sub apă ca nişte luni înecate. Alunecă din ce în ce mai rapid

înspre adâncuri şi carcasa începu să scrâşnească şi să se îndoaie din cauza presiunii, aerul răbufni dinăuntru într-un tumult clocotitor de spumă şi apoi dispăru. Din apele negre se ridicau în continuare erupţii de aer şi spumă albă ca o gigantică fântână arteziană, dar şi acestea se potoliră încet şi auziră din nou ţipetele singuratice ale înotătorilor.

— Daţi înapoi! Trebuie să culegem cât de mulţi putem!

Tot restul nopţii lucrară sub comanda secundului navei, care stătea la cârma bărcii de salvare. Traseră în barcă naufragiaţi uzi leoarcă şi tremurând îngheţaţi de frig din ape, îngrămădindu-i unii peste alţii până când nivelul de plutire urcă periculos de mult şi la fiecare val luau apă peste marginea bărcii, trebuind s-o arunce încontinuu peste bord.

— Gata! strigă ofiţerul. Restul va trebui să vă legaţi de ancorele de salvare.

Înotătorii se îngrămădiseră în jurul ambarcaţiunii ca nişte şobolani înecaţi şi Anna era suficient de aproape de pupă să-l audă pe secund murmurând.

— Amărâţii ăştia nu rezistă aşa până dimineaţa – frigul o să-i dea gata, chiar dacă nu vin rechinii.

Auzeau şi celelalte bărci de salvare din jurul lor în întuneric, pleoscăitul vâslelor şi vocile purtate de vânt.

— Curentul ne duce spre nord-nord-est cu patru noduri, îl auzi iar Anna pe secund. Ne va risipi în toate direcţiile înainte să se crape de ziuă. Trebuie să încercăm să rămânem împreună. Se ridică în picioare şi strigă. Hei, atenţie! Aici e barca numărul şaisprezece.

— Barca cinci, îi răspunse o voce din depărtare.

— Venim la voi!

Începură să vâslească vârtos prin beznă, ghidaţi doar de strigătele din cealaltă barcă, şi, când se găsiră, legară cele două bărci una de alta. Până se făcu lumină se uniră

cu încă două bărci.

În lumina cenuşie a zorilor mai găsiră încă o barcă la aproape un kilometru distanţă; marea dintre ei era presărată cu resturi şi ici-colo se vedeau capete de înotători singuratici, dar toate păreau puncte nesemnificative pe întinderea imensă a oceanului şi a cerului larg.

Oamenii din bărci se îngrămădeau laolaltă ca vitele duse la abator în camioane, regresând deja într-o stare de letargie şi indiferenţă bovină, iar cei din apă săltau şi se legănau în vestele lor umflate, într-un dans macabru al morţii, căci apa verde şi îngheţată le trecea peste cap la fiecare val şi le absorbise deja orice urmă de căldură din corp, aşa că atârnau palizi şi fără viaţă.

— Stai jos, femeie! se treziră vecinii Annei când încercă să se ridice în picioare în barcă.

— O să ne-arunci pe toţi în apă, pentru numele lui Dumnezeu! Dar Anna nu-i băgă în seamă.

— Centaine! strigă ea. Nu e Centaine acolo? Şi când oamenii o priviră fără să o înţeleagă, se chinui să-şi amintească porecla pe care i-o dăduseră. Razăde-soare! îşi aminti ea în cele din urmă. *Het iemand Razăde-soare gesien?* strigă ea. A văzut-o cineva pe Razăde-soare? Şi, în sfârşit, reuşi să trezească un oarecare interes şi îngrijorare în ei.

— Razăde-soare? E cu voi? întrebarea trecu rapid prin grupul de bărci.

— Am văzut-o pe punte, chiar înainte să se scufunde vaporul.

— Avea o vestă de salvare.

— Nu e aici?

— Am văzut-o sărind, dar am pierdut-o după aceea.

— Nu e aici – în nicio barcă.

Anna se ghemui din nou, deprimată. Fetiţa ei

dispăruse. O copleşi disperarea şi începu să se sufoce. Se uită peste marginea bărcii la bărbaţii morţi plutind atârnaţi în vestele de salvare şi şi-o imagină pe Centaine ucisă de undele verzi şi îngheţate, moartă împreună cu pruncul nenăscut din ea, şi gemu necontrolat.

— Nu, şopti ea. Dumnezeu nu poate fi atât de crud. Nu pot să cred asta. N-o să cred niciodată. Acest refuz îi dădu tăria şi voinţa să îndure. Au mai fost şi alte bărci, Centaine e în viaţă undeva acolo. Se uită în depărtare, la linia orizontului frământat de vânturi. E vie şi-o voi găsi. Şi dacă-mi ia tot restul vieţii, o voi găsi.

Micul incident al căutării fetei dispărute îi scosese pe oameni din apatia indusă de frig şi de şoc, în care fuseseră cufundaţi întreaga noapte şi conducătorii bărcilor se ridicară să-i facă să-şi adune forţele, să aranjeze încărcătura şi să facă ordine în bărci, să numere şi să ia în primire containerele de apă potabilă şi raţiile de mâncare, să vadă de răniţi, să desprindă frânghiile cu care trăgeau înotătorii morţi deja şi să-i lase să plutească singuri, să distribuie turele de vâslaşi – şi în cele din urmă să fixeze o direcţie spre continentul aflat la aproape două sute de kilometri la est.

Echipele de vâslaşi preluară pe rând vâslele lungi şi bărcile începură să se îndrepte clar spre răsărit pe marea învolburată, deşi cu foarte mică viteză, aproape fiecare avans fiind zădărnicit de talazul următor, care izbea în prore şi-i împingea înapoi.

— Asta e, băieţi, îi îndemnă comandantul secund de la pupă. Trebuie să mergem tot înainte... Orice activitate ţinea la distanţă deznădejdea, care în acele momente era duşmanul lor cel mai mare. Haideţi să cântăm, ce ziceţi? Cine ştie un cântec potrivit? Ce ziceţi de *Tipperary?* Hai, toţi cu mine acum.

E cale lungă până-n Tipperary

E cale lungă de mers...

Dar vântul şi marea deveneau din ce în ce mai agitate şi-i loveau din toate direcţiile, încât vâslele nu mai împingeau deloc apa, unul câte unul vâslaşii se dădură bătuţi şi se pleoştiră mohorâţi, iar cântecul amuţi încet şi rămaseră tăcuţi în aşteptare. După o vreme însă nu mai păreau că aşteaptă să se întâmple ceva anume – şedeau pur şi simplu. Mult după-amiază, soarele ieşi în sfârşit de după norii joşi şi oamenii îşi înălţară feţele în sus, dar după doar câteva minute norii îl acoperiră iar, şi toţi lăsară capetele-n jos, ca nişte margarete sălbatice de Namaqua la apus.

La un moment dat, dintr-una din bărcile din apropiere se auzi o voce monotonă, aproape fără interes.

— Ia uitaţi-vă, aia nu e o navă?

O vreme nu-i răspunse nimeni, de parcă aveau nevoie de timp să înţeleagă o sugestie atât de improbabilă, şi apoi se auzi o altă voce, mai vioaie şi mai clară.

— Ba da, e o navă!

— Unde? Unde e?

Acum era deja un vacarm de voci agitate.

— Uite acolo, imediat sub norul ăla mai negru, vezi?

— Mai jos, chiar vârful numai...

— E un vapor!

— Un vapor!

Mai mulţi încercară să se ridice în picioare, câţiva îşi dezbrăcară jachetele şi le fluturară frenetic în aer, urlând din toată puterea plămânilor.

Anna clipi şi se uită lung în direcţia în care arătau toţi. După câteva clipe văzu o siluetă minusculă, de formă triunghiulară, de un cenuşiu mai întunecat decât griul posomorât al cerului.

Secundul făcu ceva la pupă şi brusc se auzi un sunet

teribil, ca o bubuitură, şi o linie neagră de fum ţâşni drept în sus, explodând într-un mănunchi de steluţe roşii sclipitoare în văzduh. Lansase una dintre rachetele de semnalizare din dulăpiorul de la pupă.

— Ne-au văzut!

— Uite! Uite, îşi schimbă direcţia!

— E o navă de război – trei coşuri.

— Uitaţi-vă la turn – e un crucişător de clasa I...

— Oh. Doamne sfinte, să vezi că e *Inflexible!* L-am văzut la Scapa Flow anul trecut...

— Fie binecuvântat, oricine e. Ne-a văzut! Oh, slavă Domnului, ne-a văzut!

Anna îşi dădu seama că râdea şi plângea în acelaşi timp, cu geamantanul încleştat în braţe, căci era singura legătură pe care-o mai avea cu Centaine.

— Acuma o să fie bine, fetiţa mea, îi promise ea. Anna o să te găsească acum, iubito. Nu mai trebuie să-ţi faci griji, Anna o să vină să te găsească.

Silueta cenuşie şi sinistră a navei de război gonea spre ei, străpungând valurile cu prora ei înaltă, ascuţită ca o secure.

Anna stătea lângă balustrada navei HMS *Inflexible* într-un grup de supravieţuitori din bărcile de salvare şi privea muntele imens şi turtit ridicându-se dintre apele oceanului de miazăzi.

Proporţiile muntelui se vedeau atât de clare de la distanţă, podişul din vârful său era atât de precis decupat şi pantele abrupte atât de artistic alcătuite, încât părea sculptat de divinul Michelangelo. Bărbaţii din jurul ei erau emoţionaţi şi volubili, agăţaţi de balustradă şi arătând cu mâna reperele familiare de pe uscat care se vedeau din ce în ce mai clar pe măsură ce nava avansa cu repeziciune. Aceasta era întoarcerea acasă şi mulţi dintre ei îşi pierduseră orice speranţă că acest lucru se va întâmpla

vreodată, iar uşurarea şi bucuria ce le simţeau acum erau patetice şi copilăreşti.

Anna nu le împărtăşea deloc sentimentele. Priveliştea uscatului nu-i provoca decât o nerăbdare pe care de-abia o putea îndura. Motorul vaporului imens de sub picioarele ei era prea pitic, viteza obţinută se potrivea mai bine unui melc, în comparaţie cu nerăbdarea ei – fiecare minut petrecut aici pe ocean era o risipă, nu făcea decât să amâne momentul când va putea să pună la cale căutarea care devenise în ultimele zile forţa centrală a existenţei sale, singurul ei scop.

Se frământa adâncită în gândurile ei, deşi în faţa ochilor i se desfăşura spectacolul dramatic al oceanului şi al furtunii – căci vântul care traversase liber şi fără piedici toată întinderea vastă a Atlanticului se ciocnea aici de obstacolul neaşteptat al uriaşului munte şi, asemenea unui cal sălbatic care simte arsura biciului pentru prima dată, îşi aduna forţele cu furie şi începea să lovească năprasnic în toate direcţiile, într-o supărare teribilă.

Norii denşi şi albi înfloriră în faţa ochilor Annei deasupra podişului vast din vârful muntelui şi începură să se rostogolească în jos în râpa abruptă, într-o maree lentă şi gelatinoasă, peste stâncile puternic reliefate, iar când oamenii din jurul ei, cuprinşi de admiraţie izbucniră în exclamaţii de încântare, ea nu trăi decât dorinţa insuportabilă de a simţi pământul sub picioare, ca să se poată întoarce imediat cu faţa la nord şi să înceapă cercetarea.

Vântul care năvălise plin de furie de-a lungul piscurilor semeţe reveni la mare şi sfâşie suprafaţa fină şi liniştită de un albastru încântător, transformând-o prima dată într-un gri metalic sumbru şi apoi într-o vâltoare plină de spumă. Crucişătorul *Inflexible* ieşi din locul ferit de vânt dintre munţi şi intră în trecătoarea îngustă dintre Portul

Table şi Insula Robben, şi imediat vântul de la sud-est îl izbi ca un baros, silindu-l chiar şi pe el să facă o plecăciune plină de umilinţă în faţa puterii sale monstruoase.

Pe vremea corăbiilor cu pânze, multe nave maiestuoase se apropiaseră de munte doar pentru a fi zvârlite afară imediat cu velatura în neorânduială, incapabile să se apropie din nou de uscat zile sau chiar săptămâni în şir, dar *Inflexibile,* odată ce-i recunoscu puterea printr-o închinăciune respectuoasă, pătrunse neabătut prin masa compactă de talazuri înfuriate şi nu se lăsă încetinit decât de mici remorchere cu aburi care-i ieşiră în întâmpinare în stol. Sărută cheiul ca un amant, şi mulţimea de oameni care se îngrămădise pe chei flutură încântată către punţile pline, femeile chinuindu-se să-şi păstreze în orânduială fustele rebele, iar bărbaţii ţinându-şi strâns pălăriile pe cap; acordurile fanfarei de pe coverta crucişătorului creşteau şi scădeau în intensitate odată cu mugetele vântului, dând o cadenţă neobişnuită cântecului *Britannia victorioasă.*

De îndată ce fură lăsate pasarelele, câteva siluete se repeziră în sus – oficialităţi portuare şi ofiţeri de marină în uniforme tropicale albe cu şnur auriu, însoţiţi de nişte civili, evident foarte importanţi.

În ciuda supărării, Anna simţi acum o oarecare fărâmă de interes studiind clădirile albe ale oraşului, risipite la poalele stâncilor înalte şi cenuşii.

— Africa, murmură ea. Deci ce mare brânză? Mă întreb ce-ar fi zis Centaine...

Gândul la fată îi alungă din cap orice altceva; deşi se uita în continuare către ţărm, nu mai vedea şi nu mai auzea nimic, până când o atingere uşoară pe umăr o aduse la realitate.

Unul dintre ofiţerii aspiranţi ai navei, timid ca un elev de şcoală în pofida uniformei impecabile, o salută cu

timiditate.

— Doamnă, vă aşteaptă un vizitator în popotă.

Când deveni evident că Anna nu-l înţelegea, îi făcu semn să-l urmeze.

La uşa popotei tânărul se trase la o parte şi o îndemnă să intre. Anna se opri în prag şi se uită încruntată şi bănuitoare în jur, ţinând strâns geamantanul în faţa ei, ca pe un scut protector. Sala era plină de vizitatori şi ofiţeri care deja onorau cum se cuvine rezerva de gin şi apă tonică, dar aghiotantul amiralului o văzu pe Anna.

— Oh, ai venit. Aceasta e femeia, zise el, trăgând un bărbat din grupul de vizitatori şi conducându-l la Anna ca să i-o prezinte.

Anna îl privi cu atenţie. Era un bărbat subţire, cu chip băieţesc, îmbrăcat într-un costum de trei piese de culoare gri perlat dintr-un material scump şi cu o croială de calitate superioară.

— *Mevrou* Stok – doamna Stok? o întrebă el aproape sfios, şi Anna îşi dădu seama surprinsă că nu era nici pe departe tânăr, ci mai degrabă cu vreo douăzeci de ani mai în vârstă decât ea. Anna Stok? repetă el. Linia părului i se retrăsese în golfuri adânci de cele două părţi ale frunţii înalte de cărturar, dar îl lăsase să crească în şuviţe subţiri ca nişte fulgi până pe umeri.

„Ar trebui să punem foarfecele pe tine”, se gândi Anna.

— *Ja,* eu sunt Anna Stok, zise ea cu voce tare şi el îi răspunse în afrikaans, pe care Anna o înţelese imediat.

— Mă bucur să vă întâlnesc – *aangename kennis* – eu sunt colonelul Garrick Courtney, dar sunt foarte trist, aşa cum sunteţi de bună seamă şi dumneavoastră, din cauza pierderii îngrozitoare pe care am suferit-o.

Pentru câteva clipe Anna nu pricepu la ce se referea. Îl studie în schimb mai îndeaproape, şi observă că părul

său neîngrijit îi umpluse cu mătreaţă albă umerii costumului atât de scump. Avea un nasture descusut la vestă, care atârna de firul de aţă. Cravata de mătase avea o pată unsuroasă şi vârful unuia din pantofi era zgâriat.

„E burlac”, se convinse Anna. Avea un aer fragil şi copilăros, în ciuda ochilor inteligenţi şi a gurii sensibile şi blajine, şi Annei i se trezi instinctele materne.

Bărbatul făcu un pas spre ea şi mişcarea stângace îi reaminti Annei ce le spusese generalul Courtney, că Garrick Courtney îşi pierduse un picior într-un accident de vânătoare, când era copil.

— Atât de curând după moartea în misiune a unicului meu fiu, această nouă pierdere este aproape imposibil de îndurat, zise Garrick încet şi cu o privire atât de tristă încât Anna simţi că i se topeşte inima. Mi-am pierdut nu numai băiatul, ci şi fiica şi nepotul, şi încă înainte de a apuca să-i cunosc.

Acum, în sfârşit, înţelese Anna la ce se referea şi chipul i se înnegură cu o asemenea furie, încât Garry se dădu instinctiv un pas înapoi.

— Să nu mai spuneţi asta niciodată! zise ea făcând un pas către el, apropiindu-se atât de mult de faţa lui încât aproape li se atingeau nasurile. Să nu cumva să îndrăzniţi să mai spuneţi aşa ceva!

— Doamnă, se bâlbâi Garry. Îmi pare rău, nu înţeleg... V-am jignit cu ceva?

— Centaine nu a murit şi nu cumva să mai vorbiţi vreodată despre ea ca şi cum ar fi moartă! înţelegeţi?

— Vreţi să spuneţi că soţia lui Michael e în viaţă?

— Da, Centaine trăieşte. Bineînţeles că trăieşte.

— Unde e? Ochii de un albastru palid ai lui Garrick se luminară încet de încântare.

— Asta trebuie să aflăm, îi răspunse cu fermitate Anna. Trebuie s-o găsim – noi doi.

Garry Courtney avea un apartament la Hotelul Mount Nelson din centrul oraşului Cape Town.

Aceasta era singura posibilitate de cazare pentru un domn în vizită la Capul Bunei Speranţe. Registrul clienţilor acestui hotel suna ca o listă de onoare: oameni de stat şi exploratori, magnaţi ai minelor de diamante şi vânători de elefanţi şi lei, soldaţi viteji şi lorzi iluştri ai regatului, prinţi şi amirali, toţi locuiseră pentru scurtă vreme în acest hotel.

Fraţii Courtney, Garry şi Sean, stăteau mereu în acelaşi apartament în colţul etajului superior, cu vedere pe una din părţi spre grădinile guvernatorilor Companiei Dutch East India, faţă în faţă cu apele Golfului Table, până la munţii de un gri albăstrui de la linia orizontului; pe cealaltă parte erau atât de aproape de meterezele de stâncă cenuşie, încât jumătate din cer era acoperit de munte.

Aceste privelişti legendare nu reuşiră să-i distragă Annei atenţia nici măcar pentru o clipă. Aruncă o privire rapidă în sufragerie, îşi puse geamantanul pe masa din mijloc şi cotrobăi în el. Scoase fotografiile cu ramă de argint şi i le arătă lui Garry, care stătea nehotărât în spatele ei, neştiind ce să facă.

— Oh, Doamne... E Michael... Luă rama de argint de la Anna şi privi cu sete fotografia Escadrilei Numărul 21, făcută cu doar câteva luni înainte. E aşa de greu de crezut... Garry se întrerupse cu un nod în gât şi trase adânc aer în piept, înainte de a vorbi mai departe. Pot să o iau să-mi fac o copie şi pentru mine, vă rog?

Anna încuviinţă din cap şi Garry se uită şi la cele două fotografii din cealaltă parte a ramei.

— Aceasta e Centaine? Pronunţă numele în stil englezesc.

— Mama ei. Anna atinse cealaltă fotografie. Asta e Centaine, zise ea corectându-i pronunţia.

— Seamănă atât de bine, zise Garry şi întoarse fotografiile către lumină să vadă mai bine. Deşi mama e mai frumoasă, fiica – Centaine – are mai multă tărie de caracter.

Anna încuviinţă din nou.

— Acum ştiţi de ce nu se poate să fie moartă, Centaine nu cedează aşa uşor. Atitudinea ei deveni brusc mai autoritară. Dar pierdem vremea. Avem nevoie de o hartă.

Portarul hotelului bătu la uşă la câteva minute după ce Garry trimisese după el şi le aduse o hartă. Garry o întinse pe masă.

— Eu nu înţeleg ce înseamnă toate astea, îi zise Anna. Arătaţi-mi unde a fost lovit vaporul.

Garry ştia poziţia exactă de la ofiţerul de navigaţie de pe *Inflexible,* şi o marcă pe hartă ca să vadă şi Anna.

— Vedeţi? zise Anna triumfătoare. Nu e decât la câţiva centimetri de uscat. Atinse conturul Africii cu degetul. Atât de aproape, atât de aproape...

— E la mai mult de o sută cincizeci de kilometri – poate chiar două sute.

— Întotdeauna puneţi răul înainte? se răsti Anna enervată. Mi-au zis că fluxul duce către uscat şi că vântul bătea şi el către uscat, şi încă foarte tare – şi oricum, eu îmi cunosc fata.

— Curentul avea patru noduri şi vântul... Garry făcu un mic calcul rapid. E posibil. Dar ar lua zile întregi.

Garry deja se simţea mult mai bine. Îi plăcea siguranţa absolută a acestei femei. El fusese toată viaţa victima propriilor îndoieli şi nehotărâri, nu-şi amintea nici măcar odată să fi fost atât de sigur de ceva pe cât părea ea să fie de absolut orice.

— Deci, dacă vântul şi apa au împins-o amândouă spre uscat, unde a ajuns la ţărm? întrebă Anna. Arătaţi-mi.

Garry trecu în creion pe hartă poziţia estimativă.

— Eu zic că... aproximativ aici!

— Ah! Anna puse un deget gros şi puternic pe hartă şi zâmbi. Aşa zâmbitoare, nu mai semăna chiar atât de tare cu Chaka, buldogul lui Garry, un dulău imens şi înfricoşător, aşa că Garry îi zâmbi şi el. Ah, deci aşa! Cunoaşteţi locul ăla?

— Păi, ştiu câte ceva. Am fost acolo cu Botha şi Smuts în 1914, eram corespondent special pentru *The Times.* Am debarcat aici, în Golful Walvis, Golful Balenelor.

— Bine! Bine! îl întrerupse Anna. Deci nu e nicio problemă. Mergem acolo şi o găsim pe Centaine, da? Când pornim, mâine?

— Nu e chiar aşa de uşor, zise Garry, luat prin surprindere. Acela e unul dintre cele mai îngrozitoare deşerturi din lume.

Zâmbetul Annei dispăru.

— Întotdeauna găsiţi probleme, zise ea ameninţătoare, întotdeauna vreţi să vorbiţi în loc să faceţi, şi cât timp noi vorbim, ce se-ntâmplă cu Centaine, ei? Trebuie să mergem imediat!

Garry o privi încremenit de uimire. Deja părea să-l cunoască intim. Recunoscuse de la prima privire că era un visător romantic, mulţumit să trăiască în imaginaţie, mai degrabă printre personajele operelor lui literare decât în lumea reală atât de aspră, de care se temea atât de mult.

— Nu mai e vreme de discuţiile dumneavoastră. Trebuie făcute o mulţime de treburi. Prima dată, scriem o listă cu treburile astea – şi apoi le facem. Acuma începem. Care e prima treabă?

Nimeni nu-i mai vorbise niciodată lui Garry aşa, cel puţin nu de când trecuse de copilărie. Datorită gradului său militar şi Crucii Victoria, a averii pe care o moştenise, a lucrărilor sale erudite de istorie şi a reputaţiei de filosof,

lumea îl trata cu respectul acordat unui înţelept. Ştia că nu merita cu adevărat această consideraţie, aşa că se simţea îngrozit şi nedumerit, iar singura lui apărare era să se retragă şi mai tare în lumea sa imaginară.

— Cât timp faceţi lista, daţi-vă jos vesta.

— Doamnă? Garry era acum complet şocat.

— Eu nu sunt doamnă, sunt Anna. Daţi-mi vesta, trebuie cusut un nasture.

Se conformă în tăcere.

— Primul lucru e să trimitem o telegramă prin cablu guvernatorului militar din Windhoek, zise Garry rămas doar în cămaşă, scriind pe o foaie de hârtie cu antetul hotelului. Ne trebuie permise de trecere, toată zona aceasta e închisă, e zonă militară. Vom avea nevoie de cooperarea lui, va trebui să poată să ne aranjeze puncte de unde să ne aprovizionăm cu mâncare şi apă.

Odată ce fusese convins să acţioneze, o făcea rapid. Anna stătea în faţa lui, cosând nasturele cu degete puternice şi iuţi.

— Ce fel de provizii? Va trebui să facem o listă şi cu ele.

— Bineînţeles... şi Garry trase încă o foaie de hârtie spre el.

— Gata! Anna rupse aţa cu dinţii şi-i dădu vesta înapoi. Puteţi s-o îmbrăcaţi.

— Bine, *Mevrou,* zise Garry supus, dar nu-şi amintea ultima dată când se simţise atât de bine.

Trecuse deja de miezul nopţii când Garry ieşi, în halat, în micul balcon al dormitorului ca să respire o clipă aerul curat al nopţii înainte de culcare şi să recapituleze în minte evenimentele din ziua aceea şi senzaţia înviorătoare de bine pe care încă o avea.

Îndeplinise adevărate miracole de eficacitate împreună cu Anna. Aveau deja un răspuns de la

guvernatorul militar din Windhoek. Ca întotdeauna, numele Courtney îi deschisese uşile fără rezerve. Aveau deja locuri rezervate în trenul de pasageri care trebuia să meargă a doua zi după-amiază la râul Orange şi să traverseze deşertul Boşiman şi Namaqualand, la patru zile distanţă de Windhoek.

Reuşiseră chiar şi să adune majoritatea proviziilor pentru expediţie. Garry vorbise la telefon – un instrument pe care de obicei îl trata cu neîncredere şi presimţiri negre – cu proprietarul magazinului Stuttafords General Dealer Stores. Toate proviziile de care urma să aibă nevoie aveau să fie împachetate în lăzi de lemn, fiecare având scris foarte clar conţinutul pe ele, şi trimise la gară a doua zi după prânz. Domnul Stuttaford îl asigurase pe Garry că se va ocupa personal ca totul să fie gata la timp şi trimisese unul dintre camioanele lui verzi până la Hotelul Mount Nelson cu o selecţie de haine de safari pentru Garry şi Anna.

Anna refuză majoritatea sugestiilor domnului Stuttaford ca fiind fie prea scumpe, fie prea frivole – „Nu sunt o *paule”* – şi îşi alese o fustă lungă şi groasă de stambă şi cizme grele cu şireturi şi tălpi ţintuite, lenjerie de flanelă şi doar la insistenţa lui Garry – „soarele Africii ucide oameni” – o cască de soare colonială legată la gât cu o eşarfă verde.

Garry aranjase de asemenea un transfer de 3.000 de lire către Standard Bank din Windhoek pentru a acoperi ultimele cheltuieli pentru expediţie. Totul se făcuse rapid, hotărât şi eficient.

Garry trase un fum din trabuc şi scutură scrumul peste marginea balconului, apoi se întoarse în dormitor. Îşi aruncă halatul pe spătarul unui scaun, se urcă în patul cu aşternuturi albe şi proaspete ca nişte frunze de salată şi stinse lampa de pe noptieră. În întuneric, toate presimţirile

şi îndoielile sale obişnuite îl asaltară instantaneu.

— E o nebunie, şopti el, văzând mult prea clar în minte imaginea deşertului îngrozitor, cu nălucile licărind fără sfârşit în căldura de iad. O mie şase sute de kilometri de coastă, bătută de un curent nemilos, atât de rece încât până şi un bărbat puternic nu putea supravieţui mai mult de câteva ore în undele sale înainte să fie ucis de hipotermie.

Şi ei porneau în căutarea unei tinere delicate, cu creştere aleasă, o fată gravidă, care ultima dată fusese văzută azvârlindu-se de pe puntea de sus a unui pachebot de linie lovit de torpile, în apele negre şi îngheţate ale oceanului, la aproape două sute de kilometri de această coastă monstruoasă. Ce şanse aveau s-o găsească? Nu îndrăzni nici măcar să calculeze şansele.

— O nebunie, repetă el nefericit şi-şi dori dintr-odată să fie încurajat de Anna. Încă încerca să găsească un pretext s-o trezească din dormitorul ei de la capătul coridorului, când adormi.

Centaine ştia că se îneca. Se scufundase atât de adânc în apă încât simţea cum i se comprimă plămânii sub greutatea masei negre. Îi vuia capul din cauza mugetului monstruos al vaporului care se scufunda şi timpanele îi păcăneau şi-i ţiuiau din cauza presiunii.

Ştia că nu mai avea nicio şansă de scăpare, dar se zbătea totuşi cu toată puterea şi voinţa ei – lovi din picioare şi din mâini, încercă să se agaţe de ceva, să scape din strânsoarea îngheţată a apei grele ca plumbul, se luptă în acelaşi timp cu arsura cumplită din plămâni şi cu nevoia de a respira; vârtejul ameţitor o făcu să-şi piardă noţiunile de sus şi jos, dar continuă să se zbată, gata să moară luptând pentru viaţa bebeluşului ei.

Dintr-odată simţi că greutatea zdrobitoare a apei nu-i mai apăsa trupul, plămânii i se umflară în piept şi un gol

de aer din nava sfărâmată o târî cu forţă în sus, înălţând-o ca pe o scânteie dintr-un foc de tabără, zvârlind-o către suprafaţă cu timpanele ţiuind de la presiunea dureroasă, iar marginile vestei de salvare i se înfipseră adânc în carne.

Ţâşni la suprafaţă şi fântâna arteziană o aruncă în sus. Încercă să respire, dar inspiră apă pe nări, care îi arse plămânii într-un paroxism de agonie, şuieră şi tuşi să-şi elibereze căile respiratorii şi când în sfârşit respiră aerul mării, de obicei atât de dulce, era acum prea puternic şi bogat pentru ea.

Încet-încet, reuşi să-şi controleze respiraţia, dar valurile i se spărgeau peste cap pe neaşteptate prin întunericul de nepătruns şi o sufocau din nou, aşa că trebui să se străduiască să respire regulat, în ritmul oceanului. Încercă să determine în ce stare se afla în cele câteva clipe dintre talazuri şi descoperi că era nevătămată. Nu părea să aibă vreun os rupt sau fracturat, deşi se prăbuşise de pe balustradă de la o înălţime atât de înfiorătoare, încât simţise lovitura de suprafaţa apei ca şi cum ar fi căzut pe asfalt. Îşi controla încă în totalitate mâinile şi picioarele, dar acum simţi pentru prima dată invazia furişă a frigului prin haine, în trup, până în sânge.

„Trebuie să ies afară din apă, realiză ea. Să ajung într-una din bărcile de salvare”.

Începu să asculte zgomotele din jur de-abia acum. La început nu auzi decât vântul şi spargerea valurilor. Apoi auzi încet, foarte încet, un vacarm de voci omeneşti, un cor de ţipete şi croncăneli. Deschise gura şi începu să ţipe, dar un val i se sparse în faţă şi înghiţi şi mai multă apă; i se tăie respiraţia şi simţi că se îneacă.

Îi trebuiră minute întregi să-şi revină, dar imediat ce reuşi iar să respire începu să înoate disperată spre locul de unde credea că Auzise vocile, fără să-şi mai iroseasc

puterile, strigându-i zadarnic pe ceilalţi să vină s-o ajute. Vesta de salvare era grea şi o trăgea înapoi, valurile i se spărgeau violent peste cap, fiecare ridicând-o sus pe creasta lui şi imediat prăbuşind-o.

„Trebuie să ies afară din apă, îşi repeta încontinuu. Ceea ce ucide e răceala apei – trebuie să ajung la una dintre bărci”.

Îşi întinse mâna înainte înotând şi se lovi de un obiect tare, cu asemenea forţă încât îşi zdreli pielea de pe încheieturi, pe care încercă imediat să-l apuce. Era o rămăşiţă de vapor, mult mai înaltă ca ea; nu putea deloc să se prindă strâns cu mâinile şi cu un sentiment acut de panică îşi dădu seama că era deja mult prea obosită şi îngheţată ca să fie în stare să se ridice numai prin forţa propriilor braţe. Începu să pipăie de-a lungul epavei ca să găsească ceva de care să se prindă cu mâinile.

Nu e aşa de mare... Cercetând în întuneric se gândi că nu avea mai mult de trei metri şi jumătate lungime, şi poate mai puţin de doi metri lăţime, din lemn vopsit, cu un capăt rupt şi plin de aşchii de care se zgârie la mână. Pielea sfâşiată o ustură, dar răceala apei îi amorţi durerea.

Un capăt al epavei plutea foarte sus, celălalt era scufundat sub nivelul apei, aşa că se trase pe acolo pe burtă în sus.

Simţi imediat cât era de precar echilibrul structurii – deşi nu apucase să-şi ridice decât partea de sus a corpului, picioarele fiindu-i încă în apă, epava se înclină periculos şi Centaine auzi un strigăt răguşit de protest.

— Fii atent, tâmpitule – ne răstorni naibii în apă.

Cineva găsise pluta înaintea ei.

— Îmi pare rău, zise ea gâfâind. Nu mi-am dat seama...

— Nu-i nimic, băiete. Numai fii atent de-acuma. Bărbatul de pe plută o confundase după voce cu unul

dintre băieţii de pe vapor. Stai aşa să te-ajut, întinde mâna.

Centaine îşi întinse mâna cât de sus putea, ca ieşită din minţi, şi atinse în cele din urmă nişte vârfuri de degete. Apucă strâns mâna oferită.

— Uşurel, aşa.

Centaine lovi apa cu picioarele şi bărbatul o trase în sus pe scândura înclinată, alunecoasă şi din cauza vopselii. Reuşi în cele din urmă să se prindă cu mâna liberă de o margine şi se întinse pe burtă pe puntea instabilă, care se zvârcolea sub ea la fiecare val şi dintr-odată se simţi prea obosită ca să poată să-şi ridice măcar capul.

Ieşise din apa ucigătoare.

— Eşti bine, fiule? o întrebă de aproape salvatorul ei, întins lângă ea.

— Sunt bine. Simţi atingerea mâinii lui pe spate.

— Ai vestă de salvare pe tine, foarte bine, băiete. Uite, leagă-te cu chingile vestei de bara asta – stai aşa, să-ţi arăt cum.

O legă pe Centaine de suportul de catarg din faţa ei.

— Ţi-am făcut nod alunecos. Dacă ne întoarcem cu fundu-n sus, tragi de capătul ăsta să se desfacă să ieşi afară, înţelegi?

— Da... Mulţumesc. Mulţumesc mult pentru...

— Lasă pe mai târziu, băiete, zise bărbatul de lângă ea lăsându-şi capul pe braţe şi zăcură amândoi tremurând, uzi leoarcă, călărind toată noaptea valurile dese şi înalte, pe ambarcaţiunea fragilă şi instabilă.

Fără să mai vorbească, de fapt fără să vadă mai mult de o formă vagă prin întuneric, învăţară curând să echilibreze pluta între ei cu mişcări subtile şi coordonate din tot trupul. Vântul deveni şi mai vijelios şi marea crescu odată cu el, dar reuşiră să păstreze mereu înspre vânt partea mai înaltă a epavei, aşa că doar din când în când

erau stropiţi de un val de spumă.

După o vreme Centaine adormi de epuizare, într-un somn atât de adânc încât părea mai degrabă să fie în comă. Când se trezi se făcuse zi deja, o lumină cenuşie, amorţită şi înfricoşătoare în lumea apelor sălbatice şi cenuşii, cu nori deşi şi joşi, de asemenea cenuşii. Tovarăşul ei de plută se ridica ghemuit pe puntea nesigură şi înclinată, privind-o cu atenţie neclintită.

— Domnişoară Rază-de-soare, zise el, când o văzu că se mişcă şi-şi deschide ochii. Nici nu m-am gândit că erai dumneata azi-noapte când ai urcat la bord.

Centaine se ridică imediat şi micuţa plută se adânci şi se clătină periculos sub ei.

— Stai blând, drăguţă, numai aşa se poate. Îşi întinse mâna noduroasă să o ţină în loc. Pe braţ avea un tatuaj cu o sirenă. Eu sunt Ernie, domnişoară. Marinar fruntaş Ernie Simpson. Sigur că eu te-am cunoscut imediat. Toată lumea de pe vapor o ştie pe don’şoara Rază-de-soare.

Era bătrân şi slab, avea părul rar şi cărunt lipit de frunte din cauza apei sărate, faţa zbârcită ca o prună uscată, dinţii galbeni şi strâmbi, dar zâmbetul blând.

— Ce s-a întâmplat cu ceilalţi, Ernie? Centaine se uită înnebunită în jur, copleşită din nou de adevărata oroare a situaţiei.

— S-au dus la Davy Jones – aproape toţi.

— Cine e Davy Jones?

— S-au înecat, adică. Dea Domnul să le putrezească sufletele blestemaţilor de nemţi care ne-au făcut asta.

Centaine nu înţelesese în timpul nopţii realitatea cruntă a situaţiei, dimensiunea adevărată a dezastrului. Ceea ce i se dezvăluia acum era infinit mai înfricoşător decât imaginaţia ei. Când se prăbuşeau în văile dintre două valuri, canioanele reci şi opace ale mării o făceau să pară şi să se simtă pitică, iar când erau purtaţi pe creasta

unui val şi vedea pustietatea nesfârşită, Centaine resimţea singurătatea cu atâta forţă încât se ghemuia îngrozită pe pluta minusculă. Nu era nimic în jur decât apă şi cer, nicio barcă de salvare, niciun înotător, nici măcar o pasăre.

— Suntem complet singuri, şopti ea. *Tout seuls.*

— Lasă, drăguţă, nu fi aşa supărată. Suntem în viaţă, nu? Asta contează.

Ernie nu stătuse degeaba cât dormise Centaine. Reuşise să culeagă câte ceva dintre resturile şi rămăşiţele plutitoare din valurile din jur. O prelată groasă atârna în urma plutei, şi de fiecare margine avea mai multe ochiuri de care erau matisate nişte bucăţi scurte de frânghie de cânepă. Plutea ca o caracatiţă monstruoasă, cu tentacule moi.

— Prelata de la o barcă de salvare, zise Ernie când o văzu uitându-se cu interes. Şi alea sunt vergi de vapor şi încă nişte chestii şi rahaturi – să-mi fie cu iertare, don'şoară – niciodată nu ştii de ce ai nevoie.

Legase colecţia de rămăşiţe laolaltă cu mai multe bucăţi de frânghie de la prelată şi chiar în timp ce îi explica lui Centaine lucra cu degetele zdrelite, dar agere şi îndemânatice, matisând bucăţile scurte de frânghie într-una singură.

— Mi-e sete, şopti Centaine. Sarea îi arsese gura şi-şi simţea buzele umflate şi inflamate.

— Gândeşte-te la altceva, o sfătui Ernie. Uite, hai şi ajută-mi aici. Ştii să matisezi?

Centaine clătină din cap. Ernie vorbea engleza de jos, nepronunţând h-urile şi cum nici Centaine nu le pronunţa, fiind franţuzoaică, i se păru uşor să-i placă de el.

— E uşor, hai drăguţă. Îţi arăt eu cum să faci. Uită-te.

Ernie avea un briceag legat cu o sfoară în jurul brâului şi cu el desfăcea împletitura de cânepă.

— Una peste alta, ca şarpele în gaură! Vezi?

Centaine se prinse rapid cum trebuia să împletească şi munca o făcu să nu se mai gândească la situaţia îngrozitoare.

— Ştii unde suntem, Ernie?

— Nu-s eu navigator, domnişoară Rază-de-soare, dar ştiu că suntem la apus de coasta Africii – cât de departe, asta habar n-am, dar pe-acolo pe undeva e Africa.

— Ieri la amiază eram la 198 de kilometri de coastă.

— Sunt sigur că ai dreptate, încuviinţă Ernie. Io nu ştiu decât c-avem curentul care ne-mpinge spre mal şi vântul care bate tot spre uscat... îşi întoarse faţa în sus. Ce bine-ar fi să putem folosi vântul.

— Ai un plan, Ernie?

— Totdeauna am un plan, domnişoară – recunosc că nu e totdeauna un plan bun, îi zâmbi. Hai să terminăm frânghia asta prima dată. Când obţinură o singură bucată de frânghie, lungă de şase metri, Ernie îi dădu ei briceagul. Leagă-ţi-l la brâu, drăguţă. Aşa e mai bine. Nu vrem să-l scapi, nu?

Se dădu jos de pe plută şi înotă dând din mâini şi picioare ca un câine până la resturile pe care le târau după ei. Lucrară împreună, şi Centaine împinse şi ridică după cum îi zicea el, până reuşiră să aşeze în poziţie două dintre vergile recuperate dintre valuri şi să le lege strâns cu frânghia de cânepă.

— Tangoane, zise Ernie scuipând apă de mare. E un truc pe care l-am învăţat de la negrii din Hawaii.

Pluta era stabilizată acum şi Ernie se căţără iar pe ea.

— Acuma putem să ne gândim să ne facem nişte pânze.

După patru încercări eşuate, reuşiră împreună să improvizeze un fel de catarg şi să lege de el o velă făcută dintr-o bucată de pânză tăiată din prelata bărcii.

— Nu câştigăm noi Cupa Americii cu asta, drăguţă, da măcar ne mişcăm. Uite ce siaj avem, don’şoară Rază-de-soare...

Centaine se uită în urmă şi într-adevăr lăsau o dâră uleioasă şi molatică în urma ambarcaţiunii lor grosolane. Ernie ajustă cu mare grijă forma velei micuţe.

— Cel puţin două noduri, estimă el. Foarte bine, domnişoară Rază-de-soare, eşti o fată grozavă, fără îndoială. N-aş fi reuşit fără dumneata. Se căţărase la pupa plutei, manevrând-o cu o bucată de lemn pe post de cârmă. Acuma culcă-te puţin şi odihneşte-te, drăguţă, că o să trebuiască pe urmă să stăm la cârmă pe rând, unul după altul.

Vântul bătu în rafale şuierătoare tot restul zilei şi catargul lor improvizat se răsturnă peste bord de două ori. De fiecare dată Ernie trebui să intre în apă să-l recupereze şi amândoi se chinuiau să ridice vergeaua grea şi prelata udă, apoi să le înalţe în poziţie şi să le lege strâns la loc, iar la sfârşit Centaine tremura de epuizare.

Vântul mai slăbi când se lăsă întunericul şi apoi se stabiliză la o viteză moderată şi blândă dinspre sud-vest. Se împrăştiară şi norii, aşa că văzură câteva frânturi de cer înstelat.

— Sunt frânt. O să trebuiască să stai dumneata la cârmă acuma, domnişoară Rază-de-soare. Ernie îi arătă cum să ţină cârma improvizată şi pluta răspunse posacă mişcărilor ei. Steaua aia roşie de acolo se cheamă Antares, aia cu câte o stea mică şi albă de fiecare parte, ca un marinar în permisie cu o gagică la fiecare braţ – s-avem iertare, domnişoară – trebuie numai să ţii drept spre Antares şi totul o să fie bine.

Bătrânul marinar se încolăci la picioarele ei ca un dulău prietenos şi Centaine se ghemui la pupă ţinând cârma improvizată sub un braţ. Vântul nu mai bătea atât

de tare, iar valurile erau mai blânde acum şi lui Centaine i se părea că înaintau mai repede. Se uită în urmă şi văzu siajul de un verde fosforescent care se întindea ca o dâră lungă în urma plutei. Se uită apoi în sus la Antares cea roşie cu cele două soaţe ale ei urcând pe cortina de catifea neagră a cerului. Se simţea singură şi atât de speriată, şi se gândi la Anna.

„Oh, Anna mea dragă, unde eşti? întrebă ea în gând. Mai trăieşti? Ai ajuns la o barcă de salvare sau te-ai agăţat şi tu de o bucată de epavă aşa ca mine, aşteptând judecata mării?”

Îi era atât de dor de prezenţa solidă şi masivă a fostei ei dădace, încât era în pericol să se transforme iar într-o fetiţă mică. Îşi simţi ochii plini de lacrimi fierbinţi şi copilăreşti, iar lumina roşie şi strălucitoare a stelei Antares se înceţoşă şi îşi pierdu controlul. Nu voia decât să se ascundă în poala Annei şi să-şi îngroape faţa în mirosul cald, de săpun, al pieptului ei generos, şi simţi cum toată hotărârea şi ţelurile ei din ziua aceea de chin se topiră. Se gândi cât de uşor ar fi să se culce lângă Ernie şi să nu mai trebuiască să se chinuiască.

Scoase un hohot de plâns.

Sunetul propriului plânset o făcu să tresară şi se enervă dintr-odată pe sine însăşi şi pe propria slăbiciune. Îşi şterse lacrimile cu degetele şi simţi scrâşnetul cristalelor uscate de sare de pe gene. Furia îi crescu şi mai tare şi o îndreptă intenţionat de la ea la soarta care o aruncase în această situaţie.

„De ce? întrebă ea steaua mare şi roşie. Ce am făcut eu vreodată să merit să fiu pedepsită aşa? De ce sunt vinovată? Michel, tata, Nuage, Anna – tot ce am iubit vreodată. De ce-mi faci asta?” Se întrerupse speriată, dându-şi seama cât de aproape era să rostească o blasfemie. Se ghemui nefericită, punându-şi mâna liberă

pe pântece şi tremură de frig. Încercă să simtă un semn de viaţă în trupul ei, o umflătură sau o mişcare, dar nu găsi nimic şi furia îi reveni cu toată puterea şi cu un fel de sfidare sălbatică.

„Îţi fac un jurământ, continuă Centaine. Pe cât de nemilos m-ai pedepsit, pe atât de înverşunat voi lupta să supravieţuiesc. Tu mi-ai dat această povară, fie că eşti Dumnezeu sau Diavolul. Aşa că îţi fac un legământ. O să îndur, şi fiul meu o să îndure prin mine".

Aiura. Îşi dădea seama de asta, dar nu-i păsa, se ridică în genunchi şi-şi scutură pumnul spre steaua cea roşie cu sfidare şi furie.

„Hai! o provocă ea. Hai şi încearcă să mă dobori, hai să te vedem!"

Dacă se aşteptase la un fulger sau la un tunet ca răspuns, nu se întâmplă nimic – nu era decât vuietul vântului în catargul grosolan şi fărâma de velă, clipocitul siajului sub pupa plutei. Centaine se lăsă iar pe călcâie şi apucă strâns cârma, îndreptând pluta cu înverşunare către est.

La prima lumină a zilei, apăru o pasăre care zbură în cercuri deasupra capului lui Centaine. Era o pasăre marină mică, de un gri-albăstrui închis, ca ţeava de puşcă, cu pete moi şi albe ca de cretă peste ochii negri ca nişte mărgeluţe, cu aripile de o formă delicată şi minunată, cu ţipătul trist şi slab.

— Trezeşte-te, Ernie, strigă Centaine şi din cauza efortului îi crăpară buzele inflamate şi începu să i se prelingă o picătură de sânge în jos pe bărbie. Îşi simţea gura uscată şi aspră, ca o blană veche de iepure, şi setea era acum un foc dureros.

Ernie se chinui să se trezească şi se uită buimac în jur. Părea să se fi micşorat şi ofilit pe timpul nopţii, buzele păreau că i se cojesc, albe şi încrustate cu cristale de sare.

— Uite, Ernie, o pasăre! bălmăji Centaine printre buzele sângerânde.

— O pasăre, repetă Ernie, uitându-se în sus la ea. Pământul e aproape.

Pasărea se roti pe deasupra şi apoi zbură în depărtare, foarte jos deasupra apei şi în curând trupul ei nu mai fu vizibil pe fundalul cenuşiu şi întunecat al mării.

După câteva ore Centaine arătă ceva cu mâna – avea gura şi buzele atât de uscate încât nu mai putea vorbi. Nu departe în faţa epavei lor se vedea plutind o masă încâlcită şi întunecată. Se scufunda, se legăna şi flutura din tentacule ca un monstru al adâncurilor.

— Varec! şopti Ernie şi când ajunseră suficient de aproape trase cu lemnul de la cârmă masa grea de vegetaţie lângă plută.

Tulpina de varec era groasă cât un braţ de bărbat şi lungă de cinci metri, cu un capăt de frunze ca un tufiş. Evident fusese smuls de furtună de pe stânci.

Gemând încet de sete, Ernie tăie o bucată din tulpina groasă. Sub coaja ca de cauciuc se găsea o parte cărnoasă care în centru era goală. Ernie răzui cu briceagul o bucată de tulpină şi îi vârî o parte în gură lui Centaine. Era plină de sevă. Avea un gust puternic şi neplăcut, iute, ca de iod, dar Centaine lăsă lichidul să-i lunece pe gât şi scânci de încântare. Se bucurară amândoi de seva varecului şi scuipară restul. După ce se odihniră puţin se simţiră ceva mai în putere.

Ernie preluă din nou cârma şi conduse pluta în direcţia vântului. Norii de furtună se risipiseră şi soarele îi încălzi şi le uscă hainele. La început îşi ţineau faţa în sus să le-o mângâie razele, dar în curând căldura deveni prea puternică şi încercară să se ascundă de bătaia directă a soarelui în petecul mărunt de umbră dat de velă.

Când soarele ajunse la zenit erau expuşi cu totul

căldurii nemiloase care le absorbi orice urmă de umezeală din trupuri. Mai stoarseră puţină zeamă de varec, dar gustul neplăcut îi făcu greaţă Centainei de data aceasta, şi îşi dădu seama că dacă vomită îşi va pierde şi mai mult din lichidul corporal atât de preţios. Nu puteau bea sucul de varec decât cu mare economie.

Rezemată de catarg, Centaine privea neclintită linia orizontului; întinderea vastă şi ameninţătoare de apă întreruptă doar la est de o linie de nori sumbri, foarte joşi. Trecu aproape o oră până să-şi dea seama că, în ciuda vântului, norul nu-şi schimbase forma. De fapt devenise mai clar conturat şi urcase extrem de puţin deasupra liniei orizontului. Desluşea chiar şi mici neregularităţi, vârfuri micuţe şi văi care nu-şi schimbau forma, aşa cum se întâmplă cu norii obişnuiţi.

— Ernie, şopti ea. Ernie, uită-te la norii aceia.

Bătrânul clipi rapid din ochi şi apoi se ridică încet în genunchi. Începu să scoată un sunet slab, ca un geamăt, şi Centaine îşi dădu seama că era un sunet de bucurie.

Se ridică şi ea alături de el şi privi pentru prima dată continentul Africa.

Africa se ridică din mare cu o încetineală provocatoare, apoi se acoperi sfioasă cu roba de catifea a nopţii şi se retrase iar din văzul lor.

Pluta alunecă lin prin orele nesfârşite de întuneric şi niciunul din ei nu se culcă. Apoi cerul de la răsărit începu să se îndulcească şi să lucească odată cu zorii, stelele păliră şi, în faţa lor, nu departe, se înălţară dunele imense de culoare violet ale Deşertului Namibiei.

— Ce frumos e! şopti Centaine cu veneraţie.

— E un loc îngrozitor de aspru, domnişoară, o avertiză Ernie.

— Dar aşa de frumos.

Dunele era sculptate în mov şi violet şi când primele

raze de soare atinseră crestele, izbucniră în flăcări de un roşu auriu.

— Frumos e cel ce face frumos, bombăni Ernie. Mie dă-mi câmpul cel verde din Anglia mea bătrână şi dă-i dracu' pe ăilalţi, să am iertare, domnişoară Rază-de-soare.

Un stol de gâşte cu gât galben se înălţă în formaţii lungi de pe uscat, şi zburâ atât de sus încât lumina soarelui le făcea să pară de aur. Valurile scăldau plajele suspinând şi murmurând ca respiraţia continentului adormit. Vântul care bătuse atât de constant din spatele lor simţi acum uscatul şi începu să se răsucească în vârtejuri. Le prinse mica pânză din spate şi catargul se prăbuşi şi căzu peste bord într-o învălmăşeală de pânză şi frânghie.

Se uitară unul la altul distruşi. Pământul era atât de aproape, părea că nu trebuiau decât să-şi întindă mâna şi să-l atingă – şi totuşi erau obligaţi să treacă din nou prin tot efortul epuizant al fixării catargului. Niciunul nu avea destulă energie pentru aşa ceva.

În cele din urmă Ernie se ridică totuşi, îşi desfăcu de la brâu sfoara cu briceagul şi i-o dădu lui Centaine, care şi-o legă la brâu, iar bătrânul se lăsă să alunece în apă şi înotă până la vârful catargului lor pipernicit. Centaine începu să descâlcească, stând în genunchi, pânza şi frânghia. Nodurile se umflaseră toate de umezeală şi trebui să folosească vârful ascuţit al briceagului ca să le desfacă.

Încolăci frânghia şi-şi ridică privirea când Ernie o strigă.

— Eşti gata, drăguţă?

— Gata. Se ridică în picioare, în echilibru instabil pe pluta ce se smucea sub ea ca un cal nărăvaş, ţinând în mâini frânghia din vârful catargului, ca să-l ajute pe Ernie să-l ridice înapoi în poziţie verticală.

În clipa aceea observă ceva mişcându-se în spatele bătrânului şi îngheţă. Îşi ridică mâna streaşină la ochi să vadă mai bine şi se întrebă ce era acea formă ciudată. Plutea sus deasupra undelor, înalt cam cât un bărbat până la brâu şi razele soarelui ce răsărea sclipeau pe el ca şi cum ar fi fost metalic. Nu, nu metal, mai degrabă o catifea de lux de culoare neagră. Avea forma velei unei corăbii de jucărie – şi cu un fior de nostalgie Centaine îşi aminti băieţii din sat, în după-amiezile de duminică, îmbrăcaţi în haine de marinari şi lansându-şi la apă bărcile de jucărie.

— Ce e, drăguţă? o întrebă Ernie care o văzuse stând nemişcată cu o expresie nedumerită.

— Nu ştiu, zise ea şi arătă cu mâna. E ceva ciudat acolo, vine spre noi – rapid, foarte rapid!

Ernie îşi răsuci capul imediat.

— Unde? Nu văd... în momentul acela un val ridică pluta pe creastă. Doamne sfinte! urlă Ernie şi începu să lovească frenetic apa cu braţele, într-o grabă stângace, încercând disperat să ajungă la plută.

— Ce e?

— Ajută-mă! zise Ernie înghiţind apă, înecându-se în stropii pe care-i făcea înotând. E un nenorocit de rechin!

Cuvântul o paralizâ pe Centaine. Se holbă încremenită de oroare la fiara pe care un nou val o ridicase în sus, şi unghiul razelor de soare se schimbă, străbătând suprafaţa apei şi luminând-o.

Rechinul avea o culoare minunată, ca ardezia gri-albastră, bălţat de umbrele de la suprafaţa apei, şi era imens, mult mai lung decât micuţa lor plută, mai lat ca butoaiele de coniac de la moşia din Mort Homme. Coada bifurcată plesnea apa împingându-l înainte, irezistibil atras de zbaterea nebunească a omului din apă.

Centaine urlă şi se dădu înapoi.

Rechinul avea ochii galbeni-aurii ca de pisică, cu

pupile negre şi ascuţite. Nările semănau cu nişte tăieturi pe botul masiv şi ascuţit.

— Ajută-mă! strigă Ernie. Ajunsese la marginea plutei şi încerca să se târască pe ea. Lovea disperat apa cu picioarele, făcând spumă şi zguduind violent pluta, înclinând-o spre el.

Centaine se lăsă în genunchi şi-l apucă de încheietura mâinii. Se lăsă cu toată greutatea pe spate şi trase cu toată puterea groazei, până când Ernie ajunse pe jumătate pe plută, cu picioarele bălăngănindu-i-se încă în apă.

Rechinul păru să sară afară din apă, şi spinarea i se ridică sclipitoare şi albastră, şiroind de apă, cu aripioara dorsală ridicată ca securea unui călău. Centaine citise undeva că un rechin trebuie să se răstoarne pe spate ca să atace, aşa că fu complet nepregătită pentru ce se întâmpla acum.

Marele rechin se ridică pe coadă şi despicătura gurii rânjitoare păru să-i iasă în afară, ca o umflătură. În momentul în care îşi proiectă înainte falca, şirurile de colţi albi ca de porţelan se ridicară ca acele unui arici şi apoi se închiseră peste picioarele lui Ernie. Centaine auzi clar scrâşnitul marginilor zimţate ale colţilor pe os, apoi rechinul alunecă înapoi în apă şi-l smuci cu el şi pe Ernie.

Centaine îl ţinea în continuare de încheietură, deşi o trase brusc în jos şi o făcu să alunece în genunchi peste puntea udă şi lucioasă. Pluta se înclină abrupt sub greutatea lor, combinată cu forţa imensă cu care rechinul trăgea de picioarele lui Ernie.

Centaine îi văzu o clipă capul prin suprafaţa apei. Un ochi se holba la ea cu o sălbăticie nemăsurată şi membrana internă alunecă peste el într-un clipit sardonic. Rechinul se răsuci în apă foarte lent, cu greutatea irezistibilă a unui trunchi de tek, exercitând o presiune

covârşitoare în fălcile încă încleştate pe picioarele lui Ernie.

Centaine auzi oasele rupându-se cu un sunet ca plesnetul unor crengi verzi. Trupul bătrânului fu eliberat atât de brusc, încât pluta săltă şi se legănă ca un pendul dement în direcţia opusă.

Cum îl ţinea încă de braţ pe Ernie, Centaine căzu pe spate, târându-l şi pe el pe plută cu ea. Ernie dădea încă din picioare, dar amândouă membrele îi erau scurtate în mod grotesc, retezate la doar câţiva centimetri sub genunchi, şi cioturile îi ieşeau de sub capetele sfâşiate ale pantalonilor de stambă. Amputarea nu era curată, cum Ernie dădea din picioare Centaine văzu bălăngănindu-se fâşii de carne sfâşiată şi piele fluturând din cioturi, scăldate în fântâna de sânge roşu, strălucitor.

Bătrânul se rostogoli pe spate şi se ridică în şezut pe pluta înclinată, holbându-se oripilat la picioarele retezate.

— Oh, Maică, oh, Doamne, ajută-mă! gemu el. Sunt un om mort.

Sângele ţâşnea din arterele deschise, şiroia şi curgea în pârâiaşe pe puntea albă, cădea de la margine în cascadă în mare şi păta valurile cu un norişor cafeniu. Sângele semăna în apă cu fumul.

— Picioarele mele! Ernie îşi apucă rănile cu mâinile şi sângele îi ţâşni printre degete. Mi s-au dus picioarele. Dracul mi-a luat picioarele.

Aripa dorsală ca un triunghi ieşi iar la suprafaţă, tăind apa pătată cu sânge, într-un vârtej uriaş aproape sub plută.

— Simte miros de sânge, strigă Ernie. N-o să renunţe, diavolul împielițat. Suntem morţi de-acum.

Rechinul se întoarse, se răsuci pe o parte şi cei doi îi văzură pântecele alb ca zăpada şi fălcile mari ce păreau să rânjească, iar rechinul veni înapoi spre ei, alunecând prin

apa limpede şi strălucitoare cu lovituri maiestuoase din coadă. Îşi vârî capul în norul de sânge şi fălcile înfricoşătoare se deschiseră larg ca să înghită apa cu gust minunat. Mirosul şi gustul îl stârniră şi se întoarse din nou; apele clocoteau învolburate din cauza mişcării creaturii atât de masive şi de data aceasta se avântă drept sub plută.

Izbi fundul plutei cu spinarea şi se auzi un trosnet, iar Centaine îşi pierdu echilibrul din cauza forţei impactului. Se încleştă de plută cu degetele ca nişte gheare.

— Încearcă să ne dea peste cap, strigă Ernie. Centaine nu văzuse în viaţa ei atâta sânge. Nu-i venea să creadă că bătrânul corp conţinuse o asemenea cantitate, mai ales că din cioturile retezate mai ţâşnea şi acum la fel de mult.

Rechinul mai făcu o tură şi se întoarse din nou spre ei. Trupul solid de carne tare ca de cauciuc izbi iar scândura plutei, la fel de violent şi solid, şi o ridică sus în aer. Pluta rămase o clipă suspendată, gata să se răstoarne cu fundul în sus, dar căzu la loc aşa cum era şi săltă de câteva ori pe loc în apă, ca un dop.

— N-o să renunţe, zise Ernie printre hohote de plâns. Uite că iarăşi vine.

Capul mare şi albastru al rechinului se ridică din apă cu fălcile deschise şi muşcă din marginea plutei. Îşi înfipse în lemn colţii lungi şi albi, scrâşnind şi rupând aşchii mari.

Părea să se uite direct în ochii lui Centaine, care stătea culcată pe burtă, cu ambele mâini agăţată de mânerele de pe plută. Semăna cu un porc albastru monstruos, care adulmeca şi ronţăia scândurile fragile ale micii plute. Mai clipi o dată – membrana palidă şi translucidă alunecă peste pupilele negre impenetrabile şi Centaine se gândi că nu mai văzuse niciodată ceva mai obscen şi mai înspăimântător – şi apoi începu să scuture

din cap, ţinând încă între fălci marginea plutei.

— Măiculiţă Doamne, o să ne omoare! strigă Ernie îndepărtându-se târâş de capul rânjitor. N-o să se oprească până nu ne mănâncă!

Centaine sări în picioare, balansându-se ca un acrobat pe frânghie, apucă lemnul gros ce le servea de cârmă şi-l ridică sus în aer. Lovi apoi cu sete, cu toată puterea ce-o avea, vârful botului rechinului, ce semăna cu un rât de porc. Simţi impactul vibrându-i în braţ până-n umăr, şi mai lovi o dată, şi-apoi încă o dată. Lemnul de cârmă bufnea surd, lovind capul masiv, dar nu lăsa nicio urmă pe pielea aspră ca de şmirghel, şi rechinul nu părea să simtă ceva.

Rodea în continuare marginea plutei, zguduind-o sălbatic şi Centaine îşi pierdu iar echilibrul şi căzu pe jumătate afară de pe ea, dar se trase instantaneu înapoi şi se lăsă pe genunchi, lovind în continuare cu bâta capul imens şi invulnerabil, plângând de efortul fiecărei lovituri. O bucată de scândură se rupse între fălcile rechinului şi capul albastru alunecă din nou sub apă, dându-i lui Centaine un moment de răgaz.

— Vine înapoi! strigă fără putere Ernie. O să tot vină – n-o să se dea bătut! Şi, ascultându-l, Centaine îşi dădu seama ce trebuie să facă. Nu putea să-şi permită să stea să se gândească. Trebuia s-o facă de dragul copilului. Nimic altceva nu conta, numai fiul lui Michel.

Ernie zăcea întins la marginea plutei, întors pe jumătate cu spatele la Centaine, şi se uita la picioarele mutilate atât de înfiorător, apoi se aplecă puţin înainte cât să vadă prin undele verzi, pe sub plută.

— Iar vine! urlă el. Părul rar şi cărunt i se lipise pe craniu de la apa de mare şi de la sângele diluat. Pielea capului lucea palid printre firele rare. Sub ei apa era învolburată, rechinul se întorcea iar să atace şi Centaine îi

văzu silueta enormă şi întunecată ieşind din adâncuri, apropiindu-se în viteză.

Se ridică din nou în picioare. Avea faţa încremenită, ochii plini de oroare şi strânse şi mai tare bucata grea de lemn. Rechinul lovi din nou fundul plutei şi Centaine se dădu înapoi, aproape căzând, dar reuşi în ultima clipă să-şi păstreze echilibrul.

„Chiar el a zis că e un om mort de-acum”, se îmbărbătă ea.

Ridică sus măciuca de lemn şi îşi fixă privirea pe petecul de piele roz din vârful capului lui Ernie, apoi coborî lemnul de cârmă cu toată puterea, ca şi cum ar fi fost o secure.

Craniul lui Ernie se sparse sub impactul loviturii.

— Iartă-mă, Ernie, zise ea printre hohote de plâns bătrânului care alunecase înainte şi se rostogolea către marginea plutei. Erai deja oricum un om mort, şi nu e nicio altă cale să-mi salvez copilul.

Ernie avea vârful capului zdrobit, dar reuşi totuşi să-şi răsucească puţin faţa să se uite la ea. Ochii îi ardeau cu o emoţie furtunoasă şi încercă să vorbească. Îşi deschise gura, dar focul din privire i se stinse, iar mâinile şi picioarele i se întinseră, relaxate.

Centaine, plângând amarnic, îngenunche lângă el.

— Dumnezeu să mă ierte, dar copilul meu trebuie să trăiască, şopti ea.

Rechinul se întoarse şi reveni, cu aripa dorsală mai sus deasupra apei decât puntea plutei şi încet, aproape cu tandreţe, Centaine rostogoli trupul lui Ernie peste margine.

Rechinul se roti pe loc. Apucă trupul între fălci şi începu să-l roadă aşa cum roade un dulău un os; în timp ce făcea asta, pluta se îndepărtă. Rechinul şi victima sa se scufundară încet-încet în undele verzi până nu se mai văzură şi Centaine îşi dădu seama că avea încă în mâini

cârma.

Începu să vâslească cu ea, împingând pluta către ţărm. Plângea încontinuu şi ochii îi erau orbiţi de lacrimi. Văzu ca prin ceaţă grămezile de varec dansând şi legănându-se la marginea oceanului şi dincolo de ele valurile care urcau năvalnic şi se retrăgeau şuierând molcom de pe plaja cu nisip galben-arămiu. Vâsli cu o frenezie neabătută şi un curent ridică pluta, ajutând-o, cărând bucata de lemn spre plajă. Vedea deja fundul mării, modelele complicate ale cutelor de nisip prin apa verde şi limpede.

— Oh, mulţumesc, Doamne! Oh, mulţumesc, mulţumesc! zise ea hohotind de plâns în ritm cu loviturile de vâslă, dar dintr-odată simţi din nou impactul zdrobitor al fiarei imense pe sub plută.

Centaine se agăţă disperată de suportul catargului, lăsând deznădejdea s-o copleşească.

— Iar a venit.

Văzu prin apă forma masivă cu reflexii mişcătoare alunecând sub plută, clar conturată pe fundalul nisipului sclipitor de la fundul mării.

„Nu se dă niciodată bătut” îi zisese Ernie. Nu câştigase decât un răgaz temporar. Rechinul devorase în câteva minute ofranda pe care i-o oferise şi, atras de mirosul de sânge cu care era impregnată încă pluta, o urmărise până în această apă adâncă de-abia până la umărul unui om.

Se roti în jurul ei într-un cerc larg şi apoi se năpusti dinspre mare atacând din nou pluta, iar de data aceasta impactul fu atât de cutremurător încât pluta începu să se destrame. Încheieturile scândurilor fuseseră deja slăbite de flagelul neîndurător al furtunii şi Centaine simţi scândurile desprinzându-se acum una de alta sub ea, picioarele îi trecură printre ele jos, până în apa de

dedesubt şi atinseră fiara oribilă ce trecea pe sub plută. Centaine simţi pe pielea moale a gleznei asprimea ca de şmirghel a pielii rechinului şi urlă. Instantaneu, îşi smuci picioarele cât mai departe de el.

Implacabil, rechinul dădu un ocol şi reveni, dar apropierea plajei însemna că n-avea destul loc s-atace decât tot dinspre mare, aşa că următoarea izbitură, deşi năprasnică, nu făcu decât să împingă şi mai tare pluta spre uscat. Pentru câteva clipe bestia colosală rămase blocată pe fundul nisipos foarte înalt, dar cu o răsucire bruscă şi o lovitură brutală din coadă se eliberă şi ajunse iar în apa mai adâncă, doar cu înotătoarele şi spinarea lată şi albăstruie afară la suprafaţă.

Un val lovi pluta sfârşind astfel distrugerea începută de rechin şi pluta se desfăcu într-o încâlceală de scânduri, pânză şi frânghii plutitoare. Centaine se prăbuşi în apa învolburată şi se ridică în picioare, scuipând apă şi tuşind.

Apa rece şi verde îi ajungea până la piept şi cu ochii şiroind de apă sărată văzu rechinul năpustindu-se cu toată viteza spre ea. Urlă şi încercă să meargă cu spatele spre plajă, ameninţând cu bucata de lemn pe care o avea încă în mâini.

— Pleacă! urlă ea. Du-te! Du-te de lângă mine!

Rechinul o lovi cu botul şi o aruncă sus în aer. Centaine căzu pe spinarea imensă şi întunecată, care se scutură sub ea ca un cal sălbatic. Era rece, aspru la pipăit şi cumplit de dezgustător. Rechinul o zvârli de pe spatele lui şi apoi o păli zdravăn cu coada, ca un bici imens. Îşi dădu seama că de fapt era o lovitură din întâmplare, doar cu vârful cozii, căci de bună seamă o lovitură din plin, la forţa maximă, i-ar fi zdrobit coastele.

Zvârcolirea necontrolată a rechinului învolburase apa cu nisip, orbindu-l, aşa că nu-şi mai vedea prada, dar o căuta cu botul prin apa tulbure. Îşi închise fălcile ca o

poartă de fier trântită de uragan şi o izbi pe Centaine la nimereală cu lovituri masive din coada aprigă, contorsionându-şi corpul întunecat.

Centaine se chinui din greu să ajungă pe plaja înclinată. De fiecare dată când rechinul o dobora de pe picioare se forţa să se ridice, gâfâind orbită şi lovind cu bucata de lemn. Colţii uriaşi o prinseră de faldurile groase ale fustei pe care o sfâşiară cu totul, eliberându-i picioarele. Se dădu înapoi împleticindu-se ultimii câţiva paşi, şi apa nu-i ajungea acum decât mai jos de brâu.

În acelaşi moment refluxul sorbi valurile de pe plajă şi rechinul rămase naufragiat pe nisip, brusc neputincios în afara mediului lui natural. Începu să se zbată şi să se zvârcolească pe nisip, neajutorat ca un elefant într-o capcană şi Centaine se trase de lângă el, prin valul ce-i ajungea până la genunchi, prea epuizată să se răsucească şi să fugă – până îşi dădu seama că ajunsese pe nisip tare, deasupra apei.

Aruncă la o parte cârma şi se îndreptă împleticindu-se de oboseală către dunele înalte, dar nu avu destulă putere să ajungă până la ele. Se prăbuşi imediat dincolo de dâra lăsată de flux pe plajă şi zăcu nemişcată cu faţa în nisip. Nisipul îi acoperi toată faţa şi corpul cu un strat iritant ca zahărul, şi zăcu acolo în lumina soarelui, plângând copleşită de uraganul de frică, durere, remuşcare şi uşurare care îi scutura trupul ca o frunză în vânt.

Nu va şti niciodată cât timp zăcuse acolo în nisip, dar de la o vreme deveni din ce în ce mai conştientă de usturimea soarelui arzător pe dosul picioarelor ei goale şi se ridică încet în capul oaselor. Se uită speriată înapoi către mare, aşteptându-se să vadă fiara imensă eşuată acolo, dar în timpul refluxului rechinul scăpase în apa adâncă. Nu se mai vedea nici urmă de el. Lăsă să-i scape

un suspin involuntar de uşurare şi se ridică nesigură în picioare.

Se simţea zdrobită şi îngrozitor de slăbită; uitându-se mai bine, văzu că pe unde atinsese pielea dură şi abrazivă a rechinului avea pielea zgâriată până la sânge şi pe coapse avea mai multe vânătăi întunecate. Rechinul îi smulsese cu totul fusta şi Centaine îşi dăduse jos pantofii când sărise de pe balustrada vaporului în mare, aşa că în afară de bluza udă a uniformei şi o pereche de chiloţei, era goală. De când era ea pe lume nu fusese atât de departe de orice altă fiinţă umană.

„Nu e nimeni să mă vadă aici”, se gândi ea. Se acoperise instinctiv cu mâinile însă acum şi le lăsă iar să-i atârne pe lângă corp, atingând un obiect la brâu. Era briceagul lui Ernie, atârnat de sfoară.

Ţinându-l în palmă se uită lung la suprafaţa oceanului. Sentimentul de vină şi remuşcare o copleşi ca o avalanşă.

— Îţi datorez viaţa, şopti ea. Şi viaţa fiului meu. Oh, Ernie, cât aş vrea să fii aici cu noi.

Singurătatea se prăvăli asupra ei cu atâta forţă încât fata se prăbuşi iar în nisip şi-şi acoperi faţa cu amândouă mâinile. Soarele o făcu însă din nou să se ridice. Simţea că pielea începe să o usture şi să o ardă sub razele lui răuvoitoare şi imediat setea începu să o chinuie iar.

„Trebuie să mă apăr de soare”, îşi dădu ea seama. Se forţă să se ridice şi se uită cu mai mare atenţie în jur.

Era pe o plajă lată, cu nisip galben, mărginită de dune mari ca nişte munţi. Plaja era complet pustie. Se întindea până departe, în curbe sinuoase între ocean şi dune cât putea vedea cu ochii, aproximativ douăzeci sau treizeci de kilometri după părerea ei, dispărând apoi în frământarea neîncetată a mării.

Lui Centaine i se părea că e un adevărat simbol al

dezolării; nu se vedea nicio stâncă, nicio urmă de vegetaţie, nicio pasăre sau un animal, niciun adăpost împotriva soarelui.

Se uită apoi spre locul de pe ţărm în care se chinuise atât de greu să ajungă şi văzu rămăşiţele plutei, legănate şi rostogolite de valuri. Străduindu-se să-şi stăpânească groaza de rechin, intră în apă până la genunchi şi târî pe mal vela încâlcită şi scândurile.

Tăie o bucată de pânză şi şi-o legă la brâu cu o bucată de frânghie de cânepă, în locul fustei pierdute. Mai tăie o bucată de pânză să-şi acopere capul şi umerii de soare.

— Doamne, ce sete mi-e! rămase câteva clipe în picioare la marginea apei, privind cu jind la grămezile de varec care pluteau în valuri. Setea îi era mai puternică decât dezgustul pentru zeama de varec, dar groaza de rechin le întrecea pe amândouă, aşa că se întoarse şi plecă.

Îşi dădea seama că nu avea nicio şansă de supravieţuire decât dacă începea imediat să meargă, deşi o durea tot corpul şi vânătăile de pe mâini şi picioare aveau o culoare atât de închisă că păreau negre. Nu era decât o singură direcţie de urmat. Cape Town era undeva la sud. Însă erau mai aproape nişte oraşe germane cu nume ciudate – şi le aminti cu efort, Swakopmund şi Liideritzbucht. Cel mai aproape era probabil la cinci sute de kilometri distanţă.

Cinci sute de kilometri – enormitatea distanţei o copleşi şi simţi că i se înmoaie picioarele. Se lăsă jos, pe nisip, cu un oftat.

„N-o să mă mai gândesc cât e de departe, îşi zise ea în cele din urmă, forţându-se să se ridice. O să mă gândesc doar la următorul pas”.

Se împinse cu mâinile de pământ şi se ridică în

picioare, începu să meargă şontâcăind de-a lungul ţărmului, unde nisipul era ud şi tare, iar după o vreme muşchii i se încălziră, aşa că reuşi să meargă cu paşi mai mari şi hotărâţi.

Numai câte un pas! Tot pe rând! se îmbărbăta ea singură. Singurătatea are puterea să te dărâme, dacă-i permiţi. Aşa că-şi ridică fruntea sus şi privi drept înainte.

Plaja era nesfârşită şi într-un fel cu totul înspăimântător priveliştea din faţa ochilor ei era mereu aceeaşi. Truda nesfârşită a orelor de mers nu părea să aibă niciun efect, şi începu să creadă că e prinsă într-o roată, ca un hamster în cuşcă, cu mereu acelaşi nisip neschimbat de sub picioare, aceeaşi mare identică la dreapta, acelaşi zid înalt de dune la stânga, şi deasupra închisă în vasul imens şi rotund al cerului de un albastru lăptos.

— Merg de la nimic către nicăieri, şopti ea dorindu-şi din tot sufletul să vadă măcar o fiinţă omenească.

Începură să o doară tălpile goale ale picioarelor şi când se aşeză să le cerceteze, văzu că apa de mare îi înmuiase pielea şi nisipul galben şi abraziv i-o rosese aproape până la carne, îşi legă bucăţi de pânză pe picioare şi porni mai departe. Căldura şi truda îi umeziseră bluza de sudoare şi setea o însoţea ca un tovarăş fidel.

Soarele coborâse deja pe jumătate pe cerul de la apus, când dintr-odată apăru un promontoriu de stâncă la mare distanţă în faţa ei şi pur şi simplu pentru că-i schimbă priveliştea din faţa ochilor, Centaine grăbi pasul. Dar curând încetini din nou, dându-şi seama cât de slăbită era după această singură zi de mers.

— N-am mâncat de trei zile şi n-am băut nimic de ieri...

Promontoriul de stâncă nu părea să se fi apropiat deloc şi în cele din urmă fu nevoită să se aşeze să se

odihnească; aproape imediat setea o arse ca turbată.

— Dacă nu beau ceva cât de repede, n-o să fiu în stare să merg mai departe, şopti ea şi se uită înainte la un meterez scund de stâncă neagră, îndreptându-se de spate uluită. Nu-i venea să-şi creadă ochilor. Clipi rapid şi se uită din nou.

— Oameni! şopti ea şi se forţă să se ridice în picioare. Oameni! începu să înainteze împleticindu-se.

Stăteau pe stânci. Le vedea mişcările capetelor reliefate clar pe cerul palid. Centaine izbucni în râs şi le făcu semn cu mâna.

Ce mulţi sunt... Nu cumva am înnebunit? încercă să strige, dar nu reuşi să scoată decât un scâncet slab şi ascuţit.

Dezamăgirea o lovi dintr-odată ca un pumn.

— Foci, şopti ea şi briza slabă a mării purtă până la ea ţipetele lor îndoliate, ca de trompetă.

O vreme nu crezu că mai avea destulă putere să continue. Apoi însă se forţă să-şi pună un picior în faţa celuilalt, înaintând încet spre promontoriu.

Mai multe sute de foci stăteau întinse pe piatră şi multe altele se scăldau în valurile ce se spărgeau de stânci; vântul aduse până la ea mirosul îngrozitor. Centaine se apropie şi imediat le văzu retrăgându-se spre mare, bătând din aripi şi ţopăind în stilul lor caraghios, ca nişte clovni, şi printre ele Centaine văzu câţiva zeci de pui.

„Dac-aş putea prinde unul!” îşi luă briceagul în mâna dreaptă şi deschise lama. „Trebuie să mănânc...” Dar alarmaţi de apropierea ei, conducătorii coloniei alunecau de pe stânci în undele verzi ale mării şi ţopăiala lor caraghioasă şi greoaie se transformă instantaneu într-o graţie miraculoasă.

Centaine începu să alerge şi mişcarea ei bruscă provocă o năvală a trupurilor întunecate spre mare; era

încă la o sută de metri de cea mai apropiată focă. Se dădu bătută şi rămase pe loc sleită de puteri, gâfâind din greu, privind turma de foci evadând în mare.

Dintr-odată, o tevatură sălbatică izbucni între ele, un cor de ţipete îngrozite şi schelălăituri, iar Centaine văzu două siluete întunecate şi agile, ca nişte lupi, ţâşnind în viteză dintre stânci şi năpustindu-se în mijlocul turmei dese de foci. Îşi dădu seama că apropierea ei distrăsese atenţia coloniei şi dăduse altor prădători oportunitatea să-şi lansese propriul atac. Centaine nu recunoscu hienele cafenii căci nu văzuse decât fotografia hienei pătate, cea mai mare şi mai feroce hienă, descrisă în aproape toate cărţile de explorare a Africii.

Aceste animale erau „lupii de plajă” ai coloniştilor olandezi, de mărimea unui dulău, dar cu urechi ascuţite şi o coamă lungă şi lăţoasă de culoare galben-cenuşie, care acum era zburlită de agitaţia vânătorii; alegeau fără greşeală doar cei mai mici şi mai neajutoraţi pui, înşfăcându-i chiar de lângă femelele greoaie, târându-i cu ele şi evitând cu uşurinţă eforturile groteşti făcute de mamele ce încercau să-şi apere puii.

Centaine începu din nou să alerge şi la apropierea ei focile femele renunţară la luptă şi se aruncară de pe stâncile negre în apă. Centaine apucă din mers o bucată mai mare de lemn, adusă de flux laolaltă cu o grămadă de alte gunoaie, şi alergă spre capătul promontoriului ca să blocheze drumul celei mai apropiate hiene.

Hiena nu putea merge prea repede din cauza puiului de focă pe care-l târa şi Centaine reuşi să ajungă în faţa ei. Animalul se opri şi-şi lăsă capul în jos într-o atitudine ameninţătoare, privind-o pe Centaine care se apropia încet de el. Puiul de focă sângera abundent din rănile lăsate de colţii hienei în blăniţa lucioasă, iar ţipetele şi scâncetele lui semănau cu plânsul unui prunc.

Hiena mârâi feroce şi Centaine se opri faţă în faţă cu fiara şi cu un urlet sălbatic flutură bâta în faţa ei.

— Lasă-l jos! Du-te de-aici, brută! Lasă-l jos!

Simţea că hiena era nedumerită de atitudinea ei atât de agresivă şi deşi mai mârâi o dată, se trase totuşi înapoi câţiva paşi, ghemuindu-se protector peste prada ce i se zvârcolea între colţi.

Centaine încercă să o intimideze numai cu privirea, înfruntând căutătura cumplită a ochilor galbeni, urlând şi fluturându-şi măciuca improvizată. Dintr-odată, hiena lăsă la pământ puiul rănit groaznic şi se năpusti direct spre Centaine, dezgolindu-şi colţii lungi şi galbeni şi făcând un zgomot înfiorător, ca un răget aspru. Centaine îşi dădu seama instinctiv că acesta era un moment crucial. Dacă fugea acum, hiena o va hăitui şi o va sfâşia.

Se năpusti înainte să înfrunte animalul, urlând şi mai tare şi fluturând măciuca cu toată puterea. Evident, hiena nu se aşteptase la această reacţie. O părăsi curajul. Se întoarse şi alergă la prada ce se zbătea acolo unde o lăsase, îşi înfipse colţii adânc în pielea mătăsoasă a gâtului puiului şi începu să-l târască după ea.

La picioarele lui Centaine se găsea o crăpătură între stânci, umplută cu pietre rotunjite de apă. Centaine ridică una de mărimea unei portocale şi o azvârli în hienă. Ţinti capul creaturii, dar piatra era foarte grea şi nu ajunse atât de departe, lovind în schimb hiena în laba din faţă şi zdrobindu-i oasele. Animalul schelălăi de durere, scăpă din colţi puiul de focă şi se îndepărtă, şchiopătând, pe trei picioare.

Centaine alergă înainte şi deschise lama briceagului. Crescuse la ţară şi o ajutase de multe ori pe Anna şi pe tatăl ei să omoare şi să jupoaie animale. Cu o singură tăietură rapidă tăie gâtul puiului de focă şi-l lăsă să sângereze. Hiena nu era departe, mârâind şi scheunând,

şchiopătând din greu, nehotărâtă şi derutată de atac.

Centaine mai luă câteva pietre din crăpătură în amândouă mâinile şi le aruncă şi pe acelea în hienă. Una o nimeri în capul înconjurat de coama lăţoasă şi animalul se văicări şi fugi cincizeci de paşi, apoi se opri şi o privi peste umăr cu ură.

Centaine lucră rapid. Aşa cum o văzuse şi pe Anna făcând de multe ori cu oile tăiate, îi despică pântecul, înclinând vârful briceagului aşa încât să nu înţepe sacul stomacului sau intestinele, tăind cartilajul care închidea partea de sus a cutiei toracice.

Cu mâinile pline de sânge mai azvârli o piatră către hiena ce se rotea în jurul ei şi ridică cu grijă stomacul puiului de focă. Simţea nevoia de umezeală ca pe o febră turbată; deja lipsa apei ameninţa existenţa embrionului din pântecul ei şi totuşi îi veni să vomite la gândul a ceea ce trebuia să facă.

— Când eram eu mică aşa făceau ciobanii când murea un miel ce încă sugea, îi povestise Anna.

Centaine ridică micul stomac al puiului de focă în mâinile însângerate ţinute căuş. Membrana stomacului era galbenă şi translucidă, aşa că îşi închipui că vede conţinutul stomacului prin pereţii săi. Era evident că puiul fusese alături de mama sa, sugând lacom până în momentul atacului hienei. Micul stomăcel era plin la maximum de lapte.

Centaine înghiţi în sec de dezgust. „Dacă nu bei, până dimineaţă mori – şi tu, şi copilul lui Michel”, îşi zise ea.

Făcu o mică incizie în peretele stomacului, şi imediat se scurseră afară cocoloaşe albe de lapte coagulat. Centaine îşi închise ochii şi-şi puse gura pe despicătură. Se forţă să soarbă laptele închegat, încă fierbinte. Simţi că-i vine să vomite şi se forţă să-şi stăpânească reflexul

involuntar, reuşind în cele din urmă.

Cocoloaşele de lapte covăsit aveau un gust vag de peşte, dar nu erau complet dezgustătoare. Se forţă să înghită prima dată şi după aceea i se păru că are gust aproape ca brânza din lapte de capră pe care o făcea Anna.

Se odihni puţin şi se şterse la gură de sânge şi mucozităţi cu dosul mâinii. Aproape simţea fluidul plin de viaţă care-i pătrundea în celule, înlocuind ceea ce pierduse şi tot trupul ei obosit radie o putere nouă.

Mai azvârli o piatră spre hienă şi bău restul laptelui gros. Despică atentă micul stomac gol şi linse şi ultimele picături. Apoi aruncă membrana goală către hienă.

— O să-l împart cu tine, îi zise ea fiarei ce mârâia încontinuu.

Jupui tot corpul, tăindu-i capul şi membrele rudimentare şi aruncându-le şi pe acestea la hienă. Carnivorul mare cât un câine părea să se fi resemnat deja. Stătea culcat pe labe la douăzeci de paşi de Centaine, cu urechile lui ascuţite ciulite şi cu o expresie aproape comică, plină de speranţă, aşteptând ca Centaine să-i arunce cât mai multe resturi.

Centaine tăie toate fâşiile subţiri şi lungi de carne pe care reuşi să le desprindă de pe schelet şi le înfăşură în pânza pe care o purtase pe cap.

Apoi se trase câţiva paşi înapoi şi hiena se repezi înainte să lingă sângele vărsat pe pietre şi să zdrobească scheletul mic între fălcile sale urâte şi supradezvoltate.

În vârful promontoriului acţiunea vântului şi a valurilor decupase o scobitură puţin adâncă în stâncă, şi care evident servise de adăpost şi altora înainte de Centaine. Găsi cenuşa risipită a unui foc pe podeaua nisipoasă a peşterii şi când zgârie în pământ găsi o unealtă mică de tăiat sau poate de răzuit dintr-o bucată de

cremene de formă triunghiulară, asemănătoare cu cele căutate de ea şi Anna pe dealurile din spatele castelului de la Mort Homme. Simţi un ciudat fior nostalgic ţinând în mâna murdară aşchia de cremene şi când sentimentul deveni prea apăsător, îşi puse bucata de piatră în buzunarul bluzei şi se forţă să înfrunte realitatea dură; să nu plângă zadarnic pentru zilele dispărute fără urmă, dintr-o ţară aflată acum atât de departe.

— Foc, zise ea şi examină bucăţile stinse de cărbune. Aşeză fâşiile preţioase de carne de focă pe o piatră la gura peşterii ca să se usuce în vânt şi se duse să adune un braţ de lemne din cele aduse de flux.

Le puse într-un morman lângă vatra rudimentară şi încercă să-şi amintească ce citise despre aprinderea unui foc.

— Două beţe – le freci unul de altul, murmură ea.

Era o nevoie omenească atât de elementară şi o acceptase toată viaţa ca absolut naturală, încât acum resimţea ca pe o pierdere cumplită lipsa unui foc care să-i ofere căldură şi confort.

Lemnele pe care le adunase erau impregnate de sare şi încă umede. Alese două bucăţi, de fapt fără să aibă nici cea mai mică idee ce calităţi trebuiau să aibă lemnele necesare, şi se apucă să experimenteze. Se chinui până când degetele începură să o doară, roase până la carne, dar nu reuşi să obţină nici măcar o scânteie sau un firicel de fum din bucăţile de lemn.

Se rezemă deprimată şi posomorâtă de peretele adăpostului de piatră şi privi apusul soarelui peste marea din ce în ce mai întunecată. Răcoarea amurgului o făcu să tremure şi-şi înfăşură şalul de pânză mai strâns în jurul umerilor, simţind bucăţica mică de cremene apăsând-o pe piept.

Observă cât de sensibile îi deveniseră sfârcurile în

ultima vreme şi cum sânii începeau să i se umfle şi să se întărească, şi îi masă. Gândul că era însărcinată o înviora puţin şi se uită spre sud să vadă steaua specială a lui Michael, aflată tocmai deasupra orizontului, acolo unde oceanul sumbru se îmbina perfect cu cerul nopţii.

— Achernar, şopti ea. Michel... şi în timp ce-i rostea numele atinse iar cu degetele bucata de cremene din buzunar.

Ideea îi veni aproape ca un dar de la Michael şi mâinile îi tremurară de emoţie când izbi bucata de cremene de lama de oţel a briceagului şi mai multe scântei albe ţâşniră în întunericul adăpostului de piatră.

Făcu o grămăjoară din câteva fire de pânză, amestecate cu aşchii subţiri de lemn şi izbi cremenele de oţel deasupra lor. Deşi producea la fiecare încercare un şuvoi de scântei albe şi strălucitoare, îi trebui multă răbdare şi perseverenţă până când, în cele din urmă, un firicel de fum se ridică din grămăjoara de aşchii şi suflă în el până obţinu o flacără micuţă şi galbenă.

Îşi prăji fâşiile de carne peste cărbuni. Aveau un gust oarecum asemănător cărnii de vită sau de iepure. Savură fiecare îmbucătură şi după ce termină de mâncat îşi unse cu grăsime de focă băşicile roşii şi dureroase provocate de soare.

Puse la o parte pentru zilele următoare restul fâşiilor de carne gătită, mări focul, îşi înfăşură mai strâns pânza în jurul umerilor şi se rezemă iar de peretele din adâncul adăpostului, cu bâta alături.

„Ar trebui să mă rog”, îşi spuse. În timp ce se ruga i se păru că Anna e foarte aproape de ea, supraveghind-o aşa cum făcea atât de des când Centaine era copil şi îngenunchea lângă pat cu mâinile împreunate în faţă.

— Îţi mulţumesc, Doamne, stăpâne ceresc, pentru că m-ai salvat din mare şi-ţi mulţumesc pentru mâncarea şi

băutura pe care mi le-ai oferit, dar...

Rugăciunea slei şi Centaine simţi adunându-i-se pe buze cuvinte mai degrabă de reproş, decât de recunoştinţă. „Blasfemie!” aproape că auzi vocea Annei şi îşi încheie grăbită rugăciunea.

— Şi Doamne, te rog dă-mi puterea să înfrunt orice alte încercări mi-ai pregătit în zilele ce urmează şi dacă se poate dă-mi înţelepciunea să văd planul tău şi scopul acestor chinuri pe care le-ai îngrămădit asupra mea. Acesta fu tot protestul pe care îndrăzni să-l rostească, şi în timp ce încerca să găsească un sfârşit potrivit rugăciunii, adormi.

Când se trezi, din foc nu mai rămăsese decât jar şi nu-şi dădu seama în prima clipă unde era şi ce o trezise. Îşi aminti cu un fior de groază situaţia în care se găsea şi auzi un animal mare în întunericul din faţa deschizăturii adăpostului. Se auzea ca şi cum ar fi mâncat.

Aruncă imediat mai multe lemne pe foc şi suflă în el să facă flacără. La marginea cercului de lumină văzu silueta hienei şi îşi dădu seama că pachetul de carne prăjită pe care-l împachetase cu atâta grijă într-o bucată de pânză seara trecută nu se mai găsea pe bolovanul de lângă foc.

Plângând de furie şi frustrare, Centaine luă o creangă aprinsă şi o aruncă spre hienă.

— Brută oribilă şi hoaţă! urlă ea, iar hiena schelălăi şi dispăru în viteză în beznă.

Colonia de foci stătea întinsă sub soarele dimineţii pe stâncile de sub adăpostul ei şi Centaine simţi deja primii fiori de foame şi de sete pe ziua aceea.

Se înarmă cu două pietre, fiecare de mărimea pumnului ei şi cu bâta de lemn, şi se târî pe furiş printr-o fisură între stânci, încercând să ajungă suficient de aproape de membrii coloniei ca să poată să-i nimerească

cu pietrele. Dar focile fugiră grohăind înainte să apuce ea să coboare măcar jumătate din distanţă şi nu mai îndrăzneau să iasă dintre valuri cât timp o puteau vedea încă pe ea.

Frustrată şi flămândă, Centaine urcă iar în adăpost. Pe bolovanul de lângă vatră erau nişte stropi închegaţi de grăsime albă de focă. Sfărâmă o bucăţică de cărbune din focul stins până obţinu o pulbere fină pe care o amestecă în grăsimea din palmă, apoi îşi înnegri cu grijă vârful nasului şi obrajii, zonele expuse pe care le arsese soarele ziua trecută.

Apoi se uită în jur în adăpost. Avea la ea cuţitul şi bucăţica de cremene, bâta şi şalul de pânză, toate bunurile materiale ce le avea pe lume, şi totuşi simţea o silă profundă să părăsească adăpostul. Câteva ore acesta fusese casa ei. Trebui să se forţeze să-i întoarcă spatele şi să coboare iar pe plajă, să pornească din nou în călătoria ei spre sud, pe plaja monotonă şi ameninţătoare.

În noaptea următoare nu găsi nicio peşteră ca adăpost şi nicio grămadă de lemne prinse între stâncile unui promotoriu. Nu avea nimic de mâncare şi nimic de băut; se înfăşură în bucata de pânză şi se culcă pe nisipul tare, sub dune. Toată noaptea un vânt rece suflă nisip fin peste ea, aşa că în zori era toată acoperită de particule sclipitoare şi lipicioase ca zahărul. Nisipul i se încrustase pe pleoape şi părul îi era încleiat de sare şi nisip. Era atât de înţepenită din cauza frigului, a vânătăilor şi a muşchilor suprasolicitaţi încât la început şontâcăi ca o bătrânică, sprijinindu-se în bâtă ca-ntr-un baston. După o vreme se încălzi şi muşchii nu-i mai erau atât de înţepeniţi, dar ştia foarte bine că era din ce în ce mai slăbită şi pe măsură ce soarele se ridica pe cer setea deveni un urlet tăcut în adâncurile trupului ei. Avea buzele umflate şi crăpate, limba inflamată şi încrustată cu o salivă groasă şi cleioasă,

pe care n-o putea înghiţi.

Îngenunche la marginea mării şi-şi spălă faţa în apă, umezi şalul de pânză şi restul hainelor de pe ea şi rezistă ispitei de a sorbi din apa rece şi limpede.

Dar uşurarea nu era decât temporară. Când apa de mare i se uscă pe piele, zonelele iritate din pricina căldurii începură s-o usture de la cristalele de sare, buzele uscate şi crăpate o ardeau îngrozitor, îşi simţea pielea ca pe o foaie uscată de hârtie, gata să se rupă, şi setea o tortura, obsesiv.

După-amiaza târziu, la distanţă pe nisipul umed şi neted, văzu nişte forme negre mişcătoare şi-şi duse mâna streaşină la ochi, plină de speranţă. Când se apropie însă văzu că erau patru pescăruşi mari, cu piepturile de un alb imaculat şi spinările negre, gâlcevindu-se şi amenințându-se unul pe altul cu ciocurile lor galbene, bătându-se pentru o rămăşiţă adusă de flux la mal.

Centaine se apropie de ei împleticindu-se şi pescăruşii se ridicară în aer, lăsând în urmă, pe nisip, trofeul atât de disputat, care era prea greu pentru ei ca să-l care. Era un peşte mare şi mort, deja ciopârţit de pescăruşi şi Centaine alergă cu noi forţe ultimii câţiva paşi şi se lăsă în genunchi. Ridică peştele cu amândouă mâinile, dar îi veni să vomite şi-l scăpă jos, ştergându-se pe fusta de pânză. Peştele era putred şi mirosea îngrozitor, iar degetele îi intraseră în carnea moale şi descompusă ca într-un seu rece.

Se târî mai la o parte şi-şi strânse genunchii la piept, uitându-se la grămada de carne putredă care duhnea şi încercând să-şi stăpânească setea.

Avu nevoie de tot curajul de care era în stare, dar în cele din urmă se târî iar la cadavru şi cu faţa întoarsă într-o parte ca să nu-i simtă duhoarea, tăie o bucată de carne albă ca de vierme. Decupă o bucăţică micuţă din ea şi şi-o

puse prudentă în gură. I se întoarse stomacul la gustul dulceag şi scârbos de putreziciune, dar o mestecă cu grijă, sorbind zeama mirositoare, scuipă carnea şi mai tăie o bucată.

Scârbită de propria degradare tot atât de mult cât de carnea putredă, supse în continuare sucul din ea şi când consideră că se forţase să înghită suficient, se odihni.

Încet-încet simţi că lichidul consumat îi redă forţa. Se simţea mult mai puternică, suficient cât să meargă din nou. Intră în mare şi încercă să-şi spele duhoarea peştelui putred de pe mâini şi de pe buze. Dar gustul îi rămase în gură mult timp chiar şi după ce porni iar la drum, mergând încet şi greoi de-a lungul ţărmului.

Chiar înainte de apusul soarelui o copleşi un val de slăbiciune şi se prăbuşi în genunchi, pe nisip, cu fruntea acoperită de o transpiraţie rece. Se ghemui de durerea unor crampe intestinale ca o sabie vârâtă prin burtă. Râgâi şi gustul peştelui putred îi umplu gura şi nările.

Nu se mai putu stăpâni şi vomă lung şi dezgustător, zgâriindu-şi gâtul pe dinăuntru de durere şi de scârbă. Fu disperată să vadă cât de multe dintre fluidele atât de vitale se pierdeau în nisip, dar mai vomă o dată şi, odată cu contracţia stomacală, simţi şi eliberarea explozivă a diareii.

— M-am otrăvit. Se prăbuşi pe nisip zvârcolindu-se de durere, în convulsii dese, iar corpul i se goli involuntar de sucurile toxice. Se făcuse întuneric deja pe când îi trecu criza şi-şi trase chiloţii murdari de pe ea şi-i aruncă la o parte. Se târî într-o ceaţă de durere până la mare şi se spălă pe corp şi pe faţă, îşi limpezi gustul de peşte putred şi vomă din gură, pregătită să plătească momentul de uşurare cu setea de mai târziu.

Apoi, încă în patru labe, se târî până mai sus pe plajă unde, tremurând convulsiv de frig, se întinse pe jos să

moară.

La început Garry Courtney era atât de implicat în agitaţia planurilor pentru expediţia de salvare din deşertul Namibiei, de-a lungul acelui litoral înspăimântător numit din motive foarte serioase Coasta Scheletelor, încât nu avu răgazul necesar să cântărească şansele de succes.

Pentru Garry era suficient că se juca de-a omul de acţiune. Ca toţi romanticii, se visase în acest rol de foarte multe ori şi acum, când ocazia îi căzuse în braţe, o apucă frenetic şi făcu fără nicio şovăială eforturi considerabile.

În lunile lungi de după sosirea telegramei de la Departamentul de Război – plicul acela grosolan cu mesajul său laconic „Maiestatea Sa regretă să vă informeze că fiul dumneavoastră, căpitanul Michael Courtney, a fost ucis în misiune” – existenţa lui Garry fusese un pustiu întunecat, fără scop sau direcţie. Apoi venise miracolul celei de-a doua telegrame de la fratele său geamăn: „Văduva lui Michael gravidă cu nepotul tău a rămas fără casă şi avere din cauza războiului stop aranjez transport prioritar pe prima navă spre Cape Town stop întâmpin-o şi ai grijă de ea stop răspunde urgent stop scrisoarea va urma stop Sean”.

Răsărise astfel un nou soare în viaţa lui. Dar când şi acesta fusese stins cu atâta cruzime, aruncat în apele crude şi verzi ale curentului Benguela, Garry îşi dădu seama instinctiv că nu putea permite să lase raţiunea şi realitatea să-l azvârle iar în abisul negru al disperării. Trebuia să creadă, trebuia să dea la o parte orice calcul al probabilităţilor şi să se agaţe fără să gândească de posibilitatea oricât de măruntă ca soţia şi copilul nenăscut al lui Michael să fi supravieţuit cumva oceanului şi deşertului şi că acum aşteptau doar ca el să-i găsească şi să-i salveze. Singura cale de a face aşa ceva era să înlocuiască gândirea raţională cu activitatea febrilă, oricât

de inutilă şi fără sens, iar atunci când şi aceasta avea să eşueze, să apeleze la rezerva nesfârşită de credinţă nestrămutată şi solidă ca o stâncă a Annei Stok.

Cei doi sosiră la Windhoek, fosta capitală a Africii de Sud-Vest germane, ocupată cu doi ani înainte, unde colonelul John Wickenham, guvernator militar al teritoriului, îi întâmpină în gară.

— Mă bucur să vă întâlnesc, domnule.

Wickenham îl salută plin de timiditate. Primise un şuvoi de telegrame urgente în ultimele zile, printre ele una de la generalul Jannie Smuts şi alta de la primul ministru, generalul Louis Botha – toate instruindu-l să ofere vizitatorului ajutorul şi cooperarea sa completă.

Acest lucru însă nu explica în totalitate respectul deosebit pe care-l avea pentru acest oaspete. Colonelul Garrick Courtney primise medalia cea mai înaltă de vitejie a regatului, iar cartea sa despre războiul anglo-bur – *Duşmanul evaziv* – era lectură obligatorie la Colegiul Militar pe care-l frecventase Wickenham, iar influenţa politică şi financiară a fraţilor Courtney era legendară.

— Îmi permit să vă ofer condoleanţele mele pentru pierderea suferită, domnule colonel, îi zise Wickenham, strângându-i mâna.

— Sunteţi foarte amabil. Garry se simţea ca un impostor când cineva i se adresa cu gradul său militar. Întotdeauna simţea nevoia să explice că nu fusese decât o numire temporară la un regiment neregulat, într-un război de acum aproape douăzeci de ani; pentru a-şi ascunde stânjeneala se întoarse spre Anna, care stătea bine înfiptă pe picioare lângă el, îmbrăcată cu fusta lungă de stambă şi purtând pe cap casca tropicală de soare. Daţi-mi voie să vă prezint pe *Mevrou* Stok, zise Garry, vorbind în afrikaans pentru ca să-nţeleagă şi ea, iar Wickenham îi urmă imediat exemplul.

— *Aangename kennis* – încântat să vă cunosc, *Mevrou.*

— *Mevrou* Stok a fost pasageră la bordul vaporului *Protea Castle,* e unul dintre supravieţuitorii luaţi la bord de *Inflexible.*

Wickenham şuieră plin de compasiune.

— O experienţă absolut îngrozitoare, sunt sigur. Se întoarse iar către Garry. Domnule colonel Courtney, daţi-mi voie să vă asigur că este plăcerea mea să vă ofer orice ajutor îmi stă în puteri.

Anna răspunse în locul lui:

— O s-avem nevoie de maşini, multe maşini, şi oameni care să ne-ajute. Şi-o s-avem nevoie de ele repede, foarte repede!

Maşina din frunte era modelul nou de Ford T, revopsită din negrul de fabrică într-o culoare palidă, ca nisipul. Această maşină avea să se dovedească un vehicul formidabil în condiţiile de deşert, în ciuda aspectului său fragil. Carcasa uşoară de oţel de vanadiu şi motorul cu turaţie lentă o purtau pe nisipul moale care ar fi făcut să se scufunde nişte maşini mai grele. Singura sa slăbiciune era tendinţa de a se supraîncălzi, aruncând un jet de abur opărit către şoferul şi pasagerii din cabina deschisă.

Wickenham le oferi şi patru camioane Austin, ca vehicule de provizii, fiecare capabil să care o jumătate de tonă de încărcătură, precum şi un al cincilea vehicul, care fusese modificat în atelierele căii ferate de inginerii armatei şi care avea un rezervor cilindric de oţel cu capacitatea de cinci sute de galoane de apă. Fiecare vehicul avea un şofer caporal, cu un ajutor.

Anna zdrobi în faşă tendiţele de amânare ale lui Garry şi trecu dur peste obiecţiile practice ale inginerilor, mecanicilor şi militarilor experţi, aşa că la treizeci de ore de la sosirea ei convoiul era gata de plecare din capitală.

Trecuseră paisprezece zile de când *Protea Castle* fusese torpilată de submarinul german.

Ieşiră zdrăngănind prin oraşul adormit dimineaţa, la ora patru: camioanele pline vârf cu echipament şi rezerve de combustibil şi pasagerii înfofoliţi ca să se apere de aerul rece al nopţii din podişul înalt. Porniră pe drumul căruţelor care trecea paralel cu linia de cale ferată cu ecartament îngust, până la oraşul de coastă Swakopmund, la trei sute cincizeci de kilometri distanţă.

Roţile întărite cu bandă de oţel ale căruţelor tăiaseră făgaşe atât de adânci în drum încât roţile de cauciuc ale vehiculelor se blocau în ele ca într-o capcană şi nu puteau fi scoase decât în secţiunile de drum mai stâncoase unde făgaşele duble semănau mai mult cu nişte canale presărate cu bolovani sau albii de izvor de munte secat, şi nu a drum. Coborâră chinuitor de încet prin trecerile accidentate, hurducându-se şi zdruncinându-se pe drumul atât de rău, obligaţi mereu să oprească pe neaşteptate ca să repare o anvelopă spartă sau să înlocuiască un arc rupt, coborând o mie două sute de metri în paisprezece ore de călătorie ce le clănţăni dinţii, le zdruncină oasele şi le încordă la maximum răbdarea şi nervii.

Ajunseră în cele din urmă pe câmpiile plate, acoperite cu tufişuri, de pe coastă, şi începură traversarea cu uluitoarea viteză de patruzeci de kilometri pe oră, în urma lor ridicându-se o dâră imensă şi înecăcioasă de praf cafeniu, ca fumul de la un incendiu de prerie scăpat de sub control.

Oraşul Swakopmund era o picătură surprinzătoare de Bavaria transportată în deşertul sud-african, cu tot cu arhitectura originală din Munţii Pădurea Neagră şi cu un debarcader lung întinzându-se până la undele verzi ale mării.

Cavalcada prăfuită intră cu larmă, duminică la

amiază, pe strada principală. În grădina publică a oraşului cânta o fanfară germană, cu toţi membrii fanfarei îmbrăcaţi în pantaloni scurţi cu bretele de culoare verde şi pălării din Alpi. La sosirea convoiului lui Garry în faţa hotelului de peste drum, cântecul fanfarei se poticni şi apoi amuţi cu totul. Tulburarea lor era de înţeles, căci pereţii clădirii erau încă ciobiţi de şrapnelul de la ultima invazie britanică.

După praful şi căldura traversării deşertului, berea locală Pilsner, produsă de un maestru berar care îşi făcuse ucenicia în München, avea gustul învierii în Valhalla.

— Încă un rând, barmane! comandă Garry, bucurându-se de tovărăşia masculină, încântat că-şi adusese toţi oamenii din subordine în siguranţă până la poalele munţilor. Oamenii se repeziră imediat la tejgheaua lungă de tek şi ridicară la buze următoarea halbă, zâmbindu-i încântaţi, iar masca de praf pe care toţi o aveau încrustată pe faţă se crăpă, pulberea fină ajungându-le inclusiv în bere.

— *Mijnheer!* Anna se spălase rapid şi apăru în uşa cârciumei. Cu picioarele depărtate şi mâinile groase şi musculoase la şolduri, cu faţa deja inflamată de soare şi vânt, începea încet să devină cu adevărat fioroasă, cuprinsă cum era de revoltă şi indignare. *Mijnheer,* pierdeţi vremea!

Garry îşi adună rapid oamenii.

— Haideţi băieţi, avem treabă. Hai să mergem.

Deja nu mai era nimeni din grup care să aibă cea mai mică îndoială cine era de fapt la conducerea expediţiei, aşa că îşi înghiţiră berile dintr-o sorbitură şi ieşiră tropăind afară, în lumina soarelui, ştergându-se ruşinaţi la gură de spumă şi neîndrăznind să întâlnească privirile Annei când se strecurară pe lângă ea. Cât timp oamenii realimentară cu combustibil, umplură la loc rezervoarele de apă,

reîmpachetară încărcătura care se desfăcuse în timpul călătoriei şi îndepliniră reparaţiile necesare de întreţinere ale vehiculelor, Garry se duse la secţia de poliţie să investigheze.

Sergentul de poliţie fusese avertizat dinainte de sosirea lui.

— Îmi pare foarte rău, domnule colonel, nu ne aşteptam să sosiţi decât peste trei-patru zile. Dacă am fi ştiut... Părea disperat să fie cumva de ajutor. Nimeni nu ştie prea multe despre regiunea de acolo, zise el aruncând o privire pe fereastra biroului de poliţie, îndreptată spre nord, şi înfiorându-se fără să vrea. Dar am un om care poate să meargă cu dumneavoastră pe post de călăuză. Luă inelul de chei de pe un cârlig din peretele dinapoia biroului şi-l conduse pe Garry în beci. I lei, *swart donder* – tunet negru! zise el răguşit în timp ce descuia una dintre celule şi Garry clipi văzând pe cine alesese de călăuză sergentul.

Era un hotentot Bondelswart cu aspect clasic de răufăcător, mirosind ca un ţap sălbatic şi privind în jur cu răutate, cu singurul său ochi, celălalt fiind acoperit cu un petic negru de piele; ieşi mohorât şi încruntat, târşâindu-şi picioarele.

— Ştie zona, aşa că ar trebui să vă fie de folos, zise sergentul rânjind. A făcut braconaj acolo şi a vândut corn de rinocer şi fildeş şi din cauza asta o să meargă la ocnă pe cinci ani, nu-i aşa, Kali Piet?

Kali Piet îşi deschise vesta de piele şi se scărpină pe piept gânditor.

— Dacă lucrează bine pentru dumneavoastră şi sunteţi mulţumit de el, poate c-o să scape cu numai doi-trei ani la spart pietre, explică sergentul.

Kali Piet găsi ceva între firele de păr de pe piept şi-l crăpă între unghii.

— Şi dacă nu sunt mulţumit de el? întrebă Garry nesigur. *Kali* însemna „rău” sau „ticălos” în swahili, iar individul nu-i inspira prea mare încredere.

— Oh, zise sergentul pe un ton distrat. Păi atunci nu vă mai obosiţi să-l aduceţi înapoi. Îngropaţi-l pe undeva unde să nu-l găsească nimeni.

Atitudinea lui Kali Piet se schimbă în mod miraculos.

— Stăpâne bun, se văicări el în afrikaans. Ştiu fiecare copac, fiecare piatră, fiecare fir de nisip. O să-ţi fiu câine.

Anna îl aştepta pe Garry, aşezată deja pe bancheta din spate a Fordului T.

— Ce v-a luat aşa de mult timp? întrebă ea. Fetiţa mea e singură în pustietatea aceea de şaisprezece zile deja!

— Caporale! Garry îl puse pe Kali Piet în grija şi sub supravegherea celui mai mare în grad dintre subofiţerii din convoi. Dacă încearcă să evadeze, împuşcă-l! zise Garry încercând neconvingător să arboreze un rânjet sadic.

În cele din urmă, casele văruite în alb, cu acoperiş roşu de ţiglă dispărură în depărtare. Şoferul lui Garry râgâi încet şi mai simţi o dată gustul berii de la han, cu un zâmbet visător.

— Bucură-te de ea, îi zise Garry. E multă cale de mers până la următoarea halbă.

Drumul mergea în paralel cu marginea plajei, iar la stânga valurile verzi presărate cu spumă albă ca penele de struţ loveau încontinuu nisipurile galbene; înaintea lor se întindea litoralul înspăimântător, complet pustiu, învăluit în ceaţa învolburată de deasupra mării.

Drumul acesta era folosit de culegătorii de varec care adunau algele aduse de valuri şi le foloseau ca fertilizator, dar mai departe spre nord deveni din ce în ce mai nedefinit şi în cele din urmă nu se mai văzu nici urmă din el.

— Ce e înainte? îl întrebă Garry pe Kali Piet, care fusese adus în faţă din ultimul vehicul.

— Nimic, răspunse Kali Piet şi Garry îşi dădu seama că nu mai auzise niciodată un cuvânt atât de obişnuit, încărcat de atâta ameninţare.

— Ne vom face drum singuri de aici înainte, le zise Garry cu o încredere pe care nu o simţea de fapt, şi le trebuiră patru zile întregi să parcurgă următorii şaptezeci de kilometri.

Găsiră mai multe cursuri de apă, secate probabil de peste o sută de ani, cu maluri abrupte şi albii presărate cu bolovani mari cât nişte obuze de tun. Traversară întinderi plate înşelătoare în care vehiculele se scufundară pe neaşteptate până la osii în nisipul moale şi trebuiră să le scoată cu forţa braţelor. Dădură peste teren accidentat, unde unul dintre camioane se răsturnă pe o parte şi altuia i se rupse osia din spate aşa că trebuiră să-l abandoneze, împreună cu un morman de bagaje de care îşi dăduseră seama că nu aveau de fapt nevoie – corturi, scaune şi mese de picnic, o cadă smălţuită, cufere întregi de bunuri de troc cu care să-i mituiască pe şefii triburilor sălbatice, cutii de ceai şi de unt şi alte echipamente care li se păruseră absolut esenţiale când cumpăraseră proviziile în Windhoek.

Convoiul, mai scurt şi mai uşurat, se chinui mai departe pe drumul său spre nord.

În căldura amiezii, apa fierbea în radiatoare şi mergeau înainte cu şuvoaie albe de aburi ţâşnind din valvele de siguranţă, fiind obligaţi să oprească la fiecare jumătate de oră ca să permită motoarelor să se răcească. În alte locuri dădeau peste câmpuri de pietre negre şi ascuţite ca nişte lame de obsidian, care sfâşiau anvelopele subţiri ale roţilor. Într-o zi, Garry numără cincisprezece opriri ca să schimbe roţile, iar noaptea mirosul ascuţit al

soluţiei de lipit cauciuc rămânea suspendat peste bivuac, căci oamenii epuizaţi trebuiau să stea până cel puţin la miezul nopţii să repare, la lumina felinarelor, camerele distruse.

În a cincea zi făcură tabără în faţa piscului arid Brandberg, Muntele Ars, care se înălţa în ceaţa violacee a amurgului, şi dimineaţă Kali Piet dispăru.

Luase cu el o puşcă şi cincizeci de cartuşe, o pătură, cinci sticle de apă, şi ca lovitură de maestru, ceasul de vânătoare din aur şi caseta de monede cu douăzeci de lire în aur pe care Garry şi-o aşeza cu grijă lângă aşternutul lui în fiecare seară.

Furios, ameninţând să-l împuşte la prima vedere, Garry conduse o expediţie de pedeapsă după el în Fordul model T. Însă Kali Piet îşi alesese foarte bine momentul, la mai puţin de un kilometru distanţă de tabără intrând într-o zonă de dealuri şi văi abrupte în care niciun vehicul nu mai putea să-l urmărească.

— Lăsaţi-l în pace, porunci Anna. Suntem mai în siguranţă fără el, şi fetiţa mea e deja de douăzeci de zile... se întrerupse brusc. Trebuie să mergem înainte, *Mijnheer,* nimic nu ne poate sta în cale. Nimic.

De atunci înainte fiecare zi deveni mai dificilă şi înaintarea era tot mai lentă, tot mai frustrantă.

Până când într-o zi, faţă în faţă cu o nouă barieră de stâncă ce se înălţa din mare ca o spinare de dinozaur şi se întindea pe uscat, zimţată şi sclipitoare în lumina soarelui, Garry se simţi dintr-odată epuizat fizic.

— Asta e o nebunie, îşi zise singur încet, stând în picioare în cabina unui camion, ţinându-şi mâna streaşină la ochi împotriva soarelui orbitor şi nemilos şi încercând să ghicească o cale de trecere prin acest zid înalt şi impenetrabil. S-au săturat şi oamenii deja, mai şopti el. Bărbaţii stăteau în grupuri, deprimaţi şi descurajaţi, lângă

camioanele prăfuite şi ponosite. A trecut aproape o lună – nimeni n-ar fi putut supravieţui acolo aşa de mult, chiar dacă ar fi reuşit să ajungă la ţărm. Îl durea ciotul rămas din piciorul amputat şi fiecare muşchi din spate îi era învineţit, îşi simţea fiecare vertebră din şira spinării zdrobită de zdruncinăturile constante şi îngrozitor de brutale de la terenul atât de accidentat. Va trebui să ne întoarcem!

Coborî greoi din cabină şi mişcându-se înţepenit ca un bătrânel, şchiopătă până la Anna, care stătea lângă Fordul din fruntea coloanei.

— *Mevrou,* începu el şi Anna se întoarse spre el şi-i puse o mână mare şi roşie pe braţ.

— *Mijnheer...*

Anna avea vocea profundă şi răguşită, şi când îi zâmbi, Garry simţi că protestele i se opresc în gât, şi se gândi pentru prima dată că în afară de roşeaţa feţei şi încruntătura fioroasă, era o femeie chipeşă. Avea linia bărbiei puternică şi hotărâtă, dinţii albi şi regulaţi, şi în ochi avea o bunătate pe care încă n-o observase până atunci.

— *Mijnheer,* am stat aici şi m-am gândit că nu sunt mulţi bărbaţi pe lumea asta care ne-ar fi adus aşa de departe. Fără dumneavoastră n-am fi reuşit. Îl strânse de braţ. Bineînţeles c-am ştiut că sunteţi înţelept, c-aţi scris multe cărţi, dar acuma ştiu şi că sunteţi puternic şi hotărât, că sunteţi un bărbat care nu lasă nimic să-i stea în cale. Îl strânse iar de braţ. Avea mâna caldă şi puternică. Garry îşi dădu seama că atingerea ei îi făcea plăcere. Se îndreptă de spate şi-şi trase pălăria moale într-un unghi şmecheresc. Nu-l mai durea spatele chiar atât de tare. Anna îi zâmbi iar. Eu voi merge pe jos între stânci cu o echipă de oameni – trebuie să cercetăm ţărmul, fiecare metru de ţărm, între timp dumneavoastră o să conduceţi

convoiul spre interior, ca să găsiţi pe unde să ocoliţi stâncile.

Trebuiră să pătrundă în interior şase kilometri chinuitori de uscat până să găsească o trecătoare îngustă şi precară peste stânci şi să revină astfel către ocean.

Când Garry văzu de la distanţă silueta Annei mergând vitejeşte cu paşi mari şi hotărâţi prin nisipul obositor, iar echipa de bărbaţi urmând-o chinuit la câţiva metri în urmă, simţi o uşurare neaşteptată şi realiză cât de dor îi fusese de ea chiar şi numai acele câteva ore.

În seara aceea, stând rezemaţi unul lângă altul de marginea Fordului T, mâncând conservă de carne de vită cu pesmeţi şi bând cafea tare îndulcită din belşug cu lapte condensat, Garry îi spuse cu timiditate:

— Şi pe soţia mea o chema Anna. A murit cu mult timp în urmă.

— Da, ştiu, încuviinţă Anna, mestecând în continuare.

— De unde ştiţi? întrebă surprins Garry.

— Michel i-a zis lui Centaine. Anna pronunţa întotdeauna schimbat numele lui Michael şi asta îl zăpăcea chiar şi acum pe Garry.

— Mereu uit că ştiţi atât de multe despre Michael.

Mai înghiţi o lingură de conservă şi se uită în gol în întuneric. Ca de obicei, oamenii îşi amenajaseră tabăra la o mică distanţă mai încolo, ca să le ofere puţină intimitate; focul lor din lemne aduse de valuri se vedea de unde erau ei doi cu un halou auriu pe fundalul nopţii, iar vocile se auzeau ca un murmur slab.

— Eu însă nu ştiu nimic despre Centaine. Mai povestiţi-mi despre ea, vă rog, *Mevrou.*

Acesta era un subiect de conversaţie care nu-i plictisea niciodată pe niciunul din ei.

— E o fată bună. Anna începea mereu cu această

frază. Dar vioaie şi încăpăţânată. V-am povestit despre ziua când a...

Garry stătea aproape de ea, cu capul înclinat spre ea şi părând extrem de atent, deşi în seara aceea nu o asculta cu adevărat.

Lumina focului de tabără dansa pe chipul ridat şi simplu al Annei, şi Garry o privea cu un sentiment de confort şi familiaritate. De obicei femeile îl făceau să se simtă speriat şi necorespunzător şi, cu cât erau mai frumoase şi mai sofisticate, cu atât se temea mai tare de ele. Se resemnase de multă vreme cu faptul că era impotent, descoperise asta în timpul lunii sale de miere şi râsul batjocoritor al miresei lui îi răsuna încă şi acum în urechi, după treizeci de ani. Nu mai dăduse nici unei femei şansa să râdă de el în felul acela – fiul lui nu fusese de fapt fiul lui, fratele lui geamăn era cel care îndeplinise fapta aceea pentru el – şi la cei cincizeci de ani ai săi trecuţi, Garry era încă virgin. Ocazional, ca acum de pildă, se simţea uşor vinovat gândindu-se la asta.

Încercă să nu se mai gândească şi reuşi, deşi nu uşor, voind să regăsească senzaţia de mulţumire şi calm pe care o avusese cu doar câteva clipe înainte, dar acum era perfect conştient de mirosul femeii de lângă el. Nu-şi mai permiseseră să consume apă pentru baie de când plecaseră din Swakopmund, aşa că mirosul ei era puternic. Mirosea a pământ, a sudoare şi a arome secrete, feminine, iar Garry se aplecă puţin mai aproape de ea ca să le savureze. Puţinele femei pe care le ştia miroseau a apă de colonie şi a parfum, insipide şi artificiale, dar aceasta mirosea ca un animal – un animal puternic, cald şi sănătos.

O privi cu fascinaţie cum ridică mâna şi-şi împinge la spate câteva şuviţe de păr cărunt de pe tâmple fără să se oprească din povestit, cu vocea ei profundă şi caldă. La subsuoară avea un tufiş des şi întunecat de bucle, umede

încă de la căldura zilei petrecută în deşert şi Garry se uită ţintă la ea, simţind o excitare bruscă şi sălbatică, asemenea unei lovituri brutale în vintre. Simţi cum se înalţă, ca o creangă de copac, rigidă şi dureroasă, generând senzaţii pe care nici nu le visase vreodată – greu de singurătate şi de dor, tensionat de dorinţa ce i se născuse în cele mai adânci tenebre ale sufletului.

O privi încremenit, incapabil să se mişte sau să vorbească, şi când Anna văzu că nu-i răspunde la o întrebare, îşi ridică privirea de la foc şi îl privi în faţă. Cu blândeţe, aproape tandră, Anna îşi ridică mâna şi-l atinse pe obraz.

— *Mijnheer,* cred că e vremea să mă duc la culcare. Vă urez somn uşor şi vise plăcute. Se ridică în picioare şi dădu la o parte prelata grea care-i servea de paravan pentru aşternut.

Garry zăcu întins sub pături cu mâinile încleştate pe lângă corp, ascultând foşnetul hainelor ei de dincolo de paravanul de prelată şi trupul îl durea ca o vânătaie proaspătă. De dincolo de paravan auzi brusc un huruit lung, care-l făcu să tresară; un moment nu reuşi să-şi dea seama ce auzea. Apoi realiză că era Anna, care sforăia. Era sunetul cel mai liniştitor pe care-l auzise în viaţa lui, căci era imposibil să-i fie frică de o femeie care sforăia; îi veni să strige de bucurie în aerul nopţii.

„Sunt îndrăgostit, se autofelicită el extaziat. Pentru prima dată în peste treizeci de ani, sunt îndrăgostit!”

Însă tot curajul pe care şi-l adunase pe parcursul nopţii se evaporase în zori, nu-i rămăsese intactă decât dragostea. Ochii Annei erau umflaţi de somn, părul încărunţit era plin de cristale de nisip pe care briza nocturnă îl suflase peste ea, dar Garry o privi cu adoraţie, până când Anna îi porunci răstit:

— Mâncaţi rapid – trebuie să pornim la prima rază de

lumină. Am presimţirea că azi va fi bine. Hai, mâncaţi, *Mijnheer!*

„Ce femeie! îşi zise Garry în sinea lui cu admiraţie. Ce n-aş da să pot şi eu inspira măcar puţin din acest devotament, această loialitate!”

Premoniţia Annei păru la început bine fondată, căci nu mai dădură peste nicio barieră de stâncă în calea lor, având în faţă câmp deschis, unduitor, până la plajă, iar suprafaţa era din pietriş ferm presărat din loc în loc cu tufişuri de sare înalte până la genunchi. Autovehiculele înaintau ca şi cum ar fi fost pe şosea, obligate să facă slalom în coloană doar pentru a evita tufişurile pipernicite, având mereu grijă să fie mai sus de plaja arămie ca să poată observa pe nisipul moale orice urmă lăsată de vreo epavă sau naufragiat.

Garry stătea alături de Anna pe bancheta din spate a Fordului şi se ciocneau unul de altul când treceau hurducându-se peste solul neregulat. Garry murmura o scuză, dar îşi lăsa piciorul sănătos lipit de coapsa ei, iar ea nu făcu niciun efort să se tragă la o parte.

Dintr-odată, în aerul unduitor de căldură al după-amiezii deşertice, perdelele tremurânde ale mirajelor se traseră la o parte în faţa lor pentru câteva clipe şi văzură începutul tărâmului dunelor ce se înălţau abrupte din câmpie. Micul convoi se opri în faţa lor şi toţi coborâră din maşini să privească impresionaţi şi speriaţi.

— Munţi, şopti Garry. Un lanţ muntos de nisip. Nimeni nu ne-a avertizat de aşa ceva.

— Trebuie să fie o cale de trecere!

Garry clătină din cap cu îndoială.

— Cred că au pe puţin o sută cincizeci de metri înălţime.

— Haideţi, zise Anna cu fermitate. Mergem până în vârf.

Doamne Sfinte! exclamă Garry. Nisipul e atât de moale – e aşa de înalt, sunt sigur că e foarte periculos...

Hai să mergem! Ceilalţi o să aştepte aici.

Se chinuiră în sus pe pantă cu Anna în frunte, de-a lungul spinării ascuţite ca un brici a uneia dintre crestele de nisip. Departe, dedesubt, grupul de vehicule semăna cu o grămadă de jucării, iar bărbaţii care-i aşteptau, cu nişte furnici. Nisipul portocaliu, în care se afundau până la glezne, scârţâia sub picioarele lor, la fiecare pas. Lama de nisip se rupea când mergeau prea aproape de marginea ascuţită, provocând o avalanşă şuierătoare în josul pantei netede.

— Este periculos! murmură Garry. Dacă treci peste margine, poţi fi sufocat.

Anna îşi ridică fusta grea de stambă şi-i îndesă poalele în pantalonaşii bufanţi pe care-i purta dedesubt, după care porni vitejeşte în sus, lăsându-l pe Garry să se uite cu gura căscată după ea, cu inima bubuindu-i nebuneşte în piept, copleşit de oboseală şi de şocul de a-i vedea picioarele dezgolite. Erau nişte picioare masive şi solide ca nişte trunchiuri de copac, dar pielea din spatele genunchilor era cremoasă şi catifelată, cu gropiţe, ca a unei fetiţe – cel mai excitant lucru pe care-l văzuse în viaţa lui.

Garry îşi simţi corpul reacţionând din nou, în mod incredibil, de parcă o mână de gigant îi apucase bărbăţia şi brusc îi dispăru toată oboseala. Alunecând şi împiedicându-se în nisipul moale, se căţără împleticindu-se după ea şi, pe sub fustele groase, coapsele Annei, late ca cele de iapă, se legănau şi se ondulau chiar la nivelul ochilor lui holbaţi.

Ajunse sus pe creasta dunei înainte să-şi dea seama şi Anna îi întinse un braţ să-l ajute.

— Dumnezeule! şopti el. E o lume de nisip, un

univers întreg de nisip.

Erau la poalele marilor dune şi chiar şi credinţa Annei se ofili puţin.

— Nimeni... nimic nu poate trece printre ele.

Anna îl ţinea încă de braţ şi acum îl scutură încruntată.

— Centaine e acolo. Aproape că-i aud vocea chemându-mă. Nu putem s-o lăsăm de izbelişte, trebuie să mergem până la ea. Nu mai poate rezista mult.

— Dacă încercăm să mergem pe jos e sinucidere curată. Nu se poate rezista nici măcar o zi acolo.

— *Trebuie* să găsim o cale de ocol în cazul ăsta, se scutură Anna ca un imens câine St. Bernard, descotorosindu-se de îndoieli şi de slăbiciunea de moment. Haideţi. Îl conduse jos de pe creastă. Trebuie să găsim un loc pe unde să ocolim.

Convoiul cu Fordul în frunte se întoarse cu faţa spre continent, şi toată ziua merseră de-a lungul marginii teritoriului dunelor înalte, până când soarele se prăbuşi din văzduh, sângerând de moarte pe crestele lor avântate spre cer. În noaptea aceea îşi aşezară tabăra la poalele dunelor ce se profilau negre şi măreţe, implacabile şi ostile pe fundalul cerului luminat de luna argintie.

— Nu e nicio cale împrejur, zise Garry cu privirile aţintite în flăcări, incapabil să întâlnească privirile Annei. Se continuă tot aşa, la nesfârşit.

— Mâine-dimineaţă ne vom întoarce către coastă, îi răspunse ea placid şi se ridică să meargă să se culce, lăsându-l pe Garry tânjind de dorinţă.

A doua zi se întoarseră pe propriile urme lăsate de cauciucuri în nisip şi nu ajunseră iar la locul de întâlnire a dunelor cu oceanul decât seara târziu.

— Nu e nicio cale, repetă Garry neajutorat, căci valurile mării veneau până chiar la poalele munţilor de

nisip şi chiar şi Anna se pleoşti nefericită, privind în tăcere flăcările focului de tabără.

— Dacă aşteptăm aici... şopti ea cu voce răguşită. Poate că Centaine vine ea spre noi. Sunt sigură că ştie că singura ei şansă e să se-ndrepte spre sud. Dacă noi nu putem merge la ea, trebuie s-o aşteptăm să vină ea la noi.

Ni se termină rezervele de apă, îi zise Garry încet. Nu putem...

— Cât mai rezistăm?

Trei zile, nu mai mult.

— Patru zile, îl imploră Anna cu o asemenea dezolare în glas şi expresia feţei, încât Garry acţionă fără să se gândească.

Întinse către ea amândouă mâinile, fiind copleşit de un fel de teroare delicioasă când Anna se aplecă şi ea spre el şi se agăţară unul de altul, ea în disperare şi el într-o frenezie speriată a poftelor carnale. Garry se îngrijoră pentru o clipă că vor fi văzuţi de bărbaţii de lângă celălalt foc –, dar brusc nu-i mai păsă.

— Veniţi, îi zise ea ridicându-se în picioare şi conducându-l dincolo de paravanul de pânză.

Mâinile lui Garry tremurau atât de tare încât nu reuşi să-şi descheie nasturii la cămaşă. Anna chicoti cu afecţiune.

— Staţi, lăsaţi-mă pe mine, drăguţul meu prostuţ, zise ea dezbrăcându-l.

Garry simţea răceala vântului pe spate, dar pe dinăuntru îl ardeau focurile pasiunii reprimate de atâta vreme. Nu-i mai era ruşine de pântecele păros şi rotunjor, nici de coapsele subţiri ca de barză şi prea lungi comparativ cu restul corpului. Se căţără peste ea cu grabă frenetică, disperat să se scufunde adânc în ea, să se piardă în moliciunea ei albă, să se ascundă acolo de lumea ce fusese atât de crudă cu el toată viaţa.

Şi atunci, dintr-odată, se întâmplă din nou, simţi căldura şi puterea secându-i din vintre, se simţi ofilindu-se şi veştejindu-se exact ca în cealaltă noapte de coşmar, cu peste treizeci de ani în urmă. Rămase nemişcat pe salteaua moale şi albă a pântecelui ei, cuibărit între coapsele ei tari şi puternice şi-şi dori să moară de ruşine şi neputinţă. Aşteptă s-o audă râzând batjocoritor. Era convins că de data asta dispreţul ei îl va distrage complet. Nu putea să scape, braţele ei puternice erau înfăşurate în jurul lui şi-l ţinea strâns între coapse ca-ntr-o menghină de carne.

— *Mevrou,* zise el bălmăjit. Îmi pare rău, nu sunt bun de nimic – n-am fost niciodată bun de nimic.

Anna chicoti din nou, dar era un sunet plin de afecţiune şi compasiune.

— Numai încet, drăguţul meu, îi şopti ea răguşit în ureche. Stai să te-ajut un pic. Şi Garry îi simţi mâna coborând între ei, făcându-şi loc printre pântecele lor goale. Unde-i căţeluşul meu? zise ea, iar Garry îi simţi degetele înfăşurându-se în jurul bărbăţiei lui şi intră în panică.

Începu să se zbată să se elibereze, dar Anna îl ţinu pe loc cu uşurinţă şi Garry nu reuşi să scape de degetele ei. Avea degete aspre ca şmirghelul, de la munca manuală grea, dar abile şi insistente, trăgând şi ciupindu-l, murmurându-i încet şi cu veselie în ureche.

— Ăsta-i băiatul cel mare, acuma. Ce băiat mare.

Garry nu mai putea să se zbată, dar fiecare nerv şi muşchi din corp îi era încordat până la limita durerii, degetele ei îl frământau şi-l îndemnau, vocea ei se făcuse şi mai joasă, aproape somnoroasă, fără grabă, calmându-l, până simţi că se destinde.

— Ah! se bucură ea. Vezi ce se-ntâmplă cu căţeluşul nostru mare şi frumos? Dintr-odată atingerea ei întâmpină

ceva tare şi dur, iar Anna chicoti din nou, desfăcându-şi coapsele tari şi late care-l ţineau. Uşor, uşurel, îl avertiză ea, căci Garry începu din nou să se zbată, împingându-se ritmic în ea. Aşa! Acolo, da, aşa! Anna îl ghida, încercând să-l controleze, dar Garry era disperat de grăbit.

Dintr-odată simţi în nări adierea fierbinte a mirosului puternic şi bogat pe care îl emana trupul ei de femeie, aroma minunată a propriei ei excitări, şi Garry percepu o erupţie nouă de forţă în centrul fiinţei sale. Era un erou, un şoim, însuşi ciocanul zeilor. Era puternic ca un taur, lung ca o sabie, tare ca granitul.

Oh, da! gâfâi ea. Acolo, aşa! şi Garry nu mai putea concepe ca cineva să-i reziste, se împinse înainte şi trecu înăuntru, alunecând în adâncurile ei, în fierbinţeala miraculoasă care era dincolo de orice închipuire din viaţa lui. Din ce în ce mai repede şi din ce în ce mai violent, Anna se înălţa şi cobora sub el de parcă Garry era o corabie într-un ocean bântuit de furtună. Femeia scotea sunete alinătoare şi dulci, îl îndemna cu glas răguşit şi gâfâit, până când cerul se prăbuşi, zdrobindu-l între el şi pământ.

Îşi reveni încet, ca venit de departe, şi o găsi ţinându-l în braţe, mângâindu-l şi vorbindu-i iar ca unui copil.

— Aşa, drăguţule. Aşa e bine. Totul e bine acum.

Şi Garry ştia că era adevărat. Totul era bine acum. Nu mai simţise niciodată o asemenea siguranţă şi pace. Nu mai fusese niciodată într-o asemenea stare de bine, atât de adâncă, de atotcuprinzătoare. Îşi îngropă faţa între sânii ei, aproape sufocându-se în carnea ei atât de abundentă, şi nu-şi dori decât să zacă acolo pentru totdeauna.

Anna îl mângâie încet pe firele rare şi mătăsoase de păr, privindu-l cu afecţiune; peticul de chelie roz din vârful

capului strălucea în lumina focului şi Anna simţi dureros nevoia de a-l alina pe bărbatul din braţele ei. Toată dragostea ei înăbuşită şi îngrijorarea pentru fata dispărută îşi găsiră acum o direcţie nouă de exprimare, căci Anna se născuse să salveze, să fie loială şi îndatoritoare faţă de alţii. Începu să-l legene în braţe, mângâindu-l şi murmurându-i încet.

Garry descoperi în zori de zi că mai avusese loc şi un alt miracol. De îndată ce se strecură afară din tabără şi coborî la capătul plajei, găsi un drum deschis pe care puteau trece cu maşinile. Sub influenţa lunii în creştere valurile oceanului se înălţau din ce în ce, pregătindu-se de maree, iar când apele se retrăgeau de pe plajă la reflux, sub nivelul dunelor lăsau o fâşie lată, cu nisip ud, tare şi neted.

Garry se grăbi înapoi la tabără şi-l sculă pe ofiţerul cel mai înalt în grad.

— Scoală-ţi oamenii, caporale! strigă el. Vreau să fie realimentat Fordul, încărcat cu provizii, inclusiv canistre de apă pentru patru oameni pe trei zile şi vreau să fie gata de plecare în cincisprezece minute, e clar? Dă-i bătaie, omul lui Dumnezeu, ce stai acolo holbându-te la mine?

Se răsuci pe călcâie şi alergă înapoi la Anna, care tocmai ieşea de după prelata paravan.

— *Mevrou,* mareea! Putem să trecem!

— Am ştiut eu că veţi găsi o cale, *Mijnheer!*

— Vom pleca imediat cu Fordul, noi şi încă doi oameni. Vom merge în viteză până se schimbă fluxul, şi atunci vom urca maşina în sus, deasupra nivelului maxim al apei, iar când o să vină din nou refluxul pornim iar cu viteză înainte. Poţi fi gata de plecare în zece minute? Trebuie să profităm de toată perioada de reflux. Se îndepărtă în viteză. Hai, caporale, pune-i pe oamenii ăştia la treabă!

Întorcându-i spatele, caporalul îşi dădu ochii peste cap şi bombăni suficient de tare să-l audă toţi.

— Oare ce l-a apucat pe bătrânul rândunel – să mor dacă nu se poartă dintr-odată ca un curcan ţanţoş!

Reuşiră să meargă în forţă două ore, menţinând Fordul la viteza maximă, de şaizeci şi cinci de kilometri pe oră, cât timp nisipul era tare şi ferm. Când se făcu moale, cei trei pasageri, inclusiv Anna, săriră jos din maşină şi începură s-o împingă din spate cu toată forţa; când nisipul devenea iar tare se căţărau în grabă înăuntru şi chiuind de bucurie porneau din nou în viteză spre nord.

În cele din urmă fluxul ajunse până la ei şi Garry alese un loc gol dintre dune în care adăpostiră Fordul, împingându-l prin nisipul uscat şi făinos până ajunse la distanţă sigură deasupra liniei mareei.

Clădiră un foc din lemne aduse de valuri, îşi făcură cafea şi pregătiră puţină mâncare rece, apoi rămaseră aşezaţi pe nisip să aştepte următorul reflux care să le deschidă drumul pe plajă. Cei trei bărbaţi se întinseră la umbra maşinii, dar Anna îi părăsi şi începu să se plimbe de-a lungul liniei de demarcaţie a fluxului, oprindu-se din când în când să-şi umbrească ochii de lumina orbitoare reflectată de valurile mării şi de cristalele de nisip şi să cerceteze fără odihnă nordul.

Rezemat într-un cot, Garry o privea cu o afecţiune şi o recunoştinţă atât de copleşitoare, încât simţi că se sufocă de emoţie.

„Acum, în toamna vieţii mele, femeia asta mi-a oferit tinereţea pe care n-am cunoscut-o niciodată. Mi-a adus dragostea care a trecut pe lângă mine”, se gândi el, şi când Anna ajunse la colţul următorului golf de nisip şi dispăru de cealaltă parte a dunei, nu suportă să nu o mai vadă, nici măcar o secundă.

Sări în picioare şi se grăbi să o ajungă din urmă.

Când ajunse şi el la colţ, o văzu la o jumătate de kilometru în faţă. Se aplecase peste un obiect de pe plajă, dar se îndreptă de spate, îl văzu şi imediat îşi flutură amândouă mâinile în aer, strigându-l. Vuietul valurilor îi acoperi vocea, dar încântarea şi agitaţia îi erau atât de evidente încât Garry începu să alerge spre ea.

— *Mijnheer,* strigă ea alergându-i în întâmpinare. Am găsit... Nu putu să termine, dar îl apucă de braţ şi-l târî după ea. Uitaţi-vă! Se prăbuşi în genunchi lângă obiect. Era aproape complet îngropat în nisip şi era deja spălat de valurile mareei în urcare.

— E o bucată de barcă! Garry se lăsă şi el în genunchi lângă ea şi împreună, cu mâinile goale, începură să dezgroape cu frenezie bucata de lemn vopsită în alb. E făcut în fabrică, zise

Garry încet. Pare a fi o bucată de barcă de salvare de tip Amiral.

Următorul val se năpusti pe plajă udându-i până la brâu, dar când se retrase luă cu el nisipul pe care-l afânaseră ei doi şi scoase la iveală un nume pictat în litere negre pe carcasa sfărâmată.

Protea C... Restul lipsea; scândurile erau pline de aşchii acolo unde le loviseră valurile neîntrerupte.

— *Protea Castle,* şopti Anna şi şterse nisipul de pe litere cu fusta leoarcă de apă. E o dovadă! Se întoarse spre Garry cu obrajii roşii acoperiţi de şiroaie de lacrimi. E o dovadă, *Mijnheer,* e o dovadă că fetiţa mea scumpă a ajuns la ţărm şi e în siguranţă.

Chiar şi Garry, care era dornic ca un mire să-i facă pe plac, care voia cu disperare să creadă că va avea un nepot care să-l înlocuiască pe Michael, chiar şi el se holbă la ea fără grai.

— E dovadă că e vie – mă credeţi acum, nu-i aşa, *Mijnheer?*

— *Mevrou,* zise Garry gesticulând din mâini, teribil de jenat. E o posibilitate excelentă, sunt de acord, dar...

— E vie. Ştiu asta. Cum puteţi să vă-ndoiţi? Decât dacă nu credeţi că... Faţa ei roşie se încruntă feroce şi Garry capitulă speriat.

— Ba da... Sigur că da! Bineînţeles că şi eu cred! Nicio îndoială că e vie, absolut nicio îndoială!

Câştigând acest meci, Anna se pregăti pentru următoarea înfruntare şi-şi întoarse întreaga putere a neplăcerii şi a furiei sale împotriva oceanului.

— Cât timp trebuie să aşteptăm aici, *Mijnheer?*

— Păi, Mevrou, fluxul ţine şase ore şi apoi scade alte şase, îi explică el conciliant. Mai trebuie să treacă încă cel puţin trei ore până putem porni.

— Fiecare minut pierdut acum poate fi diferenţa dintre viaţă şi moarte, îi zise ea aprig.

Mevrou, îmi pare groaznic de rău, zise Garry umil, luându-şi pe umeri vina totală pentru ritmul universului, şi expresia Annei se îmblânzi. Îşi aruncă pentru o clipă privirea în jur să fie sigură că nu-i vedea nimeni şi apoi îşi strecură mâna într-a lui.

— Ei, cel puţin ştim că e în viaţă. Vom porni iar înainte în minutul în care va fi posibil. Între timp, *Mijnheer,* avem trei ore. Se uită la el întrebătoare şi Garry simţi că îi tremură genunchii atât de tare încât abia mai putea sta în picioare.

Niciunul nu mai zise nimic şi Anna îl conduse afară de pe plajă, într-un intrând ascuns între două dune înalte.

De îndată ce începu refluxul porniră iar cu Fordul pe nisipul tare. Mergeau spre nord în mare viteză şi roţile din spate împroşcau trombe sclipitoare de apă şi nisip ud până sus în aer.

În următorii opt kilometri găsiră de două ori rămăşiţe aduse de valuri pe plajă de la vaporul scufundat, o vestă

de salvare şi o vâslă ruptă. În mod evident fuseseră expuse valurilor şi soarelui o perioadă considerabilă de timp şi toate confirmau credinţa Annei, deşi niciuna nu era marcată cu numere sau alte inscripţii de identificare. Anna stătea pe bancheta din spate a Fordului cu un fular tricotat sub bărbie ca să-i ţină casca de soare pe cap, şi la fiecare câteva minute Garry îi arunca o privire drăgăstoasă, ca un terrier amorezat făcându-i curte unei imense femele buldog.

Deja trecea refluxul şi Fordul mergea cu aproape cincizeci de kilometri pe oră când intrară în zona nisipurilor mişcătoare. Fără niciun semn de avertizare. Nisipul plajei părea exact la fel de tare şi de neted cum fusese şi pe ultimii kilometri. Nu se vedea decât o schimbare foarte vagă a conturului. Era oarecum mai afundat şi suprafaţa tremura ca gelatina când apa de mare se aduna sub nisip, dar mergeau cu viteză mult prea mare să observe semnele, aşa că intrară în plin.

Roţile din faţă se scufundară instantaneu în suprafaţa moale ca un terci şi se opriră. Parcă se ciocniseră de un munte. Şoferul se izbi cu forţă în volan. Spiţele volanului se rupseră cu un scrâşnet ascuţit, dar axul de oţel pătrunse prin sternul bărbatului ca o suliţă de pescuit printr-un peşte, vârful ascuţit sfâşiindu-i spatele şi ieşind în afară pe sub omoplat.

Anna fu aruncată în sus de pe bancheta din spate şi ateriză în mlaştina moale a nisipurilor mişcătoare. Garry se lovi zdravăn cu fruntea de bord, o bucată de piele i se rupse de pe os şi-i atârnă peste sprânceană, şi, imediat, toată faţa îi era plină de sânge. Caporalul rămase prins într-o învălmăşeală de echipament desfăcut de la locul lui, braţul rupându-i-se cu un trosnet sec, ca un băţ uscat.

Anna îşi reveni prima. Înaintă bălăcindu-se prin nisipul moale până la genunchi, îşi puse un braţ în jurul lui

Garry şi-l ajută să iasă din scaunul din faţă, târându-l până pe nisipul tare al plajei.

Garry se prăbuşi în genunchi acolo unde-l lăsă ea.

— Sunt orb, şopti el.

— Numai un pic de sânge! Anna îi şterse faţa cu fusta ei. Rupse o fâşie de pânză din tivul fustei şi îi legă rapid rana, apoi îl lăsă pe loc şi se duse înapoi prin nisip până la maşină.

Fordul se scufunda rapid, partea din faţă era deja invizibilă, capota motorului era acoperită deja toată de nisip moale şi galben de consistenţa terciului moale, ce se scurgea abundent peste uşi şi umplea interiorul maşinii. Anna îl apucă pe şofer de umeri şi încercă să-l tragă afară, dar era străpuns cu totul de axul de oţel al volanului şi când Anna trase de el auzi oasele scrâşnind pe metal. Capul i se bălăngănea fără viaţă, aşa că-l lăsă aşa şi se apropie de caporal.

Acesta mormăia ceva neauzit şi tremura spasmodic. Îşi recăpăta încet cunoştinţa şi Anna îl trase afară cu totul şi-l târî şi pe el până pe nisipul tare, gâfâind deja cu faţa roşie de efort, îl lăsă jos şi caporalul scoase un ţipăt slab de durere. Avea braţul stâng răsucit nefiresc.

— *Mijnheer,* trebuie să salvăm apa înainte să se scufunde şi ea, zise Anna, scuturându-l dur pe Garry.

Garry se ridică împleticindu-se în picioare. Avea faţa mânjită toată de sânge, cămaşa pătată şi stropită, dar nu-i mai curgea sânge proaspăt. Merse după ea la Fordul fără speranţă de salvare şi împreună târâră canistrele de apă până pe uscat.

— Nu mai putem face nimic pentru şofer, mormăi Anna, şi amândoi rămaseră în picioare, privind Fordul şi şoferul mort scufundându-se treptat în nisipurile înşelătoare. În câteva minute nu se mai vedea nicio urmă că fuseseră vreodată acolo. Anna îşi întoarse atenţia spre

caporal. S-a rupt osul. Braţul se umfla într-un ritm alarmant, bărbatul era palid şi tras la faţă de agonie. Ajutaţi-mă!

Garry îl ţinu nemişcat şi Anna îndreptă braţul rănit apoi folosind o bucată de lemn pe post de atelă, i-l legă cu o altă fâşie de pânză din fusta ei. Dintr-o a treia îi făcu un bandaj legat de gât în care îi sprijini braţul.

— După calculele mele sunt cam şaizeci şi cinci de kilometri până înapoi la... zise Garry cu glas răguşit, dar nu apucă să termine, căci Anna se încruntă furioasă.

— Vă gândiţi să ne întoarcem înapoi!

— *Mevrou,* zise el făcând un gest conciliator din mâinile fluturând agitate. Trebuie să ne întoarcem. Două galoane de apă şi un rănit – avem noroc dacă reuşim să supravieţuim chiar şi noi.

Anna se încruntă în continuare la el câteva secunde, dar încet, încet, îşi lăsă umerii în jos.

— Suntem aproape s-o găsim, aşa de aproape de Centaine. Pot să simt asta – poate e chiar dincolo de curba următoare. Cum s-o abandonăm acum? şopti ea. Garry n-o văzuse încă niciodată înfrântă şi simţi că i se rupe inima de milă şi dragoste.

— N-o s-o abandonăm niciodată! declară el. N-o să renunţăm niciodată s-o căutăm, asta nu e decât o amânare. O să continuăm până o găsim.

— Promiteţi-mi, *Mijnheer,* zise Anna privindu-l cu o pasiune patetică. Juraţi-mi că n-o să renunţăm niciodată s-o căutăm, că n-o să vă-ndoiţi niciodată că Centaine şi copilul ei trăiesc. Juraţi-mi aici şi acum, în faţa lui Dumnezeu, că n-o să renunţaţi niciodată să-l căutăm pe nepotul dumneavoastră. Daţi-mi mâna şi juraţi-mi!

În genunchi în nisip, cu valurile fluxului în creştere scăldându-le genunchii, faţă în faţă şi ţinându-se de mână, Garry făcu jurământul.

— Acum mergem înapoi, zise Anna ridicându-se greoi în picioare. Dar o să ne întoarcem şi nu ne dăm bătuţi până n-o găsim.

— Da, încuviinţă Garry. Ne vom întoarce.

Centaine murise cu siguranţă puţin, căci în momentul în care îşi recăpătă cunoştinţa, îşi dădu seama că vede lumina dimineţii prin pleoapele închise. Gândul la o nouă zi de chin şi suferinţă o făcu să-şi încleşteze strâns ochii şi să încerce să se retragă din nou în uitarea neagră a morţii.

Dar îşi dădu seama că auzea un sunet slab, asemenea brizei de dimineaţă pe un vraf de crenguţe uscate, sau zgomotul făcut de o insectă care se mişcă în armura ei mică pe o suprafaţă pietroasă. Sunetul o deranja şi-n cele din urmă, cu un efort uriaş, îşi răsuci capul într-acolo şi-şi deschise ochii.

O mică formă omenească stătea pe vine la trei metri de locul unde zăcea ea pe nisip şi Centaine crezu că avea halucinaţii. Clipi rapid şi mucusul coagulat care-i lipea pleoapele i se întinse peste ochi şi-i tulbură vederea, nu înainte de a reuşi să desluşească încă o siluetă micuţă stând pe vine în spatele celei dintâi. Se frecă la ochi şi încercă să se ridice, iar mişcările ei provocará o nouă explozie din sunetele stranii de mai înainte – clinchete şi pârâituri slabe – şi numai după câteva secunde realiză Centaine că cei doi pitici vorbeau unul cu altul cu încântare înăbuşită şi că erau adevăraţi, nu doar roadele imaginaţiei sale.

Fiinţa mai apropiată de Centaine era o femeie, căci de piept îi atârnau doi săculeţi moi şi pleoştiţi până mult sub buric. Păreau nişte punguţe goale de tutun, din piele de porc. Era o femeie bătrână – nu, cuvântul bătrână pur şi simplu nu descria în întregime cât de străveche era această femeie. Era zbârcită ca o stafidă uscată la soare.

Nu avea nici măcar un centimetru de piele care să nu-i atârne în pliuri şi cute moi, care să nu fie încreţită şi crăpată. Ridurile nu-i erau aranjate toate într-o singură direcţie, ci se întretăiau în modele adânci. Sânii bălăngănitori erau de asemenea ridaţi şi tot aşa şi pântecul mic şi grăsuţ, iar pe coate şi genunchi avea pielea uscată şi încreţită. Într-o stare ciudată, ca de vis, Centaine era complet vrăjită. Nu mai văzuse niciodată vreo fiinţă omenească de felul acesta, nici măcar la circul ambulant care vizitase satul Mort Homme în fiecare vară înainte de război. **Se** strădui să se ridice într-un cot şi se holbă la ea.

Femeia mărunţică avea o culoare extraordinară, părea să lucească în lumina soarelui ca o bucată de chihlimbar, şi Centaine îşi aminti de cupa lustruită a pipei din spumă de mare a tatălui ei, de care avusese atât de multă grijă. Dar culoarea asta era chiar mai strălucitoare, luminoasă ca o caisă coaptă pe creangă, şi în ciuda faptului că era atât de slăbită, pe buzele lui Centaine licări pentru o clipă un zâmbet vag.

Bătrâna o studia la rândul ei pe Centaine cu atenţie la fel de mare şi îi răspunse la zâmbet instantaneu. Reţeaua de riduri se încreţi în jurul ochilor femeii, reducându-i la nişte fante oblice că ai chinezilor. Dar pupilele negre şi sclipitoare luceau atât de vesel încât Centaine avu impulsul să se întindă s-o îmbrăţişeze, aşa cum ar fi îmbrăţişat-o pe Anna. Dinţii bătrânei erau roşi aproape până la gingii şi pătaţi de tutun, dar nu aveau goluri între ei şi păreau egali şi puternici.

— Cine eşti? şopti Centaine printre buzele uscate, inflamate şi înnegrite, iar femeia îi răspunse cu un plescăit din buze şi un şuierat uşor.

Avea un craniu mic cu formă frumoasă şi chipul în formă de inimă. Ici şi colo pe pielea capului avea

grămăjoare de păr ca de lână încărunţită, răsucit în ghemuleţe mici şi strânse, fiecare de mărimea unui bob de mazăre şi între ele pielea capului era goală. Avea urechi mici şi ascuţite în vârf, lipite de cap, semănând cu spiriduşii din cărţile de basme din copilăria lui Centaine, dar urechile n-aveau lobi, iar combinaţia dintre ochii sclipitori şi urechile ascuţite şi ridicate în sus îi dădea un aer ager şi întrebător.

— Ai apă? şopti Centaine. Apă. Te rog.

Bătrâna îşi întoarse capul şi vorbi în limba ei şuierătoare şi plescăitoare către silueta din spatele ei. Era un bărbat care părea să-i fie frate geamăn; avea pielea la fel de imposibil de ridată, lucitoare, ca de caisă, cu aceleaşi ghemotoace de păr strânse, risipite pe pielea capului, cu ochii sclipitori şi urechile ascuţite şi fără lobi. Faptul că era bărbat era mai mult decât evident, fâşia de piele tăbăcită din jurul mijlocului dându-se la o parte, cum stătea pe vine, şi scoţând la iveală un penis cu vârful necircumcis atârnând până pe nisip, cu totul disproporţionat de mare faţă de dimensiunile lui totale. Avea aroganţa deosebită şi tensiunea pe jumătate erectă a membrului unui bărbat în floarea vârstei. Centaine se trezi că se uita fix, aşa că-şi feri rapid privirea.

— Apă, repetă ea şi de data aceasta făcu un gest ca şi cum ar bea. Imediat se iscă o discuţie aprinsă între cei doi omuleţi.

— O’wa, copila aceasta moare de lipsă de apă, zise bătrâna boşimană către bărbatul ce-i era soţ de treizeci de ani. Pronunţă prima silabă a numelui său cu buzele ţuguiate ca pentru un sărut.

— E moartă deja, răspunse rapid boşimanul. E prea târziu, H’ani. Numele soţiei lui începu într-un sunet exploziv, aspirat, şi se termină cu un plescăit moale cu limba în dosul dinţilor de sus, sunetul care în lumea

occidentalilor înseamnă de obicei iritare uşoară.

— Apa aparţine tuturor, şi viilor şi morţilor, asta e prima lege a deşertului. O ştii foarte bine, bătrâne bunic. H'ani voia să fie deosebit de convingătoare de aceea folosise expresia extrem de respectuoasă „bătrâne bunic".

Apa aparţine tuturor oamenilor, încuviinţă el, dând din cap şi clipind. Dar asta nu e o *san,* nu e o persoană. E de-a celorlalţi. Cu această scurtă afirmaţie O'wa exprimase succint felul în care se vedea un boşiman pe el însuşi în raport cu lumea din jurul său.

Boşimanul a fost primul om. Memoria lui tribală mergea înapoi în timp, dincolo de valul vremilor, până la epoca străveche în care doar strămoşii lui existau pe pământ.

De la lacurile îndepărtate de la miazănoapte până la munţii balaurilor de la miazăzi, terenurile lor de vânătoare acoperiseră întregul continent. Ei erau aborigenii. Ei erau oamenii, *san.*

Ceilalţi erau nişte creaturi ciudate. Primii ceilalţi veniseră dinspre nord, pe culoarul migraţiilor, negri imenşi care mânau turme de vite. Mult mai târziu veniseră alţi ceilalţi, cu pielea de culoarea burţii de peşte, ce se înroşea la soare, şi ochi palizi, ca de orbi; aceştia veniseră dinspre sud, pe mare. Femeia asta era dintr-aceştia din urmă. Ei erau cei care-şi aduceau vitele şi oile să pască pe terenurile străvechi de vânătoare şi măcelăreau animalele de vânat, pe care boşimanii le considerau ca pe turmele lor de vite.

Odată ce mijloacele lor de subzistenţă fură şterse de pe faţa pământului, boşimanii îşi îndreptară atenţia asupra turmelor domesticite care luaseră locul vânatului sălbatic în savană. Boşimanii nu aveau niciun concept al proprietăţii private, nicio tradiţie de posedare a pământului sau a bunurilor personale. Luaseră din turmele

celorlalţi la fel cum luau din vânatul sălbatic, şi în felul acesta toţi se supărară de moarte pe ei. Albi sau negri, toţi porniră fără milă la război împotriva boşimanilor, cu o ferocitate oprită de groaza lor în faţa săgeţilor micuţe, ca de copii, cu vârful scăldat într-un venin ce provoca întotdeauna moartea – o moarte înceată, îngrozitor de dureroasă.

Fie că erau negri înalţi cu lăncii assegai ascuţite la vârf şi cu tăiş dublu, fie că erau albi în comandouri călare, cu arme de foc, toţi îi vânară pe boşimani ca pe animale. Îi împuşcau, îi înjunghiau, îi închideau în peşteri şi-i ardeau de vii, îi otrăveau şi-i torturau, nu-i lăsau în viaţă decât pe cei mai mici copii, care vedeau masacrul legaţi în mănunchiuri, iar cei care nu se prăpădeau de jale şi de dor, erau „domesticiţi”. Îi transformau în sclavi micuţi, blânzi şi loiali, destul de drăgălaşi.

Grupurile de boşimani care supravieţuiră acestui genocid se retraseră în terenurile rele, fără apă, unde numai ei puteau supravieţui, cu înţelegerea şi cunoştinţele minunate pe care le aveau despre pământ şi creaturile sale.

— E una din ceilalţi, repetă O’wa. Şi e deja moartă. Apa nu e de-ajuns decât pentru călătoria noastră.

H’ani nu-şi luase ochii de pe faţa lui Centaine, dar în gândul ei se mustra singură. „Bătrânico, nu era nevoie să discuţi despre apă. Dacă i-ai fi dat fără să întrebi, n-ar mai fi trebuit să înduri toate prostiile astea de minte de bărbat”.

— Bunicule bătrân şi înţelept, zise ea rugător soţului ei, zâmbindu-i. Uită-te în ochii copilei. E încă plină de viaţă şi de curaj. Fata asta n-o să moară până nu-şi goleşte pieptul de ultima răsuflare. Cu hotărâre, ignorând sunetul şuierător de dezaprobare al soţului ei, H’ani îşi scoase de pe umăr săculeţul de piele netăbăcită. În deşert apa

aparţine tuturor, oamenilor san şi celorlalţi, nu este nicio deosebire aşa cum ai zis tu.

Scoase din săculeţ un ou de struţ, un glob aproape perfect de culoarea fildeşului lustruit. Coaja oului fusese gravată, cu dragoste, cu o bandă decorativă de siluete detaliate de animale şi păsări, şi la capăt era închis cu un dop de lemn. Conţinutul oului se auzi clipocind în mâinile lui H'ani făcute căuş, iar Centaine scânci ca un căţeluş care nu ajunge la sfârcurile mamei.

— Eşti o bătrână încăpăţânată, zise O'wa dezgustat. Era cel mai puternic protest pe care tradiţia boşimană i-l permitea. Nu putea să-i comande, nu putea să-i interzică. Un boşiman nu putea decât să dea sfaturi altcuiva, nu avea niciun drept mai presus de tovarăşii săi; între ei nu erau căpetenii sau conducători, toţi erau egali, bărbaţi sau femei, tineri sau bătrâni.

H'ani scoase cu grijă dopul de lemn din capătul oului şi se apropie de Centaine. Îi puse o mână pe după umeri ca s-o ţină nemişcată şi-i ridică oul la buze. Centaine sorbi lacomă şi se înecă şi apa i se scurse pe bărbie. De data asta nu numai O'wa, ci şi H'ani şuierară de supărare, căci fiecare picătură era preţioasă ca sângele vieţii. H'ani trase oul şi Centaine scoase un hohot de plâns şi încercă să i-l apuce din mâini.

— Eşti nepoliticoasă, o mustră H'ani. Îşi ridică oul la propriile buze şi-şi umplu gura până i se umflară obrajii. Apoi îşi puse mâna sub bărbia lui Centaine, se aplecă spre ea şi-i acoperi gura cu a ei. Îi strecură cu grijă câteva picături în gură şi aşteptă să înghită înainte să-i dea mai mult. Când trecu şi ultima picătură în gură la Centaine se aşeză pe călcâie şi o privi în linişte până consideră că era gata pentru mai mult. Atunci îi mai dădu, la fel, încă o gură plină şi apoi a treia.

— Femeia asta bea ca un elefant la izvor, bombăni

O’wa. Deja a băut destulă apă să inunde albia secată a râului Kuiseb.

Avea dreptate, desigur, trebui să recunoască supărată H’ani. Fata băuse deja porţia completă a unui adult. Puse dopul la loc în oul de struţ şi deşi Centaine o imploră şi-şi întinse amândouă mâinile rugătoare spre ea, H’ani puse la loc cu grijă oul în sacul de piele.

— Încă puţin, te rog, şopti Centaine, dar bătrâna o ignoră şi se întoarse spre tovarăşul ei. Discutară aprins ceva, folosindu-se de mâini, cu gesturi rapide şi graţioase ca de păsări, fluturând şi scuturând din degete.

Bătrâna purta o legătură de mărgele plate albe în jurul gâtului şi a braţelor. În jurul brâului avea o fustă scurtă de piele şi pe un umăr o manta de blană cu pete. Amândouă veşmintele erau confecţionate din câte o singură bucată de piele, fără o formă definită şi fără cusături. Fusta era prinsă la brâu cu o cingătoare de piele netăbăcită de care erau agăţate o serie de containere şi ploşti de corn de antilopă şi tigve de animale. Femeia ţinea în mână un toiag înalt, cu capătul ascuţit, de care era legat o piatră găurită.

Centaine rămase întinsă, privind-o. Îşi dăduse seama intuitiv că discutau despre viaţa sau moartea ei, şi că bătrâna era avocata ei.

— Onorate bunic bătrân, tot ceea ce spui este neîndoielnic adevărat. Suntem într-o călătorie şi cei ce nu pot ţine pasul, punându-i în pericol şi pe ceilalţi trebuie lăsaţi în urmă. Asta e tradiţia. Totuşi, dacă aşteptăm aşa de mult – şi H’ani arătă un segment din traiectoria soarelui pe cer care reprezenta aproximativ o oră – atunci copila asta o să aibă poate destulă putere şi o atât de scurtă aşteptare nu ne va pune în pericol.

O’wa scotea în continuare acelaşi sunet profund, gutural, şi-şi flutura amândouă mâinile din încheieturi. Era

un gest expresiv, care o alarmă pe Centaine.

— Călătoria noastră e grea şi mai avem încă multă cale de bătut. Următoarea apă e la multe zile distanţă; e o nebunie să pierdem vremea aici.

O'wa purta o coroană pe cap şi în ciuda situaţiei îngrozitoare în care se afla Centaine era foarte intrigată de ea, dar la un moment dat îşi dădu seama ce era de fapt. Pe o fâşie de piele netăbăcită, împodobită cu mărgele, bătrânul aranjase paisprezece săgeţi micuţe. Săgeţile erau făcute din trestii de râu, la capete aveau pene de vultur, şi vârfurile îndreptate în sus erau cioplite în os alb. Fiecare vârf era decolorat de o pastă uscată, ca o caramea proaspătă şi asta o făcu pe Centaine să-şi aducă aminte descrierea din cartea lui Levaillant despre călătoriile lui africane.

— Otravă! şopti ea. Săgeţi otrăvite. O trecu un fior îngheţat prin tot corpul şi-şi aminti ilustraţiile din carte. Sunt boşimani. Sunt boşimani adevăraţi!

Reuşi să se ridice în capul oaselor şi amândoi bătrâneii se uitară la ea.

— Deja e mai puternică, zise H'ani, dar O'wa începu să se ridice în picioare.

— Suntem într-o călătorie, cea mai importantă călătorie, şi zilele trec.

Dintr-odată H'ani se schimbă la faţă. Se uita fix la trupul lui Centaine. Când Centaine se ridicase, bluza de bumbac de pe ea, deja zdrenţuită, lăsă să i se vadă unul din sâni. Văzând interesul bătrânei, Centaine observă şi ea că era aproape goală şi se acoperi rapid, dar bătrâna ţopăi rapid până lângă ea şi se aplecă s-o vadă mai bine. Împinse cu nerăbdare mâinile lui Centaine la o parte şi o prinse de sâni cu degetele surprinzător de puternice ale mâinilor ei înguste şi cu aspect atât de delicat, îi palpă şi îi studie cercetător.

Centaine se strâmbă, protestă şi încercă să se tragă la o parte, dar bătrâna era la fel de hotărâtă şi autoritară ca Anna. Îi desfăcu bluza sfâşiată şi apucă un sfârc între degetul mare şi arătător, mulgându-l cu blândeţe. În vârf apăru o picătură limpede şi H'ani şuieră ceva încet şi o împinse înapoi pe Centaine în nisip. Îi vârî mâna pe sub fusta de pânză şi cu degetele ei mici cercetă şi verifică cu îndemânare partea de jos a pântecului lui Centaine.

La sfârşit H'ani se aşeză iar pe călcâie şi-i zâmbi triumfător soţului ei.

— Acum n-o mai poţi lăsa aici, zise ea bucuroasă. E tradiţia cea mai puternică a oamenilor că nu poţi abandona o femeie, orice femeie, *san* sau de alt fel, care poartă în ea viaţă nouă.

O'wa făcu un gest obosit de capitulare şi se lăsă iar pe vine. Îşi luă un aer măreţ şi nepăsător, stând puţin la o parte, iar soţia lui se duse tropăind până la marginea mării, cu toiagul cu piatră la capăt în mâini. Inspectă cu atenţie nisipul umed în timp ce valurile mici îi dansau vesele în jurul gleznelor, şi la un moment dat vârî în nisip vârful toiagului şi merse cu spatele, brăzdând un mic şănţuleţ în nisip. Vârful toiagului lovi un obiect solid de sub nisip şi H'ani se repezi imediat, îl săpă afară cu degetele, scoase un obiect şi apoi îl aruncă în sacul de piele. Repetă apoi procesul.

După puţină vreme se întoarse la locul unde Centaine zăcea întinsă şi goli o grămăjoară de scoici din sac pe nisip.

Erau scoici cu carapace dublă, văzu Centaine imediat, şi se înfurie amarnic pe propria ei prostie. Zile întregi murise de foame şi sete mergând şontăcăind peste plaja colcăind de aceste scoici suculente.

Bătrâna folosi o unealtă de tăiat oase ca să deschidă una dintre scoici, ţinând-o cu grijă ca să nu verse sucurile

din scoica sidefie pe care i-o trecu lui Centaine. Cu un adevărat extaz, Centaine sorbi zeama din jumătatea de scoică şi apoi scoase carnea cu degetele ei murdare şi şi-o aruncă în gură.

— *Bon!* îi zise ea lui H'ani, cu faţa transfigurată de plăcerea mestecatului. *Très bon!*

H'ani îi zâmbi şi dădu din cap, desfăcând cu ajutorul cuţitului ei de os următoarea scoică. Era o unealtă ineficientă, care făcea ca deschiderea fiecărei scoici să fie o treabă laborioasă şi rupea bucăţi din carapace care cădeau în miezul scoicii şi îi scârţâiau lui Centaine între dinţi. După încă trei scoici, fata se pipăi după briceagul de la brâu şi deschise lama.

O'wa îşi arătase dezaprobarea stând pe vine puţin la distanţă şi uitându-se în largul mării, dar clinchetul metalic al lamei de cuţit îi atrase instantaneu privirile asupra lui Centaine şi ochii i se măriră de interes.

Dezvoltarea poporului *san* era la nivelul Epocii de Piatră aşa că extragerea minereului şi prelucrarea fierului pentru lucru erau mult peste nivelul culturii lor, dar O'wa mai văzuse unelte de fier şi înainte. Văzuse unelte culese de oamenii din neamul lui de pe câmpurile de bătălie ale negrilor uriaşi, altele luate în secret din taberele şi bivuacele străinilor şi ale călătorilor şi odată cunoscuse un bărbat *san* care avea un instrument exact ca acela ţinut în mână de fata Centaine.

Numele bărbatului fusese Xia – la fel ca sunetul plescăit pe dosul dinţilor pe care-l face un călăreţ ca să-şi îndemne calul – şi Xia o luase de soţie pe sora mai mare a lui O'wa, cu treizeci de ani în urmă. Când era tânăr, Xia găsise scheletul unui bărbat alb lângă un izvor secat de la marginea deşertului Kalahari. Era cadavrul unui bătrân vânător de elefanţi, şi zăcea lângă scheletul calului său, cu puşca lungă şi grea pentru elefanţi în mână.

Xia nu atinsese puşca, pentru că ştia din legende şi experienţe amare că acest băţ magic şi ciudat era lăcaşul trăsnetului, dar examinase cu grijă şi prudenţă conţinutul desagilor de piele şi descoperi nişte comori la care boşimanii de demult nici măcar nu visaseră.

Prima dată un săculeţ de piele de tutun, provizia pe o lună întreagă, şi Xia ciupi puţin cu degetele şi şi-l puse sub limbă, cercetând apoi vesel restul prăzii. Aruncă rapid la o parte o carte şi un cilindru de carton cu nişte biluţe grele de metal cenuşiu – erau urâte şi nu păreau să fie de vreun folos la ceva. Apoi descoperi un flacon minunat de metal galben agăţat de o cureluşă de piele. Flaconul era plin de o pulbere cenuşie inutilă pe care o vărsă pe nisip, dar flaconul în sine era atât de miraculos de sclipitor încât ştiu imediat că nicio femeie nu va putea să-i reziste. Xia, care nu era un vânător prea iscusit, niciun dansator sau un cântăreţ deosebit de talentat, tânjea de multă vreme după sora lui O'wa, care avea un râs ce suna ca apa curgătoare. Îşi pierduse deja orice speranţă să-i atragă vreodată atenţia, nici măcar nu îndrăznise să tragă cu o săgeată miniaturală cu vârf de pană din arcul ceremonial de dragoste în direcţia ei, dar cu acest flacon strălucitor în mână ştia că în sfârşit sora lui O'wa va fi femeia lui.

Şi apoi Xia găsi cuţitul şi îşi dădu seama că va câştiga respectul bărbaţilor din trib, respect după care jinduia aproape la fel de mult ca după minunata soră a lui O'wa. Trecuseră aproape treizeci de ani de când O'wa nu-i mai văzuse pe Xia şi pe sora lui. Dispăruseră amândoi în pustietăţile singuratice de la răsărit, alungaţi de invidia şi ura pe care briceagul acela le trezise în ceilalţi bărbaţi din trib.

O'wa se holba acum la un cuţit asemănător aflat în mâinile acestei femei, care deschidea cu el scoicile şi înfuleca crudă carnea dulce şi galbenă, bând sucurile

scoicii cu lăcomie.

Până în clipa aceea singura impresie lăsată de femeie era repulsia, din cauza imensităţii corpului ei dizgraţios, mai mare decât al oricărui bărbat *san,* a mâinilor şi picioarelor ei imense, a clăii de păr răvăşit şi a pielii roşii, prăjite de soare, dar acum, uitându-se la cuţit, îl copleşiră din nou sentimentele încurcate pe care nu le mai avusese de aproape treizeci de ani şi îşi dădu seama că n-o să mai poată dormi toată noaptea gândindu-se la cuţit.

— De-ajuns, zise O'wa către H'ani, ridicându-se în picioare. E vremea să plecăm.

— Încă puţin.

— Fie că poartă copil sau nu, nimeni nu poate să pună în primejdie vieţile tuturor. Trebuie să plecăm. Şi H'ani realiză din nou că avea dreptate. Deja aşteptaseră mult mai mult decât era înţelept. Se ridică şi ea în picioare şi-şi aranjă pe umăr sacul de piele.

Văzu ochii lui Centaine umplându-se de panică în momentul în care le pricepu intenţia.

— Aşteptaţi-mă! *Attendez!* Centaine se ridică în picioare cât de repede putea, îngrozită la gândul de a fi lăsată în urmă.

O'wa îşi mută arcul în mâna stângă, îşi vârî la loc penisul bălăngănitor în legătura de piele pe care şi-o strânse mai bine la brâu apoi, fără să arunce măcar o privire către cele două femei şi porni de-a lungul marginii plajei.

H'ani îl urmă îndeaproape imediat. Amândoi mergeau ritmat şi legănat şi Centaine observă pentru prima dată ce fese pronunţate aveau, nişte protuberanţe enorme care ieşeau în afară atât de mult, încât era sigură că ar fi putut sta pe fundul lui H'ani şi să călărească pe el ca pe spinarea unui ponei; ideea o făcu aproape să chicotească. H'ani se întoarse pentru o clipă înapoi şi-i

aruncă un zâmbet încurajator, răsucindu-şi apoi imediat capul înainte. Fesele i se legănau şi săltau şi sânii bătrâni îi loveau ritmic burta.

Centaine făcu un pas după ei şi apoi se opri brusc, atinsă de disperare.

— Nu mergeţi bine! strigă ea. Mergeţi în direcţia greşită!

Cei doi mici bătrânei se îndreptau spre nord, departe de e ape Town şi Golful Walvis şi Luderitzbucht şi orice altă urmă de civilizaţie.

— Nu puteţi... Centaine era aproape isterică, în faţă o aştepta singurătatea deşertului şi ştia c-o va devora ca o fiară nesăţioasă dacă rămânea iar singură. Dar dacă mergea după cei doi sălbatici întorcea spatele propriului ei neam şi salvării pe care era încă posibil s-o obţină de-acolo.

Merse câţiva paşi nesiguri după H'ani.

— Vă rog, nu mergeţi!

Bătrâna îi înţelese rugămintea, dar ştia că nu era decât o singură cale s-o facă pe copilă să meargă. Nu se uită înapoi.

— Vă rog! Vă rog!

Marşul acela ritmat îi îndepărta pe cei doi tulburător de rapid.

Centaine mai ezită câteva clipe, întorcându-se să privească spre sud, disperată şi nehotărâtă. H'ani era deja la aproape o jumătate de kilometru distanţă şi nu părea să fi încetinit deloc.

— Aşteptaţi-mă şi pe mine! strigă Centaine şi-şi apucă în grabă bâta. Încercă să alerge, dar după o sută de paşi se resemnă să meargă, în paşi mici şi împleticiţi uneori, dar hotărâţi.

Pe la amiază cele două siluete pe care le urma se micşoraseră în depărtare, fiind acum doar nişte puncte

întunecate, dispărând în cele din urmă în vâltoarea de departe, din zare, unde plaja se unea cu marea. Pe nisipul arămiu se păstraseră urmele picioarelor lor, urme micuţe ca de copii, şi Centaine îşi concentră toată atenţia pe ele şi niciodată nu va şti cum şi de unde găsi puterea să rămână pe picioare şi în viaţă toată ziua aceea.

Spre seară hotărârea ei era aproape complet distrusă de oboseală; îşi ridică ochii de pe urmele de picioare şi întrezări la mare distanţă în faţă o şuviţă subţire de fum palid şi albastru, suflat de vânt înspre mare. Ieşea dintr-un afloriment de bolovani galbeni de gresie, deasupra nivelului apei, şi, cu ultimele puteri, Centaine se forţă să ajungă până la popasul de noapte al celor doi *san.*

Se prăbuşi la pământ lângă foc, complet epuizată, şi H’ani veni lângă ea ciripind şi pleoscăind din buze şi-i dădu iar apă gură la gură, ca o pasăre care-şi hrăneşte puiul. Apa era caldă şi lipicioasă de la saliva bătrânei, dar Centaine nu mai gustase în viaţa ei ceva atât de delicios. Ca înainte, nici acum nu-i dădu destulă şi bătrâna închise dopul oului de struţ înainte ca setea lui Centaine să fie măcar puţin astâmpărată.

Centaine îşi luă cu greu privirea de la sacul de piele plin de ouă şi se uită la bătrân.

Îl văzu acum cu adevărat pentru prima dată. Numai capul îi era vizibil, căci scormonea prin stratul de varec din valurile verzi. În afară de mărgelele din jurul gâtului şi a brâului, se dezbrăcase cu totul şi se înarmase cu toiagul cu piatră ascuţită în vârf al lui H’ani. Centaine îl privi înţepenind pe loc ca un câine de vânătoare şi apoi aruncând suliţa improvizată cu o lovitură îndemânatică, iar apa explodă la picioarele lui. Se chinui apoi să imobilizeze prada mare care se zbătea. H’ani bătu din palme şi ţipă nişte încurajări, şi în cele din urmă bătrânul târî afară pe plajă o creatură care se zvârcolea şi se zbătea cu

disperare.

În ciuda oboselii şi a slăbiciunii ei, Centaine se ridică în genunchi şi scoase o exclamaţie de uimire. Ştia ce anume era prada respectivă, homarul era unul dintre felurile ei favorite de mâncare, dar se gândi totuşi că probabil îşi pierduse minţile, căci creatura aceasta era prea mare, O'wa singur nici măcar nu o putea ridica de jos. Coada imensă şi împlătoşată se târa în urma lui pe nisip, zornăind şi agitându-se încontinuu, iar mustăţile lungi şi groase ajungeau până peste capul lui O'wa, care prinsese una în fiecare din pumnii lui mici. H'ani se repezise imediat la marginea apei, înarmată cu o piatră de mărimea capului ei şi amândoi loviră crustaceul imens până îl omorâră.

Înainte să se întunece, O'wa mai omorî încă doi, ambii aproape la fel de mari ca primul, şi împreună cu H'ani săpă o groapă puţin adâncă în nisip şi o căptuşi cu varec.

În timp ce ei doi pregăteau groapa pentru gătit, Centaine examină cele trei crustacee imense. Observă imediat că nu aveau cleşti ca homarii, aşa că probabil erau din aceeaşi specie ca acea *langouste* de Mediterana pe care o mâncase la cină la unchiul ei în castelul de la Lyon. Dar aceştia erau o varietate gigantică. Aveau mustăţile lungi cât braţul lui Centaine şi groase la rădăcină ca degetul ei mare. Erau atât de bătrâni încât aveau lipite pe carapacea ţepoasă mai multe scoici şi alge de mare, ca stâncile de pe fundul mării.

O'wa şi H'ani îi îngropară în groapa căptuşită cu varec, sub un strat subţire de nisip şi apoi construiră un foc de lemne peste ei. La lumina flăcărilor trupurile de culoarea piersicii începură să strălucească parcă de dinăuntru, şi cei doi pălăvrăgiră încântaţi. Când terminară, O'wa sări în picioare şi începu un mic dans cu picioarele târşite, cântând într-un *falsetto* răguşit şi dând roată

focului. H’ani bătu un ritm din palme şi fredonă mormăit din gât, legănându-se pe loc, iar O’wa dansă mult timp. Centaine zăcea epuizată, minunându-se de energia micuţului bărbat şi întrebându-se vag ce scop avea dansul şi care era sensul cuvintelor cântecului.

— Te salut, Spirit al păianjenului roşu de mare, şi-ţi dedic acest cântec, intona O’wa, dând din picioare, şi fesele goale îi ieşeau de sub legătura de piele şi tremurau ca gelatina. Îţi ofer dansul şi respectul meu, căci ai murit ca să putem noi să trăim...

Şi H’ani puncta cântecul cu ţipete ascuţite şi stridente.

Vânător iscusit şi şiret, O’wa nu ucisese niciodată fără să ofere mulţumire vânatului care căzuse pradă săgeţilor şi capcanelor lui, şi nicio creatură nu era prea mică sau prea neînsemnată ca să nu fie onorată astfel. Fiind el însuşi o creatură de dimensiuni reduse, recunoştea excelenţa multor altor fiinţe mici şi ştia că furnicarul solzos, pangolinul, trebuia onorat chiar mai mult decât leul şi că, deşi doar o insectă, călugăriţa era mai demnă de respect decât elefantul sau antilopa, căci în fiecare din ei îşi avea locul o parte specială a divinităţii naturii pe care o venera.

Pe sine însuşi nu se vedea mai demn de respect decât pe oricare dintre aceste creaturi, cu niciun drept mai presus de ele în afara celor dictate de supravieţuirea lui şi a clanului lui, aşa că mulţumea spiritelor vânatului pentru că-i dădeau viaţă. Când dansul se încheie, bărbatul făcuse o cărare în nisipul din jurul focului.

O’wa şi H’ani dădură la o parte cenuşa şi nisipul şi scoaseră la iveală carcasele imense, care se făcuseră acum de un roşu stacojiu şi scoteau aburi din culcuşul lor de varec. Se arseră la degete şi chiuiră de bucurie şi de râs, frângând cozile roşii, solzoase şi scoţând afară carnea

albă şi bogată.

H’ani îi făcu semn lui Centaine şi fata veni să se aşeze lângă ei. Picioarele racilor aveau bucăţi de carne de grosimea degetului ei, iar toracele era plin de măruntaiele galbene care se transformaseră la gătit într-un excelent sos pentru carnea albă.

Centaine nu-şi amintea să fi mâncat vreodată ceva cu atâta poftă. Se folosi de cuţit ca să taie bucăţi mai mărunte din coada racului. H’ani îi zâmbi în lumina focului, cu obrajii umflaţi de mâncare şi-i zise:

— *Nam!* După câteva clipe repetă cuvântul. *Nam!*

Centaine o ascultă cu atenţie şi repetă şi ea cu aceeaşi inflexiune precum cea a bătrânei.

— *Nam!*

H’ani scoase un chiot încântat.

— Ai auzit O’wa, copila a zis „Bun!”

O’wa mormăi ceva şi privi cuţitul din mâna femeii. Nu mai putea să-şi ia ochii de pe el. Lama trecea prin carne atât de curat încât lăsa o urmă netedă şi lucioasă pe carne. „Cât de ascuţit trebuie să fie”, se gândi O’wa, şi ascuţişul lamei îi strică pofta de mâncare.

Cu stomacul atât de plin încât aproape o durea, Centaine se culcă lângă foc; H’ani veni la ea şi scobi o mică adâncitură în nisipul de dedesubt, în dreptul şoldului. Imediat Centaine văzu că era mult mai confortabil şi se culcă la loc, dar H’ani încerca să-i arate încă ceva.

Nu-i voie să-ţi pui capul direct pe nisip, Copilă Nam, explică ea. Trebuie să ţi-l ţii ridicat, aşa. H’ani se sprijini într-un cot şi-şi aşează capul pe umăr. Părea o poziţie ciudată şi extrem de inconfortabilă, aşa că Centaine îi zâmbi în semn de mulţumire, reluându-şi postura de dinainte.

Las-o în pace, bombăni O’wa. Când o să-i intre un scorpion în ureche la noapte, o să-nţeleagă ea.

A învăţat de-ajuns pentru o zi, încuviinţă H’ani. Ai auzit c-a zis *Nam?* Ăsta e primul ei cuvânt şi ăsta e numele pe care-o să i-l dau, *Nam.* Copila Nam, repetă ea.

O’wa bombăni şi se îndepărtă câţiva paşi în întuneric să se uşureze. Înţelegea interesul nefiresc al soţiei sale pentru străină şi copilul pe care-l purta în pântece, dar aveau în faţă o călătorie îngrozitor de lungă şi de grea şi femeia nu va fi decât o belea periculoasă. Şi-n plus, mai era şi cuţitul – gândul la cuţit îl enervă.

Centaine se trezi urlând. Avusese un coşmar îngrozitor şi ciudat, profund tulburător – îl văzuse pe Michael din nou, dar nu în avionul arzând, ci călărindu-l pe Nuage. Trupul lui Michael era încă înnegrit de flăcări şi părul îi ardea ca o torţă, iar sub el Nuage era sfârtecat şi mutilat de obuze, sângele i se scurgea roşu strălucitor pe spinarea albă ca zăpada şi măruntaiele îi atârnau din pântec în timp ce alerga în galop.

— Aceea-i steaua mea, Centaine, zise Michael ridicând spre cer mâna ce semăna cu o gheară neagră. De ce nu o urmezi?

— Nu pot, Michel, strigă Centaine. Nu pot.

Şi Michael porni la galop printre dune, către sud, fără să-şi întoarcă măcar capul să se uite la ea. Centaine urlă după el:

— Aşteaptă-mă, Michel, aşteaptă-mă!

Ţipa, când o trezi atingerea unor mâini blânde care-o scuturau încet.

— Pace, Copilă Nam, îi şopti H’ani. Ai capul plin de demonii somnului – dar vezi, au dispărut acum.

Centaine plângea încă în hohote şi tremura, aşa că bătrâna se culcă alături de ea, întinse mantaua ei de blană peste amândouă, o luă în braţe şi-i mângâie părul. După o vreme, Centaine se potoli. Trupul bătrânei mirosea a fum de lemne, grăsime animală şi ierburi sălbatice, dar nu era

un miros deranjant şi căldura ei o alină pe Centaine, aşa că după o vreme adormi din nou, de data aceasta fără niciun coşmar.

H'ani nu adormi. Bătrânii nu au nevoie de atâta somn cât tinerii. Dar se simţi liniştită. Îi lipsise mult în ultimele luni contactul cu corpul altei persoane. Ştia încă din copilărie cât de important era. Pruncul *san* este legat strâns de trupul mamei lui şi-şi trăia restul vieţii în contact fizic intim cu restul clanului. Era o zicătoare în clan: „Zebra care merge singură cade pradă uşoară leului la vânătoare", şi clanul era ca o singură entitate – foarte strâns unită.

Gândindu-se la asta, bătrâna se întristă din nou; pierderea oamenilor ei îi apăsa pieptul ca o povară uriaşă, imposibil de purtat. Fuseseră nouăsprezece în clanul lui O'wa şi H'ani – cei trei fii ai lor şi soţiile lor şi cei unsprezece copii ai fiilor lor. Cel mai mic dintre nepoţii lui H'ani nu era încă înţărcat şi cel mai mare, o fetiţă pe care H'ani o iubea ca pe ochii din cap, tocmai avusese primul ciclu, când boala intrase în clan.

Fusese o năpastă mai groaznică decât orice se ştia în istoria clanului şi a neamului *san;* o boală atât de rapidă şi de sălbatică încât H'ani nu putea nici acum să înţeleagă şi să-şi revină. Începuse cu o durere în gât care se transformase într-o febră îngrozitoare, cu pielea atât de fierbinte încât aproape frigea la atingere şi o sete mai cumplită decât orice putea provoca însuşi deşertul Kalahari, numit de *san* „Marea uscăciune".

Cei mai mici muriseră în acest stadiu al bolii, la doar o zi sau două după apariţia primelor simptome; bătrânii erau aşa de slăbiţi de boală că nici măcar nu avură forţa să-i îngroape, aşa că trupurile lor micuţe se descompuseră rapid în canicula.

Febra trecu şi crezură că scăpaseră cu atât.

Înmormântară copilaşii, dar erau prea slăbiţi chiar şi să danseze pentru spiritele pruncilor sau să le cânte, astfel încât să poată porni în călătoria către lumea de dincolo.

Însă nu scăpaseră, căci boala nu-şi schimbase decât forma şi febra îi lovi iar, umplându-le în acelaşi timp plămânii de apă; horcăiră şi se sufocară până muriră.

Toţi muriră, toţi în afară de O'wa şi H'ani – dar şi ei erau atât de aproape de moarte încât de-abia după multe zile şi multe nopţi îşi recăpătaseră destule puteri cât să înţeleagă dimensiunile dezastrului care îi lovise. Când cei doi bătrâni îşi reveniră suficient, dansară pentru clanul osândit şi H'ani plânse pentru copilaşii pe care nu-i va mai purta niciodată pe şold şi nu-i va mai încânta niciodată cu poveşti fermecate.

Discutară despre cauza şi înţelesul tragediei, vorbiră despre asta neîncetat în jurul focului, în fiecare noapte, jelindu-i cu toată fiinţa lor, până când într-o noapte O'wa spuse:

— Când ne înzdrăvenim destul pentru călătorie – şi tu ştii, H'ani, cât de înspăimântătoare e călătoria asta – trebuie să mergem la Locul Tuturor Vieţilor. Numai acolo vom afla înţelesul acestui lucru şi vom învăţa cum să îmbunăm spiritele furioase care ne-au pedepsit aşa de rău.

H'ani reveni din nou în prezent, simţind trupul tânăr şi roditor pe care-l ţinea în braţe şi tristeţea i se uşură puţin, simţind instinctul matern cum creşte iar în pieptul ei ofilit şi fără lapte, veştejit de marea boală.

„Se poate ca spiritele să se fi îmbunat deja pentru că am început marea călătorie, se gândi ea, şi să dăruiască unei femei bătrâne darul să mai audă odată, înainte de moarte, ţipătul de naştere al unui prunc".

În zori H'ani desfăcu un corn de antilopă ce-i atârna la centură şi unse cu o pastă aromată pielea arsă de soare şi plină de băşici de pe obrajii, nasul şi buzele lui Centaine,

precum şi zgârieturile pe care le avea pe mâini şi picioare, şi-n tot acest timp pălăvrăgi neîntrerupt cu ea. Îi dădu apoi o porţie atent măsurată de apă. Centaine o savura încă, ţinând-o în gură de parcă era un Bordeaux rar şi aromat, când fără niciun semn cei doi *san* se ridicară în picioare, se întoarseră spre nord şi porniră de-a lungul plajei în pasul lor ritmic de marş.

Centaine sări consternată în picioare şi fără să-şi mai irosească puterile cu rugăminţi zadarnice îşi apucă bâta, îşi aranjă pelerina de pânză peste cap şi porni după ei.

Încă de la primul kilometru îşi dădu seama cât de mult o întăriseră mâncarea şi odihna. La început reuşi să meargă suficient de rapid cât să-i ţină sub ochi pe cei doi pigmei. O văzu pe H’ani scormonind nisipul cu toiagul ei, ridicând o scoică de nisip aproape fără să-şi întrerupă ritmul de mers, dându-i-o lui O’wa, apoi luând încă una pentru sine şi mâncând-o în fugă.

Centaine ascuţi unul din capetele bâtei cu briceagul şi o imită, la început fără succes, până îşi dădu seama că scoicile se găseau de fapt în cuiburi pe plajă – şi H’ani avea o metodă de a le localiza. Era inutil să scormonească nisipul la întâmplare. Aşa că de atunci înainte nu căuta decât în locurile în care H’ani lăsase urme pe nisip şi bău recunoscătoare sucul scoicilor, mergând fără să se oprească.

Însă în ciuda eforturilor ei atât de mari, Centaine slăbi curând ritmul şi treptat cei doi *san* se îndepărtară şi, în cele din urmă, dispărură cu totul. Pe la amiază Centaine deja îşi târa picioarele la fiecare pas şi îşi dădu seama că trebuia neapărat să se oprească măcar puţin să se odihnească. În momentul în care acceptă ideea, îşi ridică privirea pentru o clipă, şi chiar atunci recunoscu la distanţă promontoriul cu foci.

Era aproape ca şi cum H’ani îi ghicise exact limita

rezistenţei, căci o aştepta împreună cu O’wa în adăpostul de piatră, îi zâmbi cu plăcere şi-i spuse ceva rapid şi ciripitor când o văzu târându-se cu ultimele puteri pe pantă până în peşteră şi prăbuşindu-se epuizată lângă foc.

H’ani îi dădu raţia de apă şi în timp ce făcea asta, se certă aprins cu soţul ei, iar Centaine îi urmări cu interes, observând că de fiecare dată când H’ani arăta către ea folosea cuvântul „nam”. Gesturile celor doi bătrâni erau atât de expresive încât Centaine era sigură că înţelegea că bătrâna voia să zăbovească de dragul ei, iar O’wa voia să pornească mai departe.

De fiecare dată când H’ani îşi arăta soţul cu degetele, scotea acel sunet ca de sărut din vârful buzelor. Centaine le întrerupse dintr-odată conversaţia arătând şi ea către micul boşiman şi zicând ca H’ani:

— O’wa!

Cei doi se holbară la ea împietriţi de uimire şi apoi îi lăudară reuşita cu ţipete şi chiote de încântare şi veselie.

— O’wa! zicea H’ani, împungându-şi soţul cu degetele în coaste şi chiuind.

— O’wa! Bătrânul se plesni pe piept şi aprobă din cap, satisfăcut.

Pentru o clipă cearta fu uitată, ceea ce de fapt şi intenţionase Centaine, şi de îndată ce prima reacţie de bucurie trecu, arătă spre femeie, care-i înţelese imediat întrebarea nerostită.

— H’ani? pronunţă ea clar.

La a treia încercare, Centaine reuşi să producă pocnetul final din nume, spre satisfacţia şi încântarea lui H’ani.

— Centaine, zise ea arătând spre propriul piept, dar nu obţinu decât ţipete ascuţite de refuz şi fluturări din mâini.

— Copila Nam! zise H’ani, lovind-o uşor cu palma pe

umăr şi Centaine se resemnă să fie botezată din nou.

— Copila Nam! acceptă ea.

— Deci, onorate bunic, reluă H’ani repriza de dezbateri cu soţul ei. Copila Nam o fi ea urâtă, dar învaţă repede şi va avea un copil. O să ne odihnim aici şi pornim iar mâine. Şi hotărârea e luată!

O’wa ieşi târşâindu-şi picioarele din adăpost, bombănind încet, dar când se întoarse în amurg ducea pe umăr corpul proaspăt ucis al unei foci tinere şi Centaine se simţi atât de odihnită, încât se alătură şi ea ceremoniei de mulţumire, bătând din palme ca H’ani şi imitându-i ţipetele ascuţite, în timp ce O’wa dansa în jurul lor şi carnea de focă se prăjea pe cărbuni.

Unguentul pe care-l folosise H’ani pe rănile ei avu rezultate foarte rapide. Arsurile aproape sângerânde şi băşicile de pe faţă se uscară rapid şi pielea ei de pigmentaţie celtică se întunecă sub efectul soarelui până deveni de culoarea lemnului de tek, deşi îşi trăgea cu degetele părul negru cât mai mult pe faţă pentru a se proteja pe cât posibil de razele arzătoare.

Pe zi ce trecea devenea tot mai puternică datorită efortului susţinut şi regimului alimentar bogat în proteine. Nu după mult timp reuşea, cu pasul ei lung, să ţină ritmul stabilit de O’wa şi nu mai rămânea mult în urmă, evitând astfel certurile nesfârşite din cauza opririlor prea devreme în zi. Pentru Centaine devenise o chestiune de mândrie să ţină pasul cu cei doi bătrâni pigmei din zori şi până-n amurg.

— Îţi arăt eu ţie, diavol mic şi bătrân ce eşti, zicea ea încet, perfect conştientă de ciudata duşmănie pe care O’wa o avea faţă de ea, dar crezând că era din cauza slăbiciunii şi neajutorării ei şi pentru că ţinea de multe ori în loc grupul.

Într-o zi când trebuiau să pornească la drum, în ciuda

protestelor lui H’ani, îi luă jumătate din ouăle de struţ umplute cu apă şi le vârî în şalul de pânză pe care-l purta. De îndată ce H’ani îşi dădu seama ce voia de fapt, acceptă cu bunăvoie şi apoi îl sâcâi fără milă pe bătrân.

— Vezi, Copila Nam îşi poartă partea ei, exact ca o femeie din *san,* zise ea şi când termină de zis toate lucrurile ce le avea în minte, se întoarse spre Centaine şi începu cu adevărat s-o instruiască, arătându-i diverse lucruri cu toiagul şi nefiind satisfăcută decât atunci când Centaine pronunţa cuvântul la perfecţie sau îi arăta că a înţeles lecţia.

La început Centaine voia pur şi simplu să-i facă o mică plăcere nevinovată bătrânei, dar în curând se bucura să descopere fiecare nouă minunăţie şi călătoria deveni mai uşoară şi părea să treacă mai repede, pe măsură ce trupul i se întrema şi înţelegerea îi sporea.

Ceea ce ei i se păruse la început a fi doar o pustietate aridă, era de fapt o lume colcăind de vieţuitoare ciudate, minunat adaptate. Straturile de varec şi trestiile subacvatice erau adevărate tezaure de crustacee, moluşte şi viermi de mare şi ocazional refluxul lăsa în urmă câţiva peşti prinşi în capcana vreunui bazin superficial în stâncă. Erau peşti de adâncime cu solzi lucitori ca de metal şi o carne oarecum verzuie, dar după ce-i despicară şi-i prăjiră pe cărbuni Centaine descoperi că erau mult mai gustoşi decât calcanii.

Odată dădură peste o colonie de pinguini urlători. Pinguinii îşi făcuseră cuiburile pe o insuliţă stâncoasă, legată de continent printr-un recif, şi cei trei merseră prin apă până la genunchi la reflux, deşi Centaine se temu îngrozitor tot drumul până acolo şi-napoi să nu fie atacaţi de rechini. Miile de pinguini albi-negri aveau cuiburile direct pe pământul gol şi şuierară şi mugiră de revoltă văzându-i pe boşimani culegându-le ouăle mari şi verzi

până-şi umplură sacul. Ouăle coapte în nisip sub foc erau absolut delicioase, cu albuşuri transparente şi gelatinoase şi gălbenuşuri de un galben foarte intens, dar atât de consistente încât nu puteau mânca decât unul odată, şi provizia îi ţinu mai multe zile.

Chiar şi dunele mişcătoare cu faţetele alunecoase de nisip curgător adăposteau şopârle, precum şi vipere veninoase care se hrăneau cu ele. Bătrânii loviră cu bâtele şi şopârlele, şi viperele şi le coapseră în pieile lor solzoase, şi după aversiunea iniţială Centaine descoperi că aveau gust de pui.

Pe măsură ce înaintau spre nord, dunele deveniră intermitente, între ele găsindu-se văi adânci cu fundul de pământ ferm, deşi la fel de arid şi neroditor ca dunele şi plajele. H'ani o conduse pe Centaine peste pământul stâncos şi-i arătă plante suculente care arătau exact ca nişte pietre. Săpară sub frunzele minuscule, aproape neobservabile, şi găsiră o rădăcină umflată de apă, de mărimea unei mingii de fotbal.

Centaine o privi pe H'ani cum răzui miezul rădăcinii cu o bucată plată de piatră, luă o mână plină de miez răzuit şi cu degetul mare întors în jos ca sfârcul unui uger de vacă, stoarse cu forţă. Un lichid alb ca laptele se scurse de-a lungul degetului şi picură în gura ei deschisă, şi când termină de stors şi ultima picătură folosi toată pulpa rămasă, încă umedă, să se şteargă viguros pe faţă şi pe braţe, zâmbind cu gura până la urechi de plăcere.

Centaine îi urmă rapid exemplul. Sucul era amar ca de chinină, dar după primul şoc, Centaine îşi dădu seama că-i astâmpăra setea mult mai eficient decât apa, iar când se frecă pe corp cu pulpa rămasă simţi cum îi alină uscăciunea lăsată de vânt, soare şi sare şi pielea îi rămase mai curată şi netedă. Cu această ocazie îşi dădu seama de felul cum arăta, pentru prima dată de la naufragiul

vaporului.

În seara aceea, stând în jurul focului, aşteptând să se frigă melcii înfipţi pe un băţ, Centaine ciopli o scobitoare dintr-o bucată de lemn şi se curăţă între dinţi, apoi se folosi de degetul arătător umezit şi vârât în cristale de sare din apă de mare evaporată, pe care le găsise pe stânci, ca să se mai cureţe odată în gură. H’ani o privi cu înţelegere şi după ce terminară de mâncat veni şi se ghemui în spatele lui Centaine şi, fredonând încet, îi descurcă atent cu un beţişor şuviţele încâlcite de păr, pe care apoi i-l împleti în codiţe strânse şi ordonate.

Centaine se trezi pe întuneric, dându-şi seama că se schimbase ceva în timp ce dormea. Deşi focul era încă mare, lumina era straniu de difuză, şi vocile entuziaste ale lui H’ani şi O’wa se auzeau înăbuşit, de parcă veneau de la mare distanţă. Aerul era rece şi greu de umezeală şi de-abia după mai mult timp îşi dădu seama că erau învăluiţi într-o ceaţă deasă, care se rostogolise pe ţărm dinspre mare în timpul nopţii.

H’ani sărea pe loc de emoţie şi nerăbdare.

— Hai, Copilă Nam, grăbeşte-te. Vocabularul lui Centaine conţinea deja aproape o sută din cele mai importante cuvinte din limba neamului *san.* Poartă, adu, îi zise H’ani când o văzu ridicându-se.

Îi arătă pânza în care căra ouăle de struţ, îşi luă rapid propriul ei săculeţ de piele şi se îndepărtă rapid în ceaţă. Centaine alergă după ea să nu o piardă din ochi, căci lumea dispăruse, ascunsă de faldurile dese şi perlate ale cortinei de ceaţă.

H’ani se lăsă în genunchi în valea dintre dune.

— Uite, Copilă Nam. O apucă pe Centaine de încheieturi şi o trase jos lângă ea, arătându-i planta de deşert întinsă pe sol. Coaja groasă şi netedă care acoperea frunzele cu aspect de piatră imita exact culoarea solului

înconjurător, ca un cameleon.

— Apă, H’ani! exclamă încântată Centaine.

— Apă, Copilă Nam, îi răspunse H’ani chicotind de râs.

Ceaţa se condensase pe frunzele netede şi se scursese pe suprafaţa în pantă, adunându-se în adâncitura ca un jgheab unde tulpinile scurte dispăreau în pământ. Planta era un colector de umezeală minunat proiectat şi Centaine înţelese în sfârşit cum reuşea rădăcina aceea subterană să fie atât de umflată de apă – se reaproviziona la fiecare ceaţă.

— Repede! comandă H’ani. Soarele vine repede.

Aşează unul dintre ouăle de struţ cu vârful în sus pe pământul moale şi-i desfăcu dopul. Cu un ghem de blană de animal şterse roua lucitoare adunată pe plantă şi o stoarse cu grijă în recipient. După această demonstraţie, îi dădu şi lui Centaine un mic ghemotoc de blană.

— Lucrează! îi porunci ea.

Centaine lucra tot atât de repede ca bătrâna, ascultându-i pălăvrăgeala fericită din care înţelegea doar din când în când câte un cuvânt, şi trecând în grabă de la o plantă la alta.

— Aceasta este într-adevăr o binecuvântare, spiritele sunt bune să ne trimită fum de apă de pe mare. Acum trecerea către Locul Tuturor Vieţilor va fi mai puţin grea. Fără fumul de apă poate am fi pierit. Spiritele ne-au netezit calea, Copilă Nam – poate copilul tău se va naşte la Locul Tuturor Vieţilor. Ce binecuvântare minunată ar fi aceea! Căci atunci copilul tău va avea semnul deosebit al spiritelor asupra lui toată viaţa, ar fi cel mai mare vânător, cel mai iscusit cântăreţ, cel mai mlădios dansator şi cel mai norocos din tot clanul său.

Centaine nu înţelese, dar râse cu bătrâna femeie, simţindu-se fericită şi voioasă, şi sunetul propriului râs o

făcu să tresară, trecuse atât de multă vreme – şi răspunse pălăvrăgelii femeii în franceză.

— Începusem cu adevărat să urăsc pământul ăsta al vostru atât de aspru, H’ani. După cât de mult am aşteptat să-l văd, şi cu câtă nerăbdare, după toate minunăţiile pe care mi le-a povestit Michel şi toate lucrurile pe care le-am citit, cât de diferit era totul, cât de crud şi de rău.

Auzindu-i tonul vocii, H’ani făcu o pauză cu ghemotocul ud de blană deasupra oului-sticlă şi o privi întrebător.

— Acum am râs pentru prima dată de când am venit în Africa. Centaine râse din nou şi H’ani chicoti uşurată şi-şi întoarse iar atenţia asupra sticlei. Astăzi Africa mi-a arătat primul semn de bunătate. Centaine îşi ridică la buze blana udă şi sorbi roua rece şi dulce din ea. Aceasta e o zi specială, H’ani, aceasta e o zi specială pentru mine şi copilul meu.

Când toate ouăle-sticlă fură pline ochi şi închise cu grijă cu dopurile lor, se răsfăţară bând roua proaspătă până se săturară, şi doar atunci se uită Centaine în jur, începând să aprecieze cu adevărat ce însemna roua pentru plantele şi creaturile deşertului.

Nişte furnici de un roşu-aprins ieşiseră din ascunzătorile lor adânci ca să profite de ea. Furnicile lucrătoare alergau de la plantă la plantă, sorbind picăturile până când burţile li se umflau şi deveneau translucide, gata să se spargă, dispărând apoi imediat în vizuini. La intrarea fiecărui furnicar era adunat un grup de alte furnici, la petrecerea de nuntă, conducându-i cu alai pe reginele reproducătoare şi consorţii lor care se ridicau în ceaţă pe aripi albe ca de hârtie, majoritatea urmând să moară în deşert, câteva reuşind însă să supravieţuiască şi să întemeieze noi colonii.

Şopârlele de nisip coborâseră din ascunzătorile lor

din dune să se ospăteze cu furnicile zburătoare; mai multe rozătoare micuţe de culoare stacojie ţopăiau ca nişte canguri în miniatură la poalele dunelor, pe lăbuţele lor posterioare supradezvoltate.

— Uite, H’ani, ce-i asta? Centaine descoperise o insectă ciudată de mărimea unei lăcuste, care stătea în cap într-o poziţie foarte expusă. Roua se condensa în picături argintii pe platoşa ei iridescentă, scurgându-se apoi încet de-a lungul canelurilor de pe carapacea ei, către ciocul încovoiat al creaturii.

— Mâncare bună, îi zise H’ani, aruncându-şi insecta în gură, mestecând-o şi înghiţind-o cu delectare.

Centaine izbucni în râs.

— Oh, bătrânică simpatică şi caraghioasă ce eşti! apoi se uită în jur la vietăţile mărunte şi secrete ale deşertului. Ce tărâm fermecat e Africa! în sfârşit, înţeleg un pic din ce-a încercat să-mi explice Michel.

Cu o bruscheţe africană ce n-o mai luă prin surprindere, toată atmosfera se schimbă. Perdeaua de ceaţă se ridică lăsând să pătrundă razele de soare şi în câteva minute picăturile de rouă ca nişte mărgăritare dispărură de pe plantele-piatră. Furnicile dispărură şi ele în ascunzătorile lor, blocând apoi ermetic intrările, şopârlele de nisip alergară cu paşi mărunţi şi repezi între dunele alunecoase, lăsând să fluture alene în briza moale dinspre ţărm aripile subţiri ca de hârtie rămase de la furnicile devorate.

La început, înfrigurate încă de ceaţă, şopârlele se întinseră pe partea însorită a dunelor, însă în doar câteva minute căldura deveni sufocantă, aşa că alergară la adăpost de soare de-a latul crestelor până la partea umbrită. Mai târziu, când soarele de la amiază va risipi toate umbrele, se vor scufunda în masa de nisip, înotând prin ea până la straturile mai răcoroase de la adâncime.

H’ani şi Centaine îşi luară sacii de călătorie în spate şi, încovoiate sub greutatea ouălor-sticlă, coborâră pe plajă. O’wa era deja la locul de popas, cu douăsprezece şopârle grase înfipte pe un băţ şi o mulţime de şobolani stacojii de deşert întinşi pe un bolovan plat de lângă foc.

— Oh, soţul meu, ce vânător agil eşti! H’ani îşi puse sacul la pământ ca să poată să-l laude mai bine pe bătrân pentru eforturile lui. Sunt sigură că n-a existat niciun vânător în tot neamul *san* care să aibă măcar jumătate din iscusinţa ta!

O’wa se fuduli fără ruşine auzind linguşeala ostentativă a bătrânei şi H’ani îşi feri privirea pentru o clipă, aruncându-i lui Centaine un mesaj în limba secretă a femeilor dintotdeauna.

„Nu sunt decât nişte băieţei, zicea perfect limpede zâmbetul ei. Fie că au opt sau optzeci de ani, rămân copilaşi întreaga lor viaţă”. Şi Centaine izbucni iar în râs, bătu din palme şi i se alătură şi ea lui H’ani în mica pantomimă de aprobare.

— O’wa bun! O’wa deştept! şi bătrânul dădu din cap, solemn şi important.

Luna mai avea doar patru sau cinci zile până să fie plină, aşa că după ce mâncară, era încă destulă lumină să se vadă umbrele de un albastru întunecat ale dunelor. Erau încă prea încântaţi de ceaţă ca să poată să doarmă şi Centaine încercă să urmărească şi chiar să se alăture pălăvrăgelii celor doi bătrâni *san.*

Învăţase deja cele patru pocnete pleoscăite din limba san şi sunetul glotal ce suna de parcă vorbitorul era sugrumat de cineva. Dar se chinuia în continuare să înţeleagă variaţiile tonale. Diferitele tonuri erau aproape de nedetectat pentru urechea unui occidental, şi de-abia în ultimele zile începuse să bănuiască chiar şi numai existenţa lor. Se întrebase uimită de ce H’ani părea să

repete exact acelaşi cuvânt, părând apoi complet exasperată că Centaine evident nu era în stare să simtă nicio deosebire în pronunţare. Apoi, dintr-odată, ca şi cum i-ar fi scos cineva dopurile din urechi, Centaine auzi cinci inflexiuni distincte – înaltă, mijlocie, joasă, în urcare, în coborâre – inflexiuni care schimbau nu numai sensul unui cuvânt, ci şi relaţia cuvântului cu restul frazei.

Era dificil şi fascinant şi stătea foarte aproape de H'ani ca să-i vadă bine buzele, când dintr-odată scoase un icnet de surpriză şi se apucă de burtă cu amândouă mâinile.

— S-a mişcat! exclamă ea cu voce plină de încântare. S-a mişcat – bebeluşul s-a mişcat!

H'ani o înţelese imediat. Se întinse rapid, ridică fusta scurtă şi zdrenţuită a lui Centaine şi-i puse mâna pe burtă. Din adâncul corpului fetei simţi un nou spasm de viaţă.

— Ai! Ai! ţipă H'ani ascuţit. Simte-l! Simte-l cum dă din picioare ca un armăsar de zebră! Din ochii migdalaţi ca de chinezoaică se scurseră de-a lungul ridurilor adânci de pe obrajii ei lacrimi mari de bucurie, scânteind în lumina focului şi a lunii. Aşa de puternic – aşa de viteaz şi puternic! Hai să-l Simţi, bătrâne bunic!

O'wa nu putea să refuze o asemenea invitaţie şi Centaine, îngenunchind în lumina focului cu fustele ridicate şi cu partea de jos a corpului complet goală, nu simţi nicio sfială la atingerea bătrânului.

— Ăsta e un lucru de foarte bun augur, anunţă O'wa pe un ton solemn. Se cuvine să dansez pentru a-l sărbători. Şi se ridică în picioare şi dansă în lumina lunii pentru pruncul nenăscut al lui Centaine.

Luna se scufundă în marea întunecată şi adormită, dar cerul de deasupra căpăta deja culoarea de portocală coaptă vestită de apropierea zilei şi Centaine rămase întinsă doar câteva secunde după ce se trezi. Era surprinsă

că cei doi bătrâni erau întinşi încă lângă cenuşa rece a focului de noaptea trecută, dar se îndepărtă în grabă, ştiind că vor porni la drum înainte de răsăritul soarelui.

La o distanţă discretă de locul de popas se lăsă pe vine să se uşureze apoi îşi dădu jos zdrenţele cu care era îmbrăcată şi alergă în mare, simţind că i se taie răsuflarea de la răceala înviorătoare a apei. Îşi frecă trupul cu nisip după care se îmbrăcă la loc peste corpul încă ud şi alergă înapoi la locul de popas. Bătrânii erau şi acum înfăşuraţi în mantalele lor de piele şi zăceau aşa de nemişcaţi încât pentru o clipă Centaine se panică, dar H'ani tuşi din gât şi se mişcă puţin chiar în clipa următoare.

Ei, cel puţin mai trăiesc încă, zâmbi Centaine şi-şi adună puţinele lucruri pe care le avea, simţindu-se deosebit de virtuoasă, căci de obicei H'ani trebuia s-o bată mult la cap până să fie gata; acum însă bătrâna nu făcu decât să mormăie ceva şi să se aşeze şi mai bine la somn.

Centaine înţelese doar cuvintele „aşteaptă, odihnă, somn". H'ani se potoli apoi şi-şi trase iar mantaua peste cap.

Centaine era acum complet nedumerită. Mai puse câteva lemne pe foc, suflă în el să facă flacără şi apoi se aşeză să aştepte.

Venus, steaua de dimineaţă, apăru din spatele dunelor, dar păli şi dispăru la sosirea soarelui; cei doi *san* continuau să doarmă şi Centaine începu să se enerveze din cauza inactivităţii. Se simţea atât de puternică şi sănătoasă deja, încât de-abia aştepta să înceapă călătoria pe ziua aceea.

De-abia când soarele trecuse de vârfurile dunelor se ridică H'ani în capul oaselor, căscând, scărpinându-se şi râgâind.

— Mergem? zise Centaine folosind tonul în urcare care schimba cuvântul în interogaţie.

Nu, nu, răspunse H’ani făcând şi gestul de negare din mâini. Aşteptăm – noapte – lună – mergem acolo. Şi arătă cu un gest rapid şi brusc din degetul mare către dune.

Mergem pământ? întrebă Centaine, nefiind sigură că pricepuse.

Mergem pământ, încuviinţă H’ani şi Centaine simţi un mic fior de agitaţie. În sfârşit vor pleca de pe plajă.

Mergem acum? întrebă ea nerăbdătoare.

În timpul ultimelor zile, când se opreau să facă popas peste noapte, Centaine se căţărase de două ori în vârful dunei celei mai apropiate şi se uitase spre interiorul continentului. Odată îşi imaginase că vede conturul distant al munţilor albaştri pe fundalul cerului de seară şi simţi cum sufletul îi e chemat departe de litoralul atât de monoton, către acel interior atât de misterios.

— Mergem acum? întrebă ea cu nerăbdare înflăcărată şi O’wa râse batjocoritor, aşezându-se pe vine lângă foc.

— Maimuţa e nerăbdătoare să-l întâlnească pe leopard, zise el. Dar numai să vezi ce tare-o să schelălăie de spaimă când o să-l vadă!

H’ani şuieră către el dezaprobatoare şi se întoarse spre Centaine.

— Azi ne odihnim. Diseară începem partea cea mai grea a călătoriei. Noaptea, Copilă Nam, înţelegi? La noapte, la lumina lunii. Noaptea, când soarele doarme, căci niciun bărbat sau femeie nu poate să meargă de mână cu soarele prin ţara nisipurilor cântătoare. La noapte. Odihneşte-te acum.

— La noapte, repetă Centaine. Odihnă acum. Dar se îndepărtă de locul de popas şi se urcă din nou pe nisipul alunecos până în vârful primului lanţ de dune.

Pe plaja de la peste o sută de metri distanţă sub ea, cele două siluete mărunte care stăteau în jurul focului de

tabără păreau nişte puncte nesemnificative. Apoi se întoarse să privească spre inima ţării şi văzu că duna pe care era ea nu era decât un deluşor micuţ în comparaţie cu munţii uriaşi de nisip ce se înălţau în faţa ei.

Culorile dunelor mergeau de la un galben palid ca de narcisă, la auriu şi portocaliu, până la cafeniu violet şi întunecatul *sang-de-boeuf,* dar dincolo de ei i se păru că vede munţi fantomă cu piscuri crenelate de stâncă. Chiar în timp ce privea, orizontul deveni de un albastru lăptos şi începu să tremure şi să se dizolve şi simţi căldura care venea dinspre deşert – numai o adiere, dar se trase înapoi îngrozită de respiraţia arzătoare; în faţa ochilor ei pământul era învăluit în vălurile sticloase şi tremurătoare ale mirajului caniculei.

Îi întoarse spatele şi coborî în locul de popas. NiciO wa şi nici H'ani nu trândăveau vreodată pe deplin. Bătrânul confecţiona vârfuri de săgeţi din os alb, iar soţia sa făcea un nou colier, confecţionând mărgelele din bucăţi sparte de ou de struţ, spărgându-le cu două pietre de mici dimensiuni în discuri de mărimea unor monede şi apoi găurindu-le pe la mijloc cu o aşchie de os, înşirând după aceea mărgelele terminate pe o bucată de sfoară.

Centaine o privi lucrând şi fu copleşită de amintirea Annei. Se ridică brusc şi plecă iar din locul de popas, şi H'ani îşi ridică ochii de la şiragul de mărgele şi privi după ea.

— Copila Nam e nefericită, zise ea.

— Ouăle-sticlă sunt pline de apă şi burta i-e plină de mâncare, bombăni O'wa ascuţindu-şi vârful de săgeată. N-are niciun motiv să fie nefericită.

Tânjeşte după clanul ei, şopti H'ani şi bătrânul nu răspunse nimic. Amândoi înţelegeau mult prea limpede şi rămaseră tăcuţi amintindu-şi de cei pe care-i lăsaseră în pustietate, în morminte superficiale.

Acum sunt destul de puternică, zise Centaine cu voce tare. Şi am învăţat cum să supravieţuiesc. Nu mai trebuie să mă duc după ei. Aş putea să mă întorc înapoi spre sud singură. Rămase câteva clipe nemişcată, imaginându-şi cum ar fi asta, şi acest cuvânt o făcu să se hotărască. Singură, repetă ea. Dacă măcar aş şti că Anna trăieşte, dacă aş avea undeva de mers, poate aş încerca. Se lăsă jos pe nisipul plajei şi îmbrăţişă genunchii, deprimată. Nu am cum să mă întorc. Va trebui pur şi simplu să merg înainte. Să trăiesc fiecare zi ca un animal, ca o sălbatică – să trăiesc cu sălbaticii. Se uită în zdrenţele care de-abia îi acopereau trupul. Pur şi simplu trebuie să merg înainte, şi nici măcar nu ştiu încotro, şi pentru o clipă o copleşi cu totul disperarea. Trebui să lupte cu ameninţarea disperării ca şi cu un duşman viu. N-o să mă dau bătută, şopti ea. Pur şi simplu n-o să mă dau bătută şi când voi trece de toate astea n-o să mai duc niciodată lipsă de nimic. Nu-mi va mai fi niciodată sete, nici foame, n-o să mai port zdrenţe şi piei împuţite. Îşi studie mâinile. Avea unghiile zdrenţuite, negre de murdărie sau rupte până la carne. Îşi strânse mâna-n pumn să nu le mai vadă. Niciodată. Nici eu, nici fiul meu n-o să mai ducem lipsă de ceva vreodată, jur.

Se făcuse deja după-amiază târziu când veni încet spre tabăra primitivă de sub dune. H’ani îşi înălţă privirea de îndată ce-o văzu şi-i zâmbi ca o maimuţă bătrână şi uscată; Centaine se simţi brusc copleşită de afecţiune pentru ea.

— Draga mea H’ani, şopti ea. Eşti tot ce mai am pe lume, acum. Bătrâna se ridică rapid în picioare şi se îndreptă spre ea, purtând în amândouă mâinile colierul din coajă de ou de struţ.

Se ridică în vârful picioarelor şi puse cu atenţie colierul peste capul lui Centaine, aranjându-l cu grijă

exagerată peste pieptul Centainei, gângurind plină de satisfacţie de propria îndemânare.

— E minunat, H’ani, şopti Centaine cu vocea răguşită. Mulţumesc, îţi mulţumesc atât de mult, şi dintr-odată izbucni în plâns. Şi eu ţi-am zis sălbatică. Oh, iartă-mă. Tu şi Anna sunteţi cele mai scumpe şi mai iubitoare persoane pe care le-am cunoscut vreodată. Îngenunche până ajunse la acelaşi nivel cu ea şi o îmbrăţişă cu forţa disperării, apăsându-şi tâmpla de obrazul ridat şi uscat al lui H’ani.

— Acuma de ce plânge? întrebă O’wa de lângă foc.

— Pentru că e fericită.

— Ăsta e cel mai prostesc motiv să plângi, îşi dădu O’wa cu părerea. Cred că femeia asta e dusă bine cu pluta.

Se ridică în picioare şi, clătinând încă din cap, începu pregătirea finală pentru călătoria nocturnă.

Micuţii bătrâni erau neobişnuit de solemni, observă Centaine. Îşi aranjară mantalele şi săculeţii de piele cu provizii, H’ani veni la ea şi verifică atent cureaua traistei de pânză, apoi îngenunche să-i aranjeze mai bine botoşeii de pânză cu care Centaine îşi proteja picioarele.

— Ce e? întrebă Centaine, neliniştită de aerul lor atât de grav.

H’ani înţelese întrebarea, dar nu încercă să-i explice. O chemă în schimb să meargă cu ea şi amândouă îl urmară îndeaproape pe O’wa.

O’wa zise cu glasul înălţat:

— Spirit al Lunii, fă lumină pentru noi în noaptea aceasta ca să ne arate drumul. Vorbea pe tonul răguşit şi fals care le plăcea atât de mult tuturor spiritelor şi făcu apoi câţiva paşi târşâiţi de dans în nisip. Spirit al Măreţului Soare, dormi în pace şi fie ca mâine, când te trezeşti, să nu fii furios pe noi şi să nu ne arzi în furia ta, în ţara

nisipurilor cântătoare. Şi apoi, când vom fi trecut în siguranţă şi vom ajunge la puţurile de apă, vom dansa pentru tine şi-ţi vom cânta de mulţumire.

Îşi termină scurtul dans cu un salt şi o bătaie din picioarele Im mici, ca de copil. Atât era suficient pe moment, o mică plată în avans, cu restul promis pentru când spiritele îşi vor fi onorat şi ele partea lor de contract.

— Vino, bătrână bunică, zise el. Ai grijă de Copila Nam, să stea aproape de noi şi să nu rămână în urmă. Ştii că nu ne putem întoarce s-o căutăm. Şi cu pasul specific, rapid şi legănat, porni în sus pe plajă până la gura văii, exact în momentul în care luna se ridică deasupra liniei întunecate a orizontului ca să-şi înceapă călătoria peste văzduhul înstelat.

Era ciudat să călătoreşti noaptea, căci deşertul părea să capete o dimensiune nouă şi misterioasă – dunele păreau mai înalte şi mai apropiate, învăluite în lumina argintie a lunii şi în umbrele întunecate şi purpurii, văile dintre ele erau canioane de tăcere, iar panoplia vastă de stele, Calea Lactee şi luna păreau mai aproape şi mai luminoase decât i se păruse vreodată posibil. Avea senzaţia că dacă pur şi simplu se ridică pe vârfuri ar putea să le culeagă ca pe nişte fructe coapte de pe creangă.

Amintirea oceanului le rămase în minte mult după ce dispăruse în urmă, şuieratul moale al nisipului de sub picioare părând să se facă ecoul valurilor blajine ce îmbrăţişau ţărmul, şi aerul era încă răcorit de vastele întinderi de unde verzi.

Merseră de-a lungul văii aproape jumătate din timpul care îi trebui lunii să se ridice până la zenit şi dintr-odată Centaine păşi într-un vârtej de căldură. După aerul răcoros, împrospătat de ocean, avu senzaţia că intră într-o masă solidă. Centaine icni de surpriză şi H’ani murmură fără să-şi întrerupă ritmul de mers.

— Acum începe.

Dar trecură rapid prin el şi, când ieşiră, aerul de cealaltă parte era atât de rece încât Centaine tremură de frig şi-şi strânse mai aproape şalul în jurul umerilor.

Valea intră într-o curbă şi după ce trecură de colţul unei dune uriaşe pe care umbrele lunii se vedeau ca nişte vânători, deşertul respiră din nou către ei.

— Stai aproape, Copilă Nam.

Dar arşiţa era vâscoasă şi grea, şi Centaine avu senzaţia că înoată printr-un şuvoi de lavă. La miezul nopţii era mai fierbinte decât în sala cazanului de fiert de la Mort Homme, când furnalul era plin de buşteni de stejari, trăgând aerul în plămâni simţi cum căldura îi intră în trup invadând-o şi la fiecare expiraţie o simţea furându-i umezeala ca un hoţ.

Se opriră o singură dată, foarte scurt, să bea din oul-sticlă. Şi H’ani şi O’wa o priviră cu mare atenţie pe Centaine cum îl ridică la buze şi bea, dar deja nu mai trebuiau să o avertizeze.

Când cerul începu să se lumineze, O’wa îşi încetini puţin pasul şi o dată sau de două ori făcu o pauză să cerceteze valea cu ochi critic. Era evident că alegea un loc unde să aştepte să treacă ziua şi când se opriră în sfârşit, erau chiar la poalele unei dune, la adăpostul peretelui înalt şi abrupt.

Nu aveau din ce să facă foc şi H’ani îi oferi lui Centaine o bucată de peşte uscat la soare, înfăşurat în alge de mare, dar Centaine era prea obosită şi toropită de căldură să mănânce şi de asemenea prea speriată că mâncarea îi va mări şi mai mult setea pe restul zilei. Îşi bău raţia de apă din oul-sticlă şi se ridică obosită în picioare, îndepărtându-se puţin de ceilalţi. Dar de îndată ce se aşeză pe vine, H’ani scoase un ţipăt ascuţit de mustrare şi se repezi la ea.

— Nu! repetă ea şi Centaine se simţi stânjenită şi nedumerită până când bătrâna scotoci prin sac şi scoase o tigvă goală de animal pe care o folosea ca bol şi polonic. Uite aici, în asta, zise ea dându-i-o lui Centaine, care nu înţelegea nici acum. Exasperată, bătrâna apucă iar tigva şi ţinând-o între propriile picioare, urină în ea. Aşa – fă. Îi oferi din nou bolul lui Centaine.

— Nu pot, H'ani, nu aşa în faţa tuturor, protestă Centaine pudică.

O'wa, vino aici, strigă H'ani. Arată-i copilei. Bătrânul veni la ele şi repetă cu zgomot demonstraţia lui H'ani.

În ciuda jenei, Centaine nu se putu stăpâni să nu simtă puţină invidie.

Cât de convenabil!

Acuma, fă! îi porunci din nou H'ani oferindu-i din nou tigva, iar Centaine capitulă.

Se întoarse cu spatele din pudoare şi cu amândoi bătrâneii încurajând-o zgomotos, urină în ţucalul improvizat pe care H'ani îl luă cu ea triumfătoare.

— Grăbeşte-te, Copilă Nam, o îndemnă ea. Soarele va răsări în curând. Şi îi arătă lui Centaine cum să scobească o mică tranşee în nisip unde să se culce.

Soarele lovi faţa dunei din partea opusă a văii şi prăvăli peste ei căldura reflectată ca dintr-o oglindă de bronz lustruit. Se întinseră chirciţi în tranşeele lor, în fâşia îngustă de umbră.

Soarele se înălţă din ce în ce şi umbra dunei se subţie. Căldura crescu şi umplu valea cu mirajul său argintiu, făcând dunele să danseze, şi apoi nisipul începu să cânte. Era o vibraţie joasă, pătrunzătoare, de parcă deşertul era cutia de rezonanţă a unui gigantic instrument cu corzi. Se înălţă, căzu şi pieri, apoi începu din nou.

— Nisipurile cântă, îi zise încet H'ani şi Centaine înţelese la ce se referea. Se culcă cu urechea lipită de

pământ şi ascultă muzica stranie şi minunată a deşertului.

Arşiţa creştea din ce în ce mai tare; urmând exemplul celor doi *san,* Centaine îşi acoperi capul cu şalul de pânză şi zăcu în linişte. Era prea cald să poată dormi, în schimb căzu într-un fel de stare de năucire plutind în valurile lungi şi unduitoare ale căldurii ca pe mare.

Şi se făcea încă şi mai fierbinte; zona de umbră pieri cu totul în bătaia soarelui de amiază şi nu era nicăieri nicio alinare şi niciun adăpost din faţa urgiei sale nemiloase. Centaine zăcea întinsă şi gâfâia ca un animal schilodit, fiecare respiraţie rapidă şi superficială părând să-i roadă gâtul pe dinăuntru şi să-i consume, ca un foc, toate puterile din trup.

„Nu se poate mai rău de-atâta, îşi zise ea. Ăsta e sfârşitul, în curând o să înceapă să se mai răcorească”.

Dar se înşela. Arşiţa crescu şi mai cumplită încă; deşertul şuiera şi vibra ca o fiară torturată, şi Centaine se temea să deschidă ochii ca să nu i se pârjolească retinele.

O auzi pe bătrână mişcându-se, îşi ridică colţul acoperitoarei de cap şi o privi amestecând cu grijă nisip în tigva plină de urină. H’ani veni cu bolul la Centaine şi aplică un strat de nisip ud pe pielea ce se cocea.

Centaine oftă de uşurare la atingerea răcoroasă şi înainte ca umezeala să apuce să se usuce în căldura năprasnică H’ani umplu cu nisip tranşeea puţin adâncă, îngropând-o pe Centaine sub un strat subţire şi apoi aranjându-i şalul peste cap.

— Mulţumesc, H’ani, şopti Centaine, şi bătrâna se duse să-l acopere la fel şi pe soţul ei.

Cu nisipul umed lângă piele şi stratul protector de deasupra, Centaine rezistă în orele cele mai fierbinţi din miezul zilei deşertice şi apoi, cu bruscheţea specifică Africii, simţi cum temperatura se schimbă; lumina soarelui nu mai era albul acela incandescent şi orbitor, ci o nuanţă

mai blândă, ca untul.

La căderea nopţii se ridicară din culcuşuri şi se scuturară, aruncând nisipul de pe ei. Băură într-o stare de extaz aproape religios, dar din nou Centaine nu reuşi să se forţeze să mănânce şi O'wa îi conduse mai departe.

De data aceasta Centaine nu mai găsi nicio noutate în călătoria prin noapte, iar corpurile cereşti nu mai erau minunăţii pe care să le contemple în veneraţie, ci pur şi simplu instrumente care marcau trecerea lentă şi chinuitoare a orelor.

Pământul de sub ea îşi schimbă textura, din nisip moale care aluneca la fiecare pas şi îi scârţâia sub picioare devenind un podiş plat de mică compactată, iar cristalele ca nişte flori, numite „trandafiri de deşert", aveau margini ascuţite ca de cuţit, care-i străpunseră sandalele de pânză, aşa că trebui să se oprească să şi le lege din nou. Ieşiră din terenul plat şi traversară creasta joasă a unei subdune, din al cărei vârf văzură o nouă vale imensă deschizându-se în faţa lor.

O'wa nu şovăia niciodată, nu arăta vreun moment de nesiguranţă. Deşi Centaine îşi dădea seama că aceşti munţi de nisip se mutau sub bătaia vânturilor atotprezente, schimbându-şi la nesfârşit forma, fiind astfel imposibil de ştiut şi de învăţat, bătrânul micuţ mergea printre ei în felul în care un marinar extrem de priceput îşi mânuieşte nava printre curenţii schimbători ai oceanului.

Centaine simţea cum îi pătrunde în cap tăcerea deşertului, ca ceara topită, amorţindu-i auzul, umplându-i timpanele cu murmurul neantului, de parcă ţinea la ureche o scoică.

„Oare nu se va mai termina niciodată nisipul? se întrebă ea. Oare tot continentul e format doar din dune?"

Se opriră în zori şi-şi luară toate măsurile posibile ca să reziste asediului soarelui, şi în ora cea mai fierbinte a

zilei, când Centaine stătea întinsă în culcuşul ei asemănător unui mormânt, acoperită cu nisip umezit de urină, îşi simţi copilul mişcându-se şi mai tare în ea, de parcă şi el se lupta cu setea şi căldura.

— Ai răbdare, iubitul meu, îi şopti ea. Păstrează-ţi puterile. Trebuie să învăţăm lecţiile şi firea acestei ţări, ca să nu mai trebuiască niciodată să mai suferim aşa. Niciodată.

În seara aceea, când se ridică din nisip, mâncă puţin peşte uscat de dragul copilului, dar, exact aşa cum se temuse, mâncarea îi făcu setea aproape insuportabilă. Totuşi puterea dată de mâncare o ajută să reziste în călătoria din noaptea aceea.

Nu-şi risipi puterile vorbind cu voce tare. Toţi trei îşi conservau energia şi umezeala, fără vreun gest sau cuvânt de care să nu fie absolută nevoie; Centaine privea spre cer la spectacolul măreţ şi apăsător, văzând steaua lui Michael stând şi acum faţă în faţă cu steaua ei pe cerul negru al Polului Sud.

— Te rog fă să nu mai fie mult, se rugă ea încet către steaua lui Michael. Fă să se termine cât mai repede, nu cred că mai pot rezista mult.

Dar nu se termină, părea chiar că nopţile devin mai lungi, nisipul mai adânc şi mai dezgustător în jurul picioarelor, fiecare zi mai năprasnică decât cea dinainte, iar arşiţa îi pisa ca loviturile de baros ale fierarului în fierul de pe nicovală.

Centaine îşi dădu seama că pierduse şirul zilelor şi al nopţilor, că toate i se amestecau în minte într-un singur coşmar neîntrerupt de arşiţă şi sete.

— Cinci zile sau şase, sau poate şapte? se întrebă ea vag, şi apoi numără ouăle-sticlă goale. Cred că şase, se gândi ea în cele din urmă. Nu au mai rămas decât două sticle pline.

Centaine şi H’ani îşi puseră fiecare un ou-sticlă plin în sac, împărţindu-şi astfel greutatea în mod egal, apoi mâncară ultimele resturi de peşte uscat, se ridicară în picioare să pornească în călătoria din noaptea aceea, dar de data aceasta nu începură imediat.

O’wa se uită pentru o vreme spre răsărit, întorcându-şi capul dintr-o parte în alta, de parcă asculta ceva, şi Centaine detectă pentru prima dată o uşoară urmă de nesiguranţă în felul în care îşi ţinea capul micuţ, împodobit cu coroana de săgeţi. O’wa începu să cânte încet cu vocea pe care Centaine o poreclise glasul-fantomă.

— Mărite spirit al Stelei Leului, zise el uitându-se în sus la Sirius care strălucea în constelaţia Caniş Major. Tu eşti singurul care ne poate vedea aici, căci toate celelalte spirite se feresc de ţara nisipurilor cântătoare. Suntem singuri şi călătoria e mai grea decât îmi amintesc de când am trecut pe aici în tinereţe. Cărarea a devenit ascunsă, mărită Stea a Leului, dar tu ai ochiul ager şi le vezi pe toate. Condu-ne, te implor. Arată-ne limpede calea.

Apoi luă oul-sticlă din sacul lui H’ani, scoase dopul şi vărsă puţină apă pe nisip. Apărură mai mulţi bulgări umezi şi rotunzi şi Centaine scânci încet din gât şi se prăbuşi în genunchi.

Vezi, mărite spirit al Stelei Leului, ne împărţim apa cu tine, cântă O’wa şi puse iar dopul pe sticlă, dar Centaine se uita disperată la micii bulgăraşi de nisip umed şi gemu din nou.

— Fii pe pace, Copilă Nam, îşi şopti H’ani. Ca să primeşti un dar deosebit, e uneori necesar să renunţi la ceea ce e preţios.

O luă pe Centaine de mână şi o ridică plin de blândeţe în picioare, întorcându-se apoi să-l urmeze pe O’wa peste dunele nesfârşite.

Asurzită de tăcere, împovărată de oboseala

zdrobitoare, copleşită de setea turbată, Centaine merse înainte, pierzând din nou simţul timpului, al distanţei sau al direcţiei, nevăzând nimic decât cele două siluete dansând în faţa ei, transformate de razele slabe ale lunii în spiriduşi.

Se opriră atât de brusc, încât Centaine intră în H'ani şi ar fi căzut dacă bătrâna n-ar fi susţinut-o. În linişte, H'ani o trase jos lângă ea şi se întinseră împreună pe nisip.

— Ce...? începu Centaine, dar bătrâna îi puse o mână peste gură s-o facă să tacă.

O'wa se întinse lângă ele, şi când Centaine se potoli, arătă cu degetul dincolo de creasta dunei pe care erau întinşi acum.

La şaptezeci de metri sub poalele dunei începea un câmp drept, scăldat în lumina dulce şi argintie a lunii. Ajungea până departe, dincolo de limita la care putea ajunge privirea lui Centaine, plată şi fără capăt, umplând-o de speranţa că în sfârşit lăsaseră în urmă dunele. În mijlocul câmpiei se înălţa o pădure rară de copaci morţi de mulţi ani. De culoare cenuşie în lumina lunii, îşi înălţau crengile răsucite şi strâmbe spre cerul nepăsător, ca nişte cerşetori care-şi ridică mâinile bolnave într-un gest de implorare. Spectacolul straniu iscă în Centaine un fior şi când văzu ceva mare, fără formă, mişcându-se printre copacii străvechi ca un monstru mitologic, începu să tremure şi se trase mai aproape de H'ani.

Amândoi bătrânii tremurau de nerăbdare şi de agitaţie ca nişte ogari în lesă, şi H'ani scutură în tăcere mâna lui Centaine şi-i arătă ceva. După câteva clipe, Centaine văzu că erau mai multe siluete acolo, nu numai una, aşa cum crezuse la început, dar acestea erau nemişcate ca nişte bolovani mari şi cenuşii. Reuşi să numere cinci de toate.

Culcat pe o parte, O'wa îşi legă mai strâns coarda

arcului, verifică tensiunea din coardă, alese două săgeţi din banda de piele din jurul frunţii, îi făcu un semn lui H’ani şi se lăsă pe furiş să alunece de pe creasta dunei. Când ieşi din linia vederii sări în picioare şi se strecură printre umbrele şi curbele nisipurilor bătute de vânturi.

Cele două femei rămaseră întinse în spatele crestei, tăcute şi nemişcate ca umbrele. Centaine învăţa pe zi ce trecea răbdarea pe care această pustietate străveche o pretindea de la toate vieţuitoarele sale. Cerul începea să înflorească cu promisiunea zilei ce urma să vină şi acum văzu mai limpede creaturile din câmpia de sub ele.

Erau antilope gnu, imense ca nişte bivoli. Patru dintre ele erau culcate în linişte, iar a cincea stătea în picioare puţin mai departe, mai mare, cu spinarea cea mai lată şi gâtul cel mai gros. Centaine se gândi că probabil era masculul turmei, căci la nivelul umerilor era la fel de înalt pe cât fusese iubitul ei Nuage, dar, spre deosebire de armăsarul ei alb, acesta avea capul împodobit cu o pereche magnifică de coarne lungi, drepte şi ascuţite, care-i amintiră lui Centaine de tapiseria *La Dame à la Licorne* de la Musée de Cluny, unde o dusese tatăl său în vizită la împlinirea vârstei de doisprezece ani.

În lumina mai puternică, masculul gnu avea o culoare minunată, de un castaniu roşcat, moale. Pe faţă avea linii întunecate ce formau un model cu romburi alungite, arătând de parcă purta un frâu pentru cap, dar animalul avea un aer de demnitate sălbatică ce alunga imediat orice sugestie de captivitate.

Îşi întoarse capul nobil către creasta unde stătea întinsă Centaine, îşi înălţă urechile mici ca nişte trompete şi flutură neliniştit din coada stufoasă ca de cal. H’ani îşi puse mâna pe braţul lui Centaine şi se traseră amândouă înapoi. Masculul gnu se uită îndelung în direcţia lor, timp de mai multe minute încremenit, ca o statuie de marmură,

dar niciuna din femei nu se mişcă, şi în cele din urmă animalul impunător îşi lăsă capul jos şi începu să scormonească în pământul moale al câmpiei cu copitele lui negre şi ascuţite.

„Aşa! Sapă după rădăcina dulce de plantă bi, gnu mare şi minunat, îl îndemnă în gând O'wa. Nu-ţi înălţa capul, căpetenie magnifică a tuturor antilopelor, hrăneşte-te bine şi voi dansa pentru tine un dans atât de frumos, că toate spiritele gnu te vor invidia pentru totdeauna!"

O'wa era întins la pândă la patruzeci şi cinci de metri de gnu, încă mult în afara razei de bătaie a bietului său arc mititel. Părăsise umbra văii dintre dune cu o oră mai înainte şi în acest timp nu străbătuse nici măcar cinci sute de paşi.

Suprafaţa câmpiei avea o mică scobitură, adâncă de mai puţin de o palmă, dar chiar şi în lumina vagă a lunii O'wa o zărise cu ochiul său ager de vânător şi se strecurase în ea ca nu şarpe mic de culoarea ambrei, iar acum se târa pe burtă tot ca un şarpe, cu ondulări sinuoase şi rugăciuni tăcute către spiritul Stelei Leului, care îi era călăuză în această vânătoare.

Masculul ridică brusc capul şi se uită în jur bănuitor, cu urechile desfăcute, vibrând.

„Nu te alarma, animal drag, îl sfătui O'wa. Miroase tuberculii de bi şi lasă pacea să-ţi intre iar în inimă".

Minutele se înşiruiră unul după altul, şi în cele din urmă antilopa scoase un sunet şuierător pe nări şi-şi coborî capul. Femelele care îl însoţeau şi care îl priviseră îngrijorate până atunci se relaxară şi începură iar să rumege cu răbdare.

O'wa se furişă mai aproape, mişcându-se la adăpostul adânciturii, cu obrazul lipit de pământ ca să nu lase să i se vadă conturul capului, târându-se peste solul moale cu mişcări din şold, genunchi şi degete de picioare.

Masculul gnu scosese deja tuberculul şi-l mesteca cu plăcere zgomotoasă, ţinându-l nemişcat cu o copită ca să poată rupe îmbucături mari din el şi O'wa se apropie din ce în ce mai mult, cu pas prudent, tiptil, plin de răbdare.

„Ospătează-te bine, animal drag, căci fără tine trei oameni şi un copil nenăscut o să moară în soarele de mâine. Nu te duce, măreţule cerb, mai stai puţin, numai puţin".

Ajunsese deja pe cât de aproape îndrăznea de superbul animal, dar şi acum era tot prea departe. Pielea de gnu era tare şi blana groasă. Săgeata era dintr-o trestie uşoară, şi vârful din os nu putea fi ascuţit la fel de bine ca fierul.

„Spirit măreţ al Stelei Leului, nu-ţi întoarce faţa de la mine acum", se rugă O'wa şi-şi ridică mâna stângă astfel încât palma micuţă de culoare albicioasă să fie îndreptată spre gnu.

Aproape un minut nu se întâmplă nimic, apoi animalul observă mâna fără corp care părea să se înalţe din pământ, îşi întoarse capul ridicat într-acolo şi se uită lung la ea. Părea prea mică să fie periculoasă.

După un minut de nemişcare totală, O'wa flutură seducător din degete, iar antilopa suflă aer prin nări şi-şi întinse botul, sorbind lacom aerul, încercând să prindă mirosul, dar O'wa se folosea de briza slabă de dimineaţă şi de lumina înşelătoare a zorilor care-i veneau din spate.

Îşi ţinu iar mâna nemişcată şi apoi o înclină încet lateral. Animalul făcu doi-trei paşi către el şi apoi înţepeni iar – încă doi-trei paşi, cu capul întins întrebător, cu urechile ciulite înainte, studiind adâncitura de pământ în care stătea O'wa ascuns, fără să respire. Apoi curiozitatea îl împinse iar înainte şi intră în raza de bătaie a arcului lui O'wa.

Într-o mişcare străfulgerătoare, asemenea atacului

unei vipere, O’wa se rostogoli pe o parte, trase penele de vultur ale săgeţii către obraz şi-i dădu drumul să zboare. Săgeata zbură iute, ca o albină, şi nimeri cu un plesnet obrazul dungat al animalului, înfigându-se în pielea moale de sub urechea în formă de trompetă.

Masculul se ridică pe picioarele din spate şi se răsuci Imediat. Instantaneu, cele patru femele ţâşniră în picioare în plin galop de pe canapelele lor de nisip şi toate goniră după masculul care alerga în frunte, fluturându-şi cozile lungi şi întunecate şi ridicând o trombă înaltă de praf palid.

Masculul scutura din cap, încercând să se descotorosească de săgeata care-i atârna de obraz şi schimbă brusc direcţia goanei, frecându-şi capul de trunchiul unuia dintre copacii uscaţi.

Înfige-te adânc! strigă O’wa sărind în picioare şi ţopăind. Ţine-te bine, săgeată, du otrava lui O’wa până în inima lui. Du-o repede, săgeată dragă.

Femeile veniră şi ele alergând de pe dună să i se alăture.

— Oh, ce vânător şiret! îşi lăudă H’ani soţul, şi Centaine de-abia mai sufla de fugă, dar era dezamăgită, căci turma dispăruse deja din vedere pe întinderea întunecată, de nedesluşit în cenuşiul de dinaintea zorilor.

— S-a dus? o întrebă pe H’ani.

— Aşteaptă, îi răspunse bătrâna. Urmărim curând. Acum uită-te. O’wa face magie.

Bătrânul îşi lăsase la o parte armele, cu excepţia a două săgeţi pe care le aranjă în banda din jurul capului în acelaşi unghi cu cele două coarne ale cerbului. Apoi îşi puse mâinile căuş de fiecare parte a capului ca să semene cu urechile în formă de trompetă şi-şi schimbă subtil întreaga postură şi felul cum îşi ţinea capul. Suflă prin nări şi scormoni cu piciorul în pământ şi în faţa ochilor lui Centaine se transformă într-un gnu. Imitaţia era atât de

bună, încât Centaine bătu din palme încântată.

O’wa făcu întreaga pantomimă a vânătorii – arătă cum antilopa văzuse mâna ademenitoare, cum se apropiase prudent, şi apoi cum animalul fusese lovit de săgeată. Centaine avu senzaţia de *déjà vu,* atât de precis descrisese incidentul.

O’wa se îndepărtă în galop cu aceeaşi postură şi viteză ca animalul, dar apoi începu să slăbească şi să se împleticească. Gâfâia şi-şi lăsase capul în jos, şi Centaine simţi un fior de compasiune pentru animalul rănit. Se gândi la Nuage şi ochii i se umplură de lacrimi, dar H’ani bătea din palme şi scotea ţipete ascuţite de încurajare.

— Mori, gnu venerat, mori, ca să putem trăi!

O’wa descrise împleticindu-se un cerc larg, capul încoronat devenind parcă mult prea greu să-l mai ţină ridicat, şi se prăbuşi pe pământ cuprins de convulsiile finale provocate de otrava care-i intrase deja în sânge.

Era atât de convingător, că Centaine nu-l mai vedea pe micul san, ci pe masculul de gnu înfăţişat prin dans. Nu se îndoi nicio clipă de eficacitatea vrăjii pe care O’wa o făcea asupra animalului.

— Ah! ţipă H’ani. E la pământ. Marele gnu a murit, şi Centaine o crezu fără nicio urmă de îndoială.

Băură toţi trei din ouăle-sticlă şi apoi O’wa frânse o creangă dreaptă dintr-unul din copacii uscaţi şi aranjă în capăt vârful de suliţă, făcut din femurul unui bivol, pe care-l avea într-una din punguţele de la brâu. Legă vârful de suliţă strâns de băţ şi cântări arma grea în mână.

— E timpul să mergem după gnu, declară el şi le conduse peste câmpie.

Prima impresie a lui Centaine fusese corectă. Trecuseră într-adevăr de ţinutul dunelor, dar câmpul care se întindea înaintea lor era la fel de înspăimântător, iar siluetele stranii ale pădurii moarte îi dădeau o atmosferă

ireală şi nepământeană. Centaine se întrebă cu câtă vreme în urmă murise pădurea şi se înfioră când îşi dădu seama că aceşti copaci erau poate acolo de o mie de ani, conservaţi de aerul uscat, la fel ca mumiile faraonilor egipteni.

O'wa urmărea semnele lăsate de turma de gnu, şi chiar şi pe întinderea solidă de piatră a câmpiei, unde Centaine nu era în stare să vadă nici cel mai mic semn al trecerii animalelor, micul *san* îi conducea rapid şi încrezător, fără nicio şovăială. Nu se opri decât o dată, să ia săgeata de la baza copacului uscat de care se frecase gnuul. O ridică în aer şi le-o arătă celor două femei.

Vedeţi. Săgeata a nimerit.

Vârful săgeţii lipsea. O'wa o alcătuise intenţionat din două părţi, cu o secţiune mai slabă imediat lângă vârful otrăvit, ca să se poată desprinde uşor.

Se lumina deja rapid şi H'ani, care alerga în faţa lui Centaine, îi arătă ceva cu vârful toiagului ei. La început Centaine nu văzu ce-i arăta, dar apoi observă un lujer mic şi uscat cu câteva frunze maronii arse de soare aproape culcate pe sol. Era primul semn de vegetaţie pe care-l vedeau de când plecaseră de pe coastă.

Pentru că acum ştia unde şi cum să privească, Centaine mai observă şi alte plante maronii la fel de arse şi mărunte, dar învăţase deja destule despre deşert ca să ghicească ce se ascundea sub acea suprafaţă. Se simţi înviorată când văzu primele petice rare şi pipernicite de iarbă măruntă şi uscată de culoare argintie. Dunele erau deja în urmă, iar pământul din jur dădea semne de viaţă.

Briza de dimineaţă care-l ajutase pe O'wa să pândească gnuul se menţinu chiar şi după ce soarele se înălţase pe cer, aşa că arşiţa nu mai era atât de apăsătoare cum fusese în ţinutul dunelor. Starea de spirit a celor doi *san* se îmbunătăţise şi păreau mai liniştiţi, şi

chiar şi fără asigurările lui H’ani – „E bine acum, mâncare, băutură, curând” – Centaine era sigură că trecuseră de partea cea mai rea a călătoriei. Trebuia să-şi mijească ochii şi să-şi facă umbră cu mâna – chiar şi atât de devreme în zi soarele strălucea reflectat în puncte orbitoare de lumină albă de bucăţelele de mică şi de pietricelele lucioase, şi cerul întreg părea aprins, într-o strălucire fierbinte şi unduioasă care dezintegra linia orizontului, dizolva orice urmă de culoare şi schimba formele şi texturile.

Centaine văzu la mare distanţă în faţă silueta masivă culcată pe jos, şi dincolo de ea pe cele patru femele gnu care zăboveau din loialitate lângă conducătorul lor prăbuşit, deşi erau extrem de speriate. Îl abandonară în sfârşit de-abia când apăru micul şir de siluete omeneşti la mai puţin de doi kilometri distanţă, şi galopară dispărând imediat în valurile unduitoare ale caniculei.

Animalul zăcea exact aşa cum mimase O’wa, gâfâind şi atât de slăbit de otrava din vârful săgeţii, încât capul i se bălăbănea şi coarnele lungi şi drepte i se bâţâiau dintr-o parte în alta. Ochii îi sclipeau de lacrimi şi avea gene lungi şi curbate ca ale unei femei superbe, dar încercă să se ridice şi să se apere când îl văzu pe O’wa apropiindu-se, să-l prindă în coarnele ca nişte spade care puteau străpunge de-o parte până pe cealaltă un leu adult, pe care le răsuci într-un arc fulgerător şi năprasnic, dar îşi pierdu imediat puterile şi se prăbuşi la loc.

O’wa îl înconjură cu prudenţă, părând atât de fragil în comparaţie cu animalul masiv, aşteptând un moment potrivit, cu suliţa primitivă în aşteptare, dar imensul mascul se târî, pe jumătate paralizat, să-l înfrunte. Vârful de săgeată era încă înfipt în rana de sub ureche şi modelul atât de frumos în alb şi negru de pe faţă era pătat de sânge coagulat şi întunecat scurs din rana otrăvită.

Centaine se gândi iar la Nuage şi îşi dori din toată inima ca suferinţa bietului animal să fie scurtă. Îşi puse sacul jos, îşi desfăcu fusta şi o ridică în mâini ca pe o capă de matador, apoi se furişă de cealaltă parte a lui O'wa până lângă antilopa rănită.

— Fii gata, O'wa, fii gata! Animalul se întoarse către ea când îi auzi vocea, iar Centaine îl lovi cu capa improvizată şi acesta se năpusti spre ea cu forţă; coarnele şuierară în aer ca o coasă în mişcare, copitele gigantice ridicară un nor de praf şi Centaine sări agilă la o parte.

Cât timp Centaine îi distrăgea atenţia antilopei, O'wa se repezi înainte şi-i înfipse suliţa drept în gât, vârând vârful de os adânc, răsucindu-l şi tăind, căutând artera carotidă. Sângele de un roşu-aprins ţâşni în şuvoaie strălucitoare ca nişte pene de flamingo în lumina soarelui şi O'wa sări înapoi.

Mulţumesc, măreţule gnu. Îţi mulţumesc că ne-ai lăsat să trăim.

Toţi trei rostogoliră leşul pe spate, dar în momentul în care o wa se pregătea să facă prima tăietură cu cuţitul de cremene, Centaine deschise lama briceagului şi i-l întinse.

O'wa ezită. Încă nu atinsese niciodată acea armă atât de frumoasă. Credea că i se va lipi de degete şi nu va fi niciodată în stare să i-o mai dea înapoi.

Ia-l, O'wa, îl îndemnă Centaine, şi când îl văzu că încă ezită, uitându-se încremenit la cuţit cu respect şi timiditate, pricepu cu o străfulgerare de intuiţie care era adevăratul motiv al răcelii lui O'wa faţă de ea.

„Vrea cuţitul, tânjeşte după el", îşi spuse fata.

Aproape izbucni în râs, dar se controlă.

— Ia-l, O'wa. Şi micul bărbat îi întinse încet mâna şi-l luă.

Îl răsuci cu dragoste între degete. Îi mângâie oţelul,

pipăi lama şi verifică tăişul cu degetul mare.

— Ai! Ai! exclamă el când metalul îi crestă pielea şi un şirag de mărgeluţe de sânge îi apăru pe degetul mare. Ce armă! Uite, H'ani! îi arătă cu mândrie degetul rănit. Uite ce ascuţit e!

— Soţul meu prostuţ, de obicei trebuie tăiat vânatul, nu vânătorul!

O'wa chicoti fericit auzind gluma şi se aplecă la lucru. Luă scrotul animalului în mâna stângă şi-l trase în afară, apoi cu o singură tăietură îl desprinse cu totul.

— Ai! Cât e de ascuţit! Puse scrotul deoparte – testiculele prăjite pe cărbuni erau o delicatesă şi sacul de piele moale va fi o punguliţă minunată pentru vârfuri de săgeţi şi alte obiecte valoroase de mici dimensiuni.

Apoi O'wa făcu o tăietură superficială prin piele începând de la rana dintre picioarele de dinapoi ale animalului, ţinând lama într-un unghi ascuţit astfel încât să nu străpungă cavitatea abdominală. Conduse tăietura cu degetul arătător vârât sub piele, în sus printre picioarele din faţă până sub gât, oprindu-se la începutul bărbiei. Tăie în cerc în jurul gâtului şi în jurul copitelor, apoi tăie prin partea interioară a picioarelor până se intersectă cu prima incizie laterală lungă. Cele două femei traseră apoi de partea interioară a pielii, pe sub muşchii albăstrii ca de marmură înfăşuraţi în capsulele lor transparente, şi jupuiră pielea de pe gnu într-o singură bucată. Pielea făcu un sunet moale, ca un fâsâit, în timp ce o desprindeau de corp, şi o întinseră cu grijă pe pământ, cu partea îmblănită dedesubt.

O'wa deschise apoi cavitatea stomacală cu precizia unui chirurg, ridică viscerele grele şi ude şi le aşeză pe cearşaful de piele.

H'ani se repezi şi adună un mănunchi de iarbă fină şi palidă de deşert. Trebui să meargă la destul de mare

distanţă în jur, căci smocurile de iarbă erau risipite şi rare. Se întoarse grăbită şi aranjă iarba peste tigva-bol, iar O'wa despică punga albă şi alunecoasă a rumenului din stomac şi scoase afară două mâini pline de conţinutul acestuia. Din vegetaţia nedigerată picura apă, încă înainte ca O'wa să înceapă să o stoarcă.

Folosind mănunchiul de iarbă ca pe o sită, O'wa umplu tigva de lichid şi apoi o ridică în amândouă mâinile până la buze. Bău cu sete, închizându-şi ochii în extaz şi când coborî bolul, râgâi tunător şi zâmbi cu gura până la urechi. Îi trecu bolul lui H'ani care bău şi ea cu zgomot, sfârşind cu un râgâit şi o exclamaţie ascuţită de apreciere, se şterse la gură cu dosul mâinii şi-i trecu bolul lui Centaine.

Aceasta examină lichidul de culoare palidă, verzuie-maronie. „Nu e decât lichid vegetal, se consolă singură. Nici măcar n-a fost mestecat sau amestecat cu sucurile gastrice încă…" Şi ridică tigva la buze.

Era mult mai uşor decât îşi închipuise, avea gust de supă de ierburi, cu un gust uşor amărui de la tuberculii de bi. Îi dădu tigva goală înapoi lui O'wa, şi în timp ce acesta storcea şi filtra şi restul conţinutului rumenului, Centaine îşi imagină masa lungă din salonul de la Mort Homme aranjată cu argintărie, cristale preţioase şi porţelanuri de Sèvres, şi cât caz făcea Anna de flori, de prospeţimea calcanului, de temperatura vinului şi de nuanţa exactă de roz a feliilor de file proaspăt decupate, şi izbucni în râs. Ajunsese într-adevăr extrem de departe de Mort Homme.

Cei doi micuţi *san* izbucniră şi ei în râs cu ea într-o neînţelegere deplină, şi toţi băură încă o dată, şi încă o dată.

— Uită-te la copilă, îl invită H'ani pe soţul ei. În ţara nisipurilor cântătoare m-am temut pentru ea, dar deja înfloreşte ca florile de deşert după ploaie. E puternică, are

un ficat de leu – ai văzut cum te-a ajutat la momentul uciderii, cum a atras ochiul gnuului către ea? H’ani dădu din cap cu putere şi apoi chicoti şi râgâi. O să facă un fiu bun – ascultă numai vorba lui H’ani – un fiu grozav.

O’wa, cu burta umflată de apă bună, zâmbi şi era pe punctul de a încuviinţa, dar privirea îi căzu pe cuţitul aşezat pe pământ între picioarele lui, şi zâmbetul îi pieri.

— Femeie bătrână şi proastă, pălăvrăgeşti ca un porcuşor de guineea, fără minte, şi-ntre timp carnea se strică. Apucă rapid cuţitul. Invidia era o emoţie atât de străină firii sale, încât O’wa era pe deplin nefericit, fără să fie exact sigur de ce, dar gândul de a-i înapoia fetei cuţitul îl umplea de o furie corozivă pe care nu o mai simţise niciodată în viaţă. Se încruntă şi bombăni în timp ce pregătea viscerele animalului, tăind felii subţiri din prapurul alb ca de cauciuc şi mestecându-le crude în timp ce lucra.

Pe când terminară ei de decorat ramurile unuia dintre copacii uscaţi cu panglici lungi de carne roşie de gnu, se făcuse zi de câteva ore bune, iar căldura crescu atât de rapid încât carnea se înnegri şi se uscă aproape imediat.

Era prea cald ca să mănânce. H’ani şi Centaine întinseră pielea udă de gnu peste un cadru de crengi uscate şi se ghemuiră sub structura ca un cort, refugiindu-se din faţa soarelui, răcorindu-se de la evaporarea fluidelor din stomacul rumegătorului.

La apus O’wa scoase beţişoarele cu care făcea focul şi începu procedura laborioasă de a le face să producă o scânteie, dar Centaine, plină de nerăbdare, îi luă grămăjoara de aşchii uscate din mână. Până atunci fusese întotdeauna mult prea intimidată de micul *san* şi de propriul sentiment de lipsă totală de îndemânare şi folos ca să îndrăznească să arate puţină iniţiativă. Dar acum,

după ce traversase ţinutul dunelor şi având în vedere propria parte din uciderea antilopei, se simţi încurajată şi aranjă aşchiile, cuţitul şi cremenea în timp ce bătrânii o priveau curioşi.

Izbi cuţitul de cremene şi un şuvoi de scântei sări pe grămăjoara de aşchii şi Centaine se opri imediat să sufle în flacără. Cei doi *san* ţipară de uluire şi consternare şi se traseră înapoi dintr-o spaimă superstiţioasă. De-abia când focul ardea statornic reuşi Centaine să-i liniştească şi amândoi se apropiară tiptil şi se minunară de oţel şi cremene. Sub supravegherea şi instrucţiunile lui Centaine, O'wa reuşi în cele din urmă să obţină şi el scântei şi se bucură exploziv şi copilăros.

De îndată ce noaptea alină căldura arzătoare a soarelui, pregătiră un ospăţ din ficat fript, intestine şi rinichi, toate învelite în prapur. În timp ce femeile lucrau la foc, O'wa dansă pentru spiritul masculului gnu şi, aşa cum promisese, sări la fel de sus pe cât sărise când era tânăr şi cântă până când vocea îi răguşi. Apoi se ghemui lângă foc şi începu să mănânce.

Cei doi *san* mâncau cu grăsimea scurgându-li-se unsuroasă pe bărbie şi obraji – mâncară aşa până când stomacul li se umflă şi ieşi în afară ca un balon, atârnându-le în poală; continuară să mănânce mult după ce Centaine se simţi plină şi sătulă.

Din când în când Centaine era sigură că le scădea pofta, căci ritmul fălcilor încetinea şi cei doi clipeau somnoroşi ca nişte bufniţe, la lumina focului. Dar O'wa îşi punea amândouă mâinile pe stomacul umflat şi se lăsa pe o fesă, contorsionându-şi faţa ridată, gemând şi încordându-se până reuşea să tragă un vânt răsunător. De cealaltă parte a focului, H'ani îi răspundea cu unul exact la fel de asurzitor şi amândoi hohoteau de râs şi-şi îndesau şi mai multă mâncare în gură.

Centaine se culcă cu burta plină de carne şi de-abia atunci îşi dădu seama că această orgie de mâncare era o reacţie naturală a oamenilor obişnuiţi cu lipsurile, care se găseau brusc faţă în faţă cu un munte de mâncare şi nicio metodă de a o păstra. Pe când se trezi în zori, amândoi se ospătau încă.

Pe timpul domniei soarelui, cei doi *san* zăcură sub cortul de piele de gnu, sforăind cu burţile umflate, dar la apus suflară în foc şi începură iar să înfulece. Deja părţile rămase din animal miroseau puternic şi urât, dar asta nu păru decât să le stimuleze apetitul.

O'wa se ridică împleticindu-se şi se îndepărtă de locul de popas să-şi facă nevoile, iar Centaine văzu că fesele lui, care atunci când ieşiseră dintre dune erau moi, ridate şi fleşcăite, erau acum tari, rotunde şi lucioase.

— Exact ca o cocoaşă de cămilă, zise ea chicotind şi H'ani chicoti cu ea şi-i oferi o felie de slănină, prăjită până ajunsese crocantă şi maronie.

Iar dormiră toată ziua ca un cuib de pitoni digerând un banchet gargantuesc, dar la apusul soarelui, cu sacii de bagaje încărcaţi de fâşiile negre şi tari de carne uscată de antilopă, O'wa le conduse spre est, de cealaltă parte a câmpiei luminate de lună. Purta pe cap pielea împăturită de gnu.

Treptat, câmpia pe care mergeau îşi schimbă aspectul. Printre smocurile de iarbă fină de deşert începură să apară tufişuri pipernicite care nu-i ajungeau lui Centaine până la genunchi; O'wa se opri o dată şi le arătă o siluetă fantomatică şi înaltă care trecu prin faţa lor în trap rapid, în întunericul nopţii – un trup negru cu margini de un alb pufos, şi de-abia când dispăru între umbre realiză Centaine că fusese un struţ sălbatic.

În zori O'wa întinse iar pielea de gnu ca adăpost împotriva soarelui şi aşteptară să treacă ziua. La apus

băură ultimele picături de apă din ouăle-sticlă – cei doi *san* erau tăcuţi şi gravi când porniră din nou la drum. Fără apă, moartea nu era decât la ore distanţă.

În zori, în loc să facă imediat popas, O'wa rămase nemişcat multă vreme, examinând cerul şi apoi se duse înainte într-un arc de cerc faţă de ruta de mers, ca un ogar mirosind prepeliţele, ridicându-şi capul, răsucindu-l încet dintr-o parte în alta, cu nările parcă sorbind aerul.

— Ce face O'wa? întrebă Centaine.

— Miroase, zise H'ani, adulmecând şi ea ca să-i arate. Miroase apa.

Centaine nu putea să creadă aşa ceva.

— Apa nu miroase, H'ani.

— Ba da! Aşteaptă, vezi!

O'wa luă o hotărâre.

— Hai! le chemă el şi femeile îşi apucară sacii şi se grăbiră după el.

În mai puţin de o oră, Centaine îşi dădu seama, dacă O'wa se înşela, vor muri. Ouăle-sticlă erau goale, căldura şi soarele secau şi ultima urmă de umezeală din trupuri, şi aveau să moară înainte să fie loviţi de adevărata arşiţă a amiezii.

O'wa porni la un moment dat în goană, cu pasul numit de *san* „coarnele" – fuga unui vânător care vede în depărtare coarnele prăzii – şi femeile încovoiate de poverile din saci nici măcar nu încercară să ţină pasul cu el.

O oră mai târziu îi desluşiră în depărtare silueta minusculă, şi când ajunseră în sfârşit lângă el, O'wa le întâmpină cu un zâmbet uriaş şi cu braţele desfăcute anunţă cu grandoare:

— O'wa v-a condus fără greş la izvorul de adăpat al elefantului cu un colţ. Originea numelui se pierdea departe în istoria orală a neamului *san.* O'wa se făli fără ruşine,

conducându-le pe panta blândă a albiei râului.

Era un râu lat, dar Centaine văzu imediat că era complet secat, plin de nisip fărâmicios şi prăfos ca cel din ţinutul dunelor şi simţi cum buna dispoziţie îi dispare brusc privind în jur.

Albia cotită în meandre largi era lată de aproximativ o sută de paşi, tăind pietrişul câmpiei şi, deşi nu era niciun pic de apă, amândouă malurile erau acoperite cu o vegetaţie mult mai deasă decât întinderile aride din rest. Tufărişul era înalt aproape până la brâu, doar din loc în loc câte un tufiş de un verde palid se înălţa mai sus. Cei doi *san* vorbeau rapid şi însufleţit – H'ani foarte aproape în urma soţului ei, care mergea în frunte prin nisipul albiei râului, cu un aer de mare importanţă.

Centaine se lăsă la pământ, ridică o mână de nisip portocaliu-aprins şi-l lăsă să-i curgă printre degete supărată. Apoi observă pentru prima dată că albia era acoperită aproape în întregime de urme de copite de antilope şi că în unele locuri nisipul fusese adunat în mormane, de parcă nişte copii se jucaseră acolo, construind castele. O'wa examina acum atent unul dintre aceste mormane şi Centaine se forţă să se ridice şi să meargă să vadă ce găsise. Se vedea clar că nişte antilope scormoniseră nisipul din albia râului, dar gropiţa era umplută aproape cu totul de nisip. O'wa dădu din cap cunoscător şi se întoarse către H'ani.

— Acesta e un loc bun. Aici ne vom face fântâna de sorbit. Ia copila cu tine şi arată-i cum să construiască un adăpost.

Lui Centaine îi era atât de sete şi era atât de chinuită de căldură încât era ameţită şi simţea că-i vine rău, dar îşi dădu jos sacul de pe umăr şi urcă încet pe malul albiei râului după H'ani, ca să o ajute să taie nuiele elastice şi ramuri spinoase din tufişuri.

Înapoi în albia râului înălţară rapid două adăposturi rudimentare, înfigând nuielele în nisip într-un cerc, îndoindu-le să li se unească vârfurile şi apoi acoperind pe unul cu ramuri şi pe celălalt cu pielea tare şi urât mirositoare a gnuului. Erau nişte adăposturi extrem de primitive, fără pereţi laterali şi având ca podea nisipul albiei, dar Centaine se trânti recunoscătoare în umbră şi-l privi pe O’wa.

Acesta scoase prima dată vârfurile otrăvite din săgeţi, mânuindu-le cu grijă precisă, căci şi cea mai mică zgârietură putea fi fatală. Înfăşură fiecare vârf într-o bucăţică de piele netăbăcită şi le împachetă într-una din pungulițele agăţate la brâu.

Apoi începu să potrivească săgeţile de trestie împreună, etanşând articulaţiile cu o bilă de gumă de acacia, până obţinu un singur tub de trestie gol pe dinăuntru, mai lung decât înălţimea întregului său corp.

— Ajută-mă, floricica vieţii mele, o linguşi el ostentativ pe H’ani, şi începură amândoi să sape cu mâinile în nisip. Făcură o groapă în formă de pâlnie, astfel încât nisipul să nu se scurgă înapoi în groapă – latã în vârf şi îngustându-se treptat până când umerii şi capul lui O’wa dispărură înăuntru şi în sfârşit începu să arunce afară nisip mai întunecat, umed. Săpă şi mai adânc, până când H’ani trebui să-l ţină de glezne, căci tot corpul îi era vârât în groapă. În cele din urmă îi auziră strigătele înăbuşite din adâncuri şi H’ani îi dădu tubul gol şi lung de trestie.

Cu capul în jos în groapă, O’wa aşează cu grijă tubul de trestie şi aranjă un filtru de crenguţe şi frunze în jurul capătului deschis, ca să nu se înfunde. Amândouă femeile îl prinseră de glezne şi-l traseră afară din puţul îngust, până apăru acoperit tot de nisip portocaliu. H’ani trebui să i-l scoată din urechi, din sprâncene şi din părul cărunt, prins pe tot craniul în ghemotoace mici ca nişte bulbi de

plante.

O’wa reumplu groapa cu mare grijă, tot câte un pumn de nisip odată, lăsând filtrul şi tubul de trestie nederanjat; când termină, bătători nisipul bine cu mâinile, lăsând doar un capăt scurt din tubul de trestie ieşit în afară deasupra nisipului.

În timp ce O’wa făcea ultimele retuşuri la puţul său, H’ani alese o crenguţă verde, îi rupse spinii şi o decoji. Apoi o ajută pe Centaine să desfacă dopurile ouălor-sticlă şi să le aşeze într-un şir ordonat lângă puţ.

O’wa se întinse pe jos, cu burta pe nisip şi îşi lipi buzele de capătul tubului de trestie. H’ani se ghemui atentă lângă el, cu ouăle-sticlă la îndemână şi crenguţa verde decojită în mână.

— Sunt gata, vânătorul inimii mele! îi spuse ea, şi O’wa începu să sugă din tub.

Din adăpostul ei, Centaine îl văzu pe O’wa transformându-se în nişte foale omeneşti; pieptul i se umflă şi dezumflă, părând să se dubleze în dimensiune la fiecare absorbţie şuierătoare de aer, şi la un moment dat Centaine simţi că în tub intrase ceva. O’wa îşi închise strâns ochii, ce părură că-i dispar într-o plasă de riduri adânci, iar chipul i se întunecă şi mai tare de efort, până ajunse de culoarea unei caramele. Tot trupul îi pulsa şi pompa, se umfla ca guşa unei broaşte, dezumflându-se şi umflându-se la loc imediat, încordându-se enorm să tragă o greutate imensă în sus prin tubul atât de subţire de trestie.

Dintr-odată scoase un sunet lung din gât, ca un miorlăit, fără însă să-şi întrerupă ritmul aspirării şi H’ani se înclină uşor către el şi-i aranjă cu blândeţe crenguţa decojită la colţul gurii. Un strop de apă sclipitor ca un diamant apăru între buzele lui O’wa şi alunecă de-a lungul crenguţei; tremură în vârf pentru o clipă şi apoi căzu în

oul-sticlă pe care H’ani îl ţinea sub ea.

— Apă bună, cântăreţ al sufletului meu, îl încurajă H’ani. Apă dulce şi bună! Şi picăturile din gura bătrânului deveniră un şuvoi neîntrerupt, subţire şi argintiu, apărând la fiecare aspirare şi scurgându-se pe crenguţă la expirarea aerului.

Efortul necesar era absolut enorm, deoarece O’wa ridica apa la peste doi metri înălţime, şi Centaine îl privi încremenită de uimire şi admiraţie cum umple oule-sticlă unul după celălalt, unul şi încă unul, şi apoi al treilea, fără nicio pauză.

H’ani era ghemuită lângă el, mângâindu-l, încurajându-l, aranjând crenguţa şi sticlele, murmurându-i încet, şi Centaine fu copleşită brusc de un sentiment straniu de empatie faţă de aceşti bătrânei micuţi. Înţelese cum vieţile lor fuseseră modelate de bucurii şi tragedii, de privaţiuni şi greutăţi, fără răgaz sau milă, cum deveniseră uniţi din cauza asta într-o legătură atât de puternică şi de strânsă încât acum erau aproape o singură fiinţă. Văzu limpede cum anii de vitregii ale sorţii le dăruiseră umor şi sensibilitate, înţelepciune simplă şi tărie morală, dar în primul rând dragoste, şi îi invidie fără urmă de ranchiună.

„Ce bine ar fi dacă aş putea şi eu să fiu legată de un om aşa cum sunt legaţi ei doi unul de celălalt!” se gândi ea. Şi în clipa aceea realiză că ajunsese să-i iubească pe amândoi.

O’wa scoase în cele din urmă capătul tubului din gură şi se trase la o parte gâfâind şi tremurând ca un alergător de maraton la sfârşitul cursei, iar H’ani îi aduse lui Centaine unul din ouăle-sticle.

— Bea, Copilă Nam, îi oferi ea lui Centaine.

Centaine bău, însă era atât de dureros de conştientă cât efort fusese necesar în obţinerea fiecărei picături atât de preţioase, încât aproape refuzase pentru o clipă.

Bău puţin, cu economie şi smerenie, şi-i înapoie sticla.

— Apă bună, H'ani, zise ea. Deşi era sălcie şi amestecată cu saliva bătrânului, Centaine înţelegea acum pe deplin definiţia *san* a „apei bune" – orice fluid care menţinea viaţa în deşert.

Se ridică şi se apropie de O'wa care stătea întins pe nisip.

— Apă bună, O'wa. Îngenunche lângă el şi văzu cât de mult îl secase de puteri efortul făcut, dar O'wa îi zâmbi şi dădu uşor din cap, deşi era prea obosit să se ridice.

— Apă bună, Copilă Nam, încuviinţă el.

Centaine îşi desfăcu şnurul de la brâu şi îi oferi cuţitul ţinându-l cu amândouă mâinile. Îi salvase viaţa deja. Dacă l-ar păstra probabil i-ar salva-o din nou în zilele ce aveau să urmeze.

— Ia-l, O'wa, zise ea, oferindu-i-l. Cuţit pentru O'wa.

Bătrânul se uită încremenit la cuţit, iar chipul ridat şi întunecat de sânge şi efort păli, o furtună teribilă părând să-i golească ochii de orice expresie.

— Ia-l, O'wa, îl îndemnă Centaine.

— E prea mult, şopti el, uitându-se la cuţit cu ochi şocaţi. Era un dar absolut nepreţuit.

Centaine îl apucă de încheietură şi-i întoarse mâna în sus. Îi puse cuţitul în palmă şi-i închise degetele deasupra. Stând în soarele nemilos, cu briceagul în mână, O'wa respira la fel de adânc şi greu ca atunci când sorbise apa prin trestie de la doi metri adâncime, şi la colţul ochiului îi apăru o lacrimă care i se scurse apoi prin ridurile adânci, de-a lungul nasului

— De ce plângi, bătrâne caraghios? îl întrebă H'ani.

— Plâng de bucurie pentru acest dar, îi răspunse O'wa în cercând să-şi păstreze demnitatea, dar vocea i se întretăie de emoţie.

— Ce motiv prostesc de plâns, îi spuse H’ani şi clipi amuzată, acoperindu-şi râsul înfundat cu mâna bătrână, dar subţire şi graţioasă.

O luară spre răsărit de-a lungul albiei secate, dar acum nu mai erau mânaţi de graba disperată din ţinutul dunelor, căci acum aveau apă bună sub nisip.

Porniră la drum înainte de răsăritul soarelui şi se opriră doar când arşiţa amiezii îi obligă să se adăpostească, apoi din nou după-amiaza târziu, până după lăsarea întunericului; acum însă mergeau cu pas mai încet, căutând mâncare şi vânând în mers.

H’ani tăie şi pentru Centaine un băţ lung, asemănător cu toiagul ei, îl decoji şi-i întări vârful în foc, arătându-i apoi cum să-l folosească. După doar câteva zile, Centaine recunoştea deja indiciile de suprafaţă ale multor plante şi tuberculi. Deveni curând evident că, deşi O’wa cunoştea atât de bine vicleniile şi secretele deşertului şi avea abilităţi aproape supranaturale de vânător şi călăuză, cele necesare supravieţuirii micului lor clan erau asigurate de fapt de priceperea femeilor la găsitul şi adunarea mâncării. În zilele sau chiar săptămânile în care vânatul era puţin sau pur şi simplu inexistent, nu trăiau decât din plantele pe care ele două le aduceau la foc.

Centaine învăţa rapid şi ochii ei tineri erau ageri ca de şoim, dar ştia foarte bine că nu va fi niciodată în stare să egaleze cunoştinţele şi talentul nativ al bătrânei. H’ani putea găsi plante şi insecte care nu lăsau niciun semn la suprafaţă despre ascunzişul lor aflat undeva adânc în pământ, şi când săpa ea, pământul tare zbura în toate direcţiile.

— Cum faci asta? o întrebă în cele din urmă Centaine. Cu fiecare zi care trecea Centaine ştia tot mai bine limba san, ascultând şi răspunzând pălăvrăgelii aproape continue a bătrânei.

— Cum a găsit şi O’wa de departe fântâna de sorbit, îi explică H’ani. Le miros, Copilă Nam. Miros! Foloseşte-ţi nasul!

— Glumeşti cu mine, onorată bunică! protestă Centaine, dar o privi cu atenţie pe H’ani după aceea, şi văzu că într-adevăr părea că nu face nimic altceva decât să miroasă cuiburile adânci de termite, scormonindu-le apoi până găsea „pâinea” albă şi fărâmicioasă a furnicilor, pe care o transforma într-o tocană cu gust oribil, dar foarte hrănitoare.

— Exact ca şi Kaiser Wilhelm, se minună Centaine şi-i strigă lui H’ani: *Cherche!* aşa cum strigase împreună cu Anna către mistreţul imens cu care căutau trufe în pădurea de la Mort Homme. *Cherche,* H’ani! şi bătrâna izbucni în râs, ţinându-se de burtă de veselie auzind gluma pe care nu o înţelese, apoi făcu un nou miracol cu acelaşi aer natural şi firesc.

Într-o seară H’ani şi Centaine mergeau mult în urma lui O’wa, căci bătrânul se dusese înainte să caute un ţinut unde îşi făceau deseori cuib struţii, un loc pe care şi-l amintea de la ultima lui vizită aici, cu mulţi ani în urmă.

Cele două femei se certau prieteneşte.

— Nu, nu! Copilă Nam, nu-i voie să scoţi două rădăcini din acelaşi loc. Trebuie întotdeauna să treci pe lângă una înainte să sapi iar – ţi-am mai spus asta deja! o mustră H’ani.

— De ce? întrebă Centaine îndreptându-se de spate şi împingându-şi de pe frunte şuviţele dese de păr, mânjindu-se pe faţă cu sudoare şi praf.

— Trebuie să laşi una pentru copii.

— Caraghioasă bătrână, nu sunt copii aici.

— O să fie... zise H’ani arătând cu subînţeles pântecul lui Centaine. O să fie. Şi dacă nu le lăsăm nimic, ce-o să zică despre noi când o să moară de foame?

— Dar sunt aşa de multe plante! exclamă exasperată Centaine.

— Când O'wa va găsi cuibul de struţi, va lăsa pe loc câteva ouă. Când tu vei găsi două rădăcini, lasă una pe loc, şi fiul tău va creşte puternic şi va zâmbi când îţi va repeta numele copiilor lui.

H'ani îşi întrerupse discursul şi alergă până la un petic golaş şi stâncos de pe malul albiei secate şi se aplecă să examineze pământul, cu nările palpitând.

— *Cherche,* H'ani! râse Centaine de ea şi H'ani râse la rândul ei, începând să sape, apoi se aruncă în genunchi şi ridică ceva din groapa puţin adâncă.

— Acesta e primul pe care-l vezi, Copilă Nam. Miroase-l. Are gust foarte bun.

Îi dădu rădăcina semănând cu un tubercul de cartof, acoperită cu pământ, pe care Centaine o mirosi cu atenţie şi deschise ochii mari simţind aroma atât de cunoscută. Şterse imediat pământul de pe coaja diformă şi muşcă.

— H'ani, iubita mea bătrânică, strigă ea. E o trufă! O trufă adevărată. N-are aceeaşi formă sau culoare, dar miroase şi are gustul exact la fel cu trufele de pe moşia noastră!

O'wa găsise cuiburile de struţ şi Centaine bătu unul dintre ouă în propria lui jumătate de coajă, amestecă înăuntru bucăţelele de trufe şi găti o enormă *omelette aux truffes* pe o lespede plată încălzită în foc.

În ciuda mizeriei de pe degetele lui Centaine, de la care avea o culoare oarecum cenuşie, a firelor de nisip şi a bucăţelelor de coajă de ou care le scrâşneau între dinţi, o mâncară cu mare plăcere.

În seara aceea, culcată sub acoperişul primitiv de crenguţe şi frunze, o copleşi dorul de casă provocat de gustul trufelor şi îşi apăsă braţul pe faţă ca să-şi înăbuşe hohotele de plâns.

— Oh, Anna – aş da orice, orice pe lume, numai să mai văd o dată iubita ta faţă bătrână şi urâtă.

Urmau albia secată a râului şi săptămânile se transformară în luni, iar copilul nenăscut al lui Centaine creştea din ce în ce mai puternic.

Avea un regim alimentar redus, dar sănătos, făcea zilnic exerciţii fizice – mergea, săpa, căra – şi copilul din ea nu crescu mare, dar sânii i se umflară şi câteodată când era singură şi se freca pe trup cu miezul zemos al tuberculilor de hi, îi privea mândră şi le admira forma obraznică şi mândră, cu sfârcuri roz.

— Oh, ce-aş vrea să mă vezi acum, Anna, murmură ea. Nu mi-ai mai putea spune că arăt ca un băiat. Dar precis te-ai plânge ca-ntotdeauna de picioarele mele, prea lungi, prea slabe şi cu muşchi prea tari – oh, Anna, oare unde eşti?

Într-o dimineaţă, la răsăritul soarelui, când deja călătoreau de mai multe ore, Centaine se opri în vârful unei ridicături scunde de pământ şi se uită încet în jur.

Aerul era încă rece şi atât de limpede încât putea vedea până la linia orizontului. Mai târziu, la venirea arşiţei, se va îngroşa până la o transluciditate opalină şi soarele va seca de culoare tot peisajul. Va fi înconjurată din toate direcţiile de miraje de căldură, toate contururile vor deveni straniu de deformate, cele mai obişnuite grupuri de pietre sau tufişuri de vegetaţie se vor transforma în monştri tremurători.

Acum însă totul în jurul ei avea contururi clare şi culorile intense se vedeau în adevărata lor splendoare. Câmpiile line erau presărate de ierburi palide, argintii, ca de ceaţă şi vedea copaci, copaci adevăraţi, vii, nu mumiile acelea străvechi arse de soare şi uscăciune, care stăteau de veghe în câmpiile de sub dune.

Aceşti acacia impunători şi plini de spini creşteau

clar separaţi unul de altul. Aveau trunchiuri masive, acoperite de scoarţă dură ca pielea de crocodil, contrastând cu coroana mare în formă de umbrelă, cu frunze delicate, de un verdeargintiu. În cel mai apropiat copac, o colonie de ţesătoare construiseră un cuib comun de dimensiuni incredibile, fiecare generaţie de păsări micuţe şi nesemnificative, de culoare maronie, adăugând câte puţin la el, până când într-o zi greutatea cuibului va creşte prea mult şi va face copacul să se crape în două. Centaine mai văzuse şi alte asemenea cuiburi zăcând la pământ, agăţate încă de ramuri şi mirosind a moarte de la cadavrele sutelor de pui şi de la ouăle sparte.

Dincolo de această pădure deschisă se înălţau dealuri abrupte, aşa numitele *kopje* africane, crăpate de arşiţa soarelui şi sfărâmate de vânturi, care le dăduseră forme la fel de ascuţite şi drepte ca nişte dinţi de balaur. Lumina moale a soarelui de dimineaţă le colora pereţii de piatră în nuanţe de sepia, roşu şi bronz, iar în vârf, ca nişte cununi, se profilau străvechii copaci kokerboom, cu trunchiurile lor cărnoase şi coroanele ca de palmier.

Centaine se opri şi se rezemă în toiag, impresionată de grandoarea aspră a peisajului. Pe câmpia de culoarea prafului păşteau turme de antilope delicate. Erau palide ca fumul şi la fel de iluzorii, animale graţioase cu coarne în formă de harpă, cu blăniţa minunată, de culoare cafenie strălucitoare ca scorţişoara pe spinare, albă ca zăpada pe burtă şi cu o bandă laterală de un roşu ciocolatiu.

Chiar în timp ce le privea, antilopele cele mai apropiate sesizară prezenţa oamenilor şi începură să salte încoace şi încolo – comportamentul caracteristic de alarmă care le dăduse numele de antilope ţopăitoare. Îşi lăsau capul în jos până când aproape îşi atingeau cu botul cele patru copite adunate în mănunchi şi săreau ca din praştie drept în sus, cu picioarele ţepene, desfăcându-şi în acelaşi

timp pliul de piele pe care îl aveau de-a lungul şirei spinării, dând la iveală coama de păr alb, zburlit.

— Oh, uită-te la ele, H'ani! strigă Centaine. Ce frumoase sunt!

Alarma se răspândi de-a latul câmpiei şi sute de antilope o luară la goană în salturi înalte, cu străfulgerări albe.

O'wa îşi lăsă povara la pământ, îşi aplecă apoi capul şi le imită perfect, săltând cu picioarele ţepene, fluturându-şi degetele la spate, aşa că păru să se transforme într-una din antilopele sprintene din câmpie şi cele două femei izbucniră în hohote dezlănţuite de râs, lăsându-se la pământ şi îmbrăţişându-se una pe alta. Bucuria le ţinu mult după ce munţii dispărură, învăluiţi în mirajele caniculei, şi le alină din nefericirea copleşitoare provocată de soarele de amiază.

O'wa îşi făcu obiceiul să se îndepărteze de femei în timpul lungilor halte din mijlocul zilei, şi Centaine nu se mai mira să vadă micuţa siluetă stând cu picioarele încrucişate la umbra vreunui copac din apropiere, răzuind cu briceagul pielea de gnu întinsă pe genunchi. În timpul zilei purta pielea pe cap, împăturită cu grijă şi răsucită într-o legătură strânsă, şi odată, când Centaine se aplecase să o examineze, O'wa devenise atât de agitat încât Centaine îi zise imediat împăciuitor:

— N-am vrut să fac niciun rău, bătrâne bunic.

Dar îi stârnise curiozitatea. Bătrânul era un artizan, şi de obicei era încântat să-i arate lucrările. Nu protestase când Centaine îl privise despicând scoarţa elastică şi galbenă de pe trunchiul de kokerboom, răsucind-o şi făcând din ea o tolbă pentru săgeţile de rezervă, apoi decorând-o cu siluete de păsări şi animale arse în scoarţă cu bucăţi de cărbune din foc.

Îi arătase cum să confecţioneze vârfuri de săgeată

din bucăţi tari de os alb, frecându-le cu răbdare de o piatră netedă, şi Centaine se miră de cât de ascuţite erau marginile şi vârful. O luase cu el chiar şi în căutarea viermilor din care făcea otrava pentru vârful săgeţilor, ca aceea cu care doborâse masculul imens de gnu, şi care putea omorî un om în câteva ore. Centaine îl ajută să sape sub un tip anume de tufiş şi să culeagă din nisip capsulele maronii ca nişte granule, crisalidele în care erau închişi viermişorii graşi şi albi, embrionii gândacului *diamphidia.*

Mânuind insectele cu mare prudenţă – dacă o cantitate infimă din sucurile trupului lor ajungea la o zgârietură şi intra în sânge, însemna o moarte înceată, dar sigură – O'wa le zdrobi într-o pastă pe care o îngroşă cu seva plantei sălbatice sansevieria, şi apoi acoperi vârfurile săgeţilor cu amestecul lipicios. Din sansevieria obţinea şi fibrele pe care le împletea într-o sfoară rezistentă cu care lega vârful de restul săgeţii.

Îi permise chiar şi să-l privească în timp ce cioplea un fluier primitiv, de dimensiunile unui stilou, cu care producea explozii de sunete ascuţite cu care-şi acompania dansul, sau în timp ce sculpta decoraţiunile suliţei pe care-o folosea să doboare, într-o învălmăşeală de pene delicate, potârnichea *coqui* din zborul ei avântat spre cer sau şopârlele cu cap albastru de pe ramurile cele mai de sus ale copacilor cu spini – dar când lucra la pielea de gnu se ducea la o distanţă pe care o considera sigură şi lucra singur.

Râul de nisip pe care-l urmau de atât de mult timp se contorsionă în cele din urmă într-o serie de curbe strâmte, ce semănau cu convulsiile unei vipere în agonie, şi se termină apoi brusc într-o depresiune uscată, atât de vastă încât copacii de pe malul celălalt nu erau decât o linie întunecată şi tremurătoare la orizont. Suprafaţa depresiunii era albă de la cristalele sării evaporate.

Reflexia razelor de soare de la amiază era dureros de intensă pe această suprafaţă cristalină ce nu putea fi privită direct – chiar şi cerul de deasupra era de un argintiu palid din cauza ei. Boşimanii îi dăduseră numele de „locul mare şi alb”.

Construirá adăposturi pe marginea abruptă a depresiunii, mai solide şi mai bine acoperite decât toate celelalte, dând locului de popas un aer de permanenţă, iar cei doi *san* intrară într-o rutină plină de simplitate, deşi cu un aer de aşteptare ce o miră pe Centaine.

— De ce ne-am oprit aici, H’ani? Fiecare zi în care nu se întâmpla nimic o făcea să fie tot mai nerăbdătoare şi mai neliniştită.

— Aşteptăm să traversăm, îi răspunse bătrâna şi nimic altceva.

— Să traversăm unde? Unde mergem? insistă Centaine, dar H’ani deveni şi mai vagă şi arătă un arc mare de cerc spre răsărit, răspunzându-i cu un nume pe care Centaine nu reuşi să şi-l traducă decât prin „locul unde nu e voie să moară nimic”.

Copilul lui Centaine crescu puternic în pântecul ei din ce în ce mai umflat. Uneori era greu să respire şi aproape imposibil să găsească o poziţie confortabilă pe pământul gol. Îşi făcu un cuib de iarbă moale în micul ei adăpost contra soarelui, ceea ce îi amuză nespus pe cei doi bătrâni. Pentru ei pământul gol era suficient ca pat şi se rezemau de propriul umăr pe post de pernă.

Centaine se culcă în cuibul ei şi încercă să numere zilele şi lunile de când fusese cu Michael, dar trecerea timpului era neclară şi ceţoasă, se dilata sau se contracta fără nicio logică, şi nu ştia cu siguranţă decât că nu mai avea mult până îi va veni vremea să nască. H’ani îi confirmă părerea verificându-i burta cu degetele ei blânde şi înţelepte.

— Pruncul stă sus şi se zbate să fie liber. Va fi un băiat, Copilă Nam, îi promise ea şi o duse pe Centaine în deşert să adune nişte ierburi speciale de care urmau să aibă nevoie pentru naştere.

Spre deosebire de multe alte neamuri din Epoca de Piatră, oamenii *san* erau perfect conştienţi de procesele procreării şi înţelegeau că actul sexual nu era un act izolat şi fără nicio consecinţă, ci primul pas în lunga călătorie spre naştere.

— Unde e tatăl pruncului ce creşte în tine, Copilă Nam? o întrebă H'ani, şi când văzu lacrimile din ochii lui Centaine îşi răspunse singură. A murit în ţinuturile din nord de la capătul lumii. Nu-i aşa?

— De unde ştii că vin din nord? o întrebă Centaine, bucuroasă să schimbe subiectul de la amintirea atât de dureroasă a lui Michael.

— Eşti mare – mai mare ca orice *san* din deşert, explică H'ani. Înseamnă că vii dintr-o ţară bogată unde traiul e uşor, o ţară cu ploi bune şi mâncare îmbelşugată. Bătrâna considera că apa era sursa vieţii. Vânturile de ploaie vin de la nord, deci şi tu trebuie să vii tot de la nord.

Centaine îi zâmbi, intrigată de logica aceasta.

— Şi de unde-ai ştiut că sunt de departe?

— Pielea ta e palidă, nu e întunecată de soare ca pielea oamenilor *san.* Aici, în mijlocul lumii, soarele stă chiar deasupra, dar nu se duce niciodată la nord sau la sud, şi la est şi vest e jos şi slăbit, aşa că tu precis vii de undeva de foarte departe, unde soarele n-are destulă căldură şi putere să-ţi înnegrească pielea.

— Mai ştii şi alţi oameni ca mine, H'ani, oameni mari cu pielea palidă? Ai mai văzut oameni aşa ca mine? o întrebă Centaine cu nerăbdare, şi când văzu privirea schimbată a bătrânei o apucă de braţ. Spune-mi, bunică bătrână şi înţeleaptă, unde ai văzut oameni ca mine? în ce

direcţie şi cât de departe? Cum aş putea să ajung la ei? Te rog, spune-mi.

Ochii lui H’ani se întunecară cu un văl de neînţelegere. Îşi scoase un grăunte de mucus uscat din nară şi-l studie cu atenţie minuţioasă.

— Spune-mi, H’ani, insistă Centaine, scuturându-i blând braţul.

— I-am auzit pe bătrâni vorbind despre aşa ceva, recunoscu supărată H’ani. Dar eu n-am văzut niciodată aşa oameni, şi nici nu ştiu unde pot fi găsiţi. Şi Centaine îşi dădu seama că minţea. Apoi, într-o bolboroseală rapidă şi vehementă, H’ani continuă: Sunt cruzi ca leii şi otrăvitori ca scorpionii şi san se ascund de ei...

Sări în picioare agitată, îşi luă sacul şi toiagul şi plecă grăbită din locul de popas, întorcându-se doar după apusul soarelui.

În seara aceea, după ce Centaine se ghemuise în patul ei de iarbă, H’ani îi şopti lui O’wa.

— Copila tânjeşte după neamul ei.

— Am văzut-o uitându-se spre sud cu tristeţe în ochi, recunoscu O’wa.

— Câte zile de drum sunt până în ţara uriaşilor palizi? întrebă H’ani cu ezitare. Cât de mult ar avea de mers până la clanul ei?

— Mai puţin de o lună, mormăi O’wa şi amândoi rămaseră tăcuţi multă vreme, cu privirile aţintite în flăcările albăstrui ale focului din crengi spinoase.

— Vreau să mai aud un plânset de prunc înainte să mor, zise în cele din urmă H’ani şi O’wa încuviinţă. Amândoi îşi întoarseră spre răsărit chipurile micuţe, în formă de inimă. Se uitară până târziu în întuneric, înspre Locul Tuturor Vieţilor.

H’ani o găsi într-o zi pe Centaine singură în genunchi, rugându-se în pustietate, şi o întrebă:

— Cu cine vorbeşti, Copilă Nam?

Centaine îşi dădu seama că nu ştie cum să-i explice, pentru că deşi limba *san* era bogată şi complexă când trebuia să descrie aspectele materiale ale lumii deşertului, era extrem de dificil de folosit pentru exprimarea ideilor abstracte.

Totuşi, după mai multe discuţii de-a lungul mai multor zile, în timp ce căutau mâncare prin deşert sau găteau deasupra focului, Centaine reuşi să descrie conceptul de Divinitate şi H'ani clătină din cap cu îndoială şi mormăi încruntată, analizându-l.

— Vorbeşti cu spiritele? întrebă ea. Dar majoritatea spiritelor trăiesc în stele, şi dacă vorbeşti aşa de încet, cum vrei să te-audă? Trebuie să dansezi şi să cânţi, şi să fluieri tare de tot ca să le-atragi atenţia. Îşi coborî vocea. Şi nici atunci nu e sigur că te vor asculta, căci drept să-ţi spun, am băgat de seamă că spiritele-stele sunt capricioase şi uituce. H'ani aruncă o privire bănuitoare înjur, ca un conspirator. În experienţa mea, Copilă Nam, Mantis şi Eland sunt mult mai de încredere.

— Mantis şi Eland? întrebă Centaine încercând să nu-şi dezvăluie amuzamentul.

— Mantis e o insectă cu ochi imenşi care vede tot şi cu braţe ca un bărbat mic. Eland e un animal... Oh, un animal mult mai mare decât antilopa gnu, cu o guşă atât de plină de grăsime bogată că acoperă tot pământul – dragostea oamenilor *san* pentru grăsime era aproape egală cu dragostea lor pentru miere sălbatică – şi coarne răsucite care mătură cerul. Dacă avem noroc vom găsi şi Mantis şi Eland la locul unde mergem. Între timp, Copilă Nam, vorbeşte cu stelele, ele sunt într-adevăr frumoase, dar puneţi nădejdea în Mantis şi Eland.

H'ani îi explicase astfel pe scurt religia *san,* şi în seara aceea privi cu Centaine cerul sclipitor de stele şi

bătrâna îi arătă tinerei femei trena scânteindă a lui Orion.

— Aceea e turma de zebre cereşti, Copilă Nam... şi acela e vânătorul tâmpit, zise ea arătându-i steaua Aldebaran. A fost trimis de cele şapte neveste ale lui – îi arătă cu un deget noduros Pleiadele – ca să caute carne de mâncat. Uite vezi, a tras din săgeată, dar i-a zburat prea sus şi a căzut la picioarele Stelei Leului – Sirius, cea mai strălucitoare dintre toate stelele fixe, semăna într-adevăr cu un leu – şi acuma vânătorului îi e frică să meargă să-şi culeagă săgeata, după cum se teme şi să se întoarcă la cele şapte soţii ale lui, aşa că stă acolo şi tremură de frică, exact aşa cum fac bărbaţii, Copilă Nam. H'ani hohoti de râs şi-şi vârî degetul osos între coastele slabe ale soţului ei.

Pentru că *san* iubeau atât de mult stelele, exact ca şi ea, iar legătura afectivă dintre ei era deja atât de puternică, Centaine le arătă steaua lui Michael şi pe a ei de la sud.

— Dar, Copilă Nam, protestă O'wa, cum se poate să-ţi aparţină o stea? Nu aparţine nimănui, e a tuturor, exact ca umbra copacului şi ca apa izvorului din deşert sau pământul pe care mergem – nimănui şi în acelaşi timp tuturor. Nimeni nu este stăpânul elandului, dar putem să-i luăm din grăsime dacă avem nevoie. Nimeni nu deţine plantele mari, dar putem aduna din ele cu condiţia să lăsăm şi pentru copii. Cum poţi să spui că o stea îţi aparţine numai ţie?

Era conceptul de bază al filosofiei *san,* care devenise tragedia acestor oameni: negarea existenţei proprietăţii. Şi asta îi condamnase la o persecuţie nemiloasă, la masacre şi sclavie sau exil în adâncurile cele mai inaccesibile ale deşertului, unde nu putea supravieţui niciun alt om.

Aşa trecură zilele monotone de aşteptare – discuţii cu rutina lejeră a vânătorii şi a căutării plantelor, şi apoi

într-o seară amândoi *san* păreau să fiarbă de agitaţie şi de emoţie, uitându-se spre nord şi întorcându-şi feţele mici de culoarea chihlimbarului spre cerul de un albastru perfect, precum al oului de bâtlan.

Lui Centaine îi trebuiră mai multe minute până să-şi dea seama ce anume îi entuziasma atât de tare. La un moment dat însă, văzu norul. Pipăia marginea de nord a orizontului ca un deget gigantic, şi creştea văzând cu ochii; vârful se turtea în formă de nicovală şi tunetul distant se auzi ca răgetul unui leu ieşit la vânătoare. Norul de furtună acoperi în curând cerul până sus, arzând în culorile învăpăiate ale apusului şi luminat de fulgerele din interior, ca într-o vrajă minunată.

În noaptea aceea O'wa dansă, fluieră şi cântă laude spiritelor norilor până când în cele din urmă se prăbuşi de epuizare, dar spre dimineaţă norii de furtună se dispersaseră.

Totuşi cerul nu mai avea acelaşi albastru nesfârşit, se vedeau ici şi colo, foarte sus, şuviţe de nori cirus. Chiar şi aerul părea schimbat. Era încărcat de electricitate statică, le gâdila pielea, căldura era grea şi languroasă, chiar mai greu de suportat decât nemiloasele amiezi uscate, iar norii se înălţaseră sus peste linia orizontului nordic, fluturându-şi faldurile monstruoase peste tot cerul.

În fiecare zi creşteau – din ce în ce mai înalţi, din ce în ce mai mulţi, se comasară în nord ca o legiune de giganţi mărşăluind spre sud, iar pământul era acoperit de o pătură moleşitoare de aer umed care sufoca totul şi pe toţi.

— Te rog, fă să plouă, şoptea Centaine în fiecare zi, iar sudoarea i se scurgea pe obraji şi copilul o apăsa în pântece ca un bolovan de fier.

Noaptea O'wa dansa şi cânta.

— Spirit al Norului, priveşte cum pământul te

aşteaptă ca o femelă de eland în călduri, care tremură tânjind după mascul. Coboară de sus, Spirit al Norului atât de venerat, şi revarsă-ţi fluidele creatoare pe soţia ta pământ. Urcă-te pe iubita ta şi din sămânţa ta ea va da naştere belşugului de viaţă nouă. Şi când H'ani scoase nişte triluri şi ciripituri la refren, Centaine strigă şi ea exact la fel de fervent.

Într-una din dimineţi nu se mai văzu deloc soarele, norii formau o masă gri, compactă de jur-împrejurul orizontului. Foarte jos la început, apoi se scufundară chiar mai jos, şi dintr-odată un fulger uluitor se smulse din burta lor grea şi cenuşie, ca de scroafă, şi se năpusti turbat spre pământ, făcându-l să vibreze sub picioarele oamenilor. O picătură de ploaie o lovi pe Centaine în mijlocul frunţii, grea ca o piatră, aşa că fata se trase câţiva paşi înapoi din cauza şocului, ţipând de uimire.

Imediat după aceea norii apăsători se despicară la mijloc şi ploaia căzu ca un val de lăcuste. Fiecare picătură care lovea suprafaţa depresiunii se rostogolea imediat într-o bilă de noroi, sau făcea crengile ţepoase ale tufişurilor să tresară şi să tremure ca atacate de stoluri întregi de păsări invizibile.

Ploaia o lovea pe Centaine usturător oriunde o atingea. Un strop o lovi în ochi şi o orbi pentru un moment. Clipi de câteva ori să-şi limpezească vederea şi izbucni în râs văzându-i pe H'ani şi O'wa ţopăind nebuneşte pe câmpie. Îşi aruncaseră deoparte zdrenţele modeste pe care le purtau şi dansau goi în ploaie. Fiecare strop exploda într-un puf argintiu pe pielea lor chihlimbarie atât de ridată şi amândoi strigau încântaţi simţind înţepăturile.

Centaine îşi smulse şi ea fusta de pânză din jurul mijlocului, aruncă de-o parte şalul şi rămase goală ca-n ziua în care se născuse, în picioare, cu braţele aruncate spre cer, cu faţa întoarsă spre nori. Ploaia o biciui, îi topi

părul în şiroaie negre şi lungi peste faţă şi umeri. Îşi împinse la o parte pletele ude cu amândouă mâinile şi-şi deschise gura larg.

Avea senzaţia că stă sub o cascadă. Ploaia i se scurgea în gură mai repede decât putea înghiţi. Capătul îndepărtat al depresiunii dispăru dincolo de cortina albastră a ploii şi întreaga suprafaţă se transformă într-un noroi galben.

Ploaia era aşa de rece încât îi făcu pielea de pe braţe ca de găină şi sfârcurile i se întunecară şi se întăriră, dar Centaine râse cu bucurie şi alergă să danseze şi ea cu cei doi san, în mijlocul tunetelor ce se auzeau ca nişte bolovani masivi rostogolindu-se peste acoperişul cerului. Pământul părea să se dizolve sub cortina solidă de apă argintie. Noroiul îi ajungea deja până la glezne, şi îl simţea mătăsos şi moale, pleoscăindu-i între degete.

Ploaia le dădea viaţă şi putere şi cei trei dansară şi cântară până când, la un moment dat, O’wa se întrerupse pe neaşteptate şi-şi înclină capul, ascultând.

Centaine nu auzea nimic peste bubuiturile tunetelor şi biciuirea ploii, dar O’wa le strigă un avertisment. Alergară împleticindu-se către malul abrupt al depresiunii, alunecând în mocirla lacomă şi apele galbene care le ajungeau deja la genunchi. De pe mal, Centaine auzi şi ea sunetul care îl alarmase pe O’wa, un vuiet profund ca un viscol între copacii înalţi.

— Râul, zise O’wa arătând palisada groasă de ploaie argintie. Râul e din nou viu.

Venea ca o fiară vie, un piton monstruos, galben şi înspumat, de-a lungul albiei nisipoase, şuierând sălbatic de la un mal la altul, cărând în torentul său trupuri de animale înecate şi ramuri de copaci. Se prăvăli în depresiunea inundată şi se năpusti în valuri compacte pe toată suprafaţa, spărgându-se de malul de sub picioarele lor, răsucindu-se în vârtejuri ameninţătoare, gata să-i prindă de picioare şi să-i târască cu el.

Îşi luară în grabă cele câteva bunuri pe care le aveau şi înaintară prin noroi până ajunseră pe teren mai înalt, agăţându-se unul de altul pentru sprijin. Se întunecase prematur din cauza norilor de ploaie şi era frig. Nu aveau nicio şansă să facă foc aşa că se înghesuiră laolaltă ca să se încălzească şi tremurară nefericiţi de frig.

Ploaia căzu fără încetare toată noaptea.

În lumina plumburie a zorilor se uitară peste peisajul înecat – un lac vast cu suprafaţă lucitoare, cu insuliţe înălţate din loc în loc de pe care şiroia apa şi cu copaci de acacia naufragiaţi ca nişte spinări de balene.

— Nu se mai opreşte niciodată? şopti Centaine. Dinţii îi clănţăneau incontrolabil şi frigul îi ajunsese şi în pântec, unde pruncul se zbătea şi dădea din picioare în semn de

protest. Oh, Doamne, te rog, opreşte-te acum.

Bătrânii *san* îndurau frigul cu tăria pe care o arătaseră în faţa oricărei greutăţi. Ploaia părea să crească în ritm în loc să slăbească, şi ascunse de privirile lor era lumea înecată în spatele unei perdele sticloase.

Apoi, la un moment dat, ploaia încetă. Fără niciun semn prevestitor, fără să-şi modifice ritmul într-o clipă se prăvălea ca o cascadă solidă şi-n următoarea se terminase. Acoperişul de nori joşi şi vineţii se despică brusc şi se trase la o parte ca o coajă de fruct copt, dezvăluind albastrul curat şi spălat al cerului, iar soarele explodă cu o incandescenţă orbitoare, contrastele atât de bruşte ale acestui continent sălbatic uluind-o încă o dată pe Centaine.

Încă înainte de amiază, pământul însetat sorbise toată apa căzută pe el. Torentele dispăruseră fără urmă. Doar în depresiune se întindeau încă apele de la un mal la altul, licărind, galbene ca sulful. Însă tot pământul era curat şi însufleţit de culoare. Ploaia spălase praful ce acoperea copacii şi arbuştii, aşa că Centaine văzu nuanţe de verde pe care nici nu le visase în această ţară cafenie, de culoarea leilor. Solul încă umed era bogat în ocru, roşu şi portocaliu, iar micile ciocârlii de deşert se auzeau cântând fericite din toate direcţiile.

Din lucruşoarele pe care le întinseseră la soare să se usuce începură să iasă aburi aproape imediat. O’wa nu-şi mai putu stăpâni bucuria şi dansă în extaz.

— Spiritele norilor ne-au deschis drumul. Au umplut toate fântânile către răsărit. Pregăteşte-te, H’ani, micuţa mea floare de deşert, mâine-dimineaţă, înainte de răsăritul soarelui, pornim la drum.

În prima zi de mers intrară într-o nouă ţară, atât de diferită, încât lui Centaine aproape că nu-i venea să creadă că era pe acelaşi continent. Aici dunele erau compacte, cu

ondulări blânde, susţinând pe ele o vegetaţie bogată.

De-a lungul crestelor, ici şi colo, se înălţau câte un *mopani* sau un *kiaat,* alternând cu hăţişuri aproape impenetrabile de *metalenca,* acolo unde vârfurile dunelor se aplatizaseră, roase de vreme. Din loc în loc apărea un uriaş terminaba argintiu sau un baobab monumental, care se ridica copleşitor, la douăzeci de metri deasupra restului pădurii.

În văi, câmpurile de iarbă aurie presărate cu acacii înalte ca nişte girafe, cu coroana turtită, dădeau peisajului aspectul de parc cultivat. Şi aici, în zonele mai joase, ploile recente fuseseră prinse în capcană în ochiurile de apă puţin adânci, şi întreg pământul părea să vibreze şi să freamăte de viaţă.

În întinderea aurie de iarbă ţâşniră peste tot tulpiniţe proaspete de un verde delicat. Grădini de flori sălbatice, margarete şi crini arum, gladiole şi multe zeci de alte soiuri pe care Centaine nu le recunoscu, apăruseră ca prin farmec, încântând-o pe Centaine cu culorile şi frumuseţea lor delicată şi făcând-o să se minuneze încă o dată de rodnicia Africii. Culese câteva flori şi le împleti în coroniţe pentru ea şi H’ani, şi bătrâna se fuduli ca o mireasă.

— Oh, aş vrea să am o oglindă să-ţi arăt cât de adorabil arăţi, îi zise Centaine, îmbrăţişând-o.

Chiar şi din cer Africa îşi revărsa abundenţa. Stoluri de prepeliţe, dese ca roiurile de albine, se roteau deasupra capetelor lor; în tufişuri zburătoare stoluri de frâncioc cu pieptul ca de rubin, ierunci de nisip şi potârnichi grase ca nişte găini de casă, ochiurile de apă erau tulburate de păsări acvatice, raţe sălbatice, bâtlani albaştri şi piciorongi cu pene de un negru strălucitor.

— Ce frumos e! exclamă Centaine.

Fiecare zi de drum era uşoară şi lipsită de griji după privaţiunile şi vitregiile câmpiilor vestice, atât de aride, iar

când îşi aşezau tabăra se bucurau de apa la discreţie şi de câte un ospăţ de fructe şi nuci sălbatice, şi vânat din belşug pentru capcanele şi săgeţile lui O’wa.

Într-o seară, O’wa se căţără pe crengile cărnoase şi umflate ale unui monstruos baobab şi afumă roiul de albine care locuia în trunchiul lui gol pe dinăuntru, încă dinainte de stră-străbunicul lui. Coborî cu o tigvă plină de faguri groşi de ceară din care picura o miere întunecată cu parfum asemănător florilor galbene de acacia.

În fiecare zi întâlneau noi specii de animale sălbatice: antilope negre ca noaptea, cu capetele împodobite de coarne lungi în formă de iatagan ce se întindeau în spate până aproape de crupă şi uriaşi bivoli africani, cu coarnele lor răsucite, care miroseau ca nişte turme de vite domestice.

— Au coborât de la râul cel mare şi din zona mlaştinilor, explică O’wa. Merg după apă şi când se usucă totul se întorc iar în nord.

Centaine se trezi în noaptea aceea auzind un sunet nou, infinit mai înspăimântător decât scheunatul şacalilor cu spinare neagră sau ţipetele şi hohotele ca de plâns ale haitelor de hiene. Era o furtună de zgomot care umplu întunericul, ridicându-se într-un crescendo imposibil şi apoi amuţind după un şir de grohăituri profunde. Centaine ieşi imediat din micul ei adăpost şi alergă la H’ani.

— Ce-a fost asta, bunică? E un sunet care transformă burta în apă! zise Centaine tremurând din cap până-n picioare; bătrâna o îmbrăţişă.

— Chiar şi cei mai curajoşi bărbaţi tremură prima dată când aud răgetul leului, o mângâie ea. Dar nu te teme, Copilă Nam, O’wa a făcut o vrajă care să ne protejeze. Leul va găsi alt vânat în noaptea asta.

Dar se ghemuiră aproape de foc toată noaptea, punând mereu alţi butuci, şi era foarte limpede că H’ani

avea tot atât de puţină încredere în farmecele soţului ei, cât Centaine.

Grupul de lei înconjură toată noaptea tabăra, rămânând mereu la limita luminii focului, aşa că Centaine nu reuşi să vadă decât din când în când o străfulgerare palidă de mişcare prin tufişurile întunecate ce-i înconjurau ameninţătoare din toate părţile; în zori animalele se retraseră spre răsărit, şi O'wa trăncănind întruna de uşurare îi arătă urmele imense ca de pisică de pe solul moale.

Apoi, în a noua dimineaţă după ce plecaseră din „locul mare şi alb", pe când se apropiau de o nouă fântână de sorbit prin pădurea de mopani, auziră dintr-odată înaintea lor o bubuitură ca de tun şi toţi îngheţară.

— Ce-a fost asta, H'ani?

Dar H'ani îi făcu semn lui Centaine să tacă; auziră trosnetele înfundate ale tufişurilor rupte şi apoi brusc un sunet explodă răsunător, limpede şi asurzitor ca o trompetă.

O'wa verifică imediat vântul aşa cum Centaine îl vedea făcând la începutul fiecărei vânători şi apoi le conduse într-un ocol larg şi furişat prin pădure până se opriră sub coroana vastă de un verde lucitor a unui mopani înalt, şi îşi lăsă la pământ armele şi sacul.

— Vino! îi făcu el semn lui Centaine şi, rapid ca o maimuţă, se căţără în copac.

Aproape deloc împiedicată de sarcina avansată, Centaine îl urmă în ascensiunea sa pe trunchiul înalt al copacului, până la ramurile cele mai de sus, şi de acolo se uită în jos printre crengi la valea acoperită cu iarbă şi la ochiul de apă de mică adâncime.

— Elefanţi! Centaine recunoscu instantaneu imensele animale cenuşii. Veneau în şir, în jos, pe panta văii înspre apă, tropăind cu pasul tunător, legănându-şi capetele şi

fluturând din urechile enorme, răsucindu-şi şi întinzându-şi trompele în anticiparea gustului dulce al apei.

Erau regine bătrâne şi slăbănoage, cu lobii urechilor zdrenţuiţi şi cu vertebrele ieşite în afară prin spinările uscăţive, tineri masculi cu fildeşi gălbui, pui fără colţi şi sugari gălăgioşi alergând să ţină pasul cu mamele lor şi, în capul coloanei, masculul turmei, păşind maiestuos.

Era înalt de peste trei metri la umeri, cu pielea cenuşie zgâriată, cu falduri adânci atârnându-i pe genunchi şi îngrămădite între picioarele din spate. Avea urechile desfăcute ca velele unei corăbii şi colţii de fildeş erau de două ori mai lungi şi mai groşi decât ai celorlalţi masculi din turmă.

Părea bătrân şi totuşi fără vârstă, imens şi aspru, înveşmântat în grandoare şi mister, şi lui Centaine i se păru că reprezintă esenţa primordială a acestei ţări.

Lothar De La Rey urmărea semnele lăsate de turma de elefanţi la trei zile după ce aceasta plecase de la râul Cunene. Le studia cu atenţie împreună cu vânătorii ovambo, răspândiţi peste pământul frământat şi rotindu-se pe loc ca nişte ogari de vânătoare. Când se adunară iar, Lothar îi făcu un semn din cap şefului.

— Vorbeşte, Hendrick.

Negrul ovambo era tot atât de înalt ca Lothar, dar mai lat în umeri. Avea pielea întunecată şi fină precum ciocolata topită.

— O turmă bună, îşi dădu Hendrick cu părerea. Patruzeci de femele, multe cu pui, opt masculi tineri. Şi regele turmei e aşa de bătrân că are labele netede, aşa de bătrân că nu mai poate să-şi mestece mâncarea şi are balega plină de scoarţă de copac şi crenguţe. Merge apăsat pe picioarele din faţă, colţii de fildeş îl trag în jos, e un mascul ce merită urmărit, zise Hendrick, mutându-şi

puşca Mauser în mâna dreaptă şi balansând-o de nerăbdare. Războinicul avea înfăşurat pe capul mândru un turban de culoare închisă şi de gât avea atârnate coliere din mărgele care-i acopereau pieptul gol şi musculos, dar purta pantaloni de călărie şi o bandulieră de muniţie pe un umăr.

— Urma e suflată de vânt, îi atrase încet atenţia Lothar. Şi e zgâriată peste tot de insecte şi prepeliţe. E veche de trei zile.

— Se hrănesc, sunt împrăştiaţi, zise Hendrick, desfăcându-şi braţele. Merg încet, puii îi încetinesc.

— Va trebui să trimitem caii înapoi, insistă Lothar. Nu putem risca să fie înţepaţi de musca ţeţe. Putem prinde elefanţii pe jos?

Lothar îşi desfăcu nodul eşarfei şi-şi şterse faţa gânditor. Avea nevoie de fildeşul acela. Venise călare înspre nord, către Cunene, de îndată ce primise vorbă de la cercetaşii lui că plouase bine în zonă. Ştia că vegetaţia proaspătă şi apa de la suprafaţă vor atrage turmele peste râu, afară din teritoriul portughez.

— Pe jos îi ajungem în două zile, promise Hendrick, dar era un optimist notoriu şi Lothar îl ironiză.

— Şi în fiecare seară la focul de tabără vom găsi zece fete herero drăguţe, cu câte un urcior plin de bere pe cap, aşteptându-ne numai pe noi.

Hendrick îşi dădu capul pe spate şi izbucni într-unul din hohotele lui profunde de râs.

— Trei zile, atunci, recunoscu el cu un chicotit. Şi poate numai o fată herero, dar foarte frumoasă şi ascultătoare.

Lothar mai cântări o clipă şansele. Era un rege bun, iar masculii tineri trebuiau şi ei să aibă fildeş matur – chiar şi femelele puteau să dea fiecare cam zece kilograme, iar fildeşul se vindea cu o liră de aur de 24 de karate pe

jumătate de kilogram.

Avea cu el doisprezece dintre oamenii lui cei mai buni; chiar dacă trebuia să trimită doi înapoi cu caii, îi rămâneau suficient de mulţi oameni cât să facă treabă bună. Dacă dădeau de turmă aveau şanse bune să omoare toate animalele care aveau fildeş.

Lothar De La Rey era complet lefter. Pierduse averea familiei, fusese declarat trădător pentru că lupta în continuare chiar şi după ce colonelul Franke se predase şi era căutat de autorităţi – şi nu numai, dat fiind că se oferea o recompensă importantă pentru prinderea lui. Aceasta putea foarte bine să fie ultima lui şansă să-şi refacă averea. Îi cunoştea suficient de bine pe britanici cât să-şi dea seama că după ce se va sfârşi războiul îşi vor îndrepta atenţia spre administrarea noilor teritorii pe care le câştigaseră. În curând aveau să fie instalaţi comisari şi prefecţi regionali chiar şi în cele mai îndepărtate zone, iar aceştia aveau să pună accent pe aplicarea amănunţită a legilor, acordând o atenţie deosebită celor care vânau ilegal elefanţi pentru fildeşul lor. Era foarte probabil ca zilele de odinioară, când oricine putea să meargă să vâneze când şi unde avea chef, să rămână o simplă amintire. Aşa că aceasta se putea să fie ultima sa vânătoare.

— Trimiteţi caii înapoi! comandă el. Luăm urma!

Lothar purta cizme de vânătoare lungi şi uşoare din piele moale. Toţi oamenii lui, călăiţi de anii lungi de război, porniră în goană în urma turmei, câte unul alergând pe rând în frunte să ia direcţia principală, apoi rămânând mai în urmă să se odihnească în timp ce altul îi luă locul în frunte.

Târziu după-amiază intrară în roiul de muşte; bestiile ieşiră din umbra pădurii şi se năpustiră asupra prăzii, aşezându-se pe nesimţite pe spatele oamenilor şi

sugându-le cu sete sângele. Bărbaţii tăiară nuiele cu frunze verzi cu care îşi măturau unul altuia muştele ţeţe de pe spinare, în timp ce alergau. La lăsarea nopţii deja recuperaseră două zile din avansul turmei, iar urmele erau atât de proaspete încât gângăniile şi micile vieţuitoare ale deşertului nu apucaseră încă să le strice.

Îi opri întunericul. Se culcară pe pământul tare şi dormiră ca o haită de câini de vânătoare, dar când luna se ridică deasupra coroanelor copacilor mopani Lothar îşi trezi oamenii cu lovituri de cizmă. Lumina oblică a lunii le era favorabilă, conturând urmele lăsate de elefanţi şi trunchiurile copacilor mopani de pe care elefanţii smulseseră scoarţa ca să se hrănească şi care străluceau ca nişte oglinzi, călăuzindu-i prin noapte, iar când răsări soarele îşi măriră şi mai tare pasul.

La o oră după răsărit, scăpară de roiul de muşte ţeţe. Teritoriul acestor ucigaşi zburători era foarte clar delimitat;

Într-o sută de paşi treceau de la vârtejul chinuitor la linişte totală. Singurele amintiri ale atacului erau umflăturile de pe ceafă şi mâncărimea lor înnebunitoare.

Cu două ore înainte de amiază ajunseră la un ochi bun de apă, într-una din văile acoperite cu păduri de mopani. Nu erau decât la câteva ore în urma turmei.

— Beţi repede, le porunci Lothar intrând până la genunchi în apa murdară frământată de elefanţii care se scăldaseră în ea până ajunsese de culoarea cafelei cu lapte.

Îşi umplu pălăria cu apă pe care şi-o turnă în cap. Pletele dese, de un auriu roşcat îi curseră ude pe faţă şi bărbatul pufni de plăcere. Apa era acră şi amară de la urina elefanţilor – animalele se uşurau întotdeauna simţind şocul apei reci – dar vânătorii băură şi-şi umplură butelcile. Repede, îi îndemnă Lothar cu glas scăzut, căci în savană sunetul se propagă uşor şi turma era foarte aproape.

— *Baas!* le semnaliză Hendrick agitat, şi Lothar se duse prin apă până la marginea bazinului, sărind afară rapid.

— Ce e?

Negrul înalt îi arătă pământul fără să zică nimic. Urma era perfect imprimată în lutul galben întărit, atât de proaspătă încât se suprapunea peste cea a elefanţilor.

— Oameni! exclamă Lothar. Au fost nişte oameni aici de când a plecat turma.

Hendrick îl corectă dur.

— *San,* nu oameni. Ucigaşii mici şi galbeni de vite. Triburile ovambo erau crescătoare de vite, turmele lor erau comoara şi dragostea lor cea mai mare. Câinii deşertului care taie sfârcurile ugerelor de la cele mai frumoase vaci – aceasta era răzbunarea tradiţională a micilor *san* pentru atrocităţile comise împotriva lor – nu sunt decât la câteva minute înaintea noastră. Putem să-i prindem într-o oră.

— Sunetul de puşcă se va auzi până la turmă, zise Lothar, care împărtăşea şi el ura omului său de nădejde împotriva boşimanilor. Erau o năpastă periculoasă, hoţi de vite şi ucigaşi. Propriul său străunchi fusese ucis într-una din marile vânători de boşimani, cu cincizeci de ani înainte; o săgeată minusculă, cu vârf de os, găsise o spărtură prin armura lui de piele netăbăcită şi istoria familiei îi înregistrase moartea, în detalii înfiorătoare.

Chiar şi englezii, cu sentimentalitatea lor bolnăvicioasă faţă de rasele de negri, îşi dăduseră seama că nu era loc pentru *san* în lumea secolului XX. Ordinele în vigoare ale Poliţiei Africii de Sud Britanice, conduse de Cecil Rhodes, conţineau instrucţiuni clare: toţi *san* şi câinii sălbatici întâlniţi în timpul patrulelor trebuiau împuşcaţi imediat. Cele două specii erau considerate egale.

Lothar era foarte tentat, sfâşiat între plăcerea de a

face acest serviciu public – vânarea şi distrugerea unei haite de *san,* şi interesul de a-şi cârpi propria avere urmărind elefanţii.

— Fildeşul, se hotărî el. Nu, fildeşul e mai important decât să scăpăm de nişte babuini galbeni.

— *Baas* – aici! Hendrick se duse lângă marginea apei şi se opri brusc. Tonul vocii şi felul alert în care-şi ţinea capul îl făcu pe Lothar să se grăbească la el, şi apoi să se aşeze imediat pe călcâie, ca să poată examina mai bine acest nou set de amprente de picior.

— Nu-s *san!* şopti Hendrick. Prea mari.

— E o femeie, răspunse Lothar. Piciorul îngust şi urmele mici şi graţioase ale degetelor erau de neconfundat. O femeie tânără. Urmele de degete erau mai adânci decât călcâiele, deci era un pas tineresc.

— Nu e posibil! zise Hendrick lăsându-se la pământ lângă el şi urmărind cu degetul, dar fără să atingă efectiv amprenta, porţiunea arcuită dintre călcâi şi rădăcina degetelor. Lothar îşi lăsă capul pe spate şi-şi scutură încă o dată pletele ude.

Negrii din Africa merg desculţi încă de la primul pas pe care învaţă să-l facă, şi lasă o urmă foarte tipică.

— Poartă pantofi, zise încet Hendrick.

— O femeie albă? Nu, e imposibil! repetă Lothar. Nu aici, nu călătorind însoţită de nişte sălbatici de *san!* Pentru numele lui Dumnezeu, suntem la sute de kilometri de orice urmă de civilizaţie!

— Ba da, e o tânără fată albă, capturată de *san,* confirmă Hendrick şi Lothar se încruntă.

Tradiţia cavalerismului faţă de femeile din propria lui rasă era o parte integrală a educaţiei lui Lothar, unul dintre stâlpii religiei protestante. Pentru că era soldat şi vânător, pentru că era parte a meşteşugului său, Lothar putea citi semnele lăsate pe pământ ca şi cum ar fi văzut

cu adevărat fiara sau bărbatul – sau femeia – care le făcuse. Ghemuit asupra acestor urme delicate, în minte i se formă clar o imagine. Văzu o fată cu oase elegante şi picioare lungi, proporţionată graţios, dar puternică şi mândră, cu un pas înclinat înainte care s-o împingă cu putere pe vârfurile picioarelor. Cu siguranţă era de asemenea curajoasă şi hotărâtă. Oamenii slabi de înger nu puteau supravieţui în pustietatea aceea, şi era evident că fata o ducea foarte bine. În timp ce i se forma în minte această imagine, Lothar deveni conştient de un gol adânc în sufletul lui.

— Trebuie să mergem după femeia asta, zise el încet. Ca s-o salvăm de *san.*

Hendrick îşi ridică ochii spre cer şi-şi luă punguţa cu praf de tutun, turnându-şi puţină pudră roşie în palmă.

— Vântul e împotriva noastră, zise el, arătând cu mâna de-a lungul urmei. Şi merg împotriva vântului. N-o să dăm niciodată de ei.

— Există întotdeauna o sută de motive foarte bune să nu faci ceea ce nu vrei să faci, zise Lothar trecându-şi degetele prin părul ud şi legându-l iarăşi la ceafă cu cureluşa de piele, îi vom urmări pe *san,* nu pe animale. Vântul n-are nicio importanţă.

— *San* sunt animale, zise Hendrick astupându-şi una din nările largi cu degetul şi trăgând puternic tutun pe cealaltă, înainte să continue. Cu vântul ăsta te pot simţi de la trei kilometri şi te aud mult înainte să-i vezi tu. Îşi scutură mâinile de reziduurile de praf şi se şterse la nas.

— O poveste foarte frumoasă! pufni Lothar. Chiar şi pentru tine, cel mai mare mincinos din toată ţara ovambo. Gata cu pălăvrăgeala, continuă el răstit. Mergem după fata albă. Ia urma.

De pe creanga cea mai de sus a copacului de

mopani, Centaine privea cu încântare crescândă turma de elefanţi la adăpat. Odată ce depăşise primele momente de tensiune din cauza mărimii şi a monumentalei lor urâţenii, realiză rapid legătura afectivă care părea să unească toţi membrii turmei, începeau să i se pară aproape umani.

Patriarhul turmei era arţăgos şi în mod limpede era chinuit de dureri în încheieturile pline de artrită. Toţi îl tratau cu respect, şi-i lăsară una din marginile adăpătorii numai lui. Bău cu zgomot, aruncându-şi apa în gât. Apoi se scufundă, gemând de plăcere, în baltă, şi cu trompa apucă noroi pe care şi-l aruncă pe capul cenuşiu şi prăfuit. Noroiul i se scurse pe faţă şi elefantul închise ochii extaziat.

De cealaltă parte a ochiului de apă băură şi se scăldară masculii tineri şi femelele, stropind cu apă şi noroi prin trompe de parcă erau nişte pompieri cu furtunurile lor, stropindu-se între picioarele din faţă şi pe flancuri, ridicându-şi capul şi vârându-şi trompele adânc în gât ca să-şi trimită galoane întregi de apă şuierând în burtă. În cele din urmă, sătui şi fericiţi, rămaseră pe loc cu trompele împletite într-o îmbrăţişare drăgăstoasă, părând să zâmbească indulgent către puii care li se bălăceau vioi printre picioare şi pe sub burtă.

Unul dintre puii cei mai tineri, nu cu mult mai mare decât un porc şi tot aşa de gras, încercă să se strecoare sub trunchiul unui copac mort care se prăbuşise în iaz şi se înţepeni în noroi. Într-o stare comică de panică scoase un schelălăit de spaimă şi groază. Fiecare elefant din turmă reacţionă instantaneu, trecând de la nepăsarea mulţumită la o agitaţie vecină cu turbarea. Se repeziră înapoi în iazul micuţ lovind apa şi înspumând-o cu picioarele lor imense.

— Cred că un crocodil a prins puiul, îi şopti O’wa.

— Săracul crocodil! îi răspunse tot în şoaptă Centaine.

Mama îşi înşfăcă puiul de sub copacul prăbuşit, trăgându-l de picioarele din spate, iar puiul se repezi ca o săgeată şi îşi lipi gura de unul din sfârcuri, sugând cu o uşurare aproape isterică. Turma înfuriată se calmă, animalele părând dezamăgite la culme că li s-a refuzat plăcerea să sfâşie în mii de bucăţi crocodilul.

Patriarhul se ridică în cele din urmă cu mare greutate în picioare şi se îndreptă cu paşi mari spre pădure, lucios de noroi, iar femelele îşi adunară în grabă puii, şi porniră cu toţii, ascultători, după conducătorul turmei. Mult după ce dispăruseră în pădure, îndreptându-se spre terenurile cu mâncare din sud, Centaine auzi trosnetul crengilor frânte şi vuietul burţilor pline de apă.

Centaine coborî cu O'wa din mopani, zâmbind cu gura până la urechi de plăcere.

— Micuţii erau aşa de neastâmpăraţi, îi zise Centaine lui H'ani. Exact ca nişte copilaşi de oameni.

— Noi le spunem oamenii cei mari, încuviinţă H'ani. Căci sunt înţelepţi şi iubitori ca oamenii *san.*

Coborâră până la marginea ochiului de apă şi Centaine se minună de grămezile de balegă galbenă, imense ca nişte munţi, pe care le lăsaseră elefanţii. Potârnichile cloncănitoare scormoneau deja în movilele aburinde ca să găsească nuci şi seminţe nedigerate.

Annei i-ar plăcea asta în grădina ei de legume... se gândi Centaine, dar se trezi la realitate. Nu trebuie să mă mai gândesc atât de mult la trecut.

Se aplecă să se spele pe faţă, căci până şi apa atât de nămoloasă oferea alinare împotriva căldurii din ce în ce mai mari, dar O'wa încremeni brusc şi-şi înclină capul spre nord, din direcţia din care venise turma de elefanţi.

— Ce e, bunicule bătrân? îl întrebă H'ani, sesizând instantaneu atitudinea lui.

O'wa nu răspunse o secundă, dar avea privirea

tulburată şi buzele îi tremurară de agitaţie.

— E ceva... e ceva în vânt. Un sunet, un miros, nu sunt sigur, şopti el. Brusc însă luă o hotărâre. E pericol – aproape. Trebuie să mergem.

H'ani sări în picioare instantaneu şi înşfăcă sacul de ouăsticle. Nu stătea niciodată să dezbată intuiţiile soţului ei, îi salvaseră de multe ori pe amândoi de-a lungul vieţii petrecute împreună.

— Copilă Nam, zise ea încet, dar apăsat. Grăbeşte-te.

— H'ani... zise Centaine întorcându-se spre ea nefericită. Era deja până la genunchi în iazul noroios. E aşa de cald, vreau să...

— E pericol, e mare pericol. Cei doi *san* se răsuciră pe loc ca nişte păsări speriate şi goniră înapoi în refugiul oferit de pădure. Centaine ştia că în câteva secunde va fi lăsată singură, iar singurătatea era şi acum cea mai mare groază a ei. Porni în goană de la iaz, stropind cu apă, îşi apucă sacul şi toiagul şi se îmbrăcă în fugă.

O'wa făcu un ocol rapid prin pădurea de mopani, mergând lateral pe direcţia vântului, până îl simţi suflându-i în ceafă. Asemenea elefanţilor şi bivolilor, oamenii *san* fugeau întotdeauna în direcţia vântului când erau speriaţi, astfel ca mirosul urmăritorilor să fie purtat până la ei.

O'wa făcu o mică pauză pentru ca Centaine să poată să-i ajungă.

— Ce e, O'wa? întrebă ea, gâfâind.

— Pericol. Pericol de moarte. Agitaţia celor doi bătrâni era evidentă şi molipsitoare. Centaine învăţase să nu pună întrebări în asemenea situaţii.

— Ce trebuie să fac?

— Acoperă semnele, aşa cum ţi-am arătat, îi porunci O'wa şi Centaine îşi aminti instrucţiunile pe care i le dăduse bătrânul, plin de răbdare, de a nu lăsa urme ca să

fie vânaţi, astfel încât urmăritorilor să le fie greu sau chiar imposibil să-i urmărească. Era una din îndemânările de bază de care depindea supravieţuirea poporului *san.*

— H’ani prima dată, apoi tu, zise O’wa complet la comandă acum. Mergi după ea. Fă ce face ea. Eu o să vin în urmă să-ţi acopăr greşelile.

Bătrâna era rapidă şi agilă ca o prepeliţă mică şi cafenie. Trecea parcă în zbor prin pădure, evitând căile obişnuite ale animalelor şi locurile deschise unde urmele ar fi fost complet evidente, alegând calea cea mai dificilă, trecând aplecată pe sub tufişurile cu spini pe unde niciun urmăritor nu s-ar aştepta să treacă, călcând pe smocuri de iarbă sau alergând de-a lungul trunchiurilor copacilor prăbuşiţi, schimbându-şi lungimea pasului, sărind lateral peste pământ tare, folosindu-se de toate şiretlicurile pe care le învăţase într-o viaţă lungă şi grea.

Centaine o urmă, nu la fel de agilă, lăsând ici şi colo o urmă vagă de picior, rupând în trecere o frunză dintr-un tufiş fără să observe, deranjând puţin iarba. O’wa venea aproape în urma ei, cu o măturice de fire de iarbă în mână, măturând semnul lăsat de Centaine, aplecându-se să ridice frunza verde atât de compromiţătoare, rearanjând cu delicateţe firele îndoite de iarbă care arătau direcţia ca nişte indicatoare de stradă.

O ghida pe H’ani cu sunete slabe ca ciripitul de păsări şi cu fluierături, iar ea se conforma instantaneu, întorcându-se la stânga sau la dreapta, grăbindu-se sau oprindu-se pentru câteva secunde ca să-l lase pe O’wa să asculte şi să adulmece briza, repezindu-se apoi mai departe la semnalul lui.

Dintr-odată ieşiră într-o poiană mare de aproape un kilometru lăţime, presărată ici şi colo cu câţiva acacia înalţi, cu coroanele turtite; dincolo de ea se înălţa lanţul jos de coline acoperite de păduri dense de mirt şi abanos.

Acolo voia O’wa să ajungă.

Ştia bine că solul colinelor era format din calcar tare ca piatra, bolovănos şi cu sfărâmături tari, şi niciun om nu putea să-i urmărească acolo. Odată ajunşi la coline, aveau să fie în siguranţă, dar în faţă li se întindea poiana unde, dacă erau prinşi, constituiau o pradă uşoară, mai ales dacă urmăritorii erau înarmaţi cu fumul care ucide de departe.

Pierdu câteva secunde preţioase adulmecând aerul. Era greu de determinat distanţa de la care venea acel miros urât, atât de slab în briza uşoară, duhoarea săpunului carbolic şi a tutunului, a hainelor şi a şosetelor nespălate de lână, a grăsimii râncede de vită cu care-şi ungeau ovambo corpul, dar era destul de aproape pentru ca O’wa să se hotărască să rişte în terenul deschis.

Chiar şi cu talentul lui nu putea acoperi toate urmele lăsate de Copila Nam pe pământul moale şi nisipos. Eforturile lui n-ar face decât să încetinească puţin urmărirea, dar ştia foarte bine că ovambo aveau cunoştinţe de vânătoare şi urmărire în savană aproape la fel de bune ca ale sale. Numai pe creasta tare de calcar a colinelor putea fi absolut sigur că li se va pierde urma. Fluieră, imitând ţipătul sfrânciocului cu piept stacojiu, şi H’ani porni ascultătoare prin poiana deschisă, alergând în viteză prin iarba scurtă şi galbenă.

— Fugi, pasărea mea, îi şopti O’wa. Dacă ne prind în câmp, ne omoară.

— Ne-au mirosit deja, zise Hendrick uitându-se la Lothar care venea din urmă. Vezi cum îşi acoperă semnele?

La marginea pădurii se părea că prada lor se transformase în păsări ce-şi luaseră zborul. Orice urmă părea să fi dispărut.

Hendrick le semnaliză grăbit celorlalţi vânători

ovambo să se răspândească rapid într-o reţea vastă, care înainta în linie dreaptă. Un bărbat din flancul drept fluieră încet şi făcu un semn cu mâna, indicând o nouă direcţie.

— S-au întors în direcţia vântului, îi murmură Hendrick lui Lothar, care mergea la zece paşi lateral de el. Ar fi trebuit să ghicesc.

Reţeaua de urmăritori se strânse în linie şi înaintă. Un alt bărbat fluieră din stânga şi confirmă direcţia cu un semn graţios din mână; toţi grăbiră pasul, aproape alergând.

Lothar observă chiar înaintea sa o uşoară diferenţă de culoare pe pământul aparent nederanjat, un mic petic de nisip mai deschis la culoare, nu mai mare decât talpa unui om, şi se opri să-l examineze. Era o amprentă de picior măturată cu grijă şi ştearsă. Lothar fluieră încet şi le făcu semn să înainteze în linie.

— Acuma mă crezi când îţi spun că un *san* poate să miroase ca un elefant? îl întrebă Hendrick.

— Nu cred decât ce văd cu ochii mei, îi răspunse Lothar rânjind. Când o să văd un boşiman adulmecând pământul, atunci o să cred.

Hendrick chicoti, dar ochii îi erau reci şi lipsiţi de umor.

— Au săgeţi, zise el.

— Nu-i lăsa să se apropie, răspunse Lothar. Împuşcă-i în momentul în care-i vezi, dar ai grijă să nu nimereşti femeia albă.

Pierdură de două ori urma. Trebuiră să se întoarcă din drum până la ultimul semn marcat, să verifice în jurul lui, şi abia apoi să pornească iar într-o nouă direcţie. Boşimanii câştigau timp şi distanţă cu fiecare reverificare, şi Lothar se agită.

— Se îndepărtează de noi, îi strigă el lui Hendrick. Mă duc înainte pe direcţia asta – tu mergi după urmă, în caz

că-şi schimbă iar drumul să ne păcălească.

— Fii atent! îi strigă Hendrick. Poate ne-au pregătit o ambuscadă. Ai grijă la săgeţi!

Lothar nu-i luă în seamă avertismentul şi o porni la goană prin pădure, fără să mai caute urmele, mergând la noroc cu presupunerea că erau drept în faţă, sperând să ia boşimanii prin surprindere şi să-i forţeze să iasă la iveală, sau să-i facă să meargă aşa de repede, încât să-şi abandoneze captiva. Nici nu băga în seamă spinii încovoiaţi care-i sfâşiau hainele. Se apleca de spate ca să treacă pe sub crengile joase ale copacilor de mopani şi sărea peste trunchiurile prăbuşite, alergând cât putea de repede.

Dintr-odată ţâşni afară din pădure într-o poiană deschisă şi se opri cu pieptul fremătând fără suflare, cu sudoarea prelingându-i-se în ochi şi cămaşa udă pe spate de efort.

Văzu o mişcare în cealaltă parte a poienii, imediat sub colinele împădurite – nişte puncte mici şi negre deasupra vârfurilor unduitoare ale ierbii galbene. Se întoarse la cel mai apropiat copac şi se căţără cât de repede putu pe prima creangă, ca să vadă mai bine.

Gâfâind nebuneşte, scotoci în geanta de vânătoare până găsi luneta mică de alamă şi-o desfăcu la lungimea maximă. Îi tremurau mâinile şi reuşi cu mare greutate să focalizeze luneta, dar în cele din urmă măturâ cu privirea toată marginea îndepărtată a poienii.

În câmpul vizual apărură trei siluete omeneşti. Mergeau în şir indian, îndreptându-se exact în direcţia opusă lui, aproape de palisada formată de trunchiurile copacilor de mirt. Nu li se vedeau decât capetele şi umerii peste nivelul ierbii, săltând cu fiecare pas alergător. Una din siluete era vizibil mai înaltă decât celelalte două.

Nu apucă să le vadă decât trei-patru secunde şi

ajunseră la lizieră, unde două din ele dispărură instantaneu. Silueta mai înaltă făcu însă o pauză, se urcă pe un trunchi doborât şi privi înapoi peste poiană, către Lothar.

Era o fată. Avea părul lung şi întunecat, împărţit în două cozi împletite gros ce-i atârnau pe umeri. Lothar îi văzu prin lunetă expresia feţei, speriată, dar sfidătoare. Bărbia şi sprâncenele aveau linii aristocratice şi buzele erau pline şi ferme, ochii întunecaţi, mândri şi sclipitori, pielea bronzată, de un auriu întunecat ca mierea, aşa că pentru o clipă crezu că era mulatră. Fata îşi schimbă sacul de pe un umăr pe celălalt şi materialul aspru pe care-l purta se desfăcu pentru o clipă.

Lothar văzu o străfulgerare de piele palidă şi netedă, neatinsă de soare, forma unui sân tânăr şi plin, cu sfârcul roz şi formă delicată, şi simţi că i se înmoaie genunchii, şi nu din cauza alergatului în viteză prin pădure. Pentru o clipă i se tăie respiraţia, sângele începu să-i vuiască în urechi şi apoi începu să gâfâie incontrolabil.

Fata îşi întoarse faţa de la el, oferindu-i o imagine din profil şi în acea clipă Lothar îşi dădu seama că nu văzuse niciodată vreo femeie mai atrăgătoare decât aceea. Tânji după ea cu fiecare fibră a fiinţei sale. Fata îi întoarse cu totul spatele, ţâşni sprintenă în afara câmpului vizual al lunetei şi dispăru. Crengile de la marginea pădurii tremurară pentru câteva secunde după ce dispăruse.

Lothar se simţea ca un om orb din naştere care pentru o clipă primise în dar miracolul vederii, fiind imediat după aceea azvârlit din nou în întuneric. Se uită lung după fată, cu o senzaţie de lipsă atât de înfiorătoare, încât mai multe secunde nu se putu nici măcar mişca; când îşi reveni sări din copac, rostogolindu-se la pământ ca să-şi amortizeze căzătura şi sărind imediat în picioare după aceea.

Fluieră puternic şi îl auzi pe Hendrick răspunzându-i de departe dintre mopani, dar nu aşteptă să apară şi ceilalţi. Traversă poiana în goană, simţindu-şi picioarele îngreunate, parcă de plumb. Ajunse la locul în care se oprise fata să se uite înapoi peste poiană, şi găsi rădăcina uscată de copac pe care se urcase. Urmele lăsate de picioarele ei goale pe pământul moale când sărise de pe rădăcină erau adânci şi clare, dar câţiva paşi mai încolo ajunsese la creasta de calcar a colinei. Calcarul era tare ca marmura, dur şi aspru, şi Lothar realiză că nu vor găsi nicio urmă pe el. Nu pierdu vremea căutând urme, ci îşi făcu drum înainte prin tufişurile dese până la marginea crestei, sperând să-i mai vadă încă o dată, de acolo.

Pădurea îl înconjură din toate părţile şi deşi se urcă în ramurile din vârful unui baobab singuratic şi se uită în jur, nu văzu decât acoperişul neîntrerupt al pădurii care se întindea până departe, cenuşie şi ameninţătoare, până la linia orizontului.

Coborî din copac şi se întoarse obosit pe propriile urme până la marginea poienii. Vânătorii ovambo pe care-i angajase îl aşteptau acolo.

— I-am pierdut pe pământul tare, îi zise Hendrick în loc de salut.

— Caută mai încolo, trebuie să-i găsim, porunci Lothar.

— Am încercat deja, urma s-a închis.

— Nu putem să ne dăm bătuţi. Trebuie să mai încercăm – nu pot să-i las să plece.

— I-ai văzut, zise Hendrick încet, văzând chipul stăpânului lui.

— Da.

— E o fată albă, insistă Hendrik. Ai văzut fata, nu?

— Nu putem s-o lăsăm aici în deşert, zise Lothar întorcându-şi capul. Nu voia ca Hendrick să-i vadă golul din

suflet. Trebuie s-o găsim.

— O să-ncercăm din nou, acceptă Hendrick, şi apoi cu un rânjet şiret, cu subînţeles. E frumoasă, fata asta?

— Da, şopti Lothar încet, fără să-şi întoarcă încă privirea spre el. E frumoasă. Se scutură, ca şi cum s-ar fi trezit dintr-un vis, şi se încruntă. Du-ţi oamenii pe creastă, porunci el.

Se chinuiră să găsească urma ca o haită de câini de vânătoare, cercetând fiecare centimetru de piatră galbenă, tare ca stânca, aplecaţi peste ea îndeaproape şi mişcându-se într-o linie lentă, scrupuloasă, dar nu mai găsiră decât o singură urmă a trecerii celor doi *san* şi a fetei albe.

Pe o creangă mai scundă de mirt, chiar la nivelul umărului lui Lothar, se prinsese o şuviţă de păr omenesc, smuls din capul fetei, când se aplecase să treacă pe sub creangă. Părul era cârlionţat şi elastic, lung cât antebraţul lui, şi sclipea în lumina soarelui ca mătasea neagră. Lothar înfăşură şuviţa cu grijă în jurul degetului şi când fu sigur că nu-l vede niciunul dintre ceilalţi bărbaţi, deschise medalionul care-i atârna la gât legat pe un lănţişor de aur. Înăuntru avea portretul în miniatură al mamei sale. Puse şuviţa de păr peste portret şi închise capacul medalionului.

Lothar îi obligă să caute semne până se făcu întuneric, şi dimineaţa începură din nou, de îndată ce fu destulă lumină să vadă pământul de sub picioare. Îi împărţi în două echipe. Hendrick conduse una din echipe de-a lungul marginii răsăritene a crestei de calcar şi Lothar se duse spre extremitatea apuseană, unde calcarul se contopea cu nisipurile deşertului Kalahari, încercând să găsească locul unde cei trei ieşiseră de pe creastă.

Patru zile mai târziu încă nu găsiseră acest punct, şi doi negri ovambo îi părăsiseră. Se strecuraseră pe furiş în timpul nopţii, luându-şi puştile cu ei.

— Îi vom pierde şi pe ceilalţi, îl avertiză încet Hendrick. Toţi spun că e o nebunie ce facem. Nu pot să înţeleagă. Am pierdut deja turma de elefanţi, şi din expediţia asta nu se mai poate scoate niciun profit. Urma e moartă. Cei doi *san* şi femeia ne-au scăpat. Nu mai putem să-i găsim acum.

Hendrick avea dreptate – devenise deja o obsesie. Acea singură secundă în care zărise imaginea fugară a chipului femeii îl înnebunise. Lothar oftă şi întoarse încet spatele colinei pe care se topise urma.

— Foarte bine, zise el şi ridică vocea ca să-l audă şi restul oamenilor ce mergeau deprimaţi. Abandonaţi urma. E o urmă moartă. Ne întoarcem. Efectul asupra lor fu absolut miraculos, toţi iuţiră pasul voioşi şi se luminară la faţă.

Lothar rămase o clipă pe colină în timp ce oamenii lui începură să coboare în vale. Se uită în depărtare peste pădure, către răsărit, către misteriosul centru al ţării unde foarte puţini bărbaţi albi îndrăzniseră vreodată să se aventureze, şi atinse medalionul de la gât.

— Unde te-ai dus? Chiar acolo, în adâncul deşertului, în Kalahari? De ce nu m-ai aşteptat – de ce-ai fugit? Nu avea niciun răspuns şi îşi lăsă medalionul înapoi în cămaşă. Dacă-ţi mai găsesc urma vreodată n-o să mă mai pierzi aşa uşor, frumoasa mea. Data viitoare te voi urmări până la capătul lumii, şopti el şi se întoarse să coboare povârnişul.

O’wa făcu multe ocolişuri şi se feri de drumul drept, urmând lanţul de coline către sud, mergând mereu sub culmea cea mai înaltă, conducând cele două femei cât de repede erau în stare să alerge împovărate atât de greu şi pe terenul atât de neregulat şi dur. Nu le permise să se odihnească, deşi Centaine obosise foarte tare şi îl implora

să se oprească.

Înainte de lăsarea serii le lăsă să-şi dea jos sacii din spate şi să se trântească pe panta stâncoasă, dar între timp el coborî în viteză culmea să cerceteze linia de contopire dintre nisipuri şi calcarul colinelor, ca să găsească locul potrivit pe unde să facă traversarea. La jumătatea coastei dealului se opri şi adulmecă, simţise un miros slab de cadavru şi se duse oblic pe povârniş până găsi leşul unei zebre bătrâne. Analizând semnele, O'wa văzu că fusese atacată de nişte lei când traversase creasta şi că aceştia o târâseră în jos pe coastă. Era moartă deja de mai multe săptămâni, resturile zdrenţuite de piele şi carne erau extrem de întărite şi oasele erau risipite printre stânci.

O'wa verifică rapid şi găsi toate cele patru picioare ale zebrei intacte. Nu fuseseră încă zdrobite şi roase de hiene. Îşi desfăcu briceagul şi desprinse tocul colţos al copitelor de masa osoasă a metatarsienelor, apoi alergă înapoi sus să le cheme pe femei. Le conduse până la marginea solului moale şi acolo îngenunche în faţa lui Centaine.

— O voi duce pe Copila Nam şi după aceea vin după tine, îi spuse el lui H'ani în timp ce lega tecile copitelor de picioarele lui Centaine cu sfoară de sansevieria.

— Trebuie să ne grăbim, bătrâne bunic, cred că sunt foarte aproape de noi deja, zise H'ani adulmecând neliniştită briza uşoară şi înclinându-şi capul spre fiecare mic sunet care se auzea din pădure.

— Cine sunt? Centaine îşi recăpătase nu numai suflarea, ci şi curiozitatea şi raţiunea. Cine ne urmăreşte? Eu n-am văzut şi n-am auzit nimic. Sunt oameni aşa ca mine, O'wa, sunt oameni din neamul meu?

H'ani interveni imediat, înainte ca O'wa să apuce să răspundă.

— Sunt negri. Negri înalţi din nord, nu-s oameni din neamul tău. Deşi atât ea, cât şi O’wa îl zăriseră foarte clar pe bărbatul alb de la marginea poienii când se uitaseră înapoi de pe creastă, în doar puţine cuvinte se înţeleseră amândoi să o ţină pe Copila Nam cu ei.

— Eşti sigură, H’ani? întrebă Centaine, balansându-se pe copitele ei de zebră ca o fetiţă încălţată cu prima pereche de pantofi cu toc. Nu erau cu pielea palidă, aşa ca mine? Dintr-odată o lovise posibilitatea îngrozitoare că poate fugea de propriii salvatori.

— Nu! Nu! H’ani flutură din mâini în semn de agitaţie extremă. Copila era atât de aproape de naştere – să asiste la momentul acela era singurul lucru din viaţă la care mai ţinea. Nu erau palizi la piele aşa ca tine. Se gândi la cea mai oribilă şi înspăimântătoare creatură din mitologia *san.* Sunt uriaşi negri care mănâncă numai carne de om.

— Canibali! exclamă Centaine, şocată.

— Da! Da! De aceea ne urmăresc. Ca să-ţi taie copilul din burtă şi să-l...

— Hai să mergem, O’wa! zise Centaine aproape fără suflare. Grăbeşte-te! Hai!

O’wa îşi legă cealaltă pereche de copite de picioare şi o conduse pe Centaine departe de colina de calcar, mergând în urma ei şi creând astfel iluzia unei zebre ce se îndrepta dinspre colină către pădurea din depărtare.

La aproape doi kilometri de culme, o ascunse pe Centaine într-un tufăriş de lăstari spinoşi, îi scoase copitele de pe picioare, inversă perechea de pe picioarele lui şi se duse înapoi s-o aducă şi pe H’ani. Cei doi san, încălţaţi fiecare cu sandalele de copite de zebră, veniră exact pe aceleaşi urme, ajunseră la ascunzătoarea lui Centaine, îşi dădură jos copitele şi o luară toţi trei la goană către răsărit.

O’wa le făcu să meargă toată noaptea şi în zori, când

femeile adormiră epuizate, el făcu iar un ocol înapoi în jurul urmei ca să se asigure că nu era nicio posibilitate ca urmăritorii să nu fie înşelaţi de vicleşugul lui cu zebra. Deşi nu găsi nicio dovadă că ar fi fost urmăriţi, încă trei zile şi nopţi le obligă să mărşăluiască în forţă, nepermiţând aprinderea focului, şi folosindu-se de fiecare element din natură ca să camufleze şi să ascundă urmele.

În cea de-a treia noapte era deja suficient de sigur că au scăpat de urmăritori, aşa că le spuse femeilor:

— Putem face foc. Şi la lumina lui roşiatică şi tremurătoare, dansă cu frenezie plin de dăruire şi cântă laude tuturor spiritelor, pe rând, inclusiv lui Mantis şi lui Eland căci, după cum îi explică lui Centaine cu mare seriozitate, nu era complet sigur cine îi ajutase să scape, cine dirijase vântul care îi avertizase la început, cine pusese după aceea cadavrul de zebră atât de convenabil, chiar la îndemână. Era deci necesar să le mulţumească tuturor.

Dansă până la apusul lunii şi apoi dormi până ce soarele fu sus pe cer. Apoi îşi reluară ritmul obişnuit de mers – ba chiar făcură un popas devreme în prima zi, când O'wa descoperi o colonie de iepuri.

— Aceasta e ultima dată când putem vâna, spiritele sunt foarte stricte în această privinţă. Niciun om san nu are voie să omoare vreo vietate la distanţă de cinci zile de mers de „Locul Tuturor Vieţilor", îi explică el lui Centaine.

Alese nişte nuiele lungi şi elastice dintr-un tufiş de grewia, le jupui şi le legă laolaltă, până obţinu o vargă puternică şi flexibilă de aproape nouă metri lungime. Pe secţiunea finală lăsă o ramură laterală care crescuse într-un unghi ascuţit faţă de tulpina principală, ca un cârlig primitiv de peşte. Ascuţi vârful acestui cârlig, întărindu-l apoi în foc. După aceea petrecu mult timp examinând cu mare atenţie vizuinile iepurilor de câmp, până se hotărî

asupra uneia care se potrivea cel mai bine.

Amândouă femeile îngenunchează lângă el şi O'wa introduse varga în tunel, cu capătul cu cârligul şi o împinse cu mare grijă înăuntru, ca un curăţător de hornuri, ghidând-o cu îndemânare prin curbele şi cotiturile subterane, până când fu aproape toată în interior.

Îi pulsă dintr-odată în mâini cu mare putere şi O'wa o împinse încă mai în adânc, trăgând-o după aceea înapoi ca un pescar ce trage undiţa când simte muşcătura peştelui.

— Acuma dă cu picioarele în vargă, încearcă s-o lovească tare cu picioarele din spate, zise O'wa răguşit de efort, împingând varga mai adânc în gaură, provocând iepurele s-o mai lovească o dată.

De data aceasta varga începu să i se zbată în mâini ca o vietate, zvâcnind şi smucindu-se.

— L-am prins în cârlig! Se împinse cu toată puterea în vargă, înfigând vârful ascuţit de lemn şi mai adânc în carnea animalului. Sapă, H'ani. Sapă, Copilă Nam.

Cele două femei se repeziră la pământul moale şi fărâmicios cu toiegele cu pietre ascuţite legate la vârf şi săpară rapid. Pe măsură ce se apropiau de iepurele prins în cârlig, auzeau din ce în ce mai tare ţipetele lui de durere; săpară până ajunseră în sfârşit la animal şi O'wa scoase creatura îmblănită afară din pământ. Era de mărimea unei pisici mari, avea culoarea galbenă şi se zbătea sălbatic la capătul vergii elastice sprijinindu-se pe picioarele lui puternice din spate, ca de cangur, până când H'ani îl ucise, pălindu-l cu putere în cap cu toiagul.

Până se lăsă noaptea mai uciseră doi iepuri şi, după ce le mulţumiră, se ospătară cu friptura dulce şi fragedă, ultima pe care o vor mânca pentru multă vreme.

În dimineaţa următoare, porniră în ultima etapă a călătoriei lor, cu un vânt aspru şi fierbinte ce le sufla în faţă.

Deşi era tabu pentru O’wa să vâneze, deşertul Kalahari mustea de viaţă bogată şi preţioasă, atât deasupra, cât şi sub pământ. Erau o mulţime de flori şi plante cu frunze verzi care puteau fi mâncate în salate, rădăcini şi tuberculi, fructe şi nuci bogate în proteine; la distanţe convenabile una de alta, toate fântânile de sorbit erau pline până la vârf. Numai vântul le făcea probleme, bătându-le mereu din faţă, fierbinte şi abraziv din cauza nisipului, obligându-i să-şi acopere feţele cu bucăţi de piele şi pânză şi să meargă aplecaţi înainte.

În depresiunile vaste sau în poienile cu iarbă păşteau turme amestecate de zebre grase şi frumoase şi gnu negri-albăstrii, greoi şi diformi, cu coame răvăşite şi picioare sfrijite. Vântul smulgea praful fin ca talcul de pe suprafaţa văilor şi-l ridica în vârtejuri în văzduh, făcând aerul să pară ceţos, astfel că soarele însuşi nu mai era decât un glob portocaliu neclar şi orizontul părea că se strâmtează din toate părţile.

Pulberea fină plutea la suprafaţa ochiurilor de apă ca o spumă subţire, transformându-se în noroi în nări şi scrâşnindu-le printre dinţi. Li se formară mărgele umede la colţurile ochilor, care se uscau, făcându-le pielea să crape, aşa că H’ani şi Centaine trebuiră să prăjească şi să zdrobească seminţele de prune amare ca să extragă ulei cu care să se ungă pe piele şi pe tălpile picioarelor.

Cu toate astea, cu fiecare zi de marş, cei doi bătrâni deveneau din ce în ce mai puternici, mai activi şi mai entuziaşti. Păreau din ce în ce mai puţin afectaţi de vântul biciuitor. Mergeau cu pasul din ce în ce mai voios şi pălăvrăgeau însufleţiţi unul cu altul în timp ce mergeau, în timp ce Centaine se clătina şi rămânea mult în urmă, aproape aşa cum se întâmplase la început.

În a cincea seară după ce traversaseră colinele de calcar, Centaine ajunse împleticindu-se de oboseală în

tabăra pe care cei doi *san* o instalaseră deja la marginea unei văi. Fata se întinse pe pământul gol, prea înfierbântată şi epuizată ca să mai meargă să-şi adune iarbă pentru pat.

Când H'ani veni la ea cu mâncare, Centaine o împinse la o parte supărată.

— Nu-mi trebuie. Nu-mi trebuie nimic. Urăsc ţara asta – urăsc arşiţa şi praful.

— În curând, o alină H'ani. Foarte curând o să ajungem la Locul Tuturor Vieţilor şi acolo se va naşte copilul tău.

Dar Centaine se răsuci cu spatele la ea.

— Lasă-mă... Lasă-mă în pace.

O treziră ţipetele celor doi bătrâni, şi se forţă să se ridice, simţindu-se grasă, murdară şi neodihnită, deşi dormise atât de mult încât soarele apăruse deja în vârful copacilor, de cealaltă parte a văii. Observă imediat că în timpul nopţii vântul se oprise şi că aerul era acum aproape limpede. Rămăşiţele de praf transformaseră zorii de zi într-un caleidoscop de culori sclipitoare.

— Copilă Nam, uite! strigă H'ani şi apoi scoase un sunet ascuţit, cuprinsă de emoţie. Centaine se îndreptă încet de spate şi se uită lung la priveliştea pe care norii de praf o ascunseseră cu o seară înainte.

De cealaltă parte a văii se înălţa abrupt din deşert un munte cu spinarea ca de balenă, cu versanţi prăpăstioşi şi vârful rotunjit simetric. Înflăcărat de roşul şi auriul bogat al zorilor, semăna cu un monstru fără cap. În unele locuri muntele era golaş şi arid, stâncă roşiatică strălucitoare şi piscuri avântate, iar în alte părţi era acoperit de păduri dese; vârful încoronat de pădure şi versanţii abrupţi erau acoperiţi de copaci mult mai înalţi şi mai robuşti decât cei din câmpie. Întregul munte era înveşmântat într-o seninătate maiestuoasă de lumina roşietică atât de

ciudată, inundată de praf şi de tăcerea zorilor africane.

Centaine simţi cum toată nefericirea şi necazurile îi dispar uitându-se la el.

— „Locul Tuturor Vieţilor”! zise H’ani şi în timp ce vorbea îi trecu toată agitaţia şi vocea îi scăzu la o mică şoaptă. Ăsta e locul pentru care am bătut cale atât de lungă şi de grea, ca să-l vedem pentru ultima oară.

Şi O’wa fusese copleşit de tăcere, dar acum încuviinţă încet din cap.

— Aici trebuie să facem pace, în sfârşit, cu spiritele poporului nostru.

Centaine simţi aceeaşi senzaţie profundă de veneraţie religioasă care o copleşise în ziuacând intrase pentru prima dată în catedrala de la Arras, ţinută de mână de tatăl ei, uitându-se în sus, la vitraliile ca nişte nestemate din înălţimile întunecate şi mohorâte ale naosului impunător. Îşi dădu seama că stătea în pragul unui loc sacru, şi se lăsă încet în genunchi şi-şi împreună mâinile pe pântecul umflat.

Muntele era mai departe decât păruse în lumina roşie a zorilor. Porniră înspre el şi părea mai degrabă să se îndepărteze decât să se apropie. Când se schimbă lumina, parcă se schimbă şi atitudinea muntelui. Deveni trufaş şi auster, iar piscurile de stâncă sclipiră în lumina soarelui ca nişte solzi de crocodil.

O’wa cânta, mergând în fruntea lor.

Vedeţi, spirite san.

Venim la locul vostru secret

Cu mâini curate, nepătate de sânge.

Spirit al lui Eland şi-al lui Mantis, vedeţi

Cum venim să vă vizităm

Cu inimi pline de veselie şi cu cântece ca să vă bucurăm...

Muntele se schimbă din nou, începu să tremure şi să

palpite în căldura din ce în ce mai mare. Nu mai era făcut din stâncă masivă, ci din unde ca de apă şi din vălătuci de fum.

Se desprinse de pământ şi pluti în aer – un miraj argintiu şi tremurător.

Oh, munte pasăre, Care zbori în cer, Îţi aducem laudă.

Oh, Munte Elefant, mai mare decât

Orice fiară de pe pământ sau din cer, te slăvim.

Aşa cânta O'wa, şi soarele trecu de zenit şi aerul se răcori, iar Muntele Tuturor Vieţilor se aşeză din nou pe pământ, conturându-se impunător deasupra lor.

Ajunseră la poalele pline de grohotiş, pietre şi stânci desprinse de pe munte, şi se opriră să se uite în sus la vârful înalt. Pietrele erau parcă pictate cu licheni, într-un galben sulfuros şi verde acid, iar iepurii mici de stâncă, hyrax, pătaseră pietrele cu excrementele lor, ca lacrimile din ochii unui elefant.

La nouăzeci de metri deasupra lor, o mică antilopă stătea pe o lespede. Se sperie de ei şi, cu un behăit ascuţit ca un fluier de copil, sări drept în sus pe stâncă, ţopăind din lespede în lespede cu agilitatea unei capre negre, până dispăru dincolo de piscuri.

Cei trei oameni se căţărară pe panta pietroasă şi abruptă, până ajunseră la baza stâncii. Peretele versantului era neted şi rece, şi se înălţa deasupra lor curbat într-un unghi blând, ca un acoperiş imens de catedrală.

— Nu vă înfuriaţi, spiritelor, că venim în locul vostru secret, şopti H'ani cu lacrimi curgându-i liber pe obrajii galbeni şi brăzdaţi de vreme. Venim în pace smerită, spirite bune, venim să aflăm cu ce v-am greşit şi cum să ne răscumpărăm greşeala.

O'wa luă mâna soţiei sale într-a lui şi împreună

rămaseră în picioare nemişcaţi în faţa stâncii netede, ca doi copilaşi goi.

— Venim să vă cântăm şi să dansăm pentru voi, şopti O'wa. Venim să facem pace, şi apoi cu voia voastră să fim reuniţi cu toţi copiii clanului nostru care-au murit în febra cea mare, departe de aici.

Acest moment era încărcat de o asemenea vulnerabilitate şi intimitate, încât Centaine se simţi jenată să-i privească. Se îndepărtă puţin de cei doi bătrâni şi se plimbă singură de-a lungul galeriei înguste din faţa stâncii. Se opri dintr-odată şi privi în sus cu admiraţie, înmărmurită, la peretele înalt de stâncă care ieşea în afară, deasupra capului ei.

— Animale, şopti ea.

Cuprinsă de o teamă superstiţioasă, simţi că i se face pielea de găină pe braţe – pereţii erau decoraţi cu picturi, fresce cu animale straniu alcătuite, simplitatea copilărească a formei dându-le o frumuseţe ca de vis, şi totuşi aveau o asemănare uluitoare cu vietăţile reprezentate. Recunoscu imediat conturul întunecat şi masiv al elefanţilor cu colţi de fildeş, al rinocerilor cu corn în frunte, al antilopelor gnu şi sassaby cu ale lor coarne ca nişte semiluni, mărşăluind în falange dense de-a lungul pereţilor de stâncă.

— Şi oameni, şopti Centaine, deslușind formele omeneşti ca nişte beţişoare care alergau în urmărirea turmelor de animale sălbatice. Fiinţe ca nişte spiriduşi, aşa cum se vedeau oamenii sau pe ei înşişi, înarmaţi cu arcuri şi încoronaţi cu ghirlande de săgeţi, bărbaţii împodobiţi cu penisuri erecte, disproporţionat de mari, şi femeile cu sâni şi fese proeminente, însemnele de onoare ale frumuseţii feminine.

Picturile ajungeau atât de sus pe pereţii perfect verticali încât era clar că artiştii construiseră platforme ca

să poată picta, precum Michelangelo. Perspectivele erau naive, o siluetă omenească era mai mare decât rinocerii pe care îi vâna, dar asta nu făcea decât să adâncească vraja şi Centaine se pierdu în uluiala admirativă, lăsându-se în cele din urmă în genunchi ca să examineze şi să se minuneze de o cascadă superbă şi curgătoare de elanzi cu imagini suprapuse uneori, în ocru şi roşu, cu guşa şi umerii cocoşaţi pictaţi cu atâta dragoste încât era evident locul special pe care îl ocupau în mitologia *san.*

H’ani o găsi acolo şi se ghemui lângă ea.

— Cine-a pictat asta? o întrebă Centaine.

— Spiritele *san,* cu multă, multă vreme în urmă.

— N-au fost pictate de oameni?

— Nu! Nu! Oamenii nu au o asemenea artă, acestea sunt picturile spiritelor.

Deci meşteşugul artiştilor se pierduse, se gândi Centaine, dezamăgită. Sperase că bătrâna era una dintre artişti şi că va avea ocazia să o vadă pictând.

— Cu multă vreme în urmă, repetă H’ani. Înainte de amintirea tatălui sau a bunicului meu.

Centaine îşi înghiţi dezamăgirea şi se lăsă pătrunsă de plăcerea miraculoasei expoziţii de artă.

Ziua era pe sfârşite, dar cât mai ţinu lumina merseră încet în jurul bazei stâncii, cu capetele lăsate pe spate ca să poată admira galeria magnifică de artă antică. În unele locuri stânca se sfărâmase, sau furtunile şi vânturile distruseseră de-a lungul timpului frescele, dar în văile protejate sau la adăpostul vreunei ieşituri de stâncă picturile păreau atât de proaspete şi culorile atât de vii, încât păreau pictate chiar în acea zi.

În ultimele minute de lumină ajunseră la un adăpost unde mai poposiseră şi alţii înaintea lor; vatra avea un strat gros de cenuşă şi peretele de stâncă era înnegrit de funingine, iar o stivă de lemne uscate aştepta în apropiere,

gata să fie folosită.

— Mâine vom afla dacă spiritele sunt încă supărate sau dacă ne vor permite să continuăm, o avertiză H'ani. Vom porni foarte devreme, căci trebuie să ajungem la locul ascuns înainte să răsară soarele, cât e încă răcoare. Paznicii se neliniştesc şi devin periculoşi în căldură.

— Ce e locul acesta? insistă Centaine, dar bătrâna deveni din nou vagă şi intenţionat distratră. Tot repeta cuvântul *san,* care avea mai multe sensuri diferite – „loc ascuns", „adăpost sigur" sau chiar „vagin" – dar nu voi să spună nimic altceva.

După cum o avertizase H'ani, a doua zi dimineaţă porniră la drum mult înaintea răsăritului de soare. Cei doi bătrâni erau tăcuţi şi neliniştiţi şi, bănuia Centaine, speriaţi.

Cerul de-abia se lumina de zi, când cărarea din faţă se întoarse brusc înspre stâncă şi intră într-o vale îngustă în formă de triunghi ascuţit. Cărarea era acoperită atât de dens cu vegetaţie luxuriantă, încât Centaine îşi dădu seama că trebuie să fie apă bună imediat sub suprafaţă. Drumul nu era foarte clar, crescuseră plante peste el şi era evident că nu mai fusese călcat de pas omenesc de multe luni sau chiar ani. Trebuiau să se aplece pe sub crengile încâlcite şi să calce peste buşteni şi trunchiuri prăbuşite de copaci, prin iarba nouă. Sus, pe crestele avântate, Centaine întrezări cuiburi uriaşe şi zdrenţăroase de vulturi; păsările urâte şi dizgraţioase stăteau la pândă pe marginea cuiburilor, cu capetele lor golaşe şi roz.

— Locul Tuturor Vieţilor, zise H'ani văzându-i interesul faţă de păsările din cuiburi. Orice fiinţă născută aici e specială, binecuvântată de spirite. Chiar şi păsările par să ştie asta.

Piscurile înalte păreau să se închidă deasupra lor pe măsură ce valea se îngusta şi, în cele din urmă, cărarea se

opri în faţa peretelui de stâncă, într-un colţ ascuţit în care se sfârşea valea şi nu se mai vedea cerul.

O’wa se postă în faţa peretelui de stâncă şi începu să cânte, cu vocea lui răguşită ca de fantomă.

— Vrem să intrăm în locul vostru cel mai secret, Spirite ale tuturor Vietăţilor, Spirite ale clanului nostru. Deschideţi-ne calea! îşi desfăcu mâinile rugător. Fie ca paznicii acestei treceri să ne lase să trecem.

O’wa îşi coborî mâinile şi păşi în interiorul peretelui de stâncă neagră, dispărând din vederea lor. Centaine tresări alarmată, şi făcu un pas înainte, dar H’ani o atinse pe braţ s-o reţină.

— Acum e mare pericol, Copilă Nam. Dacă paznicii ne refuză, vom muri. Nu fugi, nu da din mâini. Mergi încet, dar hotărâtă, şi roagă spiritele să te binecuvânteze în timp ce treci. H’ani îi dădu drumul la braţ şi păşi în interiorul stâncii, urmându-şi soţul.

Centaine şovăi. O clipă se gândi c-ar fi mai bine să se întoarcă, dar curiozitatea şi frica de singurătate o făcură în cele din urmă să se apropie încet de locul prin care dispăruse H’ani. Văzu şi ea acum deschizătura în stâncă, o despicătură îngustă şi verticală, prin care nu putea trece cu umerii din faţă decât dacă intra lateral.

Trase aer adânc în piept şi se strecură înăuntru.

Dincolo de portalul îngust se opri o clipă să-şi lase ochii să se adapteze la întuneric şi se trezi într-un tunel lung şi negru. Văzu imediat că era o deschidere naturală, ai cărei pereţi nu fuseseră lucraţi cu unelte şi erau înţesaţi cu ramificaţii laterale şi alte deschideri la înălţime. Auzi fâsâitul picioarelor goale ale celor doi bătrâni pe podeaua de piatră şi apoi încă un sunet. Un murmur jos, profund, ca valurile mării auzite de la distanţă.

— Urmează-ne, Copilă Nam. Ţine aproape, auzi vocea lui H’ani şi Centaine înaintă încet, studiind cu

atenţie umbrele, încercând să-şi dea seama de unde venea murmurul acela vibrant şi profund.

În întunericul de deasupra capului văzu nişte forme ciudate, ieşind în afară din pereţi, ca nişte ciuperci ce cresc pe trunchiul unui copac uscat. Atârnau atât de jos încât trebui să se aplece ca să treacă pe dedesubt – şi cu un fior îngheţat îşi dădu seama ce erau.

Caverna era un stup enorm de albine. Structurile ca nişte aripi erau faguri, atât de masive că fiecare din ele putea conţine sute de galoane de miere. Vedea acum şi insectele roind în jurul fagurilor, sclipind mat în lumina slabă, şi-şi aminti poveştile pe care i le spusese Michael despre albinele africane.

— Sunt mai mari şi mai negre decât albinele voastre, se lăudase el. Şi sunt aşa de rele şi periculoase, că le-am văzut înţepând de moarte un bivol sălbatic.

Aproape neîndrăznind să respire, cu părul ridicat măciucă de încordare, aşteptând să simtă prima înţepătură arzătoare, forţându-se să nu fugă, urmă siluetele mărunte care mergeau în faţa ei. Masele fremătânde de insecte veninoase erau la doar câţiva centimetri deasupra capului ei şi corul zumzăitor păru să crească cu furie până ameninţă să o asurzească.

— Pe aici, Copilă Nam. Nu te teme, căci micuţii oameni înaripaţi îţi pot mirosi frica, îi zise H’ani încet şi o albină se aşează pe obrazul lui Centaine.

Îşi ridică instinctiv mâna s-o alunge, şi cu mare efort de voinţă reuşi să-şi stăpânească mişcarea. Albina o gâdila pe faţă şi o simţi traversându-i obrazul până ajunse deasupra buzei superioare – şi altă albină i se aşează pe braţul ridicat.

Se uită la ea cu oroare. Era enormă, neagră ca un cărbune, cu cerculeţe de un auriu întunecat în jurul abdomenului. Aripile translucide erau închise ca nişte

foarfeci şi ochii multipli sclipeau în lumina slabă.

— Te rog, albinuţă, te rog... şopti Centaine când insecta îşi arcui spatele şi din abdomenul dungat cu auriu ieşi în afară vârful acului, ascuţit şi stacojiu. Te implor, lasă-mă să trec cu copilaşul meu!

Albina îşi curbă trupul şi acul atinse pielea moale şi bronzată din îndoitura cotului. Centaine se încordă; ştia că durerea înţepăturii va fi urmată de mirosul dulceag şi dezgustător al veninului care va înnebuni şi înfuria roiul de deasupra ei. Se şi văzu în minte acoperită cu totul de pătura vie de albine, zvârcolindu-se pe jos în cavernă, murind de o moarte absolut oribilă.

— Te rog, şopti ea. Lasă-mi bebeluşul să se nască în locul tău secret şi te vom onora amândoi câte zile vom trăi.

Albina îşi retrase acul viu şi începu să facă un dans complicat şi întreţesut deasupra braţului ei, cu piruete, curbe şi întoarceri rapide, după care, cu o pâlpâire argintie din aripi, dispăru în zbor.

Centaine îşi continuă drumul încet şi văzu în faţă nimbul auriu al luminii reflectate. Insecta de pe faţă i se târî în jos pe buză, aşa că nu mai putea vorbi, dar se rugă în tăcere.

„Chiar dacă merg prin valea umbrelor morţii... te rog, albinuţă, te implor, lasă-mă să trec de dragul copilului meu”, rosti ea în gând.

Un zumzet aspru şi albina îi străfulgera prin faţa ochilor, ca un fir auriu de praf, şi deşi pielea îi era şi acum înfiorată şi amintirea picioruşelor cărnoase o gâdila, îşi ţinu mâinile jos şi continuă să meargă în acelaşi pas măsurat. Avea senzaţia că merge dintotdeauna, apoi ajunse la capătul tunelului şi se aplecă să treacă prin el în lumina dimineţii; simţi cum încep să i se moaie picioarele ca reacţie la clipele de groază prin care tocmai trecuse. Dacă

O’wa nu observa şi nu o prindea imediat de braţ, ar fi căzut.

— Eşti în siguranţă acum. Paznicii ne-au dat voie să intrăm în locul sacru.

Cuvintele îi stârniră curiozitatea şi deşi tremura încă şi gâfâia, Centaine se uită cu atenţie în jur.

Erau în interiorul unui bazin ascuns în inima muntelui, ca un amfiteatru perfect rotund sculptat în stâncă. Pereţii erau verticali, înalţi de sute de metri, având un luciu întunecat, de parcă fuseseră pârjoliţi de flăcările unui cuptor, dar deasupra strălucea cerul albastru.

Amfiteatrul din stâncă avea probabil diametrul de un kilometru şi jumătate. La ora aceea din zi, lumina soarelui nu pătrunsese încă până în adâncime, aşa că poienile acoperite de copaci graţioşi de la suprafaţa solului erau răcoroase şi înrourate. Lui Centaine i se părea că seamănă cu măslinii, cu frunzele lor fine şi palide şi mănunchiurile de fructe de un galben roşiatic de pe crengile mari. Fundul văii se adâncea lin şi, mergând în urma lui H’ani printre copaci, Centaine observă că era acoperit, ca de o pătură, de fructe căzute.

H’ani culese unul şi i-l oferi.

— Mongongo – foarte bun.

Centaine muşcă din el şi scoase o exclamaţie când se lovi dureros cu dinţii de sâmburele mare din mijloc. Nu avea decât un strat foarte subţire de pulpă în jurul sâmburelui, dar era acrişor şi gustos ca o curmală, deşi nu la fel de dulce.

Din crengile de deasupra se ridică în zbor un stol de porumbei verzi, grăsuţi, într-o explozie zgomotoasă şi Centaine îşi dădu seama că valea era plină de viaţă – păsări şi animale mici venite în zori de zi să se ospăteze cu fructele dumbravei de mongongo.

— Locul Tuturor Vieţilor, şopti ea, fermecată de

frumuseţea atât de stranie, de contrastul atât de şocant dintre meterezele golaşe de stâncă arsă şi acest pământ blând şi rodnic.

O’wa se grăbi de-a lungul cărării primitive care ducea în centrul bazinului şi Centaine îl urmă, zărind în trecere printre copaci un deluşor de rocă vulcanică neagră. Dealul era simetric, avea formă conică şi era situat exact în centrul amfiteatrului, ca axul central al unui scut medieval.

Şi dealul, la fel ca şi restul văii, era împădurit des. Printre bolovanii negri creştea iarbă înaltă şi se înălţau copaci de mongongo. O legiune de maimuţe vervet, cu feţe negre, care pălăvrăgeau în copaci, rotiră ameninţător din cap, strâmbându-se de teamă, când îi văzură pe cei trei apropiindu-se.

Centaine şi H’ani îl ajunseră din urmă pe O’wa şi-l găsiră stând în faţa unei deschideri întunecate în versantul dealului. Semăna cu intrarea într-un puţ de mină, dar când se uită înăuntru, Centaine văzu că panta din interiorul puţului era blândă. Trecu pe lângă O’wa şi se apropie de intrare ca să vadă mai bine, dar bătrânul o prinse de braţ.

— Nu te grăbi cu nesăbuinţă, Copilă Nam. Trebuie să ne pregătim cum se cuvine. O trase înapoi şi o conduse cu blândeţe mai încolo.

La mică distanţă găsiră o tabără *san* extrem de veche, ascunsă între stânci. Acoperişurile de paie ale adăposturilor se prăbuşiseră în timp. O’wa le arse cu totul, căci colibele nefolosite atâta vreme devin cuiburi de şerpi şi de alte animale periculoase. Cele două femei construiră altele noi, din nuiele şi iarbă proaspătă.

— Mi-e foame, zise Centaine, dându-şi seama că nu mâncase de seara trecută.

— Haide, îi zise H’ani şi o conduse în dumbravă, unde-şi umplură sacii cu fructele căzute ale copacilor de mongongo. Înapoi în tabără H’ani îi arătă cum să desfacă

stratul de deasupra de pulpă cărnoasă şi să spargă apoi sâmburele tare din mijloc între două pietre netede. Miezul sâmburilor semăna cu o migdală uscată. Mâncară câteva, cât să le mai treacă din foame. Aveau gust de nuci.

— Le vom mânca în multe feluri, îi promise H'ani. Şi fiecare fel va avea alt gust; fructele prăjite, zdrobite şi amestecate cu frunze, fierte ca pâinea de mălai, o să ne fie singura mâncare cât timp stăm aici, unde este interzis să omori.

Cât timp pregătiră ele mâncarea, O'wa se întoarse la tabără cu un mănunchi de rădăcini proaspăt culese şi se trase la o parte să le pregătească singur, răzuindu-le şi tăindu-le cu briceagul lui atât de mult iubit.

Mâncară înainte de lăsarea întunericului şi Centaine descoperi spre surprinderea ei că cina de nuci era foarte îndestulătoare. După ce îşi puse burta la cale, resimţi din plin efectul agitaţiei şi al eforturilor zilei şi de-abia reuşi să se târască şi să se culce în adăpostul ei.

Se trezi foarte vioaie şi cu o inexplicabilă senzaţie de entuziasm. Cei doi *san* erau deja în jurul focului de tabără şi după ce Centaine li se alătură, ghemuindu-se lângă ei, O'wa le spuse bombastic, plin de emoţie şi dându-şi importanţă:

— Trebuie să ne pregătim acum să coborâm în locul cel mai tainic. Accepţi să fii purificată, bunică bătrână? Era evident o întrebare formală.

— Accept, bătrâne bunic, răspunse H'ani bătând uşor din palme în semn de încuviinţare.

— Accepţi să fii purificată, Copilă Nam?

— Accept, bătrâne bunic, răspunse Centaine bătând şi ea din palme ca H'ani, iar O'wa încuviinţă din cap şi scoase din punga de la brâu un corn de ţap. Avea vârful găurit şi O'wa îl umpluse cu ierburile şi rădăcinile tăiate bucăţele pe care le adunase cu o zi înainte.

Luă cu degetele din foc un cărbune incandescent şi, jonglând cu el ca să nu se ardă, îl puse în deschiderea ca de trompetă a cornului. Suflă deasupra lui până se aprinseră ierburile şi în aerul nemişcat se ridică o şuviţă subţire de fum albăstrui.

Când pipa începu să ardă constant, O'wa se ridică în picioare şi veni în spatele celor două femei, ghemuite încă lângă foc. Îşi puse în gură capătul găurit al cornului şi trase fumul cu putere, suflându-l apoi peste ele. Era acru şi foarte neplăcut, lăsând un gust foarte amar în gâtul lui Centaine. Murmură un protest şi dădu să se ridice, dar H'ani o trase la loc jos. O'wa continuă să pufăie şi să sufle şi, după o vreme, Centaine realiză că fumul nu mai era aşa de neplăcut. Se relaxă şi se rezemă de H'ani. Bătrâna îi puse un braţ pe după umeri. Centaine deveni treptat conştientă de o senzaţie minunată de confort. Îşi simţi trupul uşor ca de pasăre şi era sigură că putea pluti în sus, cu spiralele fumului albastru.

— Oh, H'ani, mă simt aşa de bine, şopti ea.

Aerul din jur i se părea sclipitor de limpede, vederea îi era clară şi acută – observa acum fiecare crăpătură şi crevasă din meterezele de stâncă din jur, iar dumbrava de copaci părea făcută din cristale verzi ce reflectau lumina soarelui cu o strălucire diafană.

Îşi dădu seama că O'wa îngenunchează în faţa ei şi-i zâmbi visătoare. Îi oferea ceva, întinzându-i cu amândouă mâinile un obiect.

— E pentru copil, îi zise el şi vocea părea să-i vină de foarte departe, ca un ecou ciudat răsunându-i în urechi. E un pled de naştere. Tatăl lui ar fi trebuit să-l facă pentru el, dar asta nu s-a putut. Uite, Copilă Nam, ia-l şi naşte pe el un fiu voinic.

O'wa se aplecă şi-i aşeză darul în braţe. De-abia după câteva secunde realiză Centaine că era de fapt

pielea de gnu la care lucrase O’wa atât de mult şi cu atâta sârguinţă. O desfăcu exagerat de atentă. Pielea fusese răzuită şi bătută până ajunsese moale ca o haină scumpă. O mângâie şi blăniţa de pe ea părea să fie de satin.

— Îţi mulţumesc, bătrâne bunic, zise Centaine cu o voce ce părea să vină şi ea de departe, cu reverberaţii stranii în propriile urechi.

— E pentru copil, repetă el şi trase fum în piept din pipa de corn.

— Pentru copil, da, încuviinţă Centaine, simţind cum îi pluteşte capul desprins de corp. O’wa expiră blând un şuvoi de fum albastru direct în faţa ei şi Centaine nu făcu niciun efort să-l evite, mai degrabă se aplecă înainte să i se uite drept în ochi. Pupilele lui O’wa se micşoraseră ca nişte puncte negre sclipitoare, iar irişii erau de culoarea chihlimbarului întunecat, cu un model de linii negre în evantai, înconjurând pupilele. Centaine se simţea ca hipnotizată.

— De dragul copilului, fie ca pacea acestui loc să-ţi intre în suflet, zise O’wa prin perdeaua de fum şi Centaine simţi că exact aşa se întâmpla.

— Pace, murmură ea şi în centrul fiinţei ei era o tăcere şi o nemişcare minunată, un calm monumental.

Timpul, spaţiul şi lumina albă a soarelui se amestecară toate şi deveniră un singur întreg. Se afla în centrul universului şi zâmbi senină. Îl auzi pe O’wa cântând undeva departe şi se legănă uşor în ritm cu el, simţindu-şi fiecare bătaie de inimă şi trecerea lentă a sângelui prin vene. Simţi trupul copilului din ea, ghemuit într-o atitudine de rugăciune, şi apoi simţi în mod miraculos inima minusculă bătând, ca a unei păsări prinse în capcană, şi fu cuprinsă de veneraţie.

— Am venit aici să fim curăţaţi, cântă O’wa. Am venit să ne spălăm toată greşeala, am venit să ne ispăşim relele

făcute...

Centaine simţi mâna lui H’ani strecurându-se într-a ei, ca un animal cu oase fragile, întoarse încet capul către ea şi zâmbi văzând chipul bătrân, atât de drag.

— E vremea, Copilă Nam.

Centaine îşi trecu pielea de gnu peste umeri. Nu avu nevoie de niciun efort ca să se ridice. Plutea deasupra pământului, cu mâna micuţă a lui H’ani încleştată într-a ei.

Ajunseră la deschiderea din deal şi, deşi era întunecată şi abruptă, Centaine intră înăuntru zâmbind şi nu simţi pietrele aspre de sub picioare. Deschizătura cobora puţin, apoi drumul se nivela şi se deschidea într-o cavernă naturală. Îl urmară în jos pe O’wa.

Lumina era filtrată de pe scările din spatele lor şi prin mai multe deschizături din acoperişul curbat. Aerul era cald, umed şi plin de aburi. Norii de abur se înălţau încet de la suprafaţa bazinului circular care se întindea pe fundul cavernei, dintr-un capăt până-n celălalt. Suprafaţa bazinului fremăta uşor şi aerul mirosea puternic a sulf. Apele erau de un verde ceţos.

O’wa îşi lăsă pe podeaua de piatră legătura de la mijloc şi păşi în bazin. Apa îi ajungea până la genunchi, dar se adâncea pe măsură ce înainta, până când nu se mai vedea la suprafaţa apei decât de la gât în sus. H’ani îl urmă şi ea goală în bazin şi Centaine aşeză la o parte pielea de gnu şi lăsă să-i cadă fusta de pânză.

Apa era fierbinte, aproape opărită, un izvor termal provenit din adâncurile vulcanului, dar Centaine nu găsi nimic de obiectat. Înaintă din ce în ce mai adânc şi se lăsă încet în genunchi până când apa îi ajunse la bărbie. Fundul bazinului era din pietriş aspru şi nisip. Căldura extrem de puternică a apei îi pătrunse în corp. Apa ieşea cu bulbuci din adâncurile pământului şi se învârtea în bulboane şi vârtejuri în jurul lor, frământându-le trupul.

Centaine îl auzi pe O’wa cântând încet, iar norii de abur se adunară în jurul ei şi o orbiră.

— Vrem să ne ispăşim greşelile, cântă O’wa. Vrem să fim iertaţi pentru ce am greşit împotriva Spiritelor...

Centaine văzu o siluetă formându-se din norii de aburi, o fantomă întunecată, fără substanţă.

— Cine eşti? murmură ea, şi silueta se contură, iar Centaine recunoscu ochii – celelalte trăsături erau prea întunecoase: era bătrânul marinar pe care-l sacrificase rechinului. Te rog, şopti ea. Iartă-mă. Am făcut-o pentru copilul meu. Te rog, iartă-mi greşeala. Pentru o clipă ochii bătrâni şi trişti părură să-i ofere înţelegere, şi imediat după aceea imaginea păli şi dispăru în norii de aburi, fiind înlocuită de altele, o oştire de amintiri şi creaturi de vis, şi le vorbi tuturor. Oh, *papa,* dacă aş fi fost destul de puternică, dacă aş fi putut umple golul lăsat de mama...

Auzi şi vocile celor doi *san* prin aburi, întâmpinând cu strigăte şi exclamaţii propriile lor fantome şi amintiri. O’wa vână din nou cu fiii lui şi H’ani îşi revăzu copilaşii şi nepoţeii şi le şopti, cântând dragostea şi durerea ei.

— Oh, Michel – ochii lui erau de un albastru absolut încântător – te voi iubi toată viaţa. Da, oh, sigur că da, îi voi da fiului tău numele tău. Îţi promit, iubitule, îţi va purta numele.

Nu va şti niciodată cât de mult a stat în bazinul cu apă caldă, dar treptat fantomele păliră şi simţi mâna lui H’ani conducând-o pe marginea de piatră. Apele fierbinţi o sleiseră cu totul de puteri. Trupul îi lucea într-un cărămiziu aprins şi mizeria care i se impregnase în piele în timpul călătoriei prin deşert i se curăţase în sfârşit din porii deschişi de apa fierbinte. Îşi simţea genunchii slăbiţi, moi ca de cauciuc.

H’ani o înfăşură aşa udă cum era în pielea de gnu şi o ajută să urce pasajul stâncos până la suprafaţă. Deja se

făcuse noapte şi luna strălucea destul de puternic încât să le aştearnă umbre la picioare. H’ani o conduse până la adăpostul primitiv şi o înfăşură mai bine în pielea de gnu.

— Spiritele ne-au iertat, şopti ea. Sunt mulţumite că am făcut această călătorie. Mi-au trimis copilaşii să mă întâmpine şi să-mi spună. Poţi dormi liniştită acum, Copilă Nam, nu mai e niciun păcat de răscumpărat. Suntem bine-veniţi în locul acesta.

Centaine se trezi într-o stare de confuzie, fără să ştie exact ce se întâmpla cu ea, fără să ştie măcar unde era, imaginându-şi pentru câteva secunde că era acasă, în dormitorul ei de la Mort Homme, şi că Anna stătea lângă patul ei. Apoi îşi dădu seama că era pe iarbă aspră şi pământ tare şi simţi mirosul pielii netăbăcite care o acoperea, şi imediat după aceea fu copleşită din nou de durere. Avea senzaţia că cineva îi vârâse o gheară în burtă, o gheară lungă, ascuţită şi încovoiată, care o sfâşia şi o zdrobea cu cruzime, şi ţipă fără să vrea de durere, se chirci la pământ şi se apucă brusc, cu amândouă mâinile, de burtă.

Odată cu durerea îi reveni şi simţul complet al realităţii. Mintea îi era clară şi limpede, după halucinaţiile din seara dinainte. Ştia ce i se întâmpla, îşi dăduse seama instinctiv că scufundarea în apa fierbinte din bazin şi fumul cu droguri pe care-l respirase precipitaseră naşterea.

— H’ani! strigă ea şi bătrâna parcă se materializă lângă ea, ivită din lumina slabă şi cenuşie. A început!

H’ani o ajută să se ridice în picioare şi îi luă pielea de gnu.

— Hai, îi şopti ea. Trebuie să mergem undeva unde să fim singure.

Evident că H’ani alesese deja un loc, căci o conduse pe Centaine direct la o mică peşteră chiar lângă tabără, dar izolată de ea printr-o parte a dumbravei de mongongo.

Întinse pielea de gnu sub un copac înalt de mongongo şi o aranjă pe Centaine pe ea. Îngenunche lângă ea şi-i scoase fusta zdrenţuită de pânză şi cu degete rapide şi puternice o examină, după care se lăsă iar pe călcâie.

— În curând, Copilă Nam – foarte curând de-acum. Îi zâmbi fericită, dar Centaine nu-i răspunse, cuprinsă de un nou spasm. Ah, copilul e nerăbdător! încuviinţă H'ani.

Spasmul trecu şi Centaine rămase întinsă, gâfâind, dar de-abia îşi recăpătă răsuflarea, că înţepeni din nou.

— Oh, H'ani, ţine-mă de mână – te rog! Te rog!

Ceva explodă în adâncul trupului fetei şi un lichid fierbinte i se scurse printre picioare.

— E aproape – e foarte aproape acum, o asigură H'ani şi Centaine scoase un mic sunet chinuit. Acum... zise H'ani şi o trase în poziţie de şezut, dar Centaine se trânti la loc.

— Vine, H'ani.

— Scoală-te! o repezi H'ani. Trebuie să-l ajuţi acum. Scoală-te. Nu poţi să-l ajuţi pe copil dacă zaci acolo pe spate!

O forţă pe Centaine să stea pe vine, cu picioarele şi genunchii depărtaţi, ca şi cum s-ar fi uşurat.

— Ţine-te de copac să te sprijini, o instrui ea pe un ton imperios. Aşa! îi aranjă mâinile pe scoarţa aspră şi Centaine gemu şi se lipi cu fruntea de trunchi. Acum! H'ani îngenunche în spatele ei şi îi înconjură mijlocul cu amândouă braţele ei puternice şi subţiri.

— Oh, H'ani... ţipă ascuţit Centaine.

— Da! O să te-ajut să-l împingi afară. Îşi strânse braţele în jurul ei şi Centaine împinse instinctiv. Împinge, Copilă Nam – tare! mai tare! împinge! O îndemnă H'ani simţind muşchii abdominali ai fetei încordându-se şi întărindu-se ca nişte benzi de oţel.

Centaine simţi ceva ca un blocaj imens în ea şi se

agăţă de copac, se încordă şi gemu – şi brusc simţi cum obstacolul se mişcă puţin, şi apoi se blochează iar.

— H’ani! ţipă ea şi braţele subţiri se încleştară în jurul ei; bătrâna gemu cu ea şi se încordară amândouă. Trupul gol al lui H’ani era lipit de spatele ei arcuit şi Centaine simţi cum se scurge putere în ea din carnea bătrână şi ofilită a femeii, ca un curent electric.

— Încă o dată, Copilă Nam! îi zise H’ani răguşit în ureche. E aproape – aşa de aproape. Acuma! Copilă Nam, împinge tare!

Centaine împinse cu toată puterea şi voinţa ei. Îşi încleştase fălcile atât de tare încât avea senzaţia că i se sfărâmă dinţii şi că ochii i se umflă în orbite. Apoi simţi cum ceva se rupe în ea, o durere arzătoare, usturătoare, dar în ciuda ei mai găsi putere pentru o nouă convulsie viguroasă. Se mişcă din nou, apoi simţi un curent, o eliberare şi ceva enorm şi imposibil de greu se scurse din ea, în acelaşi moment în care mâna lui H’ani se întinse pe sub fesele ei să ghideze, să întâmpine şi să protejeze.

Durerea se ofili şi o lăsă udă de sudoare şi tremurând, de parcă avea febră – dar goală, încântător de goală pe dinăuntru, de parcă toate viscerele i se scurseseră din ea.

H’ani îşi descleştă braţul din jurul ei, iar Centaine se apucă de trunchiul copacului să se sprijine, şi trase adânc şi cu zgomot aer în piept.

Simţi apoi ceva fierbinte, ud şi alunecos scurgându-i-se printre picioare, se trase epuizată la o parte de lângă copac şi se uită în jos. O învălmăşeală încurcată de tuburi de carne lucitoare atârnau încă din ea şi unite cu ele, încâlcit în ele, bebeluşul zăcea într-o băltoacă de lichid pătat cu sânge pe pledul de piele de gnu.

Era mic, Centaine fu şocată să vadă cât de mic era, dar îşi întindea mâinile şi picioarele cu mişcări convulsive.

Avea faţa întoarsă în cealaltă direcţie, dar îi văzu căpşorul micuţ şi perfect, acoperit de bucle dese de păr negru ud leoarcă, lipit de craniu.

Mâinile lui H’ani se întinseră printre picioarele ei, ridicară bebeluşul şi Centaine nu-l mai văzu. Instantaneu o copleşi un sentiment devastator de lipsă – dar era prea slăbită ca să protesteze. Simţi o smucitură blândă în cordonul ombilical când H’ani ridică în mâini copilul şi apoi imediat auzi un urlet furios. Centaine simţi că o atinge până-n străfundul inimii.

Râsul lui H’ani se alătură răcnetelor pruncului. Centaine nu mai auzise niciodată un sunet asemănător.

— Oh, ascultă-l, Copilă Nam. Rage ca un pui de leu!

Centaine se răsuci greoaie şi neîndemânatică, stânjenită de cordoanele de carne care atârnau încă din ea şi prin care era legată încă de copil. Acesta se zbătea în braţele lui H’ani, ud şi sfidător, cu faţa roşie de furie şi ochii umflaţi strâns închişi, dar cu gura roz şi fără dinţi larg deschisă ca să poată să-şi urle revolta către lume.

— E băiat, H’ani? întrebă Centaine gâfâind sălbatic.

— Da! râse H’ani. Sigur că e băiat, şi cu vârful degetului îi gâdilă penisul minuscul, care, la atingerea femeii, eliberă un jet puternic arcuit de urină. Uite! Uite! exclamă H’ani sufocându-se de râs. Face piş pe lume. Fiţi martori, Spirite ale acestui loc, astăzi s-a născut un adevărat pui de leu.

Îi oferi lui Centaine pruncul roşu la faţă, care se vânzolea fără odihnă.

— Curăţă-i ochii şi nasul, îi porunci ea şi, exact ca o mamă pisică, Centaine nu avu nevoie de mai multe instrucţiuni. Linse mucusul de pe pleoapele micuţe şi umflate, de pe nări şi guriţă.

H’ani îi luă apoi copilul din braţe, îl ţinu experimentată şi evident obişnuită cu copiii, îi legă

cordonul ombilical cu firele moi şi albe din interiorul scoarţei de mongongo, şi după aceea îl reteză cu o tăietură rapidă cu un cuţit de os. Înfăşură apoi capătul în frunze de gutui sălbatic şi-l legă în jurul mijlocului cu o fâşie de piele netăbăcită.

Aşezată pe pielea pătată de gnu, în băltoaca formată de propriul ei sânge şi lichid amniotic, Centaine o privi lucrând, cu ochi strălucitori.

— Acum! încuviinţă H'ani cu o imensă satisfacţie. E gata pentru sân. Şi i-l puse lui Centaine în poală.

Copilul şi Centaine nu avură nevoie decât de o foarte scurtă prezentare. H'ani stoarse uşor sfârcul lui Centaine şi atinse vârful ud de lapte de buzele pruncului, iar acesta se agăţă de el ca o lipitoare, începând să sugă ritmic şi zgomotos. Câteva momente Centaine se înfioră simţind contracţiile dure din pântecul ei în concordanţă cu suptul copilului, dar toate acestea fură uitate când tânăra mamă se adânci în examinarea minunăţiei şi a misterelor realizării ei atât de incredibile.

Îi desfăcu pumnul cu blândeţe şi se minună de cât de perfect era fiecare degeţel minuscul şi roz, unghiuţele ca nişte perle nu mai mari de un bob de orez, şi când pruncul o apucă brusc de degete cu o forţă surprinzătoare, strânse în pumnul lui mic şi inima ei. Îi mângâie părul umed, care după ce se uscă se ridică în cârlionţi întunecaţi. Rămase absolut copleşită văzând mişcarea pulsândă de sub membrana subţire care-i acoperea moalele capului.

Când se opri din supt rămase liniştit în braţele ei, aşa că putea acum să şi-l ia de la sân să-i examineze faţa. Zâmbea. În afara pleoapelor umflate, avea trăsăturile bine formate, nu era turtit şi zbârcit ca alţi nou-născuţi pe care-i văzuse. Avea fruntea lată şi adâncă şi nasul mare. Se gândi la început la Michael – nu, era mai arogant decât nasul lui Michael – şi apoi îşi aminti de generalul Sean

Courtney.

— Asta era! chicoti ea. Un nas Courtney veritabil!

Pruncul îi înţepeni pentru o clipă în braţe şi apoi scoase vânturi simultan de la pupa şi proră, şi imediat începu să caute iar sânul, molfăind poruncitor şi rotindu-şi capul dintr-o parte în alta. Centaine îl mută pe celălalt braţ şi ghidă sânul în gura deschisă.

Îngenuncheată în faţa ei, H'ani îi lucra ceva între picioare. Centaine se strâmbă şi-şi muşcă buza când femeia îi desprinse placenta şi o înfăşură în frunze mari, apoi o legă cu scoarţă de copac şi fugi cu legătura în dumbravă.

Când se întoarse, copilul era adormit în braţele lui Centaine, cu picioarele desfăcute şi burta umflată ca un balon.

— Dacă-mi dai voie, îl chem pe O'wa, sugeră H'ani. Sunt sigură că a auzit ţipetele naşterii.

— Oh, sigur că da, cheamă-l repede. Centaine uitase de bătrân, dar acum era încântată că avea şansa să-şi prezinte realizarea miraculoasă şi altcuiva.

O'wa veni cu timiditate şi se ghemui puţin la o parte, prezentând obişnuita lipsă de temeritate a bărbaţilor când sunt confruntaţi cu misterul naşterii.

— Apropie-te, bunicule bătrân, îl încurajă Centaine şi O'wa se apropie cu un târşâit, fără să se ridice de pe vine, şi se uită cu solemnitate la copilul adormit. Ce crezi? îl întrebă Centaine. Va fi un vânător? Un vânător la fel de priceput şi curajos ca O'wa?

O'wa lăsă să se audă un mic sunet ca un pleoscăit, pe care-l scotea în rarele ocazii când nu-şi găsea cuvintele, şi faţa îi era o reţea de riduri întreţesute, precum cea a unui căţeluş pechinez îngrijorat. Dintr-odată copilul lovi cu putere cu picioruşele în aer şi scânci în somn, iar bătrânul începu să chicotească.

— N-am crezut că voi mai vedea vreodată aşa ceva, zise el răguşit şi apucă gingaş un picioruş roz în căuşul palmei.

Copilul lovi din nou din picior şi asta se dovedi prea mult pentru O'wa. Sări în picioare şi începu să danseze. Îşi târşâia picioarele şi tropăia, înconjurând mama şi copilul aşezaţi pe pielea de gnu, dansând în cerc iar şi iar; H'ani se stăpâni timp de trei asemenea circuite apoi sări şi ea în picioare şi dansă împreună cu soţul ei. Merse în urma lui, cu mâinile pe şoldurile lui, sărind când sărea şi el, scuturându-şi posteriorul proeminent, imitând paşii complicaţi şi târşâiala, cântând refrenul cântecului de laudă al lui O'wa:

Săgeţile lui vor zbura către stele şi când oamenii îi vor rosti numele se va auzi până departe...

Şi apoi H'ani intervenea cu refrenul.

...Şi va găsi apă bună – oriunde va merge, va găsi apă bună.

O'wa chiui şi tropăi din picioare şi-şi scutură braţele şi umerii.

Ochiul lui ager va vedea vânatul când toţi ceilalţi bărbaţi vor fi orbi.

Va găsi fără efort urma chiar şi pe terenul de piatră...

...şi va găsi apă bună.

la fiecare popas va găsi apă bună...

...cele mai frumoase fete îi vor zâmbi şi vor veni pe furiş la focul lui în miez de noapte...

Şi H'ani repetă intonarea cu glasul răguşit şi prelung:

...Şi va găsi apă bună, oriunde va merge, va găsi apă bună.

Îi binecuvântau copilul, urându-i toate comorile poporului san, şi Centaine simţi că-i explodează inima de dragoste pentru ei şi pentru fărâma roz de viaţă din braţele ei.

Când, în cele din urmă, bătrânii nu mai avură putere să cânte şi să danseze, îngenunchează în faţa lui Centaine.

— Ca stră-străbunici ai copilului, am vrea să-i dăm un nume, explică H'ani cu timiditate. Ne permiţi?

— Vorbeşte, bunică bătrână. Vorbeşte, bunicule bătrân.

H'ani aruncă o privire către O'wa şi acesta îi făcu încurajator semn din cap.

— Am vrea să numim copilul Shasa.

Ochii lui Centaine se umplură de lacrimi dându-şi seama ce mare onoare îi făceau. Îi dăduseră numele după elementul cel mai preţios, cel mai dătător de viaţă din întregul univers *san.*

— Shasa – Apă Bună.

Centaine clipi să-şi stăpânească lacrimile şi le zâmbi.

— Numesc acest copil Michel Shasa de Thiry Courtney, zise ea încet, şi amândoi bătrânii atinseră pe rând ochii şi gura copilului, în semn de binecuvântare.

Apele sulfuroase, mineralizate, ale bazinului subteran posedau calităţi extraordinare. În fiecare dimineaţă şi seară, Centaine se scufunda în apa fierbinte şi felul în care urmele naşterii i se vindecară era aproape miraculos. Bineînţeles, era într-o formă fizică superbă, perfect sănătoasă, fără un gram de grăsime sau carne inutilă pe ea, şi corpul mic şi bine proporţionat al lui Shasa, cât şi naşterea atât de uşoară erau o consecinţă directă a acestui fapt. În plus de asta, oamenii *san* considerau naşterea un proces atât de natural şi de rutină, încât H'ani nici n-o alintă, nici n-o lăsă să se complacă într-o stare de invaliditate.

Muşchii tineri, elastici şi bine antrenaţi, îşi recăpătară rapid rezistenţa şi puterea. Pielea, nefiind întinsă peste măsură, nu avea vergeturi şi burta îi scăzu rapid, fata revenind la profilul ei obişnuit, ca de ogar. Numai sânii îi

rămaseră umflaţi şi tari, plini cu lapte gustos din care Shasa se înfrupta cu poftă, crescând ca una din plantele deşertului african după ploaie.

Şi mai era şi bazinul, cu apele sale.

— E ciudat, îi zise H’ani. Toate mamele care alăptează şi beau din apa asta au întotdeauna copii cu oasele tari ca piatra şi dinţi strălucitori ca fildeşul lustruit. E o binecuvântare a spiritelor care păzesc acest loc.

La amiază soarele intra printr-una dintre deschizăturile din tavanul curb al cavernei şi o rază albă de lumină pătrundea prin aerul încărcat de abur. Centaine adora să se scalde în ea, mişcându-se prin bazin după cum se mişca raza, stând mereu în cercul ei fermecat de lumină.

Se scufunda până la bărbie în apa verde fremătătoare şi-l asculta pe Shasa fonfăind şi smiorcăindu-se în somn. Îl înfăşură în pielea de gnu şi-l aşeza pe lespedea de lângă bazin, unde putea să-l vadă întorcând pur şi simplu capul către el.

Fundul bazinului era acoperit cu pietriş. Într-o zi luă câteva pietre în mână şi le ridică la lumină. Erau ciudate şi frumoase şi o încântară pe Centaine. Erau agate cu nervuri, lustruite de apă şi netede ca nişte ouă de rândunică, pietre de un albastru blând, străbătute de nervuri roşii, roz sau galbene, jasp şi carneol în sute de nuanţe de vişiniu, onix negru şi lucitor şi ochi de tigru auriu cu dungi unduitoare de culoare indescentă şi schimbătoare.

— Îi voi face un colier lui H’ani. Un dar de mulţumire din partea lui Shasa!

Începu să culeagă cele mai frumoase pietre cu formele cele mai interesante şi mai neobişnuite.

— Am nevoie de o piesă centrală pentru colier, îşi dădu ea seama şi începu să scoată afară pumni întregi de

pietre pe care le spălă în apa fierbinte şi verde şi le examină la lumina soarelui până găsi în sfârşit ceea ce căuta.

Era o piatră incoloră, limpede ca apa, dar când o duse la lumină, înăuntru strălucea un curcubeu captiv, un foc interior care ardea în toate culorile spectrului. Centaine petrecu o oră lungă şi leneşă în bazin, răsucind piatra încet în raza de soare ca s-o facă să sclipească şi să lucească, privind vrăjită în adâncimile ei, văzând-o explodând în cascade minunate de lumină. Piatra nu era mare – de-abia de mărimea unui fruct copt de mongongo – dar era un cristal simetric cu multe faţete, perfect pentru piatra centrală a unui colier.

Alcătui colierul pentru H'ani cu grijă infinită, petrecând multe din orele în care-l alăpta pe Shasa aranjând şi rearanjând colecţia ei de pietricele, până când ajunseră, în sfârşit, în ordinea cea mai potrivită. Totuşi nu era încă întru totul satisfăcută, căci piatra centrală incoloră, atât de sclipitoare şi regulată în formă, le făcea pe toate celelalte, deşi colorate, să pară neinteresante şi banale.

Începu să experimenteze cum să înşire pietricele într-un colier şi aici se confruntă imediat cu mari probleme. Una sau două dintre pietre erau atât de tari încât prin efort persistent şi după ce toci şi sfărâmă mai multe sfredeluri de os reuşi în cele din urmă să facă o gaură prin ele ca să le înşire pe aţă. Câteva însă erau casante şi se sfărâmară, iar altele erau pur şi simplu prea rezistente. Cristalul sclipitor, mai ales, nu cedă eforturilor ei cele mai înverşunate, şi rămase complet imaculat, deşi rupsese deja cu el mai mult de zece unelte de lemn.

Apelă la ajutorul lui O'wa şi de îndată ce acesta înţelese ce voia să facă, se entuziasmă ca un copil. Experimentară împreună şi dădură greş de vreo zece ori

până găsiră în sfârşit o metodă de a lega pietrele mai tari de sfoara împletită de sansevieria cu gumă de acacia. Centaine începu să asambleze colierul şi aproape îl înnebuni de frustrare pe O'wa între timp, căci refuză cam cincizeci de sforicele.

— Asta e prea groasă, zicea ea. Asta nu-i de-ajuns de rezistentă. Iar O'wa, care atunci când îşi făcea propriile unelte şi arme era şi el un perfecţionist, se aplecă asupra acestei probleme cu mare seriozitate.

În cele din urmă, Centaine desfăcu tivul fustei ei de pânză şi, împletind aţa cu fibrele de sansevieria, obţinură o sfoară pentru colier suficient de subţire şi de rezistentă ca să-i satisfacă pe amândoi.

Când terminară în sfârşit colierul, mulţumirea de sine a lui O'wa nu ar fi putut fi mai mare nici dacă ar fi conceput, plănuit şi executat întreg proiectul de unul singur. Era mai degrabă un pieptar decât un colier, cu un şirag în jurul gâtului şi cu pietrele ţesute laolaltă într-un ornament ca o platoşă care atârna pe piept, cu cristalul cel mare în centru şi un mozaic de pietre colorate în jur.

Chiar şi Centaine era absolut încântată de opera lor.

— A ieşit mult mai bine decât am sperat, îi zise ea lui O'wa în franceză, ţinând podoaba ridicată astfel încât să prindă în ea lumina soarelui. N-are calitatea celor de la Monsieur Cartier, zise ea, amintindu-şi darul de nuntă al tatălui ei pentru mama sa, pe care avusese şi ea voie să-l poarte. Dar nu e prea rău pentru prima încercare a unei fete aflate în sălbăticie!

Puseră la punct o mică ceremonie de prezentare şi H'ani stătu încremenită, zâmbind cu gura până la urechi, semănând cu un mic spiriduş chihlimbariu. Centaine îi mulţumi pentru că era o asemenea bunică model şi cea mai bună moaşă *san* din lume, dar când puse colierul în jurul gâtului bătrânei părea mult prea mare şi greu pentru

trupul fragil şi ridat.

— Ha, bătrâne, eşti aşa de mândru de cuţitul ăla al tău, dar nu e nimic pe lângă ăsta, îi zise H'ani lui O'wa mângâindu-şi cu dragoste colierul. Ăsta e un dar adevărat. Uite numai! Acuma port luna şi stelele în jurul gâtului!

Refuză să şi-l mai dea jos. Îi bufnea pe piept când săpa cu toiagul sau se apleca să culeagă nucile de mongongo. Când se ghemuia lângă foc să gătească, se bălăngănea între pungile goale ale sânilor ei uscaţi. Chiar şi noaptea, când dormea ţinându-şi capul răsucit pe umăr, Centaine o privea din adăpostul ei şi îi zărea colierul lucind la piept, părând să doboare la pământ trupul mic şi bătrân.

Odată ce Centaine nu mai fu preocupată de colier, iar puterea şi vitalitatea îi reveniră complet după naştere, începu să găsească zilele prea lungi şi meterezele de stâncă ale văii la fel de restrictive ca zidurile înalte ale unei închisori.

Rutina zilnică a vieţii nu era prea dificilă, iar Shasa îi dormea pe şold sau legat pe spate când Centaine aduna nucile căzute din dumbravă sau o ajuta pe H'ani să aducă lemne de foc. Îi reveni ciclul menstrual şi trupul îi fremăta de energie.

Avea din când în când stări bruşte de depresie, când o irita chiar şi pălăvrăgeala nevinovată a lui H'ani, şi atunci se retrăgea puţin cu fiul ei. Deşi copilul dormea dus în tot timpul ăsta, Centaine îi vorbea îndelung în franceză sau engleză. Îi povestea despre tatăl lui şi despre castelul din Franţa, despre Nuage, Anna şi generalul Courtney, numele şi amintirile trezind în ea o melancolie adâncă. Uneori noaptea, când nu putea să doarmă, stătea întinsă şi asculta muzica din capul ei, frânturi din *Aida* sau cântecele ţăranilor de la Mort Homme toamna, la cules de vie de *vendange.*

Aşa trecură mai multe luni şi anotimpurile deşertului

se schimbară. Copacii de mongongo înfloriră şi făcură din nou rod, şi într-o zi Shasa se ridică în mâini şi genunchi şi, spre încântarea tuturor, porni în primele explorări ale văii. Şi totuşi Centaine îşi schimba stările de spirit mai rapid şi mai violent decât orice anotimp, fericirea ei datorită lui Shasa şi bucuria de a fi în compania celor doi bătrâni alternând cu dispoziţiile negre când se simţea ca o prizonieră în vale.

Au venit aici să moară, îşi dădu ea seama într-o zi, văzându-i pe cei doi san stabiliţi într-o rutină confortabilă. Dar eu nu vreau să mor – eu vreau să trăiesc, să trăiesc!

H'ani o privi şi o urmări până îşi dădu seama că sosise vremea şi atunci îi zise lui O'wa.

— Mâine eu şi Copila Nam ieşim afară din vale.

— De ce, bătrâno? întrebă O'wa şocat. El era pe deplin mulţumit şi nici nu-i trecuse prin minte să plece.

— Avem nevoie de leacuri, şi de o schimbare în mâncare.

— Ăsta nu e un motiv să rişti să treci de paznicii din tunel.

— Vom merge în răcoarea zorilor, când albinele sunt somnoroase, şi ne vom întoarce seara târziu – şi oricum, paznicii ne-au acceptat deja. O'wa voi să protesteze în continuare, dar

H'ani îl întrerupse. Este necesar, bătrâne bunic, acestea sunt lucruri pe care un bărbat nu le poate pricepe.

După cum bănuise H'ani, Centaine fu fericită şi entuziasmată auzind de excursia promisă şi veni să o trezească pe H'ani în noaptea aceea mult înainte de ora convenită. Se strecurară în linişte prin tunelul de albine, cu Shasa legat solid în spinare şi cu sacul agăţat de un umăr, iar Centaine alergă de-a lungul văii înguste afară în spaţiul nesfârşit al deşertului ca o fetiţă de şcoală la sfârşitul orelor de curs. Starea aceasta de spirit dură toată

dimineaţa şi pălăvrăgi fericită cu H’ani plimbându-se prin pădure, căutând şi scormonind după rădăcinile de care H’ani zicea că are nevoie.

În căldura amiezii găsiră adăpost sub un acacia şi Centaine alăptă copilul, iar H’ani se ghemui la umbră şi dormi ca o pisică bătrână şi galbenă. După ce Shasa se sătură, Centaine se rezemă de trunchiul de acacia şi aţipi şi ea.

Se trezi auzind tropăit de copite şi sforăit de cai, deschise ochii şi rămase complet nemişcată. Cu briza bătându-le din spate, o turmă de zebre venise să pască chiar în jurul grupului adormit, fără să-i observe în iarba înaltă până la brâu.

Erau cel puţin o sută de animale în turmă – mânji nou-născuţi de culoarea ciocolatei cu picioare prea lungi pentru trupurile lor acoperite de puf şi cu dungi neclare şi fără model limpede, stând aproape de mamele lor şi privind lumea din jur cu ochi imenşi şi speriaţi, mânji mai mari, rapizi şi siguri pe picioare, urmărindu-se unul pe altul în jurul copacilor, iepe lucioase, cu coama ţeapănă ridicată în sus şi urechi ciulite, câteva dintre ele cu burţi imense şi cu ugerele negre deja umflate de lapte. Mai erau apoi armăsarii cu muşchii picioarelor umflaţi şi puternici, cu grumazul arcuit cu mândrie, provocându-se unul pe altul sau adulmecând iepele, amintindu-i lui Centaine de Nuage în floarea vârstei. Aproape că nu îndrăznea să respire de emoţie, se lăsă mai în jos lângă trunchiul de acacia şi-i privi cu o plăcere profundă. Zebrele se apropiară şi mai tare; ar fi putut să-şi întindă mâna să atingă un mânz care zburda pe lângă ea. Trecură atât de aproape, încât vedea foarte clar cum fiecare animal era complet diferit de ceilalţi, modelele complicate de pe blană fiind distincte ca nişte amprente digitale; dungile negre erau dublate de o copie mai palidă, de un crem portocaliu, aşa că fiecare

animal era o operă de artă.

Unul dintre armăsari, un animal magnific cu o coadă stufoasă fluturând agitată mai jos de genunchi, tăie drumul unei tinere iepe din grămada mare din centrul turmei, ciupind-o de flancuri şi de gât cu dinţi laţi şi galbeni, mânând-o departe de grup când încercă să-l ocolească şi să vină înapoi, împingând-o departe de celelalte iepe, mai aproape de copacul de acacia, şi după aceea începând s-o alinte, lingându-i uşor gâtul.

Iapa se scutură, parcă perfect conştientă de cât de atrăgătoare era, îşi roti ochii peste cap şi-l muşcă nărăvaşă de umărul musculos şi lucios, făcându-l să sforăie şi să se tragă înapoi pe picioarele din spate, dar armăsarul reveni de cealaltă parte şi încercă să-şi împingă nasul pe sub coada ei. Iapa aflată în călduri ţipă ascuţit cu falsă indignare şi zvâcni cu amândouă picioarele din spate, dar copitele ei negre şi lucioase trecură mult peste capul lui, şi iapa se răsuci imediat să-l înfrunte faţă în faţă, dezgolindu-şi dinţii.

Centaine îşi dădu seama că era neaşteptat de mişcată, înţelegea agitaţia crescândă a iepei, simţind simpatie faţă de teatrul pe care-l juca şi care nu făcea decât să-l întărâte şi mai tare pe armăsarul plin de nerăbdare. În sfârşit, iapa se supuse şi rămase nemişcată, cu coada ridicată în timp ce armăsarul o adulmecă blând. Centaine îşi simţi propriul corp înţepenind în anticipaţie – şi când armăsarul se urcă peste zebră şi-şi înfipse organul lung şi negru în adâncurile ei, Centaine icni, apăsându-şi genunchii unul de altul cu putere.

În noaptea aceea, în adăpostul ei primitiv de nuiele şi iarbă de lângă bazinul de apă termală, Centaine îl visă pe Michael şi vechiul hambar de lângă câmpul de nord, şi se trezi copleşită de o singurătate adâncă şi usturătoare, de o nemulţumire generală, care nu i se domoli nici măcar când

îl puse pe Shasa la sân.

Această neagră stare de spirit persistă multă vreme, iar pereţii înalţi de stâncă ce înconjurau valea păreau să se strângă în jurul ei, până simţi că nu mai poate să respire. Trecură totuşi încă patru zile până reuşi s-o convingă pe H’ani să pornească într-o nouă expediţie afară, în pădurile deschise.

Centaine căută din nou turma de zebre plimbându-se printre copacii de mopani, dar de data aceasta pădurea părea ciudat de pustie şi toate animalele pe care le văzură erau bănuitoare şi sperioase, alarmându-se instantaneu la primul semn al siluetelor omeneşti, încă de la mare distanţă.

— S-a întâmplat ceva, murmură H’ani când se odihneau în arşiţa amiezii. Nu ştiu ce e, dar şi sălbăticiunile o simt. Mă nelinişteşte, ar trebui să ne întoarcem în vale ca să vorbesc cu O’wa. El înţelege lucrurile astea mai bine ca mine.

— Oh, H’ani, încă nu, se rugă Centaine de ea. Hai să mai stăm aici un pic. Mă simt atât de liberă.

— Nu-mi place ce se întâmplă aici, insistă H’ani.

— Albinele – găsi Centaine un motiv de amânare – nu putem trece prin tunel până nu se lasă noaptea, şi deşi H’ani bombăni şi se încruntă, în cele din urmă acceptă.

— Ascultă ce-ţi zice o femeie bătrână, e ceva neobişnuit, ceva rău... şi adulmecă aerul. Niciuna din ele nu reuşi să adoarmă în timpul siestei de amiază.

H’ani i-l luă pe Shasa din braţe de îndată ce terminase cu alăptatul.

— Creşte aşa de mare, şopti ea, şi în ochii ei negri şi strălucitori se citi o umbră de regret. Aş vrea să-l pot vedea când va fi mare, drept şi înalt ca un copac de mopani.

— O să-l vezi, bunică bătrână, îi zâmbi Centaine. O să

trăieşti să-l vezi bărbat.

H’ani nu-şi ridică privirea la ea.

— Veţi pleca amândoi într-o zi, în curând. Simt asta, te vei întoarce la neamul tău. Avea vocea răguşită de regret. Vei merge şi atunci nu va mai fi nimic în lume pentru această femeie bătrână.

— Nu, bunică bătrână, zise Centaine prinzând-o de mână. Poate că vom merge într-o zi. Dar vom veni înapoi la tine. Îţi dau cuvântul meu.

H’ani îşi desfăcu blând mâna dintr-a ei şi, tot fără să-i întâlnească privirea, se ridică în picioare.

— A trecut arşiţa.

Se îndreptară încet spre munte, mergând la distanţă mare una de alta prin pădure, păstrându-se însă mereu suficient de aproape să se vadă una pe alta, în afară de momentele când treceau prin zone cu tufişuri mai dese. Centaine povestea copilului adormit pe care-l ducea pe şold după obiceiul ei, vorbind în franceză ca să-i obişnuiască urechea cu sunetul limbii şi să-şi antreneze şi ea pronunţia.

Aproape ajunseseră la grohotişul de la poalele stâncilor, când Centaine văzu urme proaspete de la doi armăsari de zebră imprimate clar pe solul moale din faţa ei. H’ani îi dădea mereu lecţii şi instrucţiuni despre deşert şi Centaine îşi dezvoltase enorm puterea de observaţie, iar O’wa o învăţase să citească semnele animalelor cu uşurinţă. Urmele acestea aveau însă ceva ce o deruta. Mergeau una pe lângă alta, de parcă animalele care le făcuseră erau legate în frâie unul de altul. Îl mută pe Shasa pe celălalt şold şi se întoarse să le studieze mai îndeaproape.

Se opri cu un zvâcnet de surpriză care-l sperie pe copil şi-l făcu să scâncească în semn de protest. Centaine rămase încremenită de şoc, holbându-se la urmele de

copite, incapabilă încă să înţeleagă ceea ce vedea. Apoi, dintr-odată, un torent de emoţii şi înţelegere o făcu să se dea înapoi. Înţelese comportamentul agitat al creaturilor sălbatice şi premoniţiile vagi şi catastrofice ale lui H'ani. Începu să tremure, copleşită deopotrivă de bucurie şi de spaimă, de nelinişte şi entuziasm zguduitor.

— Shasa, şopti ea. Astea nu-s urme de zebră. Copitele care făcuseră aceste şiruri de urme erau încălţate în potcoave de oţel. Călăreţi, Shasa, oameni civilizaţi călare pe cai potcoviţi cu oţel! Părea imposibil. Nu aici, nu în această pustietate a deşertului.

Instinctiv, mâinile îi zburară la şalul de pânză care-i înconjura umerii, dar din care sânii i se vedeau fără ruşine. Se acoperi în grabă şi se uită în jur speriată. Cu cei doi san se obişnuise să accepte nuditatea ca pe ceva complet natural. Acum însă realiză că fusta îi era extrem de scurtă, de-abia acoperindu-i coapsele lungi şi zvelte, şi se simţi ruşinată.

Se îndepărtă de urme ca de un deget acuzator.

— Bărbat – un bărbat civilizat, repetă ea şi imediat în minte i se formă imaginea lui Michael şi dorul îi depăşi ruşinea. Se strecură iar înainte şi îngenunche lângă urmă, studiind-o cu aviditate, incapabilă să se forţeze s-o atingă, în caz că se dovedea a fi halucinaţie.

Era proaspătă, atât de proaspătă că marginea clară a uneia din urme se prăbuşi şi alunecă în interior într-o prelingere de nisip, exact sub privirile ei.

— Acum o oră, Shasa, n-au trecut decât de o oră, nu mai mult.

Călăreţii îşi duceau caii la pas, înaintând cu mai puţin de opt kilometri pe oră.

— Este un bărbat civilizat la mai puţin de opt kilometri de noi în momentul ăsta, Shasa.

Sări în picioare şi alergă cincizeci de paşi de-a lungul

liniei, şi apoi se opri din nou şi se prăbuşi în genunchi. Înainte nu l-ar fi văzut – fără instrucţiunile lui O'wa fusese oarbă – dar acum desluşi imediat textura stranie a metalului, deşi nu era decât de mărimea unei unghii şi căzuse în mijlocul unui smoc de iarbă.

Îl ridică şi-l aşeză în palmă. Era un nasture de alamă fără luciu, un nasture militar cu stemă ştanţată şi cu firul rupt de aţă legat încă de el.

Îl studie de parcă era o bijuterie nepreţuită. Stema reprezenta un unicorn şi o antilopă păzind un scut şi dedesubt un motto într-o panglică.

— *Ex Unitate Vires,* citi ea cu voce tare.

Văzuse exact acelaşi fel de nasture pe tunica generalului Sean Courtney, deşi aceia erau lustruiţi şi lucioşi. „Din Unitate Forţă". Blazonul Uniunii Africii de Sud.

— Un soldat, Shasa! Unul din oamenii generalului Courtney!

În momentul acela auzi un fluierat de la distanţă – chemarea lui H'ani – şi Centaine sări în picioare, dar imediat încremeni pe loc, nehotărâtă. Toate instinctele o îndemnau să gonească disperată după călăreţi şi să-i roage s-o lase să meargă cu ei înapoi la civilizaţie, dar H'ani mai fluieră o dată şi Centaine se întoarse şi se uită înapoi.

Ştia cât erau de îngroziţi cei doi *san* de străini, căci bătrânii îi povestiseră despre persecuţiile şi atrocităţile atât de brutale.

— H'ani nu trebuie să vadă urmele astea.

Îşi ridică mâna streaşină la ochi şi se uită cu dor în direcţia în care se îndreptau urmele, dar nu văzu nicio mişcare între copacii de mopani.

— Va încerca să ne oprească să-i urmărim, Shasa, ea şi O'wa vor face tot posibilul să ne oprească. Cum să-i părăsim pe bătrâni? Şi totuşi ei nu pot veni cu noi, vor fi în

pericol îngrozitor, dar nu putem nici să lăsăm să treacă şansa asta. S-ar putea să fie ultima dată când... îi şopti ea, sfâşiată de nehotărâre.

H'ani fluieră din nou, de data asta mai aproape, şi Centaine văzu silueta măruntă printre copaci, îndreptându-se spre ea. Îşi închise cu vinovăţie mâna peste nasturele de alamă şi-l vârî la fundul sacului.

— H'ani nu trebuie să vadă urmele, repetă ea şi aruncă o privire rapidă spre munte, orientându-se, ca să poată să se întoarcă după aceea şi să le găsească singură, apoi se răsuci pe loc şi alergă în întâmpinarea bătrânei şi o conduse în cealaltă direcţie, înapoi spre valea ascunsă.

În seara aceea, în timp ce se îndeletniceau cu treburile de rutină din tabără, Centaine reuşi cu mare greutate să ascundă starea de agitaţie în care era, şi răspunse cu mintea distrasă întrebărilor lui H'ani. După ce mâncară şi se sfârşi amurgul scurt, specific african, Centaine se duse în adăpostul ei şi se întinse, de parcă voia să doarmă, trăgând pielea de gnu atât peste ea, cât şi peste copil. Deşi stătea întinsă în linişte şi-şi controla respiraţia, în sinea ei era agitată şi îngrijorată, încercând să ia o hotărâre.

Nu avea cum să ghicească cine erau cei doi călăreţi, şi era hotărâtă să nu-i pună în pericol de moarte pe cei doi san, dar era la fel de hotărâtă să-şi încerce norocul şi să urmărească semnele atât de tentante care-i promiteau salvarea şi întoarcerea la propria lume – să scape din această viaţă atât de dură, care în cele din urmă va sfârşi prin a-i transforma, pe ea şi pe copilul ei, în sălbatici.

— Trebuie să ne luăm un avans, ca să putem să-i ajungem din urmă pe călăreţi înainte ca O'wa şi H'ani să bage de seamă c-am dispărut. În felul ăsta nu ne vor urmări şi nu se vor expune pericolului. Vom merge de îndată ce răsare luna, copilul meu.

Stătea tensionată şi tăcută, prefăcându-se adormită, până când văzu luna cocoţată deasupra marginii văii. Atunci se ridică în linişte, îşi luă sacul şi toiagul şi se strecură pe furiş pe cărare, iar Shasa murmură şi gânguri somnoros.

Se opri la colţul dealului şi se uită înapoi. Focul nu mai era decât jar, dar luna dădea destulă lumină peste adăpostul celor doi bătrâni. O'wa era în umbră, o mică siluetă întunecată, dar H'ani era scăldată în lumina lunii.

Pielea ei chihlimbarie părea să lucească în lumina slabă şi capul rezemat de umăr era întors către Centaine. Expresia chipului îi era deznădăjduită şi dezolată, prevestind tristeţea şi pierderea îngrozitoare pe care Centaine ştia că o va simţi când se va trezi, iar colierul de pietricele lucea trist şi slab pe pieptul ei uscăţiv.

— Rămâi cu bine, bunică bătrână, şopti Centaine. Îţi mulţumesc pentru omenia şi bunătatea imensă pe care ne-ai arătat-o. Te voi iubi întotdeauna. Iartă-ne, micuţă H'ani, dar trebuie să plecăm.

Centaine trebui să-şi adune toate puterile ca să poată să se forţeze să treacă de curba stâncoasă de după care nu se mai vedea tabăra. Se grăbi apoi pe cărarea pietroasă până la tunelul albinelor, iar lacrimile din ochi înceţoşau lumina lunii şi i se prelinseră până pe buze, cu gust sărat ca apa de mare.

Orbecăi prin bezna şi mirosul cald de miere al tunelului şi ieşi în lumina lunii din valea îngustă, de cealaltă parte. Se opri să asculte câteva clipe, dar nu auzi zgomot de picioare goale pe pietre, singurul sunet în noapte era chelălăitul haitelor de şacali de pe câmpiile de dedesubt, aşa că porni înainte.

Când ajunse jos în câmpie, Shasa scânci şi i se zvârcoli pe şold şi, fără să se oprească, Centaine mută legătura astfel încât copilul să poată să-i ajungă la sân, de

care pruncul apucă lacom şi începu să sugă, în timp ce Centaine îi vorbea în şoaptă, mergând în grabă prin pădure.

— Nu-ţi fie frică, iubirea mea, deşi suntem prima dată complet singuri noaptea. Călăreţii îşi au tabăra undeva în apropiere. Trebuie numai să mergem acolo şi să-i găsim înainte de răsăritul soarelui, când H’ani şi O’wa încă dorm. Nu te uita la umbre, Shasa, nu-ţi imagina tot felul de lucruri...

Continuă să-i vorbească încet, încercând să-şi adune propriul curaj, căci noaptea era plină de mister şi ameninţări şi până-n acest moment nu-şi dăduse niciodată seama cât de mult ajunsese să depindă de cei doi bătrânei.

— Ar fi trebuit să găsim deja urma, Shasa. Centaine se opri nesigură şi se uită cu atenţie în jur. Totul arăta diferit la lumina lunii. Cred că am trecut pe lângă ea şi n-am observat-o.

Se întoarse pe propriile urme, pornind neliniştită la fugă.

— Sunt sigură că era la capătul luminişului ăsta. Şi apoi, cu uşurare bruscă: Oh, aici era, luna era împotriva noastră mai înainte. Urmele de copite erau mărginite clar de umbre şi potcoavele de oţel se imprimaseră adânc în solul nisipos. Ce multe lucruri o învăţase O’wa! Vedea acum urmele atât de clar, încât se putea ţine după ele chiar şi în fugă.

Călăreţii nu încercaseră deloc să-şi ascundă urmele şi nu era nici vânt care să le strice. Merseseră pe drumul cel mai uşor, în loc deschis, urmând cărări umblate de animale, lăsându-şi caii să înainteze în pas lejer, fără să-i forţeze, şi într-un loc Centaine găsi urma unuia dintre ei

coborând şi conducându-şi calul pe jos o scurtă bucată de drum.

Fu absolut încântată să observe că bărbatul purta cizme. Erau cizme de călărie cu tocuri de înălţime medie şi tălpi uzate. Chiar şi la lumina slabă a lunii, după lungimea pasului şi felul în care călca pe vârfurile picioarelor, cu degetul mare uşor în afară, Centaine putea să-şi dea seama că era un bărbat înalt, cu picioare lungi şi cu un mers lejer, dar încrezător. Părea să-i confirme toate speranţele.

— Aşteaptă-ne, şopti ea. Vă rog, domnule, aşteptaţi-ne pe Shasa şi pe mine să v-ajungem din urmă. Reducea distanţa dintre ei foarte rapid. Trebuie să le găsim focul de tabără, Shasa, sunt sigură că au poposit nu departe de... se întrerupse brusc. Ce-a fost asta, Shasa? Acolo! Ai văzut?

Se uită îndelung în pădure.

— Sunt sigură c-am văzut ceva. Se uită neliniştită în jur. Dar a dispărut acum. Îl mută pe Shasa pe celălalt şold. Ce mare şi greu te-ai făcut în ultima vreme! Dar nu contează, ajungem curând. Porni iar după urmă. Copacii se răriră şi Centaine se trezi la capătul unei alte poieni foarte lungi. Lumina lunii dădea un luciu metalic şi palid ierbii scunde.

Centaine studie rapid terenul deschis, concentrându-şi atenţia asupra fiecărei neregularităţi întunecate, sperând să vadă caii priponiţi lângă un foc mocnit şi două siluete omeneşti ascunse în pături, dar singurele forme pe care le vedea erau trunchiuri de copaci sau furnicare şi de cealaltă parte a poienii, o mică turmă de gnu păscând în linişte.

— Nu-ţi face griji, Shasa, zise ea tare ca să-şi ascundă dezamăgirea intensă. Sunt sigură că şi-au făcut tabăra între copaci.

Antilopele gnu îşi ridicară capetele brusc şi răbufniră în sforăituri profunde şi imediat, ca un torent, se năpustiră între copaci, lăsând în urmă o trombă de praf, fin ca o ceaţă.

— Ce i-a speriat aşa, Shasa? Vântul vine spre noi, nu se poate să ne fi mirosit pe noi. Tropotul turmei se distanţă. Ceva i-a alungat! Se uită în jur cu atenţie. Îmi imaginez lucruri acum. Aud tot felul de închipuiri şi nu e bine. N-am voie să intru în panică din cauza umbrelor. Centaine păşi înainte cu hotărâre, dar în scurtă vreme se opri din nou speriată. Ai auzit, Shasa? Ne urmăreşte ceva. I-am auzit paşii, dar s-a oprit acum. Se uită la noi, sunt sigură.

În clipa aceea un mic nor trecu prin faţa lunii şi lumea se întunecă.

— Imediat o să apară iar luna, şopti Centaine strângând copilul în braţe atât de tare, încât Shasa scânci revoltat. Iartă-mă, iubitule. Slăbi strânsoarea şi porni înainte, împiedicându-se. Mai bine nu veneam – nu, nu-i adevărat. Trebuia să venim. Trebuie să fim curajoşi, Shasa. Nu putem urmări semnele fără lună.

Se lăsă în genunchi să se odihnească, uitându-se în sus la cer. Luna era un nimb palid prin norul subţire şi cenuşiu şi apoi se ivi printr-o spărtură în stratul de nori şi îşi revărsă pentru o clipă în poiană lumina difuză de culoarea platinei.

— Shasa! Vocea lui Centaine se înălţă într-un ţipăt ascuţit şi slab.

Era ceva acolo, o siluetă imensă şi palidă, mare cât un cal, dar cu o atitudine sinistră, la pândă, diferită de cea a nobilului patruped. Auzindu-i ţipătul, silueta se retrase imediat în afara vederii, la adăpostul ierbii.

Centaine sări în picioare şi o luă la goană spre copaci, dar înainte să ajungă acolo luna dispăru din nou,

iar Centaine se împiedică în întuneric şi căzu cât era de lungă. Shasa izbucni speriat în plâns.

— Taci, te rog, iubitule, îl imploră Centaine îmbrăţişându-l, dar copilul îi simţi groaza şi urlă. Nu, Shasa. O să-l aduci aici să ne atace.

Centaine tremura nebuneşte. Lucrul acela mare şi palid din întuneric avea un aer de ameninţare nepământeană, emana o aură de groază şi Centaine realiză că ştia exact ce era. Îl mai văzuse şi înainte.

Se lipi de pământ, încercând să-l acopere pe Shasa cu propriul ei corp. Auzi atunci un sunet, un sunet ca un uragan care cutremură întreaga noapte şi îi cotropi mintea – păru să-i copleşească întreg sufletul. Mai auzi se şi înainte sunetul acela, dar nu aşa de aproape, nu atât de devastator.

— Oh, Sfântă Fecioară, apără-ne, şopti ea.

Era răgetul cumplit al leului. Cel mai îngrozitor sunet din întreaga pustietate africană.

În clipa aceea ieşi iar luna dintre nori şi Centaine văzu limpede leul. Era în faţa ei, la cincizeci de paşi distanţă, imens, cu o coamă roşcată complet răsfirată, ca o coadă de păun în jurul capului masiv. Bătea din coadă de la stânga la dreapta ca un metronom, fluturând încontinuu capătul negru ca un ciucure, apoi îşi întinse gâtul înainte, îşi lăsă umerii în jos, deschise larg fălcile, şi colţii lungi şi albicioşi luciră în lumina lunii ca nişte pumnale – şi răgi încă o dată.

Toată ferocitatea şi cruzimea Africii părea distilată în acea explozie îngrozitoare de sunet. Deşi citise descrierile călătorilor şi ale vânătorilor, nu era deloc pregătită pentru adevărata experienţă. Sunetul păru să-i zdrobească pieptul, îi opri bătăile inimii şi respiraţia. Simţi cum stomacul i se face ghem şi trebui să se forţeze din toate puterile ca să se controleze. Shasa i se zvârcoli în braţe şi

urlă, şi asta o făcu să iasă din paroxismul groazei.

Leul era un mascul bătrân de culoare roşcată, alungat din propria sa familie. Avea colţii şi ghearele uzate, pielea zgâriată şi blana roasă aproape cu totul pe umeri. Îşi pierduse un ochi – probabil în bătălia de succesiune cu tânărul mascul care-l alungase din turmă, şi-i sfâşiase orbita cu o gheară încovoiată.

Era bolnav şi mort de foame, cu coastele perfect vizibile pe sub blana ponosită şi de foame atacase un porc spinos, cu trei zile înainte. Avea înfipte mai mult de zece ace lungi şi ascuţite în gât şi obraji, cu vârful în formă de cârlig plin de otravă, şi rănile infectate supurau deja. Era bătrân, slăbit şi nehotărât, cu încrederea în sine distrusă, şi îi era frică de om şi de mirosul de om. Amintirile lui ancestrale, propria experienţă de-o viaţă îl sfătuiau să nu se apropie de aceste creaturi ciudate, fragile şi înălţate pe două picioare. Răgetele erau simptome ale nesiguranţei şi fricii lui. Pe vremuri, dacă ar fi fost atât de flămând cum era acum, ar fi atacat rapid şi tăcut. Chiar şi acum avea destulă putere în fălci să zdrobească un craniu sau un femur şi, cu o singură lovitură din laba masivă, putea sfărâma şira spinării unui bărbat. Cu toate acestea se ţinu deoparte, înconjurând prada. Poate ar fi fost mai îndrăzneţ dacă n-ar fi fost lună, sau dacă ar fi mâncat deja carne de om, sau dacă agonia spinilor înveninaţi n-ar fi fost atât de doborâtoare, dar acum nu făcu decât să ragă nehotărât.

Centaine sări în picioare, instinctiv. Văzuse reacţia reflexă a motanului negru din grajdul de la Mort Homme la încercarea de fugă a şoarecelui. Ştia că dacă încearcă să fugă devine victimă sigură şi felina o va doborî instantaneu.

Urlă în schimb şi se repezi drept către leu cu toiagul cu piatră în vârf. Leul se răsuci pe loc şi galopă prin iarbă cam cincizeci de paşi, apoi se opri şi se uită înapoi la ea,

biciuind din coadă dintr-o parte în alta, mârâind de frustrare.

Privind fix animalul, cu Shasa sub un braţ şi suliţa improvizată în celălalt, Centaine se trase încet înapoi. Aruncă o privire rapidă peste umăr – cel mai apropiat copac de mopani era izolat de restul pădurii. Era drept şi vânjos şi avea coroana sus deasupra solului, dar părea la celălalt capăt al lumii faţă de unde era ea.

— Nu-i voie să fugim, Shasa, şopti ea cu vocea întretăiată, încet. Foarte încet. Simţea sudoarea scurgându-i-se în ochi, deşi tremura convulsiv de frig şi groază.

Leul făcu un ocol spre pădure, cu capul apropiat de sol, cu urechile ciulite şi singurul ochi pe care-l mai avea licări metalic în întuneric.

— Trebuie să ajungem la copac, Shasa, şopti ea şi pruncul scânci şi o lovi cu picioruşul în şold. Leul se opri şi Centaine îl auzi adulmecând. Oh, Doamne, ce mare e! Se împiedică şi aproape căzu. Leul se repezi înainte mârâind oribil, ca pistoanele unei locomotive şi Centaine ţipă şi agită toiagul.

Leul se opri, dar de data asta rămase pe loc, înfruntând-o, lăsându-şi ameninţător în jos capul imens şi lăţos, şi biciuind din coada lungă cu vârf negru; Centaine începu să se tragă înapoi. Leul făcu un pas înainte, aproape lipit de sol.

— Copacul, Shasa, trebuie să ajungem la copac!

Leul începu din nou să o înconjoare şi Centaine aruncă o privire fugară în sus, către lună. O nouă grămadă de nori se apropia de lună dinspre nord.

— Oh, nu acoperi luna, te rog! şopti Centaine disperată. Îşi dădea seama că vieţile lor depindeau de acea lumină slabă şi neclară, ştia instinctiv cât de curajoasă va fi felina pe întuneric. Deja ocolurile se

strângeau tot mai mult, se apropia din ce în ce, prudent şi nehotărât încă, dar urmărind-o cu atenţie şi probabil începând să realizeze cât de neajutorată era. Atacul final, de moarte, era evident la doar câteva secunde distanţă.

Ceva o lovi din spate şi urlă ascuţit şi aproape căzu, dar îşi dădu seama că se apropiase cu spatele de copacul de mopani. Se agăţă de el căci n-o mai ţineau picioarele, atât de intens de uşurată se simţi pe moment.

Îşi dădu jos de pe umăr săculeţul de piele, cu mâinile atât de tremurătoare că aproape îl scăpă şi aruncă ouăle-sticlă afară din el. Apoi îl vârî pe Shasa cu picioarele în săculeţ şi şi-l puse în spate. Shasa era congestionat la faţă şi urla cu furie.

— Taci, te rog, taci...

Îşi înşfăcă iar toiagul şi-l puse la brâu ca pe o sabie. Apoi sări şi se prinse de prima creangă de deasupra capului, se apucă bine de ea şi pipăi cu picioarele goale scoarţa aspră. Niciodată n-ar fi crezut acest lucru, dar disperarea o făcu să-şi găsească rezerve nebănuite de energie şi se ridică cu tot cu săculeţul din spate mai ales prin forţa braţelor şi picioarelor, târându-se apoi pe creangă.

Totuşi, nu era decât la un metru şi jumătate deasupra solului, şi leul mârâi înfricoşător şi se repezi puţin mai aproape. Centaine se ridică în picioare pe creangă, în echilibru instabil, şi căută cu mâinile o nouă creangă mai sus, apoi alta. Scoarţa era aspră şi abrazivă ca pielea de crocodil şi, când ajunse pe o creangă la nouă metri deasupra nivelului solului, îi sângerau deja degetele şi gambele.

Mirosul sângelui de pe pielea ei zgâriată întărâtă animalul flămând. Răgea şi se învârtea în jurul trunchiului copacului, se opri să adulmece ouăle de struţ pe care le aruncase Centaine şi apoi răgi din nou.

— Suntem în siguranţă, Shasa, zise Centaine plângând de uşurare, ghemuită pe creanga cea mai de sus, ţinându-şi copilul în poală şi uitându-se printre crengi şi frunze la spatele muşchiulos al leului. Îşi dădu seama că vedea deja mai clar, lumina zorilor începea deja să scalde în flăcări orizontul de răsărit. Deja vedea foarte clar culoarea felinei, un roşu ca de ghimbir, iar coama nu era deloc neagră, cum văzuse ea în toate desenele cu lei, ci de aceeaşi culoare roşiatică.

O'wa le spunea diavolii roşii, îşi aminti ea, îmbrăţişându-l pe Shasa şi încercând să-i potolească urletele dezlănţuite. Oare cât mai este până la ziuă? Se uită speriată spre răsărit şi văzu zorii într-o splendoare de aramă topită şi furnaluri incandescente.

— Se va face zi curând, Shasa, zise ea. Şi atunci fiara se va duce...

Leul se urcă pe labele din spate şi se ridică pe trunchi, uitându-se la ea.

Un ochi – n-avea decât un ochi. Orbita neagră şi zgâriată făcea ochiul celălalt să pară chiar mai ucigător, mai strălucitor şi nemilos, şi Centaine tremură de groază.

Leul sfâşie scoarţa copacului cu ghearele celor două labe din faţă, izbucnind din nou în răgetele cutremurătoare de mai devreme. Smulse bucăţi mari şi lungi de scoarţă de pe trunchi, lăsând copacul acoperit de răni sângerânde de sevă.

— Du-te de-aici! urlă Centaine la el şi leul se ghemui pe labele din spate şi se aruncă în sus, agăţându-se de creangă cu toate cele patru picioare. Nu! Pleacă de-aici!

Michael îi povestise că leii nu se caţără în copaci, dar acesta urcă într-o năvală pe trunchi în sus şi se trase pe creanga principală, la trei metri deasupra solului; stând acolo în echilibru mai bun decât al ei, se uită în sus la ea.

— Shasa! Centaine îşi dădu seama că leul va ajunge

la ei, iar faptul că se cățărase în copac nu făcuse decât să amâne inevitabilul. Trebuie să te salvez, Shasa.

Se târî şi mai sus, stând în picioare şi agăţându-se de o ramură laterală.

— Acolo!

Chiar deasupra capului ei era o ramură ruptă care ieşea în afară, ca un cuier de pălării şi, folosindu-şi ultimele puteri, ridică sacul de piele netăbăcită în care era Shasa şi-l agăţă de ramură.

— Adio, iubitul meu, gâfâi ea. Poate că H’ani o să te găsească.

Shasa se zvârcolea şi dădea sălbatic din picioare, săculeţul se legăna şi răsucea în aer şi Centaine se prăbuşi înapoi pe creangă şi-şi scoase de la brâu toiagul cu piatra ascuţită în vârf.

— Stai acolo, iubirea mea, te rog stai cuminte. Nu se uită în sus la el. Se uita la leul de sub ea. Dacă taci poate că nu te vede, poate o să-i fie de-ajuns.

Leul se întinse cu labele în sus, balansându-se pe creangă şi răgi din nou. Deja era aşa de aproape că Centaine putu simţi mirosul rănilor infectate, pline de puroi, şi duhoarea respiraţiei ca de cadavru. Apoi bestia se avântă în sus cu toată puterea.

Se agăţă cu toate cele patru labe, cu ghearele înfipte adânc în scoarţă, urcând în salturi. Avea capul lăsat pe spate şi ochiul galben care-i mai rămăsese era fixat asupra lui Centaine. Scoţând aceleaşi explozii monstruoase de tunet printre fălcile larg deschise, leul se năpusti drept spre ea.

Centaine urlă şi înfipse cu toată puterea vârful suliţei improvizate între fălcile leului. Simţi vârful ascuţit pătrunzând prin membrana moale şi roz din fundul gâtului bestiei şi văzu sângele stacojiu ţâşnind în cascadă. Leul îşi încleştă fălcile pe toiag şi cu o smucitură din capul încoronat de coamă i-l smulse din mâini. Toiagul se învârti prin aer câteva clipe şi căzu la pământ, undeva dedesubt.

Printre fălci i se scurgea un şuvoi aprins de sânge strălucitor şi, la fiecare răget, scotea un norişor roşu de sânge; brusc întinse către ea o labă.

Centaine îşi ridică imediat picioarele în sus, încercând s-o evite, dar nu fu suficient de rapidă; leul îi înfipse în carnea gambei, chiar deasupra gleznei, una dintre ghearele sale încovoiate şi galbene, lungă şi groasă cât degetul arătător al unui bărbat, şi o smuci sălbatic în jos.

Simţind c-o trage de pe creangă, Centaine se încleştă cu amândouă braţele în jurul ramurii laterale, cu toate puterile rămase. Îşi simţi trupul ca întins pe roata de tortură, greutatea de nesuportat a leului întinzându-i piciorul până îşi simţi genunchiul şi şoldul trosnind şi o inundă un val de durere fulgerătoare, explodându-i în cap ca o rachetă în văzduh.

Simţi gheara leului încovoindu-i-se în carne şi braţele ei începură să-şi slăbească strânsoarea. Centimetru cu centimetru, leul o trăgea jos din copac.

— Ai grijă de copilul meu! urlă ea. Te rog, Doamne, ai grijă de copilul meu!

Garry era întru totul convins că şi aceasta era o expediţie nebunească, fără absolut nicio şansă de succes, deşi bineînţeles că n-ar fi avut niciodată curajul să recunoască asta cu voce tare. Chiar şi gândul ăsta îl făcea să se simtă vinovat, şi aruncă o privire furişă femeii pe care o iubea.

Anna învăţase engleză şi slăbise în cele optsprezece luni atât de scurte şi dulci de când o întâlnise, şi aceasta era singurul lucru din viaţa lui pe care l-ar fi schimbat dacă i-ar fi stat în puteri; de fapt întotdeauna o îndemna să mănânce. Chiar în faţa Hotelului Kaiserhof din Windhoek, unde Garry îşi luase un apartament permanent, se găsea o

patiserie – cofetărie germană. Nu trecea niciodată pe lângă magazin fără să intre să cumpere o cutie de minunate ciocolate negre sau o prăjitură cu cremă – prăjitura cu cireşe numită Pădurea Neagră era favorita ei – pe care i le aducea Annei. Când tăia prăjitura, alegea întotdeauna cele mai mari şi mai însiropate felii pentru ea, şi-i umplea farfuria fără să-i lase timp să protesteze. Şi cu toate astea, Anna slăbise.

Nu petreceau suficient timp în apartamentul de la hotel, se gândi el morocănos. Pierdeau enorm de multă vreme mergând alandala prin savană, aşa ca acum. De-abia reuşea să pună câteva kilograme pe ea şi iar porneau, zdruncinându-se şi hurducându-se pe cărări îndepărtate în automobilul deschis marca Fiat, cu care înlocuise Fordul T, şi când nici aceste drumuri nu se mai vedeau erau nevoiţi să recurgă la cai şi catâri ca să treacă peste lanţuri accidentate de munţi, canioane prăpăstioase sau deşerturi pietroase, urmărind nălucile zvonurilor şi ale norocului, şi uneori informaţii intenţionat înşelătoare.

„Nebunii bătrâni” – *Die twee ou onbeskofters* – era numele pe care-l căpătaseră dintr-un capăt în celălalt al teritoriului, iar Garry era încântat de porecla câştigată cu mare efort. La început fusese oripilat când adunase toate costurile cercetării continue a teritoriului, dar imediat se gândise: „Şi oricum pe ce altceva să-mi cheltui banii, dacă nu pe Anna?” Şi după ce se gândise mai bine: „Ce am pe lumea asta în afară de Anna?” Şi, liniştit de această descoperire, se avântase cu capul înainte în nebunie.

Bineînţeles, se trezea uneori în miez de noapte şi gândea limpede şi raţional, şi atunci ştia foarte bine că nepotul său nu exista de fapt, că nora pe care n-o văzuse niciodată se înecase cu optsprezece luni în urmă în largul undelor verzi ale Atlanticului, luând cu ea şi ultima legătură pe care ar fi avut-o vreodată cu Michael. Şi era

din nou copleşit de tristeţea îngrozitoare, care ameninţa să-l zdrobească, aşa că o căuta pe întuneric pe Anna lângă el în pat şi, chiar şi adormită, Anna părea să-i simtă nevoia disperată şi se răsucea către el şi-l lua în braţe.

Dimineaţa însă se trezea învigorat şi proaspăt, izgonea orice urmă de logică şi lăsa din nou să se instaureze credinţa oarbă, fiind gata pentru următoarea aventură fantastică ce îi aştepta.

Garry comandase în Cape Town cinci mii de afişe tipărite, care să fie distribuite la fiecare staţie de poliţie, curte judecătorească, poştă sau gară din întreaga Africă de Sud-Vest. Oriunde călătorea cu Anna, aveau întotdeauna un teanc de afişe pe bancheta din spate a maşinii sau în desagii cailor, şi le lipeau pe orice perete gol din orice băcănie sau cârciumă pe lângă care treceau, le băteau în cuie de trunchiuri de copaci la răscruci pustii în adâncul savanei şi, mituindu-i cu o mână de dulciuri, le împărţeau micuţilor şţrengari albi, negri sau maro de pe străzi, cu instrucţiunea să le ducă la casă, tabăra sau kraal-ul lor şi să le dea părinţilor sau mai marilor de acolo.

RECOMPENSĂ 5.000 DE LIRE STERLINE

Pentru informaţii care să ducă la salvarea doamnei Centaine de Thiry Courtney, supravieţuitoare de pe nava spital Protea Castle atât de barbar torpilată de un submarin german în 28 august 1917, pe coasta Swakopmund.

Doamna Courtney a fost dusă de valuri la ţărm şi e poate în grija unor triburi sălbatice sau singură în pustietate.

Orice informaţii privind locul în care se găseşte trebuie să-i fie trimise subsemnatului, la Hotel Kaiserhof în Windhoek.

LT. COL. G.C. COURTNEY

Cinci mii de lire sterline era o adevărată avere,

salariul pe douăzeci de ani pentru un muncitor obişnuit, suficient să cumperi o fermă cu vite şi oi, destul pentru a asigura un trai decent pentru restul vieţii pentru o familie întreagă, şi se găsiră zeci de oameni dornici să câştige recompensa sau chiar şi sume mai mici, prin promisiuni vagi, poveşti fantastice sau minciuni gogonate.

Astfel Garry şi Anna discutară în apartamentul lor de la Kaiserhof cu mulţi oameni plini de speranţă care nu se aventuraseră niciodată dincolo de calea ferată, dar acum erau dornici să conducă expediţii în deşert, unii care ştiau exact unde putea fi găsită fata dispărută, alţii care o văzuseră efectiv pe Centaine şi nu aveau nevoie decât de materiale şi echipamente în valoare de aproximativ 1.000 de lire sterline ca să meargă s-o aducă. Apoi mai erau şi clarvăzătorii care erau în contact constant cu ea, pe un plan superior, şi un domn se oferi chiar să-şi vândă propria fiică, la un preţ negociabil, ca s-o înlocuiască pe tânăra dispărută.

Garry îi primi pe toţi cu bunăvoinţă. Le ascultă poveştile şi le urmă teoriile sau instrucţiunile, se aşeză în jurul meselor vrăjite de spiritism, îl urmase chiar şi pe unul care folosise un inel al lui Centaine suspendat pe o bucată de sfoară pe post de busolă, într-un pelerinaj de opt sute de kilometri prin deşert. I se prezentară mai multe tinere domnişoare, variind în colorit de la blonde la *café au lait,* toate pretinzând că erau Centaine de Thiry Courtney, sau dispuse să facă pentru el orice ar fi fost şi ea în stare să facă. Câteva deveniră extrem de insultătoare şi gălăgioase când fură refuzate, iar Anna trebui să le scoată personal afară din apartament.

Nu-i de mirare că slăbeşte, se gândi Garry şi se aplecă să-şi pună mâna pe coapsa Annei, care stătea lângă el în Fiatul decapotabil. În minte îi veniră fără să vrea cuvintele unei parodii, plinnă de blasfemii a unui imn

religios, pe care o auzise în copilărie:

„Îţi suntem recunoscători, Doamne, pentru ce ne-ai dat.

Şi dacă ne-ai da şi mai multe am fi chiar bucuroşi”.

Îi zâmbi cu afecţiune şi zise cu voce tare:

— O să ajungem curând.

— De data asta ştiu c-o s-o găsim, îi răspunse ea încuviinţând. Ştiu sigur!

— Da, răspunse Garry ascultător. De data asta va fi altfel.

Se simţea foarte sigur făcând această declaraţie. Niciuna din multele expediţii de până acum nu începuse într-un fel atât de misterios.

Primiseră prin poştă unul din afişele lor de recompensă, împăturit şi sigilat cu ceară; ştampila poştei era datată cu patru zile înainte şi arăta că scrisoarea venea de la Usakos, o haltă de tren aflată undeva la mijlocul distanţei dintre Windhoek şi coastă, pe calea ferată cu ecartament redus. Nu avea timbru – Garry trebui aşadar să plătească taxa de poştă – şi adresa era scrisă cu o mână sigură şi evident educată, într-o scriere de tip germanic. Garry rupse sigiliul de ceară şi desfăcu scrisoarea – propriul lor afiş, pe care găsi în josul paginii o invitaţie laconică să se întâlnească şi o hartă desenată de mână care să-i arate drumul. Nu era semnată.

Garry telegrafie imediat şefului de poştă la Usakos, fiind sigur că o aşezare atât de îndepărtată nu avea cum să aibă atât de mulţi clienţi încât şeful de poştă să nu-şi amintească toate pachetele trimise în ultimele zile. Într-adevăr, şeful îşi amintea circumstanţele coletului respectiv. Fusese lăsat pe pragul clădirii de poştă în timpul nopţii şi nimeni nu văzuse cine era expeditorul.

După cum era probabil intenţia autorului, acest lucru îi intrigă în egală măsură pe Garry şi Anna, şi amândoi

porniră imediat să întâlnească misteriosul autor al scrisorii. Locul întâlnirii era fixat în pustietatea Kamas Hochtland, la aproximativ două sute cincizeci de kilometri de Windhoek.

Le trebuiră trei zile să parcurgă distanţa pe drumurile îngrozitoare şi se rătăciră de mai mult de zece ori, schimbând cam tot atâtea cauciucuri sparte şi dormind în condiţii dure, pe solul tare, lângă Fiat; acum însă erau foarte aproape de locul specificat.

Soarele ardea necruţător pe cerul fără nori şi briza uşoară ridica vârtejuri de praf roşu în urma şi în jurul lor, pe drumurile primitive brăzdate de făgaşe şi bolovani. Anna părea să nu bage de seamă nici arşiţa, nici drumul, nici zdruncinăturile şi hurducăielile maşinii, niciuna din vitregiile deşertului, şi Garry, privind-o cu admiraţie nesfârşită, aproape nu observă următoarea curbă. Erau chiar la buza unei prăpăstii şi cele două roţi de pe partea respectivă aproape alunecaseră dincolo de margine. Fiatul se balansă şi se legănă câteva clipe peste abisul căscat brusc sub maşină. Garry smuci volanul într-o parte şi, când simţi că automobilul se prăbuşeşte la loc pe toate patru roţile, trase frâna de mână.

Erau la marginea unui canion adânc ce despica podişul în două ca o lovitură de secure. Drumul cobora în profunzime într-o serie de meandre abrupte, ca un şarpe rănit care se contorsionează de durere, şi la câteva sute de metri sub ei se vedea râul, ca o panglică îngustă, sclipitoare de la reflexiile orbitoare ale soarelui de amiază, care ajungeau ca nişte reflectoare până pe vârfurile cele mai înalte ale meterezelor portocalii.

— Aici e, zise Garry. Nu-mi place locul ăsta. Acolo jos o să fim la mila oricărui bandit sau ucigaş.

— *Mijnheer,* deja am întârziat la întâlnire...

— Nu ştiu dacă vom ieşi cu viaţă de-acolo şi Dumnezeu mi-e martor, nimeni nu ne poate găsi aici.

Probabil numai oasele.

— Hai, *Mijnheer,* vorbim mai târziu.

Garry trase adânc aer în piept. Uneori existau dezavantaje clare în faptul că era îndrăgostit de o femeie cu o voinţă atât de puternică. Trase frâna de mână şi Fiatul trecu încet peste marginea canionului; odată ce porniseră, nu mai era cale de întoarcere.

Se dovedi o coborâre de coşmar – panta era atât de abruptă, încât ieşi fum din saboţi de frână şi curbele erau atât de strânse, încât trebui de mai multe ori să dea maşina înapoi ca să poată intra pe o direcţie nouă.

— Acum ştiu de ce prietenul nostru a ales locul ăsta. Aici ne are cu totul la mână.

Patruzeci de minute mai târziu, ajungeau, în sfârşit, la poalele canionului. Pereţii se înălţau atât de vertical în jurul lor, încât păreau să acopere soarele. Erau în umbră, dar era sufocant de cald. Nici cea mai vagă urmă de vânt nu cobora până acolo, aerul era aspru ca de cremene şi le zgâria căile respiratorii.

De fiecare parte a râului se întindea o fâşie îngustă de sol neted, acoperit cu tufişuri mărunte şi pline de spini. Garry scoase Fiatul în afara drumului şi amândoi se dădură jos înţepeniţi şi începură să-şi scuture praful roşu din haine.

Pârâul clipocea mohorât peste albia pietroasă şi apa era opacă şi de un galben otrăvit ca deşeurile unei fabrici de chimicale.

— Ei, se vede că suntem singuri, zise Garry studiind amândouă malurile şi stâncile de deasupra. Nu e nici urmă de amicul nostru.

— Aşteptăm, zise Anna, zădărnicind sugestia care ştia că urma.

— Bineînţeles, *Mevrou.* Garry îşi dădu jos pălăria şi se şterse pe faţă cu eşarfa de bumbac din jurul gâtului. Ce

zici de o ceaşcă de ceai?

Anna luă ceainicul şi se apropie de mal. Gustă bănuitoare apa din râu şi apoi umplu ceainicul. Pe când veni înapoi, Garry aprinsese deja un foc de crengi din tufişuri şi spinii trosneau voioşi între două pietre de vatră. Cât timp fierbea apa, Garry aduse o pătură din portbagajul Fiatului şi sticla de *schnapps* din ascunzătoarea ei. Turnă câte o porţie sănătoasă în fiecare cană, adăugă o lingură cu vârf de zahăr şi deasupra ceai tare şi fierbinte. Descoperise că şnapsul, ca şi ciocolata, avea un efect calmant asupra Annei, aşa că avea grijă să nu rămână niciodată fără o sticlă la îndemână. Probabil călătoria nu va fi o pierdere totală de vreme, se gândi el, mai adăugând o porţie bine chibzuită de alcool în cana Annei şi ducându-i-o la pătură.

Însă, înainte să ajungă la ea, Garry scoase un ţipăt de surpriză şi scăpă cana din mâini, stropindu-şi cizmele cu ceai fierbinte. Rămase încremenit uitându-se la tufişul din spatele ei şi ridică mâinile deasupra capului. Anna se răsuci imediat şi sări în picioare, apucă o creangă aprinsă din foc şi-o flutură în faţa ei. Garry se strecură rapid lângă ea şi rămase aproape de trupul masiv şi protector.

— Stai acolo! zbieră Anna ameninţătoare. Te avertizez, o să sparg primul cap pe care...

Erau înconjuraţi. Bandiţii se furişaseră în jurul lor prin tufărişul des.

„Oh, Doamne, am ştiut că era o capcană!” se gândi Garry. Cu siguranţă păreau cei mai periculoşi nelegiuiţi pe care-i văzuse el vreodată.

— N-avem bani, nimic ce merită furat...

Oare câţi erau? se întrebă disperat. Trei – nu, mai era unul după copacul acela – patru tâlhari ucigaşi. Şeful era un uriaş negru cu banduliere de muniţie încrucişate pe piept şi o puşcă Mauser sub braţ. Părul mare şi zbârlit,

negru şi creţ, îi încadra faţa lătăreaţă ca o coamă de leu mâncător de oameni.

Toţi erau înarmaţi, o adunătură pestriţă de hotentoţi khoisan şi negri ovambo, purtând veşminte ciudate, părţi de uniforme militare şi costume civile, toate uzate şi decolorate, peticite şi zdrenţuite, câţiva desculţi şi alţii cu cizme roase şi deformate de marşurile lungi pe terenuri accidentate. Singurele bunuri care arătau cu adevărat îngrijite erau armele, lucind de ulei şi purtate cu dragoste, aproape în felul în care-şi poartă un tată primul fiu nou-născut.

Garry aruncă un gând fugar la revolverul de serviciu pe care-l lăsase în Fiat, dar abandonă rapid ideea atât de riscantă.

— Nu ne faceţi rău, îi imploră el, apropiindu-se şi mai tare de Anna şi cu o senzaţie de şoc total, Garry se văzu abandonat, căci Anna se avântă la atac.

Răsucind creanga aprinsă ca un topor de viking, Anna se năpusti direct spre şeful imens şi negru.

— Înapoi, porcule! răgi ea în flamandă. Pleacă de-aici, fiu de căţea din iad!

Luată prin surprindere, banda de tâlhari se risipi care încotro, într-o hărmălaie de nedescris, încercând să se ferească de creanga fumegândă care le şuiera pe la capete.

— Cum îndrăzniţi, stârpituri împuţite şi corcite de târfe bolnave...

Tremurând în continuare de şoc, Garry se holbă înlemnit la ea, sfâşiat între groază şi admiraţie pentru această nouă dovadă a talentelor iubitei lui. Mai auzise el înjurături grozave şi altă dată – de exemplu un sergent major absolut legendar în timpul rebeliunii zuluse; veneau soldaţi de la mile întregi ca să-l audă cum zbiera la instrucţia de paradă. Ei bine, omul acela era preot de

şcoală de duminică în comparaţie cu Anna. Garry era convins că ar putea vinde bilete pentru spectacolul oferit de Anna. Elocvenţa ei nu era depăşită decât de dexteritatea cu care învârtea creanga aprinsă.

Îi trăsni unui hotentot o lovitură zguduitoare între umeri, azvârlindu-l într-un tufiş cu spini, cu haina fumegând de la tăciunii aprinşi, zbierând ca un porc înjunghiat. Alţi doi, nedorind să înfrunte mânia Annei, săriră pe malul râului şi dispărură cu zgomot şi stropi în apele galbene. Aşa că negrul ovambo, şeful trupei, rămase să înfrunte singur atacul frontal al Annei. Se dovedi agil şi rapid, mai ales având în vedere cât de înalt era, şi evită loviturile frenetice cu creanga aprinsă, reuşind să se adăpostească în spatele celui mai apropiat copac. Ager ca un dansator, săltând într-o parte şi-n alta, menţinu încontinuu trunchiul copacului între el şi Anna, până când aceasta se opri în cele din urmă, gâfâind, roşie la faţă.

— Hai de-acolo, scârnăvie cu burtă galbenă şi faţă neagră de babuin castrat, zise ea cu răsuflarea aproape tăiată. Garry observă copleşit de admiraţie şi teamă cum reuşise să ticsească metafora cu nuanţe. Hai aici să te-omor!

Negrul refuză oferta cu prudenţă, îndepărtându-se şi mai tare de ea.

— Nu! Nu! N-am venit să ne luptăm cu voi, am venit să vă ducem... îi răspunse el în afrikaans. Anna lăsă încet creanga în jos.

— Tu ai scris scrisoarea? Negrul ovambo clătină din cap. Am venit să vă duc la omul care-a scris-o.

Le porunci la doi dintre oamenii săi să rămână pe loc să păzească Fiatul, apoi îi conduse pe Garry şi pe Anna de-a lungul canionului. Din loc în loc existau întinderi de teren uşor de traversat pe malul râului, dar erau şi trecători înguste prin care râul mugea tumultuos şi se zvârcolea în

vârtejuri, iar cărarea era abruptă şi atât de îngustă încât doar un singur om putea trece odată.

Toată zona era împânzită de gherile ascunse. Garry nu vedea decât ici şi colo vârfurile capetelor şi licărirea metalică a ţevilor de puşcă printre stânci, dar îşi dădu seama cât de inteligent fusese ales acest loc pentru întâlnire. Nimeni nu putea să-i urmărească nedetectaţi şi o armată întreagă nu ar fi fost în stare să-i salveze. Erau complet vulnerabili, întru totul la mila acestor oameni duri şi brutali. Garry simţi fiori reci pe spinare, deşi canionul era ca un cuptor încins.

— Avem nevoie de un noroc chior să scăpăm cu viaţă de-aici, îşi spuse el încet. Mă doare piciorul, zise el apoi cu voce tare. Nu putem să oprim să ne odihnim? Dar nimeni nu se uită măcar la el, aşa că trebui să înainteze împleticit ca să ţină pasul cu Anna pe cât era în stare.

Dintr-odată, mult după ce Garry intrase într-o posomoreală resemnată, călăuza ovambo înconjură un monolit de gresie galbenă şi intră într-o tabără temporară adăpostită sub o ieşitură din stânca peretelui canionului. Chiar şi doborât de oboseală şi nefericire, Garry observă că deasupra taberei se găsea o cărare abruptă ce urca pe stâncă, o rută de scăpare în cazul unui atac surpriză.

S-au gândit la totul. Atinse braţul Annei şi-i arătă cărarea, dar toată atenţia ei se îndreptase asupra omului care se desprinsese cu pas vioi din întunecimile unei peşteri.

Era tânăr, jumătate din vârsta lui Garry, dar în primele câteva secunde ale întâlnirii, reuşi să-l facă pe Garry să se simtă inferior şi prost. Nici măcar nu trebui să spună ceva. Pur şi simplu se opri în plină lumină, înalt şi elegant, şi se uită fix la el cu nemişcarea unei feline, amintindu-i lui Garry tot ceea ce el însuşi nu era.

Avea părul auriu care-i atârna până la umerii goi, cu

şuviţe albe decolorate de soare, dar lucios şi bogat ca mătasea, într-un contrast surprinzător cu faţa extrem de bronzată. Aceste trăsături fuseseră probabil, pe vremuri, frumoase şi delicate, dar furnalul vieţii arsese cu flăcările lui toată dulceaţa chipului, care păstra acum urmele încercărilor prin care trecuse ca o bucată de fier forjat.

Era înalt, dar nu slăbănog sau lat în umeri, ci zvelt, cu muşchi tari şi supli. Nu purta decât pantaloni de călărie şi cizme, iar părul de pe piept îi sclipea ca sârma fină de cupru. La gât avea atârnat un medalion de aur pe un lănţişor de aur, ceea ce un gentleman englez nu ar purta niciodată. Garry încercă să-l dispreţuiască pentru asta, dar era extrem de dificil, ţintuit cum era de privirea fixă şi stabilă a străinului.

— Domnul colonel Courtney? întrebă el, şi Garry rămase din nou complet şocat. Deşi cu un accent foarte puternic, era vocea unui om cultivat şi educat, şi când zâmbi buzele îşi pierdură linia dură şi severă. Vă rog să nu vă alarmaţi. *Sunteţi* într-adevăr domnul colonel Courtney, nu?

— Da. Garry avu nevoie de un mare efort de voinţă să vorbească. Eu sunt colonelul Courtney – dumneata eşti cel care mi-a scris scrisoarea?

Scoase afişul din buzunarul de la piept şi încercă să-l desfacă, dar mâinile îi tremurau atât de tare încât hârtia flutură şi se rupse între degetele lui. Zâmbetul bărbatului îl ironiză cu blândeţe şi gazda lor dădu din cap.

— Da, eu v-am chemat aici.

— Ştiţi unde poate fi găsită fata dispărută? întrebă Anna, apropiindu-se mai tare de el, plină de nerăbdare.

— Poate, zise el ridicând din umeri.

— Aţi văzut-o? insistă Anna.

— Să începem cu începutul.

— Vrei bani... zise Garry cu o voce inutil de tare. Ei

bine, nu am adus nici măcar o liră cu mine. Te asigur. Dacă aveai intenţia să ne jefuieşti, să ştii că nu am nimic de valoare la mine.

— Oh, domnule colonel, îi zâmbi bărbatul auriu, şi era un zâmbet atât de fermecător, de neaşteptat de exuberant şi copilăros, încât Garry simţi atitudinea ţeapănă şi ostilă a Annei topindu-se la lumina lui. Mie-mi miroase a cu totul altceva. Adulmecă aerul teatral. Aveţi ceva de o valoare imensă – havana! zise el şi adulmecă din nou. Nu e nicio îndoială, havana! Domnule colonel, trebuie să vă avertizez că aş ucide pentru o havană.

Garry făcu imediat un pas involuntar înapoi, şi abia după aceea îşi dădu seama că fusese o glumă. Reuşi să schiţeze un zâmbet anemic şi se căută în buzunarul de la piept unde-şi ţinea cutia de trabucuri.

Bărbatul cu părul de aur inspectă trabucul lung şi negru.

— „Romeo y Julieta”! murmură el cu respect şi apoi îl adulmecă fermecat. O boare de paradis. Muşcă unul din capete şi aprinse un chibrit de talpa cizmei. Mirosi din nou trabucul, apoi îi aprinse capătul, inhală adânc şi îşi închise ochii părând a fi în extaz. Când şi-i deschise din nou, se înclină uşor către Anna. Iertaţi-mă, doamnă, dar a trecut multă vreme, mai mult de doi ani, de când am savurat ultima dată un trabuc de calitate.

— Bine, zise Garry simţindu-se mai îmbărbătat. Îmi ştii numele şi-mi fumezi trabucul – cel puţin ai putea să te prezinţi.

— Oh, iertaţi-mă. Se îndreptă de spate şi-şi lovi călcâiele în stil teutonic. Mă numesc Lothar De La Rey, la dispoziţia dumneavoastră.

— Oh, Dumnezeule sfânt! Tot curajul proaspăt regăsit al lui Garry dispăru ca şi cum n-ar fi fost nicicând. Ştiu totul despre dumneata. S-a pus un preţ pe capul

dumitale – o să te spânzure când te prind. Eşti un criminal căutat şi un infractor notoriu, domnule.

— Dragul meu colonel, prefer să mă consider un soldat şi un patriot.

— Soldaţii nu continuă să lupte şi să distrugă proprietăţi după o predare oficială. Colonelul Franke a capitulat acum mai bine de patru ani...

— Eu n-am recunoscut dreptul colonelului Franke să se predea, interveni Lothar cu dispreţ. Eu am fost soldat în slujba Kaiserului şi a Germaniei Imperiale.

— Chiar şi Germania s-a predat acum trei luni.

— Da, încuviinţă Lothar. Şi n-am mai înfăptuit niciun act de război de atunci.

— Dar eşti încă pe teren, îi atrase Garry atenţia indignat. Eşti încă înarmat şi...

— Nu m-am dus să mă predau pentru motivul extrem de întemeiat pe care l-ai exprimat chiar dumneata atât de succint mai înainte: dacă aş face aşa ceva, oamenii dumitale mă vor spânzura.

Părând să-şi dea seama abia sub privirea scrutătoare a lui Garry că era gol de la brâu în sus, Lothar îşi luă tunica. Era proaspăt spălată, agăţată într-un tufiş lângă intrarea în peşteră. Şi-o luă pe el şi nasturii de alamă sclipiră în soare. Garry îşi îngustă ochii.

— La naiba, domnule, insolenţa dumitale e insuportabilă. Aceea e o tunică militară britanică – porţi o uniformă de-a noastră. Chiar şi atât, şi-ar fi de-ajuns să fii împuşcat pe loc!

— Ai prefera să umblu în pielea goală, domnule colonel? Trebuie să fie evident chiar şi pentru dumneata că avem o situaţie foarte modestă pe moment. Nu-mi face nicio plăcere să port o tunică britanică. Din nefericire însă, n-am de ales.

— Insulţi uniforma în care a murit fiul meu!

— Nu-mi face nicio plăcere să aud de moartea fiului dumitale, tot aşa cum nu-mi face plăcere să port zdrenţele astea.

— La naiba, omule, ai o neruşinare care... Garry se pregătea să livreze un discurs devastator, dar Anna îl întrerupse nerăbdătoare.

— *Mijnheer* De La Rey, mi-aţi văzut fetiţa? Garry se potoli văzându-l pe Lothar întorcându-se spre ea cu trăsăturile schimbate într-o privire ciudat de compătimitoare.

— Am văzut o fată – da, am văzut o tânără în deşert, dar nu ştiu dacă ea e cea pe care-o căutaţi.

— Ai putea să ne conduci la ea? întrebă Garry, şi Lothar îi aruncă o privire, cu expresia din nou înăspritã.

— Aş încerca s-o găsesc din nou în anumite condiţii.

— Bani, zise Garry sec.

— De ce sunt oare oamenii bogaţi atât de obsedaţi de banii lor? zise Lothar inhalând fumul parfumat al trabucului, şi lăsându-l să-i curgă peste limbă. Da, domnule colonel, voi avea nevoie de nişte bani, zise el, încuviinţând. Dar nu 5.000 de lire sterline. Am nevoie de 1.000 ca să echipez o expediţie ca să intru în întinderea deşertică unde am văzut-o prima dată. Vom avea nevoie de cai buni – ai noştri sunt aproape cu totul epuizaţi – şi căruţe să cărăm apă, şi va trebui să-mi plătesc oamenii. O mie de lire sterline vor acoperi aceste cheltuieli.

— Şi ce altceva? întrebă Garry. Trebuie să mai existe un preţ.

— Da, înclină Lothar din cap. Mai este un preţ. M-am săturat să trăiesc în umbra spânzurătorii.

— Vrei o graţiere pentru crimele dumitale! se holbă Garry, nevenindu-i să creadă. Ce te face să crezi că am eu asemenea putere?

— Dumneata eşti un om foarte puternic, domnule

colonel. Prieten personal atât cu Smuts, cât şi cu Botha, fratele dumitale e general, ministru de cabinet în guvernul Botha...

— Nu mă voi opune cursului justiţiei.

— Am luptat într-un război onorabil, domnule colonel. Am luptat până la sfârşitul cel mai amarnic, exact aşa cum au luptat în războiul lor şi prietenii dumitale Smuts şi Botha. Nu sunt un criminal, nu sunt un infractor. Mi-am pierdut tatăl, mama, soţia şi fiul – am plătit preţul înfrângerii cu cea mai grea monedă. Acum vreau să am dreptul să trăiesc viaţa unui om obişnuit – şi dumneata o vrei pe fata asta.

— Nu pot accepta aşa un târg. Dumneata eşti duşmanul, zise Garry pe un ton lăudăros.

— Dacă găsiţi fata, veţi fi un om liber, zise Anna încet. Colonelul Courtney va aranja asta. Vă dau cuvântul meu că aşa va fi.

Lothar îi aruncă o privire, apoi se uită din nou la Garry, şi zâmbi din nou, ghicind care era adevărata autoritate dintre cei doi.

— Ei, bine, domnule colonel, ne-am înţeles?

— De unde ştiu eu cine e fata asta? De unde ştiu eu că e nora mea? se eschivă Garry stânjenit. Eşti de acord să facem un test?

Lothar ridică din umeri.

— Cum doreşti. Garry se întoarse spre Anna.

— Arată-i, zise el. Lasă-l să aleagă.

Garry şi Anna puseseră la cale acest test ca să-i împiedice pe nenumăraţii escroci şi profitori atraşi de afişele cu recompensa. Anna deschise încuietoarea genţii voluminoase de voiaj pe care o purta pe curea pe umăr şi scoase un plic gros. Înăuntru erau un teanc de fotografii de mărimea unei cărţi poştale şi i le înmână lui Lothar.

Acesta studie prima fotografie. Era un portret de

studio al unei tinere, o fată drăguţă cu rochie de catifea şi pălărie cu pene, cu părul negru în bucle lungi până la umeri. Lothar clătină din cap şi aşează fotografia pe fundul teancului. Răsfoi rapid şi prin restul fotografiilor, toate cu fete tinere, şi apoi îi dădu Annei teancul înapoi.

— Nu, zise el. Îmi pare rău că v-am pus pe drumuri aşa de departe pentru nimic. Niciuna din astea nu e fata pe care-am văzut-o eu. Se răsuci spre negrul ovambo înalt. Foarte bine, Hendrick, du-i înapoi.

— Aşteptaţi, *Mijnheer.* Anna puse teancul de fotografii în geantă şi luă alt teanc mai mic. Mai avem câteva.

— Sunteţi prudenţi, zâmbi Lothar apreciativ.

— Foarte mulţi au încercat să ne păcălească – 5.000 de lire sterline e o sumă foarte mare, îi zise Garry, dar Lothar nici nu-şi ridică privirile de pe fotografii.

Întoarse două din cartoanele lucioase şi se opri la al treilea.

— Asta e.

Centaine de Thiry, în rochia albă din ziua primei împărtăşanii, zâmbea sfioasă.

— E mai mare acum şi are părul – Lothar făcu un gest care descrise un tufiş des şi încâlcit. Dar ochii ăştia... Da, ea e.

Nici Garry, nici Anna nu-şi găsiră cuvintele. De un an şi jumătate aşteptau acest moment, dar acum, că se întâmplase, nu le venea să creadă cu adevărat.

— Trebuie să stau jos! zise Anna cu glas pierit şi Garry o ajută să se aşeze pe buşteanul din faţa intrării în peşteră. În timp ce el se ocupa de ea, Lothar îşi scoase medalionul de aur de sub cămaşă şi deschise capacul. Scoase şuviţa de păr negru şi i-o oferi Annei. Femeia i-o luă din mâini aproape cu teamă şi apoi, cu un gest protector, dar violent, şi-o lipi de buze. Închise ochii şi din

colţul pleoapelor încleştate se strecurară două lacrimi mari, care i se scurseră încet pe obrajii roşii.

— Nu e decât un ghemotoc de păr. Ar putea fi părul oricui. Cum poţi să ştii? întrebă Garry stânjenit.

— Oh, bărbat prostuţ, şopti Anna răguşită. I-am pieptănat părul o mie de nopţi. Crezi că nu i l-aş cunoaşte iar – oriunde?

— De cât timp aveţi nevoie? îl întrebă iar Garry, şi Lothar se încruntă iritat.

— Pentru numele lui Dumnezeu, de câte ori trebuie să mai spun că nu ştiu?

Stăteau toţi trei în jurul focului la intrarea peşterii. Vorbeau de ore întregi, şi stelele se vedeau deja de-a lungul fâşiei înguste de cer încadrată de pereţii canionului.

— Am explicat deja unde am văzut fata şi situaţia în care eram. Nu înţelegeţi, chiar trebuie să mai explic odată?

Anna ridică o mână în aer să-l potolească.

— Suntem foarte nerăbdători. Punem întrebări prosteşti. Iertaţi-ne.

— Foarte bine. Lothar îşi aprinse din nou chiştocul trabucului cu o crenguţă, din foc. Fata era prizoniera unor *san* sălbatici. Boşimanii sunt şireţi şi cruzi ca animalele. Ştiau că-i urmărim şi m-au făcut să le pierd urma cu uşurinţă. Şi ar putea face acelaşi lucru din nou, dacă le găsesc iar urma. Zona pe care trebuie s-o cercetez e enormă, aproape de mărimea Belgiei. A trecut mai mult de un an de când am văzut fata, poate a murit de vreo boală sau atacată de animale sălbatice – ori chiar de maimuţele alea mici şi galbene.

— Nu cumva să spuneţi aşa ceva, *Mijnheer,* îl imploră Anna şi Lothar îşi aruncă exasperat în aer amândouă mâinile.

— Nu ştiu, zise el rar. Câteva luni, un an? De unde să

ştiu cât de mult o să-mi trebuiască?

— Ar trebui să venim şi noi cu dumneata, bombăni Garry. Ar trebui să putem măcar să luăm parte la cercetare, cel puţin să ne spui în ce parte a teritoriului ai văzut-o.

— Colonele, n-ai avut încredere în mine. Foarte bine. Acum eu n-am încredere în dumneata. Imediat ce fata ajunge în mâinile voastre, utilitatea mea s-a isprăvit. Lothar îşi luă chiştocul trabucului dintre buze şi-l examină trist. Nu mai avea din ce să tragă, aşa că-l aruncă în foc cu regret. Nu, colonele, când o găsesc, facem un schimb formal – amnistia pentru mine, fata pentru dumneata.

— Acceptăm, *Mijnheer.* Anna atinse cotul lui Garry. Vom trimite suma necesară cât de curând posibil. Când Centaine e cu dumneavoastră în siguranţă, ne vei trimite numele armăsarului ei alb. Numai ea poate să vă spună asta, şi în felul ăsta vom şti că nu ne înşelaţi. Vom avea graţierea semnată şi pregătită.

Lothar îşi întinse mâna peste foc.

— Domnule colonel, de acord?

Garry ezită o clipă, dar Anna îl înghionti atât de tare în coaste încât gemu şi se întinse să apuce mâna lui Lothar.

— De acord.

— O ultimă favoare, *Mijnheer* De La Rey. Voi pregăti un pachet pentru Centaine. Va avea nevoie de haine bune, lucruri femeieşti. O să vi-l trimit odată cu banii. O să i-l daţi când o găsiţi? întrebă Anna.

— Dacă o găsesc, încuviinţă Lothar.

— Când o găsiţi, îi zise Anna cu fermitate.

Lothar avu nevoie de aproape cinci săptămâni să facă pregătirile de drum şi apoi să meargă până la ochiul îndepărtat de apă de sub râul Cunene unde văzuse urma

vânatului lui.

Mai era şi acum apă în depresiune – era uluitor cum aceste bazine puţin adânci, fără nicio umbră, reţineau apa chiar şi în condiţiile de extremă căldură ale deşertului şi Lothar se întrebă, nu pentru prima oară, dacă nu cumva exista o scurgere subterană de la râurile din nord care le alimenta atât de mult timp. În orice caz, faptul că mai era încă apă la suprafaţă era o prevestire bună că vor reuşi să pătrundă şi mai adânc la răsărit, direcţia spre care dispăruse urma de atunci.

În timp ce oamenii lui reumpleau butoaiele cu apă, Lothar se plimbă în jurul depresiunii circulare – în mod miraculos, amprenta piciorului fetei era încă păstrată în lut, exact aşa cum o văzuse ultima dată.

Îngenunche lângă ea şi trasă cu degetul amprenta piciorului mic şi graţios. Urma fusese arsă de soare şi devenise tare ca o cărămidă. Deşi în jur noroiul era tropăit de bivoli, elefanţi şi rinoceri, această urmă rămăsese pe loc.

E un semn prevestitor, îşi zise el şi apoi râse cu cinism. Niciodată n-am crezut în semne prevestitoare – ce m-a apucat să cred acum? Totuşi starea de spirit îi rămase optimistă şi exuberantă până seara, când îşi adună oamenii în jurul focului de tabără.

În afara servitorilor şi a căruţaşilor, avea patru oameni călare, cu puşti, care să-l ajute la căutarea efectivă. Toţi patru erau cu el încă din vremea rebeliunii. Luptau şi vărsau sânge împreună, al lor şi a altora, beau împreună sticla furată de rachiu de Cape, împărţeau pătura de lână în nopţile îngheţate din deşert sau ultimele rămăşiţe de tutun, şi-i iubea puţin, deşi nu avea deloc încredere în ei.

Erau „Swart Hendrick” – „Henry cel Negru”, înaltul ovambo de un negru albăstrui şi „Klein Boy” – „Băiatul

Mic”, fiul din flori al unei femei herero. Apoi mai era „Vark Jan” sau „John Porcul”, un khoisan gălbui şi scofâlcit. Avea sânge amestecat de nama şi bergdama şi chiar şi de san adevărat, căci bunica lui fusese o sclavă boşimană, capturată în copilărie într-unul din marile raiduri din secolul trecut, când burii atacaseră şi încercaseră să extermine cu totul poporul *san.* Mai era, de asemenea, „Vuil Lippe”, hotentotul hondelswart cu buze ca ficatul proaspăt tăiat şi un vocabular care-i dăduse numele de „Buze Murdare”.

„Haita mea de vânătoare”, zâmbi Lothar, privindu-i pe jumătate cu afecţiune, pe jumătate cu repulsie. Termenul „nelegiuit” li se potrivea întru totul, erau dincolo de orice legi ale triburilor sau tradiţiilor. Le studie chipurile în lumina focului. Ca nişte lupi numai pe jumătate domesticiţi, s-ar întoarce împotriva mea şi m-ar sfâşia în bucăţi la primul semn de slăbiciune, se gândi el.

— Hei, pui de hiene ce sunteţi, ascultaţi aici la mine. Îi căutăm pe *san,* ucigaşii mici şi galbeni. Le văzu ochii sclipind. Căutăm fata albă pe care-o ţin prizonieră şi cel care găseşte primul urma are de la mine o sută de lire în aur. Uite cum o să facem...

Lothar netezi nisipul între picioarele lui şi trasă planul cu un beţişor.

— Căruţele acoperite o să urmeze şirul ochiurilor de apă, aici şi aici, şi noi ne împrăştiem în evantai pe-aici şi pe-aici. Toţi împreună putem acoperi aşa optzeci de kilometri de teritoriu.

Merseră deci spre răsărit, după plan, şi în primele zece zile dădură peste urma unui mic grup de *san* sălbatici. Lothar îşi chemă oamenii care călăreau în faţă şi urmară toţi dâra de paşi micuţi, ca de copii.

Mergeau cu prudenţă extremă, spionând cu grijă terenul dinainte prin luneta lui Lothar şi evitând toate

locurile unde se putea organiza uşor o ambuscadă. Ideea vârfurilor otrăvite de săgeţi înfigându-i-se în carne îl făcea pe Lothar să se înfioare de „fiecare dată când se gândea la asta. Uneltele meseriei lui erau gloanţele şi baionetele, dar otrăvurile oribile făcute de pigmeii ăştia mărunţi îl făceau să se cutremure de groază şi ura pentru ei îi creştea cu fiecare milă parcursă prin teritoriul fierbinte şi neprimitor.

Lothar află, citind semnele, că grupul de san pe care-i urmăreau avea opt membri: doi bărbaţi adulţi şi două femei, probabil soţiile lor. Mai erau şi patru copii mici, doi încă sugari şi doi suficient de mari să meargă în picioare.

— Copiii o să-i încetinească, se bucură cu răutate Vark Jan. N-o să poată menţine viteza asta.

— Vreau măcar unul în viaţă, îi avertiză Lothar. Vreau să aflu despre fată.

Bunica sclavă a lui Vark Jan îl învăţase destul din limba *san* ca să poată să interogheze un prizonier, aşa că el zâmbi satisfăcut.

— Prinde numai unul şi-l fac eu să vorbească, n-avea teamă.

Grupul de *san* vâna şi culegea diverse plante, aşa că banda lui Lothar îi ajunse din urmă destul de rapid. Nu erau decât la aproximativ o oră în urma lor când boşimanii le simţiră prezenţa.

Lothar găsi locul unde cei câţiva *san* îşi dăduseră seama că sunt urmăriţi, locul unde urma părea să dispară brusc.

— Ascund urma, mârâi el nervos. Treceţi la pământ şi căutaţi, le porunci el.

— Îşi poartă copiii pe sus, zise Vark Jan chircit la pământ ca să vadă mai bine. Ţâncii sunt prea mici ca să-şi acopere singuri urma. Femeile îi poartă în braţe, dar o să obosească repede din cauza greutăţii.

Deşi urma părea să fi dispărut şi pământul dinainte

părea nemarcat chiar şi pentru ochii experimentaţi ai lui Lothar, până şi oamenii *san* tot lăsau ceva semne, iar Vark Jan şi Swart Hendrick puteau să le urmărească. Mergeau în ritm mai lent, căci trebuiau să descalece să fie mai aproape de pământ, dar tot îi puteau urmări şi, patru ore mai târziu, Swart Hendrick dădu din cap încântat.

— Femeile obosesc rapid. Acuma lasă semne mai bune şi se mişcă mai încet. Deja ne apropiem.

Femeile *san,* chinuindu-se sub povara copiilor, se uitară înapoi şi se văitară încet. Caii ce-i urmăreau se vedeau clar peste câmpie, măriţi de miraj, încât păreau imenşi ca nişte monştri, dar chiar şi văzându-şi urmăritorii, tot nu erau în stare să aibă o viteză mai bună.

— Deci va trebui să fac pe fluierarul, zise cel mai bătrân dintre vânătorii *san.* Se referea la felul în care fluierarul se preface rănit ca să conducă prădătorul departe de cuib. Dacă pot să-i fac să mă urmărească pe mine, poate c-o să reuşesc să le ard caii de sete, zise el către ceilalţi membri ai clanului său. Şi când ajungeţi la următorul ochi de apă, după ce beţi şi vă umpleţi ouăle de apă... îi întinse soţiei sale cornul sigilat de antilopă şi nu trebui să spună oribilele cuvinte. Otrăvirea unui ochi de apă era o faptă atât de disperată, încât niciunul din ei nu voia să vorbească despre asta. Dacă reuşiţi să omorâţi caii, veţi fi în siguranţă, le spuse vânătorul. O să încerc să vă las destul timp.

Bătrânul vânător *san* trecu repede pe la fiecare copil şi-i atinse pleoapele şi buzele în semn de binecuvântare şi adio, în timp ce adulţii îl priviră solemn. Când veni la soţia lui, femeia care-i născuse doi fii, aceasta scoase un vaiet scurt şi ascuţit. Bărbatul o mustră cu o privire care-i spuse clar: nu-ţi arăta frica în faţa copiilor.

Începu să-şi dea jos de pe el hainele şi săculeţul de piele şi-i şopti tânărului bărbat din grup, tovarăşul lui într-o

mie de vânători.

— Fii un tată pentru fiii mei. Îi dădu săculeţul lui şi făcu un pas înapoi. Acuma plecaţi!

Bătrânul îşi privi clanul îndepărtându-se în viteză şi îşi încordă mai bine arcul, desfăcând apoi cu grijă fâşiile de piele care protejau vârfurile de săgeţi. Familia lui dispăruse deja de pe suprafaţa câmpiei şi bătrânul le întoarse spatele şi porni în întâmpinarea urmăritorilor lui.

Lothar era tulburat din cauza ritmului atât de lent de înaintare. Deşi ştia că prada era la doar o oră distanţă, pierduseră din nou urma şi trebuiau acum să stea pe loc până o găseau iar. Erau în teren deschis, o câmpie plată care se întindea în depărtare cât vedeai cu ochii, unindu-se la un moment dat cu cerul. Câmpul era presărat din loc în loc cu tufişuri mărunte şi întunecate, şi mirajul le făcea să danseze şi să se vânzolească în câmpul lunetei. Era imposibil să desluşeşti o siluetă omenească între ele, de la o milă distanţă.

Caii erau aproape sfârşiţi de oboseală şi de caniculă, va trebui să-i adape cât de curând. În maximum o oră va fi nevoit să oprească urmărirea şi să se întoarcă la căruţa cu apă. Îşi ridică iar luneta, dar un urlet sălbatic îl făcu să tresară şi să arunce o privire peste umăr. Swart Hendrick arăta ceva la stânga. Omul de pe flancul stâng, „Vuil Lippe”, bondelswartul, încerca să-şi controleze calul. Acesta se ridicase pe picioarele din spate, târându-l după el într-un nor de praf înecăcios.

Lothar auzise că unii cai reacţionau la mirosul fierbinte al unui boşiman sălbatic ca la mirosul de leu, dar nu-i venise niciodată să creadă aşa ceva. Vuil Lippe era complet neajutorat, avea amândouă mâinile pe frâie, puşca în desagii şeii şi Lothar văzu cum era târât peste un tufiş şi trântit în praf.

Apoi, parcă printr-un miracol, o nouă siluetă

omenească păru să se ridice din pământ. Figura micuţă stătea la doar douăzeci de paşi dincolo de călăreţul prăbuşit, ca un spiriduş în pielea goală. Oricât de incredibil părea, fusese evident ascuns după un tufiş care, în mod normal, nu ar fi putut ascunde nici măcar un iepure.

Lothar privi oripilat şi incapabil să intervină cum omuleţul îşi ridică arcul şi trage. Văzu zborul săgeţii, ca un fir de praf în lumina soarelui, şi boşimanul gol se răsuci fulgerător şi o luă la goană în direcţia opusă.

Toţi oamenii lui Lothar urlau şi se chinuiau să încalece, dar caii păreau toţi bolnavi de groază aşa că se roteau şi se cabrau nestăpâniţi. Lothar reuşi primul să încalece. Nu atinse frâiele deloc, îşi puse o mână pe greabănul calului şi sări în şa, îi întoarse capul şi porni în galop.

Boşimanul dispărea deja între tufişurile scunde învăluite în miraje, gonind într-un mers legănat care-l făcea să avanseze într-un ritm incredibil. Bărbatul nimerit de săgeată îşi lăsase calul să fugă şi se ridicase în picioare. Stătea cu picioarele depărtate pentru echilibru, dar se legăna uşor dintr-o parte în alta.

— Eşti bine? strigă Lothar când ajunse lângă el, şi atunci văzu săgeata.

Se bălăngănea până la pieptul lui Vuil Lippe, dar vârful era înfipt în obraz. Se holbă la Lothar cu o expresie uluită şi Lothar sări din şa şi-l prinse de umeri.

— Sunt un om mort, zise Lippe încet, cu mâinile atârnându-i moi şi Lothar apucă săgeata şi încercă s-o tragă afară. Carnea obrazului se trase în afară după săgeată şi omul urlă şi se împletici pe picioare. Strângând din dinţi, Lothar smuci din nou de săgeată, dar de data aceasta trestia fragilă se frânse, lăsând vârful de os înfipt în carnea bărbatului, care începu să se zvârcolească.

Lothar îşi vârî mâna în claia de păr negru şi unsuros

şi-i răsuci capul ca să-i examineze rana.

— Stai naibii nemişcat. O parte foarte scurtă din os ieşea în afară din rană. Era acoperită de o pastă neagră ca de cauciuc. *Euphorbia latex,* zise Lothar, care mai văzuse arme *san;* tatăl său deţinuse pe vremuri o colecţie importantă de artefacte tribale. Lothar recunoscu otrava – sucul distilat din rădăcinile unei varietăţi extrem de rare de *euphorbia.* Sub ochii lui, otrava se răspândea pe sub piele, decolorând-o într-un vineţiu albăstrui-închis, înflorind ca nişte cristale de permanganat de potasiu în apă, urmând direcţia vaselor superficiale de sânge în care era absorbită.

— Cât timp? Ochii torturaţi se fixaseră într-ai lui Lothar, implorându-l să-i ofere o consolare.

Latexul părea proaspăt distilat, deci nu i se disipase deloc Virulenţa, dar Vuil Lippe era înalt, puternic şi sănătos, deci corpul lui se va lupta cu otrava. Ceea ce va dura mult timp, câteva ore de coşmar ce vor părea lungi cât o eternitate.

— Nu poţi s-o tai afară? îl rugă Lippe.

— A intrat adânc, o să sângerezi de moarte.

— Arde-o!

— Ai muri de durere.

Lothar îl ajută să se aşeze la pământ, tocmai când sosiră Hendrick şi ceilalţi.

— Doi oameni să stea să aibă grijă de el, porunci Lothar. Hendrick, tu şi cu mine mergem după târâtura mică şi galbenă.

Îşi forţară caii obosiţi şi-n mai puţin de douăzeci de minute văzură boşimanul alergând. Părea să se dizolve şi să danseze în mirajul caniculei şi Lothar se simţi copleşit de o turbare întunecată, genul de ură pe care o poţi simţi doar pentru ceva de care te temi în adâncurile cele mai secrete ale sufletului.

— Du-te la dreapta! îi făcu Lothar semn lui Hendrik. Trimite-l încoace dacă schimbă direcţia. Îşi îndemnară caii în viteză în urmărirea siluetei care se îndepărta rapid.

„O să-ţi ofer o moarte mai ceva decât orice ai făcut tu vreodată”, îi promise el neîndurător şi desfăcu pielea împăturită de pe şa.

Pielea de oaie pe care-o folosea ca saltea îl va proteja ca un scut de săgeţile fragile cu vârf de os. Şi-o înfăşură în jurul trunchiului şi peste gură şi nas. Îşi trase pălăria cu borul larg foarte jos, lăsând doar o mică despicătură pentru ochi.

Boşimanul alerga la două sute de metri înainte. Era gol, neavând la el decât arcul dintr-o mână şi haloul de săgeţi micuţe legate în fâşia de piele din jurul capului. Corpul chihlimbariu îi strălucea de transpiraţie, părând aproape translucid în lumina soarelui. Alerga agil ca o gazelă, cu picioarele mici şi zvelte abia atingând pământul.

Se auzi un trosnet ascuţit şi glonţul de Mauser ridică un vârtej de praf palid la mică distanţă de boşimanul ce alerga, ca jetul unei balene; boşimanul tresări sălbatic şi, în mod absolut incredibil, îşi mări viteza de alergare, depărtându-se de cei doi călăreţi în galop. Lothar aruncă o privire către Hendrick; acesta călărea fără să ţină frâul, folosindu-şi amândouă mâinile să încarce puşca.

— Nu trage! strigă Lothar furios. Îl vreau viu! Şi Hendrick coborî Mauserul.

Boşimanul îşi menţinu aceeaşi viteză incredibilă aproape încă doi kilometri, dar treptat încetini. Începură din nou să-l ajungă din urmă.

Lothar văzu că picioarele boşimanului începeau să tremure sub el şi gambele i se scuturau de epuizare, însă calul lui Lothar era aproape complet terminat. Făcea spume abundente care îi stropeau cizmele, dar Lothar îl

mâna mereu înainte.

La patruzeci de metri distanţă, boşimanul epuizat se răsuci să-l înfrunte şi se postă pe cele două picioare răşchirate, respirând vizibil, cu pieptul ca nişte foale, cu sudoarea scurgându-i-se de pe barba mică în formă de spadă. Privindu-l cu ochi sălbatici, aprigi şi sfidători, îşi fixă o săgeată în arc.

— Dă-i drumul, monstrule! urlă Lothar, ca să atragă ţinta boşimanului de la cal asupra sa, şi păcăleala-i reuşi.

Boşimanul ridică arcul, trase şi dădu drumul săgeţii într-o singură mişcare şi aceasta zbură ca o rază de lumină. Îl lovi pe Lothar la nivelul gâtului, dar lâna groasă a pielii de oaie îi înăbuşi forţa, şi săgeata alunecă, se lovi în trecere de cizma de călărie şi căzu pe pământul uscat.

Boşimanul încercă disperat să fixeze altă săgeată, dar Lothar se aplecă din şa ca un jucător de polo şi îşi balansă puşca lungă într-o lovitură năprasnică. Ţeava de metal a Mauserului se izbi de craniul boşimanului deasupra urechii şi acesta se prăbuşi.

Lothar trase de frâu şi sări din şa, dar Hendrick ajunse înaintea lui, balansându-şi crunt puşca, pregătindu-se să-l lovească şi el cu patul puştii pe boşimanul doborât la pământ. Lothar îl apucă de umăr şi-l împinse cu o asemenea violenţă, că îl făcu să se împiedice şi aproape să cadă.

Viu, ţi-am spus! urlă el cu un glas ca de fiară sălbatică, şi se aruncă în genunchi lângă trupul întins pe jos.

Din urechea boşimanului ieşea un firicel de sânge şi Lothar simţi un junghi de îngrijorare. Îi puse degetul pe artera carotidă de la gât şi oftă uşurat. Ridică arcul micuţ şi-l frânse în mâini, aruncând bucăţile la o parte, îşi scoase apoi cuţitul de vânătoare şi tăie fâşia de piele din jurul frunţii boşimanului şi rupse una câte una vârfurile otrăvite

de săgeată şi, ţinându-le cu deosebită grijă, le aruncă cât de departe putu.

Îl rostogoli apoi pe boşiman pe burtă şi strigă la Hendrick să-i aducă fâşiile de piele din desaga calului. Legă prizonierul fedeleş, surprins să vadă cât îi era de dezvoltată musculatura şi cât de graţioase îi erau mâinile şi picioarele micuţe. Înnodă curelele de piele la încheieturi şi la cot, la genunchi şi la glezne, legând nodurile atât de strâns, încât curelele se înfipseră adânc în pielea chihlimbarie.

Îl apucă apoi cu o singură mână, ca pe o păpuşă, şi-l aruncă de-a curmezişul peste şa. Mişcarea îl trezi pe boşiman, făcându-l să-şi ridice capul şi să deschidă ochii. Aveau culoarea mierii întunecate şi albul ochilor era de un galben fumuriu. Parcă privea ochii unui leopard prins în capcană – atât de feroce, că Lothar făcu involuntar un pas înapoi.

— Animale, zise el, şi Hendrick încuviinţă.

— Mai rău ca animalele, au şiretenia unui om şi nu sunt oameni.

Lothar luă frâul în mâini şi conduse calul epuizat înapoi la locul unde-l lăsaseră pe Vuil Lippe cel rănit.

Ceilalţi îl înfăşuraseră într-o pătură cenuşie de lână şi-l aşezaseră pe o piele de oaie. Era evident că-l aşteptau pe Lothar să aibă grijă de el, dar Lothar nu voia să se implice. Ştia că Vuil Lippe era într-o stare în care nimic din ce ştia el în materie de medicină nu-l mai putea ajuta şi amână momentul, trăgând boşimanul din şa şi aruncându-l pe pământul nisipos. Micul omuleţ se ghemui protector, iar Lothar îşi priponi calul şi se apropie încet de cercul de bărbaţi din jurul siluetei înfăşurate în pătură.

Văzu imediat că otrava acţiona foarte rapid. O parte a feţei i se umflase grotesc, fiind acoperită acum de o reţea oribilă de linii vineţii. Avea un ochi închis din cauza

umflăturii şi pleoapa semăna cu un strugure prea copt, lucios şi negru. Celălalt ochi era larg deschis, dar pupila i se contractase, semănând acum cu un vârf negru de ac. Nu păru să-l recunoască pe Lothar când se aplecă peste el şi probabil nici nu mai vedea. Respira extrem de greu, chinuindu-se cumplit de fiecare dată, căci otrava îi paraliza plămânii.

Lothar îi atinse fruntea; pielea era rece şi jilavă ca de şopârlă. Ştia că Hendrick şi ceilalţi îl urmăreau cu atenţie. Îl văzuseră de multe ori pansând o rană de glonţ, fixând un picior rupt, trăgând un dinte dureros şi plin de puroi, şi multe alte asemenea intervenţii chirurgicale minore. Acum aşteptau să facă ceva pentru muribund, şi speranţele lor şi propria neputinţă îl înfuriară.

Vuil Lippe scoase brusc un ţipăt strangulat şi începu să se scuture ca un epileptic, ochiul deschis se roti în cap, lăsând să se vadă albul ochilor, galben şi împăienjenit de sânge, şi trupul se arcui pe sub pătură.

— Convulsii, zise Lothar. Ca la o muşcătură de mamba. Nu mai e mult de acum.

Muribundul muşcă în sec, scrâşnindu-şi dinţii şi-şi prinse în ei limba umflată. Îşi mestecă limba, sfâşiind-o şi Lothar încercă disperat, şi în zadar, să-i desfacă fălcile; hotentotul începu să înghită sângele care i se scurgea pe gât în plămânii semiparalizaţi, se înecă şi gemu prin fălcile încleştate.

Se arcui din tot trupul într-o nouă convulsie rigidă şi de sub pătură se auzi o explozie bolborositâ, când trupul chinuit se goli involuntar. Duhoarea dulceagă a fecalelor le provocă greaţă în căldura şi aşa înăbuşitoare. Fu o moarte lungă şi urâtă şi când se sfârşi, în cele din urmă, îi lăsă zguduiţi şi mohorâţi pe aceşti bărbaţi atât de duri şi de încercaţi.

Săpară un mormânt nu foarte adânc şi rostogoliră

cadavrul lui Vuil Lippe în el, aşa înfăşurat în pătura pătată. Apoi îl acoperiră în grabă, de parcă voiau să se descotorosească de propria lor ură şi oroare.

Unul dintre ei făcu rapid un mic foc de crenguţe din tufiş şi puse la fiert o gamelă de cafea. Lothar aduse sticla de coniac de Cape pe jumătate plină din desagi. Îşi trecură sticla din mână-n mână, evitând să se uite la boşimanul gol ghemuit pe nisip.

Îşi băură cafeaua în linişte, stând chirciţi în jurul focului şi la un moment dat Vark Jan, hotentotul khoisan care vorbea limba *san,* îşi aruncă zaţul de cafea în foc şi se ridică în picioare.

Se duse *la san* şi-l apucă de încheieturile legate, forţându-i braţele foarte sus la spate şi ridicându-l în aer cu toată greutatea corpului susţinută de braţele răsucite. Îl cără în felul acesta până la foc şi ridică o crenguţă aprinsă. Ţinându-l încă în aer cu o mână, îi atinse penisul descoperit cu vârful arzând al crenguţei. Boşimanul icni şi se zvârcoli sălbatic, iar pe pielea organului genital îi apăru o băşică. Semăna cu un melc moale şi argintiu.

Bărbaţii din jurul focului izbucniră în râs şi în hohotele lor se auzea clar ura şi groaza de moartea dureroasă a tovarăşului lor, setea de răzbunare şi dorinţa sadică de a produce durere şi umilinţă, cea mai groaznică pe care şi-o puteau imagina.

Lothar se simţi zguduit de sunetul acelor hohote de râs, simţi fundaţiile nesigure ale propriei omenii devenind şi mai şubrede, simţi cum aceleaşi pofte animalice se trezeau la viaţă şi în el. Cu un efort suprem de voinţă le trimise înapoi în străfundurile de unde veniseră. Se ridică în picioare. Ştia că nu putea să-i oprească de la ce aveau de gând să facă, exact cum nu poţi să împiedici nişte lei flămânzi de la prada lor proaspătă. N-ar fi reuşit decât să-i întoarcă împotriva lui.

Îşi întoarse privirile de la faţa boşimanului, de la ochii aceia sălbatici şi chinuiţi. Era evident că ştia că urma să moară în curând, dar nu părea să ghicească în ce fel. Lothar se uită în schimb la feţele propriilor oameni şi se simţi scârbit şi murdărit de ceea ce văzu. Aveau trăsăturile distorsionate, ca văzute printr-o bucată de sticlă de proastă calitate, îngroşate şi mânjite de pofte bestiale.

Lothar se gândi că după ce boşimanul va fi călărit de fiecare dintre ei pe rând, siluit ca şi cum ar fi fost o femeie, probabil îşi va întâmpina moartea cu mai multă bucurie.

— Aşadar... zise el încercând să-şi păstreze expresia chipului cât mai neutră, dar vocea îi răsună răguşită de dezgust. Eu mă duc la căruţe acum. Boşimanul e al vostru, dar trebuie să aflu dacă a văzut sau a auzit de fata albă. Trebuie să răspundă la această întrebare. Asta-i tot.

Lothar se duse la cal şi încălecă. Porni la trap spre căruţe fără să se uite înapoi. O singură dată, mult în urma lui, auzi un ţipăt de asemenea revoltă, umilinţă şi agonie încât simţi fiori reci pe tot corpul, dar vântul deşertului, cu gemetele şi vuietele sale, înăbuşi orice alte zgomote.

Oamenii se întoarseră la tabăra de căruţe mult mai târziu, când Lothar era întins sub coviltirul de pânză al căruţei lui personale, citindu-şi volumul atât de drag de Goethe la lumina felinarului – pătată şi ponosită, cartea aceasta îl susţinuse de sute de ori când simţea că nucleul fiinţei sale este atacat de vitregiile vieţii.

Râsul bărbaţilor care descălecară şi-şi deşeuară caii avea o sonoritate joasă şi groasă, satisfăcută, ca a unor oameni venind de la un ospăţ, sătui de mâncare şi băutură din belşug. Swart Hendrick veni la el, legănându-se de parcă băuse vin şi pe partea din faţă a pantalonilor era pătat cu stropi negri de sânge uscat.

— Sanul n-a văzut nicio femeie albă, dar a auzit nişte şoapte în jurul focului când s-a întâlnit cu alţi *san* prin

deşert, ceva ciudat şi de neînţeles; o poveste despre o femeie şi un copil dintr-o ţară ciudată unde soarele nu străluceşte niciodată, care trăieşte cu doi bătrâni din neamul *san.*

Lothar se ridică într-un cot. Îşi aminti de cei doi boşimani pe care-i văzuse cu fata.

Unde? N-a zis unde? întrebă el nerăbdător.

— Este un loc, adânc în Kalahari, sacra pentru toţi boşimanii. Mi-a spus încotro...

— Unde, Hendrick, la naiba! Unde?

— O călătorie lungă, cincisprezece zile de drum după stilul lor.

— Ce fel de loc? Cum o să-l recunoaştem?

— Asta n-a zis, recunoscu Hendrick cu tristeţe. Dorinţa lui de a rămâne în viaţă n-a fost aşa de mare pe cât am crezut noi. A murit înainte să ne spună.

— Mâine ne întoarcem în direcţia aceea, porunci Lothar.

— Mai sunt şi ceilalţi sau pe care i-am pierdut azi. Cu nişte cai odihniţi am putea să-i prindem mâine, înainte de apus. Au şi femei cu ei...

— Nu! se răsti Lothar pe un ton sălbatic, ca un mârâit. Mergem la locul sacru din deşert.

Când văzu muntele imens şi golaş înălţându-se brusc din câmpie, Lothar crezu la început că era un miraj provocat de arşiţa şi lumina stranie a deşertului.

Nu auzise niciodată vreo descriere în folclorul sau istoria orală a triburilor care să-l avertizeze de existenţa unui asemenea loc. Singurii albi care călătoriseră în acest teritoriu – Livingstone şi Oswell în drumul lor spre descoperirea Lacului Ngami, şi Anderson şi Galton în expediţiile lor de vânătoare – nu menţionaseră deloc muntele în scrierile lor.

Aşa că Lothar se îndoi că vedea cu adevărat muntele

în lumina neclară a amurgului, mai ales că aerul era atât de încărcat de praf, apusul atât de strident colorat şi teatral, încât mărea efectul unei himere.

Totuşi, a doua zi, când se uită cu nerăbdare în acea direcţie, la prima geană de lumină, silueta uriaşă era în continuare acolo, întunecată şi clar delimitată pe cerul devenit sidefiu la venirea zorilor. Porni călare spre munte şi îl văzu înălţându-se din ce în ce mai sus din câmpie, detaşându-se în cele din urmă de pe pământ şi plutind în văzduh pe propriul miraj tremurător.

Când ajunse în cele din urmă la poalele meterezelor înalte de stâncă, nu mai avea nicio îndoială că acesta era într-adevăr locul sacru de care vorbise boşimanul înainte de a muri şi convingerea i se întări când se căţără pe panta de grohotiş şi descoperi picturile minunate de pe faţa adăpostită a stâncii.

Ăsta e locul, dar e atât de imens, îşi dădu el seama. Dacă fata e într-adevăr aici, e posibil să n-o găsim niciodată. Sunt atâtea peşteri, şi văi, şi ascunzători – am putea cerceta aici o viaţă întreagă.

Îşi împărţi oamenii din nou şi-i trimise pe jos să exploreze şi să cerceteze pantele cele mai apropiate ale muntelui. Apoi lăsă căruţele într-o dumbravă umbrită sub paza lui Swart Hendrick, în care avea cea mai puţină neîncredere şi, luând cu el un singur cal, începu să ocolească muntele.

După două zile de călătorie, în care îşi luase notiţe şi schiţase o hartă brută cu ajutorul busolei de buzunar, estimă cu oarecare exactitate că muntele avea probabil cincizeci de kilometri lungime şi şapte-opt kilometri lăţime, cu o formă prelungă şi având în compoziţie în principal gnais şi straturi de gresie.

Înconjură extremitatea estică a muntelui şi deduse cu ajutorul busolei că se putea întoarce pe partea opusă la

căruţe. Ori de câte ori însă o caracteristică a stâncilor îi atrăgea atenţia, o fisură sau un complex de peşteri, de exemplu, priponea caii şi se căţăra să exploreze.

Odată descoperi un mic izvor de apă limpede şi dulce care izvora de la baza stâncii şi se scurgea într-un bazin natural de piatră. Îşi umplu canistrele cu apă, apoi se dezbrăcă şi-şi spălă hainele. În cele din urmă se îmbăie şi el, şi apa atât de rece îi tăie răsuflarea; Lothar se simţi împrospătat şi încântat.

În alte locuri găsi alte picturi *san* acoperind peretele de stâncă şi se minună de precizia ochiului artistului şi a mâinii care reprezentase forma elandului şi a bivolului atât de clar, încât nici chiar ochiul lui experimentat de vânător nu putea găsi vreo greşeală. Însă toate erau semne şi urme străvechi şi nu găsi nicio urmă de prezenţă omenească recentă.

Pădurea şi câmpia de dincolo de stânci mişuna de vânat şi nu avu nicio problemă să găsească tinere gazele sau antilope suculente din care să împuşte în fiecare zi, asigurându-şi astfel carne proaspătă. În a treia seară împuşcă o femelă de impala şi făcu un kebab din drob, rinichi şi ficat, înfigându-le pe o nuia verde şi prăjindu-le peste cărbuni.

Însă mirosul de carne proaspătă atrase atenţia nedorită a unui leu înfometat şi trebui să-şi petreacă restul nopţii stând lângă cai cu puşca în mână, în timp ce leul mârâia şi gemea în întuneric imediat în afara cercului de lumină a focului. Dimineaţa examină urmele lăsate de fiară şi descoperi că era un mascul adult, trecut de prima tinereţe, cu un picior rănit care-l făcea să şchiopăteze din greu.

— O brută periculoasă, bombăni el, sperând că poate se dusese în altă parte. Dar era o speranţă zadarnică şi în seara aceea caii începură să freamăte şi să necheze încă

de la apusul soarelui. Leul îl urmărise probabil de la distanţă pe parcursul zilei şi, încurajat de amurg, se apropiase din nou de locul lui de popas, iar acum stătea la pândă.

— Încă o noapte fără somn. Se resemnă şi puse mai multe lemne pe foc. Pregătindu-se să stea de gardă, îşi luă pe el mantaua şi se enervă din nou. Unul din nasturii de alamă dispăruse, deci va simţi şi mai tare frigul nopţii.

Se întrevedea o noapte lungă şi neplăcută, dar puţin după miezul nopţii leul păru în sfârşit să obosească de veghea fără roade şi se îndepărtă. Lothar mai auzi un ultim mârâit supărat din capătul văii cu iarbă, cam la un kilometru distanţă, şi apoi se lăsă liniştea.

Verifică obosit pripoanele cailor, apoi se duse lângă foc şi se înfăşură în pături, complet îmbrăcat şi cu cizmele în picioare. În doar câteva minute căzu într-un somn adânc şi fără vise.

Se trezi brusc şi buimac şi, înainte de a şti ce se întâmplă, se ridicase deja în capul oaselor, cu puşca în mână. Îşi dădu seama că îi ţiuiau încă urechile de ecoul răgetelor tunătoare ale leului furios.

Focul era stins, din el rămânând doarcenuşă albă, dar vârfurile copacilor se profilau negre pe fundalul cerului palid de dimineaţă. Lothar îşi aruncă la o parte pătura de pe el şi se ridică urgent în picioare. Caii erau ţepeni de groază, cu urechile ciulite, uitându-se atenţi spre poiana cu iarbă argintie, abia întrezărită prin pădurea de mopani.

Leul răgi din nou şi Lothar se gândi că era probabil cam la opt sute de metri distanţă, în direcţia în care se uitau caii. Răgetul leului se aude atât de limpede noaptea, încât urechea unui om neexperimentat ar crede că e mult mai aproape şi n-ar putea să-i ghicească exact direcţia, căci e înşelător ca vocea unui ventriloc.

Pădurea se cutremură din nou de zgomote

îngrozitoare. Lothar nu auzise încă niciodată aceste fiare comportându-se astfel, exploziile de sunet exprimau o nemaipomenită furie şi frustrare – şi dintr-odată Lothar tresări, şocat. În pauza scurtă dintre un răget şi următorul mai auzise un sunet de neconfundat, un ţipăt omenesc de groază absolută.

Lothar reacţionă înainte să apuce să gândească. Apucă frâul calului său favorit de vânătoare şi îi sări în spinare fără să-i mai pună şaua. Îşi înfipse călcâiele în coastele calului, îl îndemnă la galop conducându-l cu genunchii şi se îndreptă spre marginea poienii. Se aplecă peste grumazul calului ca să poată trece pe sub crengile joase de deasupra capului său şi, în momentul în care năvăli în poiană, se îndreptă de spate şi privi frenetic în jur.

În cele câteva minute de când se trezise lumina crescuse deja şi orizontul palpita la răsărit cu o strălucire portocalie ca de flacără. Un copac înalt de mopani stătea izolat de restul dumbrăvii, înconjurat de iarba joasă şi uscată din poiană. În crengile de sus se întrevedea o masă imensă şi întunecată, şi mişcări nedesluşite, dar violente, scuturau şi zguduiau întreg copacul.

Lothar se întoarse cu calul într-acolo şi din nou un urlet subţire şi îngrozit întrerupse mârâielile sălbatice şi devastatoare ale leului. Lothar reuşi abia după aceea să vadă ce anume se întâmpla în vârful copacului de mopani şi nu-i veni să creadă.

— Măicuţă Doamne! exclamă el surprins, căci încă nu auzise niciodată de vreun leu care să se caţere într-un copac.

Felina imensă şi roşcovană era sus în copac, pe crengile care se legănau sub greutatea ei, agăţată cu labele din spate de trunchi şi întinzându-se cu lovituri cumplite ale labelor din faţă către silueta omenească

adăpostită la doar câţiva centimetri mai încolo pe creangă.

— Iiia! iIia! strigă Lothar, ghidându-şi calul din coate şi călcâie, îndemnându-l la viteza maximă; când ajunse la copacul de mopani se aruncă jos din şa din mers, iar şocul aterizării îi trecu din picioare în şira spinării, cutremurându-l. Se trase imediat la o parte, cu capul aruncat pe spate, cu puşca ridicată, încercând să prindă animalul de deasupra în ţintă clară.

Leul şi victima sa formau împreună o siluetă nedesluşită şi informă pe fundalul cerului; un glonţ tras din poziţia aceea putea la fel de bine să-l nimerească pe leu cât şi pe om, şi pe lângă asta mai erau şi multe crengi groase de mopani care-i traversau câmpul vederii, şi oricare putea devia împuşcătura.

Lothar se trase puţin mai într-o parte până găsi o gaură printre crengi, îşi aruncă ţeava puştii în sus pe umăr, se stabiliză pe picioarele depărtate, ţintind drept în sus, dar ezitând încă să rişte o asemenea împuşcătură. Însă leul înhăţă silueta omenească de pe stinghia ei precară, trăgând-o în jos – şi ţipetele erau atât de jalnice şi pline de agonie că Lothar nu mai putu să aştepte.

Ţinti spre şira spinării leului, la rădăcina cozii, un punct cât mai departe posibil de corpul victimei care se zbătea nebuneşte, agăţată cu puterea disperării de o creangă. Trase şi glonţul masiv de Mauser se înfipse în baza coloanei vertebrale a leului, între coapsele cocoşate şi încordate de efort, şi trecu de cealaltă parte, urmând linia vertebrelor pe o distanţă cam de lăţimea unei palme, zdrobind şi sfărâmând nodurile osoase, distrugând nervii picioarelor chiar de la rădăcină, şi ieşi apoi afară, sfâşiind spinarea leului pe la mijloc.

Picioarele din spate ale leului se convulsionară, ghearele lungi şi galbene se retraseră involuntar în tecile lor, slăbind astfel strânsoarea pe scoarţa copacului, aşa că

nu mai reuşi să se ţină cu picioarele paralizate. Felina imensă alunecă în jos, răsucindu-se şi răgind de-a lungul trunchiului, izbindu-se de crengi, arcuindu-se în aer, clănţănind din dinţi de durerea din coloana zdrobită.

Trase cu el şi victima, cu ghearele înfipte încă adânc în carnea moale, scuturând şi izbind trupul fragil de crengi în convulsiile sale. Se prăbuşiră la sol împreună într-o învălmăşeală, cu un şoc la impact pe care îl simţi chiar şi Lothar prin tălpile cizmelor. În clipa în care îi văzuse prăbuşindu-se printre crengi, sărise la o parte din calea lor, dar acum se repezi mai aproape.

Picioarele din spate ale leului erau răşchirate înapoi, ca cele de broască, şi zăcea pe jumătate peste corpul omenesc. După o clipă se ridică pe picioarele din faţă, ţintuit la pământ de partea paralizată din spate şi se târî către Lothar, îşi deschise fălcile şi răgi. Duhoarea respiraţiei lui era ca de cadavru putrezit şi îi scuipă în faţă şi pe braţele goale o spumă fierbinte şi împuţită.

Lothar aproape vârî ţeava Mauserului în gura aceea de coşmar şi trase fără să ţintească. Glonţul pătrunse prin cerul moale al gurii şi sfâşie totul în calea lui, ieşind prin partea din spate a craniului, într-o fântână arteziană de sânge roz şi creier. Încă o secundă după aceea rămase înălţat pe picioarele ţepene şi apoi, cu un oftat ca o rafală de vânt, i se goliră plămânii de aer şi se prăbuşi încet pe o parte.

Lothar lăsă puşca din mâini şi se aruncă în genunchi lângă cadavrul imens şi gălbui care tresărea încă, încercând să ajungă la trupul de sub el – nu vedea decât partea de jos a corpului, o pereche de picioare zvelte şi cafenii, dezgolite, şalele înguste şi băieţeşti fiind legate laolaltă într-un kilt zdrenţuit de pânză.

Lothar sări în picioare şi apucă leul de coadă; trase cu putere, lăsându-se cu toată greutatea pe ea, şi extrem

de încet cadavrul îmblănit se rostogoli pe spate, eliberând corpul de dedesubt. Lothar văzu din prima clipă că era o femeie şi se aplecă să o ridice în braţe. Capul acoperit cu o coamă deasă de păr negru cârlionţat se bălăngăni fără viaţă şi Lothar îi prinse ceafa în palmă aşa cum se ţine un prunc nou-născut, întorcându-i blând capul să-i vadă faţa.

Era chipul din fotografie, chipul pe care-l zărise pentru o clipă, atât de demult, prin lunetă, chipul care-l bântuise şi-l întărâtase, dar care acum nu dădea niciun semn de viaţă.

Genele lungi şi negre erau închise, faţa puternic bronzată nu avea nicio expresie, gura mare şi puternică era vlăguită; buzele moi erau întredeschise, lăsând să se vadă dinţii mici, albi şi egali şi un mic firicel de salivă se scurgea dintr-un colţ al gurii.

— Nu! exclamă Lothar, clătinând din cap cu vehemenţă. Nu se poate să mori – nu, nu e posibil, după toate astea. Nu pot să... Se întrerupse. Din coama deasă de păr negru ieşea un şarpe întunecat, care se târa încet spre un ochi, un şarpe subţire şi roşu de sânge.

Lothar îşi smulse de la gât eşarfa de bumbac şi şterse sângele, dar un şuvoi nou se revărsa pe faţa fetei pe măsură ce-l ştergea pe celălalt. Îi despărţi coroana de bucle şi găsi rana în scalpul alb şi sclipitor, o tăietură scurtă dar adâncă, unde se lovise de o creangă de mopani. Lothar zări sclipirea albă a osului în adâncul rănii. Apăsă marginile tăieturii laolaltă şi aşeză deasupra batista, legând-o apoi la loc cu eşarfa.

Ridică trupul moale într-o poziţie şezândă, rezemându-i capul rănit de umărul lui. Unul din sânii fetei ieşi de sub mantia care o acoperea şi Lothar simţi un şoc la vederea sânului palid, fraged şi vulnerabil. Îl acoperi la loc rapid, cu vinovăţie, şi îşi întoarse atenţia asupra piciorului rănit.

Rănile erau înfiorătoare: urme lungi, paralele, care tăiaseră adânc în gambă, spintecând carnea până la călcâiul piciorului stâng. O aşează pe tânăra femeie cu mare grijă înapoi pe pământ şi îngenunche la picioarele ei, ridicându-i piciorul stâng şi temându-se să nu vadă izbucnind sângele arterial. Dar nu era o arteră, nu era decât scurgerea înceată a sângelui venos, şi oftă uşurat.

— Mulţumesc, Doamne. Îşi scoase mantaua grea, militară, şi întinse piciorul fetei pe ea ca să nu lase rana să atingă pământul, apoi îşi scoase şi cămaşa. Nu o mai spălase de două zile, de la izvorul din stâncă, aşa că mirosea puternic a sudoare uscată. Ei, n-am ce face, n-am alta la mine. Sfâşie cămaşa în mai multe fâşii şi-i pansă piciorul.

Ştia foarte bine că acesta era pericolul principal; infecţiile produse de colţii şi ghearele unui mâncător de leşuri, aşa ca leul acesta, erau aproape la fel de ucigătoare ca otrăvurile unei săgeţi san. Ghearele leului în special erau închise în teci adânci în interiorul labelor. Sângele vechi şi carnea putrezită rămâneau blocate în cavităţi – o sursă aproape sigură de necrozare virulentă şi de gangrene.

— Trebuie să te duc la tabără, Centaine. Îi folosi numele pentru prima dată şi simţi un mic fior de plăcere, repede înăbuşit de teamă, când îi atinse iar pielea şi simţi răceala ca de moarte.

Îi verifică rapid pulsul şi fu şocat să vadă cât era de slab şi neregulat. O ridică de umeri şi o înfăşură în mantaua groasă, apoi se uită în jur să-şi caute calul. Îl văzu la capătul celălalt al poienii, păscând. Gol de la brâu în sus şi tremurând de frig, alergă la el şi-l conduse de frâu până la mopani.

Se aplecă să ridice fata leşinată şi îngheţă de şoc.

De sus, de deasupra capului, auzi un sunet care-i

străbătu corpul asemenea unui curent electric, declanşându-i instinctele cele mai profunde. Era ţipătul puternic al unui prunc într-o situaţie disperată şi Lothar se îndreptă imediat de spate şi se uită în sus în copacul înalt. De una din crengile din vârf era atârnată o legătură care se legăna şi se smucea agitată dintr-o parte în alta.

„O femeie cu un copil”. Astea fuseseră cuvintele boşimanului pe moarte, îşi aminti Lothar.

Rezemă capul fetei fără cunoştinţă de cadavrul cald încă al leului şi, cu un salt, se prinse de creanga cea mai joasă de mopani. Se trase în sus cu forţa braţelor şi-şi aruncă un picior peste creangă. Se căţără rapid până la legătura suspendată şi descoperi că era un săculeţ de piele netăbăcită. Desfăcu de pe creangă cureaua şi se uită înăuntru.

Un chip micuţ şi indignat se încruntă la el, se înroşi la faţă şi ţipă iar, cuprins de spaimă.

Amintirea propriului fiu îl copleşi atât de brusc şi cu atâta durere, încât Lothar se înfioră, clătinându-se pe creangă, apoi strânse mai bine la piept copilul care ţipa dând din mâini şi din picioare şi zâmbi – un zâmbet îndurerat şi strâmb.

— Ce glas mare ai şi eşti un bărbăţel aşa de mic, îi şopti el cu vocea răguşită de emoţie. Nici măcar nu-i trecu prin minte că s-ar putea să fie fată – furia aceea atât de arogantă nu putea fi decât a unui băiat.

Se dovedi mai uşor să-şi mute tabăra sub mopani, unde zăcea Centaine, decât s-o ducă pe ea până acolo. Trebui să ia băieţelul cu el, dar reuşi să se ducă şi să se întoarcă în mai puţin de douăzeci de minute. Îi era frică de fiecare minut în care lăsase mama neajutorată singură, aşa că se simţi extrem de uşurat când conduse calul cu bagaje înapoi. Centaine era şi acum leşinată, iar copilul făcuse pe el şi era lihnit de foame.

Şterse cu o mână de iarbă uscată funduleţul mic şi roz al băieţelului, amintindu-şi cum făcuse acelaşi lucru pentru fiul lui, şi îl aşeză apoi sub manta, astfel încât să ajungă la sânul mamei sale, încă inconştiente.

Făcu foc şi puse o gamelă de apă la fiert; în apa clocotită puse acul de cusut încovoiat şi un ghemotoc de aţă albă de bumbac din punga de pânză cu diverse mărunţişuri, ca să le sterilizeze. Se spălă pe mâini cu o cană de apă fierbinte şi săpun de fenol, goli cana, o umplu la loc şi începu să cureţe tăieturile adânci de pe glezna fetei. Apa era dureros de fierbinte, dar Lothar îşi frecă săpunul de fenol între palme până făcu spumă după care îşi forţă degetul până la fundul fiecărei răni, turnă apă fierbinte peste ea şi o spălă de mai multe ori.

Centaine gemu şi se zbătu, slăbită, dar Lothar o ţinu nemişcată cu forţa, până frecă bine toate rănile profunde. În cele din urmă se opri, deşi nu pe deplin mulţumit, dar sigur că dacă mai continuă sterilizarea atât de dură va deteriora ireversibil ţesutul delicat. Se duse la cal şi scoase din desagă sticla de whisky pe care o purta cu el de patru ani. I-o dăduse doctorul unei misiuni luterane germane care îl tratase după ce fusese rănit în campania împotriva invaziei conduse de Smuts şi Botha.

— S-ar putea să-ţi salveze viaţa odată, îi spusese doctorul. Eticheta scrisă de mână nu se mai putea citi acum. „Acriflavină” îşi aminti el numele cu un efort. Lichidul întunecat de culoare galben-brună se evaporase pe jumătate.

Turnă dezinfectantul pe rănile deschise şi le masă cu degetul arătător, asigurându-se că lichidul ajunge peste tot. Ultimele picături din sticlă le folosi pe tăietura din scalpul lui Centaine.

Scoase acul şi aţa de bumbac din gamela în clocot. Ţinând piciorul fetei în poale, respiră o dată adânc.

— Slavă Domnului că măcar e leşinată, murmură el; unind marginile rănii trecu vârful acului prin ele.

Îi trebuiră aproape două ore să coasă carnea gleznei zdrenţuite la loc; cusăturile erau primitive, dar eficiente, chiar dacă semănau mai degrabă, cu munca unui marinar care coase vela corăbiei decât cu a unui chirurg în operaţie. Cu fâşii dintr-o cămaşă curată îi pansă piciorul, şi în timp ce lucra îşi dădu seama că, în ciuda eforturilor lui, era aproape sigur că se va infecta. Îşi mută atenţia apoi asupra rănii de la cap. Aici trei cusături fură suficiente, după care tensiunea emoţională a ultimelor ore îl copleşi brusc, lăsându-l zguduit şi secătuit de puteri.

Făcând un imens efort de voinţă, începu să se ocupe de cadavrul leului. Jupui pielea şi o legă, udă încă, între doi lăstari subţiri şi lungi de mopani, cu partea îmblănită deasupra. Caii se speriară şi fremătară agitaţi simţind mirosul pătrunzător al animalului, dar îi potoli cu blândeţe şi legă prăjinele drepte de mopani de calul de povară, după care ridică trupul fără vlagă al lui Centaine, cu mare grijă, o înfăşură pe tânăra femeie în mantaua lui şi o aşeză cu atenţie pe targa improvizată, legând-o apoi cu fibre de scoarţă de mopani ca să nu cadă.

Pe copilul adormit îl ducea el personal în săculeţ şi porni încet spre căruţe, conducând calul de povară de frâu, supraveghind şi targa ce aluneca în urmă. După calculele lui, era o distanţă de o zi întreagă de mers, şi acum era deja trecut cu mult de amiază, dar nu putea grăbi ritmul înaintării fără să rişte rănirea şi mai gravă a fetei de pe targă.

Puţin înainte de apus, Shasa se trezi urlând ca un lup înfometat. Lothar priponi caii şi-l duse la mama lui. După doar câteva minute însă Shasa începu din nou să răcnească, plin de frustrare şi să dea din picioare pe sub mantaua militară, obligându-l astfel pe Lothar să ia o

decizie foarte dificilă.

„E pentru copil, şi oricum nu va şti niciodată”, se hotărî el în cele din urmă. Ridică mantaua şi ezită din nou înainte să o atingă atât de intim.

— Iartă-mă, te rog, şopti el fetei leşinate şi-i apucă sânul gol cu mâna.

Greutatea, căldura şi senzaţia catifelată îi provocară un şoc până-n vintre, dar încercă să-l ignore. Apăsă şi frământă în timp ce Shasa urla şi-i molfăia furios mâna; în cele din urmă trebui să se lase pe călcâie şi să o acopere la loc pe Centaine cu mantaua.

— Ei, ce naiba facem acuma, băiete? Maică-ta şi-a pierdut laptele. Îl ridică în braţe. Nu, degeaba-ncerci la mine amice, mă tem că şi-acolo e izvor secat. Va trebui să facem popas aici până mă duc eu la cumpărături.

Tăie mai multe crengi cu spini din tufişuri şi le târî în jur într-un fel de ţarc primitiv care să împiedice hienele sau alţi prădători să intre, iar în mijloc înălţă un foc mare.

— Tu va trebui să vii cu mine, îi zise copilului care plângea încă, şi îşi legă săculeţul peste umăr, apoi încălecă pe calul de vânătoare.

Găsi o turmă de zebre dincolo de următoarea râpă a muntelui. Folosindu-şi calul ca paravan, se apropie la distanţă bună de turmă şi alese o iapă cu un mânz mic lângă ea. O nimeri cu un glonţ în cap şi zebra se prăbuşi imediat. Când se duse lângă animalul mort, mânzul alergă doar câţiva metri şi se întoarse înapoi.

— Îmi pare rău, amice, îi zise Lothar. Orfanul nu avea nicio şansă de supravieţuire singur şi glonţul pe care i-l trase în cap era un semn de îndurare.

Lothar îngenunche lângă zebra moartă şi-i ridică piciorul din spate ca să-i vadă ugerul negru şi umflat. Reuşi să mulgă o jumătate de gamelă de lapte cald. Era bogat şi pe deasupra avea un caimac gros şi gălbui. Îl diluă

cu o cantitate egală de apă caldă şi înmuie în amestec o bucată din cămaşa lui de bumbac.

Shasa scuipă, lovi din picioare şi-şi răsuci capul, dar Lothar nu renunţă.

— Ăsta-i singurul fel din menu.

Shasa învăţă brusc cum să facă. O parte din lapte i se scurse în jos pe bărbie, dar reuşi să înghită o mică parte şi acum striga nerăbdător de fiecare dată când Lothar îi scotea bucata de pânză din gură ca s-o înmoaie din nou în lapte.

Lothar dormi în noaptea aceea cu Shasa la piept şi se trezi înaintea zorilor, când copilul îşi ceru poruncitor micul dejun. Mai avea încă lapte de zebră din seara trecută. Când termină de hrănit copilul, îl spălă cu o cană de apă, încălzită la foc; deja soarele răsărise. Puse copilul la pământ şi Shasa porni la galop, în patru labe, către cai, scoţând ţipete de încântare.

Lothar fu copleşit de un sentiment pe care nu-l mai simţise de la moartea fiului său, se duse la copil şi-l ridică în braţe, urcându-l apoi pe cal. Shasa lovi din picioare şi gânguri râzând, iar calul de vânătoare îşi întoarse capul către el şi-l adulmecă cu urechile ciulite.

— O să facem un călăreţ din tine înainte să-nveţi să umbli, zise Lothar râzând.

Însă când se duse la targă şi încercă cu blândeţe s-o trezească pe Centaine, îngrijorarea îi crescu. Era în continuare inconştientă, deşi gemu şi-şi întoarse capul dintr-o parte în alta când îi atinse piciorul. Era umflat şi plin de vânătăi, iar pe cusături i se uscase sânge coagulat.

— Doamne sfinte, ce mizerie, şopti el, dar când căută liniile livide de cangrenă în sus pe coapsă, nu găsi nimic.

Mai descoperi însă ceva neplăcut. Centaine avea nevoie de aceeaşi atenţie ca şi fiul ei.

O dezbrăcă rapid. Fusta de pânză şi mantia de piele

îi erau singurele piese de îmbrăcăminte, şi Lothar încercă să rămână impasibil când o văzu.

Dar nu reuşi. Până în clipa aceea, Lothar îşi bazase conceptul de frumuseţe feminină pe farmecele placide şi rotunde ale mamei lui, o blondă ca cele pictate de Rubens, şi după ea venise soţia sa Amelia, o femeie cu acelaşi stil de frumuseţe. Acum îşi dădu seama că standardele i se răsturnaseră brusc. Femeia aceasta era slabă ca un ogar, cu un abdomen plat în care se puteau vedea foarte clar muşchii bine definiţi. Pielea, chiar şi în locurile unde nu fusese atinsă de soare, era mai degrabă crem decât alb lăptos. Părul de pe corp, în loc să fie palid şi subţire ca fumul, era gros, negru şi cârlionţat. Avea braţele şi picioarele lungi şi mlădii, nu rotunde şi cu gropiţe la cot şi genunchi. Era fermă la atingere, degetele nu se scufundau în carnea ei ca în carnea celeilalte femei atinsă de el, iar pe picioare, braţe şi faţă, pielea bronzată căpătase culoarea lemnului de tec lăcuit.

Încercă să nu stăruie asupra acestor lucruri, rostogolind-o pe burtă cu dibăcie şi blândeţe, dar când îi văzu fesele rotunde şi tari ca o pereche de ouă perfecte de struţ, simţi o fluturare în stomac şi încercă zadarnic să-şi stăpânească tremuratul mâinilor. Termină în cele din urmă s-o cureţe.

Nu simţi nicio repulsie făcând acest lucru, era la fel de natural pe cât fusese grija acordată copilului, şi după aceea o înfăşură pe femeie în mantaua militară şi se ghemui pe călcâie lângă ea, studiindu-i cu atenţie faţa.

Descoperi din nou că trăsăturile ei erau mult diferite de concepţia lui despre frumuseţea feminină. Haloul de păr negru, des şi încâlcit părea să fie aproape african, sprâncenele negre erau mult prea clar desenate, bărbia mult prea puternică şi încăpăţânată, întreaga fizionomie prea hotărâtă şi încrezătoare în sine ca să se poată

compara cu docilitatea blândă a celorlalte femei din viaţa lui. Deşi era complet relaxată, Lothar îi citi pe faţă semnele unei suferinţe mari şi a vitregiilor sorţii, poate la fel de mari ca ale lui însuşi, şi îi atinse obrazul neted şi cafeniu, simţindu-se atras de ea în mod aproape fatal, de parcă îi fusese sortit încă de la prima privire fugară pe care o aruncase asupra ei cu atâtea luni înainte. Clătină violent din cap de iritare, dându-şi seama cât de ridicol de sentimental devenise.

— Nu ştiu nimic despre tine, sau tu, despre mine.

Îşi ridică rapid privirea şi, cu o tresărire de vinovăţie, îşi dădu seama că băieţelul se târâse între copitele cailor. Chicotind vesel îşi întindea mânuţele către nările lor fornăitoare, iar caii se aplecau spre el, adulmecându-l.

Luă copilul în braţe şi porni din nou la drum, conducând de frâu calul de poveri; ajunse la căruţe mai târziu, în aceeaşi după-amiază.

Swart Hendrick şi servitorii îi ieşiră în întâmpinare în fugă, cu gura căscată de surpriză, şi Lothar le dădu instrucţiunile necesare.

— Vreau un adăpost separat pentru femeie, lângă al meu. Puneţi stuf pe acoperiş ca să fie răcoare, şi agăţaţi pereţi de pânză care să se poată ridica astfel încât să lase briza înăuntru – şi vreau să fie gata până la căderea nopţii.

O cără pe Centaine la patul lui şi o mai îmbăie o dată înainte s-o îmbrace într-una din cămăşile lungi de noapte pe care i le dăduse Anna Stok.

Încă nu-şi căpătase cunoştinţa, deşi la un moment deschisese ochii. Avea privirea tulbure şi visătoare şi murmură ceva în franceză, aşa că Lothar nu înţelese.

— Eşti în siguranţă, îi spuse el. Eşti cu prieteni.

Pupilele ochilor ei reacţionau la lumină, ceea ce ştia bine că e un semn încurajator, dar pleoapele fluturară, se închiseră şi tânăra îşi pierdu din nou cunoştinţa – sau

poate adormi, iar Lothar nu îndrăzni să o trezească.

Având iar acces la cufărul său medical, Lothar îi pansă din nou rănile, ungându-le din belşug cu o alifie care era un leac bun la toate – fusese favoritul mamei sale, care i-l lăsase lui moştenire. Îi înlocui apoi bandajele cu pansamente proaspete şi curate.

Deja copilului îi era din nou foame şi nu întârzie să-i anunţe pe toţi de acest fapt. Lothar avea o capră de lapte între animalele cu care venise şi-l ţinu pe Shasa în braţe, dându-i laptele diluat de capră. După aceea încercă s-o facă pe Centaine să bea puţină supă caldă, dar fata se zbătu slăbită şi aproape se înecă. Aşa că o cără la adăpostul pe care-l pregătiseră deja servitorii şi o aşeză pe un pat de curele împletite din piele netăbăcită, cu o saltea de piele de oaie şi păturі proaspete. Aşeză copilul lângă ea şi, în timpul nopţii, se trezi de mai multe ori să meargă la ei să-i verifice.

Chiar înaintea zorilor se prăbuşi în sfârşit într-un somn adânc, dar o mână îl scutură să se trezească aproape imediat.

— Ce e? îşi apucă instinctiv puşca de lângă cap.

— Vino repede! îi şopti răguşit în ureche Swart Hendrick. Vitele au fost neliniştite. Am crezut că poate e un leu.

— Ce e, omule? îl întrebă iritat Lothar. Zi odată, ce naiba aştepţi!

— N-a fost un leu – e mult mai rău! Sunt sălbatici san pe-aici! S-au furişat prin jurul taberei toată noaptea. Cred că vor să ne fure vitele.

Lothar se ridică în pat şi pipăi pe întuneric după cizme.

— Vark Jan şi Klein Boy s-au întors? Ar fi mult mai uşor cu o grupă mai mare.

— Încă nu, clătină Hendrick din cap.

— Foarte bine, mergem la vânătoare numai noi doi. Pune şeile pe cai. Nu trebuie să-i lăsăm pe diavolii ăia mici şi galbeni să aibă prea mult timp să facă planuri.

Se ridică în picioare şi verifică dacă Mauserul era bine încărcat, apoi trase pielea de oaie de pe pat şi se aplecă să iasă din adăpost. Îl urmă în grabă pe Swart Hendrick la cai.

O'wa nu era în stare să se forţeze să se apropie mai mult de două sute de paşi de tabăra străinilor. Chiar şi de la această distanţă sunetele şi mirosurile ciudate care ajungeau până la el i se păreau neliniştitoare şi bizare. Clinchetul toporului pe lemn, zăngănitul unei găleţi, behăitul unei capre îl făceau să tresară; mirosul de parafină şi săpun, de cafea şi haine de lână, toate îl tulburau, iar sunetele bărbaţilor, care vorbeau cu o cadenţă nefamiliară şi şuierături aspre, îi păreau tot atât de înfricoşătoare ca sâsâitul şerpilor.

Era culcat la pământ, cu inima bătându-i nebuneşte în piept şi-i şopti lui H'ani:

— Copila Nam e în sfârşit cu poporul ei. Am pierdut-o deja, bătrână bunică. E o boală a minţii ce facem acum, nebunia asta de a merge după ea. Am ştiut amândoi foarte bine de la început că *ceilalţi* o să ne omoare dacă ne descoperă aici.

— Copila Nam e rănită. Ai citit şi tu semnele de sub copacul mopani unde zace cadavrul dezbrăcat al leului, îi răspunse în şoaptă H'ani. I-ai văzut şi tu sângele pe pământ.

— E cu oamenii ei, repetă O'wa încăpăţânat. O să aibă ei grijă de ea. Nu mai are nevoie de noi. A plecat în miez de noapte şi ne-a lăsat fără niciun cuvânt de rămas-bun.

— Bătrâne bunic, ştiu că ce spui tu e adevărat, dar

cum o să mai pot eu să zâmbesc vreodată dacă nu ştiu cât de rău a fost rănită? Cum o să mai pot să dorm dacă nu-l văd pe micul Shasa în siguranţă la pieptul ei?

— Şi vrei să rişti şi viaţa mea şi pe-a ta pentru cineva care ne-a părăsit aşa. Sunt morţi amândoi pentru noi acum, lasă-i în pace.

— Îmi risc viaţa mea, soţul meu drag, căci pentru mine nu mai are nicio valoare dacă n-o ştiu pe Copila Nam, fiica sufletului meu, chiar şi dacă nu a pântecelui meu, vie şi în siguranţă. Îmi risc propria viaţă ca să-l mai ating o dată pe Shasa. Nu-ţi cer să vii cu mine.

H’ani se ridică şi, înainte să apuce O’wa să protesteze, dispăru între umbre, îndreptându-se spre licărirea slabă a focului de pază zărit printre copaci. O’wa se ridică în genunchi, dar îl părăsi din nou curajul şi se culcă la loc, acoperindu-şi faţa cu braţul.

— Oh, femeie bătrână şi proastă, se tângui el. Oare chiar nu ştii că fără tine inima mea e un deşert? Când o să te-omoare pe tine, eu o să mor o mie de vieţi pentru una a ta.

H’ani se târî spre tabără, privi alunecarea fumului de la focuri şi ocoli în direcţia vântului, căci ştia că dacă vitele sau caii o miroseau, vor începe să tropăie, să fornăie şi să avertizeze oamenii. La fiecare câţiva paşi se lăsa la pământ şi asculta cu tot sufletul ei, scrutând atent umbrele din jurul căruţelor acoperite şi a colibelor primitive din împrejmuire, urmărind bărbaţii aceia negri atât de înalţi, îmbrăcaţi în veşminte nemaivăzute şi având arme metalice sclipitoare.

Toţi erau acum adormiţi, putea să le întrevadă siluetele în jurul focului şi când le simţi duhoarea trupurilor în nări se cutremură de frică. Se forţă să se ridice şi să înainteze, păstrând mereu una din căruţele cu coviltir între ea şi bărbaţii adormiţi, până reuşi să se chircească lângă

roata înaltă din spate a unei căruţe.

Era sigură că într-unul din adăposturile cu acoperiş de stuf se găsea Copila Nam, dar nu ştia în care şi dacă alegea unul greşit ar fi fost un dezastru pentru ea. Se hotărî să verifice cel mai apropiat dintre adăposturi aşa că se târî pe coate şi genunchi până la intrare. Vedea bine în întuneric, aproape la fel de bine ca o pisică, dar nu reuşi să vadă decât o formă întunecată şi nedefinită pe o structură ridicată la celălalt capăt al adăpostului – probabil o siluetă omenească, dar nu avea cum să fie sigură.

Silueta se mişcă, apoi tuşi şi gemu.

Un bărbat! Inima îi bătea atât de tare, încât H'ani se temu că-l va trezi. Se trase înapoi şi se târî până la celălalt adăpost.

Şi aici era o siluetă adormită. H'ani se furişă cu timiditate spre ea şi, când ajunse la distanţă de un braţ, nările îi tremurară. Recunoscuse mirosul de lapte al lui Shasa şi, de asemenea, mirosul pielii Copilei Nam, care bătrânei i se părea dulce ca pepenele sălbatic.

Îngenunche lângă pat, iar Shasa-i simţi prezenţa şi scânci. H'ani îi atinse fruntea şi îşi strecură vârful degetului mic în gura lui. Îl învăţase bine; toţi copiii de boşimani învăţau să stea nemişcaţi şi tăcuţi la acest gest special, căci siguranţa clanului putea depinde de tăcerea lor. Shasa se relaxă la atingerea şi mirosul familiar al bătrânei.

H'ani pipăi faţa Copilei Nam. Fierbinţeala obrajilor îi spuse că avea o febră uşoară şi se aplecă peste ea, să-i miroasă respiraţia. Era acrită de boală, dar nu avea duhoarea râncedă dată de o infecţie virulentă. H'ani îşi dori din tot sufletul să poată să-i verifice şi să-i panseze rănile, dar ştia că era o dorinţă zadarnică.

Îşi apropie în schimb buzele de urechea fetei şi şopti:

— Inima mea, pasărea mea, invoc spiritele clanului

să te protejeze. Bunicul tău bătrân şi cu mine vom dansa pentru tine, ca să te întăreşti şi să te vindeci.

Vocea bătrânei atinse ceva adânc în fiinţa fetei fără cunoştinţă. În minte i se formară imagini.

— Bătrână bunică, murmură ea zâmbind imaginilor de vis. Bunică bătrână...

— Sunt cu tine, îi răspunse H'ani. O să fiu întotdeauna cu tine şi întotdeauna o să... Nu reuşi să continue, nu putea să rişte hohotul de plâns care i se blocase în gât, gata să-i scape pe buze. Îi atinse din nou pe amândoi, mamă şi fiu, pe buze şi pe ochii închişi, apoi se ridică şi ieşi grăbită din adăpost. Era orbită de lacrimi şi jalea îi amorţea toate simţurile, aşa că trecu foarte aproape de ţarcul de spini unde stăteau caii.

Unul dintre cai fornăi, bătu în pământ şi scuturâ din cap simţind mirosul puternic şi nefamiliar. H'ani dispăru în noapte, dar unul din bărbaţii culcaţi lângă foc se ridică şi-şi aruncă pătura de pe el ca să meargă la caii neliniştiţi. În drum spre ei se opri brusc şi se aplecă peste o amprentă măruntă de picior din praf.

Era ciudat cât de trudnică i se părea lui H'ani călătoria înapoi la baza muntelui către valea lor secretă.

Cât îi urmăriseră pe Copila Nam şi pe Shasa simţise că ar putea să fugă încontinuu, de parcă era iar tânără, plină de energie şi forţă – toate din cauza îngrijorării pentru siguranţa celor doi, pe care-i iubea la fel de mult ca pe bătrânul ei soţ. Acum însă, după ce le întorsese spatele pentru totdeauna, simţea povara întreagă a vârstei ei, o povară apăsătoare, de neîndurat, care transformase mersul ei alert şi legănat ca un trap rapid într-o corvoadă trudnică şi greoaie, iar oboseala o făcea s-o doară picioarele şi spinarea.

În faţa ei, O'wa se mişca la fel de încet, şi H'ani simţi efortul pe care-l făcea la fiecare pas. În timpul în care

soarele se ridicase cu o palmă deasupra liniei orizontului, amândoi rămăseseră deja fără forţa şi hotărârea care făceau posibilă supravieţuirea în lumea lor atât de cumplită. Suferiseră din nou o pierdere îngrozitoare, dar de data asta nu mai aveau voinţa necesară să treacă peste ea.

O’wa se opri în faţa ei şi se lăsă în genunchi pe nisip. H’ani nu-l văzuse niciodată atât de înfrânt, în tot timpul de când îl cunoştea, şi se duse să se chircească lângă el.

— Bunică bătrână, şopti el întorcându-şi încet capul spre ea. Am obosit. Aş vrea să dorm pentru multă vreme. Mă dor ochii de la soare. Îşi ridică mâna paravan în faţă.

— A fost un drum tare lung şi greu, bătrâne bunic, dar am făcut pace cu spiritele clanului acum şi Copila Nam e în siguranţă cu neamul ei. Acum ne putem odihni pentru o vreme. Dintr-odată, simţi cum jalea o copleşeşte neîndurătoare, i se tăie răsuflarea şi se sufocă, dar nu-i apăru nicio lacrimă în ochi. Parcă trupul bătrân şi ofilit îi secase. Nu mai avea lacrimi, dar nevoia de a plânge o ustura ca o săgeată în piept şi se legănă pe călcâie scoţând din fundul gâtului un murmur ca un zumzăit slab ca să-şi aline durerea, şi de aceea nu auzi apropierea cailor.

O’wa însă îşi lăsă mâna de la ochi şi-şi înclină capul să audă mai bine freamătul din aerul nemişcat al dimineţii; H’ani îi văzu teama din ochi, ascultă şi auzi şi ea.

— Ne-au descoperit, zise O’wa şi pentru o clipă H’ani se simţi secătuită chiar şi de voinţa de a fugi să se ascundă.

— Sunt aproape deja. În ochii lui se citea aceeaşi resemnare şi asta o făcu pe bătrână să se ridice. Îl trase în picioare.

— Pe câmpul deschis ne vor doborî cu uşurinţa unui ghepard care ajunge din urmă o gazelă şchioapă. Se

întoarse să se uite la munte.

Erau la poalele movilelor de grohotiş, şi ici şi colo până la peretele de stâncă a muntelui se vedeau câteva tufişuri risipite şi bucăţi mai mici sau mai mari de stâncă sfărâmată.

— Dacă ajungem până-n vârf niciun cal nu ne poate urmări, şopti H’ani.

— E prea înalt, prea abrupt, protestă O’wa.

— Este un drum pe acolo, zise H’ani arătându-i cu un deget noduros o dâră vagă ce urca în zigzag pe versantul imens şi gol al muntelui. Uite, bătrâne bunic, vezi, spiritele muntelui ne arată calea.

— Acelea sunt klipspringer, murmură O’wa. Două antilope micuţe, ce semănau cu nişte capre negre, alarmate de apropierea călăreţilor în pădurea din vale, urcară ţopăind cu agilitate în salturi lungi şi înalte pe cărarea abia desluşită. Nu sunt spirite ale muntelui, repetă O’wa privind animalele cafenii şi atât de sprintene, zburând parcă drept în sus pe peretele de stâncă.

— Eu zic că *sunt* spirite deghizate în antilope, îi replică H’ani, trăgându-l după ea către panta de grohotiş. Eu zic că ne arată cu-adevărat o cale să scăpăm de duşmani. Hai, grăbeşte-te, bătrân certăreţ şi prost, nu avem nicio altă cale.

Îl prinse de mână şi porniră împreună să sară din bolovan în bolovan, căţărându-se cu agilitatea penibilă a unei perechi de babuini bătrâni, în sus, pe panta de grohotiş.

Totuşi, înainte să ajungă la baza stâncii, O’wa o trase înapoi de mână şi icnind de durere, se clătină slăbit, deşi H’ani îl îndemna să meargă mai departe.

— Pieptul meu, ţipă el şi se împletici. Este un animal la mine în piept care-mi roade carnea, îi simt dinţii... şi se prăbuşi între doi bolovani.

— Nu ne putem opri, îl imploră H’ani. Trebuie să mergem, încercă să-l tragă cu forţa în sus.

— Mă doare atât de tare, şuieră el fără suflare. Îi simt dinţii cum îmi sfâşie inima.

Cu toată puterea ce-o avea, H’ani îl trase în poziţie şezândă şi chiar în clipa aceea auzi un ţipăt vag de la poalele grohotişului.

— Ne-au văzut, zise H’ani, uitându-se la cei doi călăreţi de jos care tocmai ieşeau din pădure. Vin în sus după noi.

Îi privi descălecând, priponindu-şi caii şi începând să urce panta. Unul din ei era un negru şi celălalt avea un cap ce strălucea ca lumina soarelui pe o suprafaţă de apă şi când ajunseră la poalele muntelui cei doi strigară din nou, un ţipăt aspru şi triumfător, ca zarva câinilor de vânătoare când prind prima dată mirosul prăzii.

Sunetul îl dezmetici pe O’wa şi cu ajutorul lui H’ani se ridică nesigur pe picioare, cu mâna încleştată încă pe piept. Buzele i se albiseră şi ochii-i semănau cu ochii unei gazele rănite; o îngroziră pe H’ani la fel de mult ca urletele bărbaţilor de jos.

— Trebuie să plecăm. Pe jumătate cărându-l, pe jumătate târându-l după ea, H’ani îl conduse până la baza stâncii.

— Nu pot urca, îi zise el cu voce atât de slăbită că trebui să-şi pună urechea la buzele lui. Nu pot merge pe-acolo.

— Ba poţi, îi zise ea cu dârzenie. Te voi conduce eu, pune-ţi picioarele unde mi le pun eu. Şi se urcă pe stâncă, pe cărarea abruptă însemnată de antilopele klipspringer cu copitele lor ascuţite şi tari, iar bătrânul o urmă şovăielnic.

Treizeci de metri mai sus găsiră o lespede în peretele muntelui, care îi ascundea vederii bărbaţilor de sub ei. Se

chinuiră în sus, agăţându-se de suprafaţa dură şi aspră cu vârful degetelor şi prăpastia adâncă de dedesubt păru să-l stabilizeze pe O'wa. Se căţără mai hotărât. La un moment dat, când ezită şi se clătină în afară, H'ani întinse mâna după el şi-l prinse de braţ, ţinându-l aşa până îi trecu ameţeala.

— Hai după mine, îi zise ea. Nu te uita-n jos, bătrâne bunic. Uită-te la picioarele mele şi hai după mine.

Urcară din ce în ce mai sus şi deşi câmpia se deschidea vastă la picioarele lor, vânătorii rămăseseră în continuare ascunşi sub peretele aproape vertical.

— Numai puţin, îi zise ea. Vezi, acolo e creasta, numai puţin şi o să fim în siguranţă. Hai, dă-mi mâna. Şi se aplecă să-l ajute, când dădură de un loc mai greu de trecut, unde prăpastia se căsca sub ei şi trebuiau să calce peste gol.

H'ani se uită în jos şi-i văzu din nou, micşoraţi de distanţă şi deformaţi. Cei doi vânători erau încă la baza stâncii, exact sub ei, uitându-se în sus la ea. Chipul bărbatului alb strălucea ca un nor, atât de ciudat de palid şi totuşi atât de răuvoitor, se gândi ea. Bărbatul îşi ridică braţele şi îndreptă spre ea băţul lung pe care-l purta. H'ani nu mai văzuse niciodată o puşcă şi nu făcu nicio încercare să se ascundă, continuând să se uite la el. Ştia că era mult mai departe de bătaia săgeţii chiar şi a celui mai puternic arc din lume, şi se aplecă fără teamă în afară de pe lespede, ca să-şi vadă duşmanul mai bine. Văzu braţele întinse ale bărbatului alb smucindu-se puţin înapoi şi o mică şuviţă de fum alb ieşind din vârful băţului.

Nici măcar nu auzi zgomotul împuşcăturii, căci glonţul sosi înaintea sunetului. Era un glonţ de Mauser cu vârf moale de plumb care o atinse în partea de jos a stomacului, urcă oblic prin corp – sfâşiindu-i intestinele şi stomacul, trecându-i printr-un plămân şi ieşindu-i prin

spate la câţiva centimetri de coloana vertebrală. Forţa impactului o azvârli în peretele de stâncă şi trupul ei fără viaţă se clătină după aceea în faţă şi se prăbuşi rostogolindu-se peste marginea lespezii.

O'wa ţipă şi se întinse să o apuce când o văzu prăbuşindu-se. Reuşi s-o atingă cu vârful degetelor, înainte să se prăbuşească departe de el şi O'wa se balansă pentru o clipă la marginea prăpastiei.

— Viaţa mea! strigă el. Inima mea! Durerea şi jalea îl copleşiră cu o intensitate de neîndurat. Îşi lăsă corpul să se balanseze în afară şi, când trecu de centrul de greutate, îi strigă încet: Vin cu tine, bătrână bunică, până la capătul călătoriei. Se lăsă fără nicio rezistenţă să se prăbuşească în gol şi vântul îl învălui cu şuierături furioase, dar O'wa nu mai scoase niciun alt sunet, atunci şi niciodată.

Lothar De La Rey trebui să urce câţiva metri până să ajungă la trupul unuia din cei doi boşimani, prins într-o crăpătură în stâncă.

Văzu că era cadavrul unui bătrân, ridat şi slab ca un schelet, zdrobit de prăbuşirea în gol, cu pielea şi carnea capului sfâşiate de stânci, lăsând să se vadă osul craniului. Nu cursese decât extrem de puţin sânge, ca şi cum soarele şi vântul secaseră trupul micuţ încă de când era în viaţă.

În jurul taliei subţiri, ca de copil, avea o legătură îngustă de piele netăbăcită şi în mod cu totul remarcabil o sfoară de care atârna un briceag. Era un cuţit din dotarea marinei, cu mâner de corn, tipul de cuţit purtat de marinarii britanici – o unealtă pe care Lothar nu se aşteptase să o găsească asupra cadavrului unui boşiman, în pustiul Kalahari. Desfăcu sfoara şi-şi puse briceagul în buzunar. Nu era nimic altceva de valoare sau interesant asupra cadavrului şi evident că n-avea nici cea mai mică

intenţie să-l îngroape. Lăsă bătrânul strivit în crevasa lui de stâncă şi coborî la Swart Hendrick, care-l aştepta.

— Ce-ai găsit? îl întrebă Hendrick.

— Numai un bătrân, dar uite ce-avea. Lothar îi arătă cuţitul şi Swart Hendrick dădu din cap fără un interes deosebit.

— *Ja.* Sunt nişte hoţi îngrozitori, ca nişte maimuţe. De aceea s-au învârtit în jurul taberei azi-noapte. Celălalt e jos în trecătoarea aia, între tufişuri. Da e periculos să cobori. Eu unul l-aş lăsa naibii.

— Stai aici, atunci, îi zise Lothar şi se duse la marginea râpei. Se uită în jos la fundul acoperit cu tufărişuri dese, pline de spini, şi realiză că într-adevăr coborârea era extrem de periculoasă, dar simţi un imbold ciudat să nu asculte sfatul lui Swart Hendrick.

Îi trebuiră douăzeci de minute să ajungă la fundul râpei şi tot atâta până găsi cadavrul boşimanului pe care-l împuşcase. Parcă încerca să găsească un fazan mort într-un tufăriş des, fără un câine bun de vânătoare care să-l miroasă. În cele din urmă găsi cadavrul condus de bâzâitul muştelor mari, de un albastru metalic, care se roteau deja deasupra unei mâini ce ieşea dintr-un tufiş, cu palma roz în sus. Trase cadavrul din tufiş apucându-l de încheietură şi realiză că era o femeie, o bătrână străveche cu pielea imposibil de ridată şi sâni uscaţi atârnându-i pe piept ca nişte punguliţe goale de tutun.

Scoase un mormăit satisfăcut văzând gaura de glonţ exact unde ţintise. Fusese o împuşcătură extrem de dificilă, de la distanţa şi din unghiul acela. Îşi întoarse atenţia imediat de la rana de glonţ la podoaba extraordinară pe care bătrâna o purta în jurul gâtului.

Lothar nu mai văzuse niciodată aşa ceva în sudul Africii, deşi în colecţia tatălui său era un colier vag asemănător provenind de la un trib masai, din estul Africii.

Însă podoaba masai fusese făcută din mărgele luate la troc de la albi, iar pentru colierul acesta bătrâna adunase pietricele colorate şi apoi le aranjase pe mărime şi culoare cu o apreciere estetică absolut remarcabilă. Apoi le legase cumva, foarte ingenios, într-un pieptar în acelaşi timp rezistent şi decorativ.

Lothar realiză că ar putea avea o valoare considerabilă pentru raritatea lui, şi o răsuci pe bătrână cu faţa în jos ca să-i dezlege sfoara de la ceafă. Din rana masivă de ieşire a glonţului se scursese sânge care pătase sfoara, murdărind şi câteva pietre colorate, pe care Lothar le şterse cu grijă.

Multe pietre erau în forma lor originală, iar altele erau netezite şi lustruite de apă. Probabil că bătrâna le culesese din albiile râurilor secate. Răsuci colierul în mâini să prindă lumina soarelui şi zâmbi de plăcere la sclipirea minunată a razelor reflectate. Înfăşură colierul în eşarfă şi-l aşeză cu grijă în buzunarul de la piept.

O ultimă privire asupra cadavrului bătrânei boşimane îl convinse că nu mai avea nimic interesant şi Lothar o lăsă cu faţa în nisip şi începu ascensiunea dificilă pe peretele râpei, până la locul în care îl aştepta Swart Hendrick.

Centaine deveni conştientă de senzaţia de pânză ţesută pe corp – era o senzaţie atât de nefamiliară încât o aduse până în pragul trezirii. Se gândi că stă întinsă pe ceva moale, dar ştia foarte bine că nu e posibil, cum nu era posibilă nici lumina filtrată prin pânza verde. Era prea obosită să stea să analizeze aceste lucruri şi deşi încercă să-şi ţină pleoapele deschise, ochii i se închiseră şi îşi dădu seama cât e de slăbită. Parcă tot interiorul fusese scos afară din ea ca dintr-un ou fiert mâncat cu lingura, şi acum nu mai rămăsese decât coaja subţire şi friabilă. Imaginea o făcu să vrea să zâmbească, dar chiar şi ăsta era un efort

prea mare, aşa că alunecă din nou în tărâmul întunecat.

Se trezi din nou la un moment dat când auzi pe cineva cântând încet. Rămase nemişcată, cu ochii închişi, dându-şi seama că înţelegea cuvintele. Era un cântec de dragoste, o baladă pentru o fată pe care cântăreţul o cunoscuse înainte să înceapă războiul.

Era o voce de bărbat şi i se păru una dintre cea mai fascinante voci pe care le auzise vreodată. Voia să asculte cântecul în continuare, dar brusc melodia se întrerupse şi bărbatul râse.

— Deci, îţi place, ei? zise el în afrikaans şi copilul răspunse:

— Ta! Ta! atât de tare şi clar că pleoapele lui Centaine se deschiseră cu un freamăt.

Era vocea lui Shasa şi îi năvăliră în minte ca într-un torent toate amintirile din noaptea cu atacul leului în copacul mopani, şi-i veni din nou să urle de groază: „Copilul meu! Salvează-mi copilul!” îşi roti capul dintr-o parte în alta şi văzu că era singură într-o colibă acoperită cu stuf şi pereţi de pânză. Era întinsă pe un pat de tabără, îmbrăcată într-o cămaşă lungă de noapte de bumbac.

— Shasa! strigă ea şi încercă să se ridice. Nu reuşi însă decât o smucitură spasmodică şi vocea nu se ridică mai sus de o şoaptă răguşită. Shasa! De data asta îşi adunase toate puterile şi ieşi un fel de croncănit. Shasa!

Auzi o exclamaţie de surpriză şi apoi un scăunel prăbuşindu-se cu zgomot. Coliba se întunecă o clipă când cineva păşi înăuntru şi Centaine îşi întoarse capul spre uşă.

Un bărbat. Îl ţinea pe Shasa în braţe.

Era înalt, cu umeri laţi, dar avea lumina în spate aşa că nu-i văzu faţa.

— Deci prinţesa adormită se trezeşte – vocea aceea adâncă, fascinantă – în sfârşit, după atâta vreme.

Se apropie de pat cu fiul ei în braţe şi se aplecă spre ea.

— Am fost îngrijoraţi, zise el cu blândeţe, şi Centaine privi chipul celui mai frumos bărbat pe care-l văzuse vreodată – un om de aur, cu părul de aur şi ochi galbeni de leopard pe faţa arsă de soare într-un auriu întunecat.

Shasa i se zbătea acum în braţe şi se întinse către ea.

— Mama!

— Copilul meu! îşi ridică o mână şi străinul îl ridică pe Shasa în aer şi-l aşează lângă ea, pe pat.

Apoi o ridică de umeri pe Centaine şi îi aşează o pernă lungă la spate, de care să se rezeme într-o poziţie şezândă. Avea mâinile castanii şi puternice, dar cu degetele elegante ca de pianist.

— Cine eşti? vocea îi răsună ca o şoaptă răguşită; în jurul ochilor avea cearcăne adânci şi aproape negre, ca nişte vânătăi proaspete.

— Mă numesc Lothar De La Rey, răspunse el şi Shasa îşi încleştă pumnii şi lovi cu putere în umărul lui Centaine într-un gest de afecţiune necontrolată şi violentă. Încet! îi zise rapid Lothar prinzându-i încheietura cu grijă. Mămica ta nu e în stare să reziste la aşa multă dragoste dintr-odată. Centaine îi văzu expresia îmblânzindu-i-se când se uită la copil.

— Ce s-a întâmplat cu mine? întrebă Centaine. Unde sunt?

— Aţi fost atacată şi rănită de un leu. Când am împuşcat fiara, aţi căzut din copac.

— Da, îmi amintesc asta, zise ea, dând din cap. Dar după aceea...

— Aţi avut o contuzie la cap şi apoi rănile de la ghearele de leu s-au necrozat.

— Cât timp? îngăimă ea.

— Şase zile, dar partea cea mai rea a trecut. Piciorul vă e însă şi acum foarte umflat şi inflamat, *Mevrou* Courtney.

— Mi-aţi zis pe nume, zise ea, privindu-l încremenită. De unde ştiţi cum mă cheamă?

— Ştiu că vă numiţi *Mevrou* Centaine Courtney şi că sunteţi o supravieţuitoare de pe nava spital *Protea Castle.*

— Cum? De unde ştiţi lucrurile astea?

— Am fost trimis de socrul dumneavoastră să vă caut.

— Socrul meu?

— Domnul colonel Courtney şi femeia aceea, Anna Stok.

— Anna? Anna trăieşte? Centaine se întinse şi-l prinse de mână.

— Fără nicio îndoială! râse Lothar. Este foarte vie!

— Oh, ce minunat! E o ştire absolut minunată! Am crezut că s-a înecat...

Centaine se întrerupse realizând că îl ţinea şi acum de încheietură. Îşi lăsă mâna la loc pe pătură şi se rezemă de pernă.

— Spuneţi-mi, şopti ea. Spuneţi-mi tot. Cum e Anna? De unde-a ştiut unde să mă găsească? Unde e acum? Când o s-o văd?

Lothar râse din nou. Avea dinţii foarte albi.

— Ce multe întrebări! îşi trase scăunelul lângă patul ei. De unde să încep?

— Începeţi cu Anna, spuneţi-mi despre ea.

Lothar vorbea şi Centaine îl asculta sorbindu-i cuvintele de pe buze, privindu-i faţa, punând o nouă întrebare de îndată ce primea răspuns la cealaltă, luptându-se cu slăbiciunea corpului ei ca să se desfete cu sunetul vocii lui, cu plăcerea intensă de a auzi veşti atât de bune din lumea reală din care fusese exilată de atâta

vreme, să comunice cu cineva de felul ei, să se uite iar la un chip de om alb şi civilizat.

Ziua trecuse aproape cu totul, şi amurgul îi întunecă micul adăpost; Shasa scoase un ţipăt poruncitor, iar Lothar se întrerupse.

— Îi e foame.

— O să-l hrănesc de îndată ce ne veţi lăsa puţin singuri, *Mijnheer.*

— Nu, clătină Lothar din cap. V-aţi pierdut laptele.

Centaine tresări de parcă primise o palmă peste faţă şi se holbă la el încremenită, cu mintea tulburată de gânduri contradictorii. Până în momentul acela fusese atât de absorbită de vocea şi de răspunsurile lui la întrebări, încât nu se gândise că nu mai era nicio altă femeie în tabără, că de şase zile fusese cu totul neajutorată şi că cineva trebuise să aibă grijă de ea, s-o spele şi s-o schimbe, s-o hrănească şi să-i panseze rănile. Dar cuvintele lui, referirea atât de directă la un subiect atât de intim, o făcură brusc să realizeze toate aceste lucruri şi, în timp ce se uita la el, simţi cum roşeşte de ruşine, îi ardeau obrajii – degetele acelea lungi şi cafenii o atinseseră cu siguranţă în locuri unde un singur alt bărbat o atinsese vreodată. Simţi că o ustură ochii când îşi dădu seama ce anume văzuse el cu ochii lui galbeni ca de leopard.

Simţi că arde de jenă şi apoi, incredibil, de o excitare atât de intensă, încât de-abia putu să respire; îşi întoarse privirile şi capul, ca Lothar să nu-i poată vedea obrajii îmbujoraţi.

Acesta însă părea să nu bage de seamă absolut deloc starea în care ea se găsea.

— Hai, soldate, hai să-i arătăm mamei ce şmecherie nouă am învăţat noi! îl ridică în braţe şi-l hrăni cu o lingură, iar Shasa îi sălta pe picior şi zicea „Mmm! Mmm!” la apropierea fiecărei linguri pline, după care se năpustea

asupra ei cu gura larg deschisă.

— Îi place de dumneavoastră, zise Centaine.

— Suntem prieteni, recunoscu Lothar, ştergând urmele groase ale fierturii de cereale cu lapte de pe fruntea, bărbia şi urechile lui Shasa cu o pânză uşor umezită.

— Sunteţi foarte priceput cu copiii, şopti Centaine şi văzu o durere bruscă, adâncă şi usturătoare în auriul întunecat al ochilor lui.

— Am avut un fiu, zise el şi-l puse la loc pe Shasa lângă ea, apoi ridică lingura şi gamela goală şi se duse la intrare.

— Unde e fiul dumneavoastră? întrebă ea încet şi Lothar se opri o clipă pe loc, apoi se întoarse lent şi o privi în ochi.

— Fiul meu a murit, zise el la fel de încet.

Centaine era mai mult decât gata pentru dragoste. Singurătatea ei devenise deja o foame atât de intensă, încât i se părea că nimic nu o va alina vreodată, nici chiar acele conversaţii lungi şi apatice de sub coviltirul căruţei, când stăteau cu Shasa între ei şi povesteau ore în şir ca să treacă orele acelea atât de fierbinţi din mijlocul unei zile africane.

Vorbeau mai ales despre lucrurile care-i plăceau ei cel mai mult, muzica şi cărţile. Deşi el îl prefera pe Goethe lui Victor Hugo şi ar fi ascultat Wagner mai degrabă decât Verdi, aceste diferenţe nu făceau decât să le dea pretexte pentru nişte dezbateri amuzante şi interesante. În timpul acelor conversaţii Centaine descoperi că educaţia şi cultura lui o depăşeau mult pe a ei, dar în mod ciudat nu se supărase din cauza aceasta. Singurul rezultat fu că acum dădea chiar şi mai mare atenţie vocii lui. Era o voce minunată după şuierăturile, pleoscăiturile şi mormăielile

limbii san, asculta acum cadenţa şi intonaţia din vocea lui de parcă era muzică.

— Cântaţi-ne! îi spuse ea deodată, când terminară de discutat un anumit subiect. Şi eu şi Shasa vă poruncim.

— Slugă preaplecată, bineînţeles! zâmbi el şi făcu o mică plecăciune ironică, după care începu să cânte fără sfială.

la puiul, şi cloşca o să vină după tine. Centaine o auzise de multe ori pe Anna spunând acest proverb, dar până nu-l văzu pe Shasa alergând prin tabără pe umerii lui Lothar nu realiză cât de mult adevăr conţinea, căci ochii şi inima ei îi urmară pe amândoi.

La început simţi o iritare profundă şi rapidă ori de câte ori Shasa îi striga lui Lothar „Ta! Ta!”. Numele acela trebuia să fie rezervat numai pentru Michael. Apoi îşi amintea cu un junghi de durere că Michael zăcea în cimitir la Mort Homme.

Mai târziu însă îi fu uşor să zâmbească la primele încercări ale lui Shasa de a merge fără ajutor pe două picioare, încercări terminate cu o reîntoarcere rapidă la pământ, cu capul înainte. Copilul începea să urle după Lothar şi se târa în patru labe la el, căutând alinare. Tandreţea şi blândeţea pe care Lothar le arăta fiului ei îi stârniră propria afecţiune şi nevoie, căci îşi dăduse seama că sub exteriorul frumos era un bărbat foarte dur şi aspru. Vedea foarte bine respectul şi teama amestecată cu admiraţie a oamenilor lui pentru el, şi ei înşişi erau bărbaţi foarte duri.

O singură dată îl văzuse înfuriindu-se, cuprins parcă de o turbare care o îngrozi la fel de mult ca bărbatul pe care se înfuriase. Vark Jan, khoisanul gălbui şi ridat, călărise din indolenţă şi ignoranţă calul de vânătoare a lui Lothar cu o şa nepotrivită şi rănise spinarea animalului aproape până la os. Lothar îl doborâse pe Vark Jan la

pământ cu un pumn în cap, apoi îi tăiase tunica şi cămaşa de pe el cu lovituri ca de cuţit din sjambok, un bici lung de un metru şi jumătate împletit din piele de hipopotam şi-l lăsase leşinat într-o băltoacă de sânge.

Violenţa aceasta o oripilă şi o înspăimântă pe Centaine, care urmărise scena de pe patul din adăpostul ei. Mai târziu însă, singură în coliba ei acoperită cu stuf, sentimentul de repulsie slăbi şi simţi în schimb o senzaţie fremătătoare de euforie şi o fierbinţeală în adâncul stomacului.

„E aşa de periculos, se gândi ea, atât de periculos şi de crud”. Tremură din nou şi nu mai putu să adoarmă. Rămase întinsă ascultându-i respiraţia din adăpostul vecin cu al ei şi gândindu-se la faptul că evident o dezbrăcase şi o atinsese când era leşinată; se înfioră amintindu-şi, şi roşi în întuneric.

A doua zi Lothar se dovedi blând şi tandru, într-un contrast uluitor – îi ţinu piciorul rănit în poală, tăie cu atenţie firele de bumbac şi le scoase din carnea umflată şi inflamată, în locurile acelea îi rămaseră găuri negre pe piele şi Lothar se aplecă peste picior şi adulmecă rana.

— E curată acum. Roşeaţa nu e decât lupta corpului de a se descotorosi de fire. Se va vindeca rapid acum că nu le mai aveţi.

Lothar avea dreptate. În două zile era în stare deja să facă prima expediţie afară din adăpostul de pânză şi stuf, cu ajutorul unei cârje pe care i-o cioplise el însuşi.

— Îmi simt picioarele instabile, protestă ea. Şi am tot atâta putere ca Shasa.

— În curând o să fiţi puternică iar. Îi puse braţul în jurul umerilor s-o sprijine, şi Centaine tremură la atingerea lui şi speră că Lothar nu va observa, căci atunci cu siguranţă şi-ar retrage braţul.

Se opriră lângă cai şi Centaine mângâie animalele,

atinse boturile mătăsoase şi se bucură nostalgică de mirosul de cal.

— Vreau să călăresc din nou, zise ea.

— Anna Stok mi-a spus că sunteţi o călăreaţă foarte bună – mi-a spus că aţi avut un armăsar, un armăsar alb.

— Nuage. Îi apărură lacrimi în ochi amintindu-şi, şi ca să le ascundă, îşi lipi faţa de gâtul calului de vânătoare al lui Lothar. Norul meu alb, era aşa de frumos, de puternic şi iute.

— Nuage, repetă Lothar, luând-o de braţ. Un nume minunat. Da, veţi putea curând călări din nou, continuă el. Ne aşteaptă o călătorie lungă, trebuie să ajungem la socrul dumneavoastră şi la Anna Stok, care vă aşteaptă.

Era prima dată când Centaine se gândise că acest interludiu magic va trebui să ia sfârşit. Îşi ridică obrazul de pe gâtul calului şi se uită la Lothar peste spinarea lui. Nu voia să se sfârşească, nu voia ca Lothar s-o părăsească, aşa cum ştia că o va face în curând.

— Sunt obosită, zise ea. Nu cred că sunt încă gata să călăresc.

În seara aceea se aşează sub acoperişul adăpostului, cu o carte în braţe, prefăcându-se că citeşte, studiindu-l de fapt pe sub genele plecate, iar Lothar îşi ridică dintr-odată privirea către ea şi-i zâmbi cu o sclipire în ochi, cu atâta subînţeles, încât Centaine roşi şi îşi întoarse capul jenată.

— Îi scriu o scrisoare colonelului Courtney, îi zise el. Stătea aşezat la un birou rabatabil de voiaj, cu un toc de scris în mână, şi o privea zâmbind. Mâine o să trimit un călăreţ la Windhoek, dar îi vor trebui două săptămâni sau mai mult să ajungă până acolo şi înapoi. Îl anunţ pe colonel când şi unde ne putem întâlni, şi i-am sugerat o întâlnire în ziua de 19 a lunii viitoare.

Lui Centaine îi veni să spună „Aşa de repede?”, dar încuviinţă tăcută.

— Sunt sigur că de-abia aşteptaţi să vă întâlniţi cu familia dumneavoastră, dar nu cred că vom reuşi să ajungem la locul întâlnirii înainte de acea dată.

— Înţeleg.

— Totuşi, aş fi încântat să trimit cu mesagerul orice scrisoare doriţi să scrieţi.

— Oh, asta ar fi minunat – Anna, draga de Anna, cred că e agitată ca o cloşcă fără puiul ei.

Lothar se ridică de la birou.

— Vă rog, luaţi loc. Folosiţi tocul acesta şi oricâte hârtii doriţi, doamnă Courtney. Cât timp faceţi asta, eu şi domnişorul Shasa ne vom ocupa de cină.

În mod surprinzător, o dată ce scrise salutul de deschidere – „Draga mea Anna” – nu se mai putu gândi la nimic, toate cuvintele i se păreau complet lipsite de substanţă.

„Îi mulţumesc lui Dumnezeu că ai supravieţuit în noaptea aceea oribilă; m-am gândit la tine în fiecare zi de când am...” Stăvilarul din mintea ei, care ţinuse la distanţă cuvintele, se sparse în mii de bucăţi şi frazele începură să-i curgă pe hârtie.

— Vom avea nevoie de un cal de povară numai ca să ducă scrisoarea asta, zise Lothar din spatele ei şi Centaine tresări observând că acoperise deja douăsprezece pagini cu scris mărunt.

— Mai am atât de multe să-i spun, dar restul va trebui să aştepte, zise Centaine împăturind foile şi sigilându-le cu o capsulă de ceară din cutia de argint de pe birou, iar Lothar ţinu lumânarea. Ce ciudat e, şopti ea. Aproape am uitat cum e să ţii tocul în mână. A trecut aşa de mult timp.

— Nu mi-aţi spus niciodată ce vi s-a întâmplat, cum aţi scăpat de pe vaporul scufundat, cum aţi supravieţuit aşa de mult timp, cum aţi străbătut atâtea sute de mile de

coasta unde aţi ajuns la mal...

— Nu vreau să vorbesc despre asta, îl întrerupse ea rapid.

Pentru o clipă văzu în minte feţele mici şi ridate în formă de inimă, de culoarea chihlimbarului, şi încercă să-şi înăbuşe vinovăţia pe care o resimţea din cauză că-i abandonase atât de nemilos pe cei doi *san.*

— Nici nu vreau să mă gândesc la asta, continuă ea cu voce tare. Vă rog să nu mai aduceţi niciodată vorba despre acest subiect, domnule. Tonul vocii îi răsunase usturător de sever.

— Desigur, doamnă Courtney. Luă cele două scrisori sigilate. Scuzaţi-mă, îi voi da scrisorile lui Vark Jan chiar acum. Va porni mâine, înainte de răsăritul soarelui. Avea chipul îngheţat şi supărat din cauza mustrării ei.

Centaine îl privi mergând la focul servitorilor şi auzi murmurul vocii lui când îi dădu ordine lui Vark Jan.

Când se întoarse la adăpost, Centaine se prefăcu absorbită de carte, sperând că o va întrerupe, dar Lothar se aşează la birou şi îşi deschise jurnalul. Era ritualul lui din fiecare seară, să scrie în jurnalul legat în piele. Centaine ascultă sunetul peniţei zgâriind pe hârtie şi se supără că Lothar era atent la altceva decât la ea.

Avem atât de puţin timp împreună, se gândi ea. Şi el îl iroseşte pe nimicuri. Îşi închise propria carte cu zgomot, dar Lothar nu-şi ridică privirea de pe jurnal.

— Ce scrieţi? îl întrebă ea.

— Ştiţi ce scriu, din moment ce am mai discutat despre asta, doamnă Courtney.

— Scrieţi totul în jurnal?

— Aproape totul.

— Scrieţi despre mine?

Lothar puse tocul pe masă şi se uită fix la ea, iar Centaine se agită sub privirea directă din acei ochi galbeni

şi limpezi, dar nu se putu forţa să-şi ceară scuze.

— Aţi încercat să aflaţi lucruri care nu vă priveau, îi zise ea.

— Da, încuviinţă el.

— Ce-aţi scris despre mine în faimosul jurnal? întrebă ea imediat, ca să-şi acopere stânjeneala.

— Şi acum, doamnă, dumneavoastră puneţi asemenea întrebări, îi spuse el, închizându-şi jurnalul, aşezându-l în sertarul biroului şi ridicându-se. Vă rog să mă scuzaţi, trebuie să fac rondul de noapte al taberei.

Aflase deci că nu-l putea trata aşa cum îl tratase pe tatăl ei, sau chiar şi pe Michael Courtney. Lothar era un bărbat foarte mândru, care nu permitea să-i fie rănită demnitatea, un bărbat care se luptase toată viaţa pentru dreptul de a fi propriul lui stăpân. Nu era un om care să-i permită să profite de puternicul lui cavalerism faţă de ea şi micul Shasa. Centaine învăţă că nu-l putea intimida.

A doua zi dimineaţa îşi dădu seama că era demoralizată de atitudinea lui formală şi distantă, dar pe măsură ce trecea ziua se enervă. A fost o ciondăneală aşa de mică, şi acuma stă bosumflat ca un copil răsfăţat, îşi zise ea. Ei bine, o să vedem cine se bosumflă cel mai mult şi mai tare.

Dar a doua zi deja îi trecu enervarea, Centaine fiind în schimb copleşită de singurătate şi nefericire. Îşi dădu seama că-i era dor de zâmbetul lui, de plăcerea conversaţiilor lor lungi şi întortocheate, de sunetul râsului şi al vocii lui.

Îl văzu pe Shasa mergând copăcel prin tabără după Lothar, atârnându-se de mâna lui şi începând conversaţii turuitoare pe care numai ei doi le puteau înţelege, şi se simţi îngrozită când îşi dădu seama că era geloasă pe propriul copil.

— Îi voi da eu mâncare lui Shasa, îi zise ea cu

răceală. E vremea să-mi reiau îndatoririle. Nu mai e cazul să vă deranjaţi, domnule.

— Desigur, doamnă Courtney.

Şi lui Centaine îi veni să ţipe „Te rog, îmi pare rău”, dar mândria amândurora se înălţa ca un lanţ muntos între ei.

Toată ziua ascultă cu atenţie să prindă sunetul calului său la întoarcere. Auzi focuri de puşcă de la distanţă, dar Lothar nu se întoarse decât după lăsarea nopţii, când ea şi Shasa erau deja în pat. Centaine rămase întinsă în întuneric, ascultând vocile şi zgomotele pe care le făceau oamenii în timp ce descărcau antilopele ucise din spinarea calului de vânătoare şi le atârnau pe suportul de măcelărie. Lothar rămase până târziu în noapte lângă foc cu oamenii lui, ale căror hohote de râs ajungeau până la Centaine, care se forţa să adoarmă.

În cele din urmă îl auzi întorcându-se la adăpostul lui, vecin cu al ei; ascultă plescăiala apei din găleata de la intrare când se spălă, apoi fâsâitul hainelor şi în cele din urmă scârţâitul patului, când se culcă.

O treziră mai târziu ţipetele lui Shasa, şi Centaine îşi dădu seama imediat că îl durea ceva. Sări din pat şi orbecăi până-l găsi pe întuneric. În adăpostul lui Lothar se aprinse un chibrit şi apoi lumina felinarului.

— Şşş! Taci, iubirea mea, taci. Îl strânse la piept şi o înspăimântă fierbinţeala trupului micuţ.

— Pot să intru? întrebă Lothar.

— Da, sigur.

Lothar se aplecă să intre şi lăsă felinarul din mână.

— Shasa e bolnav.

Bărbatul îi luă copilul din braţe. Nu purta decât o pereche de pantaloni, avea pieptul gol şi era desculţ. Părul îi era încâlcit de la pernă.

Atinse obrazul îmbujorat al lui Shasa şi apoi îi vârî un

deget în gură. Shasa îşi întrerupse ţipătul şi muşcă degetul ca un rechin.

— Un dinte nou, zâmbi Lothar. I l-am simţit azi dimineaţă, îi înapoie copilul şi se ridică, iar Shasa zbieră supărat şi abandonat. Vin înapoi, soldate, şi Centaine îl auzi cotrobăind prin cufărul de medicamente pe care-l ţinea bătut în cuie de podeaua căruţei lui.

Se întoarse în câteva minute cu o mică sticluţă în mână, îi scoase dopul şi Centaine strâmbă din nas la mirosul puternic de ulei de cuişoare.

— Hai să aranjăm noi dintele ăla mare şi rău, ei! Imediat ai să vezi că nu te mai doare. Lothar masă gingia copilului şi Shasa îi supse alinat degetul. Ăsta-i soldăţelul nostru mare şi viteaz!

Îl aşeză la loc pe Shasa în pătuţul lui şi în câteva minute copilul adormi.

Lothar ridică felinarul de jos.

— Noapte bună, doamnă Courtney, zise el încet şi se îndreptă spre ieşire.

— Lothar! Numele ce-i ieşise pe buze o surprinse şi pe ea tot atât de mult ca pe el. Te rog, şopti ea. Am fost singură atât de mult timp. Te rog, nu mai fi atât de crud cu mine.

Îşi întinse amândouă braţele către el şi Lothar se întoarse la ea în doi paşi mari, şi se prăbuşi pe marginea patului, lângă ea.

— Oh, Lothar... zise ea cu vocea gâtuită. Îşi înfăşură braţele în jurul gâtului lui. Iubeşte-mă, îl rugă ea. Oh, te rog, iubeşte-mă.

Gura lui pe a ei era fierbinte ca o febră, şi braţele lui o strânseră cu atâta forţă că îi tăiară răsuflarea şi o făcură să icnească.

— Da, am fost crud cu tine, îi zise el încet, cu vocea tremurându-i în gât. Dar numai pentru că doream cu atâta

disperare să te ţin în braţe, pentru că ard de dor şi de dragoste pentru tine...

— Oh, Lothar, ţine-mă şi iubeşte-mă... şi nu mă lăsa niciodată.

Zilele care urmară compensară în întregime toate vitregiile sorţii şi singurătatea lunilor şi a anilor trecuţi. Parcă ursitoarele se înţeleseră să-i ofere lui Centaine dintr-odată toate încântările şi bucuriile pe care i le răpiseră atât de mult timp.

Se trezea în fiecare zori de zi pe patul îngust şi, înainte să-şi deschidă ochii, pipăia în pat torturată de groaza că poate nu mai era acolo – dar întotdeauna era. Uneori Lothar se prefăcea că doarme şi Centaine trebuia să încerce să-i deschidă pleoapele cu vârfurile degetelor şi când reuşea, Lothar îşi rotea ochii în sus până când nu se mai vedea decât albul ochilor şi Centaine chicotea şi-şi vâra limba adânc în urechea lui, căci descoperise că aceasta era singura tortură pe care n-o putea îndura – i se făcea pielea de găină pe braţe şi se trezea ca un leu, o apuca de braţe şi-i transforma chicotelile în gâfâieli şi apoi în gemete.

În răcoarea dimineţii mergeau împreună călare, cu Shasa pe şa în faţa lui Lothar. Primele câteva zile păstrară un ritm blând şi rămaseră aproape de tabără. Dar Centaine îşi recăpăta puterile şi se aventurară din ce în ce mai departe, iar la întoarcere acopereau ultimul kilometru într-un galop nebunesc, luându-se la întrecere. Shasa stătea sigur pe el în braţele lui Lothar şi ţipa ascuţit de încântare când năvăleau în tabără, toţi trei îmbujoraţi şi morţi de foame.

Orele lungi de arşiţă aprigă din miezul zilei le petreceau în adăpostul cu acoperiş de stuf, cu o mică distanţă între ei, atingându-se doar în treacăt când Lothar

îi dădea o carte sau când îl treceau pe Shasa de la unul la altul, dar mângâindu-se unul pe celălalt cu ochii şi vocea până când amânarea devenea un fel de tortură minunată.

Pe când arşiţa mai trecea şi soarele se îmblânzea, Lothar chema din nou caii şi călăreau până la poalele movilelor de grohotiş de sub munte. Priponeau caii şi urcau până în vreuna din văile înguste mărginite de stânci, cu Shasa pe umerii lui Lothar. Aici, sub o frescă antică de picturi *san,* la adăpostul unui paravan de vegetaţie deasă, Lothar descoperise încă un izvor termal. Ţâşnea din peretele de stâncă şi se scurgea într-un bazin mic de formă circulară, sculptat de apă în piatră.

La prima lor vizită, Lothar trebui să fie convins să se dezbrace, căci Centaine, fericită să se descotorosească de fustele lungi şi de pantalonaşii care o iritau mereu, fu încântată de libertatea goliciunii cu care se obişnuise în deşert, şi-l stropi cu apă, îl tachină şi-l provocă, până când, aproape sfidător, Lothar îşi dădu pantalonii jos şi se aruncă grăbit în bazin.

— N-ai nicio ruşine, îi zise el, numai pe jumătate în glumă.

Prezenţa lui Shasa îi inhiba şi nu se atingeau decât în treacăt şi pe furiş, tăinuiţi de apele verzi, aţâţându-se unul pe altul până tremurau amândoi de dorinţă şi când Lothar nu mai putea suporta, o apuca în braţe cu expresia hotărâtă pe care Centaine ajunsese să o cunoască atât de bine. Atunci ea evada din strânsoare cu un ţipăt feciorelnic şi sărea afară din bazin, luându-şi în grabă fustele peste picioarele lungi, sclipitoare de la picăturile de apă, şi peste fundul înroşit de apa fierbinte.

— Ultimul care-ajunge acasă pierde cina!

De-abia după ce-l aşeza pe Shasa în pătuţul lui şi stingea felinarul, Centaine se strecura aproape fără suflare până în adăpostul lui Lothar. Acesta o aştepta, tensionat

de toate atingerile şi tachinările jucăuşe şi retragerile cochete din timpul zilei. Se repezeau unul la altul cu o frenezie disperată, aproape ca nişte războinici blocaţi într-o luptă pe viaţă şi pe moarte.

Mult mai târziu, îmbrăţişaţi în întuneric, vorbind în şoaptă ca să nu-l deranjeze pe Shasa, îşi făceau planuri şi promisiuni pentru viitorul ce se întindea înaintea lor.

În miezul unei după-amiezi înăbuşitoare, sosi Vark Jan pe un cal plin de spumă, deşi li se părea că nu plecase decât de câteva zile.

Avea un pachet de scrisori, cusute într-o bucată de pânză şi sigilate cu smoală. O scrisoare era pentru Lothar – o singură pagină pe care o şi citi dintr-o privire.

Am onoarea să te informez că am în posesie în momentul acesta un document de amnistie pe numele dumitale, semnat atât de Procurorul General al Capului Bunei Speranţe, cât şi de Ministrul de Justiţie al Uniunii Africii de Sud.

Te felicit pentru succesul misiunii dumitale şi aştept cu nerăbdare să ne întâlnim la data şi locul pe care le-ai numit, când îmi va face plăcere să-ţi înmânez documentul.

Cu stimă, Garrick Courtney (Col.)

Celelalte scrisori erau amândouă pentru Centaine. Una era tot de la Garry Courtney, prin care îi ura ei şi lui Shasa bun venit în familie şi-i asigura de dragostea şi consideraţia, cât şi de privilegiile pe care această condiţie le oferea.

Din creatura cea mai nefericită, scufundată într-o jale de nesuportat, m-ai transformat dintr-odată într-unul din cei mai fericiţi şi mai bucuroşi taţi şi bunici.

De-abia aştept să vă îmbrăţişez pe amândoi.

Dea Domnul ca ziua aceea să vină cât mai repede.

Socrul dumitale plin de afecţiune şi grijă.

Garrick Courtney

A treia scrisoare, de câteva ori mai groasă decât celelalte două la un loc, era scrisă de Anna Stok cu scrisul ei neîndemânatic, aproape de analfabetă. Centaine se îmbujoră de încântare, râzând tare de bucurie pentru ca imediat să aibă ochii plini de lacrimi, şi-i citi câteva fragmente cu voce tare lui Lothar, iar când ajunse la sfârşit, împături ambele scrisori cu mare grijă.

— De-abia aştept să-i văd, şi totuşi îmi pare atât de rău să las lumea să intervină în fericirea noastră. Vreau să merg şi în acelaşi timp vreau să rămân aici, cu tine, mereu. Nu-i aşa că-i o prostie?

— Da, râse el. Chiar că e. Pornim la apusul soarelui.

Călătoriră toată noaptea ca să evite arşiţa zilei. Shasa dormea dus în pătuţul din căruţă, adormit şi de legănatul roţilor în mişcare, iar Centaine călărea alături de Lothar. Părul lui sclipea în lumina lunii şi umbrele îi înmuiau urmele pe care viaţa aspră şi plină de suferinţă i le lăsase pe chip, aşa că Centaine aproape că nu-şi putea lua ochii de la el.

În fiecare dimineaţă, înaintea zorilor, făceau un ţarc de spini în jurul taberei. Dacă erau între două ochiuri de apă, adăpau caii şi vitele din găleţi, înainte să se ascundă în umbra acoperişurilor ca să aştepte să treacă arşiţa zilei.

După-amiaza târziu, în timp ce servitorii împachetau şi încărcau totul în căruţe şi înjugau animalele pentru călătoria din cursul nopţii, Lothar mergea călare la vânătoare. La început Centaine îl însoţea, căci nu suporta să fie despărţită de el nici măcar o oră. Dar într-o seară, Lothar ţinti greşit în lumina slabă şi glonţul de Mauser sfâşie burta unei antilope minunate.

Bietul animal alergă în faţa cailor cu o rezistenţă uluitoare, un şuvoi încâlcit de intestine bălăngănindu-i-se din rana deschisă. Chiar şi când se prăbuşi, în cele din

urmă, îşi înălţă capul să-l vadă pe Lothar care descălecase şi îşi scotea cuţitul de vânătoare din teacă. După seara aceea, Centaine rămase în tabără ori de câte ori Lothar mergea la vânătoare.

Aşa că era singură în seara aceea, când un vânt brusc se năpusti dinspre nord, rece şi şuierător. Centaine se urcă în căruţa lui Lothar ca să ia o hăinuţă mai groasă pentru Shasa.

Interiorul căruţei era plin de echipamente, împachetate şi gata de drum pentru călătoria din noaptea aceea. Geamantanul cu toate hainele pe care le trimisese Anna era depozitat în fundul căruţei şi trebui să se caţere peste un cufăr galben de lemn ca să ajungă la el. Era încurcată şi de fustele lungi, iar în vârful cufărului aproape îşi pierdu echilibrul şi ridică imediat mâna să se prindă de ceva.

Lucrul cel mai apropiat era mânerul de alamă al sertarului biroului de voiaj al lui Lothar, care era legat cu funii de patul din căruţă. Cum se sprijini de mâner, acesta se mişcă puţin şi sertarul se deschise doi centimetri.

A uitat să-l încuie, se gândi ea. Trebuie să-l avertizez, împinse sertarul la loc şi se târî peste cufăr, ajunse la geamantan, trase afară jacheta lui Shasa şi se târa înapoi, când privirea îi căzu din nou pe sertarul biroului – se uită la el şi se controlă severă.

Tentaţia o înţepa ca un vârf de suliţă. În sertarul acela se găsea jurnalul lui Lothar.

Ce faptă îngrozitoare, îşi zise ea cu pedanterie şi totuşi întinse încet mâna şi atinse din nou mânerul de alamă.

Oare ce-a scris despre mine? Deschise încet sertarul şi se uită lung la volumul gros, legat în piele. Oare chiar vreau să ştiu? începu să închidă la loc sertarul, dar în cele din urmă capitulă în faţa tentaţiei copleşitoare. N-o să

citesc decât părţile despre mine, îşi promise.

Se strecură rapid la pânza ce funcţiona pe post de uşă a căruţei şi se uită afară cu vinovăţie. Swart Hendrick pregătea boii de tracţiune pentru înjugare.

— S-a întors stăpânul? îl întrebă Centaine.

— Nu, doamnă, şi n-am auzit nicio împuşcătură. Va întârzia în seara asta.

— Cheamă-mă dacă-l vezi venind, îi porunci ea şi se strecură înapoi la birou.

Se ghemui lângă el cu jurnalul greu în braţe şi fu uşurată să descopere că era scris aproape în întregime în afrikaans, cu doar unele pasaje în germană. Răsfoi printre pagini până găsi data când o salvase. Însemnarea din ziua aceea era de patru pagini, cea mai lungă din întregul jurnal.

Lothar povestise în amănunţime atacul leului şi salvarea ei, întoarcerea la căruţe cu ea leşinată şi felul în care îl găsise pe Shasa. Zâmbi când citi:

„Un băiat voinic, având vârsta pe care o avea şi Manfred când l-am văzut ultima dată, şi care m-a mişcat până în adâncul sufletului”.

Zâmbind în continuare, Centaine citi rapid, pe sărite, până găsi o descriere a ei – privirea i se opri pe următorul paragraf:

„N-am nicio îndoială că aceasta e într-adevăr femeia, deşi s-a schimbat faţă de fotografie şi faţă de scurta amintire pe care o aveam cu ea. Are părul des şi stufos ca al unei fete de nama, faţa slabă şi cafenie ca de maimuţă – Centaine pufni insultată – şi totuşi când a deschis ochii o clipă am crezut că mi se topeşte inima, căci are ochii mari şi dulci”.

Uşor îmbunată, întoarse rapid câteva pagini, ascultând ca un hoţ să audă calul lui Lothar apropiindu-se. Un cuvânt îi sări în ochi printre rândurile ordonate de scris,

în stil teutonic: „Boesmanne”. Îi atrase atenţia – „boşimani” – şi inima parcă i se opri în piept.

„Boşimani au pândit tabăra în timpul nopţii. Hendrick le-a descoperit urma lângă cai şi vite. I-am urmărit la prima lumină. O vânătoare dificilă...”

Cuvântul *jag* îi blocă privirea. Vânătoare? se întrebă ea. La vânătoare se ucideau animalele – citi în viteză mai departe.

„I-am ajuns din urmă pe cei doi boşimani, dar aproape au scăpat urcând pe versantul muntelui cu agilitatea unor babuini. N-am putut să-i urmărim şi i-am fi pierdut, dar curiozitatea lor a fost prea puternică – cum ziceam, exact ca nişte babuini. Unul din ei s-a oprit în vârful stâncii şi s-a uitat în jos la noi. A fost o împuşcătură dificilă, dată fiind traiectoria verticală şi distanţa mare...”

Centaine simţi că păleşte de groază. Nu-i venea să creadă ceea ce citea, fiecare cuvânt îi răsuna în creier cu ecouri ca într-un spaţiu gol, cavernos.

„Am reuşit totuşi să nimeresc la fix şi am doborât boşimanul. Apoi am fost însă martorul unui incident remarcabil. Nici n-a mai trebuit să trag o dată, căci boşimanul rămas a căzut de pe vârful de stâncă. De jos de unde eram eu aproape a părut că s-a aruncat singur. Totuşi, nu cred că s-a întâmplat aşa ceva, un animal nu e capabil de sinucidere. E mult mai probabil că de groază a intrat în panică şi a alunecat. Amândouă corpurile au căzut în poziţii dificile. Totuşi, am fost hotărât să le găsesc. A fost o escaladare dificilă şi periculoasă, dar de fapt eforturile mi-au fost foarte bine răsplătite. Primul corp era al unui bărbat foarte bătrân, cel care a alunecat de pe stâncă, şi în afară de faptul că avea un briceag *Joseph Rogers* din Sheffield legat în jurul mijlocului cu o sfoară, era cu totul neinteresant”.

Centaine începu să-şi clatine capul dintr-o parte în

alta.

— Nu! şopti ea. Nu!

„Cred că-l furase de la vreun alt călător. Pungaşul bătrân a dat târcoale taberei sperând probabil să prade ceva asemănător”.

Centaine îl văzu în faţa ochilor pe micul O’wa ghemuit în lumina soarelui, cu briceagul în mână şi lacrimi de plăcere pe obrajii veştejiţi.

— Oh, nu! în numele a tot ce e sfânt şi bun pe lume, nu! scânci ea, dar şirurile ordonate de cuvinte îi atrăgeau privirea fără îndurare.

„Însă al doilea cadavru mi-a oferit trofeul cel mai mare. Era corpul unei femei. Cred că era chiar mai bătrână decât bărbatul, dar în jurul gâtului purta o decoraţie extrem de neobişnuită...”

Centaine scăpă jurnalul din mâini şi-şi acoperi faţa cu amândouă mâinile.

— H’ani! strigă ea în limba *san.* Bunica mea bătrână, bunica mea bătrână şi venerată, ai venit la noi. Şi el te-a împuşcat!

Se legăna dintr-o parte în alta, scoţând un sunet surd din gât, ca un zumzet, un gest *san* de jale.

Dintr-odată se năpusti asupra biroului. Smulse sertarul afară cu totul, împrăştiind pe podeaua căruţei foi răsfirate de hârtie de scris, tocuri şi peceţi de ceară.

— Colierul, strigă ea printre sughiţuri de plâns. Colierul. Trebuie să fiu sigură!

Apucă mânerul unui sertar inferior şi trase cu forţă. Era încuiat. Înşfăcă o rangă mică de fier agăţată în peretele căruţei între două cârlige şi, cu vârful teşit, sfărâmă lacătul şi forţă sertarul. Înăuntru găsi fotografia înrămată în argint a unei femei plinuţe şi blonde cu un copil în braţe şi un teanc de scrisori legate cu o panglică de mătase.

Le aruncă la podea şi forţă încuietoarea următorului sertar. Dădu peste un pistol Luger într-un toc de lemn şi un pachet de muniţie. Le aruncă şi pe ele peste scrisori şi în fundul sertarului găsi o cutie de trabucuri.

Deschise capacul. Conţinea o legătură înfăşurată într-o eşarfă şi când o ridică încet, cu mâinile tremurătoare, colierul lui H'ani se rostogoli afară din ea. Centaine se holbă la ea ca la un mamba veninos, ducându-şi mâinile la spate şi bolborosind încet.

— H'ani... oh, bătrâna mea bunică...

Îşi duse mâinile la gură şi-şi apăsă buzele ca să nu-i mai tremure. Apoi se întinse încet după colier şi-l ridică în aer, cu mâna perfect întinsă, ţeapănă.

— Te-a omorât, şopti ea, apoi icni gata să vomite văzând petele negre de sânge care rămăseseră pe pietrele ţipător colorate. Te-a împuşcat ca pe-un animal.

Strânse colierul la piept şi începu din nou să se legene pe călcâie, scoţând acelaşi zumzet din gât, cu ochii strâns închişi, pentru a-şi stăvili lacrimile. Era în aceeaşi poziţie, când auzi tropotul copitelor şi strigătele servitorilor care-l întâmpinau pe Lothar.

Se ridică şi se clătină pe picioare, apucată de ameţeală. Îşi simţea durerea ca pe o boală fizică, când îi auzi vocea:

— Hendrick, hai şi ia-mi calul! Unde-i doamna? şi durerea ei se transformă şi, deşi mâinile îi tremurau în continuare, îşi ridică bărbia, şi ochii îi ardeau nu de lacrimi, ci de o furie turbată, fără limite.

Înşfăcă pistolul Luger şi-l scoase din tocul de lemn curbat. Trase piedica şi văzu un cartuş lucitor de alamă pregătit să intre pe ţeavă. Îl vârî în buzunarul fustei şi deschise paravanul de pânză de la intrare.

Sări din căruţă. Lothar veni spre ea şi faţa i se lumină de plăcere când o văzu.

— Centaine... făcu o pauză când îi văzu expresia feţei. Centaine, s-a întâmplat ceva?

Centaine îi întinse colierul, care sclipi între degetele ei tremurătoare. Nu era în stare să vorbească.

Chipul lui se întunecă şi privirea îi deveni dură şi furioasă.

— Mi-ai deschis biroul!

— Ai omorât-o!

— Pe cine? Era într-adevăr nedumerit, dar apoi realiză. Oh, boşimana...

— H ani!

— Nu înţeleg.

— Mica mea bunică.

Lothar era deja alarmat.

— E o mare neînţelegere aici, stai să-ţi...

Făcu un pas către ea, dar Centaine se trase înapoi şi urlă:

— Nu te apropia! Nu mă atinge! Nu cumva să mă mai atingi vreodată! îşi băgă mâna în buzunar după pistol.

— Centaine, calmează-te. Se întrerupse când îi văzu pistolul în mână. Ai înnebunit? O privi complet şocat. Dă-l încoace. Făcu iar un pas către ea.

— Ucigaşule, monstru cu sânge rece ce eşti – ai omorât-o! Strânse pistolul cu amândouă mâinile, având colierul de pietricele încă în mână, şi i se încurcă în armă, iar ţeava tremură instabilă. Mi-ai omorât-o pe H’ani! Te urăsc pentru asta!

— Centaine! întinse o mână să ia pistolul de la ea.

O explozie răsună şi un firicel de fum ieşi pe vârful ţevii, împingând pistolul în sus, aruncând mâinile lui Centaine deasupra capului. Împuşcătura se auzi ca un bici de vite, amorţindu-i timpanele.

Trupul lui Lothar fu zvârlit înapoi şi se răsuci pe călcâie. Pletele lungi şi aurii sclipiră ca grâul copt în vânt,

când se prăbuşi în genunchi, şi apoi se răsturnă cu faţa la pământ.

Centaine lăsă mâna cu pistolul în jos şi se trase câţiva paşi spre marginea căruţei, iar Hendrick se repezi la ea şi-i smulse pistolul din mână.

— Te urăsc! îi strigă ea lui Lothar. Mori, naiba să te ia! Mori şi du-te să arzi în iad!

Centaine călărea fără să tragă de hăţuri, lăsându-şi calul să-şi aleagă pasul şi calea. Shasa îi stătea pe şold legat într-o bucată de pânză care să-i susţină greutatea. Centaine îi ţinea capul în îndoitura braţului, şi copilul dormea în linişte, rezemat de ea.

Vântul chinuia deşertul de cinci zile deja, fără pauză, şi nisipul ridicat în vârtejuri năprasnice şuiera şi şerpuia pe suprafaţa solului ca spuma mării pe plajă, iar ciulinii sferici plini de seminţe se rostogoleau nebuneşte pe câmpie, ca nişte mingi de fotbal. Micile turme de antilope se întorceau cu spatele la vijelia rece şi îşi ascundeau cozile între picioare.

Centaine îşi legase o eşarfă în jurul capului ca un turban şi-şi aruncase o pătură peste umeri ca să se acopere pe ea şi pe Shasa. Stătea cocoşată în şa şi vântul rece trăgea de colţurile păturii şi de coama lungă şi încâlcită a calului. Miji ochii în vântul plin de nisip şi văzu Degetul Domnului.

Era încă foarte departe, neclar prin aerul cenuşiu încărcat de praf şi nisip, dar se înălţa ca un colţ pe cerul apăsător, vizibil de la opt kilometri distanţă chiar şi prin ceaţa de praf. Acesta era şi motivul pentru care îl alesese Lothar De La Rey. Era unic, nu exista posibilitatea de a-l confunda cu altă formă naturală de relief.

Centaine trase de frâu şi îndemnă calul la trap. Shasa scânci în somn la schimbarea pasului, iar Centaine

se îndreptă în şa, încercând să-şi aline tristeţea şi furia care o împovărau, apăsătoare, ameninţând s-o zdrobească, trup şi suflet.

Silueta Degetului Domnului se definea din ce în ce mai clar pe cerul galben şi prăfos, un stâlp subţire de piatră, ţâşnind înspre ceruri şi îngroşându-se în vârf ca un cap de cobra, la şaizeci de metri deasupra câmpiei. Uitându-se la el, Centaine simţi aceeaşi groază superstiţioasă care probabil îi cuprinsese şi pe hotentoţii ce-l numiseră *Mukurob.*

De la baza monumentului imens de piatră îi licări în ochi o rază de lumină reflectată de ceva metalic şi Centaine, la adăpostul păturii care îi proteja ochii de praf, scrută orizontul cu atenţie.

— Shasa, şopti ea. Au venit! Ne aşteaptă!

Îndemnă calul obosit într-un mic galop şi se ridică în scări.

La umbra stâlpului de stâncă era parcat un vehicul cu motor şi lângă el fusese înălţat un cort mic şi verde. În faţa cortului ardea un foc de tabără din care se înălţa un fir de fum albastru ca o pană de bâtlan purtată de vânt peste câmpie.

Centaine îşi smulse turbanul din cap şi-l flutură ca pe un steag.

— Aici! strigă ea din toate puterile. Hei! Sunt aici!

Două siluete omeneşti neclare se ridicară de lângă foc şi se uitară la ea.

Centaine flutură eşarfa şi strigă, mergând în continuare în galop, şi una din siluete o luă la goană spre ea. Era o femeie, o femeie masivă cu fuste lungi. Şi le ridicase deasupra genunchilor, trudind cu grabă disperată prin nisipul moale şi alunecos. Avea faţa de un stacojiu aprins din cauza efortului şi a emoţiei.

— Anna! urlă Centaine. Oh, Anna!

Anna îşi lăsă fustele şi se opri cu braţele desfăcute larg şi cu lacrimi curgându-i pe chipul lătăreţ şi roşu.

— Fetiţa mea! strigă ea, în timp ce Centaine se aruncă jos din şa şi alergă în îmbrăţişarea ei, cu Shasa încleştat la piept.

Amândouă plângeau, strângându-se tare în braţe, încercând să vorbească amândouă deodată, râzând printre hohote de plâns; zdrobit între ele, Shasa scoase un urlet pătrunzător de protest.

Anna i-l smulse din braţe şi-l strânse la piept.

— Un băiat – e băiat.

— Michel, zise Centaine plângând fericită. I-am dat numele Michel Shasa. Şi Shasa scoase un ţipăt şi apucă cu amândouă mâinile faţa aceea minunată, aşa de mare şi roşie ca un fruct copt bun de mâncat.

— Michel! plânse Anna, sărutându-l. Shasa, care ştia totul despre săruturi, îşi deschise larg gura şi o mânji cu salivă caldă pe bărbie.

Cu Shasa încă în braţe, Anna o prinse pe Centaine de un braţ şi o trase către cort şi focul de tabără.

Un bărbat înalt cu umeri rotunzi se apropie de ele cu timiditate. Avea părul subţire şi încărunţit, pieptănat pe spate de pe fruntea înaltă de învăţat; ochii blânzi, puţin miopi, erau de o nuanţă puţin mai tulbure decât albastrul pur al ochilor lui Michael, iar nasul, deşi exact la fel de mare ca al generalului Sean Courtney, părea să fie ruşinat de acest lucru.

— Eu sunt tatăl lui Michael, zise el sfios şi Centaine avu senzaţia că priveşte o fotografie decolorată şi pătată a lui Michael al ei. Se simţi sufocată de ruşine, căci nu-şi respectase jurămintele şi trădase amintirea lui Michael. I se părea că Michael însuşi era în faţa ei acum. Pentru o clipă îşi aminti perfect trupul răsucit din carlinga avionului în flăcări şi copleşită de durere şi ruşine alergă la Garry şi-

şi aruncă braţele în jurul gâtului lui.

— *Papa!* zise ea şi la acest cuvânt toată rezerva lui Garry dispăru; o îmbrăţişă şi el, gâtuit de emoţie.

— Deja îmi pierdusem orice speranţă... Garry nu mai putu continua şi văzându-i lacrimile Anna se porni şi ea iar pe plâns, cea ce era mult prea mult pentru Shasa. Copilul scoase un vaiet plin de jale şi toţi patru rămaseră în picioare sub Degetul Domnului, plângând.

Căruţele păreau să se apropie înotând prin praful înecăcios, răsucindu-se în vârtejuri şi rafale neregulate pe solul accidentat. Aşteptându-le să ajungă la ei, Anna murmură:

— Trebuie să-i fim etern recunoscători omului ăsta...

Se aşeză pe bancheta din spate a Fiatului cu Shasa în poală şi cu Centaine alături de ea.

— Va fi bine plătit, zise Garry cu un picior încălţat în cizmă pe treapta exterioară a maşinii. Ţinea în mână un document înfăşurat sul ca un pergament şi legat cu o panglică roşie. Lovea nerăbdător cu sulul de hârtie în piciorul artificial.

— Oricât îl plătim nu va fi de-ajuns, declară Anna şi-l îmbrăţişă pe Shasa.

— E un nelegiuit şi un renegat, se încruntă Garry. Este împotriva oricărui...

— Vă rog, *papa,* daţi-i ce vrea şi apoi lăsaţi-l să plece, zise Centaine încet. Nu vreau să-l mai văd niciodată.

Micul băiat nama pe jumătate gol care conducea boii de jug le fluieră să se oprească şi Lothar De La Rey coborî încet de pe capra căruţei, strâmbându-se de durere.

Când ajunse jos făcu o mică pauză, ţinându-se cu mâna liberă de căruţă. Celălalt braţ îi era legat într-un bandaj de gât. Era galben-pământiu la faţă pe sub bronzul lui obişnuit. Avea cearcăne adânci la ochi şi linii

accentuate de suferinţă în jurul gurii, iar fălcile îi erau acoperite de o barbă deasă şi deschisă la culoare, nerasă de câteva zile, sclipind auriu chiar şi în lumina slabă.

— A fost rănit, murmură Anna. Ce i s-a întâmplat? Şi Centaine, de lângă ea, întoarse capul într-o parte, fără un cuvânt.

Lothar îşi adună puterile şi se apropie de Garry. La mijlocul distanţei dintre căruţă şi maşină, cei doi bărbaţi dădură mâna scurt, Lothar oferind neîndemânatic mâna stângă, sănătoasă.

Vorbiră încet şi Centaine nu-i auzi. Garry îi oferi sulul de hârtie şi Lothar desfăcu panglica cu dinţii, deschise foaia sprijinind-o de coapsă şi, ţinând-o deschisă cu mâna sănătoasă, o citi cu atenţie.

După un minut se îndreptă de spate şi lăsă pergamentul să se răsucească la loc. Îi făcu un semn scurt din cap lui Garry şi-i zise ceva. Nu avea nicio expresie pe faţă, şi Garry se foi fără să vrea şi făcu un gest nesigur, aproape oferindu-i o nouă strângere de mână, dar răzgândindu-se când văzu că Lothar nu se uita la el.

Se uita ţintă la Centaine, trecu pe lângă Garry şi se apropie încet de ea. Centaine îl smulse imediat pe Shasa din poala Annei şi se ghemui cu el în colţul cel mai îndepărtat al banchetei, uitându-se urât la el şi ţinându-l pe Shasa, protectoare, cât mai departe de el. Lothar se opri, îşi întinse mâna sănătoasă spre ea într-un gest de rugăminte, dar şi-o lăsă în jos când expresia ei nu se schimbă.

Garry îşi mută nedumerit privirea de la unul la altul.

— Putem pleca, *papa?* întrebă Centaine, cu voce limpede şi aspră.

— Desigur, dragă. Garry se grăbi în faţa Fiatului şi se aplecă să învârtă de manivelă. Când motorul porni, alergă la scaunul şoferului şi ajustă nivelul manetei de contact.

— N-ai nimic să-i spui? o întrebă el şi când Centaine clătină din cap că nu, Garry se aşeză la volan şi Fiatul porni cu o smucitură.

Centaine se uită înapoi o singură dată, după ce parcurseseră hurducaţi doi kilometri de drum nisipos. Lothar De La Rey stătea încă sub monumentul imens de stâncă, o figură micuţă şi singuratică în deşert, uitându-se lung după ei.

Dealurile verzi ale Ţării Zuluse erau atât de diferite de peisajul deprimant al deşertului Kalahari sau dunele monstruoase ale Namibiei, încât lui Centaine nu-i venea să creadă că sunt pe acelaşi continent. Dar apoi îşi aducea aminte că erau de cealaltă parte a Africii, la mai mult de o mie şase sute de kilometri distanţă de Degetul Domnului.

Garry Courtney parcă Fiatul pe creasta unor culmi ascuţite, deasupra râului Baboonstroom, opri motorul şi le ajută pe cele două femei să coboare.

Îl luă pe Shasa de la Centaine şi le conduse până la marginea culmii.

— Uitaţi acolo, le arătă el. Acela e Theuniskraal, unde ne-am născut eu şi Sean – şi apoi Michael.

Era la poalele culmii, înconjurat de grădini sălbăticite. Chiar şi de la distanţa aceasta Centaine vedea că grădinile fuseseră lăsate în paragină şi crescuseră sălbatic, ca o junglă tropicală. Palmieri înalţi şi copaci înfloriţi de *spathodea* aveau agăţaţi de ei mantii neglijente de bougainvileea de un vişiniu aprins, iar iazurile ornamentale de peşti erau de un verde otrăvitor de la alge.

— Bineînţeles, casa a fost reconstruită după incendiu, zise Garry cu şovăială iar ochii tulburi şi albaştri se întunecară ca de un nor, căci acela fusese focul în care murise mama lui Michael. Am mai adăugat nişte corpuri de-a lungul anilor, continuă el grăbit.

Centaine zâmbi – casa îi amintea de o bătrână neglijentă care-şi aruncase pe ea veşminte în zeci de stiluri diferite, niciunul potrivit. Coloane greceşti şi cărămidă roşie de tip georgian se holbau mohorâte la frontoanele albe cu decoraţii de ghips în stilul olandez al Capului Bunei Speranţe. Hornurile răsucite ca nişte batoane de zahăr ars se îngrămădeau într-o alianţă neplăcută cu contraforturi crenelate şi turnuri de piatră. Dincolo de ele, întinzându-se până la linia orizontului, erau câmpuri nesfârşite de trestie de zahăr dansând în briza uşoară, ca suprafaţa tremurătoare a mării.

— Şi acolo e Lion Kop, zise Garry răsucindu-se să le arate spre vest, unde culmea muntoasă se răsucea maiestuos, formând un amfiteatru acoperit de păduri dese în jurul oraşului Ladyburg. Acela e pământul lui Sean – totul, începând de la graniţa cu mine. De acolo! Până unde vedeţi cu ochii. Noi doi deţinem împreună întregul lanţ de culmi muntoase. Aceea e moşia Lion Kop, se poate vedea puţin vârful printre copaci.

— Ce frumos e! zise Centaine aproape fără suflare. Oh, uite, sunt munţi acolo în spate, cu zăpadă în vârf!

— Sunt Munţii Drakensberg, la două sute de kilometri distanţă.

— Şi aceea? întrebă Centaine, arătând peste acoperişurile oraşului, peste rafinăria de zahăr şi fabrica de cherestea, spre un conac elegant şi alb construit pe panta văii. Şi acela e proprietate Courtney?

— Da, răspunse Garry cu expresia schimbată. Dirk Courtney, fiul lui Sean.

— N-am ştiut că generalul Courtney are un fiu.

— Uneori îşi doreşte să n-aibă, murmură Garry şi apoi continuă pripit, înainte să apuce Centaine să-i pună vreo întrebare. Haideţi acum, e aproape ora prânzului şi dacă avem noroc şi poştaşul a adus telegrama mea,

servitorii ne aşteaptă.

— Câţi grădinari aveţi, *Mijnheer?* îl întrebă Anna, în timp ce Fiatul intra încet pe aleea lungă şi sinuoasă ce ducea către Theuniskraal, studiind cu atenţie învălmăşeala de vegetaţie, cu o încruntare dezaprobatoare aşternută pe chip.

— Patru, cred – sau poate cinci.

— Ei bine, *Mijnheer,* îi plătiţi degeaba, îi zise Anna cu severitate şi Centaine zâmbi, ştiind că de acum înainte ceata de grădinari îşi va câştiga din greu fiecare centimă din salariu. Dar erau multe alte lucruri care îi atrăgeau atenţia.

— Oh, uite! Se ridică impulsiv în picioare şi se prinse cu o mână de spătarul scaunului din faţă, în timp ce, cu cealaltă, îşi ţinea pălăria. De partea cealaltă a gardului alb care mărginea drumul trecea pe lângă drum, un grup de mânji se sperie de Fiat şi o luă la goană peste păşunea de un verde luxuriant de iarbă kikuyu, cu coamele fluturându-le în vânt, copitele ascuţite şi spinările lucioase sclipind în lumina soarelui.

— Una din îndatoririle dumitale, draga mea, va fi să ai grijă ca toţi caii să fie păstraţi în formă bună prin exerciţii continue, zise Garry răsucindu-se în scaunul şoferului ca să-i zâmbească. Şi va trebui să alegem un ponei pentru micul Michel.

— Nici n-are doi ani încă, interveni Anna.

— Niciodată nu-i prea devreme, *Mevrou,* zise Garry transferându-şi zâmbetul către ea, transformându-l într-un rânjet lasciv. Sau prea târziu!

Deşi faţa îi rămase la fel de încruntată, ochii Annei se înmuiară întâlnindu-i privirea, dar imediat îşi întoarse capul într-o parte.

— Oh, ce bine! Servitorii ne aşteaptă totuşi, exclamă Garry şi frână Fiatul în faţa uşilor duble din lemn de tek.

Servitorii făcură un pas înainte, în ordinea vechimii şi a rangului, pentru a fi prezentaţi, începând cu bucătarul zulus cu boneta lui albă înaltă şi terminând cu băieţii de grajd şi grădinarii, toţi bătând respectuos din palme şi zâmbind cu gura până la urechi, cu dinţi albi sclipitori, aşa că Shasa săltă în braţele lui Centaine şi scoase un ţipăt entuziasmat.

— Ah, *Bayete,* râse bucătarul, onorându-l pe Shasa cu salutul regal. Toate urările de bine, tânără căpetenie, fie să creşti la fel de puternic şi drept ca tatăl tău!

Intrară în Theuniskraal şi Garry îi conduse cu mândrie prin încăperile cavernoase aflate într-o dezordine rafinată. Anna dădu cu degetul pe fiecare obiect pe lângă care trecu şi se încruntă la praful existent pe toate suprafeţele, de la sufrageria baronială lungă şi impunătoare, cu trofee de vânătoare decorând pereţii, până la biblioteca în care cărţi scumpe, dar pline de praf, stăteau în teancuri mai mult pe birou şi pe duşumea decât pe rafturi – totuşi conacul Theuniskraal avea o atmosferă primitoare şi prietenoasă.

Centaine se simţi ca acasă aproape imediat.

— Oh, ce bine va fi să avem iar tineri aici, fete drăguţe şi un băiat mic, zise Garry. Casa asta bătrână avea nevoie de ceva care s-o trezească.

— Nici puţină curăţenie nu i-ar strica, bombăni Anna, dar Garry urca deja în viteză pe scara centrală, sprinten ca un puşti plin de entuziasm.

— Haideţi pe-aici, să v-arăt camerele voastre.

Camera pe care Garry o alesese pentru Anna era chiar lângă apartamentul lui personal şi deşi era evident că Centaine nu văzuse nicio semnificaţie deosebită în acest aranjament, Anna îşi lăsă ochii în jos, semănând cu un buldog sfios, când observă uşa discretă care lega camera ei de salonaşul din apartamentul lui Garry.

— Aceasta va fi camera dumitale, draga mea. Garry o conduse de-a lungul galeriei superioare şi o invită într-o cameră imensă şi însorită cu uşi de sticlă, care se deschideau spre o terasă foarte largă, ce dădea spre grădini.

— E minunat! exclamă Centaine bătând din palme de încântare şi alergând afară pe terasă.

— Bineînţeles că trebuie să fie redecorată, dar o să-ţi alegi singură culorile favorite, covoarele, draperiile... Acuma însă haideţi să v-arăt camera micului Michel.

Garry deschise uşa vecină cu a camerei lui Centaine şi atitudinea i se schimbă dramatic. În momentul în care intră în cameră, Centaine înţelese de ce.

Michael era pretutindeni, zâmbind din fotografiile înrămate de pe pereţi: Michael în uniformă de rugby, stând în picioare cu braţele încrucişate peste piept, împreună cu alţi paisprezece tineri zâmbitori; Michael în costum alb de crichet cu bastonul în mână; Michael cu o puşcă şi un mănunchi de fazani – tot sângele se scurse de pe chipul lui Centaine din cauza şocului.

— M-am gândit că ar fi potrivit pentru Michel să aibă camera tatălui său, murmură Garry pe un ton de scuză. Desigur, draga mea, dacă nu eşti de acord, mai sunt încă cincisprezece camere dintre care să alegi.

Centaine se uită încet în jurul ei la puştile din rasteluri, la undiţele şi bastoanele de crichet rezemate în colţ, la cărţile de pe rafturile de deasupra biroului, la jachetele şi sacourile agăţate în cuier.

— Da, încuviinţă ea. Aceasta va fi camera lui Shasa, şi o vom păstra exact aşa.

— Oh, ce bine! exclamă Garry, încântat. Îmi pare aşa de bine că eşti de acord. Şi ieşi pe coridor, strigându-le în zulusă porunci servitorilor.

Centaine făcu încet turul camerei, atingând patul în

care dormise Michael, oprindu-se să-şi lipească un fald al hainei aspre de lână de obraz şi imaginându-şi că simţea mirosul curat, atât de special, al trupului lui pe material, mergând la birou şi trasând cu vârful degetelor iniţialele MC zgâriate în tăblia de stejar, ridicând cartea *Jock al savanei* de pe raft şi deschizând-o la prima pagină: „Această carte a fost furată de la Michael Courtney”. Închise cartea şi se întoarse înapoi la uşă.

Pe coridor se auzea agitaţie şi Garry năvăli iar înăuntru, dirijând doi servitori zuluşi ce se împleticeau sub povara unui pătuţ de copil. Era o construcţie masivă din mahon, cu părţile laterale glisante şi extrem de înalte, în care ar fi putut fi închis fără probleme un leu adult.

— Acesta a fost al lui Michael – cred că ar trebui să fie şi al fiului său, ce zici, draga mea? înainte ca Centaine să apuce însă să răspundă, sună telefonul în holul de la parter. Arată-le unde să-l pună, draga mea, îi zise rapid Garry şi se repezi din nou afară.

Lipsi aproximativ o jumătate de oră, în care Centaine auzi telefonul sunând zgomotos la intervale neregulate. Garry năvăli iar în cameră, vorbind rapid şi agitat.

— Telefonul naibii nu mai termină odată. Toată lumea vrea să te vadă, draga mea. Eşti o doamnă foarte faimoasă. Încă un afurisit de ziarist voia să-ţi ia interviu...

— Sper că le-aţi zis că nu, *papa.* I se părea că în ultimele două luni toţi ziariştii din Uniune îi ceruseră un interviu. Povestea fetei dispărute şi apoi salvate din deşertul african împreună cu fiul ei captivase pentru moment interesul tuturor redactorilor de ziare de la Johannesburg şi Sydney până la Londra şi New York.

— L-am trimis la plimbare, o asigură Garry. Dar e cineva care chiar e nerăbdător să te vadă din nou.

— Cine?

— Fratele meu, generalul Courtney – el şi soţia lui au

venit de la casa lor din Durban la reşedinţa de la Lion Kop. Ne-au invitat să mergem să luăm prânzul acolo şi să petrecem ziua de mâine cu ei. Am acceptat în numele dumitale. Sper că am făcut bine, nu?

— Oh, da – da, sigur că da!

Anna refuză să-i însoţească la prânz la Lion Kop.

— E prea multă treabă de făcut aici! declară ea. Servitorii de la Theuniskraal îi dăduseră deja numele de „Checha" – „Grăbeşte-te!" – primul cuvânt în limba zulusă pe care-l învăţase Anna, şi toţi căpătaseră pentru ea un respect prudent ce continua să crească.

Aşa se face că Garry cu Centaine se deplasară la moşia Lion Kop cu Shasa stând în maşină pe scaunul dintre ei; când ajunseră în faţa conacului uriaş, cu un minunat acoperiş de stuf, o siluetă masivă şi bărboasă, familiară şi dragă le ieşi în cale, coborând rapid şi şchiopătat scările şi prinzând-o pe Centaine de amândouă mâinile.

— Parcă ai venit înapoi de pe tărâmul morţilor, zise încet Sean Courtney. Cuvintele nu pot să exprime cât sunt de bucuros. Apoi se întoarse să-l ia pe Shasa din mâinile lui Garry. Deci acesta e fiul lui Michael! Shasa ţipă încântat şi apucă în amândoi pumnii barba generalului, încercând apoi cu hotărâre să o smulgă din rădăcină.

Ruth Courtney, soţia lui Sean Courtney, în acea vreme având vârsta cuprinsă între patruzeci şi cincizeci de ani, perioada când o femeie magnifică ajunge la zenitul frumuseţii şi eleganţei ei, o sărută pe Centaine pe obraz şi-i spuse cu blândeţe:

— Michael a fost o persoană deosebit de iubită de noi şi dumneata îi vei lua acum locul în inimile noastre.

Aşteptând în spatele ei, se afla o femeie tânără pe care Centaine o recunoscu imediat din fotografia înrămată pe care generalul o avusese la el în Franţa. Storm

Courtney era chiar mai frumoasă decât în fotografie, cu pielea ca o petală de trandafir şi ochii sclipitori de evreică a mamei ei, dar gura minunat desenată era bosumflată capricios şi avea expresia răsfăţată a unui copil căruia i se făcuseră întotdeauna toate poftele, astfel că devenise insuportabil de plină de sine. O salută pe Centaine în franceză.

— *Comment vas-tu, chérie?* Avea un accent atroce. Se priviră una pe alta în ochi şi se displăcură instantaneu, sentimentul fiind reciproc şi clar exprimat de privirea amândurora.

Alături de Storm se găsea un tânăr înalt şi subţire, cu o atitudine serioasă şi ochi blânzi. Mark Anders era secretarul particular al generalului şi Centaine îl plăcu din prima clipă, instinctiv, exact aşa cum o displăcuse pe fată.

Generalul Sean Courtney o luă pe Centaine de un braţ şi pe soţia lui de altul şi le conduse în conacul Lion Kop.

Cele două clădiri erau la distanţă de doar câţiva kilometri, dar se putea tot atât de bine să fi fost pe alte planete. Duşumeaua de lemn galben de la Lion Kop sclipea dată cu ceară, tablourile erau luminoase, în culori vesele şi vii – Centaine recunoscu o scenă tahitiană semnată de Paul Gauguin – şi pretutindeni se găseau boluri imense de flori proaspete.

— Doamnelor, iertaţi-ne pe mine şi pe Garry pentru câteva minute, îl lăsăm pe tânărul Mark aici cu voi să vă ţină de urât.

Sean îşi conduse fratele în birou, iar tânărul secretar le turnă doamnelor câte un lichior.

— Am fost în Franţa cu domnul general, îi zise Mark lui Centaine, aducându-i paharul. Vă cunosc satul, Mort Homme, foarte bine. Am stat acolo o vreme înainte de a merge pe linia frontului.

— Oh, ce minunat e să am o amintire de acasă de la mine! exclamă Centaine şi-i atinse braţul, iar Storm Courtney, ghemuită cu un aer studiat, languros, pe o canapea acoperită cu mătase situată în cealaltă parte a salonului, îi aruncă o privire plină de un venin atât de nediluat, încât o făcu pe Centaine să exulte de bucurie în sinea ei.

Alors, chérie! Deci asta era! Se întoarse iar spre Mark Anders, îl privi adânc în ochi şi-i vorbi cu un accent francez exagerat, din gât.

— Poate-ţi aminteşti castelul, la nord de biserica satului? îl întrebă ea, făcând întrebarea inofensivă să pară a fi o invitaţie la delicii interzise, dar Ruth Courtney simţi aroma de praf de puşcă din aer şi interveni, aplanând conflictul incipient.

— Centaine, hai şi stai aici lângă mine, porunci ea. Vreau să-mi povesteşti aventurile dumitale atât de incredibile.

Aşa că Centaine repetă, pentru a cincizecea oară de când fusese salvată, versiunea ei, atent cenzurată şi editată, privind torpilarea navei şi călătoria ei ulterioară prin deşert.

— Extraordinar! exclamă la un moment dat Mark Anders. Am admirat deseori picturile boşimanilor în peşterile din Munţii Drakensberg, câteva din ele sunt într-adevăr frumoase, dar nu mi-am dat seama că mai există boşimani vii în sălbăticie. Au fost vânaţi din munţii ăştia acum şaizeci de ani – toată lumea ştie că sunt nişte nenorociţi periculoşi şi înşelători – şi oricum eu am înţeles că au fost exterminaţi toţi.

Pe canapeaua ei de mătase, Storm Courtney se scutură teatral.

— Pur şi simplu nu înţeleg cum ai putut suporta să laşi monştrii aceia galbeni să te atingă, *chérie.* Eu una aş fi

murit pur şi simplu!

— *Bien sûr, chérie,* şi presupun că nu ţi-ar fi făcut plăcere nici să mănânci şopârle vii şi lăcuste? o întrebă Centaine cu drăgălăşenie, iar Storm păli.

Sean Courtney intră cu paşi mari în salon şi le întrerupse.

— Ei, ia uite, ce frumos să văd că deja eşti de-a casei, Centaine. Sunt sigur că dumneata şi Storm o să fiţi cele mai bune prietene, nu?

— Fără îndoială, tată, murmură Storm şi Centaine izbucni în râs.

— Storm e aşa o dulcică, o iubesc deja la nebunie, zise Centaine alegând infailibilă adjectivul „dulcică”, probabil singurul care ar fi putut provoca furtuna de roşeaţă din obrajii perfecţi ai lui Storm.

— Excelent! Excelent! E gata prânzul, iubito? iar Ruth se ridică, îl luă de braţ pe Sean şi amândoi porniră spre terasă, unde îi aştepta masa pregătită la umbra unei bolte încărcate cu flori de jacaranda. Aerul părea colorat în purpuriu şi verde-smarald de lumina soarelui filtrată prin crengile încărcate de flori.

Servitorii zuluşi care aşteptau în jur îl duseră pe Shasa ca pe un prinţ la bucătărie, la un semn din cap al lui Sean. Plăcerea copilului la vederea feţelor negre şi zâmbitoare era tot atât de evidentă pe cât era şi încântarea lor faţă de el.

— O să-l răsfeţe dacă-i laşi, o avertiză Ruth pe Centaine. Nu e decât un lucru pe lumea asta pe care un zulus îl iubeşte mai mult decât pe vitele sale, şi asta e un băiat mic. Te rog să te aşezi lângă general, draga mea.

În timpul prânzului, Sean o aduse pe Centaine cu totul în centrul atenţiei, în timp ce Storm încerca să pară distantă şi plictisită la celălalt capăt al mesei.

— Acum, draga mea, vreau să-mi spui tot ce s-a

întâmplat.

— Oh, Doamne, tată, tocmai ne-a povestit totul, exclamă Storm dându-şi ochii peste cap.

— Vezi cum vorbeşti acolo, domnişoară, o avertiză Sean. Începe cu ce-ai făcut din ziua când te-am văzut eu ultima dată, zise el întorcându-se spre Centaine. Şi nu lăsa nimic pe dinafară, auzi? Nimic!

Tot timpul mesei Garry fu tăcut şi retras, în contrast cu starea de spirit exuberantă pe care o avusese în ultimele săptămâni, şi după ce fu servită cafeaua se ridică rapid în picioare când Sean spuse brusc:

— Ei bine, vă rog să ne scuzaţi pentru câteva minute. Garry şi cu mine trebuie să v-o răpim pe Centaine pentru o mică discuţie.

Biroul generalului avea pereţii lambrisaţi în mahon, cărţile de pe rafturi erau legate în piele castanie de viţel, iar fotoliile masive şi confortabile erau tapiţate în piele cafenie.

Podeaua era acoperită cu mai multe covoare orientale şi lângă birou avea o mică sculptură de bronz absolut superbă semnată de Anton Van Wouw – în mod ironic, o sculptură cu un vânător boşiman ţinând un arc în mână, uitându-se atent în depărtare, cu cealaltă mână streaşină la ochi. Îi aminti lui Centaine atât de limpede de O’wa, încât trase brusc aer în piept, cu un icnet de şoc.

Sean îi făcu semn cu trabucul să se aşeze în fotoliul cu spătar înalt din faţa biroului şi în momentul care se aşeză în el, Centaine păru dintr-odată micuţă ca o fetiţă. Garry ocupă celălalt fotoliu.

— Am vorbit cu Garry, începu Sean fără niciun preliminariu. I-am spus circumstanţele morţii lui Michael, de dinainte de nuntă. Se aşeză la birou şi-şi roti gânditor verigheta de aur de pe deget. Noi toţi de aici ştim foarte bine că în toate felurile în afară de cel legal, Michael a fost

soţul dumitale şi tatăl natural al lui Michel. Cu toate acestea, în mod tehnic, Michel este – ezită o secundă – Michel este ilegitim. În ochii legii e un bastard.

Cuvântul o şocă pe Centaine. Se holbă încremenită la Sean prin ceaţa din ce în ce mai deasă de fum de trabuc. Tăcerea se prelungi.

— Nu se poate aşa ceva, interveni Garry. E nepotul meu. Nu se poate aşa ceva.

— Nu, încuviinţă Sean. Nu se poate aşa ceva.

— Cu aprobarea dumitale, draga mea, aş vrea să-l adopt pe băieţel, zise Garry cu voce scăzută, aproape în şoaptă. Centaine îşi întoarse încet capul spre el şi Garry continuă mai rapid. Nu ar fi decât o formalitate, un detaliu legal prin care să asigurăm statutul lui în lume. Se poate face extrem de discret şi nu va afecta în niciun fel relaţia dintre voi doi. Dumneata vei rămâne mama lui şi vei avea drept total de custodie asupra lui, în timp ce eu voi avea onoarea să-i devin tutore şi să fac pentru el ceea ce tatăl său nu mai poate. Centaine tresări şi Garry zise imediat, aproape bolborosit de grabă: Iartă-mă, draga mea, dar trebuie să vorbim despre asta. Cum a zis şi Sean, toţi acceptăm că eşti văduva lui Michael – şi am dori să foloseşti numele familiei şi te vom trata toţi ca şi cum ceremonia ar fi avut loc în ziua aceea, mai zise el, întrerupându-se şi tuşind din gât. Nimeni nu va şti nimic, în afară de noi trei şi de Anna. Am aprobarea dumitale, pentru binele copilului?

Centaine se ridică în picioare şi se duse la Garry. Se prăbuşi în genunchi în faţa lui şi-şi lipi capul de genunchii lui.

— Mulţumesc, şopti ea. Sunteţi cel mai bun om pe care-l cunosc. Aţi luat cu adevărat locul tatălui meu pentru mine.

Lunile ce urmară fură cele mai liniştite şi mai plăcute din viaţa lui Centaine, petrecute în siguranţă, bucurie şi belşug, pline de sunetul râsului lui Shasa, cu prezenţa binevoitoare, deşi timidă, a lui Garry Courtney mereu în fundal şi figura mai substanţială a Annei în prim-plan.

Centaine călărea în fiecare dimineaţă înainte de micul dejun şi din nou în răcoarea serii, însoţită deseori de Garry, care o încânta cu poveşti din copilăria lui Michael sau îi relata istoria familiei. Mergeau călare pe cărările de-a lungul poalelor culmilor împădurite, se opreau să adape caii la iazul de sub cascada râului, unde stropii şi spuma albă se prăbuşeau de la treizeci de metri peste piatra neagră şi sclipitoare.

Restul zilei îl petrecea alegând perdele şi tapete, supraveghind meseriaşii care lucrau la renovarea şi redecorarea casei, consultându-se cu Anna în legătură cu refacerea aranjamentelor domestice la Theuniskraal, zburdând cu Shasa prin curte şi încercând să-i împiedice pe servitorii zuluşi să îl răsfeţe prea tare, învăţând de la Garry Courtney arta subtilă de a conduce şi a manevra Fiatul imens, evaluând invitaţiile care soseau în corespondenţa zilnică şi, în general, preluând conducerea şi dirijarea conacului Theuniskraal, aşa cum o făcuse şi în Mort Homme, la castelul familiei ei.

În fiecare după-amiază lua ceaiul împreună cu Shasa şi Garry în bibliotecă, unde acesta din urmă stătea ascuns aproape toată ziua, şi prin ochelarii cu rame de aur pe care îi purta pe vârful nasului îi citea cu voce tare ceea ce aşternuse pe hârtie în ziua aceea.

— Oh, ce minunat trebuie să fie să ai un asemenea har! exclamă Centaine într-o zi, când el lăsă pe birou foaia de manuscris.

— Ne admiri pe noi, scriitorii? o întrebă el.

— Sunteţi o specie aparte.

— Nici pomeneală, draga mea, suntem oameni complet obişnuiţi, atâta doar că suntem suficient de înfumuraţi să credem că alţi oameni ar dori să citească ce avem noi de spus.

— Aş vrea să pot scrie şi eu.

— Dar poţi, scriitura dumitale e excelentă.

— Nu, vreau să zic să *scriu,* de-adevăratelea.

— Chiar poţi. Pune mâna pe hârtie şi apucă-te. Dacă asta vrei să faci.

— Dar... zise ea uitându-se împietrită la el. Despre ce-aş putea scrie?

— Scrie despre ce ţi s-a întâmplat acolo în deşert. Pot să te asigur că asta ar fi foarte bine pentru început.

Îi trebuiră trei zile să se obişnuiască cu ideea şi apoi să se îmbărbăteze suficient cât să se apuce efectiv de scris. Porunci apoi servitorilor să mute o masă în foişorul de la marginea peluzei şi se aşează cu un creion în mână, un teanc de hârtii albe de la Garry în faţă şi groază în inimă. Din ziua aceea, simţi exact aceeaşi groază de fiecare dată când se aşeza la masă şi trăgea prima filă albă de hârtie spre ea, dar îi trecea repede, de îndată ce primele şiruri de cuvinte începeau să mărşăluiască peste pustiul alb.

Îşi luă cu ea în foişor mai multe obiecte plăcute şi familiare ca să aline singurătatea efortului creator, puse un covor drăguţ peste dalele de piatră, o vază Deft pe masă, pe care Anna o umplea cu flori proaspete în fiecare zi, şi în faţa ei aranjă briceagul lui O’wa. Îl folosea ca să-şi ascută creioanele.

La dreapta ei pe masă aşezase o cutie de bijuterii căptuşită cu catifea, în care ţinea colierul lui H’ani. Ori de câte ori îşi pierdea inspiraţia, lăsa la o parte creionul şi scotea colierul la lumină. Răsucea pietrele strălucitoare între degete ca pe nişte mătănii, atingerea lor rece şi

netedă părând s-o calmeze şi să-i redea hotărârea.

În fiecare după masă, de la sfârşitul prânzului până la ora ceaiului din bibliotecă cu Garry, scria la masa din foişor, iar Shasa dormea pe un pătuţ de lângă ea sau i se căţăra în braţe.

Nu-i trebuiră multe zile lui Centaine să realizeze că nu va putea niciodată să arate cuiva ceea ce scria în acele pagini. Îşi dădu seama că nu putea să omită nimic, scria cu o sinceritate brutală care nu permitea rezervă sau echivoc. Fie că era vorba despre detaliile iubirii ei cu Michael sau descrierea gustului de peşte putred pe care-l avusese în gură când zăcea în agonie de moarte lângă Atlantic, îşi dădea seama că nimeni nu va putea citi aceste lucruri fără să fie şocat sau oripilat.

E numai pentru mine, se hotărî ea. În fiecare zi când închidea paginile scrise în cutia de bijuterii, peste colierul lui H'ani, era inundată de un sentiment de satisfacţie şi de realizare demne de laudă.

Existau însă şi câteva note discordante în această simfonie de mulţumire.

Se trezea uneori noaptea, pe jumătate adormită încă, şi se întindea instinctiv după trupul zvelt şi auriu care-ar fi trebuit să fie lângă al ei, tânjind după senzaţia atingerii muşchilor tari şi netezi şi a părului lung şi mătăsos ce mirosea ca ierburile dulci ale deşertului. Apoi se trezea cu totul şi stătea pe întuneric, urându-se pe sine însăşi pentru dorinţele ei trădătoare şi arzând de ruşine că întinase atât de mult amintirea lui Michael, a lui O'wa şi a micuţei H'ani.

Într-o dimineaţă, Garry Courtney o chemă la el în birou şi, după ce Centaine luă loc, îi dădu un pachet.

— Acesta a venit cu un mesaj explicativ pentru mine. E de la un avocat din Paris.

— Ce scrie în el, *papa?*

— Mă tem că franceza mea e lamentabilă, dar în

esenţă spune că moşia tatălui dumitale de la Mort Homme a fost vândută ca să-i acopere datoriile.

— Oh, săracul *papa.*

— Ei credeau că dumneata ai murit, draga mea, şi vânzarea a fost hotărâtă de un tribunal francez.

— Înţeleg.

— Avocatul a citit despre salvarea dumitale într-un ziar parizian şi mi-a scris ca să-mi explice situaţia. Din nefericire, datoriile contelui de Thiry erau considerabile şi după cum ştii foarte bine castelul şi tot ce conţinea a fost distrus în bombardament. Avocatul a organizat o schemă de lichidare şi după plata tuturor datoriilor şi a cheltuielilor legale, inclusiv onorariul considerabil al individului ăsta, nu ţi-a mai rămas decât extrem de puţin.

Instinctele materiale sănătoase ale lui Centaine se treziră pe dată.

— Cât, *papa?* întrebă ea sec.

— Mai puţin de 2000 de lire sterline, mă tem. Ne va trimite un cec după ce îi trimit recunoaşterea semnată legal în faţa unui notar. Din fericire eu sunt judecător de pace şi notar autorizat, aşa că putem face totul în privat.

Când sosi în sfârşit cecul, Centaine deschise un depozit la Ladyburg Bank cu majoritatea banilor, cu o dobândă de 3,5%, şi singurul răsfăţ pe care şi-l permise fu să-şi cumpere, cu 120 de lire, un Ford model T, absolut superb, vopsit într-un negru lucios, cu alamă sclipitoare, iar când intră prima dată cu el pe aleea de la Theunsikraal, cu viteza nebunească de cincizeci de kilometri pe oră, toţi locatarii casei ieşiră în curte să admire maşina. Chiar şi Garry Courtney veni grăbit din bibliotecă, cu ochelarii împinşi în vârful capului, şi o mustră pentru prima dată de când o cunoştea.

— Trebuie să te consulţi cu mine, draga mea, înainte să faci aşa ceva – nu vreau să te văd risipindu-ţi

economiile. Eu sunt cel care are grijă de dumneata, şi-n plus de asta, continuă el pe un ton lugubru, de-abia aşteptam să-ţi cumpăr eu o maşină de ziua ta. Acuma mi-ai stricat planurile.

— Oh, *papa,* iertaţi-mă, vă rog. Ne-aţi oferit aşa de multe deja, şi toţi vă iubim pentru asta.

Era adevărat. Ajunsese să-l iubească pe omul acesta blajin şi bun, în multe feluri exact aşa cum îl iubise şi pe tatăl ei, şi în altele chiar mai mult, căci sentimentele pe care le avea faţă de el se sprijineau pe un respect din ce în ce mai mare şi pe faptul că îşi dădea seama de talentele lui nelăudate şi de calităţile ascunse, de omenia lui profundă şi forţa pe care o dovedise în faţa sorţii ce-l privase de un picior, de o soţie şi un fiu, şi până în acest ceas atât de târziu în viaţă, nu-i oferise încă o familie iubitoare.

Garry o trata ca pe doamna casei şi în seara aceea discută cu ea lista de invitaţi pentru cina pe care o plănuiau.

— Trebuie să te avertizez despre individul ăsta, Robinson. A trebuit să stau să mă gândesc puţin înainte să-l invit, drept să-ţi mărturisesc.

Centaine se gândea însă la alte lucruri, nu la lista cu invitaţi, aşa că tresări uimită.

— Îmi pare rău, *papa,* îşi ceru ea scuze. N-am auzit ce ziceaţi. Mă tem că visam cu ochii deschişi.

— Vai de mine, îi zâmbi Garry. Eu credeam că numai eu visez aşa. Te avertizam în privinţa oaspetelui nostru de onoare.

Lui Garry îi făcea plăcere să invite oameni cam de două ori pe lună, nu mai des, şi întotdeauna erau zece invitaţi la cină, niciodată mai mulţi.

— Îmi place să aud ce are de zis fiecare, îi explicase el. Urăsc să ratez o poveste bună pentru că cel care o

spune e la celălalt capăt al mesei.

Avea gusturi foarte fine şi acumulase o colecţie de vinuri de cea mai bună calitate din întreaga ţară. Îl furase pe bucătarul zulus de la Country Club din Durban, aşa că invitaţiile lui erau aşteptate cu mare plăcere de toţi, deşi de obicei acceptarea invitaţiei la cină necesita o călătorie cu trenul şi o şedere peste noapte la Theuniskraal.

— Individul ăsta, Joseph Robinson, are un titlu de baron, ceea ce în multe cazuri este însemnul unui ticălos fără principii, prea şiret să se lase prins; are probabil mai mulţi bani decât a reuşit să strângă până şi bătrânul Cecil John – e proprietarul minelor Robinson Deep şi Robinson Goldmine, precum şi al băncii Robinson – dar e mai zgârcit decât oricare alt om pe care l-am întâlnit în viaţa mea. E în stare să cheltuie 10.000 de lire pe un tablou şi să nu sendure să dea un penny unui muritor de foame. E, de asemenea, un tiran şi cel mai lacom şi mai fără suflet om pe care l-am văzut vreodată. Când primul ministru a încercat prima dată să obţină titlul de baron pentru el, a provocat un asemenea val de proteste, încât a trebuit să renunţe la idee.

— Dacă e aşa de groaznic, *papa,* de ce-l invităm la cină?

Garry suspină teatral.

— Ăsta e preţul pe care trebuie să-l plătesc pentru artă, draga mea. Am de gând să încerc să obţin de la individ nişte informaţii de care am nevoie pentru noua mea carte. El e singura persoană în viaţă care mi le poate oferi.

— Vreţi să-l farmec pentru dumneavoastră, *papa?*

— Oh, nu, nu! Nu e cazul să mergem aşa departe, dar presupun că ai putea purta o rochie drăguţă.

Centaine alese rochia galbenă de tafta cu corsajul brodat cu periuţe mici, care-i lăsa umerii descoperiţi, încă

uşor bronzaţi după soarele deşertului. Ca întotdeauna Anna îi aranjă părul şi o ajută să se îmbrace pentru cină.

Centaine ieşi din baia personală, unul dintre cele mai luxoase lucruri din noua ei viaţă, cu un halat de baie înfăşurat în jurul trupului încă umed şi un prosop învârtit ca un turban pe părul ud. Lăsă urme ude de picioare pe podeaua de lemn auriu până la măsuţa de toaletă.

Anna, aşezată pe pat, cosea din nou năstureii din talia rochiei galbene; rupse cu dinţii aţa, scuipă capătul şi mormăi:

— A trebuit să-i las trei centimetri. Prea multe petreceri din astea simandicoase cu o tonă de mâncare, domnişoară. Aranjă cu grijă rochia pe pat şi veni să stea în spatele lui Centaine la măsuţa de toaletă.

— Oh, Anna, aş vrea să vii să stai la masă cu noi, bombăni Centaine. Aici nu eşti o servitoare. Centaine ar fi trebuit să fie oarbă să nu fi realizat deja tipul relaţiei ce înflorea între Garry şi Anna. Până acum însă nu găsise ocazia să discute despre asta cu ea, deşi îşi dorea să împărtăşească şi ea bucuria Annei.

Anna luă peria cu mâner de argint şi atacă părul negru cu mişcări lungi şi puternice, care-o făcură pe Centaine să-şi lase capul mult pe spate.

— Vrei să-mi pierd vremea ascultându-i pe toţi fandosiţii ăia sâsâind ca o ceată de gâşte bete? imită şuierăturile limbii engleze atât de iscusit, încât Centaine izbucni în chicote încântate. Nu, mersi. Nu înţeleg nicio boabă din toată pălăvrăgeala aia aşa de simandicoasă şi bătrâna Anna e mult mai fericită şi mai folositoare la bucătărie supraveghind puşlamalele alea negre şi zâmbitoare.

— *Papa* Garry vrea aşa de mult să vii şi tu la masă, mi-a vorbit despre asta de atâtea ori. Cred că ţine enorm la tine.

Anna strânse din buze şi pufni.

— Termină cu aiurelile, domnişoară, zise ea răspicat punând peria la loc şi aranjând plasa fină peste părul lui Centaine, capturând buclele rebele în reţeaua cu paiete galbene. *Pas mal!* Se trase un pas înapoi şi o studie critic, aprobând apoi cu o mişcare din cap. Acuma hai să vedem şi rochia.

Se duse s-o ia de pe pat, şi între timp Centaine se ridică şi lăsă să-i alunece halatul de pe umeri. Halatul căzu la podea şi Centaine rămase goală în faţa oglinzii.

— Cicatricea de pe picior ţi se vindecă bine, dar încă eşti aşa de maro, se plânse Anna, apoi se întrerupse şi rămase cu rochia galbenă pe jumătate ridicată, încruntându-se gânditoare, studiind-o cu atenţie pe Centaine. Centaine! exclamă ea cu voce aspră. Când ai avut ultima dată ciclu? o întrebă ea şi Centaine se aplecă şi ridică halatul de pe jos, acoperindu-se cu el protector.

— Am fost bolnavă, Anna. Lovitura la cap – şi infecţia.

— De cât timp nu ţi-a mai venit? insistă Anna neînduplecată.

— Nu înţelegi, am fost bolnavă. Nu-ţi aminteşti că nici când am avut pneumonie nu mi-a venit...

— De când ai fost în deşert! îşi răspunse Anna singură. De când ai venit din deşert cu neamţul ăla, cu corcitura aia de german afrikaner. Aruncă rochia pe pat şi trase halatul din faţa trupului lui Centaine.

— Nu, Anna, am fost bolnavă, zise Centaine tremurând. Până în clipa aceea într-adevăr îşi închisese mintea în faţa posibilităţii îngrozitoare pe care i-o prezenta acum Anna.

Anna îi puse mâna mare şi plină de bătături pe pântec şi Centaine se făcu mică, să n-o atingă.

— N-am avut niciodată încredere în el, cu ochii lui de

pisică şi părul galben şi umflătura aia mare-n pantaloni, murmură Anna furioasă. Acuma înţeleg de ce n-ai vrut să vorbeşti cu el când am plecat, de ce l-ai tratat ca pe-un duşman, nu ca pe un salvator.

— Anna, a mai fost şi altă dată când nu mi-a venit. S-ar putea să fie...

— Te-a violat, biata mea fetiţă! Te-a violat! N-ai putut să te aperi de el. Asta s-a întâmplat?

Centaine recunoscu imediat scăparea pe care Anna i-o oferise şi de care tânjea să se agaţe cu amândouă mâinile.

— Te-a forţat, copila mea, nu-i aşa? Spune-i Annei.

— Nu, Anna. Nu m-a forţat.

— I-ai permis să... L-ai lăsat? expresia Annei era teribilă.

— Mă simţeam aşa de singură, zise Centaine, prăbuşindu-se pe scăunel şi acoperindu-şi faţa cu mâinile. N-am mai văzut nicio altă persoană albă de aproape doi ani, şi-a fost atât de bun cu mine şi era aşa de frumos, şi îi datoram viaţa, înţelegi, Anna? Te rog, spune-mi că înţelegi!

Anna o îmbrăţişă strâns cu braţele ei groase şi puternice şi Centaine îşi lipi faţa de pieptul moale şi cald. Amândouă rămaseră aşa în tăcere, zguduite şi speriate.

— Nu poţi să-l ţii, zise Anna în cele din urmă. Va trebui să facem cumva să te descotoroseşti de el.

Şocul cuvintelor ei o cutremură pe Centaine, şi începu din nou să tremure, încercând să se ascundă cumva de gândul atât de înspăimântător.

— Nu mai putem aduce încă un bastard la Theuniskraal, nu vor permite aşa ceva. Ruşinea ar fi mult prea mare. Au acceptat unul, dar nici *Mijnheer* şi nici generalul nu vor accepta încă unul. Pentru binele tuturor, al familiei lui Michael şi al lui Shasa, pentru tine, pentru

toţi cei pe care-i iubeşti, nu ai nicio altă alegere. Trebuie să te descotoroseşti de el.

— Anna, nu pot face aşa ceva.

— Îl iubeşti pe omul ăsta care ţi l-a pus în pântec?

Centaine nu răspunse.

— Atunci scapă-te de plodul lui înainte să te distrugă pe tine, pe Shasa şi pe noi toţi.

Cina fu un adevărat coşmar. Centaine se aşezase la capătul mesei lungi şi zâmbea vag, deşi ochii îi ardeau de ruşine şi îşi simţea bastardul din pântece ca pe o viperă încolăcită, gata să atace.

Bărbatul înalt şi mai în vârstă de lângă ea îi dădea înainte pe un ton monoton, cu glasul deosebit de răguşit şi enervant, îndreptându-şi monologul aproape exclusiv către Centaine. Avea o chelie bronzată de culoarea oului de fluierar şi ochii ciudat de lipsiţi de viaţă, ca cei ai unei statui de marmură. Centaine nu se putea deloc concentra la ce îi spunea şi la un moment dat avu senzaţia că bătrânul vorbea într-o limbă străină, complet necunoscută. Mintea ei era preocupată acum doar de această nouă ameninţare care se ivise atât de neaşteptat, o ameninţare la întreaga ei existenţă şi la cea a fiului ei.

Ştia, bineînţeles, că Anna avea dreptate. Nici generalul, nici Garry Courtney nu ar permite unui al doilea bastard să locuiască la Theuniskraal. Chiar dacă ar fi fost capabili să scuze ceea ce făcuse – şi era dincolo de orice speranţă şi raţiune că ar fi fost în stare de asta – chiar şi atunci tot nu i-ar permite să dezonoreze şi să arunce în scandal nu numai amintirea lui Michael, ci şi întreaga familie. Nu era posibil – metoda propusă de Anna era singura scăpare pentru ea.

Tresări pe scaun şi aproape ţipă cu voce tare. Bărbatul de lângă ea îşi pusese mâna pe coapsa ei, la

adăpostul feţei lungi de masă.

— Scuzaţi-mă, *papa,* zise ea împingându-şi scaunul înapoi în grabă şi Garry se uită cu îngrijorare la ea din celălalt capăt al mesei. Trebuie să ies pentru un moment, mai spuse Centaine şi fugi în bucătărie.

Anna îi văzu supărarea şi alergă să-i iasă în întâmpinare, apoi o duse în cămară. Încuie uşa în urma lor.

— Ia-mă în braţe, Anna, te rog, nu ştiu ce să fac şi mi-e aşa de frică... şi omul acela îngrozitor... se cutremură. Îmbrăţişarea Annei o calmă puţin şi după o vreme îi spuse în şoaptă. Ai dreptate, Anna. Trebuie să scăpăm de el.

— O să vorbim despre asta mâine, îi spuse Anna cu blândeţe. Acuma spală-ţi ochii cu apă rece şi du-te înapoi în sufragerie înainte să faci o scenă.

Riposta lui Centaine dădu roade, căci magnatul minelor, bărbatul înalt şi chel de lângă ea, nici măcar nu-i mai aruncă vreo privire când se reîntoarse pe scaunul ei de la masă. Vorbea acum cu femeia aflată de cealaltă parte a lui, dar ceilalţi invitaţi îl ascultau şi ei, cu atenţia datorată unuia din cei mai bogaţi oameni din lume.

— Alea chiar c-au fost vremuri frumoase, zicea el. Ţara era deschisă, găseai o avere după fiecare bolovan – Doamne, ce vremuri erau! Barnato a început cu o cutie de trabucuri pentru schimb, şi nişte trabucuri rele ca naiba, ascultă la mine, şi când Rhodes i-a cumpărat compania i-a dat un cec de 3.000.000, cel mai mare cec scris la vremea aceea, deşi pot să vă spun că de-atunci eu personal am scris câteva mai mari...

— Şi cum aţi început, sir Joseph?

— Cu cinci lire în buzunar şi nasul bun să miros un diamant de un *schlenter* – aşa am început.

— Şi cum faceţi asta, sir Joseph? Cum puteţi să recunoaşteţi un diamant adevărat?

— Cea mai rapidă metodă e să-l scufunzi într-un

pahar cu apă, draga mea. Dacă-l scoţi afară ud, e un *schlenter.* Dacă iese uscat, e un diamant.

Cuvintele îi trecură lui Centaine pe lângă urechi, fără să pară că le aude, preocupată cum era de noua problemă cu care se confrunta, iar Garry îi făcu semn din capul mesei că era timpul să se retragă cu doamnele.

Totuşi, cel puţin în subconştient, cuvintele lui Robinson lăsaseră probabil o urmă, căci, în după-amiaza următoare, stând în foişor şi uitându-se la peluzele scăldate în soare fără să le vadă, învârtind nefericită între degete colierul lui H'ani şi jucându-se absentă cu pietrele, aproape fără un gând conştient, se aplecă peste masă, luă carafa de cristal şi îşi turnă un pahar de apă limpede de izvor.

Apoi ţinu colierul deasupra paharului şi-l lăsă încet în apă. După câteva secunde îl scoase afară şi-l studie distrată. Pietrele colorate sclipeau de la apă, şi dintr-odată inima începu să-i bată nebuneşte. Piatra cea albă – cristalul imens din centrul colierului – era uscată.

Lăsă iar colierul în apă şi-l trase iar afară. Începură să-i tremure mâinile. Ca pieptul unei lebede, sclipitor de albă, piatra lăsase să se scurgă de pe ea chiar şi cea mai mică picătură, deşi sclipea mult mai luminoasă decât pietrele ude din jurul ei.

Se uită cu vinovăţie în jur, dar Shasa dormea pe spate cu degetul mare în gură şi peluzele erau goale în timpul arşiţei de amiază. Cufundă pentru a treia oară colierul în pahar şi când piatra albă ieşi din nou uscată, şopti încet:

— H'ani, bunica mea bătrână şi dragă, oare ne vei salva din nou? E oare posibil să ai grijă de mine şi acum?

Centaine nu putea merge la doctorul familiei Courtney din Ladyburg pentru o consultaţie, aşa că plănui

împreună cu Anna o călătorie în oraşul-capitală a provinciei Natal, portul maritim Durban. Pretextul pentru călătorie era eternul favorit al femeilor: cumpărăturile.

Speraseră să plece singure de la Theuniskraal, dar Garry nici nu voi să audă.

— Să mă lăsaţi singur acasă, i-auzi! Amândouă m-aţi bătut la cap să-mi cumpăr un costum nou. Ei bine, e o scuză bună să mă duc să-mi vizitez croitorul şi dacă tot sunt acolo poate o să iau şi vreo două bonete sau mai ştiu eu ce podoabe pentru două doamne pe care le cunosc.

Aşa că porniră într-o adevărată expediţie de familie, cu Shasa şi cele două dădace zuluse ale lui, având nevoie de amândouă maşinile, Fiatul şi Fordul, pentru a străbate cei două sute patruzeci de kilometri de drum prăfos şi plin de curbe până la coastă. Opriră în faţa Hotelului Mai estic, pe litoralul Oceanului Indian, şi Garry închirie cele două apartamente de lux cu vedere la plajă.

Anna şi Centaine avură nevoie de întreaga lor pricepere ca să scape de el pentru câteva ore, dar reuşiră totuşi. Anna făcuse investigaţii extrem de discrete şi aflase numele unui doctor ce-şi avea cabinetul în Point Road. Merseră la el cu nume false şi doctorul le confirmă ceea ce ştiau amândouă că era adevărat.

— Nepoata mea e văduvă de doi ani, explică Anna cu delicateţe. Nu-şi poate permite un asemenea scandal.

— Îmi pare rău, doamnă. Nu am cum să vă ajut... îi răspunse pedant doctorul, dar când Centaine îi dădu o guinee de aur, murmură abia auzit: să vă dau o prescripţie. Şi scrise pe o bucăţică de hârtie un nume şi o adresă.

În stradă, Anna o apucă de braţ.

— Mai avem o oră până când Mijnheer ne aşteaptă înapoi la hotel. Mergem acum – să facem aranjamentele.

— Nu, Anna, se opri Centaine. Trebuie să mă mai

gândesc la asta. Vreau să fiu singură pentru o vreme.

— N-ai la ce să te gândeşti, bombăni Anna.

— Lasă-mă, Anna, o să mă-ntorc mult înainte de cină. Mergem mâine. Anna recunoscu tonul şi expresia feţei ei. Îşi aruncă mâinile în aer exasperată şi se urcă în ricşa ce aştepta.

Conducătorul zulus al ricşei o porni la fugă, trăgând vehiculul înalt pe două roţi, şi Anna strigă:

— Poţi să te gândeşti cât vrei, copilă, dar mâine facem cum zic eu.

Centaine îi făcu semn cu mâna şi zâmbi până ce ricşa luă curba pe West Street, apoi se răsuci pe călcâie şi se grăbi înapoi în port.

Observase acolo un magazin pe lângă care trecuseră: **M. N**aidoo. **B**ijutier.

Interiorul magazinului era mic, dar curat şi ordonat, cu bijuterii ieftine aranjate în dulapuri cu vitrine. În momentul în care intră, un indian grăsuţ şi negricios, îmbrăcat într-un costum tropical, ieşi dintr-o cameră din spate printr-o perdea de mărgele.

— Sărut-mâinile, onorată doamnă. Sunt domnul Moonsamy Naidoo şi sunt întru totul la dispoziţia dumneavoastră. Avea un chip searbăd şi păr negru şi ondulat, uns atât de abundent cu pomadă de ulei de cocos, încât lucea ca un cărbune.

— Aş dori să văd ce marfă aveţi, zise Centaine, aplecându-se peste tejgheaua de sticlă şi studiind brăţările de argint filigranat expuse artistic.

— Un cadou pentru o persoană iubită, bineînţeles, prea bună doamnă, astea sunt cu adevărat sută la sută argint pur, lucrate de mâini de meşteşugari învăţaţi, de cel mai înalt calibru.

Centaine nu răspunse. Ştia ce riscuri îşi asuma şi încerca să-şi formeze o părere despre omul din faţa ei. Şi

el făcea acelaşi lucru. Îi privi mănuşile şi pantofii, indicii infailibile despre calitatea unei doamne.

— Bineînţeles, aceste micuţe fleacuri sunt doar o bagatelă. Dacă stimata doamnă ar dori să vadă ceva demn de un prinţ, sau poate de o prinţesă?

— Vindeţi... diamante?

— Diamante, doamnă mult prea onorată? Chipul rotund şi banal se încreţi într-un zâmbet. Vă pot arăta un diamant potrivit pentru un rege – sau o regină.

— Şi eu la fel, zise încet Centaine şi plasă cristalul alb, imens, pe tejgheaua de sticlă dintre ei.

Bijutierul hindus se înecă de şoc şi flutură din mâini ca un pinguin.

— Doamnă scumpă! îngăimă el. Acoperiţi-l, vă implor. Ascundeţi-l de privirea mea!

Centaine puse cristalul înapoi în poşetă şi se întoarse spre uşă, dar bijutierul ajunse acolo înaintea ei.

— Încă o secundă din timpul dumneavoastră, minunată doamnă.

Trase obloanele de la ferestre şi uşă, apoi răsuci cheia în broască şi se întoarse la Centaine.

— Pedepsele sunt extreme, zise el cu voce nesigură. Zece ani în cea mai mizerabilă temniţă – şi eu nu am sănătatea cea mai bună. Iar temnicerii sunt formidabil de urâţi şi de răi, prea buna mea doamnă, riscurile sunt infinite...

— Nu vă voi mai deranja. Descuiaţi uşa.

— Vă rog, dragă doamnă, dacă doriţi să mă urmaţi. Merse cu spatele către perdeaua de mărgele, făcând o plecăciune adâncă şi gesturi de invitaţie vaste şi fluturătoare.

Încăperea era minusculă, iar biroul acoperit de sticlă ocupa atât de mult din spaţiu, încât de-abia era loc pentru amândoi înăuntru. Exista o singură fereastră foarte

îngustă, situată la înălţime. Aerul era înăbuşitor şi mirosea extrem de puternic a pulbere de curry.

— Îmi daţi voie să văd încă o dată obiectul, prea bună doamnă?

Centaine îl aşeză în centrul biroului şi indianul îşi puse o lupă de bijutier pe ochi şi ridică piatra, ţinând-o în lumina ferestrei.

— Îmi permiteţi să vă întreb de unde l-aţi obţinut, prea onorată doamnă?

— Nu.

Omul îl răsuci încet sub lupă, aşezându-l apoi în talerul unei mici balanţe de alamă pentru bijuterii aflată pe marginea biroului. În timp ce-l cântărea, murmură:

— CID, doamnă, Cumpărare Ilicită de Diamante – oh, poliţia este extrem de strictă şi severă.

Satisfăcut de greutate, deschise un sertar al biroului şi scoase un tăietor ieftin de sticlă, în formă de stilou, care avea în vârf un ciob ascuţit de bon – un diamant de culoare închisă, de calitate inferioară.

— Ce aveţi de gând să faceţi? întrebă bănuitoare Centaine.

— Singurul test adevărat, doamnă, explică bijutierul. Un diamant va zgâria orice altă substanţă de pe pământ, dar nu şi alt diamant. Pentru a ilustra acest lucru trasă o linie cu stiloul de bon peste tăblia de sticlă a biroului. Scârţâi atât de tare, încât lui Centaine i se făcu pielea de găină şi i se strepeziră dinţii, şi vârful lăsă o zgârietură adâncă şi albă peste suprafaţa de sticlă. Îşi ridică privirea spre ea pentru a-i cere permisiunea şi Centaine încuviinţă. Bărbatul fixă piatra albă cu fermitate pe birou şi trase vârful stiloului peste ea.

Alunecă lin peste faţa cristalului ca şi cum acesta ar fi fost uns cu ceva şi nu lăsă nicio urmă pe suprafaţă.

De pe bărbia indianului căzu o picătură de sudoare

care se sparse cu zgomot pe sticlă. O ignoră, făcând în schimb o nouă mişcare cu stiloul peste piatră, apăsând însă mai tare. Nu se auzi niciun sunet, nu se văzu nicio urmă.

Mâna începu să-i tremure şi de data asta îşi lăsă toată greutatea pe braţ şi umăr, încercând să facă tăietura. Mânerul de lemn al stiloului se rupse în două, dar cristalul alb rămase nemarcat. Amândoi îl priviră fără grai.

— Cât? întrebă încet Centaine la un moment dat.

— Riscurile sunt îngrozitoare, prea bună doamnă, şi eu sunt un om excesiv de cinstit.

— Cât?

— O mie de lire, şopti el.

— Cinci, zise Centaine.

— Doamnă, draga mea doamnă mult prea venerată, eu sunt un om cu o reputaţie impecabilă. Dacă aş fi prins în flagrant...

— Cinci, repetă ea.

— Două, îngăimă el răguşit şi Centaine îşi întinse mâna să apuce piatra.

— Trei, zise el grăbit, şi Centaine se opri pe loc.

— Patru, zise ea ferm.

— Trei şi jumătate, doamnă scumpă, aceasta e absolut ultima ofertă, şi e întru totul cinstită. Trei mii cinci sute de lire.

— Accept, zise ea. Unde-s banii?

— Nu ţin sume atât de mari de bani la mine, prea bună doamnă.

— Mă voi întoarce mâine, la aceeaşi oră, cu diamantul. Pregătiţi banii.

— Nu înţeleg, zise Garry Courtney, frângându-şi mâinile nenorocit. Cum să nu se poată să te însoţim?

— Nu, *papa.* Este ceva ce trebuie să fac singură.

— Atunci măcar unul dintre noi, Anna sau eu? Nu pot

pur şi simplu să te las să mergi aşa.

— Anna trebuie să rămână să aibă grijă de Shasa.

— Atunci voi veni eu. Ai nevoie de un bărbat să...

— Nu, *papa.* Vă implor, fiţi tolerant şi înţelegător. Trebuie să fac asta singură. În totalitate de una singură.

— Centaine, ştii cât de mult am ajuns să te iubesc. Cu siguranţă am nişte drepturi – dreptul de a şti unde mergi, ce intenţionezi să faci?

— Sunt absolut dezolată, căci într-adevăr vă iubesc nespus de mult şi eu, dar nu pot să vă spun. Dacă aş face asta aş distruge chiar scopul plecării. Consideraţi-o un fel de pelerinaj pe care sunt obligată să-l fac. Asta e tot ce pot să vă spun.

Garry se ridică de la birou, se îndreptă spre ferestrele înalte ale bibliotecii şi rămase privind în lumina soarelui, cu mâinile încleştate la spate.

— Cât timp vei fi plecată?

— Nu sunt sigură, îi răspunse ea încet. Nu ştiu cât de mult timp îmi va lua – cel puţin câteva luni, probabil mult mai mult.

Garry îşi lăsă capul în jos şi oftă. Se întoarse la birou cu tristeţe, dar evident şi cu resemnare.

— Ce pot face să te ajut? întrebă el.

— Nimic, *papa,* decât să aveţi grijă de Shasa cât timp sunt plecată şi să mă iertaţi că nu pot să mă destăinui întru totul.

— Bani?

— Ştiţi că am bani, moştenirea mea.

— Scrisori de recomandare? îmi vei da voie să fac măcar atât pentru dumneata?

— Vor fi de nepreţuit, mulţumesc.

Cu Anna nu se dovedi la fel de uşor. Ea bănuia o parte din planurile lui Centaine şi era nervoasă şi încăpăţânată.

— Nu pot să te las să pleci. Vei aduce un dezastru asupra ta şi a noastră a tuturor. Termină cu nebunia asta. Descotoroseşte-te de el aşa cum am aranjat, rapid şi definitiv.

— Nu, Anna, nu pot să-mi omor propriul copil, nu poţi să mă obligi să fac aşa ceva...

— Îţi interzic să pleci.

— Nu. Centaine se duse la ea şi o sărută. Ştii că nu poţi face nici asta. Îmbrăţişează-mă numai – şi ai grijă de Shasa cât timp sunt eu plecată.

— Cel puţin spune-i Annei unde mergi.

— Gata cu întrebările, Anna dragă. Promite-mi că nu vei încerca să mă urmăreşti, şi că-l vei împiedica pe *papa* Garry să facă asta – ştii şi tu ce va afla dacă va veni după mine.

— Oh, ce fată rea şi încăpăţânată eşti! Anna o apucă cu amândouă mâinile şi o îmbrăţişă furtunos, aproape tăindu-i răsuflarea. Dacă nu vii înapoi o să-i frângi inima bietei Anna.

— Nu vorbi aşa, femeie bătrână şi caraghioasă.

Mirosul deşertului era ca mirosul cremenii lovită de oţel, un miros uscat şi ars, pe care Centaine îl simţi pe sub cel mai consistent fum de cărbune de la locomotivă. Trenul zdrăngănea în ritmul traverselor şi vagonul ţinea măsura, clătinându-se sacadat odată cu ea.

Centaine stătea în colţul micului compartiment, pe bancheta de piele verde, şi se uita pe fereastră. Până la linia orizontului nu se vedea decât o câmpie plată şi galbenă, dar cerul de deasupra avea o vagă promisiune de munţi albaştri. Pe câmp păşteau câteva grupuleţe de antilope; la fluieratul strident şi neaşteptat al locomotivei se dizolvară în fum palid de culoarea scorţişoarei, care dispăru dincolo de orizont, ca suflat de vânt. Animalele

mai apropiate de tren ţâşniră sus în aer şi Centaine îşi aminti cu un junghi de durere de micul O'wa mimând mişcarea aceea săltată, cu spatele arcuit şi capul în jos. După ce durerea trecu, îi rămase bucuria amintirii lui şi Centaine zâmbi, privind întinderea nesfârşită a deşertului.

Spaţiile vaste, pârjolite de soare, îi atrăgeau sufletul aşa cum un magnet atrage pilitura de fier, şi îşi dădu seama că era cuprinsă de o anticipaţie crescândă, de agitaţia specifică unui călător ce intră pe ultima milă a unei călătorii lungi, chiar înainte de a ajunge acasă.

Mai târziu, umbrele amurgului înveşmântară savana într-un mov dulce, dând claritate şi precizie contururilor solului, astfel că desluşi în sfârşit ondularea lină a colinelor blânde şi scunde – privind acest peisaj auster şi maiestuos, Centaine se simţi copleşită de un sentiment de bucurie profundă.

La apus îşi luă haina în jurul umerilor şi ieşi în balconul deschis de la capătul vagonului. Soarele apuse în nuanţe prăfoase de roşu şi portocaliu, şi stelele se iviră sclipind pe cerul indigo. Centaine privi în sus şi văzu cele două stele, a ei şi a lui Michael, cu Norii lui Magellan scânteind între ele.

„Nu m-am mai uitat la cer de când am plecat de pe acest pământ sălbatic", se gândi ea şi dintr-odată câmpurile verzi ale Franţei ei natale şi dealurile luxuriante ale Ţării Zuluse i se părură o amintire insipidă şi perimată. „Aici e locul meu – casa mea adevărată e deşertul acum".

Avocatul lui Garry Courtney o întâmpină la gara din Windhoek. Îi telegrafiase înainte de plecarea trenului din Cape Town. Îl chema Abraham Abrahams şi era un omuleţ sclivisit cu urechi mari, ciulite şi ochi ageri şi vioi, foarte asemănător cu o vulpe micuţă şi ponosită de deşert. Dădu la o parte scrisoarea de recomandare din partea lui Garry

pe care i-o oferi Centaine.

— Dragă doamnă Courtney, toată lumea din ţară ştie cine sunteţi. Povestea aventurii dumneavoastră atât de incredibile a cuprins imaginaţia tuturor. Pot să vă spun cu sinceritate că sunteţi o legendă vie şi că sunt onorat să fiu în poziţia de a vă fi de ajutor.

O conduse cu maşina la Kaiserhof Hotel şi după ce se asigură că femeia se cazase bine şi că avea la dispoziţie tot ce dorea, o lăsă pentru câteva ore să se îmbăieze şi să se odihnească.

— Praful de cărbune ajunge peste tot, inclusiv în porii pielii, zise el cu delicateţe.

Când se întoarse se aşezară pe fotolii confortabile în salon, cu o tavă cu ceai între ei şi o întrebă în sfârşit:

— Ei, dragă doamnă Courtney, ce pot să fac pentru dumneavoastră?

— Am o listă – o listă lungă. I-o dădu. Şi după cum vedeţi, prima dată vreau să găsiţi pentru mine un bărbat.

— Asta nu va fi deloc dificil, zise el studiind lista. Bărbatul acesta este binecunoscut, aproape la fel de cunoscut ca şi dumneavoastră.

Drumul era dificil, acoperit de piatra ce tocmai fusese dinamitată din stâncă, cu marginile ascuţite ca nişte lame de cuţit. Şiruri lungi de muncitori negri, goi de la brâu în sus şi lucind de sudoare, spărgeau piatra cu baroasele, sfărâmau bolovanii mai mari şi nivelau drumul. Se traseră la o parte, rezemându-se de baroase când Centaine trecu pe lângă ei la volanul Fordului prăfuit al lui Abraham Abrahams, hurducându-se peste pietrele ascuţite. Centaine le strigă o întrebare şi muncitorii zâmbiră şi-i arătară în sus.

Drumul deveni mult mai abrupt pe măsură ce ocolea muntele şi panta ajunse să fie atât de ascuţită încât la un moment dat Centaine trebui să întoarcă Fordul şi să urce

în marşarier. În cele din urmă nu mai putu înainta deloc cu maşina. Un maistru hotentot coborî în goană drumul accidentat şi-i ieşi în întâmpinare, fluturând un steag roşu deasupra capului.

— *Pasop,* doamnă! Aveţi grijă, doamnă! O să explodeze dinamita!

Centaine parcă maşina pe marginea drumului doar pe jumătate terminat, sub un indicator pe care scria:

Compania de Construcţii De La Rey Construcţii de drumuri şi lucrări de geniu civil

Coborî din maşină şi-şi întinse picioarele lungi. Purta pantaloni de călărie, cizme şi o cămaşă de bărbat. Maistrul hotentot se holbă la picioarele ei până când Centaine se răsti la el:

— De-ajuns. Du-te şi vezi-ţi de îndatoririle tale, sau şeful tău va afla despre asta.

Îşi desfăcu eşarfa înfăşurată în jurul capului şi-şi scutură părul. Apoi umezi o bucată de pânză în răcitorul de apă atârnat de marginea Fordului şi se şterse de praf pe faţă. Era la optzeci de kilometri de Windhoek şi conducea de dinainte de răsăritul soarelui. Ridică de pe bancheta din spate coşul de răchită şi-l aşeză lângă ea, pe treapta exterioară a Fordului. Bucătarul hotelului îi pregătise sandvişuri cu şuncă şi ou şi o sticlă de ceai dulce şi rece, şi dintr-odată simţi că i-e foame.

În timp ce mânca, se uita peste savana întinsă mult sub altitudinea la care se găsea ea. Uitase cum sclipea iarba în lumina soarelui, ca o haină cu fir de argint – şi brusc îşi aduse aminte de un păr lung şi blond care sclipea în acelaşi fel, şi în ciuda voinţei ei, simţi o fierbinţeală acută în vintre, iar sfârcurile i se întăriră.

În aceeaşi clipă însă o copleşi ruşinea pentru slăbiciunea de moment, şi-şi spuse răspicat în minte: „Îl urăsc – şi urăsc lucrul ăsta pe care l-a pus în mine”.

Aproape ca şi cum gândul la el l-ar fi trezit, fătul se mişcă în ea – o senzaţie adâncă şi secretă, şi ura ei se clătină precum flacăra unei lumânări într-un curent de aer.

Trebuie să fiu puternică, îşi spuse. Trebuie să fiu statornică, de dragul lui Shasa.

Din spatele ei, din capul trecătorii se auzi ţiuitul strident al unei sirene de avertisment, urmată de o tăcere tensionată, de expectativă. Centaine se ridică în picioare şi-şi puse mâna streaşină la ochi, încordându-se involuntar în aşteptare.

Pământul se zgudui sub ea şi unda de şoc a exploziei îi cutremură timpanele. O coloană imensă de praf se ridică în aerul albastru al deşertului şi muntele se despică, parcă lovit de o secure gigantică. Valuri întregi de şist bituminos albastru-cenuşiu se prăvăliră într-o avalanşă până în vale. Ecourile exploziei se reverberară din stâncă în stâncă, slăbind treptat în intensitate, iar coloana de praf se risipi încet, suflată de vânt.

Centaine rămase în picioare, uitându-se în sus pe munte, şi la un moment dat observă silueta unui călăreţ pe creasta cea mai înaltă. Îl urmări cu privirea coborând drumul accidentat, calul alegându-şi cu grijă şi delicateţe drumul printre pietrele crăpate şi înşelătoare; călăreţul şedea înalt în şa, graţios şi zvelt ca o trestie în vânt.

— Ce bine ar fi dacă n-ar fi atât de frumos, şopti ea.

Bărbatul îşi ridică pălăria cu boruri late şi pene de struţ de pe cap şi se lovi cu palmele pe pantaloni, să se scuture de praf. Părul de aur strălucea ca flăcările unui foc de tabără, şi Centaine se clătină uşor pe picioare. La poalele pantei, la o sută de paşi de Centaine, bărbatul îşi trecu un picior peste gâtul calului şi aruncă frâiele maistrului hotentot.

Maistrul îi spuse ceva rapid şi arătă spre Centaine care aştepta la distanţă. Lothar încuviinţă din cap şi veni

cu paşi mari şi hotărâţi spre ea. La jumătatea distanţei se opri brusc şi se holbă şocat la ea. Chiar şi de la distanţa aceea, Centaine îi văzu ochii luminându-se ca nişte safire galbene. Lothar se năpusti spre ea în goană.

Centaine nu se mişcă. Rămase ţeapănă, privindu-l fix şi la zece paşi de ea, Lothar îi văzu expresia şi se opri din nou.

— Centaine. N-am crezut c-o să te mai văd, iubita mea. Făcu un pas mai aproape.

— Nu mă atinge, zise ea cu răceală, luptându-se să-şi stăpânească panica. Te-am avertizat doar – să nu mă mai atingi niciodată.

— De ce-ai venit aici, atunci? întrebă el cu asprime. Nu-i de-ajuns că amintirea ta nu mi-a dat un moment de pace în atâtea luni de singurătate de când nu te-am mai văzut? Acum trebuie să vii în persoană să mă chinui?

— Am venit să fac un târg cu tine. Vorbise cu glas de gheaţă, căci îşi recăpătase deja stăpânirea de sine. Am venit să-ţi propun un schimb.

— Ce târg? Dacă tu eşti parte din el, atunci accept de pe-acum, nici nu trebuie să-ţi ascult termenii.

— Nu, scutură ea din cap. Aş muri mai înainte.

Lothar îşi ridică bărbia furios, deşi avea privirea plină de tristeţe şi dezolare.

— Nu ai niciun pic de milă.

— Asta am învăţat-o de bună seamă de la tine!

— Spune care-ţi sunt termenii, atunci.

— Mă vei duce înapoi la locul din deşert unde m-ai găsit, îmi vei asigura transport, servitori şi tot ce voi avea nevoie ca să ajung la munte şi să stau acolo timp de un an.

— De ce vrei să mergi acolo?

— Asta nu te priveşte pe tine!

— Nu-i adevărat, mă priveşte. De ce ai nevoie de

mine?

— Eu aş putea să caut ani întregi şi să mor înainte să-l găsesc.

Lothar încuviinţă.

— Ai dreptate, bineînţeles, dar ceea ce-mi ceri va fi extrem de scump de procurat. Tot ce am e investit în compania asta. Nu am nici măcar un şiling în buzunar.

— N-am nevoie decât de serviciile tale, îi zise ea. Eu voi plăti pentru vehicule, echipament şi salariile servitorilor.

— Atunci e posibil – dar care e partea mea din târg?

— În schimb, zise ea punându-şi mâna dreaptă pe burtă, o să-ţi dau bastardul pe care l-ai lăsat în mine.

Lothar rămase fără grai, holbându-se la ea.

— Centaine... încet, o bucurie profundă, sălbatică, i se aşternu pe faţă. Un copil! Vei avea copilul nostru! Instinctiv, făcu iar un pas spre ea.

— Stai pe loc, îl avertiză ea. Nu e copilul nostru. E numai al tău. Eu nu vreau să ştiu nimic de el după ce se naşte. Nici măcar nu vreau să-l văd. Îl vei lua de la naştere şi vei face ce vrei cu el. Eu nu-l vreau. Îl urăsc... şi-l urăsc şi pe bărbatul care mi l-a pus în pântece.

Călătoria de la Locul Tuturor Vieţilor până la Degetul Domnului, unde trebuiau să se întâlnească cu Garry Courtney, durase mai multe săptămâni în căruţele lui Lothar. Călătoria de întoarcere la lanţul muntos nu le luă acum decât opt zile, ba ar fi fost chiar şi mai rapidă, însă trebuiră să croiască drum pentru maşinile cu motor prin mai multe văi pietroase şi numeroase albii secate de râuri. Lothar trebui de două ori să recurgă la dinamită ca să forţeze o trecere prin stânca atât de încăpăţânată.

Convoiul era alcătuit din maşina Ford şi două camioane pe care Centaine le cumpărase în Windhoek.

Lothar alese şase servitori de tabără, doi şoferi negri pentru camioane şi ca gardă de corp pentru Centaine şi supraveghetor al taberei îl numi pe Swart Hendrick, omul lui de încredere, negrul ovambo.

— N-am încredere în el, protestase Centaine. E ca un leu mâncător de oameni.

— Poţi avea încredere în el, o asigură Lothar. Pentru că ştie că dacă dă greş faţă de tine chiar şi extrem de puţin, îl voi omorî foarte, foarte încet. Zise asta în faţa lui Swart Hendrick, care rânji vesel.

— E adevărat, doamnă, a mai făcut chestia asta şi cu alţii.

Lothar călătorea în camionul din faţă împreună cu Swart Hendrick şi echipa de construcţie. În zonele împădurite, grupul de negri alerga înaintea convoiului ce mergea mai încet, tăind vegetaţia din cale, ca să facă drum pentru vehicule şi când se terminau pădurile, se repezeau la loc în spatele camionului şi convoiul se năpustea înainte cu viteză. Cel de-al doilea camion, încărcat din greu cu provizii şi echipament, venea în urma primului, iar Centaine venea la sfârşit, la volanul Fordului.

În fiecare noapte poruncea să i se ridice cortul la distanţă bună de restul taberei. Îşi servea mesele acolo şi dormea cu o puşcă încărcată lângă pat. Lothar părea să accepte termenii contractului; atitudinea lui era mândră, dar deveni din ce în ce mai tăcut şi nu mai vorbea cu ea decât în cazurile în care funcţionarea expediţiei o pretindea.

Într-o dimineaţă, se opriră pe neaşteptate. Centaine ieşi din Ford şi merse grăbită şi impacientată în capul convoiului. Camionul din faţă intrase într-o vizuină de iepure şi i se rupsese un ax de roată. Lothar şi şoferul lucrau la el şi Lothar îşi dăduse jos cămaşa. Era cu spatele la ea şi nu o auzi apropiindu-se.

Centaine se opri brusc văzându-i muşchii palizi ai spinării în timp ce pompa la cric, şi se uită fascinată la cicatricea urâtă şi vineţie pe unde glonţul de Luger îi trecuse prin spate.

Doamne, cât de aproape de plămân i-a trecut!

Se simţi brusc copleşită de remuşcare şi se întoarse încet la Ford, cuvintele furioase pe care le avusese pe buze rămânând nerostite.

În sfârşit, în a opta zi le apăru în faţă muntele, plutind pe lacul său sclipitor de miraj, ca o arcă mitică de stâncă portocalie. Centaine opri maşina şi se urcă pe capotă, uitându-se lung la el şi retrăind sute de amintiri, sfâşiată de multe emoţii contradictorii iscate din bucuria reîntoarcerii acasă şi în acelaşi timp din povara durerii şi a îndoielii.

Lothar o trezi din reverie; venise din capul coloanei şi Centaine nici măcar nu-l observase.

— Nu mi-ai spus exact unde vrei să te duc.

— La copacul leului, îi zise ea. La locul unde m-ai găsit.

Urmele ghearelor bestiei erau încă crestate în trunchiul de mopani, şi în iarba din jur erau risipite oasele albe ce sclipeau în lumina soarelui.

Lothar lucră împreună cu oamenii lui şi în două zile construiră o tabără permanentă pentru ea. Îi construiră o palisadă de pari de mopani în jurul copacului solitar şi îngrămădiră crengi cu spini lângă peretele exterior al palisadei ca să-l întărească şi să-l facă mai rezistent împotriva prădătorilor. Săpară un puţ de latrină adăpostit după un paravan şi conectat cu palisada printr-un tunel de stâlpi şi dublat cu o reţea de crengi cu spini, apoi ridicară un cort pentru Centaine în mijlocul palisadei, la umbra copacului de mopani, şi clădiră o vatră deschisă. La intrarea în îngrăditură, Lothar construi o uşă groasă de

pari şi o colibă de pază.

— Swart Hendrick va dormi aici, întotdeauna suficient de aproape ca să-l poţi chema, îi zise el lui Centaine.

La capătul pădurii, la două sute de paşi de tabăra ei, fu construită încă o palisadă, mai mare, pentru servitori şi muncitori, şi când termină în sfârşit, veni la Centaine.

— Am făcut tot ce era necesar.

— Da, încuviinţă ea. Ţi-ai îndeplinit partea din târgul nostru. Vino înapoi peste trei luni şi mi-o voi îndeplini şi eu pe-a mea.

În mai puţin de o oră, Lothar plecă cu al doilea camion, luând cu el doar şoferul negru şi suficientă apă şi motorină pentru călătoria de întoarcere la Windhoek.

Centaine şi Swart Hendrick se uitară împreună după camionul care dispăru între copaci şi Centaine îi spuse negrului:

— Te voi trezi mâine-dimineaţă la ora trei. Vreau ca patru constructori să vină cu noi. Să-şi aducă păturile şi oalele de gătit, şi raţia de mâncare pe zece zile.

La lumina lunii, Centaine îi conduse prin valea îngustă până la intrarea întunecată în caverna albinelor. Aici le explică unde avea de gând să-i ducă şi Swart Hendrick traduse pentru cei care nu înţelegeau afrikaans.

— Nu e niciun pericol dacă rămâneţi calmi şi nu încercaţi să fugiţi.

Dar când muncitorii auziră zumzetul profund rezonând din cavernă, se traseră rapid înapoi, îşi aruncară la pământ încărcăturile şi se adunară puţin mai la distanţă, într-un grup rebel şi mohorât.

— Swart Hendrick, spune-le că le dau de ales, porunci Centaine. Pot să mă urmeze prin peşteră sau tu îi vei împuşca unul câte unul.

Hendrick repetă mesajul cu asemenea desfătare şi-şi

dădu Mauserul jos de pe umăr cu atâta hotărâre şi bună dispoziţie, încât muncitorii îşi ridicară imediat poverile şi se îngrămădiră în urma lui Centaine. Ca întotdeauna, traversarea cavernei fu tensionată şi epuizantă din punct de vedere nervos, dar rapidă, şi când ieşiră în şir în valea secretă, luna îşi arunca lumina de argint asupra dumbravei de mongongo şi lustruia meterezele de stâncă din jur.

— Avem multă treabă de făcut şi vom sta aici în valea asta până terminăm. În felul ăsta nu va trebui să trecem prin peştera albinelor decât o singură dată. Atunci când plecăm.

Abraham Abrahams o instruise pe Centaine în legătură cu fiecare aspect al marcării unei prospectări miniere. Îi scrisese un model de anunţ şi-i arătase cum să marcheze teritoriul reclamat. Cu o ruletă de oţel îi demonstrase şmecheria împărţirii terenului prospectat de-a lungul diagonalelor şi îi arătase cum să suprapună puţin marginile laturilor, astfel încât ca să nu rămână spaţii goale în care să intervină un eventual pretendent ulterior cu lotul său.

Era cald, şi munca era epuizantă şi monotonă. Chiar şi având patru muncitori şi pe Swart Hendrick s-o ajute, Centaine trebuia să facă fiecare măsurătoare singură şi să scrie fiecare revendicare pentru lotul prospectat pe care să o ataşeze de stâlpii din lemn de mongongo pregătiţi din timp.

În fiecare seară la apusul soarelui Centaine se târa obosită în bazinul de apă termală din grota subterană şi se spăla de sudoare, alinându-şi trupul îndurerat şi obosit în apele fierbinţi. Deja începea să simtă greutatea sarcinii avansate. Era mai mare de data aceasta şi i se părea mai dificil şi mai obositor decât fusese cu Shasa, aproape ca şi cum fătul ar fi ştiut ce sentimente avea faţă de el şi ar fi răspuns în acest fel. Spatele o durea deosebit de rău şi la

sfârşitul zilei a noua ştia că nu va mai putea continua prea mult fără să se odihnească.

Totuşi, terenul de la fundul văii era acoperit de reţeaua de stâlpi de reclamare, fiecare înălţat în mica sa grămăjoară de pietre. Echipa se obişnuise deja cu lucrul şi treaba mergea mult mai repede.

Încă o zi, îşi promise. Şi apoi vei putea să te odihneşti.

În a zecea seară era gata. Marcase fiecare centimetru pătrat al fundului văii.

— Împachetaţi, îi zise ea lui Swart Hendrick. Ieşim de-aici în noaptea asta. Îi întoarse spatele, dar se opri şi adăugă: Ai făcut treabă bună, Hendrick, eşti un adevărat leu şi te asigur că îmi voi aminti de asta în ziua de plată.

Munca grea împărtăşită îi făcuse tovarăşi. Negrul îi rânji.

— Dacă aş avea zece soţii la fel de puternice ca dumneavoastră, şi care să lucreze ca dumneavoastră, doamnă, aş putea să stau la umbră şi să beau bere toată ziua.

— Ăsta-i cel mai frumos compliment pe care mi l-a făcut cineva, răspunse ea în franceză şi descoperi că mai avea suficientă energie exact pentru un hohot scurt de râs.

Întoarsă la Tabăra Copacului Leului, Centaine se odihni timp de o zi; a doua zi dimineaţă se aşeză la masa din umbra copacului de mopani şi începu să completeze formularele de pretenţie de prospectare. Şi aceasta era o muncă monotonă şi obositoare, căci trebuia să proceseze patru sute şaisprezece formulare, şi fiecare număr trebuia transcris din carnetul ei şi aranjat la locul său în harta-schemă a văii. Abraham Abrahams îi explicase cât de important era acest lucru, pentru că fiecare asemenea pretenţie era după aceea analizată la sânge de inspectorul

de mine guvernamental şi de supraveghetorul lui, şi o greşeală comisă din neglijenţă sau neatenţie putea invalida întreaga proprietate.

Mai trecură încă cinci zile până reuşi să termine şi ultimul formular şi să-l aşeze în teanc cu celelalte, legându-le apoi într-un pachet de hârtie maro şi sigilându-le cu ceară.

Domnule Abrahams.

Vă rog să depuneţi în numele meu actele alăturate pentru reclamarea prospectării la biroul de mine al guvernului şi să depozitaţi formularele de reclamare la Banca Standard din Windhoek, în contul asupra căruia aveţi împuternicire notarială din partea mea.

V-aş fi recunoscătoare dacă v-aţi interesa de asemenea despre cel mai eminent consultant de minerit independent disponibil. Semnaţi cu el, în numele meu, un contract de verificare şi evaluare a proprietăţii ce constituie subiectul acestor revendicări de proprietate minieră şi trimiteţi-l aici la mine cu vehiculul care v-a adus această scrisoare.

Când vehiculul se întoarce la mine, vă rog să aranjaţi să fie încărcat cu proviziile pe care le-am trecut în lista anexată şi să le plătiţi din contul meu.

O ultimă favoare. V-aş fi foarte recunoscătoare dacă, fără să dezvăluiţi locul unde mă aflu în momentul de faţă, aţi telegrafia domnului colonel Garrick Courtney la Theuniskraal să întrebaţi de fiul meu, Michel şi de doamna mea de companie, Anna Stok. Transmiteţi-le celor trei, din partea mea, toată dragostea şi respectul meu, asiguraţi-i că sunt în stare foarte bună de sănătate şi că mi-e dor de ei.

Dumneavoastră doresc să vă mulţumesc cu toată sinceritatea şi să vă transmit toate urările mele de bine.

Centaine de Thiry Courtney

Dădu pachetul de acte şi scrisoarea şoferului camionului şi-l trimise înapoi la Windhoek. Deoarece drumul era acum bine marcat şi toate porţiunile dificile fuseseră îmbunătăţite, camionul se întoarse cu răspunsul în numai opt zile. În cabină, lângă şofer, se afla un domn înalt, relativ în vârstă.

— Permiteţi-mi să mă prezint, doamnă Courtney. Mă numesc Rupert Twentyman-Jones.

Semăna mai degrabă a cioclu decât a inginer minier. Purta chiar şi o haină de alpaca neagră cu guler înalt şi o cravată neagră subţire. Părul îi era negru ca noaptea şi pomădat din belşug, dar perciunii îi erau stufoşi, moi şi albi ca puful de bumbac. Nasul şi vârful urechilor purtau nenumărate urme de ulceraţii, provocate de soarele tropical, aşa că arătau de parcă fuseseră roase de şoareci. Sub ochi avea pungi, ca un basset, şi pe chip avea întipărită o expresie lugubră.

— Încântată de cunoştinţă, domnule Jones.

— Doctor Twentyman-Jones, o corectă el cu jale. Se scrie cu liniuţă de unire, ca puşcă-mitralieră. Am o scrisoare pentru dumneavoastră de la domnul Abrahams. I-o înmână de parcă era un ordin de evacuare.

— Mulţumesc, domnule Twentyman-Jones. Nu doriţi o ceaşcă de ceai cât timp o citesc?

Vă rog nu vă lăsaţi înşelată de aerul lugubru al omului ăsta – o avertiza Abraham Abrahams în scrisoare. A fost asistentul doctorului Merensky, care a descoperit terasele elevate de diamante de la Spieregebied, şi acum este consultat în mod regulat de directorii trustului De Beers Consolidated Mines. Dacă aveţi nevoie de dovezi în plus despre reputaţia lui, consideraţi vă rog faptul că onorariul lui pentru acest contract este de 1.200 de guinee de aur.

Domnul colonel Courtney m-a asigurat că atât

Mevrou Anna Stok, cât şi fiul dumneavoastră Michel sunt într-o stare remarcabilă de sănătate şi că toţi vă transmit urările lor de bine, pline de dragoste şi de speranţa că vă veţi întoarce cât de curând.

Vă trimit proviziile pe care le-aţi cerut; după ce am plătit pentru acestea şi am reglat în avans onorariul domnului doctor Twentyman-Jones, bilanţul de credit al contului dumneavoastră de la Standard Bank este cu puţin peste suma de şase lire. Actele loturilor prospectate sunt depozitate în siguranţă în seiful băncii.

Centaine împături scrisoarea la loc cu mare grijă. Din moştenirea ei şi din profitul obţinut din vânzarea diamantului lui H'ani nu mai avea decât puţin peste şase lire sterline – nici măcar nu avea suficienţi bani să plătească biletul de tren înapoi la Theuniskraal, decât dacă vindea vehiculele.

Totuşi, Twentyman-Jones fusese deja plătit şi mai putea supravieţui încă trei luni din proviziile pe care le avea în tabără.

Îşi ridică privirea către el. Bărbatul stătea pe scaunul ei de tabără, sorbind ceaiul fierbinte.

— O mie două sute de guinee de aur, domnule – înseamnă că sunteţi foarte bun!

— Nu, doamnă, zise el clătinând din cap ca la o înmormântare. Sunt pur şi simplu cel mai bun.

Îl conduse pe Twentyman-Jones prin caverna cu albine în timpul nopţii şi când ieşiră în valea secretă, acesta se aşeză pe un bolovan şi se şterse pe faţă cu o batistă.

— Asta efectiv nu merge, doamnă. Trebuie făcut ceva cu insectele acelea revoltătoare. Va trebui să le distrugem cumva.

— Nu, răspunse Centaine rapid şi decisiv. Vreau ca locul acesta şi fiinţele de aici să fie protejate de orice

distrugeri şi daune pe cât posibil, până...

— Până, doamnă?

— Până vom descoperi dacă e necesar.

— Nu-mi plac albinele. Mă umflu absolut oribil de la înţepăturile lor. Vă voi da înapoi onorariul şi puteţi să vă găsiţi alt consultant. Voi să se ridice.

— Aşteptaţi! îl opri Centaine. Am explorat stâncile de acolo. Există o cale de intrare în vale peste creastă. Din nefericire va trebui să folosim o găleată trasă pe scripeţi din vârful piscurilor.

— Asta îmi va complica enorm eforturile.

— Vă rog, domnule doctor Twentyman-Jones, fără ajutorul dumneavoastră... bărbatul scoase un bombănit vag care nu însemna nici da, nici nu, şi se îndepărtă cu paşi mari prin întuneric, ţinând sus felinarul.

Când se ivi lumina zorilor, îşi începu evaluarea preliminară. Toată ziua aceea Centaine stătu la umbra unui mongongo, întrezărindu-i din când în când silueta înaltă şi slăbănoagă mergând cu paşi mari de colo până colo, cu bărbia în piept, oprindu-se tot la câteva minute să ridice o bucăţică de rocă sau o mână de sol, dispărând apoi iar între copaci şi bolovani.

Se făcuse deja după-amiază târziu când Twentyman-Jones se întoarse la Centaine.

— Ei bine? întrebă ea.

— Dacă-mi cereţi părerea, doamnă, sunteţi cam prea grăbită. Îmi vor trebui câteva luni întregi înainte să...

— Luni? strigă Centaine alarmată.

— Desigur... îi văzu chipul şi scăzu vocea. Nu mi-aţi dat toţi banii aceia ca să vin aici să ghicesc. Trebuie s-o deschid şi să văd ce se află în adânc. Asta-mi va lua timp şi mult efort. Voi avea nevoie de toţi muncitorii pe care-i aveţi aici, plus cei care sunt cu mine.

— Nu m-am gândit la asta.

— Spuneţi-mi, doamnă Courtney, o întrebă el cu blândeţe. Ce anume exact speraţi să găsiţi aici?

Centaine trase aer adânc în piept şi făcu la spate semnul coarnelor, despre care o învăţase Anna că era pavăză bună împotriva deochiului.

— Diamante, zise ea şi imediat se îngrozi la gândul că rostirea cuvântului cu voce tare îi va aduce cel mai rău ghinion posibil.

— Diamante! repetă Twentyman-Jones, de parcă tocmai îl anunţase că-i murise tatăl. O să vedem. Avea expresia lugubră. O să vedem!

— Când începem?

— Noi, doamnă Courtney? Dumneavoastră veţi rămâne afară de aici. Nu dau voie nimănui în jurul meu când lucrez.

— Dar, protestă ea. Nu-mi permiteţi nici măcar să privesc?

— Doamnă Courtney, aceasta e o regulă pe care nu o încalc niciodată – mă tem că va trebui să vă stăpâniţi nerăbdarea.

Aşa se face că Centaine fu alungată din propria vale şi zilele la Tabăra Copacului Leului trecură încet. Vedea echipele de lucrători ale lui Twentyman-Jones chinuindu-se să ajungă în vârf, sub povara echipamentului şi apoi dispărând de cealaltă parte.

După aproape o lună de aşteptare urcă ea însăşi. Era o escaladă dificilă şi extrem de epuizantă, Centaine fiind conştientă la fiecare pas de pântecul plin pe care-l căra. Cu toate acestea, din vârf avu o panoramă uluitoare şi miraculos de frumoasă a întinderilor plane ce păreau să se continue până la capătul lumii; când se uită jos în valea secretă, parcă se uita în inima vie a pământului.

Sistemul de pârghii şi scripeţi de pe marginea

piscului părea la fel de fragil ca o plasă de păianjen şi Centaine se cutremură la gândul de a păşi în găleata de pânză şi de a fi coborâtă în felul acesta în adâncurile amfiteatrului. Mult sub ea vedea punctele mărunte ca nişte furnici ale echipelor de prospectare şi movilele de pământ pe care-l scoseseră din gropi. Putea chiar şi să distingă pasul specific, ca de bâtlan, al lui Twentyman-Jones, care trecea de la un lot de prospectare la altul.

Îi trimise un bilet cu găleata: „Domnule, aţi găsit ceva?”

Răspunsul sosi o oră mai târziu: „Răbdarea, doamnă, este una dintre cele mai mari virtuţi”.

Aceea era ultima dată când urca pe creastă, căci pruncul din ea părea să crească asemenea unei tumori maligne. Pe Shasa îl purtase în pântece cu bucurie, dar sarcina aceasta îi aducea durere, disconfort şi nefericire. Nu găsi nicio alinare în cărţile pe care le adusese cu ea, căci îi era foarte greu să se concentreze până la sfârşitul paginii. Ochii i se ridicau mereu de pe cuvântul tipărit la cărarea de stâncă, de parcă se aştepta în fiecare clipă să vadă silueta înaltă şi slăbănoagă coborând spre ea.

Canicula deveni în fiecare zi tot mai apăsătoare, căci vara se instalase, ajungând la zilele de neîndurat ale sfârşitului de noiembrie, şi nu mai putea deloc dormi. Zăcea întinsă în pat şi transpira toată noaptea, apoi se târa iar afară în zori, simţindu-se epuizată, deprimată şi singură. Mânca prea mult – singurul ei drog împotriva plictiselii zilelor atât de lungi şi înăbuşitoare. I se făcuse o poftă teribilă de rinichi picanţi şi Swart Hendrick vâna în fiecare zi să-i aducă proaspeţi.

Pântecul i se umflă şi copilul crescu enorm, obligând-o să ţină genunchii desfăcuţi când se aşeza, şi izbind-o fără milă, lovind-o cu picioarele, răsucindu-se şi rostogolindu-se în ea ca un peşte în undiţă, făcând-o să

geamă disperată:

— Stai locului odată, monstru mic ce eşti – oh, Doamne, de-abia aştept să scap de tine.

Apoi, într-o după-amiază, pe când îşi pierduse deja aproape orice speranţă, Twentyman-Jones coborî de pe munte. Swart Hendrick îl văzu pe cărarea de pe creastă şi veni grăbit la cortul lui Centaine s-o avertizeze, aşa că avu timp să se ridice din pat, să se spele pe faţă şi să-şi schimbe hainele jilave de transpiraţie.

Când Twentyman-Jones intră în palisadă, Centaine era aşezată la masă, ascunzându-şi astfel burta mare, şi nu se ridică să-l întâmpine.

— Ei bine, doamnă, acesta e raportul. Aşează un dosar gros pe masă, în faţa ei.

Centaine desfăcu panglicile şi-l deschise. Înăuntru, cu un scris ordonat şi pedant, găsi pagină după pagină de cifre şi numere şi cuvinte pe care nu le mai văzuse niciodată. Întoarse foile încet, în timp ce Twentyman-Jones o privea cu tristeţe. La un moment dat clătină din cap şi păru pe punctul de a spune ceva, dar îşi scoase în schimb batista din buzunarul de la piept şi îşi suflă nasul cu zgomot.

În cele din urmă, Centaine îşi ridică privirea din dosar.

— Îmi pare rău, şopti ea. Nu înţeleg nimic din ce scrie aici. Explicaţi-mi, vă rog.

— Voi fi scurt, doamnă. Am făcut patruzeci şi şase de gropi de prospectare, fiecare de o adâncime de cincisprezece metri şi am luat mostre la intervale de un metru şi cincizeci de centimetri.

— Da, încuviinţă ea. Dar ce-aţi găsit?

— Am găsit un strat de sol galben dispus pe întreaga proprietate până la o adâncime medie de zece metri şi cincizeci de centimetri.

Centaine simţi că ameţeşte şi-i veni rău. „Sol galben” suna de rău augur. Twentyman-Jones se întrerupse şi îşi suflă din nou nasul. Era extrem de evident că nu voia să spună cuvintele finale care îi vor ucide pentru totdeauna speranţele şi visele.

— Vă rog, continuaţi, şopti ea.

— Sub acest strat am dat de... vocea i se stinse şi părea că inima i se frânge de milă pentru ea. Am dat de sol albastru.

Centaine îşi ridică mâna la gură şi avu senzaţia că o să leşine.

„Sol albastru”. Asta suna chiar mai rău decât sol galben şi pruncul se zbătu şi se rostogoli în ea, iar disperarea o copleşi pe Centaine ca un şuvoi de lavă otrăvită.

Totul a fost în zadar, se gândi ea şi nu mai putu să asculte cuvintele rostite în continuare de Twentyman-Jones.

— E formaţia clasică de filon, bineînţeles, compozitul de brecie în descompunere de la suprafaţă cu structura mai tare, impermeabilă, în plăci stratificate albastre de dedesubt.

— Deci n-aţi găsit niciun diamant, zise ea încet şi Twentyman-Jones se holbă la ea.

— Diamante! Doamnă, am calculat o valoare medie de douăzeci şi şase de carate la o sută de încărcături.

— Tot nu înţeleg, clătină ea din cap prostită. Ce înseamnă asta, domnule? Ce sunt o sută de încărcături?

— O sută de încărcături sunt aproximativ optzeci de tone de sol.

— Şi ce înseamnă douăzeci şi şase de carate?

— Doamnă, la Jagersfontein se prelevă unsprezece carate la o sută de încărcături, chiar şi la Wesselton nu au decât şaisprezece carate la o sută de încărcături – şi

acestea sunt cele mai bogate două mine de diamante din lume. Proprietatea aceasta e aproape de două ori mai bogată.

— Deci sunt diamante aici totuşi? întrebă Centaine zăpăcită, iar Twentyman-Jones scoase din buzunarul lateral al hainei de alpaca o legătură de plicuri mici şi colorate, pline cu ceva voluminos, legate laolaltă cu sfoară, pe care le aşează deasupra dosarului cu raportul.

— Vă rog să nu le amestecaţi, doamnă Courtney, pietrele de la fiecare groapă de prospect sunt în plicuri separate, toate notate cu grijă.

Cu degete amorţite şi umflate, Centaine desfăcu nodul sforii şi deschise neîndemânatică plicul de deasupra. Îşi răsturnă conţinutul în palmă. Câteva pietre nu erau decât cioburi, nu cu mult mai mari decât nişte cristale de zahăr, unul era de mărimea unui bob mare de mazăre.

— Diamante? întrebă ea din nou, vrând să-l audă confirmând încă o dată.

— Da, doamnă, şi, în medie, de o calitate deosebit de bună.

Centaine se holbă năucită la grămăjoara de pietricele din mână; arătau micuţe, murdare şi banale.

— Scuzaţi-mi îndrăzneala, doamnă, dar aş vrea să vă pun o întrebare? Bineînţeles, puteţi alege să nu-mi răspundeţi.

Centaine dădu din cap.

— Sunteţi membră a unui sindicat – aveţi parteneri în acest proiect?

Centaine clătină din cap.

— Vreţi să spuneţi că sunteţi proprietara şi posesoarea unică a acestei proprietăţi? Că aţi descoperit acest filon şi aţi depus pretenţiile în întregime în numele dumneavoastră?

Centaine încuviinţă din nou.

— Atunci, doamnă Courtney, zise el clătinând dezolat din cap, în momentul acesta sunteţi probabil una din cele mai bogate femei din lume.

Twentyman-Jones rămase la Tabăra Copacului Leului încă trei zile.

Reluă împreună cu ea fiecare rând din raport, explicându-i fiecare lucru pe care Centaine nu-l înţelegea sau care nu-i era întru totul limpede. Deschise fiecare pachet de mostre de pietre şi-i arătă diamante tipice sau neobişnuite; cu un fel de forceps special, de bijutier, le aşeză în palma ei şi-i atrase atenţia asupra caracteristicilor deosebite.

— Câteva sunt atât de mici – au vreo valoare? întrebă ea, rostogolind pe masă un ciob cât un grăunte de zahăr.

— Acestea sunt industriale, doamnă, şi ele vor fi de fapt pâinea cea de toate zilele. Ele vor plăti cheltuielile. Iar pietrele mari, pentru bijuterii, ca aceasta, ele vor fi dulceaţa de deasupra. Dulceaţă de căpşuni, doamnă, de cea mai bună calitate – Crosse & Blackwell, dacă doriţi! Era prima dată când zisese ceva ce semăna cât de cât cu o vorbă de duh, şi chiar şi acum avea o expresie mohorâtă.

Ultima parte a raportului era alcătuită din douăzeci şi una de pagini de recomandări pentru exploatarea proprietăţii.

— Sunteţi extrem de norocoasă, doamnă, că puteţi să exploataţi acest filon în mod sistematic. Toate celelalte filoane mari de diamante, de la Kimberley la Wesselton, au fost reclamate de sute de mineri individuali, şi fiecare a început să lucreze independent de eforturile vecinilor. Rezultatul a fost un haos absolut. Clătină din cap şi se trase de perciunii albi şi pufoşi cu un aer îndoliat. Sute de loturi fiecare, de nouă metri pătraţi, funcţionând la viteze

diferite, cu drumuri între ele, o încâlceală de cabluri, scripeţi şi găleţi conectându-se toate la margine. Un haos, doamnă, un balamuc! Preţurile în inflaţie, oameni morţi în prăbuşiri de tuneluri, mii de muncitori în plus faţă de necesar – e o nebunie! îşi ridică ochii spre ea. În timp ce dumneavoastră aveţi aici oportunitatea să construiţi o lucrare model, iar acest raport – îşi puse mâna pe el – explică exact ce şi cum ar trebui să faceţi. Am verificat chiar şi solul şi v-am plasat nişte indicatori numerotaţi ca să vă ghideze. Am calculat volumul de sol dislocat de la fiecare stadiu. V-am proiectat primul puţ înclinat şi v-am explicat cum ar trebui să planificaţi fiecare nivel de excavaţie.

Centaine îi întrerupse dizertaţia.

— Domnule doctor Twentyman-Jones, spuneţi mereu „dumneavoastră”. Doar nu vă aşteptaţi să fac eu personal toate sarcinile astea complicate, nu?

— Doamne Sfinte, sigur că nu! Va trebui să angajaţi un inginer, un om bun, cu experienţă în excavarea solului. În cele din urmă îmi închipui că va trebui să angajaţi mai mulţi ingineri şi mai multe sute, posibil mii, de oameni la... Ezită o clipă. Aveţi un nume pentru proprietate? Minele Courtney, presupun?

Centaine clătină din cap.

— Mina H’ani, zise ea.

— Ce neobişnuit. Ce înseamnă?

— E numele femeii *san* care m-a condus aici.

— Atunci e foarte potrivit. Deci, cum vă spuneam, veţi avea nevoie de un bun inginer care să îndeplinească lucrările iniţiale pe care le-am schiţat eu aici.

— V-aţi gândit la cineva anume, domnule?

— E dificil, zise el gânditor. Majoritatea oamenilor într-adevăr buni sunt angajaţi permanent de De Beers, şi dintre ceilalţi singurul care-mi vine în minte acum a fost

recent mutilat într-o explozie accidentală. Se mai gândi un moment. Am auzit însă nişte comentarii extrem de favorabile despre un tinerel afrikaner. N-am lucrat niciodată cu el personal – la naiba, cum l-o fi chemând? Oh, da, mi-am adus aminte. De La Rey!

— Nu! exclamă Centaine cu violenţă.

— Scuzaţi-mă, doamnă. Îl cunoaşteţi?

— Da. Nu-l vreau pe el.

— Cum doriţi – voi încerca să mă gândesc la altcineva.

În seara aceea însă, întinsă în patul ei, răsucindu-se dintr-o parte în alta, încercând să-şi găsească o poziţie confortabilă, încercând să aranjeze cumva greutatea sufocantă a copilului ca să poată dormi, se gândi la sugestia lui Twentyman-Jones.

— De ce nu? zise ea cu voce tare, singură în întuneric. Oricum trebuie să se întoarcă aici. Şi un străin care să vină aici în momentul ăsta ar vedea mult mai mult decât aş vrea eu. Îşi puse amândouă mâinile pe burtă. Şi poate nu va fi necesar decât pentru etapele iniţiale. O să-i scriu lui Abraham Abrahams chiar acum şi-o să-i spun să-l trimită aici pe Lothar!

Aprinse felinarul şi se duse la masă, legănându-se ca o raţă.

Twentyman-Jones era gata de plecare dimineaţa în zori. Tot echipamentul îi era încărcat deja în camion şi muncitorii lui negri stăteau pe pachete.

Centaine îi dădu înapoi raportul.

— Îmi faceţi vă rog favoarea să daţi acest raport avocatului meu din Windhoek, domnule? Şi, de asemenea, scrisoarea aceasta?

— Desigur, doamnă.

— Va dori să revadă raportul împreună cu

dumneavoastră şi apoi, pentru că i-am dat domnului Abrahams instrucţiunea să solicite un împrumut de la bancă pentru mine, directorul băncii va dori probabil să vorbească şi el cu dumneavoastră, să audă ce părere aveţi despre valoarea proprietăţii.

— Mă aşteptam la asta, încuviinţă el. Puteţi fi sigură că îl voi informa despre valoarea imensă a descoperirii dumneavoastră.

— Mulţumesc. În scrisoarea aceasta i-am dat, de asemenea, instrucţiuni domnului Abrahams să vă mai plătească o dată, din împrumutul de la bancă, o sumă egală cu cea a comisionului dumneavoastră iniţial.

— Asta nu era necesar, doamnă, dar sunteţi foarte generoasă.

— Vedeţi, domnule doctor Twentyman-Jones, la un anumit moment în viitor s-ar putea să vă reţin serviciile pe post de consultant permanent la Mina H'ani – şi vreau să aveţi o părere bună despre mine.

— Nu e necesar să-mi daţi un onorariu pentru asta, doamnă Courtney, vă consider o tânără doamnă foarte dezgheţată, inteligentă şi atrăgătoare. Va fi o adevărată onoare pentru mine să lucrez iar cu dumneavoastră.

— Atunci mai am o ultimă favoare să vă cer.

— Orice, doamnă.

— Vă rog nu relataţi nimic despre situaţia mea personală, pe care aţi observat-o probabil aici.

Privirile lui Twentyman-Jones căzură pentru o clipă fulgerătoare pe partea din faţă a rochiei ei.

— Doamnă, discreţia nu este câtuşi de puţin cea din urmă necesitate a profesiei mele. Şi-n plus de asta, n-aş face niciodată nimic care să rănească o prietenă.

— O prietenă bună, domnule doctor Twentyman-Jones, îl asigură ea, întinzându-i mâna dreaptă.

— O prietenă foarte bună, doamnă Courtney,

încuviinţă el şi-i strânse mâna. Pentru o secundă absolut incredibilă, Centaine avu senzaţia că-i va zâmbi. Dar doctorul se controlă şi se întoarse la camionul care-l aştepta.

Încă o dată, călătoria dus şi întors între Tabăra Copacului Leului şi Windhoek îi luă şoferului opt zile, şi Centaine se întrebă de mai multe ori în timpul acesta dacă nu amânase poate prea mult. Copilul din ea era mare şi nerăbdător. Pretindea imperios să fie eliberat, aşa că Centaine se simţi uluitor de uşurată când auzi în sfârşit zgomotul făcut de vehiculele care se întorceau.

Le privi cum sosesc de după uşa de pânză a cortului ei. În camionul din frunte venea Lothar De La Rey, şi deşi încercă să ignore senzaţia, simţi că pulsul i-o ia la goană când îl văzu coborând din cabină – înalt, elegant şi graţios, în ciuda prafului şi a căldurii călătoriei atât de lungi.

Cealaltă persoană pe care Lothar o ajută să coboare din cabina camionului o surprinse pe Centaine. O călugăriţă în rasă monahală şi cu capul acoperit, din ordinul Benedictin.

— I-am spus o soră medicală, nu m-am gândit că-mi aduce o măicuţă, murmură ea furioasă. În remorcă mai erau şi două fete nama. Cu piele aurie şi feţe drăgălaşe, vesele şi cârne, fiecare avea un prunc la şold şi sânii grei de lapte pe sub rochiţele ieftine de bumbac înflorat pe care le purtau, semănând atât de mult una cu alta încât aproape sigur erau surori.

Doicile, îşi dădu ea brusc seama şi văzându-le pe aceste două străine cafenii de altă rasă care vor alăpta copilul ei, Centaine simţi primul fior amar de regret la gândul a ceea ce trebuia să facă.

Lothar veni la cortul ei şi, cu atitudinea mândră şi rezervată, îi înmână un pachet de scrisori înainte să-i prezinte călugăriţa.

— Aceasta este sora Ameliana de la spitalul Sf. Ana, îi zise el. E din familia mamei mele, o verişoară. E o moaşă cu experienţă, dar nu vorbeşte decât germană. Putem să avem încredere deplină în ea.

Sora Ameliana era o femeie slabă, cu faţa extrem de palidă, mirosind a petale uscate de trandafiri; îi aruncă lui Centaine o privire îngheţată, plină de dezaprobare, apoi îi spuse ceva lui Lothar.

— Doreşte să te examineze, traduse Lothar. Mă voi întoarce mai târziu să discutăm contractul pe care vrei să-l faci cu compania mea.

— Nu-i place de mine, zise Centaine întorcând sec privirea ostilă a călugăriţei.

Lothar ezită o clipă, după care îi spuse:

— Nu este de acord cu târgul nostru. Întreaga ei viaţă a fost devotată naşterii şi îngrijirii copiilor. Nu înţelege cum poţi să-ţi abandonezi propriul copil – şi cred că e evident că nici eu.

— Spune-i că nici mie nu-mi place de ea, dar trebuie să-şi îndeplinească datoria pentru care a venit până aici şi nu să se erijeze în judecătoarea mea.

— Centaine... protestă el.

— Spune-i, insistă Centaine şi cei doi vorbiră rapid în germană. După câteva clipe Lothar se întoarse iar spre Centaine.

— Spune că acum ştiţi fiecare în ce poziţie sunteţi. Asta e bine. A venit aici numai pentru copil. Cât despre judecată, zice că lasă asta pe seama Tatălui nostru Ceresc.

— Spune-i să-şi facă examinarea atunci.

După ce Sora Ameliana termină şi plecă, Centaine îşi citi scrisorile. Una era de la Garry Courtney, plină cu toate ştirile de la Theuniskraal; la sfârşit adăugase amprenta în cerneală a degetului mare al lui Shasa, cu nota scrisă dedesubt: „Michel Courtney – semnul lui”.

Teancul voluminos de hârtie al Annei, acoperit cu scrisul ei urât, mare şi greu de descifrat îi oferi o stare calmă de plăcere.

Rupse apoi sigiliul scrisorii lui Abraham Abrahams, ultima din pachet.

Dragă doamnă Courtney.

Scrisoarea dumneavoastră şi informaţiile aduse de doctorul Twentyman-Jones m-au aruncat într-o stare febrilă de incredibilă uluire. Nu pot să găsesc cuvintele potrivite care să exprime admiraţia pe care o am faţă de realizarea dumneavoastră şi bucuria pe care o resimt auzind de norocul dumneavoastră atât de fantastic. Totuşi, nu vă voi plictisi cu felicitările mele, ci voi trece direct la subiect.

Împreună cu doctorul Twentyman-Jones am dus o serie de negocieri intense cu directorii şi administratorii Băncii Standard, care au studiat şi au evaluat mostrele şi raportul. Banca a fost de acord să vă ofere un împrumut de o sută de mii de lire cu dobândă de 5,5 la sută pe an. Puteţi dispune de aceşti bani cum doriţi, şi ne-am înţeles, de asemenea, ca aceasta să nu fie decât o cifră preliminară, sume suplimentare putându-vă fi puse la dispoziţie în viitor. Împrumutul este garantat prin actele de proprietate la Mina H’ani.

Domnul doctor Twentyman-Jones s-a întâlnit de asemenea cu domnul Lothar De La Rey, şi a pus la cale cu dânsul în detaliu cerinţele „fazei întâi” a dezvoltării proprietăţii.

Domnul De La Rey a oferit un preţ de contract de 5.000 de lire pentru comisionarea companiei sale. În baza autorizării dumneavoastră, am acceptat această ofertă de preţ şi i-am livrat avansul de plată de 1.000 de lire, pentru care am primit această chitanţă.

Centaine trecu în fugă peste restul scrisorii, zâmbind

la comentariul lui Abrahams:

V-am trimis proviziile solicitate. Totuşi, sunt foarte intrigat care este scopul celor douăzeci de plase de ţânţari pe care le-aţi cerut. Poate într-o zi îmi veţi explica ce anume intenţionaţi să faceţi cu ele, şi să-mi astâmpăraţi în felul acesta curiozitatea.

Puse apoi scrisoarea la o parte pentru a o reciti mai târziu pe îndelete şi trimise după Lothar.

Acesta veni imediat.

— Sora Ameliana m-a asigurat că totul merge bine, sarcina înaintează în mod natural fără nicio complicaţie, şi că e foarte aproape de termen.

Centaine încuviinţă din cap şi-i indică scaunul din faţa ei.

— Încă nu te-am felicitat pentru descoperirea ta, îi zise el aşezându-se. Doctorul Twentyman-Jones a anunţat o valoare estimativă a proprietăţii la peste 3.000.000 de lire sterline. Aproape că întrece orice închipuire, Centaine.

Centaine încuviinţă uşor din cap şi apoi îi spuse cu o voce calmă şi fermă:

— Din moment ce lucrezi pentru mine, domnule De La Rey şi având în vedere circumstanţele relaţiei noastre personale, consider că forma corectă de adresare trebuie să fie de acum înainte doamnă Courtney. Folosirea numelui meu mic sugerează o familiaritate care nu mai există între noi.

Zâmbetul lui Lothar se ofili şi muri. Rămase tăcut.

— Doriţi să încep imediat, nu după naştere?

— Imediat, domnule, răspunse ea răspicat. Şi voi supraveghea personal curăţarea tunelului care duce în vale – primul pas ce trebuie făcut. Vom începe mâine noapte.

La apusul soarelui erau deja gata. Cărarea ce ducea în vale, la intrarea în caverna albinelor, fusese curăţată şi

lărgită, iar echipele de muncitori ale lui Lothar căraseră lemnele de mopani şi le aşezaseră la îndemână.

Albinele din stupul gigantic păreau să simtă ameninţarea cumplită care le pândea, căci la apusul soarelui aerul sclipea de razele reflectate în aripile aurii ale micilor insecte care se roteau frenetic peste capetele muncitorilor asudaţi, iar aerul cald prins ca în capcană între piscuri vibra de zumzetul aripilor lor. Dacă muncitorii n-ar fi purtat plasele protectoare contra ţânţarilor, cu siguranţă toţi ar fi fost înţepaţi de nenumărate ori.

La căderea întunericului, însă, zborul insectelor se stinse din nou în adâncul adăpostului lor. Centaine lăsă să treacă o oră, pentru ca stupul să se potolească şi să se pregătească să doarmă, apoi îi spuse în şoaptă lui Lothar:

— Puteţi aprinde vasele de fum.

Patru oameni, cei mai de încredere muncitori ai lui Lothar, se aplecară peste vase. Acestea erau de fapt nişte cutii de conservă de carne de vită, de două kilograme şi jumătate, cu pereţii perforaţi, umplute cu bucăţi de cărbune şi cu ierburile pe care Centaine le arătase de unde să le culeagă. Secretul ierburilor era o moştenire de la O'wa – Centaine se gândi la bătrânul boşiman în timp ce aprindeau canistrele de fum şi mirosul acru al ierburilor îi irită nările. Oamenii lui Lothar legănau vasele agăţate pe frânghie pentru a lăsa să intre aerul ca să ardă mai bine cărbunele. Semănau cu purtătorii de tămâie din procesiunea de Paşte de la catedrala din Arras, în Vinerea Mare.

Când toate cele patru vase de fum ardeau stabil, Lothar le dădu un ordin în şoaptă şi bărbaţii se apropiară de intrarea în cavernă. Semănau cu nişte strigoi în lumina felinarelor. În partea de jos a corpului erau protejaţi de cizme groase şi pantaloni de piele de viţel, iar peste cap şi trunchi erau înfăşuraţi în plasele de ţânţari, de un alb

fantomatic. Pătrunseră aplecându-se prin intrarea scundă a cavernei, legănând vasele din care ieşeau şuvoaie de fum dens şi albastru.

Centaine mai lăsă să treacă o oră până ce intră şi ea în cavernă, împreună cu Lothar. Fumul acru se transformase în ceaţă în interior, aşa că nu mai vedea decât la doi-trei paşi în faţă, iar norii mişcători şi albaştri îi provocau ameţeală şi greaţă. Totuşi, zumzetul ca de motor al marelui stup fusese potolit de fum. O multitudine de insecte sclipitoare atârnau în grămezi drogate de tavan şi faguri. Nu se mai auzea decât un susur adormit.

Centaine ieşi în grabă afară şi îşi scoase plasa de pe cap, plină de transpiraţie, sorbind adânc aerul răcoros al nopţii ca să-i treacă greaţa, şi când se simţi din nou în stare să vorbească îi spuse lui Lothar:

— Pot să înceapă deja să pună înăuntru lemnele, dar avertizaţi-l să nu deranjeze stupii. Majoritatea atârnă foarte jos din tavan.

Ea personal nu mai intră în cavernă, rămase la o parte, în timp ce oamenii lui Lothar cărară înăuntru crengile de mopani.

Trecuse deja de miezul nopţii, când Lothar veni să-i raporteze:

— E gata.

— Luaţi-vă oamenii şi mergeţi în fundul văii. Staţi acolo două ore şi apoi veniţi înapoi.

— Nu înţeleg.

— Vreau să fiu singură aici pentru o vreme.

Centaine rămase singură şi ascultă vocile bărbaţilor care se îndepărtau, dispărând în pântecele întunecat al văii. Când se făcu întru totul tăcere, îşi ridică privirea spre cer şi găsi steaua lui O’wa deasupra văii.

— Măreţ Spirit a Stelei Leului, şopti ea. Vei ierta oare această faptă?

Se ridică în picioare şi se apropie greoi de peretele de stâncă.

La poalele stâncii îşi înălţă felinarul sus, deasupra capului, şi se uită la galeria de picturi san care sclipeau în lumina galbenă. Umbrele tremurară şi picturile imense ale lui Eland şi Mantis păreau să pulseze vii.

— Spirite ale lui Eland şi Mantis, iertaţi-mă. Voi toţi, gardieni ai „Locului unde nimic nu are voie să moară”, iertaţi-mă pentru acest masacru. N-o fac pentru mine, ci ca să aduc apă bună pentru copilul care s-a născut în locul vostru secret.

Se duse iar la intrarea în cavernă, mişcându-se încet şi greoi din cauza copilului din pântece şi a poverii de vină şi remuşcare.

— Spirite ale lui O’wa şi H’ani, mă vedeţi acum? Vă veţi retrage protecţia după ce voi face asta? Ne veţi mai iubi şi apăra, pe noi, Copila N-am şi Shasa, după această trădare atât de groaznică?

Se prăbuşi în genunchi şi se rugă în tăcere la toate spiritele zeilor sau şi nu-şi dădu seama că trecuseră două ore până nu auzi vocile bărbaţilor care se întorceau din vale.

Lothar De La Rey stătea în faţa intrării cu câte o canistră de benzină în fiecare mână.

— Începeţi! zise ea şi Lothar intră în caverna albinelor.

Centaine auzi clinchetul lamei de cuţit străpungând metalul subţire al canistrelor şi gâlgâitul lichidului vărsat. Mirosul ascuţit de benzină năvăli în valuri întunecate din intrarea îngustă din stâncă şi auzi sunetul milioanelor de albine trezite din amorţirea lor de miros.

Lothar ieşi din cavernă mergând cu spatele, vărsând ultimele urme de benzină pe piatră, lăsând o dâră umedă în urma lui, apoi aruncă grăbit canistra goală şi alergă spre

ea, depăşind-o.

— Repede! zise el gâfâind. Înainte să iasă afară albinele!

Câteva albine ieşeau deja la lumina felinarelor, aşezându-se pe plasa ce le proteja feţele şi din ce în ce mai multe ţâşneau ca-ntr-o fierbere din peretele de stâncă din faţa ei.

Centaine se dădu înapoi, apoi îşi trase braţul cu felinarul spre spate şi, luându-şi avânt, îl azvârli cu putere în intrarea cavernei. Felinarul se lovi de stâncă, sticla se făcu fărâme şi carcasa se rostogoli pe piatra neregulată. Mica flacără galbenă flutură, părând aproape să se stingă pentru o clipă şi apoi, dintr-odată, benzina de pe jos luă foc. Într-o explozie şuierătoare ce păru să cutremure pământul de sub picioarele lui Centaine şi o împinse brutal înapoi, din gura deschisă a muntelui se ridică o coloană uriaşă de flăcări. Caverna avea forma unui furnal metalurgic şi prin deschizătură absorbi înăuntru o pală de vânt care explodă în flăcări roşii gigantice şi se înălţă într-o coloană de foc până sus în munte, ieşind ici şi colo din peretele de stâncă prin micile deschizături, arzând precum cincizeci de torţe aprinse deodată, luminând întreaga vale ca la amiază. Şuierul flăcărilor înăbuşi vaietul de agonie al milioanelor de albine aprinse şi, în câteva secunde, nu se mai auzi decât huruitul statornic al focului.

Trunchiurile de mopani luară foc şi ele şi Centaine simţi căldura năpustindu-se spre ea ca o fiară sălbatică; se trase înapoi şi se holbă cu fascinaţie oripilată la distrugerea provocată. Din caverna în flăcări auzi un nou sunet ce o nedumeri, sunetul unor corpuri moi şi grele prăbuşindu-se, bufnind pe pardoseala de stâncă, aproape ca nişte trupuri vii, căzând de pe tavanul cavernei. Nu înţelese ce puteau fi până nu văzu un şarpe de lichid întunecat, lent şi vâscos ca păcura, prelingându-se din

intrarea îngustă.

— Miere! şopti ea. Se topesc fagurii.

Fagurii imenşi, produşi într-un secol întreg de muncă neîntreruptă a nenumărate albine, se înmuiau la căldură şi se prăbuşeau din tavanul înalt, sute de faguri uniţi laolaltă într-o masă imensă. Mierea şi ceara topită se transformară dintr-un firicel subţire într-un pârâiaş neîntrerupt, apoi într-un torent de lichid aburind, fierbând, care clocotea în adâncul furnalului roşu. Mirosul dulce şi fierbinte de miere în clocot păru să îngroaşe aerul şi şuvoiul de aur topit o făcu pe Centaine să se dea câţiva paşi înapoi.

— Oh, Doamne! şopti ea. Oh, Doamne, iertaţi-mă pentru ce v-am făcut.

Centaine rămase acolo, privind flăcările tot restul nopţii şi, în lumina zorilor, piscurile erau negre de funingine, iar caverna era ca o burtă spintecată şi neagră, şi tot fundul văii era acoperit cu un strat caramelizat de zahăr negru şi lipicios.

Când Centaine se întoarse, împleticindu-se epuizată, în palisada de la Tabăra Copacului Leului, Sora Ameliana o aştepta şi o ajută să se urce în pat, apoi îi spălă funinginea cu miros de miere de pe faţă şi corp.

La amiază, Centaine intră în durerile facerii.

Avea senzaţia că era într-o luptă pe viaţă şi pe moarte, nu că dădea naştere unui prunc.

Centaine şi copilul se luptară unul cu altul tot restul acelei după-amiezi caniculare şi mult după lăsarea întunericului.

— N-o să ţip, zise Centaine printre dinţii încleştaţi. N-o să mă faci să plâng, naiba să te ia.

Durerea venea în valuri ce o făceau să se gândească la talazurile înalte, de furtună, ale Atlanticului, izbind cu furie plajele aride ale Coastei Scheletelor. Le parcurse însă cu hotărâre de pe creste până în adâncurile cele mai

sufocante.

De fiecare dată, în culmea durerii, încerca să se ridice în poziţia de naştere pe vine pe care o învăţase de la H’ani, dar Sora Ameliana o împingea la loc pe spate şi copilul rămânea blocat în ea.

— Te urăsc, mârâi ea ca o fiară către călugăriţă, şi sudoarea îi intră în ochi, arzându-i retinele şi orbind-o de usturime. Te urăsc – şi pe tine şi pe lucrul ăsta din mine. Şi copilul îi simţi ura şi o sfâşie pe dinăuntru, răsucindu-şi picioarele să o blocheze. Ieşi! şuieră ea. Ieşi afară din mine! şi tânji cu disperare după braţele subţiri şi puternice ale lui H’ani în jurul ei, împărtăşindu-i încordarea şi lupta.

La un moment dat, Lothar întrebă din afara cortului:

— Cum merge, Soră?

— E cumplit, răspunse călugăriţa. Se luptă ca un războinic, nu ca o mamă.

Cu două ore înaintea zorilor, într-un ultim spasm ce păru să-i despice şira spinării şi să-i desprindă coapsele de pelvis, Centaine forţă afară capul copilului, mare şi rotund ca un obuz şi un minut mai târziu răsună în noapte primul lui ţipăt.

— Tu ai ţipat primul, şopti ea triumfătoare, nu eu!

Se întinse pe pat şi toată puterea, hotărârea şi ura se scurseră afară din ea, încât rămase ca o coajă goală, îndurerată.

Când se trezi, Lothar stătea lângă pat. Lumina zorilor trecea palidă prin pânza cortului din spatele lui, aşa că Centaine nu-i văzu decât silueta întunecată.

— E un băiat, îi spuse el. Ai un fiu.

— Nu, zise ea cu glas răguşit. Nu-i al meu. E-al tău.

Un fiu, se gândi ea, un băiat... parte din mine, parte din trupul meu, sânge din sângele meu.

— Va avea părul auriu, zise Lothar.

— N-am vrut să ştiu – ăsta ne-a fost târgul.

Deci părul lui va luci ca focul în lumina soarelui, se gândi ea, şi va fi oare la fel de frumos ca tatăl său?

— Îl va chema Manfred, ca pe primul meu născut.

— Dă-i ce nume vrei, şopti ea. Şi ia-l de la mine.

Manfred, fiul meu, şi simţi că i se frânge inima, sfâşiindu-se ca o eşarfă de mătase în pieptul ei.

— Acum e la sânul doicii – poate însă să ţi-l aducă să-l vezi dacă vrei.

— Niciodată. Nu vreau să-l văd niciodată. Ăsta ne-a fost târgul. Ia-l de aici. Şi sânii umflaţi şi plini de lapte ardeau de dorul de a da să sugă fiului ei cu părul de aur.

— Foarte bine. Lothar mai aşteptă un minut să vadă dacă-i va mai zice ceva, dar Centaine se întoarse cu faţa înspre peretele de pânză. Sora Ameliana îl va lua cu ea. Sunt gata să plece spre Windhoek imediat.

— Spune-i să plece, şi las-o să-ţi ia bastardul cu ea.

Centaine nu-i văzu faţa, căci lumina venea din spatele lui.

Lothar se întoarse pe călcâie şi ieşi din cort, şi zece minute mai târziu auzi motorul camionului, stingându-se apoi încet în depărtare.

Rămase întinsă în cortul liniştit, privind răsăritul soarelui prin pânza verde. Respiră aerul de cremene al deşertului pe care-l iubea atât de mult, dar era mânjit de mirosul dulce de sânge – sângele naşterii fiului ei, sau poate sângele, coagulat în soarele deşertului Kalahari, al micii femei *san* ucise? Imaginea sângelui lui H’ani de pe stânci se schimbă în mintea ei, devenind şuvoaie negre şi clocotitoare de miere fiartă, curgând ca apa din locul sacru al poporului *san,* şi fumul înăbuşitor cu miros de zahăr ars acoperi mirosul de sânge.

Prin fum se gândi că vede chipul micuţ în formă de inimă al lui H’ani, uitându-se la ea cu tristeţe.

— Shasa, copilul meu, fie să găseşti mereu apă bună.

Dar şi această imagine se tulbură şi părul lui negru deveni auriu. Şi tu, micuţul meu, şi ţie îţi doresc să găseşti apă bună.

Dar vedea chipul lui Lothar acum, sau poate al lui Michael? Nu mai era sigură.

„Sunt aşa de singură! strigă ea în spaţiile tăcute ale sufletului ei. Şi nu vreau să fiu singură”.

Apoi îşi aminti cuvintele: „În momentul acesta, doamnă Courtney, sunteţi probabil una din cele mai bogate femei din lume”.

„Aş renunţa la tot, se gândi ea atunci. La absolut fiecare diamant din Mina H’ani, în schimbul dreptului de a iubi un bărbat, un bărbat care să mă iubească şi el pe mine – pentru şansa de a avea cu mine mereu amândoi copiii mei, amândoi fiii mei”.

Dar zdrobi fără milă gândul acesta. „Astea nu sunt decât gândurile sentimentale şi prosteşti ale unei femei slabe şi laşe. Eşti bolnavă şi obosită. Acuma o să dormi şi mâine... mâine vei fi din nou curajoasă”, îşi spuse ea cu fermitate.